Biblioteca Polirom

Philippa Gregory

Moştenirea Boleyn

Polirom

Philippa Gregory

Moştenirea Boleyn

Traducere din engleză de
ANACAONA MÂNDRILĂ-SONETTO

Colecția BIBLIOTECA POLIROM
Proză XXI

Editura POLIROM
IAŞI, 2009

Philippa Gregory
The Boleyn Inheritance

Seria: The Tudor Court, #5

Versiune electronică:

[V2.0]

Corectură [V1.0]: iunie 2016
Corectură [V2.0]: iulie 2016

Philippa Gregory, una dintre cele mai renumite scriitoare britanice contemporane de ficțiune istorică, s-a născut în 1954, în Kenya. La vârsta de doi ani, s-a mutat în Anglia împreună cu familia. A absolvit secția de istorie a Universității din Sussex şi şi-a luat doctoratul în literatura secolului XVIII la Universitatea din Edinburgh. A lucrat o vreme ca jurnalist şi producător la radio BBC, însă pasiunea pentru istorie şi literatură au îndemnat-o să se dedice scrisului. Autoare prolifică, Philippa Gregory a publicat până în prezent peste douăzeci de romane, dintre care amintim: *Wideacre* (1987), *The Favoured Child* (1989), *Meridon* (1990), *The Wise Woman* (1992), *A Respectable Trade* (1992), *The Other Boleyn Girl* (2001; Surorile Boleyn, Polirom 2008), distins un an mai târziu cu premiul Parker Romantic Novel of the Year şi ecranizat de studiourile Miramax, *The Queen's Fool* (2003), *The Virgin's Lover* (2004), *The Constant Princess* (2005), *The Other Queen* (2008). Cărțile sale s-au bucurat de un succes răsunător în întreaga lume şi au fost deja traduse în foarte multe limbi.

Înscriindu-se în ciclul romanelor care au drept subiect epoca dinastiei Tudor, *Moştenirea Boleyn* (2006) evocă admirabil atmosfera de teroare şi nesiguranță ce domneşte la curtea Angliei în ultimii ani de cârmuire ai regelui Henric al VIII-lea, văzută din perspectiva a trei femei extrem de diferite, ale căror destine sunt legate între ele prin moştenirea cumplită lăsată în urmă de Anne Boleyn: regina Anne de Cleves, Katherine Howard, domnişoara ei de companie şi apoi succesoarea ei la tronul Angliei, şi Jane Boleyn, femeia care şi-a trimis soțul şi cumnata la eşafod prin mărturia ei mincinoasă şi care devine unealta distrugerii acestor două regine efemere. Philippa Gregory încearcă să restabilească adevărul istoric şi să ofere cititorului un portret cât mai apropiat de realitate al acestor trei femei nedreptățite vreme îndelungată de sursele istorice, surprinzând cu o subtilitate uimitoare gândurile, temerile, ambițiile şi eforturile lor de-a supraviețui într-o lume primejdioasă, sfâşiată de intrigi complicate şi condusă de un rege tiranic, suspicios şi răzbunător, care dispune după bunul său plac de viețile supuşilor şi se crede egalul lui Dumnezeu. Alternând cu măiestrie perspectivele narative şi mizând pe

narațiunea la persoana întâi, Philippa Gregory creează personaje credibile, oferind cititorului o perspectivă inedită şi incitantă asupra evenimentelor istorice.

Lui Anthony

Jane Boleyn, Blickling Hall, Norfolk, iulie 1539

E foarte cald azi, iar vântul suflă peste câmpurile întinse şi peste mlaştini miasma ciumei. Pe o astfel de vreme, dacă soţul meu ar fi încă alături de mine, n-am fi captivi într-un singur loc, privind zorii de plumb şi apusul de un roşu stins; am călători împreună cu curtea regelui, în procesiunea de vară, prin pădurile din sud-est şi ţinuturile joase din Hampshire şi Sussex, cele mai bogate şi mai frumoase regiuni rurale din toată Anglia, călărind la galop pe drumurile deluroase şi scrutând peisajul ca să zărim dunga albastră a mării. Am pleca la vânătoare în fiecare dimineaţă, am mânca sub frunzişul des al copacilor la amiază, iar seara am dansa în sala cea mare a vreunui conac de ţară, în lumina galbenă a torţelor pâlpâitoare. Am fost prieteni cu cele mai măreţe familii din ţinut, am fost favoriţii regelui, înrudiţi cu regina. Am fost iubiţi, am fost neamul Boleyn, cea mai frumoasă şi mai elegantă familie de la curte. Nimeni nu-l cunoştea pe George fără să-l dorească, nimeni nu-i putea rezista lui Anne, toţi mă curtau, ştiind că era cel mai bun mijloc de-a le atrage atenţia. George era uluitor, brunet cu ochi negri şi chipeş, călărind mereu cei mai buni cai, stând mereu alături de regină. Anne se afla la apogeul frumuseţii şi inteligenţei sale, ademenitoare ca mierea brună. Iar eu îi însoţeam pretutindeni.

George şi Anne obişnuiau să călărească împreună, luându-se la întrecere, lipiţi unul de altul ca doi iubiţi şi le auzeam râsetele peste tropotul copitelor când zburau pe lângă noi. Uneori, când îi vedeam împreună, atât de bogaţi şi de frumoşi, nu-mi puteam da seama pe care din ei îl iubeam mai mult.

Întreaga curte era înnebunită după ei, după privirile focoase ale ochilor negri de Boleyn, după viaţa lor intensă: mari amatori de jocuri de noroc, mari iubitori ai riscului, amândoi atât de înfocaţi în reformarea Bisericii, atât de agili şi de iscusiţi în conversaţie, atât de îndrăzneţi în lecturile şi ideile lor! De la rege până la slujnica de rând de la bucătărie, nu exista om care să nu fie fermecat de ei doi. Chiar şi acum, după trei ani, nu pot să cred că nu-i vom mai vedea niciodată. De bună seamă, un cuplu atât de tânăr, cu o vitalitate atât de debordantă nu poate să moară aşa, pur şi simplu, nu? În

mintea şi în inima mea, ei continuă să călărească alături, la fel de tineri, la fel de frumoşi. Şi de ce nu mi-aş dori cu aprindere să fie adevărat? Au trecut numai trei ani de când i-am văzut ultima oară, trei ani, două luni şi nouă zile de când degetele lui nepăsătoare le-au atins pe ale mele şi mi-a spus zâmbind: „Ziua bună, soția mea, trebuie să plec, am totul de făcut astăzi”. Era o dimineață de întâi mai şi ne pregăteam pentru un turnir. Ştiam că el şi sora lui aveau probleme, dar nu ştiam cât de grave.

În fiecare zi din această nouă viață a mea merg până la răscrucea din sat, unde pe drumul spre Londra se află o piatră murdară de hotar. Abia desluşindu-se sub noroi şi licheni, inscripția cioplită spune: „Londra, 120 de mile”. E un drum atât de lung, un loc atât de îndepărtat! În fiecare zi mă aplec şi o ating, ca pe un talisman, apoi mă întorc la casa tatălui meu, care mi se pare atât de strâmtă, după ce am locuit în cele mai mărețe palate ale regelui. Trăiesc din mila fratelui meu, din bunăvoința nevestei sale, căreia nu-i pasă câtuşi de puțin de mine, dintr-o pensie obținută de la Thomas Cromwell, cămătarul parvenit care e noul mare prieten al regelui. Sunt o vecină săracă ce-şi duce viața în umbra marii case care mi-a aparținut cândva, o casă Boleyn, una din numeroasele noastre reşedințe. Duc un trai discret şi modest, ca o văduvă fără locuință pe care n-o vrea niciun bărbat.

Şi asta pentru că sunt o văduvă fără locuință pe care n-o vrea niciun bărbat. O femeie de aproape treizeci de ani, cu fața brăzdată de dezamăgire, mama unui fiu absent, o văduvă fără perspective de recăsătorire, singura supraviețuitoare a unei familii nenorocoase, moştenitoarea ruşinii.

Visez că într-o zi roata norocului se va întoarce, că voi vedea un sol în livrea Howard venind călare chiar pe acest drum şi aducându-mi o scrisoare, o scrisoare de la ducele de Norfolk, care mă va chema înapoi la curte, care îmi va spune că am din nou treburi importante de îndeplinit: de servit o regină, de şoptit secrete, de clocit comploturi, nesfârşita viață dublă a unui curtean, la care el e atât de iscusit, iar eu îi sunt cea mai bună elevă. Visez că lumea se va schimba iarăşi, că se va da peste cap până când vom ajunge din nou deasupra, iar eu voi fi repusă în drepturi. L-am salvat pe duce o dată, când ne pândea cea mai mare primejdie, iar el m-a salvat la rândul lui.

Cea mai mare durere a noastră a fost că n-am putut să-i salvăm pe cei doi, cei doi care acum călăresc, râd şi dansează doar în visele mele. Ating încă o dată piatra de hotar şi-mi imaginez că mâine va veni solul. Îmi va întinde o hârtie pecetluită cu sigiliul Howard, încrustat adânc în ceara roşie şi lucioasă. „Un mesaj pentru Jane Boleyn, vicontesă de Rochford”, va spune el, privindu-mi rochia largă, simplă şi praful de pe poale, mâinile înnegrite de murdăria de pe piatra de hotar din drumul spre Londra.

„O iau eu, îi voi răspunde. Eu sunt vicontesa. Aştept de-o veşnicie.” Şi o voi lua în mâna murdară: moştenirea mea.

Anne, ducesă de Cleves, Düren, Cleves, iulie 1539

Aproape că nu îndrăznesc să respir. Stau neclintită ca o stană de piatră, cu un surâs încremenit pe faţă, cu ochii larg deschişi, privindu-l pe artist cu îndrăzneală şi sperând că par demnă de încredere, că privirea mea deschisă trădează sinceritate, nu neruşinare. Bijuteriile împrumutate, cele mai de soi pe care a reuşit mama să pună mâna, sunt menite să-i dovedească unui privitor cu ochi critic că nu suntem întru totul scăpătaţi, chiar dacă fratele meu nu va oferi nicio zestre ca să atragă un soţ. Regele va trebui să mă aleagă pentru înfăţişarea mea agreabilă şi pentru legăturile politice. Nu am nimic altceva de oferit. Dar trebuie să mă aleagă pe mine. Sunt absolut hotărâtă să-l fac să mă aleagă pe mine. Să scap de aici înseamnă totul pentru mine.

În celălalt capăt al odăii, ferindu-se cu grijă să arunce vreo privire spre portretul ce se conturează sub mişcările rapide şi ample ale creionului, stă sora mea, aşteptându-şi rândul. Dumnezeu să mă ierte, dar mă rog ca regele să n-o aleagă pe ea. La fel ca mine, e dornică să prindă şansa de-a pleca din Cleves şi să se ridice la o măreţie precum tronul Angliei, dar n-are nevoie de lucrul ăsta atât de mult ca mine. Nicio fată din lume nu poate avea atâta nevoie de lucrul ăsta câtă am eu.

Nu că aş rosti vreun cuvânt împotriva fratelui meu, nici acum, nici în anii care vor veni. Nu voi spune niciodată nimic împotriva lui. E un fiu model pentru mama şi un succesor merituos al ducatului Cleves. În ultimele luni de viaţă ale sărmanului nostru tată, când acesta ajunsese clar la fel de nebun ca orice bufon, fratele meu a fost cel care l-a băgat cu forţa în odaia lui, a încuiat uşa pe dinafară şi a anunţat public că avea febră. Fratele meu a fost cel care i-a interzis mamei să cheme doctori, ba chiar şi pastori, ca să alunge demonii ce sălăşluiau în minţile rătăcite ale bietului meu tată. Fratele meu a fost acela care, viclean – cu o viclenie de bou, înceată şi răutăcioasă –, a spus că trebuie să susţinem că tatăl nostru e un beţiv, în loc să lăsăm stigmatul nebuniei să ştirbească reputaţia familiei. Dacă există suspiciuni cu privire la sângele nostru, nu vom reuşi să ne croim un drum în lume. Însă, dacă

ne calomniem propriul tată şi declarăm că are patima beţiei, după ce i-am refuzat ajutorul de care avea nevoie disperată, atunci am putea totuşi să ne ridicăm. În felul ăsta voi încheia o căsătorie bună. În felul ăsta sora mea va încheia o căsătorie bună. În felul ăsta fratele meu va putea să încheie o căsătorie bună şi viitorul casei noastre va fi asigurat, chiar dacă părintele nostru s-a luptat singur şi fără ajutor cu demonii lui.

Auzindu-l pe tata cum scânceşte la uşa odăii sale că s-a făcut băiat cuminte şi cum ne imploră să-l lăsăm să iasă, auzindu-mi fratele răspunzându-i calm şi ferm că n-are voie să pună piciorul afară, m-am întrebat dacă nu cumva înțeleseserăm totul pe dos şi fratele meu era deja la fel de nebun ca tata, iar mama la fel, şi singura întreagă la minte din casa aceea eram eu, din moment ce doar eu mă simțeam şocată de oroarea a ceea ce făceam. Dar n-am împărtăşit nimănui acel gând.

Din cea mai fragedă pruncie, m-am supus disciplinei fratelui meu. El a fost de la început sortit să fie ducele acestor pământuri cuibărite între fluviile Meuse şi Rin. O moştenire mică, dar atât de bine aşezată, încât toate puterile Europei ne caută prietenia: Franța, Habsburgii spanioli şi austrieci, Sfântul Împărat Roman, însuşi Papa, iar acum, Henric al Angliei. Cleves e zăvorul către inima Europei, iar ducele de Cleves este cheia. Nu-i de mirare că fratele meu pune atâta preț pe el însuşi, are dreptate s-o facă; doar eu mă întreb câteodată dacă nu cumva e de fapt un prinţişor mărunt, aşezat în coada mesei la marele banchet al creştinătății. Dar nu spun nimănui că gândesc asta, nici măcar surorii mele, Amelia. N-am prea multă încredere în nimeni.

El îi porunceşte mamei, în virtutea dreptului pe care i-l dă măreția poziției sale în lume, iar ea îi este lord şambelan, majordom, papă. Cu binecuvântarea ei, fratele meu ne porunceşte surorii mele şi mie, fiindcă el e fiul şi moştenitorul, iar noi suntem nişte poveri. E un bărbat tânăr, pe care-l aşteaptă un viitor al puterii şi perspectivelor de succes, iar noi suntem femei tinere, sorocite să fim în cel mai bun caz soții şi mame, iar în cel mai rău, domnişoare bătrâne parazite. Sora mea cea mare, Sybilla, a evadat deja. A plecat de-acasă imediat ce i-a stat în putinţă, imediat ce i s-a aranjat căsătoria. A scăpat de tirania atenției fraterne. Eu trebuie să fiu

următoarea care pleacă. Trebuie neapărat să fiu eu următoarea. Trebuie să fiu eliberată. Nu se poate să fie atât de inutil de cruzi cu mine încât s-o trimită pe Amelia în locul meu! Se va ivi şi şansa ei, va veni şi vremea ei. Dar eu sunt următoarea soră la rând, trebuie să fiu eu. Nu înțeleg cum de au oferit-o pe Amelia, asta dacă nu cumva au făcut-o ca să mă sperie şi să mă determine să fiu şi mai supusă. Dacă a fost aşa, stratagema a dat roade. Sunt îngrozită că voi fi trecută cu vederea în favoarea unei fete mai tinere şi că fratele meu a îngăduit să se întâmple acest lucru. La drept vorbind, el îşi ignoră propriile interese ca să mă chinuie.

Fratele meu e un duce mărunt, în toate înțelesurile cuvântului. Când tata şi-a dat sufletul, rugându-se până în ultima clipă să deschidă cineva uşa, fratele meu i-a ocupat locul, dar nu reuşeşte să-l umple. Tata a fost un om care cunoştea lumea, a servit la curtea Franței şi la cea a Spaniei, a călătorit prin Europa. Fratele meu, rămânând acasă, crede că lumea nu-i poate oferi nimic mai grandios decât ducatul lui. Crede că nu există carte mai măreață decât Biblia, biserică mai frumoasă decât cea cu ziduri sobre, călăuză mai bună decât propria-i conştiință. Domnind peste o gospodărie mică, poruncile sale apasă greu asupra celor câțiva servitori. Având o moştenire mică, e vigilent față de nevoile propriei sale demnități, iar eu, lipsită de aşa ceva, simt din plin povara demnității sale. Când e beat sau fericit, mă numeşte „cel mai rebel dintre supuşii săi” şi mă mângâie cu o mână grea. Când e treaz sau nervos, spune că sunt o fată care nu-şi cunoaşte locul și amenință să mă încuie în odaia mea.

În ziua de azi, la Cleves, asta nu-i o amenințare deşartă. El e omul care şi-a zăvorât propriul tată. Îl cred întru totul capabil să mă întemnițeze. Iar dacă aş striga la uşă, mi-ar da cineva drumul?

Maestrul Holbein îmi dă de înțeles printr-o înclinare neutră a capului că am voie să mă ridic de pe scaun şi că sora mea poate să-mi ia locul. Nu mi se îngăduie să-mi privesc portretul. Niciuna din noi nu are voie să vadă ce-i trimite el regelui Angliei. Nu se află aici ca să ne măgulească, nici ca să ne zugrăvească în picturi ca pe nişte mari frumuseți. Se află aici ca să schițeze o reprezentare atât de exactă cât poate să producă talentul lui, astfel încât regele Angliei să-şi dea seama

pe care din noi o doreşte, de parcă am fi nişte iepe din Flandra duse la armăsarul englezesc de prăsilă.

Maestrul Holbein, care se lasă pe spate în timp ce sora mea înaintează cu paşi grăbiți, ia o foaie nouă de hârtie şi cercetează vârful creionului pastel. Maestrul Holbein ne-a văzut pe toate, toate candidatele la postul de regină a Angliei. A pictat-o pe Christina de Milano şi pe Louise de Guise, pe Marie de Vendôme şi pe Anne de Lorena. Aşadar nu sunt prima femeie tânără al cărei nas l-a măsurat cu creionul ținut cu brațul întins şi cu un ochi pe jumătate închis. Se prea poate ca după sora mea, Amelia, să urmeze altă fată. În drum spre Anglia, e posibil să se oprească în Franța, ca să se încrunte nemulțumit la vreo fată cu surâs nătâng, să-i surprindă pe hârtie înfăţişarea şi să-i contureze defectele. N-are niciun rost să mă simt înjosită de acest proces, ca o bucată de barhet întinsă ca să fie tăiată după tipar.

— Nu vă place să fiți pictată? Sunteți timidă? m-a întrebat cu asprime când zâmbetul mi s-a şters de pe față văzându-l cum se uită la mine ca la o bucată de carne pusă pe lespedea de scurs a bucătarului.

Nu i-am spus ce simțeam. N-are niciun sens să oferi informații unui spion. I-am zis doar:

— Vreau să mă căsătoresc cu el.

A ridicat o sprânceană şi a remarcat:

— Eu nu fac decât să pictez portretele. Mai bine v-ați comunica dorințele trimişilor săi, ambasadorii Nicholas Wotton şi Richard Beard. Nu are rost să mi le spuneți mie.

Stau pe bancheta de la fereastră, înfierbântată în hainele cele mai bune, sufocată de un corsaj strâns atât de tare, că a fost nevoie de două servitoare care să tragă de şireturi pentru a fi legat, iar după ce portretul va fi terminat, şireturile vor trebui tăiate ca să fiu eliberată. O privesc pe Amelia cum înclină capul într-o parte, se aranjează şi-i zâmbeşte cochet maestrului Holbein. Mă rog la Dumnezeu ca el să n-o placă. Mă rog la Dumnezeu să n-o picteze aşa cum e, mai bucălată, mai frumoasă decât mine. Ei nu-i pasă cu adevărat dacă pleacă sau nu în Anglia. O, da, ar fi un triumf pentru ea, un salt uriaş de la statutul de mezină într-un ducat sărac la cel de regină a Angliei, o ascensiune care ar propulsa-o pe ea, familia noastră şi tot poporul din Cleves! Dar ea nu simte nevoia să

scape de-aici, aşa cum o simt eu. Pentru ea nu e o chestiune de nevoie, ca pentru mine. Aproape că aş putea spune „disperare”.

Am fost de acord să nu mă uit la tabloul maestrului Holbein, aşa că privesc în altă parte. Un lucru se poate spune cu siguranță despre mine: dacă-mi dau cuvântul într-o anumită privință, îl respect, deşi sunt doar o copilă. Mă uit în schimb pe fereastră, spre curtea castelului nostru. Cornii de vânătoare răsună în pădure, porțile mari, cu grilaj se deschid larg şi sosesc vânătorii, cu fratele meu în frunte. Acesta ridică ochii spre fereastră şi mă zăreşte înainte să mă pot trage înapoi. Ştiu pe dată că l-am supărat. Va socoti că n-ar fi trebuit să mă aflu la fereastră, unde pot fi văzută de orice om din curtea castelului. Deşi m-am mişcat prea repede ca să mă poată vedea în amănunt, ştie, fără îndoială, că am corsajul strâns tare şi că decolteul pătrat al rochiei mele e adânc, cu toate că o eşarfa de muselină mă acoperă până sub bărbie. Privirea încruntată pe care o aruncă spre fereastră mă face să tresar. Acum e nemulțumit de mine, însă nu mi-o va spune. Nu va protesta pe seama rochiei, pe care o pot explica, va protesta din alt motiv, dar încă n-am de unde să ştiu care va fi acela. Însă sunt sigură că la un moment dat, azi sau mâine, mama mă va chema în odaia ei, iar el va sta în picioare îndărătul jilțului mamei sau întors cu spatele sau va intra chiar atunci pe uşă, de parcă asta n-ar avea nimic de-a face cu el, de parcă i-ar fi absolut indiferent, iar ea îmi va spune pe un ton de adâncă dezaprobare: „Anne, am auzit că ai…”. Va fi un lucru care s-a întâmplat cu zile în urmă, pe care l-am uitat cu desăvârşire, dar pe care el l-a aflat şi l-a ținut la păstrare până acum, ca să ies vinovată şi poate chiar să fiu pedepsită, iar el nici măcar nu va pomeni că m-a văzut stând la fereastră şi că eram frumoasă, aceasta fiind adevărata jignire pe care i-am adus-o.

Când eram mică, tata îmi spunea că sunt *falke* a lui, şoimul lui alb, o pasăre de pradă din ținuturile nordice înzăpezite. Când mă vedea cu cărțile de studiu în mână sau cosând, râdea şi spunea:

— O, micul meu şoim, eşti în colivie? Vino cu mine şi te voi elibera!

Şi nici măcar mama nu mă putea opri să ies în fugă din

camera de studiu ca să merg cu el.

Acum îmi doresc, o, cât îmi doresc să mă cheme din nou să plec cu el!

Ştiu că mama mă socoteşte o fată nechibzuită, iar fratele meu are o părere şi mai proastă. Dar dacă aş fi regina Angliei, regele ar putea să aibă încredere că-mi voi respecta poziția, n-aş lua-o razna cu mode franțuzeşti sau cu dansuri italieneşti. Oamenii s-ar putea încrede în mine, regele ar putea să-mi încredințeze fără grijă onoarea sa. Ştiu cât de importantă e onoarea unui bărbat şi nu-mi doresc altceva decât să fiu o fată bună, o regină bună. Dar cred totodată că, oricât de strict ar fi regele Angliei, mi s-ar da voie să stau la fereastra propriului meu castel. Orice s-ar zice despre Henric al Angliei, cred că el mi-ar spune sincer dacă l-am jignit şi nu i-ar porunci mamei să mă bată pentru altceva.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, iulie 1539

Ia să văd, ce am acum?

Am un lănțişor mic de aur de la mama mea de mult răposată, pe care îl păstrez în caseta mea specială pentru bijuterii, goală, din păcate, cu excepția acestui lănțişor, dar sigur voi primi şi altele. Am trei rochii, dintre care una nouă. Am o bucată de dantelă franțuzească pe care mi-a trimis-o tata de la Calais. Am o duzină de panglici numai ale mele. Şi, mai presus de toate, mă am pe mine. Mă am pe mine, cea încântătoare! Azi împlinesc paisprezece ani, închipuiți-vă! Paisprezece! Paisprezece ani, tânără, nobilă prin naştere, deşi, tragic, fără avere, dar îndrăgostită, minunat de îndrăgostită. Bunica, marea ducesă, îmi va face un dar de ziua mea, ştiu sigur. Sunt preferata ei şi-i place să arăt bine. Poate nişte mătase pentru o rochie, poate o monedă ca să-mi cumpăr dantelă. Prietenele mele din odaia doamnelor de companie vor da o petrecere pentru mine diseară, când ar trebui de fapt să dormim. Tinerii domni vor bate la uşă, folosind semnalul tainic, noi ne vom repezi să le deschidem, iar eu voi striga: „O, nu!”, de parcă aş vrea să fim doar noi, fetele, de parcă n-aş fi îndrăgostită, îndrăgostită nebuneşte, de Francis Dereham. De parcă n-aş fi petrecut toată ziua tânjind să vină seara şi să-l pot vedea. Peste cinci ore ne vom întâlni. Nu! Tocmai m-am uitat la prețiosul ceas franțuzesc al bunicii. Peste patru ore şi patruzeci şi opt de minute.

Patruzeci şi şapte de minute.

Patruzeci şi şase. Mă uimeşte până şi pe mine cât de devotată îi sunt, dacă stau să urmăresc ceasul cum măsoară timpul până când vom fi împreună. Trebuie să fie o dragoste nespus de pătimaşă şi de credincioasă, iar eu sunt fără îndoială o fată cu o sensibilitate foarte neobişnuită dacă simt atât de profund.

Patruzeci şi cinci. Dar e cumplit de plictisitor să nu fac altceva decât să aştept.

Fireşte, lui nu i-am spus ce simt. Aş muri de ruşine dacă aş fi silită să-i spun eu însămi. Cred că s-ar putea să mor oricum, să mor din dragoste pentru el. N-am spus nimănui, decât lui Agnes Restwold, cea mai scumpă prietenă a mea, şi am pus-o

să jure că va păstra taina, sub amenințarea cu moartea, cu moartea de trădător. Agnes a spus că mai degrabă s-ar lăsa spânzurată şi tăiată în patru decât să sufle cuiva vreo vorbă despre faptul că sunt îndrăgostită. A zis că mai degrabă şi-ar pune capul pe butuc, ca verişoara mea, regina Anne, decât să-mi trădeze secretul. S-a jurat că nici trasă pe roată n-ar mărturisi. I-am mai zis şi lui Margaret Morton, iar ea m-a încredințat că nici măcar moartea n-ar putea-o face să dezvăluie taina asta, nici dacă ar fi aruncată în groapa urşilor. S-a jurat că mai degrabă s-ar lăsa arsă pe rug decât să spună cuiva. Asta e bine, fiindcă înseamnă că una din ele îi va spune negreşit înainte să vină în odaie diseară şi, astfel, va şti că îl plac.

Îl cunosc de luni bune, de jumătate de viață. La început îl priveam doar eu, dar acum îmi zâmbeşte şi-mi dă binețe. O dată chiar m-a strigat pe nume. Vine împreună cu toți ceilalți bărbați tineri din casă să ne viziteze pe noi, fetele, în odaia noastră, şi se crede îndrăgostit de Joan Bulmer, care are nişte ochi ca de broască şi, dacă n-ar fi atât de generoasă cu favorurile, niciun bărbat nu s-ar uita de două ori la ea. Dar e generoasă, ba chiar prea generoasă, aşa că eu sunt cea la care el nu se uită de două ori. Nu-i corect. E atât de nedrept! Ea are cu zece ani mai mult decât mine şi e măritată, aşa că ştie cum să atragă un bărbat, pe când eu mai am încă multe de învățat. Dereham are şi el peste douăzeci de ani. Mă cred cu toții o copilă, dar nu sunt o copilă şi le-o voi dovedi. Am paisprezece ani, sunt pregătită pentru dragoste. Sunt pregătită să am un iubit şi atât de îndrăgostită de Francis Dereham, că am să mor dacă nu-l văd pe dată. Patru ore şi patruzeci de minute.

Dar acum, începând de azi, totul trebuie să se schimbe. Acum, că am împlinit paisprezece ani, totul se va schimba cu siguranță. Simt că se va schimba. Îmi voi pune boneta cea nouă, franțuzească şi-i voi spune lui Francis Dereham că am paisprezece ani, iar el mă va vedea aşa cum sunt cu adevărat: o femeie în toată firea, o femeie cu oarecare experiență, o femeie matură. Şi atunci vom vedea cât va sta cu fața aia de broască bătrână, când ar putea în schimb să vină în celălalt capăt al odăii şi să se întindă în patul meu.

Nu e prima mea iubire, e adevărat, dar pentru Henry Manox n-am simțit nicio clipă ceva asemănător, iar dacă el spune că

am simțit, e un mincinos. Henry Manox a fost destul de bun pentru mine când eram fată şi trăiam la țară, o copiliță care învăța să cânte la clavecin şi nu ştia nimic despre sărutări şi atingeri. O, prima oară când m-a sărutat nici măcar nu mi-a plăcut prea mult şi l-am implorat să înceteze, iar când şi-a băgat mâna pe sub fusta mea am fost atât de şocată, încât am țipat tare şi am plâns. Aveam doar unsprezece ani, nu se putea aştepta să cunosc plăcerile unei femei. Dar acum ştiu totul despre asta. Trei ani în odaia doamnelor de companie m-au învățat absolut toate trucurile şi jocurile pe care trebuie să le cunosc. Ştiu ce vrea un bărbat şi cum să-l joc şi când să mă opresc.

Reputația e zestrea mea – bunica, mâță bătrână şi acră, ar remarca îndată că alta n-am – şi nimeni nu va spune vreodată despre Katherine Howard că nu ştie ce i se cuvine ei şi familiei sale. Acum sunt femeie, nu copilă. Henry Manox voia să-mi fie iubit când eram copilă la țară, când nu ştiam mai nimic, când încă nu cunoscusem pe nimeni sau cel puțin pe nimeni care să merite. Ba l-aş fi lăsat chiar să mă aibă, după ce m-a mituit şi m-a tiranizat cu săptămânile să duc fapta până la capăt, dar la urmă s-a oprit el, de teamă că va fi prins. Lumea ar fi gândit lucruri urâte despre noi, fiindcă el avea peste douăzeci de ani, iar eu numai unsprezece. Aveam de gând să aşteptăm până împlineam treisprezece. Dar acum locuiesc la Norfolk House, în Lambeth, nu îngropată în Sussex, şi însuşi regele ar putea trece călare prin fața uşii în orice zi, arhiepiscopul stă chiar alături de noi şi unchiul meu, Thomas Howard, ducele de Norfolk, ne vizitează cu toată suita lui măreață, iar o dată şi-a amintit chiar numele meu.

Acum sunt mult mai presus de Henry Manox. Nu mai sunt o fată de la țară pe care s-o poată tiraniza ca să-i dea sărutări şi s-o forțeze să facă mai mult, acum sunt mult prea sus pentru asta. Ştiu ce se petrece în dormitor, sunt o Howard şi am în față un viitor minunat.

Atâta doar că – iar asta e o tragedie atât de mare, încât zău dacă ştiu cum s-o suport! –, deşi am vârsta potrivită ca să plec la curte şi, făcând parte din familia Howard, locul meu firesc ar fi în odăile reginei, nu există regină! E un dezastru. Nu există nicio regină, regina Jane a murit după a născut, lucru care mi se pare, la drept vorbind, pur şi simplu lene, aşa că la curte nu

există locuri pentru doamne de onoare. E un imens nenoroc pentru mine, cred că nicio fată din toată lumea n-a fost atât de nenorocoasă ca mine: să împlinesc paisprezece ani la Londra, tocmai când regina trebuie să moară şi toată curtea să se cufunde în doliu ani în şir. Uneori simt că întreaga lume conspiră împotriva mea, de parcă oamenii ar vrea să trăiesc şi să mor domnişoară bătrână.

Ce rost are să fiu frumoasă, dacă nu mă va cunoaşte niciun nobil? Cum să observe cineva cât de fermecătoare pot fi, când nu mă vede absolut nimeni? Dacă n-ar fi dragostea mea, frumosul meu iubit infinit de dulce, Francis, Francis, Francis, m-ar cuprinde cea mai adâncă deznădejde şi m-aş arunca în Tamisa înainte să mai îmbătrânesc cu o zi.

Dar, slavă Domnului, măcar îl am pe Francis la care să sper şi lumea întreagă pentru care să mă prind în joc. Iar dacă Dumnezeu le ştie într-adevăr pe toate, nu se poate să mă fi creat atât de desăvârşită pentru altceva decât un viitor măreț. Cu siguranță are un plan pentru mine, nu-i aşa? Paisprezece ani, perfectă? Fără îndoială că, în marea lui înțelepciune, nu mă va lăsa să mă irosesc în Lambeth, nu-i aşa?

Jane Boleyn, Blickling Hall, Norfolk, noiembrie 1539

Iată că soseşte în sfârşit, când zilele devin tot mai mohorâte şi încep să mă tem de o altă iarnă la ţară: scrisoarea pe care mi-am dorit-o. Simt că am aşteptat-o secole întregi. Viaţa mea poate să-şi reia cursul. Mă pot întoarce la lumina lumânărilor de calitate, la căldura vaselor cu mangal, la un cerc de prieteni şi rivali, la muzică şi mâncare bună şi la dans. Sunt chemată la curte, slavă Domnului, sunt chemată să mă întorc la curte şi s-o slujesc pe noua regină. Ducele, stăpânul şi îndrumătorul meu, mi-a găsit iarăşi un loc în odăile reginei. O voi sluji pe noua regină a Angliei. O voi sluji pe regina Anne a Angliei.

Numele sună ca un clopot de alarmă: regina Anne, iarăşi regina Anne. Fără îndoială, sfetnicii care au recomandat căsătoria trebuie să fi încremenit o clipă când au auzit cuvintele „regina Anne” şi să fi simţit un fior de groază. Nu se poate să nu-şi fi amintit cât nenoroc ne-a adus tuturor prima regină Anne. Ruşinea cu care l-a acoperit pe rege, ruina spre care şi-a împins familia, propria mea pierzanie. Dar nu, văd că o regină moartă e dată repede uitării. Până să sosească această nouă regină Anne, cealaltă regină Anne, regina Anne a mea, sora mea, prietena mea adorată, torţionara mea nu va mai fi decât o amintire răzleaţă în mintea mea. Uneori simt că sunt singura din întreaga ţară care-şi aminteşte. Uneori simt că sunt singura din lume care observă şi se întreabă, singura blestemată să aibă memorie.

Încă o mai visez adesea. Visez că e iarăşi tânără şi râde, fără să-i pese de nimic altceva decât de propria distracţie, purtându-şi boneta împinsă mult pe spate ca să-şi arate părul negru, mânecile lungi, aşa cum cere moda, vorbind mereu cu un accent franţuzesc exagerat. B-ul din perle de la gâtul ei declară sus şi tare că regina Angliei este o Boleyn, aşa cum sunt şi eu. Visez că ne aflăm într-o grădină scăldată în lumina soarelui, că George e fericit şi mâna mea se odihneşte pe braţul lui, iar Anne ne zâmbeşte amândurora. Visez că vom fi cu toţii mai bogaţi decât şi-ar putea imagina cineva vreodată, că vom avea case şi castele şi pământuri. Abaţiile vor fi năruite ca să procure piatră pentru locuinţele noastre, crucifixele vor fi

topite pentru podoabele noastre. Vom lua peşte din iazurile abaţiilor, ogarii noştri vor cutreiera în lung şi-n lat pământurile Bisericii. Abaţii şi stareţii vor renunţa la casele lor pentru noi, altarele însele îşi vor pierde sfinţenia şi ne vor slăvi în schimb pe noi. Întreaga ţară îşi va schimba faţa pentru gloria, îmbogăţirea şi distracţia noastră! Aici mă trezesc de fiecare dată, mă trezesc şi rămân întinsă, tremurând. E un vis nespus de glorios, dar mă trezesc îngheţată de groază.

Însă gata cu visele! Mă voi afla din nou la curte. Voi fi din nou cea mai apropiată prietenă a reginei, o tovarăşă constantă în odăile ei. Voi vedea totul, voi şti totul. Voi fi din nou însuşi centrul vieţii, voi fi doamna de companie a noii regine Anne, slujind-o cu credinţă şi cu grijă, aşa cum le-am slujit şi pe celelalte trei soţii ale regelui Henric. Dacă el poate să treacă peste asta şi să se recăsătorească fără să se teamă de fantome, atunci pot şi eu.

Şi-mi voi sluji ruda, unchiul prin alianţă, ducele de Norfolk, Thomas Howard, cel mai mare om din Anglia după regele însuşi. Un oştean cunoscut pentru iuţeala marşurilor sale şi pentru cruzimea atacurilor sale fulgerătoare. Un curtean care nu se pleacă sub bătaia niciunui vânt, ci îşi slujeşte mereu regele, familia şi propriile interese. Un nobil cu atât de mult sânge regesc în familie, încât pretenţiile sale la tron sunt tot atât de valabile ca ale oricărui Tudor. El e ruda mea, stăpânul şi domnul meu. M-a salvat o dată de la o moarte de trădător, mi-a spus ce trebuie să fac şi cum. M-a luat de mână când am şovăit, m-a scos din întunecimea Turnului şi m-a dus la loc sigur. De atunci, i-am jurat credinţă pe viaţă. Ştie că-i aparţin. Şi are să-mi dea din nou de lucru, iar eu îmi voi onora datoria pe care-o am faţă de el.

Anne, oraşul Cleves, noiembrie 1539

Am reuşit! Eu voi fi aceea! Voi fi regina Angliei. M-am eliberat din chingi ca un şoim liber şi voi zbura departe. Amelia îşi ține batista la ochi, fiindcă e răcită şi încearcă să dea impresia că a plâns auzind vestea plecării mele. E o mincinoasă. Nu va simți pic de tristețe când mă va vedea plecând. Viața ei în calitate de unică ducesă rămasă în Cleves va fi mult mai bună decât în calitate de soră mai mică a mea. Iar după ce mă voi căsători – şi ce căsătorie! –, şansele ei de-a încheia o alianță bună vor fi mult mai mari. Nici mama nu pare fericită, dar neliniştea ei e reală. Trăieşte în încordare de luni întregi. Aş vrea să cred că se frământă din cauza pierderii mele, dar nu e deloc aşa. E bolnavă de îngrijorare din pricina cheltuielii pe care această călătorie şi veşmintele mele de nuntă o vor impune vistieriei fratelui meu. Mama îndeplineşte atât funcția de lord vistiernic al fratelui meu, cât şi pe cea de majordom al casei sale. Cu toate că Anglia a renunțat la pretenția de zestre, această căsătorie cere ducatului un preț mai mare decât vrea mama să plătească.

— Chiar dacă trâmbițaşii nu cer plată, trebuie oricum hrăniți, spune ea enervată.

De parcă trâmbițaşii ar fi nişte animale de companie exotice şi costisitoare pe care am insistat eu să le am, din vanitate, şi nu un împrumut din partea surorii mele, Sybilla, care mi-a scris cu sinceritate că ei nu-i ajută la nimic în Saxonia dacă plec spre unul dintre cei mai mari regi ai Europei într-o simplă căruță, cu două-trei gărzi.

Fratele meu vorbeşte foarte puțin. E un mare triumf pentru el şi un mare pas înainte în lume pentru ducatul său. Se află într-o coaliție cu alți prinți şi duci protestanți germani şi trag cu toții nădejde că această căsătorie va îndemna Anglia să se alăture alianței lor. Dacă toate puterile protestante din Europa ar fi unite, ar putea să atace Franța sau teritoriile habsburgice şi să răspândească mai departe cuvântul reformei. Ar putea să ajungă chiar până la Roma şi să limiteze puterea Papei în propriul lui oraş. Cine ştie ce slavă dumnezeiască ar putea să pogoare asupra lor dacă eu reuşesc să-i fiu soție bună unui bărbat care n-a fost niciodată mulțumit?

— Trebuie să-ți faci datoria față de Dumnezeu în timp ce-ți slujeşti soțul, îmi spune plin de sine fratele meu.

Aştept să aflu la ce anume se referă.

— Henric adoptă religia nevestelor sale. Cât a fost căsătorit cu o prințesă din Spania, însuşi Papa l-a numit „Apărătorul Credinței”. Când s-a însurat cu lady Anne Boleyn, ea l-a făcut să se îndepărteze de superstiție şi l-a apropiat de lumina reformei. Cât a fost căsătorit cu regina Jane a redevenit catolic, iar dacă aceasta n-ar fi murit, cu siguranță că Henric s-ar fi împăcat cu Papa. Acum, deşi nu este deloc prieten cu Papa, țara lui e aproape în întregime catolică. Ar putea să redevină romano-catolic într-o clipită. Dar dacă-l călăuzeşti aşa cum trebuie, se va declara rege şi conducător protestant şi ni se va alătura nouă.

— Îmi voi da toată silința, răspund cu îndoială. Dar am numai douăzeci şi patru de ani. El are patruzeci şi opt şi e rege încă din tinerețe. S-ar putea să nu mă asculte.

— Ştiu că-ți vei face datoria, spune fratele meu încercând să se încurajeze singur.

Dar cu cât se apropie vremea plecării, devine tot mai frământat de îndoieli.

— Doar nu te temi pentru siguranța ei? o aud pe mama murmurându-i seara, când el stă cu vinul în față şi priveşte țintă spre foc, de parcă ar vedea acolo viitorul fără mine.

— Dacă se poartă cum se cuvine, ar trebui să fie în siguranță. Dar Dumnezeu ştie că Henric e un rege care a învățat că, pe pământul lui, poate să facă ce vrea.

— Soțiilor lui, vrei să spui? întreabă mama în şoaptă.

Fratele meu ridică stânjenit din umeri.

— Nu-i va da niciodată motive să se îndoiască de ea.

— Trebuie prevenită. Henric va avea drept de viață şi de moarte asupra ei. Va putea să-i facă tot ce va dori. O va controla în întregime.

Stau ascunsă în umbrele din celălalt capăt al camerei şi această remarcă revelatoare a fratelui meu mă face să zâmbesc. Din această frază înțeleg în sfârşit ce l-a frământat în ultimele luni. Îmi va simți lipsa. Întocmai cum stăpânul simte lipsa unui câine leneş după ce-l îneacă în urma unei crize de furie. S-a obişnuit atât de mult să mă tiranizeze, să-mi găsească nod în papură şi să mă necăjească zilnic în fel şi

chip, încât gândul că un alt bărbat mă va avea sub comanda lui îl chinuie teribil. Dacă m-ar fi iubit vreodată, aş spune că purtarea lui e gelozie pură şi ar fi uşor de înțeles. Dar ceea ce simte pentru mine nu e dragoste. E mai degrabă o ciudă constantă care i-a intrat atât de mult în obişnuință, încât îndepărtarea mea, precum aceea a unei măsele dureroase, nu-i aduce nicio alinare.

— Măcar în Anglia ne va fi de folos, spune el cu răutate. Aici e mai mult decât inutilă. Trebuie să-l aducă la religia reformată. Trebuie să-l determine să se declare luteran. Numai să nu strice totul.

— Cum ar putea să strice? întreabă mama. Nu trebuie decât să-i nască un copil. Pentru asta nu e nevoie de cine ştie ce măiestrie. E sănătoasă şi are ciclul regulat, iar la douăzeci şi patru de ani are vârsta potrivită pentru a deveni mamă.

Chibzuieşte o clipă.

— Henric ar trebui s-o dorească, spune ea din spirit de dreptate. E bine făcută şi are purtări alese, am avut eu grijă de asta. El e un bărbat înclinat spre patimă şi dragoste la prima vedere. Probabil că la început va simți cu ea o mare plăcere trupească, fie şi numai pentru că e nouă pentru el şi fecioară.

Fratele meu sare de pe jilț.

— Ruşine! strigă el cu obrajii arzând nu doar din pricina căldurii focului.

Toți amuțesc la auzul glasului său ridicat, apoi întorc repede capul, încercând să nu privească într-acolo. Mă ridic fără zgomot de pe scăunelul meu şi mă îndrept spre capătul celălalt al camerei. Dacă începe să se înfurie, aş face bine să mă strecor afară.

— Fiule, n-am vrut să spun nimic nepotrivit, se grăbeşte mama să-l împace. Voiam doar să spun că e foarte probabil ca ea să-şi facă datoria şi să-l mulțumească…

— Nu suport gândul ca ea…

Se întrerupe, apoi continuă şuierător:

— Nu-l pot răbda! Trebuie să-i spui. Nu are voie să facă nimic nefeciorelnic. Nu are voie să facă nimic destrăbălat. E neapărat nevoie s-o avertizezi că, înainte de-a fi soție, trebuie să fie sora mea şi fiica ta. Trebuie să se poarte cu răceală, cu demnitate. Nu are voie să-i fie târfă, nu are voie să joace rolul unei cocote neruşinate şi lacome…

— Nu, nu, spune încetişor mama. Nu, fireşte că nu. Anne nu e deloc aşa, William, stăpânul meu, dragul meu fiu. Ştii că a fost crescută cu cea mai mare severitate, cu frică de Dumnezeu şi cu respect față de cei aflați mai sus decât ea.

— Ei bine, mai spune-i o dată! strigă el.

Nimic nu va reuşi să-l liniştească, aş face bine să plec. Dacă ar şti că l-am văzut aşa, şi-ar ieşi din minți. Duc mâna la spate şi simt căldura liniştitoare a tapiseriei groase ce acoperă peretele din fund. Mă mişc încet de-a lungul zidului, rochia mea de culoare închisă fiind aproape invizibilă în penumbra încăperii.

— Am văzut-o când era pictorul acela aici, spune el cu glasul îngroşat. Se aranja cu vanitate, se îngrijea să iasă în evidență. Cu corsajul... corsajul... strâns să crape. Cu sânii... la vedere... încercând să pară atrăgătoare. E capabilă de păcat, mamă! E înclinată spre... E înclinată spre... Firea ei e plină de la natură. Cu...

Nu poate rosti cuvântul.

— Nu, nu, spune mama cu blândețe. Vrea doar să ne aducă laude.

— ...Poftă trupească.

Despărțite de cele dinainte, cele două cuvinte cad în tăcerea camerei ca şi cum ar putea aparține oricui, ca şi cum i-ar putea aparține fratelui meu şi nu mie.

Am ajuns în prag, mâna mea ridică uşurel zăvorul, un deget îi înăbuşă clinchetul. Trei dintre doamnele de companie se ridică cu un aer detaşat şi se aşază în fața mea, ca să-mi ascundă retragerea de ochii celor doi de lângă foc. Uşa alunecă pe balamalele bine unse şi se deschide fără niciun zgomot. Curentul rece face flacăra lumânărilor de lângă cămin să pâlpâie, dar fratele meu şi mama stau față-n față, cu totul absorbiți de oroarea acelor două cuvinte, şi nu se întorc.

— Eşti sigur? o aud întrebându-l.

Închid uşa înainte să-i prind răspunsul şi mă îndrept repede, în vârful picioarelor, spre odaia noastră, unde cameristele stau împreună cu sora mea lângă foc, jucând cărți. Le strâng în grabă de pe masă când smucesc uşa şi păşesc înăuntru, apoi izbucnesc în râs văzând că sunt eu, uşurate că n-au fost prinse cu jocuri de noroc: plăcere interzisă fecioarelor pe pământurile fratelui meu. Anunț brusc:

— Mă duc la culcare, mă doare capul, nu vreau să fiu deranjată.

Amelia încuviințează din cap.

— Poți să încerci, spune ea cu un aer cunoscător. Ce-ai mai făcut acum?

— Nimic. Ca de fiecare dată, nimic.

Intru repede în odaia noastră personală, îmi arunc hainele în cufărul de la picioarele patului şi sar în pat doar în cămaşă, trăgând perdelele împrejur şi învelindu-mă până sub bărbie. Tremur în aşternutul rece şi aştept porunca înspăimântătoare despre care ştiu sigur că va veni. Peste doar câteva clipe, Amelia deschide uşa şi anunță triumfătoare:

— Eşti aşteptată în odăile mamei.

— Spune-i că sunt bolnavă. Ar fi trebuit s-o înştiințezi că m-am culcat.

— Am înştiințat-o. A spus să te scoli, să-ți pui o mantie pe tine şi să te duci. Ce-ai mai făcut acum?

Arunc o privire mânioasă spre fața ei veselă.

— Nimic.

Vrând-nevrând, mă ridic din pat.

— Nimic. Ca de fiecare dată, n-am făcut nimic.

Îmi iau mantia din cârligul de după uşă şi leg panglicile de la bărbie până la genunchi.

— I-ai răspuns obraznic? întreabă cu voioşie Amelia. De ce te cerți tot timpul cu el?

Ies fără să răspund, traversez camera în care s-a lăsat tăcerea şi cobor treptele spre odăile mamei, aflate în acelaşi turn, la etajul de sub noi.

La prima privire pare să fie singură, dar apoi zăresc uşa întredeschisă a odăii sale personale şi n-am nevoie să-l aud, n-am nevoie să-l văd. Pur şi simplu ştiu că e acolo şi că ne priveşte.

La început, mama stă cu spatele la mine, iar când se întoarce văd că ține varga de mesteacăn în mână şi are un aer sever.

— N-am făcut nimic, spun pe dată.

Ea oftează supărată.

— Copilă, aşa se intră într-o încăpere?

Las capul în jos şi rostesc încet:

— Milady.

— Sunt nemulțumită de tine.

Ridic privirea.

— Îmi pare foarte rău! Cu ce te-am supărat?

— Ai fost chemată să îndeplineşti o datorie sfântă, trebuie să-ți îndrumi soțul spre Biserica Reformată.

Încuviințez din cap.

— Ai fost chemată să ocupi o poziție de mare onoare şi mare demnitate şi trebuie să-ți modelezi purtarea astfel încât s-o meriți.

Imposibil de contrazis. Plec iarăşi capul.

— Ai un spirit nesupus, continuă ea.

Adevărat.

— Îți lipsesc însuşirile care îi stau bine unei femei: supunere, ascultare, dragoste de datorie.

Iarăşi adevărat.

— Şi mă tem că ai în tine ceva destrăbălat, spune ea foarte încet.

— Mamă, nu am aşa ceva, protestez la fel de încet ca şi ea. Nu e adevărat.

— Ba ai. Regele Angliei nu va tolera o soție destrăbălată. Regina Angliei trebuie să fie o femeie cu un caracter fără nicio pată. Trebuie să fie mai presus de orice reproş.

— Milady, eu…

— Anne, gândeşte-te puțin! spune ea şi, de astă dată, simt în glasul ei o undă autentică de sinceritate. Gândeşte-te puțin! A cerut ca lady Anne Boleyn să fie decapitată pentru infidelitate, acuzând-o că a păcătuit cu jumătate din curte, printre amanți numărându-se chiar fratele ei. A făcut-o regină şi apoi a înlăturat-o, fără alt motiv sau alte dovezi în afară de voința lui. A acuzat-o de incest, de vrăjitorie şi de cele mai spurcate crime. E un om foarte neliniştit că şi-ar putea pierde reputația, neliniştea asta îl face să-şi iasă din minți. Asupra următoarei regine a Angliei nu trebuie să planeze nicio îndoială. Nu-ți putem garanta siguranța dacă se rosteşte fie şi un singur cuvânt împotriva ta!

— Milady…

— Sărută nuiaua, spune ea înainte să apuc să protestez.

Ating cu buzele varga pe care mi-o întinde. De după uşa odăii ei personale îl aud pe fratele meu oftând uşor, foarte uşor.

— Ține-te de jilțul acela, îmi poruncește ea.

Mă aplec şi apuc cu mâinile laturile jilțului. Cu delicatețe, ca o doamnă care ridică de jos o batistă, îmi prinde între degete poala mantiei şi mi-o trage peste şolduri, apoi face acelaşi lucru cu cămaşa de noapte. Fesele îmi sunt goale, dacă fratele meu hotărăşte să se uite prin uşa întredeschisă, poate să mă vadă, expusă tuturor privirilor, ca o fată într-o casă deşucheată. Aud şuieratul nuielei prin aer, apoi simt şfichiuirea bruscă a durerii peste coapse. Țip, dar pe urmă îmi muşc buzele. Sunt disperată să aflu câte lovituri va trebui să încasez. Strâng din dinți şi o aştept pe următoarea. Sâsâitul vergii prin aer, apoi brazda de durere, ca o tăietură de sabie într-un duel neonorabil. Două. Sunetul următoarei lovituri vine prea repede ca să mă pot pregăti şi țip din nou, iar lacrimile îmi țâşnesc pe neaşteptate, fierbinți şi repezi ca sângele.

— Ridică-te, Anne, spune ea cu răceală şi-mi trage în jos cămaşa de noapte şi mantia.

Lacrimile mi se preling pe față şi mă aud suspinând ca un copil.

— Du-te în camera ta şi citeşte Biblia, îmi poruncește ea. Gândește-te mai cu seamă la chemarea ta regală. Soția cezarului, Anne. Soția cezarului.

Trebuie să-i fac o reverență. Mişcarea stângace îmi trezeşte un nou val de durere şi scâncesc ca un cățel biciuit. Mă îndrept spre uşă şi o deschid. Vântul mi-o smulge din mână şi rafala face uşa interioară a odăii personale să se deschidă fără veste. În umbră stă fratele meu, cu chipul încordat de parcă el ar fi îndurat şfichiuiturile nuielei de mesteacăn, cu buzele strânse cu putere, ca pentru a se abține să nu strige. Preț de o clipă cumplită, ochii ni se întâlnesc şi mă priveşte cu chipul inundat de o nevoie disperată. Las ochii în jos, îi întorc spatele ca şi cum nu l-aş fi văzut, ca şi cum aş fi oarbă pentru el. Indiferent ce doreşte de la mine, nu vreau să aflu. Mă îndepărtez cu paşi împleticiți, cu cămaşa de noapte lipindu-mi-se de sângele de pe dosul coapselor. Îmi doresc cu disperare să scap de amândoi.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, noiembrie 1539

— Te voi numi soția mea.

— Te voi numi soțul meu.

E atât de întuneric, că nu-i pot vedea zâmbetul, dar simt arcuirea buzelor lui când mă sărută din nou.

— Îți voi cumpăra un inel şi-l vei putea purta la gât, atârnat de un lănțişor şi ascuns între sâni.

— Îți voi dărui o pălărie de catifea brodată cu perle.

El chicoteşte.

— Pentru numele lui Dumnezeu, tăceți odată şi lăsați-ne să dormim! strigă cineva supărat din cealaltă parte a dormitorului comun.

E probabil Joan Bulmer, care duce dorul sărutărilor presărate acum pe buzele, pe pleoapele, pe urechile, pe gâtul, pe fiecare părticică a trupului meu. Tânjeşte după iubitul care a fost înainte al ei, iar acum e al meu.

— Să merg s-o sărut de noapte bună? şopteşte el.

— Şşşt! îl dojenesc şi-i înăbuş răspunsul cu o sărutare.

Suntem cuprinşi de moleşeala de după dragoste, cu cearşafurile încurcate în jurul nostru, hainele şi aşternuturile îngrămădite laolaltă, mirosul părului său, al trupului său, al transpirației sale mă învăluie. Francis Dereham e al meu, aşa cum am jurat.

— Ştii că, dacă promitem să ne cununăm în fața lui Dumnezeu, iar eu îți dau un inel, căsătoria e la fel de valabilă ca şi când am fi fost cununați în biserică? întreabă el cu gravitate.

Mă cuprinde somnul. Mâna lui îmi mângâie pântecul, iar eu îmi simt din nou tot trupul răscolit, suspin şi-mi depărtez picioarele ca să primesc iarăşi atingerea lui caldă.

— Da, şoptesc, spunând „da” atingerii sale.

El înțelege greşit, e întotdeauna aşa de serios!

— Aşadar, să o facem? Să ne căsătorim în taină şi să fim mereu împreună, iar după ce fac avere, să le spunem tuturor şi să trăim alături ca soț şi soție?

— Da, da!

Am început să gem uşor de plăcere, nu mă gândesc la nimic

în afară de mişcarea degetelor lui iscusite.

— O, da!

Dimineață, Francis trebuie să-şi înşface hainele şi să fugă înainte ca slujnica bunicii să vină cu mult tam-tam şi ceremonie să descuie uşa odăii noastre de dormit. Pleacă iute, cu doar câteva clipe înainte să auzim paşii ei greoi pe trepte, dar Edward Waldgrave zăboveşte prea mult şi e silit să se rostogolească sub patul lui Mary şi să tragă nădejde că cearşafurile care atârnă îl vor ascunde.

— Sunteți vesele în dimineața asta, spune bănuitoare doamna Franks când ne vede înăbuşindu-ne chicotele. Râsete înainte de sculare, plânsete înainte de prânz.

— Asta-i o superstiție păgână, zice Mary Lascelles, care e întotdeauna pioasă. Iar fetele astea n-ar avea niciun motiv de râs dacă s-ar gândi la conştiința lor.

Ne luăm cel mai sobru aer posibil şi coborâm în urma ei scările spre capelă pentru liturghie. Francis se află deja în capelă, în genunchi, frumos ca un înger. Se uită la mine şi inima îmi tresaltă cu putere. E atât de minunat să-l ştiu îndrăgostit de mine!

După ce slujba se sfârşeşte şi toți se grăbesc să meargă la micul dejun, mă opresc în strană ca să-mi potrivesc panglicile pantofului şi văd că el a îngenuncheat iarăşi, de parcă ar fi cufundat în rugăciune. Preotul stinge agale lumânările, îşi strânge lucrurile, străbate culoarul dintre strane cu pas legănat şi rămânem singuri.

Francis se apropie de mine şi-mi întinde mâna. E o clipă minunat de solemnă, la fel de plăcută ca o piesă de teatru. Aş vrea să pot vedea chipurile noastre, mai ales propriu-mi chip serios.

— Katherine, vrei să fii soția mea? întreabă el.

Mă simt atât de matură! Eu sunt cea care face asta, eu preiau controlul asupra propriului meu destin. Căsătoria nu mi-a aranjat-o nici bunica, nici tata. Nimănui nu i-a păsat vreodată de mine, m-au dat uitării, încuiată în casa asta. Dar eu mi-am ales singură soțul, îmi voi construi singură viitorul. Sunt ca verişoara mea, Mary Boleyn, care s-a luat în taină cu un bărbat pe care nu-l plăcea nimeni şi apoi a cules întreaga moştenire Boleyn. Şoptesc:

— Da. Vreau.

Sunt ca verişoara mea, regina Anne, care a năzuit la cea mai înaltă căsătorie din ţară când nimeni nu credea că se putea înfăptui. Repet:

— Da, vreau.

Nu ştiu exact ce înţelege el prin căsătorie. Cred că vrea să spună că voi avea un inel pe care să-l port pe un lanţ, pe care să-l pot arăta celorlalte fete, şi că vom fi promişi unul altuia. Dar, spre surprinderea mea, mă conduce pe culoar până la altar. Şovăi o clipă, nu ştiu ce vrea să facă şi nu sunt o mare entuziastă a rugăciunilor. Vom întârzia la micul dejun dacă nu ne grăbim şi mie îmi place pâinea cât e caldă, abia scoasă din cuptor. Dar apoi văd că ne interpretăm cununia. Îmi doresc fierbinte să mă fi îmbrăcat cu rochia cea mai bună în dimineaţa asta, însă acum e prea târziu.

— Eu, Francis Dereham, te iau pe tine, Katherine Howard, să-mi fii soţie legiuită, spune el cu fermitate.

Îi zâmbesc. Dacă mi-aş fi pus cea mai bună bonetă, aş fi întru totul fericită.

— Acum spune tu, mă îndeamnă.

Repet supusă:

— Eu, Katherine Howard, te iau pe tine, Francis Dereham, să-mi fii soţ legiuit.

Se apleacă şi mă sărută. Simt că atingerea lui îmi înmoaie genunchii, nu-mi doresc decât ca sărutul ăsta să nu se sfârşească niciodată. Mă întreb deja dacă ne vom strecura în strana cu pereţi înalţi a bunicii, atunci am putea să mergem ceva mai departe. Dar el se opreşte.

— Înţelegi că acum suntem căsătoriţi? întăreşte el.

— Asta e cununia noastră?

— Da.

Chicotesc.

— Dar am numai paisprezece ani!

— Asta nu are nicio importanţă, ţi-ai dat cuvântul în faţa lui Dumnezeu.

Extrem de serios, bagă mâna în buzunarul hainei şi scoate o pungă cu bani.

— Aici e o sută de lire, spune cu solemnitate. Ţi-o voi da s-o păstrezi cu grijă, iar după Anul Nou voi pleca în Irlanda şi voi face avere, ca să pot să vin acasă şi să te declar pe faţă mireasa mea.

Punga e grea. A strâns o avere pentru noi. Ce palpitant!

— Eu trebuie să păstrez banii cu grijă?

— Da, ca soția mea cea bună.

E un lucru atât de încântător, încât scutur puțin punga şi aud clinchetul monedelor. Pot s-o pun în caseta mea goală de bijuterii.

— Îți voi fi o soție atât de bună! Vei fi atât de surprins!

— Da. Ți-am spus doar. E o cununie în toată regula, în fața lui Dumnezeu. Acum suntem soț şi soție.

— O, da! Iar după ce faci avere, putem să ne căsătorim cu adevărat, nu? Cu o rochie nouă şi tot restul?

Francis se încruntă o clipă.

— Înțelegi, nu? Ştiu că eşti tânără, Katherine, dar trebuie să înțelegi acest lucru. Suntem căsătoriți chiar acum. E legal şi definitiv. Nu ne mai putem căsători din nou. Asta e tot! Am făcut-o chiar acum. Căsătoria a doi oameni în fața lui Dumnezeu este la fel de definitivă ca una cu contract semnat. Acum îmi eşti soție. Suntem căsătoriți în fața lui Dumnezeu şi după legea pământului. Dacă te întreabă cineva, eşti soția mea, soția mea luată cu legământ. Înțelegi?

— Sigur că da, răspund repede, nevrând să par proastă. Sigur că înțeleg. Nu spun decât că mi-ar plăcea o rochie nouă când le vom spune tuturor.

Francis râde, de parcă aş fi zis ceva amuzant, mă strânge iarăşi în brațe, mă sărută la baza gâtului şi-şi freacă obrazul de gâtul meu. Îmi promite:

— Îți voi cumpăra o rochie din mătase albastră, doamnă Dereham.

Închid ochii de plăcere.

— Verde, îl corectez. Verde Tudor. Regelui îi place cel mai mult verdele.

Jane Boleyn, palatul Greenwich, decembrie 1539

Slavă Domnului că sunt aici, la Greenwich, cel mai frumos dintre palatele regelui, întoarsă unde mi-e locul, în odăile reginei. Ultima oară când m-am aflat aici, o îngrijeam pe Jane Seymour, care, cuprinsă de arşiţa febrei, îl striga pe Henric, dar el n-a venit. Acum însă odăile au fost văruite din nou, eu mi-am reintrat în drepturi, iar ea a fost uitată. Numai eu am supravieţuit. Am supravieţuit căderii reginei Caterina, dizgraţiei reginei Anne şi morţii reginei Jane. Mi se pare un miracol că am supravieţuit, dar iată-mă înapoi la curte, una din puţinele favorite, din foarte puţinele favorite. O voi sluji pe noua regină aşa cum i-am slujit înaintaşele, cu dragoste şi loialitate şi cu ochiul treaz la prilejurile prielnice pentru mine. Voi intra şi voi ieşi din nou din cele mai bune odăi ale celor mai bune palate din ţară ca şi când aş fi la mine acasă. Mă aflu iarăşi acolo unde am fost sortită să mă aflu prin naştere şi educaţie.

Câteodată pot chiar să uit tot ce s-a întâmplat. Câteodată uit că sunt o văduvă de treizeci de ani, cu un fiu aflat departe, îmi închipui că sunt iarăşi femeie tânără, cu un soţ pe care-l venerez şi cu cele mai mari speranţe. M-am întors în inima lumii mele. Aproape că aş putea spune: am renăscut.

Regele a plănuit o nuntă de Crăciun şi doamnele reginei sunt adunate pentru festivităţi. Datorită stăpânului meu, ducele, mă număr printre ele, am revenit printre prietenele şi rivalele pe care le cunosc încă din copilărie. Unele dintre ele mă întâmpină cu un zâmbet strâmb şi un compliment stângaci, altele se uită chiorâş la mine. Nu că ar fi iubit-o prea mult pe Anne, nu ele, dar căderea ei le-a înspăimântat şi-şi aduc aminte că doar eu am scăpat, ca prin farmec, iar asta le face să se închine şi să şoptească zvonuri vechi împotriva mea.

Bessie Blount, fosta amantă de demult a regelui, acum căsătorită mult peste rangul ei, cu lordul Clinton, mă întâmpină cu amabilitate. N-am văzut-o de la moartea fiului ei, Henry Fitzroy, pe care regele l-a făcut duce, duce de Richmond, pentru simplul motiv că era bastard regal, şi când îi prezint cele mai adânci condoleanţe, ea îmi prinde brusc mâna într-o

strânsoare puternică şi mă priveşte cu o faţă palidă şi iscoditoare, ca pentru a mă întreba: ştiu cum a murit? Îi voi apune cum a murit?

Îi zâmbesc calm şi-i desfac degetele de pe încheietura mâinii mele. Nu-i pot spune, pentru că într-adevăr nu ştiu, iar dacă aş şti, tot nu i-aş spune.

— Condoleanţele mele pentru pierderea fiului Domniei Voastre, repet.

Probabil că nu va afla niciodată de ce a murit, nici cum. Dar nici alte mii nu vor afla. Mii de mame şi-au văzut fiii pornind în marş să apere altarele, locurile sfinte, statuile de pe marginea drumurilor, mănăstirile şi bisericile şi mii de fii nu s-au mai întors acasă. Regele va hotărî ce anume e credinţă şi ce e erezie, oamenii nu au căderea să stabilească lucrul ăsta. În lumea asta nouă şi primejdioasă, nici măcar Biserica nu are căderea să stabilească lucrul ăsta. Regele va hotărî cine va trăi şi cine va muri, căci are acum puterea lui Dumnezeu. Dacă Bessie vrea într-adevăr să ştie cine i-a ucis fiul, ar face bine să-l întrebe pe rege, tatăl lui, dar îl cunoaşte prea bine pe Henric ca să facă asta.

Celelalte femei au văzut-o pe Bessie salutându-mă şi se îndreaptă spre mine: femei din neamul Seymour, din neamul Percy, din neamul Culpepper, din neamul Neville. Toate marile familii din ţară şi-au băgat cu forţa fiicele în perimetrul strâmt al odăilor reginei. Unele ştiu lucruri urâte despre mine, altele îşi închipuie lucruri şi mai urâte. Nu-mi pasă. M-am confruntat cu probleme mult mai grave decât răutatea femeilor invidioase şi, oricum, mă înrudesc cu cele mai multe dintre ele şi le sunt rivală tuturor. Dacă vrea cineva să-mi facă necazuri, ar fi bine să nu uite că mă aflu sub protecţia ducelui şi că doar Thomas Cromwell e mai puternic decât noi.

Singura de care mi-e groază, singura pe care nu vreau s-o întâlnesc e Catherine Carey, fiica lui Mary Boleyn, cumnata mea cea afurisită. Catherine e o copilă, o fetişcană de cincisprezece ani, n-ar trebui să mă tem de ea, dar, ca să fiu sinceră, maică-sa e o femeie formidabilă şi n-a fost niciodată o prea mare admiratoare a mea. Ducele i-a câştigat tinerei Catherine un loc la curte şi i-a poruncit maică-sii s-o trimită la izvorul tuturor puterilor şi al tuturor bogăţiilor, iar Mary, îndărătnica Mary, s-a supus. Îmi închipui cât şi-a călcat pe

inimă ca să-i cumpere copilei rochii, să-i aranjeze părul şi s-o învețe reverențe şi dansuri. Mary şi-a văzut familia ridicându-se până la ceruri cu ajutorul frumuseții şi deşteptăciunii surorii şi fratelui ei, iar pe urmă le-a văzut trupurile adunate bucățele în coşciuge mici. Anne a fost decapitată şi corpul i-a fost pus într-o cutie, iar capul, într-un coş. George, George al meu… nu suport să mă gândesc la asta.

E de-ajuns să spun că Mary mă învinuieşte pentru toată durerea şi pustietatea din viața ei, mă învinuieşte pentru pierderea fratelui şi a surorii sale şi nu se gândeşte nicio clipă la rolul pe care l-a jucat ea însăşi în tragedia noastră. Mă învinuieşte de parcă aş fi putut să-i salvez, de parcă n-aş fi făcut tot ce mi-a stat în puteri până în acea zi, ultima, pe eşafod, când nimeni n-a mai putut face nimic.

Şi greşeşte că mă învinuieşte. Mary Norris şi-a pierdut tatăl, pe Henry, în aceeaşi zi şi din acelaşi motiv şi mă salută cu respect şi cu un surâs. Nu îmi poartă ranchiună. Mama ei a învățat-o cum se cuvine că focul nemulțumirii regelui poate să pârjolească pe oricine şi că nu are niciun rost să dai vina pe supraviețuitorii care au scăpat la timp.

Catherine Carey are doar cincisprezece ani, aşa că va împărți odăile cu alte fete tinere, cu verişoara mea şi a ei, Katherine Howard, cu Anne Bassett, cu Mary Norris şi cu alte fete care nu ştiu nimic şi speră totul. Le voi călăuzi şi le voi sfătui ca o femeie care a mai slujit regine. Catherine nu le va povesti în şoaptă prietenelor sale despre perioada pe care a petrecut-o cu mătuşa ei Anne în Turn, despre învoielile din ultima clipă, despre promisiunile de pe treptele eşafodului şi iertarea de execuție despre care toți jurau că va veni şi totuşi n-a venit. Nu le va povesti că am lăsat-o cu toții pe Anne să pună capul pe butuc, sfânta de maică-sa fiind la fel de vinovată ca oricine. A fost crescută ca o Carey, dar e o Boleyn, prunc din flori al regelui, şi o Howard până-n măduva oaselor, va şti să-şi țină gura.

În lipsa noii regine, suntem silite să ne instalăm în odăi fără ea. Suntem silite să aşteptăm. Vremea a fost neprielnică pentru călătoria ei şi înaintează cu încetineală dinspre Cleves spre Calais. În clipa asta se crede că nu va sosi la timp pentru ca nunta să aibă loc de Crăciun. Dacă aş fi fost eu sfătuitoarea ei, i-aş fi spus să înfrunte pericolele, orice pericole, şi să vină

cu o corabie. E drum lung, ştiu, şi Marea Mânecii e primejdioasă iarna, dar o mireasă n-ar trebui să întârzie la nunta ei, iar regelui Henric nu-i place să aştepte după nimeni. Nu e omul pe care să-l refuzi.

La drept vorbind, nu mai e prinţul care a fost cândva. Când am venit prima oară la curte şi el era tânărul soţ al unei femei frumoase, era un rege de aur. I se spunea că e cel mai chipeş prinţ din toată creştinătatea, iar asta nu era o măgulire. Mary Boleyn era îndrăgostită de el, Anne era îndrăgostită de el, eu eram îndrăgostită de el. Nu exista nicio fată la curte, nicio fată în toată ţara care să-i poată rezista. Dar pe urmă s-a întors împotriva soţiei sale, regina Caterina, o femeie blândă şi bună, iar Anne l-a învăţat să fie crud. Curtea ei, curtea aceea inteligentă, tânără, nemiloasă, a persecutat-o pe regină, condamnând-o la o nefericire încăpăţânată, şi l-a învăţat pe rege să joace după cântecul nostru eretic. L-am păcălit şi l-am făcut să creadă că regina l-a minţit, apoi l-am dus de nas şi l-am făcut să creadă că Wolsey l-a trădat. Dar apoi, mintea lui bănuitoare, care scurma precum un porc, a început să scape de sub controlul nostru. A început să se îndoiască şi de noi. Cromwell l-a convins că Anne l-a trădat, familia Seymour l-a făcut să creadă că făceam cu toţii parte dintr-un complot. În cele din urmă, regele a pierdut mai mult decât o soţie, mai mult chiar decât două soţii: şi-a pierdut încrederea. Noi l-am deprins cu bănuiala şi strălucirea aurie a băieţandrului s-a stins pe chipul bărbatului. Acum, înconjurat de oameni care se tem de el, a devenit un tiran. A devenit un pericol, asemenea unui urs pe care capcana în care a călcat l-a făcut ranchiunos şi ostil. I-a spus prinţesei Maria că o dă pe mâna călăului dacă îl sfidează, după care a declarat-o bastardă şi i-a luat rangul de prinţesă. Pe prinţesa Elisabeta, prinţesa noastră Boleyn, nepoata mea, a declarat-o ilegitimă, iar guvernanta ei spune că micuţa nu are nici măcar haine ca lumea.

Şi, în sfârşit, povestea asta cu Henry Fitzroy, fiul regelui: într-o zi e gata să fie recunoscut drept legitim şi proclamat prinţ de Wales, a doua zi cade răpus de o boală misterioasă şi ducelui însuşi, stăpânul meu, i se spune să-l îngroape la miezul nopţii? Portretele lui sunt distruse şi se interzice chiar să i se rostească numele? Ce fel de om e acela care poate să-şi vadă fiul mort şi îngropat fără să scoată un cuvânt? Ce fel de

tată e acela care poate să le spună celor două fete ale sale că nu sunt copiii lui? Ce fel de om poate să-şi trimită prietenii şi soția la spânzurătoare şi să danseze când i se aduce la cunoştință moartea lor? Ce fel de om e acesta căruia i-am acordat putere absolută asupra vieților şi sufletelor noastre?

Şi poate cel mai rău dintre toate: bunii preoți sunt spânzurați de grinzile propriilor biserici, oamenii credincioşi urcă pe rug ca să fie arşi de vii, cu ochii plecați, cu gândurile la rai, izbucnesc revolte în nord şi în est şi regele jură că răsculații se pot încrede în el, că le va primi sfatul, iar apoi îi trădează fără milă, atârnând în ştreang miile de neghiobi încrezători din toată țara şi făcându-l pe ducele de Norfolk măcelarul semenilor săi. Regele acesta a ucis mii de oameni, regele acesta continuă să-şi ucidă supuşii cu miile. Dincolo de hotarele Angliei, lumea spune că a înnebunit şi aşteaptă să ne răsculăm. Dar, ca nişte câini speriați în groapa ursului, nu îndrăznim decât să-l privim şi să mârâim.

Însă acum e voios, cu toate că noua regină întârzie. Încă nu i-am fost prezentată, dar mi s-a spus că ne va primi cu bunăvoință, pe mine şi pe toate doamnele ei. Se află la cină când mă furişez în odăile sale ca să văd portretul noii regine, pe care-l ține în sala de primire. Încăperea e goală, iar portretul se află pe un trepied luminat de lumânări mari şi pătrate. Trebuie să recunosc că are o înfățişare dulce, o față cinstită şi o privire directă, izvorâtă din doi ochi frumoşi. Înțeleg pe dată ce-i place la ea. N-are pic de cochetărie, pe chipul ei nu există strop de senzualitate. Nu pare pusă pe flirt, sau periculoasă sau păcătoasă. N-are pic de rafinament, n-are pic de sofisticare. Pare mai tânără de douăzeci şi patru de ani, aş putea spune chiar că privirea mea critică o găseşte puțin prostuță. Nu va fi o regină ca Anne, asta e sigur. Nu e o femeie care să întoarcă toată curtea şi țara cu susul în jos şi să le pună să joace după un cântec nou. Nu e o femeie care să-i facă pe bărbați să-şi iasă din minți de dorință şi să le ceară să-şi aştearnă iubirea în versuri. Şi, desigur, tocmai asta vrea el acum: să nu mai iubească niciodată o femeie ca Anne.

Anne l-a făcut să-i displacă provocarea, poate pentru totdeauna. A aprins focul sub curtea lui şi în cele din urmă totul a ars. Henric e ca un om care s-a ales cu sprâncenele pârlite, iar eu sunt femeia a cărei casă s-a transformat în

scrum. El nu vrea să se mai căsătorească niciodată cu o amantă dezirabilă. Eu nu vreau să mai simt vreodată mirosul de fum. El vrea să aibă alături o soție statornică precum boul în jug, atunci va putea căuta flirtul, pericolul şi fascinația în altă parte.

— Un portret frumos, spune un bărbat în spatele meu.

Mă întorc şi văd părul negru şi fața prelungă şi palidă a unchiului meu, Thomas Howard, ducele de Norfolk, cel mai de seamă om din regat după rege. Îi fac o reverență adâncă.

— Într-adevăr, milord.

El încuviințează din cap, fără să-şi mişte ochii negri.

— Crezi că se va dovedi fidel realității? mă întreabă.

— Vom afla în curând, milord.

— Poți să-mi mulțumeşti că ți-am obținut un loc în rândul doamnelor ei de onoare, spune cu un aer nepăsător. Eu am aranjat asta. Am considerat-o o chestiune personală.

— Vă mulțumesc din inimă! Vă datorez însăşi viața mea. Ştiți că nu trebuie decât să-mi porunciți.

El încuviințează din cap. Nu mi-a arătat niciodată bunătate, în afară de momentul acelui unic mare favor: m-a scos din focul care a ars curtea din temelii. E un om aspru şi taciturn. Se spune că a iubit cu-adevărat o singură femeie, iar aceea a fost Caterina de Aragon, însă a privit-o cum e repudiată şi condamnată la sărăcie, neglijare şi în cele din urmă la moarte, ca să-şi pună propria nepoată în locul ei. Aşadar afecțiunea lui are oricum prea puțină valoare.

— Mă vei înştiința cum merg lucrurile în odăile ei, spune făcând un semn din cap spre portret. Aşa cum ai făcut întotdeauna.

Îmi întinde brațul şi îmi acordă cinstea de-a mă conduce la cină. Îi fac încă o reverență, căci îi plac manifestările de respect adânc, şi-mi las uşor mâna pe brațul lui.

— Vreau să ştiu dacă-l mulțumeşte pe rege, când rămâne grea, cu cine se vede, cum se poartă şi dacă primeşte predicatori luterani. Lucruri de felul ăsta. Ştii dumneata.

Ştiu. Ne îndreptăm împreună spre uşă.

— Mă aştept să încerce să-l îndrume în chestiunea religiei, spune el. Nu putem accepta aşa ceva. Nu putem accepta ca el să se întoarcă iarăşi spre reformă, țara nu va înghiți aşa ceva. Trebuie să-i cercetezi cărțile şi să vezi dacă citeşte vreo scriere

interzisă. Urmăreşte-le pe doamnele ei, vezi dacă ne spionează, dacă trimit rapoarte la Cleves. Dacă vreuna dintre ele rosteşte vreo erezie, vreau să ştiu pe dată. Ştii ce ai de făcut.

Da, ştiu. Nu există niciun membru al acestei familii vaste care să nu-şi cunoască sarcina. Lucrăm cu toții ca să păstrăm puterea şi avuția neamului Howard şi suntem uniți.

Când ne apropiem de sală, aud răzbătând dinăuntru mugetul curții ce benchetuieşte şi văd servitorii cu carafe mari cu vin şi platouri cu cărnuri trecând în şir pe lângă noi, ca să servească sutele de oameni care iau cina în fiecare zi împreună cu regele. La galeria de deasupra stau oamenii veniți să privească, să vadă monstrul uriaş care este curtea restrânsă a celor mai mari nobili, o fiară cu o sută de guri, un milion de uneltiri şi două sute de ochi care-l privesc pe rege ca pe singura sursă a întregii lor averi şi puteri şi a tuturor favorurilor de care se bucură.

— Îl vei găsi schimbat, spune foarte încet ducele, cu gura aproape lipită de urechea mea. Toți îl găsim greu de mulțumit.

Mă gândesc la băiatul răsfățat care putea fi distras într-o clipă cu o glumă, un rămăşag sau o provocare.

— Schimbător a fost dintotdeauna.

— Acum e mult mai rău, spune ducele. Dispoziția i se schimbă fără veste şi devine violent; dacă se înfurie pe Cromwell, îl loveşte peste față, se poate schimba într-o clipită. Uneori se face roşu ca focul de furie. Un lucru care îl mulțumeşte dimineața poate să-l scoată din fire la cină. Bagă de seamă.

Încuviințez din cap şi remarc noua modă:

— Acum e servit cu un genunchi plecat.

El râde scurt.

— Şi i se spune „Maiestate”. Pentru Plantageneți era de-ajuns „Alteța Voastră”, dar pentru Henric nu mai e. Trebuie să i se spună „Maiestate”, de parcă ar fi zeu.

— Şi oamenii acceptă să facă asta? întreb curioasă. Să-i acorde cinstirea asta exagerată?

— O vei face la rândul tău, îmi spune. Henric va fi ca un zeu dacă vrea, nu există nimeni care să îndrăznească să-i refuze lucrul ăsta.

— Nici măcar lorzii? întreb gândindu-mă la mândria oamenilor de seamă din regat, care îl salutau pe tatăl acestui

bărbat ca pe un egal şi a căror loialitate i-a adus acestuia tronul.

— Vei vedea, spune posomorât ducele. Legile trădării au fost schimbate, prin urmare, chiar şi să te gândeşti să i te opui e un delict capital. Nimeni nu îndrăzneşte să-l contrazică, asta ar însemna o bătaie în uşă în toiul nopţii şi un drum până în Turn pentru întrebări, iar soţia ta ar rămâne văduvă fără o judecată măcar.

Mă uit spre masa mare, unde şade regele, o mare revărsare corpolentă pe tron. Îşi îndeasă mâncarea în gură sub ochii noştri, cu amândouă mâinile ridicate spre faţă, e mai gras ca orice bărbat din câţi am văzut în viaţa mea: umerii îi sunt masivi, gâtul ca de bou, trăsăturile feţei rotunde ca luna sunt înecate în grăsime, degetele umflate precum cârnaţii.

— O, Doamne, s-a umflat ca un monstru! exclam. Ce s-a întâmplat cu el? E bolnav? Nu l-aş fi recunoscut. Domnul mi-e martor că nu mai e prinţul dinainte.

— E un pericol, spune ducele cu un glas abia auzit. Pentru el însuşi din cauza exceselor şi pentru alţii din cauza furiei. Ia-o ca pe un avertisment.

Sunt mai zguduită decât las să se vadă pe când mă îndrept spre masa rezervată doamnelor reginei. Acestea îmi fac loc şi mă salută spunându-mi pe nume sau numindu-mă verişoară. Simt aţintiţi asupra mea ochii mici şi porcini ai regelui şi îi fac o reverenţă adâncă înainte să mă aşez pe scaunul fără spetează. Nimeni altcineva nu acordă pic de atenţie animalului în care s-a transformat prinţul, parcă suntem într-o poveste şi ne-a orbit pe toţi o vrajă, ca să nu vedem în acest porc cu chip de rege ruina bărbatului care a fost.

Mă aşez să mănânc, servindu-mă de pe platoul comun, şi mi se toarnă cel mai bun vin în pocal. Privesc curtea din jurul meu. Acesta îmi e căminul. Pe cei mai mulţi dintre oamenii aceştia îi cunosc de-o viaţă şi, mulţumită grijii cu care ducele a căsătorit toate odraslele Howard spre folosul lui, sunt înrudită cu majoritatea. Asemenea celor mai mulţi dintre ei, am servit regină după regină. Asemenea celor mai mulţi dintre ei, am urmat exemplul stăpânei mele, regina, în privinţa modei bonetelor: bonetă mare, triunghiulară, bonetă franţuzească, bonetă englezească, şi în privinţa modei rugăciunii: papistă, reformistă, catolică engleză. Am bâiguit în spaniolă, am

sporovăit în franceză, am stat într-o tăcere meditativă şi am cusut cămăşi pentru săraci. Nu există prea multe lucruri legate de reginele Angliei pe care să nu le fi aflat, pe care să nu le fi văzut. În curând o voi vedea pe următoarea şi voi afla totul despre ea: tainele, speranțele şi defectele ei. O voi urmări şi-mi voi face rapoartele în fața ducelui, stăpânul meu. Poate că, chiar şi la o curte înfricoşată sub domnia unui rege care se umflă şi se transformă într-un tiran, chiar şi fără soțul meu, chiar şi fără Anne, voi învăța să fiu din nou fericită.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, decembrie 1539

Ce voi primi de Crăciun? Ştiu că voi primi o pungă brodată de la prietena mea Agnes Restwold, o pagină copiată de mână dintr-o carte de rugăciuni de la Mary Lascelles (perspectiva mă încântă atât de tare, că mi se taie respirația) şi două batiste de la bunica. Până aici, foarte plictisitor, într-adevăr. Dar scumpul meu Francis îmi va dărui o cămaşă din cea mai fină pânză brodată, iar eu i-am țesut cu mâinile mele, şi mi-a luat zile întregi, o brățară în culorile mele preferate. Sunt foarte încântată că mă iubeşte atât de mult şi, desigur, şi eu îl iubesc, dar nu mi-a cumpărat un inel, aşa cum a promis, şi se ține de planul lui de-a pleca în Irlanda să facă avere chiar luna viitoare, iar atunci voi rămâne singură cuc şi ce rost are?

Curtea e la Greenwich de Crăciun, speram să fie la Whitehall, atunci aş fi putut măcar să merg să-l văd pe rege cum cinează. Unchiul meu, ducele, se află acolo, dar nu ne cheamă, iar bunica, deşi a mers la masă, nu m-a luat cu ea. Uneori îmi spun că nu mi se va întâmpla niciodată nimic. Nu mi se va întâmpla absolut nimic, voi trăi şi voi muri fată bătrână în slujba bunicii. Curând voi împlini cincisprezece ani şi e clar că nimeni nu s-a gândit măcar o clipă la viitorul meu. Cui îi pasă de mine? Mama e moartă şi tata abia dacă-şi aminteşte cum mă cheamă. E cumplit de trist! Mary Lumleigh se mărită anul viitor, acum se încheie contractul, şi îşi dă nişte aere şi mă tratează de sus, de parcă mi-ar păsa câtuşi de puțin de ea şi de logodnicul ei plin de coşuri. N-aş accepta o asemenea pereche nici dacă mi-ar fi oferită împreună cu o avere considerabilă, i-am şi spus-o de altfel, aşa că ne-am certat şi gulerul de dantelă pe care avea de gând să mi-l dăruiască de Crăciun va fi dat altcuiva, dar nici de asta nu-mi pasă.

Regina ar fi trebuit să fie deja la Londra, dar a fost atât de prosteşte de înceată, încât întârzie, aşa că toate speranțele mele legate de marea ei intrare în Londra şi de o nuntă minunată au fost şi ele amânate. E ca şi cum soarta însăşi unelteşte ca să mă facă nefericită. Sunt condamnată. Nu vreau decât să dansez puțin! Ai crede că o fată de aproape

cincisprezece ani sau, mă rog, cincisprezece anul viitor, ar putea să meargă să danseze o dată înainte să moară!

Sigur că vom avea dansuri aici de Crăciun, dar nu la asta mă gândesc. Ce plăcere îți aduce dansul când toți cei care te privesc te-au văzut în fiecare zi a anului trecut? Ce plăcere îți aduce un banchet când fiecare băiat din încăpere îți este tot atât de familiar ca tapiseriile de pe pereți? Ce bucurie îți aduc privirile stăruitoare ale unui bărbat când e chiar bărbatul tău, soțul tău, şi va veni în patul tău indiferent dacă dansezi frumos sau nu? Încerc o întoarcere şi o reverență specială pe care le-am exersat îndelung şi nu-mi ajută la absolut nimic. Nimeni nu pare să observe, în afară de bunica, ea vede totul; mă cheamă din şir, îmi ridică bărbia cu degetul şi-mi spune:

— Copilă, nu-i nevoie să zburzi ca o italiancă destrăbălată! Te privim cu toții oricum.

Prin asta îmi dă de înțeles că n-ar trebui să dansez ca o doamnă, o tânără doamnă elegantă, cu oarecare stil, ci ca un copil.

Fac o reverență şi nu spun nimic. N-are rost să mă cert cu bunica, are o fire aşa de aprigă, că ar fi în stare să mă trimită din odaie într-o clipită dacă îndrăznesc să deschid gura. Zău, cred că sunt tratată cu mare cruzime.

— Şi ce e cu lucrurile astea pe care le aud despre tine şi tânărul domn Dereham? întreabă ea pe neaşteptate. Credeam că te-am prevenit deja o dată!

— Nu ştiu ce auziți, bunică, răspund cu istețime.

Prea multă istețime pentru ea, căci mă loveşte scurt cu evantaiul peste mână.

— Nu uita cine eşti, Katherine Howard! spune ea cu asprime. Când unchiul tău va trimite după tine ca să intri în slujba reginei, presupun că nu vei refuza din cauza unui flirt tineresc?

Trec pe dată la lucrul cel mai important:

— În slujba reginei?

— Poate, spune ea supărată. Poate că regina va avea nevoie de o domnişoară de companie, dacă fata a fost crescută respectabil şi nu are reputația unei destrăbălate!

Sunt atât de disperată că nu pot vorbi. Îngaim:

— Bunică…

— Lasă asta acum, îmi porunceşte ea şi-mi face semn să mă

întorc între dansatori.

Mă agăţ de mâneca ei şi o implor să-mi spună mai multe, dar ea râde şi mă trimite să dansez. Fiindcă mă priveşte, ţopăi ca o păpuşă de lemn, fac paşii atât de corect şi am o conduită atât de politicoasă, încât ai crede că port eu însămi o coroană pe cap. Dansez ca o călugăriță, dansez ca o fecioară vestală, iar când ridic ochii să văd dacă modestia mea o impresionează, văd că râde de mine.

Aşadar, în seara aceea, când Francis vine la uşa odăii, îl întâmpin în prag şi îi spun sec:

— Nu poți să intri. Bunica ştie totul despre noi. M-a prevenit în legătură cu reputația mea.

El pare şocat.

— Dar, iubirea mea...

— Nu pot să risc, stărui eu. A aflat mult mai multe decât ne-am închipuit noi. Dumnezeu ştie ce a auzit sau cine i-a spus.

— Nu vom tăgădui că aparținem unul altuia!

— Nu, răspund eu nesigură.

— Dacă te întreabă, trebuie să-i spui că suntem cununați în fața lui Dumnezeu.

— Da, dar...

— Iar acum vin la tine, ca soț al tău.

— Nu se poate.

Nimic în lume nu mă va împiedica să fiu noua domnişoară de onoare a reginei. Nici chiar dragostea mea nepieritoare pentru Francis.

Îmi cuprinde mijlocul cu brațele şi-mi atinge ceafa cu buzele.

— Voi pleca în Irlanda peste câteva zile, şopteşte încet. Doar nu vrei să mă trimiți la drum cu inima frântă!

Şovăi. Ar fi foarte trist să i se frângă inima, dar trebuie să-i fiu domnişoară de onoare noii regine, nu există nimic mai important decât asta. Îi răspund:

— Nu vreau să ți se frângă inima. Dar trebuie să ocup un loc în slujba reginei şi cine ştie ce s-ar putea întâmpla?

Îmi dă drumul imediat şi mă întreabă supărat:

— A, deci crezi că ai să mergi la curte? Şi că ai să flirtezi cu vreun mare lord? Sau cu vreunul dintre verii tăi nobili sau cu mai ştiu eu cine? Un Culpepper sau un Mowbray sau un Neville sau altcineva?

— Nu ştiu.

E într-adevăr minunat cât de demnă pot fi! Ai zice că sunt bunica.

— Nu pot să-mi discut planurile cu tine acum.

— Kitty! strigă el, sfâşiat între mânie şi patimă. Eşti soția mea, ai promis să-mi fii soție! Eşti iubirea mea!

— Trebuie să-ți cer să te retragi, spun cu măreție.

Îi închid uşa în nas, apoi fug şi mă arunc în pat.

— Acum ce mai e? întreabă Agnes.

În jurul unui pat din celălalt capăt al dormitorului comun au fost trase perdelele şi un băiat şi o fată cu purtări slobode fac dragoste, iar eu aud gâfâitul lui nerăbdător şi suspinele ei.

— Nu puteți să tăceți? strig în odaia lungă. E şocant, zău aşa! E jignitor pentru o tânără fecioară ca mine. E şocant. Zău că n-ar trebui îngăduit.

Anne, Calais, decembrie 1539

În timpul acestei lungi călătorii am început să învăț cum trebuie să mă port când voi fi regină. Doamnele englezoaice pe care stăpânul meu, regele, le-a trimis să mă însoțească mi-au vorbit în engleză în fiecare zi, iar lordul Southampton mi-a stat alături în fiecare oraş în care am intrat, dându-mi sfaturi şi îndrumându-mă în cel mai folositor mod. Englezii sunt un popor extrem de demn şi de protocolar, la ei totul trebuie făcut după tipic, după regulă, aşa că învăț să-mi ascund entuziasmul în fața urărilor, a cântecelor, a mulțimilor care ies pretutindeni să mă vadă. Nu vreau să par sora de la țară a unui duce mărunt, vreau să fiu întocmai ca o regină, o adevărată regină a Angliei.

În fiecare oraş am fost întâmpinată de oameni adunați pe străzi, care-mi strigau numele şi-mi aduceau buchete de flori şi daruri. Cele mai multe oraşe mi-au adresat un discurs de credință şi mi-au dăruit o pungă cu aur sau podoabe de preț. Dar sosirea mea în primul oraş englezesc, portul Calais, depăşeşte cu mult prin proporții tot ce s-a petrecut până acum. E un castel englezesc puternic, împrejmuit de un oraş cu ziduri înalte, construite să reziste oricărui atac din partea Franței, duşmanul aflat chiar dincolo de părțile păzite cu străşnicie. Intrăm pe poarta de sud, care dă spre drumul către regatul Franței, şi suntem întâmpinați de un nobil englez, lordul Lisle, şi de zeci de gentilomi şi nobili în veşminte foarte elegante, cu o mică armată de oameni îmbrăcați în livrele roşii cu albastru.

Mulțumesc Domnului că mi l-a trimis pe lordul Lisle să-mi fie prieten şi sfetnic în aceste zile dificile, căci e un om bun, a cărui înfățişare îmi aminteşte puțin de tata. Fără el aş fi mută de groază, în parte şi din pricina necunoaşterii limbii engleze. Poartă îmbrăcăminte la fel de aleasă ca a unui rege şi-l însoțesc atât de mulți nobili englezi, încât par o mare de blănuri şi catifele. Însă el îmi ia mâna rece în strânsoarea caldă a mâinii sale mari, îmi zâmbeşte şi-mi spune: „Curaj". Chiar dacă nu înțeleg cuvântul până nu o întreb pe doamna care mi-e tălmaci, ştiu să recunosc un prieten când îl am în fața ochilor, aşa că schițez un surâs mic şi slab, iar el îmi

aşază mâna la îndoitura cotului său şi mă conduce pe strada largă, spre port. Clopotele bat în semn de bun venit pentru mine şi toate nevestele şi toţi copiii negustorilor s-au înşiruit pe străzi ca să mă zărească, iar ucenicii şi servitorii strigă toţi când trec:

— Anna de Cleves, ura!

În port se află două corăbii uriaşe ale regelui, una numită *Sweepstake*, care înseamnă ceva în legătură cu jocurile de noroc, iar cealaltă numită *Lion*, ambele cu flamurile fluturând şi răsunând de sunetul trâmbiţelor când mă apropii. Au fost trimise din Anglia ca să mă ducă la rege şi sunt însoţite de o flotă uriaşă care să mă escorteze. Tunarii trag salve şi tunurile bubuie, întreg oraşul e învăluit în fum şi zarvă, dar e un mare compliment, aşa că zâmbesc şi încerc să nu tresar. Mergem la Staple Hall, unde primarul oraşului şi negustorii îmi urează bun venit cu discursuri lungi şi cu două pungi cu aur, iar lady Lisle, care se află aici ca să mă salute împreună cu soţul ei, îmi prezintă doamnele mele de companie.

Mă însoţesc cu toţii la reşedinţa regelui, numită Chequer, şi stau în picioare în timp ce ei se apropie rând pe rând, îşi rostesc numele, îşi prezintă complimentele şi îşi fac plecăciunea sau reverenţa. Sunt atât de obosită şi de copleşită de întreaga zi, încât simt că încep să mi se înmoaie genunchii, însă ei continuă să se perinde prin faţa mea, unul după altul. Milady Lisle stă lângă mine şi-mi şopteşte la ureche fiecare nume şi-mi spune câte ceva despre ei, însă nu-i înţeleg cuvintele şi, în plus, sunt prea mulţi străini ca să pot reţine totul. E o mulţime ameţitoare de oameni, dar îmi zâmbesc toţi cu bunătate şi mi se pleacă toţi cu mare respect. Ar trebui să mă bucur de atâta atenţie, nu să mă simt copleşită, ştiu prea bine.

Imediat ce ultima lady, ultima doamnă de companie, ultima servitoare şi ultimul paj şi-au făcut plecăciunea şi pot să plec fără a fi nepoliticoasă, anunţ că aş vrea să mă retrag în odaia personală înainte de cină şi tălmaciul meu le dă de ştire, dar tot n-am parte de linişte. De îndată ce intrăm în odăile mele personale, zăresc noi chipuri străine care aşteaptă să-mi fie prezentate ca servitoare şi membre ale odăii personale. Sunt atât de sfârşită de toate aceste prezentări, încât spun că aş vrea să merg în odaia mea de culcare, însă nici acolo nu pot fi

singură. Lady Lisle împreună cu alte lady şi doamnele de companie intră ca să se asigure că am tot ce-mi trebuie. Mă trezesc înconjurată de o duzină întreagă de femei care netezesc patul, îndreaptă perdelele şi-şi fac de lucru privindu-mă. Disperată de-a dreptul, spun că vreau să mă rog, intru în cămăruța de lângă odaia de dormit şi închid uşa în fețele lor dornice să fie de folos.

Le aud foindu-se de partea cealaltă a uşii, ca un public care aşteaptă să iasă bufonul şi să jongleze sau să facă şmecherii: puțin nedumerite de întârziere, dar binedispuse. Mă sprijin de uşă şi-mi ating fruntea cu dosul mâinii. E rece şi totuşi năduşesc de parcă aş fi bolnavă de friguri. Trebuie să fac asta. Ştiu că o pot face, ştiu că pot fi regina Angliei, şi încă o regină bună. Voi învăța limba lor; pot deja să înțeleg cea mai mare parte din ce mi se spune, deşi cu vorbirea bâjbâi. Voi învăța toate aceste nume noi şi rangul fiecăruia şi modul corect de-a mă adresa, astfel încât să nu fiu nevoită să stau mereu ca o marionetă mică, cu păpuşarul lângă mine, spunându-mi ce să fac. De îndată ce ajung în Anglia, voi avea grijă să-mi comand nişte veşminte noi. Eu şi doamnele mele, în ținuta noastră germană, arătăm ca nişte rațe grase pe lângă aceste lebede englezeşti. Ele se plimbă pe jumătate dezbrăcate, cu boneta de pe cap aproape inexistentă, plutesc de colo-colo în rochiile lor uşoare, în timp ce noi suntem legate fedeleş în barhet, de parcă am fi nişte pachete grosolane. Voi învăța să fiu elegantă, voi învăța să fiu încântătoare, voi învăța să fiu regină. Voi învăța cu siguranță să întâlnesc o sută de oameni fără să năduşesc de frică.

Mă izbeşte gândul că probabil purtarea mea li se pare foarte ciudată. Întâi anunț că vreau să mă îmbrac pentru cină, apoi intru într-o cămăruță doar puțin mai mare decât un dulap şi le fac să aştepte afară. Le voi părea ridicol de pioasă sau, mai rău, îşi vor da seama că sunt dureros de timidă. În clipa în care-mi trece asta prin minte, încremenesc în cămăruța strâmtă. Mă simt ca o neroadă de la țară. Nici nu ştiu cum să-mi fac curaj să ies.

Ascult la uşă. În camera de dincolo s-a lăsat o mare linişte, probabil că s-au săturat să mă aştepte. Probabil că au plecat toate să-şi schimbe iarăşi toaleta. Şovăind, întredeschid puțin uşa şi mă uit în jur.

În odaie a mai rămas o singură doamnă, aşezată la fereastră, care priveşte calmă spre curtea de dedesubt, observând. Când aude scârțâitul trădător al uşii, ridică privirea şi fața ei arată bunătate şi interes.

— Lady Anne? spune ridicându-se în picioare şi făcându-mi o reverență.

— Eu...

— Sunt Jane Boleyn, urmează ea, presupunând pe bună dreptate că nu-mi pot aminti niciun nume din agitația dimineții ăsteia. Sunt una dintre doamnele de companie ale Domniei Voastre.

Auzind numele rostit de ea, mă simt teribil de nedumerită. Trebuie să fie rudă cu Anne Boleyn, dar ce caută în odaia mea? De bună seamă, nu poate să se afle aici ca să mă slujească, nu? De bună seamă că ar trebui să fie exilată sau chiar în dizgrație, nu?

Mă uit în jur, căutând pe cineva care să ne tălmăcească, iar ea surâde şi clatină din cap. Arată spre sine şi spune „Jane Boleyn”, apoi adaugă, foarte rar şi egal:

— Voi fi prietena Domniei Voastre.

Şi o înțeleg. Surâsul îi e cald, iar chipul, sincer. Îmi dau seama că asta înseamnă că-mi va fi prietenă, iar gândul de-a avea o prietenă în care să mă pot încrede în această mare de oameni noi şi chipuri noi îmi pune un nod în gât. Clipesc ca să nu las lacrimile să curgă şi întind mâna ca s-o strâng pe a ei, de parcă aş fi o țărancă pe jumătate idioată de la piață.

— Boleyn? bâigui.

— Da, răspunde ea, luându-mi mâna într-a ei. Şi ştiu totul despre cât de înfricoşător e să fii regina Angliei. Cine poate şti mai bine decât mine cât de greu e? Vă voi fi prietenă, repetă ea. Puteți avea încredere în mine.

Îmi strânge mâna cu căldură. O cred şi zâmbim amândouă.

Jane Boleyn, Calais, decembrie 1539

Nu-l va mulțumi niciodată, biata copilă, nici într-o viață de om, nici într-o mie de ani. Sunt uimită că ambasadorii nu l-au prevenit, s-au gândit doar să creeze o coaliție împotriva Franței şi Spaniei, o coaliție protestantă împotriva regilor catolici, şi n-au chibzuit nicio clipă la gusturile regelui Henric.

Nu poate face nimic ca să devină genul de femeie care îi place. Preferințele lui se îndreaptă spre femeile cu spirit ager, delicate şi surâzătoare, cu un aer încărcat de promisiuni. Până şi Jane Seymour, cu toate că era tăcută şi supusă, emana o căldură docilă ce sugera plăcere senzuală. Dar ea e ca un copil, stângace ca un copil, are o privire sinceră de copil şi un zâmbet deschis şi prietenos. E în culmea încântării când cineva îi face o plecăciune adâncă, iar când a zărit corăbiile din port, părea gata să aplaude. Când e obosită sau copleşită, păleşte ca un copil bosumflat şi e pe cale să izbucnească în plâns. Când e neliniştită, nasul i se înroşeşte, ca al unei țărănci care stă în frig. Dacă n-ar fi atât de tragic, ar fi cea mai amuzantă comedie: această fată neîndemânatică păşind în pantofii cu tocuri de diamant ai lui Anne Boleyn. Oare ce-au avut în cap când şi-au închipuit că ar putea să se ridice vreodată la înălțimea rolului?

Dar tocmai stângăcia asta îmi oferă cheia spre inima ei. Pot să-i fiu prietenă, cea mai bună prietenă sau aliată. Va avea nevoie de o prietenă, biata fată rătăcită, va avea nevoie de o prietenă care ştie să se descurce la o curte ca a noastră. Pot s-o învăț toate lucrurile pe care i se va cere să le ştie, pot s-o ajut să deprindă purtările pe care trebuie să şi le însuşească. Şi cine să se priceapă la asta mai bine decât mine, care m-am aflat în inima celei mai mărețe curți din câte a avut Anglia vreodată şi am văzut-o cum arde? Cine să se priceapă să păstreze siguranța unei regine mai bine decât mine, care am privit o regină cum se distruge şi-şi distruge totodată şi familia? Am promis să fiu prietena acestei regine noi şi-mi pot onora promisiunea. E tânără, are doar douăzeci şi patru de ani, dar va creşte. E ignorantă, dar poate fi învățată. Îi lipseşte experiența, dar viața va îndrepta acest lucru. Pot să fac multe pentru această tânără femeie cu farmec demodat şi va fi o

adevărată plăcere şi o ocazie prielnică să-i fiu călăuză şi mentor.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, decembrie 1539

Unchiul vine s-o vadă pe bunica şi trebuie să fiu pregătită, în caz că trimite după mine. Ştim toate ce se va întâmpla în curând, dar sunt la fel de emoționată ca şi când am aştepta o mare surpriză. Mi-am exersat mersul spre el şi reverența. Mi-am exersat expresia de uluire şi surâsul de mare încântare la auzul minunatei veşti. Îmi place să fiu pregătită, îmi place să exersez dinainte şi le-am pus pe Agnes şi pe Joan să joace rolul unchiului până când am ajuns să-mi execut la perfecție apropierea, reverența şi micul strigăt elegant de bucurie.

Toate fetele din odaia domnişoarelor de onoare sunt sătule de mine până peste cap, sătule de parcă ar fi mâncat mere verzi până li s-a făcut rău, dar le spun că plecarea mea e un lucru de aşteptat. Sunt o Howard, fireşte că voi fi chemată la curte, fireşte că o voi sluji pe regină şi, din nefericire, fireşte că ele vor trebui să rămână în urmă. Ce păcat!

Ele îmi spun că va trebui să învăț germana şi că nu se va dansa deloc. Ştiu că e o minciună. Lady Anne va trăi ca o regină şi, dacă e plictisitoare, voi străluci cu atât mai mult prin contrast. Îmi spun că e un lucru bine cunoscut că ea va trăi în izolare şi că olandezii nu mănâncă deloc carne, ci doar brânză şi unt toată ziua. Ştiu că e o minciună. De ce ar fi fost rezugrăvite apartamentele reginei de la Hampton Court, dacă nu pentru ca ea să aibă o curte şi oaspeți? Îmi spun că toate doamnele ei au fost numite până acum şi că jumătate au plecat deja s-o întâmpine la Calais. Unchiul vine să-mi dea de veste că mi-am ratat şansa.

Asta mă sperie în cele din urmă. Ştiu că nepoatele regelui, lady Margaret Douglas şi marchiza de Dorset, au acceptat să fie cele mai importante dintre doamnele reginei şi mă tem că pentru mine e prea târziu.

— Nu, îi spun lui Mary Lascelles, nu se poate să vină ca să-mi dea de ştire că trebuie să rămân aici! Nu se poate să vină ca să-mi dea de ştire că am întârziat prea mult, că n-a mai rămas loc pentru mine!

— Dacă îți spune asta, atunci să-ți fie învățătură de minte, răspunde ea cu hotărâre. Să-ți fie învățătură de minte ca să-ţi

îndrepți purtarea. Nu meriți să mergi la curtea reginei, la cât de uşuratică ai fost cu Francis Dereham. Nicio lady adevărată n-ar trebui să te țină în odăile sale, după ce te-ai jucat ca o destrăbălată cu un astfel de om.

Cuvintele ei sunt atât de răutăcioase, încât îmi scapă un icnet slab şi simt că-mi dau lacrimile.

— Nu plânge, spune ea cu un glas plictisit. Nu plânge, Katherine. N-ai să reuşeşti decât să-ți înroşeşti ochii.

Mă prind îndată cu degetele de nas ca să pun stavilă lacrimilor.

— Dar dacă unchiul îmi va spune că trebuie să rămân aici şi să nu fac nimic, voi muri! murmur cu o voce îngroşată. La anul voi avea cincisprezece ani, pe urmă optsprezece, pe urmă nouăsprezece şi pe urmă douăzeci şi voi fi prea bătrână pentru căsătorie. Voi muri aici, slujind-o pe bunica, fără să fi mers nicăieri toată viața, fără să fi văzut nimic şi fără să fi dansat vreodată la curte.

— O, prostii! exclamă ea enervată. Nu te poți gândi niciodată la altceva în afară de vanitatea ta, Katherine? Pe deasupra, unii ar fi de părere că ai făcut deja destule pentru o fecioară de paisprezece ani.

— Nimic, îngaim ținându-mă în continuare de nas. Apoi îi dau drumul şi-mi lipesc degetele reci de obraji. N-am făcut nimic.

— Sigur că o vei sluji pe regină, continuă ea cu dispreț. E de necrezut ca unchiul tău să fi lăsat să-i scape o asemenea poziție pentru cineva din familia lui, indiferent cât de urât te-ai purtat.

— Fetele spuneau...

— Fetele sunt invidioase fiindcă pleci, prostuțo! Dacă ai fi rămas, te-ar fi copleşit cu mângâierile lor prefăcute.

E atât de adevărat, că până şi eu îmi dau seama.

— O, da!

— Aşa că mai spală-te o dată pe față şi hai în odaia stăpânei mele. Unchiul tău va sosi din clipă-n clipă.

Merg cât de repede pot, oprindu-mă doar ca să le spun lui Agnes, Joan şi Margaret că ştiu foarte bine că plec la curte şi că nu le-am crezut nicio clipă răutățile, iar atunci le aud strigând:

— Katherine! Katherine! A sosit!

Alerg în salonul bunicii şi iată-l acolo pe unchiul, stând în faţa focului şi încălzindu-şi spinarea.

Un simplu foc nu ajunge ca să-l încălzească pe deplin pe acest om. Bunica spune că el e ciocanul regelui: oriunde există muncă grea şi murdară de făcut, unchiul e cel care conduce armata engleză ca să-l snopească pe duşman şi să-l silească să se supună. Când nordul s-a răsculat ca să apere vechea religie, doar cu doi ani în urmă, când eram mică, unchiul a fost cel care le-a băgat răsculaţilor minţile în cap. Le-a promis iertarea şi apoi i-a păcălit şi i-a trimis la spânzurătoare. A salvat tronul regelui şi l-a scutit pe acesta de osteneala de a-şi purta singur luptele şi de a înăbuşi o mare răscoală. Bunica spune că nu cunoaşte alt argument decât ştreangul şi că a spânzurat mii de oameni, chiar dacă, în adâncul lui, le aproba cauza. Propria sa credinţă nu l-a împiedicat. Nimic nu-l va împiedica. Îmi dau seama după chipul lui că e un om dur, un om pe care nu-l înmoi uşor, dar a venit să mă vadă şi-i voi arăta ce fel de nepoată are.

Îi fac o reverenţă adâncă, aşa cum am exersat iar şi iar în odaia fetelor, aplecându-mă puţin înainte, în aşa fel încât unchiul să poată vedea rotunjimea ispititoare a sânilor mei strânşi în corsajul rochiei. Înainte să mă îndrept, ridic încet ochii spre el, ca să mă vadă aproape în genunchi în faţa lui, şi-l las o clipă să se gândească la plăcerile lucrurilor pe care le-aş putea face acolo jos, cu năsucul aproape lipit de pantalonii lui.

— Milord, murmur ridicându-mă, de parcă i-aş şopti la ureche în pat. Vă doresc o zi foarte bună, milord.

— Dumnezeule mare! exclamă el fără fereală, iar bunica scoate un chicotit amuzat. Vă face… cinste, doamnă, adaugă pe când eu mă ridic fără să mă clatin şi rămân în picioare în faţa lui.

Îmi împreunez mâinile la spate, ca să-mi scot sânii în evidenţă, şi-mi arcuiesc spatele, ca să-mi poată admira subţirimea taliei. Cu ochii plecaţi cu modestie, aş putea părea o şcolăriţă dacă n-ar fi poziţia avântată a corpului şi micul surâs pe jumătate ascuns.

— E o Howard până-n măduva oaselor, observă ea.

Bunica n-are o părere prea bună despre fetele Howard, renumite pentru frumuseţea şi îndrăzneala lor.

— Mă aşteptam la o copilă, spune unchiul, de parcă ar fi

mulțumit să mă vadă adultă.

— O copilă foarte cunoscătoare.

Bunica îmi aruncă o privire aspră, ca să-mi aducă aminte că nimeni nu vrea să ştie ce am învățat câtă vreme am fost în grija ei. Fac ochii mari, cu nevinovăție. Aveam doar şapte ani când am văzut pentru prima dată o servitoare culcându-se cu un paj şi unsprezece când Henry Manox m-a atins întâia oară. Ce credea că se va alege de mine?

— Se va descurca foarte bine, spune unchiul după cele câteva clipe de tăcere de care a avut nevoie ca să-şi revină. Katherine, ştii să dansezi, să cânți din gură, să cânți la lăută şi aşa mai departe?

— Da, milord.

— Să citeşti şi să scrii în engleză, în franceză şi în latină?

Îi arunc bunicii o privire îndurerată. Sunt de o prostie uriaşă şi toată lumea ştie lucrul ăsta. Sunt atât de proastă, încât nici măcar nu ştiu dacă trebuie să mint sau nu în privința asta.

— La ce i-ar trebui aşa ceva? întrebă ea. Regina nu vorbeşte decât olandeza, nu?

Unchiul încuviințează din cap.

— Germana. Dar regelui îi plac femeile educate.

Ducesa zâmbeşte şi spune:

— I-au plăcut cândva. Fata Seymour nu era nici pe departe o mare filosoafă. Cred că i-a pierit gustul de discuții în contradictoriu cu nevestele. Dumitale îți plac femeile educate?

Unchiul pufneşte scurt. Toată lumea ştie că el şi nevastă-sa sunt despărțiți de ani buni şi că se urăsc cu înverşunare.

— Oricum, lucrul cel mai important este ca ea s-o mulțumească pe regină şi să mulțumească totodată curtea, decretează unchiul. Katherine, vei pleca la curte şi vei fi una dintre domnişoarele de onoare ale reginei.

Îi zâmbesc radios.

— Te bucuri că pleci?

— Da, milord. Vă sunt foarte recunoscătoare! îmi aduc aminte să adaug.

— Ți s-a acordat o poziție atât de importantă pentru a face cinste familiei tale, mă anunță el pe un ton solemn. Bunica ta îmi spune că eşti fată bună şi că ştii cum să te porți. Ai grijă să nu uiți asta şi să nu ne dezamăgeşti.

Încuviințez din cap. Nu îndrăznesc să mă uit la bunica, ea ştie totul despre Henry Manox şi o dată m-a prins pe holul de la etaj cu Francis, cu mâna în pantalonii lui şi cu urma muşcăturii lui pe gât şi m-a făcut târfă în devenire şi destrăbălată proastă şi mi-a tras o palmă de mi-au țiuit urechile, iar de Crăciun m-a prevenit din nou să nu mă apropii de el.

— Vor fi, poate, tineri bărbați care-ți vor acorda atenție, mă avertizează unchiul de parcă n-aş mai fi întâlnit în viața mea un bărbat tânăr. Îi arunc o privire bunicii, dar ea zâmbeşte neutru. Ține minte că nimic nu e mai important decât reputația ta. Cinstea ta trebuie să fie nepătată. Dacă aud vreo bârfă necuvenită despre tine – mă refer la absolut orice şi poți să fii sigură că aflu totul –, te iau imediat de la curte şi te trimit nu aici, ci înapoi la casa de la țară a bunicii tale vitrege, la Horsham, unde-ți vei petrece tot restul vieții, înțelegi?

— Da, milord. Promit.

Cuvintele mi se revarsă de pe buze într-o şoaptă îngrozită.

— Te voi vedea la curte în fiecare zi.

Aproape că încep să-mi doresc să nu plec.

— Şi din când în când voi trimite să fii adusă în odăile mele ca să-mi spui cum te înțelegi cu regina şi aşa mai departe. Fii discretă şi nu bârfi. Ține ochii deschişi şi gura ferecată. Urmează sfaturile rudei tale, Jane Boleyn, care se află şi ea în odăile reginei. Încearcă să-i devii apropiată reginei, să fii mica ei prietenă. Favorurile prinților sunt cele care aduc avuții. Nu uita asta nicio clipă. Asta ți-ar putea fi căpătuirea, Katherine.

— Da, milord.

— Încă un lucru, adaugă el pe ton de avertisment.

— Da, unchiule?

— Pudoarea, Katherine. E cea mai mare comoară a unei femei.

Mă înclin într-o reverență adâncă, cu capul plecat, pudică mai ceva ca o călugăriță. Râsul batjocoritor al bunicii îmi dă de înțeles că n-am reuşit s-o păcălesc. Dar când ridic privirea, îl văd pe unchiul zâmbind.

— Convingător. Poți pleca, zice el.

Mai fac o reverență şi ies în fugă din odaie înainte să apuce să spună ceva mai rău de-atât. Mi-am dorit cu atâta ardoare să plec la curte de dragul dansurilor şi al bărbaților tineri, dar

după cuvintele lui s-ar zice că intru slugă!

— Ce-a spus? Ce-a spus?

Toate fetele aşteaptă în sala cea mare, arzând de nerăbdare să afle veştile.

— Voi pleca la curte! mă laud. Voi avea rochii noi şi bonete noi, iar unchiul zice că voi fi cea mai frumoasă fată din odăile reginei şi că vor fi dansuri în fiecare seară şi sunt sigură că nu vă voi mai vedea niciodată!

Anne, Calais, decembrie 1539

Slavă Domnului, vremea este în sfârşit prielnică pentru traversarea Mării Mânecii, după zile şi zile de întârziere. Am sperat că voi primi o scrisoare de acasă înainte să ridicăm ancora, dar cu toate că am fost nevoiți să aşteptăm să se schimbe vremea ca să putem traversa, nu mi-a scris nimeni. Mă gândeam că îmi va scrie mama. Chiar dacă nu-i e dor de mine, mă gândeam că îmi va trimite nişte sfaturi. Sau că Amelia speră deja să facă o vizită în Anglia şi că-mi va trimite o scrisoare cu urări de bine. În seara asta aproape că am râs de mine însămi, dându-mi seama cât de scăzut trebuie să-mi fie moralul dacă-mi doresc o scrisoare de la Amelia.

Singurul de care eram sigură e fratele meu. Eram încredințată că voi primi o scrisoare de la el. Nu s-a mai îmbunat față de mine pe parcursul pregătirilor îndelungate pentru plecare şi ne-am despărțit aşa cum am trăit toată viața: eu, cu o frică înciudată de puterea lui, iar el, cu o supărare căreia nu poate să-i dea glas. Mă gândeam că-mi va scrie ca să-mi încredințeze tot felul de afaceri de negociat la curtea engleză, de bună seamă, îmi pot reprezenta țara şi interesele familiei, nu? Dar sunt atâția lorzi din Cleves care călătoresc împreună cu mine, fără îndoială că le-a vorbit sau le-a scris. A hotărât pesemne că nu sunt în măsură să fac afaceri în numele lui.

Mă gândeam că, în orice caz, îmi va scrie cu siguranță ca să-mi traseze regulile de conduită. În definitiv, şi-a petrecut toată viața dominându-mă. Nu credeam că mă va lăsa pur şi simplu să plec. Dar se pare că am scăpat de el. În loc să mă bucure, acest lucru mă nelinişteşte. E ciudat să-mi părăsesc familia şi nimeni să nu-mi spună nici măcar: „Drum bun”.

Vom ridica ancora mâine-dimineață devreme, ca să prindem fluxul, şi aştept în odăile mele din reşedința regelui, Chequer, să sosească lordul Lisle, când aud ceva care seamănă a ceartă în sala de primire. Norocul face ca Lotte, tălmaciul meu din Cleves, să fie cu mine şi, la semnul meu din cap, se îndreaptă în vârful picioarelor spre uşă şi ascultă replicile schimbate rapid în engleză. Are o expresie de concentrare pe chip, se încruntă, iar când aude paşi apropiindu-se, dă fuga înapoi în

odaie şi se aşază lângă mine.

Lordul Lisle intră şi se înclină, dar e aprins la față. Îşi netezeşte vesta de catifea, ca pentru a-şi veni în fire.

— Îmi cer iertare, lady Anne. Toată casa e întoarsă pe dos din cauza împachetatului. Vin să vă iau într-o oră.

Lotte îmi şopteşte ce a spus, iar eu mă înclin şi zâmbesc. Lordul aruncă o privire spre uşă şi o întreabă fără fereală pe Lotte:

— Ne-a auzit?

Ea se întoarce spre mine şi mă vede încuviințând din cap. Lordul se apropie mai mult.

— Secretarul Thomas Cromwell e de aceeaşi religie cu Domnia Voastră, spune încet.

Lotte îmi şopteşte la ureche tălmăcirea în germană, ca să fiu sigură că-l înțeleg.

— A apărat câteva sute de luterani din acest oraş care se află sub comanda mea, iar prin asta a greşit.

Înțeleg cuvintele, desigur, dar nu şi importanța lor.

— Sunt nişte eretici, continuă el. Neagă autoritatea regelui în calitate de conducător spiritual, miracolul sacru al sacrificiului lui Iisus Hristos şi faptul că vinul se preface în sângele lui. Aceasta este credința Bisericii Angliei. Negarea ei este o erezie care se pedepseşte cu moartea.

Pun mâna cu blândețe pe brațul lui Lotte. Ştiu că aceste lucruri sunt extrem de primejdioase, dar nu-mi dau seama ce-ar trebui să răspund.

— Secretarul Cromwell însuşi ar putea fi acuzat de erezie dacă regele ar afla că i-a adăpostit pe aceşti oameni, continuă lordul Lisle. I-am spus adineaori fiului său, Gregory, că aceşti oameni trebuie acuzați, indiferent cine-i protejează. L-am avertizat că nu pot trece lucrul ăsta cu vederea, l-am prevenit că englezii buni gândesc, ca şi mine, că Dumnezeu nu poate fi batjocorit.

— Nu ştiu nimic despre aceste chestiuni englezeşti, spun prevăzătoare. Îmi doresc doar să fiu călăuzită de soțul meu.

Mă gândesc o clipă la fratele meu, care m-a însărcinat să-mi îndepărtez soțul de aceste superstiții papiste şi să-l atrag spre limpezimea reformei. Cred că-l voi dezamăgi din nou. Lordul Lisle încuviințează, se înclină şi se retrage zicând:

— Vă cer iertare. N-ar fi trebuit să vă tulbur cu aceste

lucruri. Voiam doar să arăt clar că îmi displace faptul că Thomas Cromwell îi apără pe aceşti oameni şi că îi sunt loial regelui şi Bisericii sale.

Încuviințez din cap, căci ce altceva aş putea să spun sau să fac? Lordul iese din odaie. Mă întorc spre Lotte.

— N-a fost tocmai aşa, îmi şopteşte ea. L-a acuzat într-adevăr pe înălțimea Sa Cromwell că-i apără pe luterani, dar fiul acestuia, Gregory Cromwell, l-a învinuit la rândul lui că, în taină, e papist şi a zis că va fi supravegheat. S-au amenințat reciproc.

— Ce se aşteaptă să fac eu? întreb nedumerită. Doar nu-şi închipuie că voi judeca o astfel de chestiune?

Lotte pare tulburată.

— Poate să-i vorbiți regelui? Să-l influențați?

— Lordul Lisle mi-a spus, practic, că în ochii lui sunt eu însămi o eretică. Neg că vinul se transformă în sânge. Orice om cu o fărâmă de judecată ştie negreşit că aşa ceva nu e cu putință.

— Chiar sunt executați ereticii în Anglia? mă întreabă neliniştită femeia.

Dau aprobator din cap.

— Cum?

— Sunt arşi pe rug.

Văzându-i expresia îngrozită, mă pregătesc s-o lămuresc că regele îmi cunoaşte credința şi că, din câte se presupune, se va alia cu fratele meu protestant şi cu coaliția de duci protestanți din care face parte, dar se aude un strigăt la uşă, anunțându-ne că corăbiile sunt gata de plecare.

— Haide! îi spun mânată de un val subit de bravură. Hai să plecăm oricum, oricare ar fi primejdiile! Nimic nu poate fi mai rău decât Cleves.

Plecarea dintr-un port englezesc pe o corabie englezească îmi dă senzația că încep o viață nouă. Majoritatea însoțitorilor mei din Cleves se despart de mine în acest punct, aşa că schimbăm din nou urări de rămas-bun, după care urc la bordul corabiei şi ridicăm ancora. Barjele cu vâsle trag la edec corăbiile, scoțându-le din port, pânzele ridicate se umflă în vânt şi încep să scârțâie, iar corabia se înalță de parcă ar fi gata să-şi ia zborul. Acum, în clipa asta, mă simt într-adevăr

ca o regină care se îndreaptă spre țara ei, ca o regină din poveşti.

Merg la prova şi privesc peste parapet apa mişcătoare, creasta valurilor albe pe marea întunecată şi mă întreb când îmi voi vedea noul cămin, regatul meu, Anglia mea. De jur împrejur se zăresc luminițele corăbiilor care navighează împreună cu noi. E o flotă întreagă, cincizeci de nave mândre, flota reginei, şi încep să-mi dau seama de avuția şi puterea noii mele țări.

Urmează să navigăm toată ziua. Oamenii spun că marea e calmă, dar mie valurile mi se par foarte înalte şi primejdioase. Corăbiile mici urcă un perete de apă, apoi plonjează vertiginos în valea dintre valuri. Uneori pierdem cu totul din ochi celelalte nave din flotă. Pânzele se umflă şi scârțâie de parcă ar fi gata să se sfâşie şi matelotii englezi trag de parâme şi umblă grăbiți încolo şi-ncoace pe punte ca nişte nebuni hulitori. Privesc ivirea zorilor, un soare cenuşiu deasupra unei mări cenuşii, şi simt imensitatea apei pretutindeni în jurul meu şi sub picioarele mele, pe urmă merg să mă odihnesc în cabina mea. Unora dintre doamne li s-a făcut rău, dar eu mă simt bine. Lady Lisle stă cu mine o parte din zi, apoi altele câteva, printre care şi Jane Boleyn. Va trebui să învăț numele tuturor celorlalte. Ziua trece încet, urc pe punte, dar nu zăresc decât corăbiile din jurul nostru, flota engleză se întinde cât vezi cu ochii, ținându-mi companie. Ar trebui să mă simt mândră de atenția care mi se acordă, dar mai presus de toate mă simt stânjenită pentru că sunt centrul şi cauza unei osteneli şi activități atât de intense. Matelotii de pe corabie îşi scot cu toții pălăriile şi se înclină ori de câte ori ies din cabină, iar două dintre doamne trebuie să mă escorteze mereu, chiar dacă merg doar până la prova corabiei. După o vreme mă simt atât de bătătoare la ochi, atât de agitată, că mă silesc să stau nemişcată în cabina mea şi să privesc prin ferestruică valurile cum urcă şi coboară, în loc să-i deranjez pe toți plimbându-mă fără țintă.

Prima imagine a Angliei pe care o zăresc e o umbră întunecată pe apele care se înnegurează tot mai tare. Când ajungem la un port micuț, numit Deal, e deja târziu, dar cu toate că e noapte şi plouă, sunt întâmpinată de oameni şi mai grandioşi. Aceştia mă duc să mă odihnesc şi să mănânc în

castel şi sute, realmente sute, de oameni vin să-mi sărute mâna şi să-mi ureze bun venit în țara mea. Ca prin ceață, fac cunoştință cu lorzi şi cu doamnele lor, cu un episcop, cu intendentul castelului, apoi cu alte doamne care mă vor sluji în odăile mele, câteva domnişoare care-mi vor fi însoțitoare. E clar că nu voi mai fi singură nicio clipă cât voi trăi.

De îndată ce terminăm de mâncat trebuie să plecăm mai departe, există un plan strict cu privire la locurile unde vom poposi şi unde vom cina, dar sunt întrebată foarte curtenitor dacă mă simt pregătită să pornesc la drum. Învăț repede că asta nu înseamnă într-adevăr că interesează pe cineva dacă vreau să plec, ci pur şi simplu că planul prevede că trebuie să pornim şi că oamenii aşteaptă să-mi dau încuviințarea.

Aşa că, deşi e seară şi sunt atât de obosită încât aş da o avere ca să mă odihnesc aici, urc în litiera pe care mi-a înzestrat-o fratele meu cu mare ciudă din cauza cheltuielii, lorzii încalecă pe cai, doamnele, pe caii lor şi pornim gălăgios la drum prin beznă, încadrați de soldați care mărşăluiesc înaintea şi-n urma noastră, de parcă am fi o oştire invadatoare, şi-mi impun să nu uit că acum sunt regină şi, dacă aşa călătoresc reginele şi aşa sunt slujite, atunci trebuie să mă obişnuiesc şi să nu tânjesc după un pat liniştit şi o masă unde să nu existe privitori care să-mi urmărească fiecare mişcare.

În noaptea asta rămânem la castelul din Dover, unde sosim pe întuneric. A doua zi sunt atât de ostenită, că abia mă pot ridica din pat, dar în odaie sunt şase servitoare care-mi țin cămaşa, rochia, peria de păr şi boneta, iar în spatele lor se află domnişoare de onoare şi, în spatele acestora, doamne de onoare, iar între timp soseşte un mesaj de la ducele de Suffolk, care mă întreabă dacă aş vrea să pornesc mai departe, spre Canterbury, după ce-mi fac rugăciunile şi dejunez. Asta îmi dă de înțeles că e nerăbdător să plecăm şi că ar trebui să mă grăbesc să-mi fac rugăciunile şi să mănânc, aşadar îi răspund că aş fi încântată şi că eu însămi sunt dornică să ne continuăm călătoria.

Asta e evident o minciună, fiindcă a plouat toată noaptea, iar acum se întețeşte şi începe să bată grindina. Dar toți preferă să creadă că ard de nerăbdare să-l văd pe rege, iar doamnele mele se străduiesc să mă îmbrace cât mai gros şi

după aceea ieşim anevoie din curte, bătuţi de vijelie, şi pornim pe drumul pe care-l numesc strada Watling, spre oraşul Canterbury.

Arhiepiscopul însuşi, Thomas Cranmer, un om blajin cu un zâmbet plin de bunătate, mă întâmpină pe drum, în afara oraşului, şi merge călare pe lângă litiera mea pe ultima jumătate de milă. Privesc prin perdeaua de ploaie: acela era marele drum de pelerinaj pe care credincioşii mergeau la altarul Sfântului Thomas Becket din catedrală. Zăresc turla bisericii chiar înainte să se ivească zidurile oraşului, atât e de înaltă şi de frumos construită, iar lumina se pogoară asupra sa printre norii întunecaţi, de parcă Dumnezeu ar atinge locul sfânt. Aici, drumul e pietruit şi o casă din două a fost construită ca să găzduiască pelerinii care obişnuiau să vină din toată Europa ca să se roage la acest altar nemaipomenit de frumos. Cândva, acesta a fost unul dintre cele mai mărețe locuri sfinte din lume, doar cu câțiva ani în urmă.

Însă acum, totul s-a schimbat, ca şi când biserica ar fi fost dărâmată. Mama m-a prevenit să nu fac nicio observație despre ceea ce am auzit cu privire la marile schimbări făcute de rege şi nici despre ceea ce văd, oricât de şocant ar fi. Trimişii regelui au mers ei înşişi la altarul marelui sfânt şi au luat comorile ce fuseseră lăsate acolo drept ofrandă. Au intrat în cripte şi au jefuit chiar sicriul în care se afla trupul sfântului. Se povesteşte că au luat trupul martirului şi l-au aruncat în grămada de gunoi din afara zidurilor oraşului, atât de hotărâți erau să distrugă acest loc sfânt.

Fratele meu ar spune că e un lucru bun că englezii au întors spatele superstițiilor şi practicilor papiste, dar el nu vede că locul caselor pentru pelerini a fost luat de case de destrăbălare şi de hanuri şi că pe toate drumurile care merg la Canterbury sunt înşirați cerşetori care n-au unde să se ducă. Fratele meu nu ştie că jumătate din casele din Canterbury erau spitale pentru săraci şi suferinzi şi că Biserica plătea pentru ca pelerinii săraci să fie îngrijiți cât era nevoie până se înzdrăveneau, iar călugărițele şi călugării îşi petreceau viața slujindu-i pe săraci. Acum, soldații noştri trebuie să-şi croiască drum printr-o mare murmurătoare de oameni aflați în căutarea limanului sfânt care le-a fost promis, dar care a dispărut cu desăvârşire. Am grijă să nu spun nimic când

cavalcada noastră pătrunde prin porțile mari şi arhiepiscopul descalecă pentru a-mi ura bun venit într-o casă frumoasă, care se vede clar că a fost o abație, poate doar cu câteva luni în urmă. Am privit în jurul meu în timp ce intram într-o sală frumoasă, unde înainte erau ospătați pe degeaba călătorii şi unde luau masa călugării. Ştiu că fratele meu vrea să fac această țară să se îndepărteze şi mai mult de superstiție şi de papism, dar el n-a văzut ce s-a distrus în ea în numele reformei.

Ferestrele, făcute cândva din sticlă colorată astfel încât să înfățişeze povestiri minunate, au fost sparte cu atâta nesocotință, încât piatra e zdrobită şi lucrătura în piatră ce despărțea ochiurile de geam e fărâmată toată. Dacă un băiat obraznic ar strica astfel ferestrele, ar fi biciuit. Pe plafonul înalt şi boltit se aflau îngeraşi şi, cred, o friză cu sfinți ce a fost spartă de un neghiob cu un ciocan în mână căruia nu-i păsa de nimic. Ştiu, e o prostie să plângi după lucruri din piatră, dar oamenii care au înfăptuit această lucrare sfântă n-au făcut-o deloc cu sfințenie. Ar fi putut să dea mai întâi jos statuile şi apoi să îndrepte zidurile. În schimb, s-au mulțumit să sfărâme capetele şi au lăsat trupurile îngeraşilor fără cap. Nu înțeleg în ce chip împlineşte acest lucru voia Domnului.

Sunt o fiică a ducatului Cleves, iar noi ne-am răzvrătit împotriva papismului, şi pe bună dreptate, dar n-am mai văzut niciodată o asemenea neghiobie. Nu pricep de ce oamenii cred că lumea asta, în care un lucru frumos e distrus şi-n locul lui e lăsat ceva stricat, ar fi mai bună. Sunt condusă în odăile mele, care fără îndoială au aparținut cândva stareţului. Au fost tencuite şi văruite din nou, căci mai miros încă a var proaspăt. Abia acum încep să înțeleg adevăratul motiv al reformei religioase din această țară. Clădirea aceasta frumoasă şi pământurile pe care se află, marile ferme care-i plătesc chirie şi turmele de oi care-i poartă lâna, toate au aparținut cândva Bisericii şi Papei. Biserica era cel mai mare proprietar de pământ din Anglia. Acum toate aceste bogății îi aparțin regelui. Pentru prima oară îmi dau seama că nu e vorba doar de slăvirea lui Dumnezeu. Poate chiar n-are nimic de-a face cu Dumnezeu. Aici e vorba despre lăcomia omului.

Şi, poate, despre trufie. Căci Thomas Becket a fost un sfânt care a sfidat un rege tiranic al Angliei. Trupul lui odihnea în

cripta celei mai bogate catedrale, îmbrăcat în aur şi nestemate, iar regele însuşi, care a poruncit dărâmarea acestui altar, obişnuia să vină aici să se roage pentru ajutor, însă acum regele nu mai are nevoie de niciun ajutor, răsculații sunt spânzurați în această țară, iar bogățiile şi lucrurile frumoase trebuie să-i aparțină toate regelui. Fratele meu ar spune că e un lucru bun şi că o țară nu poate avea doi stăpâni.

Îmi schimb ostenită rochia pentru cină când aud noi salve de tunuri şi, cu toate că e beznă şi aproape miezul nopții, Jane Boleyn vine surâzătoare să-mi dea de ştire că în sala cea mare se află sute de oameni sosiți să-mi ureze bun venit în Canterbury.

— Mulți gentilomi? întreb în engleza mea poticnită.

Zâmbeşte pe dată, ştiind că mi-e groază de un şir lung de prezentări.

— Nu vor decât să vă vadă, spune răspicat, arătând spre ochii ei. Trebuie doar să le faceți cu mâna.

Flutură din mână ca să mă lămurească şi piesa-mască pe care o jucăm una pentru alta câtă vreme învăț limba mă face să chicotesc. Apoi arăt spre fereastră, spunând:

— Pământ bun.

Ea încuviințează din cap.

— Pământul abației, pământul Domnului.

— Nu al regelui?

Zâmbeşte ironic.

— Acum regele e conducătorul Bisericii, înțelegeți? Toată averea, şovăie, averea spirituală a Bisericii, îi aparține acum lui.

— Şi oamenii se bucură? întreb, cumplit de frustrată că nu sunt în stare să vorbesc fluent. Preoții răi au plecat?

Ea aruncă o privire spre uşă, de parcă ar vrea să se asigure că nu putem fi auzite.

— Oamenii nu se bucură. Oamenii iubeau altarele şi sfinții şi nu înțeleg de ce sunt luate lumânările. Nu înțeleg de ce nu se pot ruga pentru ajutor. Dar nu trebuie să vorbiți despre aceste lucruri cu nimeni în afară de mine. E voia regelui ca Biserica să fie distrusă.

Încuviințez din cap, întrebând-o:

— Regele este protestant?

Surâsul fugar îi face ochii să scânteieze.

— O, nu! E orice vrea să fie. A distrus Biserica pentru a se putea căsători cu cumnata mea. Aceasta credea într-o Biserică Reformată şi regele s-a luat după ea. Apoi a distrus-o pe ea. A adus Biserica aproape cu totul înapoi la catolicism, liturghia e restaurată aproape în întregime, dar avuția n-o va da înapoi niciodată. Cine ştie ce va face de-aici înainte? În ce va crede de-aici înainte?

Nu înțeleg decât foarte puțin din toate astea, aşa că mă întorc cu spatele la ea şi mă uit pe fereastră la ploaia torențială şi la bezna adâncă. Gândul la un rege care poate să hotărască nu numai ce fel de viață duc supuşii săi, ci şi natura Dumnezeului pe care-l slăvesc mă înfioară. Acesta e regele care a dărâmat altarul unuia dintre cei mai mari sfinți ai creştinătății, regele care a transformat marile mănăstiri ale țării sale în locuințe particulare. Fratele meu s-a înşelat foarte mult când mi-a poruncit să-l conduc pe acest rege spre gândirea corectă. Acesta e regele care face totul după pofta inimii şi sunt destul de sigură că nimeni nu poate să-l oprească sau să-l schimbe.

— Ar trebui să mergem la cină, îmi spune Jane Boleyn cu blândețe. Nu vorbiți cu nimeni despre aceste lucruri.

— Da.

Pe când ea mă urmează doar la un pas în spate, mă îndrept spre uşa odăii mele personale, o deschid spre mulțimile de oameni care mă aşteaptă în sala de primire şi înfrunt încă o dată marea de chipuri necunoscute şi zâmbitoare.

Sunt atât de încântată că nu mai stau în ploaie şi în beznă, că accept un pocal mare cu vin şi mănânc cu poftă la cină, cu toate că stau singură sub un baldachin şi sunt servită de bărbați care îngenunchează când îmi oferă mâncărurile. În sală, cinează sute de oameni şi alte sute se uită pe ferestre şi din pragul uşilor ca să mă vadă, de parcă aş fi un animal ciudat.

Mă voi obişnui cu asta, ştiu că trebuie s-o fac şi o voi face. Nu are niciun rost să fiu regina Angliei şi să mă ruşinez de servitori. Această mănăstire furată nici măcar nu e unul din marile palate ale țării şi totuşi n-am mai văzut niciodată un loc cu o asemenea bogăție de poleială, picturi şi tapiserii. Îl întreb pe arhiepiscop dacă acesta este palatul lui, iar el zâmbeşte şi îmi răspunde că locuința sa se află în apropiere. Țara asta are

bogății atât de mari, că sunt aproape de neînchipuit.

Ajung să mă bag în pat abia la orele mici ale dimineții şi a doua zi ne sculăm iarăşi devreme, ca să pornim mai departe. Însă oricât de devreme ne pornim, ne ia o veşnicie să plecăm, căci în fiecare zi ni se alătură tot mai mulți oameni. Arhiepiscopul şi toată suita sa, formată din sute de oameni, călătoresc acum împreună cu mine, iar astăzi mi se alătură alți mari lorzi, care mă însoțesc la Rochester. Străzile sunt înțesate de oameni ieşiți să mă salute şi, oriunde merg, zâmbesc şi fac cu mâna.

Aş vrea să-mi pot aminti numele tuturor, dar de fiecare dată când ne oprim undeva, câte un bărbat cu veşminte bogate vine şi se înclină în fața mea, lady Lisle sau lady Southampton sau una din celelalte doamne îmi şopteşte ceva la ureche, iar eu zâmbesc, întind mâna şi încerc să-mi întipăresc în minte o nouă serie de nume. Oricum, toți arată la fel: îmbrăcați în catifele bogate, cu lanțuri de aur la gât şi perle sau nestemate la pălărie. Şi sunt cu zecile, cu sutele, jumătate din Anglia a venit să-mi prezinte omagiile şi nu mai pot deosebi un om de altul.

Luăm cina într-o sală mare, cu multă ceremonie, şi îmi este prezentată lady Browne, care va fi mai-marea peste domnişoarele mele de companie. Aceasta îmi prezintă domnişoarele de companie după nume şi zâmbesc şirului nesfârşit de Katherine, Mary, Elizabeth, Anne, Bessie şi Madge, toate vioaie şi frumuşele, cu bonete minuscule ce le scot la iveală părul într-un fel pe care fratele meu l-ar socoti neruşinat, toate delicate în pantofiorii lor eleganți şi toate zgâindu-se la mine de parcă aş fi un şoim alb şi sălbatic nimerit într-un coteț de găini. Lady Browne, mai ales, se holbează la mine până-mi pierd cumpătul. O chem pe Lotte şi-o rog să-i spună în engleză lui lady Browne că nădăjduiesc să mă sfătuiască în legătură cu îmbrăcămintea mea şi moda englezească după ce ajungem la Londra. De îndată ce Lotte îi transmite mesajul meu, lady Browne roşeşte, întoarce privirea şi nu se mai zgâieşte la mine, deşi mă tem că rochia mea i se pare într-adevăr foarte ciudată, iar eu foarte urâtă.

Jane Boleyn, Rochester, decembrie 1539

— Sfătuieşte-o în legătură cu îmbrăcămintea! îmi şuieră lady Browne, de parcă ar fi vina mea că noua regină a Angliei arată atât de grotesc. Spune-mi, Jane Boleyn, n-ar fi putut să-şi schimbe veşmintele la Calais?

— Cine s-o fi sfătuit? întreb cu multă chibzuință. La urma urmei, toate doamnele ei se îmbracă la fel.

— Lordul Lisle ar fi putut s-o sfătuiască. Ar fi putut s-o prevină că nu poate intra în Anglia arătând ca o schimnică în haine de barhet! Cum aş putea să le țin în frâu pe domnişoarele ei de onoare când râd de ea să se prăpădească? Aproape c-a trebuit s-o plesnesc pe Katherine Howard. Copila aia se află de o zi în slujba reginei şi deja îi imită mersul şi, mai rău de-atât, o face la perfecție.

— Domnişoarele de onoare sunt întotdeauna obraznice. Le vei stăpâni.

— Nu e timp de croitori până ajunge la Londra. Va trebui să meargă mai departe aşa cum a pornit la drum, chiar dacă arată ca o boccea. Ce face acum?

— Se odihneşte, răspund prudent. M-am gândit s-o las în pace câteva clipe.

— Va fi regina Angliei, se răsteşte Înălțimea Sa. Asta nu e o viață paşnică pentru nicio femeie.

Nu zic nimic.

— Să-i spunem ceva regelui? Să vorbesc cu soțul meu? mă întreabă lady Browne pe un ton foarte scăzut. N-ar trebui să-l înştiințăm pe secretarul Cromwell că avem... rezerve? Îi vei spune ceva ducelui?

Gândesc cu repeziciune. Jur că nu voi fi prima care să rostească un cuvânt împotriva acestei regine.

— Poate că ar trebui să vorbiți cu sir Anthony. În particular, ca soție.

— Să-i spun că suntem de acord? Fără îndoială, milord Southampton îşi dă seama că nu e potrivită să fie regină. E atât de lipsită de grație! Şi aproape mută!

— Nu am încă o părere, zic repede.

Lady Browne izbucneşte pe dată în râs.

— O, Jane Boleyn, ai întotdeauna o părere, nu-ți scapă prea

multe!

— Poate că da. Dar dacă regele a ales-o fiindcă îi aduce o alianță cu protestanții, dacă milord Cromwell a ales-o fiindcă ne oferă o siguranță împotriva Spaniei şi a Franței, atunci faptul că poartă o bonetă cât casa nu va conta probabil prea mult pentru el. Boneta şi-o poate schimba oricând. Şi nu vreau să fiu eu cea care să-i sugereze regelui că femeia cu care s-a logodit în mod solemn şi imposibil de încălcat nu e potrivită să-i fie regină.

Asta o face să încremenească.

— Crezi că aş greşi criticând-o?

Mă gândesc la fata palidă precum ceara care s-a uitat prin uşa crăpată a camerei de rugăciune, la Calais, prea timidă şi prea speriată ca să stea în aceeaşi încăpere cu propria curte, şi descopăr că vreau s-o apăr în fața acestei nedreptăți.

— Ei bine, nu am pentru ce s-o critic. Sunt doamna ei de companie. Pot să-i dau sfaturi în privința rochiilor sau a pieptănăturii dacă mă întreabă, dar nu voi avea nici măcar o vorbă de spus împotriva ei.

— Sau cel puțin nu acum, mă corectează lady Browne cu răceală. Ci abia când vei găsi în asta un avantaj personal.

Ignor înțepătura, fiindcă tocmai când sunt pe punctul de-a răspunde, uşa se deschide şi straja anunță:

— Lady Catherine Carey, domnişoara de companie a reginei!

E ea. Nepoata mea. În cele din urmă, trebuie să stau față-n față cu copila. Reuşesc să zâmbesc şi-i întind mâinile, exclamând:

— Micuța Catherine! Ce mult ai crescut!

Îmi prinde mâinile într-ale ei, dar nu ridică fața spre mine să mă sărute pe obraz. Mă priveşte tăcută, de parcă m-ar măsura. Ultima oară când am văzut-o, stătea în spatele mătuşii sale Anne pe eşafod şi-i ținea mantia în timp ce regina punea capul pe butuc. Ultima oară când m-a văzut, mă aflam în fața sălii de judecată, când am fost chemată să intru şi să depun mărturie. Îmi aduc aminte cum m-a privit atunci: cu mare curiozitate. S-a uitat la mine cu atâta curiozitate, de parcă n-ar mai fi văzut niciodată o astfel de femeie.

— Nu ți-e frig? Cum ai călătorit? Vrei nişte vin?

O trag spre foc şi mă urmează, dar fără entuziasm.

— Iat-o pe lady Browne, îi spun.

Reverența pe care o face e bună, are mişcări grațioase. A fost învățată bine.

— Şi ce mai face mama ta? Dar tatăl tău?

— Sunt sănătoşi.

Are o voce limpede, în care stăruie doar o undă de accent de țară.

— Mama v-a trimis o scrisoare.

O scoate din buzunar şi mi-o întinde. O apropii de lumina lumânării mari şi pătrate, specifică reşedințelor regale, şi rup sigiliul.

Jane,

Aşa începe Mary Boleyn, fără să pomenească vreun titlu, de parcă n-aş purta chiar numele casei sale, de parcă n-aş fi lady Rochford, deşi ea locuieşte la Rochford Hall. De parcă n-ar avea moştenirea şi casa mea, iar eu pe ale ei, adică nimic.

> *Am ales de mult dragostea soțului meu în locul deşertăciunii şi primejdiei de la curte şi poate că am fi fost cu toții mult mai fericiți dacă dumneata şi sora mea, Dumnezeu să-i odihnească sufletul, ați fi făcut acelaşi lucru. Nu am nicio poftă de-a mă întoarce la curte, dar vă urez şi dumitale, şi noii regine Anne mai mult noroc decât înainte şi nădăjduiesc ca ambiția să-ți aducă fericirea pe care ți-o doreşti şi nu ceea ce ar putea crede unii că ți se cuvine.*
>
> *Unchiul a poruncit ca fiica mea, Catherine, să se înfățişeze la curte şi, la ordinele sale, va sosi de Anul Nou. Am instruit-o să se supună numai regelui şi unchiului ei şi să se lase călăuzită numai de sfaturile mele şi de conştiința ei. I-am spus că, în ultimele clipe, nu le-ai fost prietenă nici surorii mele, nici fratelui meu şi am sfătuit-o să-ți arate respectul pe care-l meriți.*
>
> *Mary Stafford*

Tremur deja când termin de parcurs scrisoarea şi mă hotărăsc s-o mai citesc o dată, ca şi cum a doua oară ar putea fi altfel. Respectul pe care-l merit? Respectul pe care-l merit?! Oare am făcut altceva decât să mint şi să înşel ca să-i salvez pe amândoi până-n ultima clipă şi oare după aceea am făcut

altceva decât să apăr familia de nenorocirea pe care au abătut-o asupra noastră? M-am supus ducelui, unchiul meu, aşa cum m-am legat cu jurământ, am făcut tot ce mi-a poruncit el, iar meritele mele sunt următoarele: îi sunt rudă credincioasă şi sunt cinstită ca atare.

Cine e ea ca să-mi spună că ar fi trebuit să fiu o soție bună? Mi-am iubit bărbatul cu fiecare părticică din sufletul şi din ființa mea şi aş fi însemnat totul pentru el, dacă n-ar fi fost ea şi sora ei şi intrigile pe care le-au țesut pentru el şi pe care n-a putut să le destrame, şi nici eu n-am fost în stare să le destram. Oare n-ar fi în viață astăzi dacă nu s-ar fi prăbuşit odată cu sora sa căzută în dizgrație? Nu mi-ar fi fost astăzi soț şi tată al băiatului nostru dacă n-ar fi fost condamnat împreună cu Anne şi decapitat odată cu ea? Şi Mary ce-a făcut ca să-l salveze? A făcut ea vreodată altceva decât ce i-a convenit?

Îmi vine să țip de furie şi disperare pentru că din cauza ei îmi trec iarăşi aceste gânduri prin minte. Pentru că se îndoieşte de dragostea pe care i-am purtat-o lui George, pentru că-mi face reproşuri! Răutatea scrisorii ei şi acuzațiile voalate m-au lăsat fără grai. Aş vrea să-i strig în față: Ce altceva aş fi putut face? Ai fost acolo şi nu te-ai putea numi nici pe departe salvatoarea lui George şi a lui Anne! Ce altceva ar fi putut face oricare dintre noi?!

Dar aşa au fost mereu ea şi sora ei: au ştiut întotdeauna să mă facă să simt că ele văd mai bine, înțeleg mai bine, cumpănesc mai bine. Din clipa în care m-am căsătorit cu George, am fost conştientă că surorile lui erau socotite a fi femei mai alese decât mine: una, amanta regelui, apoi cealaltă. Una, în cele din urmă, soția regelui şi regina Angliei. Au fost născute pentru măreție! Surorile Boleyn! Iar eu am fost întotdeauna doar cumnata. Ei bine, aşa să fie. N-am ajuns unde mă aflu astăzi, n-am depus mărturie şi n-am făcut jurăminte ca să fiu mustrată de o femeie care a fugit la primul semn de primejdie şi s-a măritat cu un bărbat ca să se ascundă la țară şi să murmure rugăciuni protestante implorând vremuri mai bune.

Catherine, fiica ei, mă priveşte curioasă.

— Ți-a arătat asta? o întreb cu o voce tremurătoare.

Lady Browne se uită la mine cu nişte ochi lacomi şi

iscoditori.

— Nu, răspunde Catherine.

Arunc scrisoarea în foc, de parcă ar fi o dovadă împotriva mea, şi o privim toate trei cum se preschimbă în scrum cenuşiu.

— Voi răspunde mai târziu, spun repede. Nu era foarte importantă. Acum merg să văd dacă ți s-a pregătit camera.

E un pretext ca să scap de cele două şi de cenuşa moale lăsată de hârtie în foc. Ies grăbită, chem servitoarele şi le cert pentru neatenție, apoi intru fără zgomot în odaia mea şi-mi lipesc fruntea încinsă de sticla rece şi groasă a ferestrei. Nu voi lua în seamă această calomnie, nu voi lua în seamă această insultă, nu voi lua în seamă această duşmănie. Oricare i-ar fi cauza. Trăiesc în inima curții. Îmi slujesc regele şi familia. Cu timpul, vor recunoaşte cu toții că sunt cea mai de soi din familie, acea Boleyn care şi-a slujit regele şi familia până la sfârşit, fără să dea înapoi vreodată, fără să şovăie vreodată, chiar dacă regele s-a îngrăşat şi a devenit periculos şi toți membrii familiei în afară de mine au murit.

Katherine, Rochester, ajunul Anului Nou, 1539

Ia să văd, ce am acum? Ce am acum, când sunt practic o lady în toată firea la curte?

Am trei rochii noi, ceea ce e bine, dar nu e nici pe departe o garderobă bogată pentru o fată care se aşteaptă să atragă nenumărate priviri şi să se vorbească foarte mult despre ea. Am trei bonete noi asortate, care sunt foarte frumoase, dar niciuna nu e garnisită cu nimic mai mult decât dantelă din fir de aur şi văd că multe dintre doamnele de la curte poartă perle şi chiar pietre prețioase pe bonete. Am nişte mănuşi bune, o mantie nouă, o eşarfă şi două gulere din dantelă, dar nu pot spune că sunt din cale-afară de răsfățată cu varietatea sau cantitatea veşmintelor. Ce rost mai are să mă aflu la curte, dacă nu am o mulțime de lucruri drăguțe de purtat?

În ciuda marilor mele speranțe, viața la curte nu se dovedeşte prea veselă. Am venit cu barca de la Gravesend pe cea mai cumplită vreme din câte am pomenit vreodată, o ploaie cu găleata şi un vânt teribil, aşa că-mi zbura boneta în toate părțile şi părul mi-era vraişte, iar pelerina mea nouă de catifea s-a udat şi sunt sigură că-i vor rămâne urme de apă. Viitoarea regină ne-a întâmpinat cu o față la fel de lipsită de expresie ca a unui peşte. N-au decât să spună că e obosită, însă pare pur şi simplu uluită de toate, ca o țărancă venită pentru prima oară la oraş, şi se zgâieşte uimită la cele mai banale privelişti. Când oamenii o aclamă, le zâmbeşte şi le face cu mâna ca un copil la un bâlci ambulant, dar când e chemată să salute un lord venit la curtea ei, se uită întruna în jur după vreuna din tovarăşele ei din Cleves şi murmură în limba lor prostească, întinde mâna de parcă ar servi o bucată de carne şi nu îngaimă absolut nimic în engleză.

Când i-am fost prezentată, abia dacă s-a uitat la mine şi ne-a privit pe toate, fetele cele noi, cu aerul că nu ştia ce căutam în odaia ei, nici ce să facă cu noi. Credeam că ne va cere măcar puțină muzică şi aveam pregătit un cântec perfect până la ultima notă, dar, în mod ridicol, ea a spus că trebuie să se roage şi s-a închis în cămăruța ei de rugăciune. Verişoara mea, Jane Boleyn, ne-a lămurit că face asta când vrea să fie singură şi că nu e un semn de pioşenie, ci de timiditate şi ne-a zis că

trebuie să fim amabile şi vesele cu ea, că în curând ne va învăța limba şi nu va mai fi aşa de toantă.

Nu prea văd cum s-ar putea una ca asta. Poartă pe sub rochie o cămaşă care-i ajunge aproape până la bărbie. Are îndesată pe cap o bonetă care trebuie să cântărească o tonă, e lată în umeri şi ar putea să aibă şoldurile oricât de mari sub rochia aia ca un castron de budincă. Lordul Southampton pare foarte fermecat de ea, dar poate că e doar uşurat că în curând călătoria se va încheia şi misiunea sa va fi împlinită. Ambasadorii englezi care au fost în Cleves sporovăiesc cu ea în limba ei şi atunci e toată numai zâmbet şi sporovăieşte şi ea ca un boboc de rață care măcăie. Lady Lisle pare s-o placă, Jane Boleyn se află adesea lângă ea. Dar mă tem că această curte nu va fi prea veselă pentru mine şi, până la urmă, ce rost are o curte dacă nu e plină de veselie, dans şi flirt? Chiar aşa, ce rost are să fii regină tânără, dacă nu eşti veselă, uşuratică şi caraghioasă?

Jane Boleyn, Rochester, ajunul Anului Nou, 1539

După cină urmează să aibă loc o luptă cu tauri şi lady Anne este condusă la fereastra care dă spre curte, ca să aibă cea mai bună privelişte. De îndată ce apare la fereastră, bărbații din curte izbucnesc în urale, cu toate că scot câinii şi rar se întâmplă ca oamenii de rând să se întrerupă din rămăşaguri într-un astfel de moment. Ea le zâmbeşte şi le face cu mâna. Cu oamenii de rând e mereu în largul ei, iar aceştia o plac pentru asta. Pe toate drumurile pe care am călătorit, a găsit întotdeauna un zâmbet pentru oamenii ieşiți s-o vadă şi le-a trimis bezele copilaşilor care îi aruncau buchete de flori în litieră. Toți sunt surprinşi de lucrul ăsta. De la Caterina de Aragon încoace n-am mai avut o regină atât de surâzătoare şi de binevoitoare cu oamenii de rând şi, tot de la Caterina de Aragon încoace, Anglia nu s-a mai bucurat de noutatea unei prințese străine. Fără îndoială că aceasta va învăța cu timpul să se simtă în largul ei şi la curte.

Stau de o parte a sa, iar de cealaltă se află unul dintre prietenii ei germani, ca să-i poată spune ce se vorbeşte. Lordul Lisle este şi el aici, desigur, la fel şi arhiepiscopul Cranmer. Îşi dă toată silința să se facă plăcut, fireşte. Lady Anne e candidata lui Cromwell, rivalul său, şi un avantaj pentru acesta, dar teama lui cea mai mare trebuie să fi fost aceea că regele avea să aducă o prințesă papistă şi că arhiepiscopul reformator avea să-şi vadă Biserica revenită la vechile obiceiuri.

Unii dintre curteni stau la ferestre ca să vadă lupta, alții bârfesc cu glas scăzut în fundul încăperii. Nu aud desluşit ce se spune, dar cred că lady Browne nu e singura de părere că lady Anne e nepotrivită pentru demnitatea măreață pe care a fost chemată s-o ocupe. O judecă aspru pentru timiditatea ei şi pentru că nu vorbeşte. O învinovățesc pentru veşmintele ei şi râd de ea pentru că nu e în stare să danseze sau să cânte din gură ori din lăută. E o curte crudă, înclinată spre frivolitate, iar ea e o fată din care se poate face cu uşurință ținta sarcasmului. Ce se va întâmpla dacă lucrurile merg tot aşa? Ea şi regele sunt practic căsătoriți. Nimic nu poate să

împiedice nunta. El n-are cum s-o trimită acasă, în dizgrație, nu? Pentru crima de-a purta o bonetă greoaie? De bună seamă că nici măcar regele nu poate face asta, nu? Nici măcar regele Henric. Asta ar nărui complet tratatul acestuia şi ar provoca chiar căderea lui Cromwell, ar lăsa Anglia fără prieteni, să se confrunte cu Franța şi Spania fără nicio alianță protestantă care să ne sprijine. Regele n-ar risca aşa ceva în ruptul capului, sunt sigură. Dar nu-mi pot închipui ce se va întâmpla.

În curte oamenii se pregătesc să elibereze taurul, mânuitorul animalului îi dezleagă frânghia prinsă de belciugul din nas, se dă la o parte cu iuțeală, sare peste scânduri şi bărbații care stătuseră pe băncile de lemn se ridică în picioare şi încep să strige rămăşaguri. Taurul e un animal uriaş, cu umeri puternici şi un cap gros şi urât. Se învârte încolo şi-ncoace, zărind câinii întâi cu un ochi mic, apoi cu celălalt. Câinii nu sunt deloc dornici să fie primii care dau fuga înăuntru, le e frică de el, de forța şi puterea lui.

Simt că mi se taie respirația. N-am mai văzut o luptă cu tauri de când am fost ultima oară la curte, am uitat emoția sălbatică pe care ți-o dă vederea câinilor care latră şi a marii fiare pe care o vor doborî la pământ. Rareori vezi un taur aşa de mare ca acesta, cu botul plin de cicatrice de la luptele dinainte, cu coarnele abia tocite. Câinii se țin la distanță şi latră, hămăituri stridente, înverşunate, sub care se aude sunetul înfiorător al fricii. Taurul se întoarce de la unul la altul, îi amenință împungând aerul cu coarnele şi câinii fac un cerc în jurul lui, ținându-se încă la distanță.

Unul din ei se repede înainte şi taurul se întoarce pe dată, deşi n-ai crede că un animal aşa de mare se poate mişca atât de iute, capul lui se năpusteşte spre pământ şi se aude țipătul câinelui, ca un strigăt omenesc, când coarnele îi străpung trupul, are cu siguranță oasele rupte. Zace la pământ şi nu se poate târî de-acolo, scânceşte ca un prunc, în vreme ce taurul stă aplecat asupra lui, cu capul în jos, şi își înfige dintr-o mişcare unul din coarne în câinele care urlă.

Mă trezesc țipând tare, deşi n-aş putea spune dacă vreau să-l încurajez pe câine sau pe taur. Pietrele de pavaj sunt pline de sânge, însă atacul l-a făcut pe taur vulnerabil la ceilalți câini şi unul țâşneşte şi-l muşcă de ureche. Se întoarce, dar în

aceeaşi clipă un altul i se agață de gât şi rămâne atârnat acolo un moment, cu colții albi dezveliți, lucind în lumina torțelor, pe când taurul mugeşte pentru prima oară din toți rărunchii şi zgomotul le face pe toate doamnele să țipe, şi pe mine printre ele, iar acum toată lumea se îngrămădeşte la ferestre să vadă cum taurul împunge aerul cu coarnele de jur împrejur şi câinii se dau la o parte, unul dintre ei urlând de furie.

Mă trezesc tremurând şi strigându-le câinilor să atace, să atace! Vreau să văd mai mult, vreau să văd totul. Alături de mine lady Anne râde, e şi ea emoționată, şi arată spre urechea taurului, care sângerează, iar eu dau din cap zicând:

— Va fi atât de furios! Îi va omorî cu siguranță!

Însă atunci, pe neaşteptate, un bărbat corpolent pe care nu-l cunosc, un străin mirosind a sudoare, vin şi cai se împinge în fața noastră, în firida ferestrei unde ne aflăm, trece pe lângă mine înghiontindu-mă grosolan şi-i spune lui lady Anne:

— Vă aduc salutări de la regele Angliei.

Şi o sărută drept pe gură.

Mă întorc pe dată să strig după gărzi. E un bărbat în vârstă, de aproape cincizeci de ani, un bărbat gras, destul de bătrân ca să-i fie tată. Ea se gândeşte îndată că e un neghiob beat care a reuşit să pătrundă în odaia ei. A salutat o sută de bărbați, o mie de bărbați cu un zâmbet suav şi cu mâna întinsă, iar acum bărbatul acesta, înfăşurat într-o pelerină cu model marmorat şi cu o glugă trasă pe cap, vine la ea, îşi apropie obrazul de-al ei şi-şi lipeşte gura băloasă de buzele ei.

În clipa următoare îmi înăbuş strigătul de alarmă. Îi văd înălțimea şi văd oamenii veniți împreună cu el, înveşmântați în pelerine asemănătoare, şi-l recunosc pe dată: e regele. Dintr-odată, ca prin farmec, nu mi se mai pare bătrân, gras şi dezgustător. Imediat ce ştiu că e regele, văd prințul pe care l-am văzut întotdeauna, cel căruia i se spunea „cel mai chipeş prinț din toată creştinătatea", cel de care am fost şi eu îndrăgostită. E Henric, regele Angliei, unul dintre cei mai puternici oameni din lumea întreagă, dansatorul, muzicianul, sportivul, cavalerul curtenitor, amantul. Acesta e idolul curții engleze, la fel de solid ca taurul din curtea de jos, primejdios ca un taur când e rănit, gata să se întoarcă împotriva oricui l-a provocat şi să-l ucidă.

Nu-i fac o reverență, fiindcă e deghizat. Am învățat de la

însăşi Caterina de Aragon că nu trebuie să vezi niciodată dincolo de deghizarea lui, că-i place la nebunie să-şi scoată masca şi să aştepte ca toți să exclame că habar n-au avut cine era străinul acela chipeş, că-l admiraseră pentru ceea ce era, fără să ştie că e tânărul nostru rege minunat.

Prin urmare, pentru că n-o pot avertiza pe lady Anne, scena de la galeria noastră devine o scenă de luptă care o egalează pe aceea sângeroasă care se petrece în curtea de jos. Ea îl împinge, proptindu-şi ferm mâinile în pieptul lui gras, şi fața ei, uneori atât de ştearsă şi de nepăsătoare, arde de roşeață. E o femeie pudică, o fată neatinsă şi sosirea acestui bărbat care a insultat-o o îngrozeşte. Îşi freacă fața cu dosul mâinii ca să şteargă gustul buzelor lui. Apoi, ce cumplit!, întoarce capul şi scuipă saliva din gură. Spune în germană ceva care nu are nevoie de nicio tălmăcire, se vede limpede că e o ocară la adresa individului de rând care a îndrăznit s-o atingă, să-i sufle în obraz răsuflarea lui cu miros de vin.

El face un pas împleticit îndărăt, el, marele rege, e cât pe ce să se prăbuşească pe spate în fața dispreţului ei. În toată viața lui nu l-a respins vreo femeie, în toată viața lui n-a văzut pe vreun chip de femeie altă expresie decât dorința şi chemarea. E uluit. Pe fața ei îmbujorată şi-n privirea ei aprinsă şi jignită vede prima părere sinceră despre el pe care a cunoscut-o vreodată. Într-o străfulgerare teribilă şi orbitoare se vede aşa cum este cu adevărat: un om bătrân, trecut de mult de floarea vârstei, cu frumusețea veştejită, deloc atrăgător, un bărbat pe care o femeie tânără îl împinge cu brutalitate departe de ea fiindcă nu-i poate suporta mirosul, fiindcă nu-i poate răbda atingerea.

Se clatină de parcă ar fi încasat o lovitură mortală în obraz, în inimă. Nu l-am mai văzut aşa niciodată. Aproape că pot întrezări gândurile ce se perindă prin spatele chipului său uluit şi buhăit: revelația neaşteptată că nu e chipeş, revelația dureroasă că nu e deloc atrăgător, revelația cumplită că e bătrân şi bolnav şi că într-o zi va muri. Nu mai e cel mai chipeş prinț al creştinătății, e un bătrân neghiob care şi-a închipuit că poate să-şi pună o pelerină şi o glugă şi să călărească până aici să întâlnească o fată de douăzeci şi patru de ani, iar ea îl va admira pe străinul chipeş şi se va îndrăgosti de rege.

E şocat până-n adâncul sufletului şi în clipa asta pare neghiob şi confuz ca un bunic decrepit. Lady Anne e magnifică. Şi-a îndreptat ținuta şi e furioasă, e puternică, stă pe soclul demnității ei şi-i aruncă o privire care-l izgoneşte de la curtea ei ca pe un om pe care nimeni nu vrea să-l cunoască.

— Lăsați-mă, spune ea într-o engleză cu accent puternic şi-şi întoarce umărul spre el de parcă ar vrea să-l împingă iarăşi.

Se uită prin odaie, căutând o strajă care să-l aresteze pe acest intrus, şi observă pentru prima oară că nimeni nu sare s-o salveze. Suntem cu toții îngroziți, nimeni nu ştie ce-ar putea să spună sau să facă pentru a salva momentul: lady Anne revoltată la culme, regele umilit în propriii săi ochi şi în fața noastră, a tuturor. Adevărul vârstei şi decăderii regelui devine dintr-odată dureros de limpede şi de neiertat. Lordul Southampton face un pas în față, dar nu-şi găseşte cuvintele; lady Lisle se uită la mine şi-mi văd uluiala oglindită pe chipul ei. E un moment de stânjeneală atât de intensă, încât rămânem cu toții fără grai, noi, măgulitorii, curtenii neîntrecuți, mincinoşii neîntrecuți. Lumea pe care am construit-o vreme de treizeci de ani în jurul prințului nostru care e fără vârstă, chipeş pe vecie, irezistibil de atrăgător a fost sfărâmată sub ochii noştri şi încă de către o femeie pe care niciunul din noi n-o respectă.

Regele se întoarce fără o vorbă, e cât pe ce să se împiedice, fiindcă piciorul urât mirositor îi cedează, iar Katherine Howard, fetişcana aceea isteață, nemaipomenit de isteață, scoate dintr-odată o exclamație de admirație absolută şi-i spune:

— Oo! Iertați-mă, sir! Dar sunt nouă la curte, o străină, ca şi voi. Îmi e îngăduit să întreb cine sunteți? Cum vă numiți?

Katherine, Rochester, ajunul Anului Nou 1539

Sunt singura persoană care-l vede intrând. Nu-mi plac luptele cu tauri, nici cele cu urşi, nici cele de cocoşi, nici altele de felul ăsta, după mine sunt de-a dreptul dezgustătoare, şi aşa se face că stau ceva mai departe de ferestre. Mă uit în jur, de fapt, mă uit la un tânăr pe care l-am văzut mai devreme, un tânăr foarte chipeş cu un zâmbet obraznic, când îi văd pe cei şase intrând, toţi bărbaţi bătrâni, probabil că au cel puţin treizeci de ani, cu regele masiv şi bătrân în frunte, şi toţi poartă mantii la fel, ca nişte costume de piesă-mască, aşa că ghicesc îndată că e el, că a venit deghizat în chip de cavaler rătăcitor, ca un bătrân neghiob şi caraghios ce e, şi că o va saluta, însă ea se va preface că nu-l cunoaşte, iar pe urmă va fi dans. Pe cuvânt că sunt încântată să-l văd, fiindcă asta înseamnă că vom dansa cu siguranţă, aşa că mă întreb cum să-l încurajez pe tânărul chipeş să stea lângă mine la dans.

Când el o sărută, totul merge cumplit de prost. Îmi dau seama imediat că n-are habar cine-i el, ar fi trebuit s-o prevină cineva. Îşi închipuie că e un bătrân beat care a intrat clătinându-se pe picioare s-o sărute fiindcă a pus vreun rămăşag şi bineînţeles că e şocată, bineînţeles că e scârbită, fiindcă atunci când poartă o mantie ieftină şi nu e înconjurat de cea mai măreaţă curte din lume, Henric n-arată deloc a rege. La drept vorbind, când poartă mantie ieftină şi e însoţit de tovarăşii lui, îmbrăcaţi şi ei sărăcăcios, arată ca un neguţător de rând, cu mers legănat şi nas roşu, căruia îi place să bea un păhărel şi trage nădejde să meargă la curte, să-i vadă pe cei mai buni decât el. Arată întocmai ca genul de om pe care unchiul meu nu l-ar băga în seamă dacă l-ar striga pe stradă. Ca un bătrân gras şi vulgar, ca un cioban beat în zi de târg. Are faţa grozav de umflată, ca o farfurie mare şi rotundă cu seu, părul i s-a rărit şi i-a încărunţit, e monstruos de gras şi are la picior o rană veche, care-l face să şchiopăteze aşa de tare, încât se leagănă precum marinarii când merge. Fără coroană nu e chipeş, arată ca un bunic bătrân şi gras.

El se trage înapoi, ea rămâne neclintită pe soclul demnităţii sale, frecându-şi buzele cu mâna ca să alunge mirosul respiraţiei lui, şi apoi – e atât de îngrozitor încât aproape că-mi

vine să țip din cauza şocului – întoarce capul şi scuipă gustul gurii sale. „Lăsați-mă”, spune şi-i întoarce spatele.

Se aşterne o tăcere desăvârşită, înspăimântătoare, nimeni nu scoate o vorbă şi dintr-o dată ştiu ce am de făcut, de parcă verişoara mea, Anne Boleyn, ar fi lângă mine şi mi-ar şopti la ureche. Nici nu mă mai gândesc la dans şi la tânăr, nu mă mai gândesc nici măcar la mine, iar asta nu mi se întâmplă aproape niciodată. Dintr-odată, mă gândesc doar că, dacă mă prefac că nu-l cunosc, regele poate să-şi păstreze deghizarea şi întreaga piesă-mască vrednică de milă cu acest bătrân caraghios şi cu vanitatea lui respingătoare nu ni se va mai prăbuşi în cap. Ca să fiu sinceră, îmi pare rău pentru el. Mă gândesc că-l pot cruța de ruşinea cumplită de-a se apropia vioi de o femeie şi de-a se trezi izgonit cu o palmă, ca un ogar bătrân şi puturos. Dacă ar fi spus altcineva ceva, aş fi tăcut în continuare. Dar nimeni nu zice nimic şi tăcerea se prelungeşte insuportabil, iar el păşeşte de-a-ndărătelea împleticindu-se, aproape izbindu-se de mine, iar fața îi e boțită toată şi nedumerită şi mi-e atât de milă de el, biet neghiob bătrân umilit, încât spun aproape gângurind: „Oo! Iertați-mă, sir! Dar sunt nouă la curte, o străină, ca şi voi. Îmi e îngăduit să întreb cine sunteți?”.

Jane Boleyn, Rochester, ajunul Anului Nou 1539

Lady Browne le porunceşte domnişoarelor de companie să treacă la culcare, zbierând de parcă ar fi un yeoman[1] peste străjeri. Sunt foarte agitate, iar Katherine Howard se află în centrul vacarmului general, la fel de dezlănțuită ca oricare alta, o adevărată regină a lunii mai. Felul în care i-a vorbit regelui, felul în care s-a uitat la el pe sub gene, felul în care l-a implorat, ca pe un străin chipeş, nou-sosit la curte, s-o invite pe lady Anne la dans e imitat şi reluat până când ajung toate să se îmbete de propriul râs.

Lady Browne nu râde deloc, chipul îi e amenințător ca tunetul, aşa că le zoresc pe fete să se culce şi le spun că se poartă toate prosteşte şi că ar face bine să ia exemplul stăpânei lor, lady Anne, şi să arate demnitatea cuvenită, în loc să imite purtarea uşuratică şi îndrăzneață a lui Katherine Howard. Se strecoară în paturi, două câte două, ca nişte îngeri frumoşi, iar noi stingem lumânarea, le lăsăm în întuneric şi încuiem uşa. Nici nu ne depărtăm bine, că le şi auzim şoptind, dar nicio putere din lume nu le poate face să se poarte cuviincios, aşa că nici nu încercăm.

— Sunteți neliniştită, lady Browne? o întreb politicos.

Şovăie o clipă, dar tânjeşte să se destăinuie cuiva, iar eu sunt aici, lângă ea, şi sunt cunoscută ca o persoană discretă.

— E o poveste urâtă, spune ea apăsat. O, în cele din urmă totul s-a încheiat în mod agreabil, cu dans şi cântece, iar lady Anne şi-a revenit rapid de îndată ce i-ați explicat situația, dar e o poveste urâtă, foarte urâtă.

— Regele? sugerez.

Lady Browne încuviințează din cap şi-şi strânge buzele ca pentru a se împiedica să spună mai multe.

— Sunt ostenită, zic. Bem o cană cu bere caldă înainte să mergem la culcare? Sir Anthony rămâne aici peste noapte, nu?

— Dumnezeu ştie că vor trece ore bune până să vină în odăile mele, răspunde ea fără fereală. Mă îndoiesc că va exista vreun om din anturajul regelui care să doarmă în noaptea asta.

— Adevărat?

Intru înaintea ei în sala de primire. Celelalte doamne s-au dus la culcare, focul arde slab, dar lângă cămin se află un urcior cu bere şi şase căni mari. Torn pentru amândouă.

— Necazuri?

Ea se aşază în jilț şi se apleacă în față, ca să-mi poată vorbi în şoaptă.

— Din câte îmi spune soțul meu, regele jură că nu se va însura cu ea.

— O, nu!

— Ba da. Aşa spune. Se jură. Pretinde că nu poate s-o placă.

Ia o înghițitură bună de bere şi se uită la mine pe deasupra cănii.

— Lady Browne, probabil ați înțeles greşit…

— Am înțeles foarte corect cuvintele soțului meu. Regele l-a înşfăcat de guler, cât pe ce să-l ia de gât, de îndată ce ne-am retras şi i-a spus că în clipa în care a văzut-o pe lady Anne, l-a izbit consternarea şi n-a văzut în ea nimic din cele ce i s-au povestit despre ea.

— A zis el asta?

— Întocmai cu cuvintele astea.

— Dar părea atât de fericit când am plecat!

— Fericirea lui era tot atât de adevărată ca neştiința lui Katherine Howard cu privire la identitatea lui. E un mire tot atât de fericit pe cât e copila asta de neştiutoare. Aici suntem cu toții actori, dar regele nu va juca rolul mirelui pasionat.

— Trebuie s-o facă, sunt logodiți şi contractul e semnat!

— Spune că nu o place. Pretinde că nu poate s-o placă şi dă vina pe oamenii care au aranjat această căsătorie.

Trebuie să-i duc această veste ducelui, trebuie să fie prevenit înainte ca regele să se întoarcă la Londra.

— Dă vina pe cei care au aranjat căsătoria?

— Şi pe cei care i-au adus-o. E în culmea furiei.

— Îl va învinovăți pe Thomas Cromwell, prezic cu glas scăzut.

— Într-adevăr.

— Dar cum rămâne cu lady Anne? Doar n-o poate refuza, nu?

— Se vorbeşte despre un impediment. Acesta e motivul pentru care sir Anthony şi toți ceilalți nu vor pune geană pe

geană în noaptea asta. Lorzii din Cleves ar fi trebuit să aducă o copie a unui acord care să spună că un anumit contract vechi de căsătorie dinainte a fost anulat. Cum nu-l au, probabil că există temeiuri de-a argumenta că această căsătorie nu poate merge înainte şi că nu este valabilă.

— Nu şi de data asta! zic uitând o clipă de precauţie. Nu se poate să reia aceleaşi obiecţii pe care le-a adus împotriva reginei Caterina! O să părem cu toţii nişte nătărăi!

Ea încuviinţează.

— Da, aceleaşi obiecţii. Dar pentru ea e mai bine ca impedimentul să fie declarat acum şi să fie trimisă acasă în siguranţă, decât să rămână şi să se mărite cu un duşman. Îl cunoşti pe rege, n-o va ierta niciodată pentru că a scuipat după sărutul lui.

Nu zic nimic. Vorbele noastre sunt speculaţii primejdioase.

— Fratele ei trebuie să fie un prost, spun după o vreme. Lady Anne a bătut tot drumul ăsta lung degeaba, dacă el nu i-a garantat siguranţa.

— N-aş vrea să fiu în locul ei astă-seară, zice lady Browne. Ştii că am fost din capul locului de părere că nu-l va mulţumi pe rege şi i-am spus-o de mult soţului meu. Dar mi-a răspuns că ştie el mai bine şi că alianţa cu Cleves este vitală, că trebuie să fim apăraţi de Franţa şi Spania, că trebuie să fim apăraţi de puterile papiste. Există papişti în stare să pornească împotriva noastră din toate colţurile Europei şi care l-ar omorî pe rege în patul lui, chiar aici, în Anglia. Trebuie să întărim rândurile reformatorilor. Fratele ei este conducătorul ducilor şi prinţilor protestanţi şi în alianţa asta constă viitorul nostru. I-am zis atunci: „Da, milord, dar regelui nu-i va plăcea de ea. Ţineţi minte ce vă spun: nu-i va plăcea de ea”. Iar apoi apare regele, gata să-i facă curte, iar ea îl îmbrânceşte de parcă ar fi fost un negustor beat.

— În clipa aceea nu avea o înfăţişare regească.

Mai mult decât această judecată precaută nu-mi va ieşi din gură.

— Nu se afla în cea mai bună formă, întăreşte ea, la fel de prudentă ca mine.

Între noi pluteşte adevărul de nerostit că prinţul nostru chipeş s-a transformat într-un bărbat vulgar şi urât, într-un bărbat bătrân şi urât, şi că am descoperit cu toţii asta pentru

prima oară.

— Trebuie să merg la culcare, spune lady Browne lăsând cana jos.

Nici măcar nu suportă să se gândească la decăderea prinţului pe care l-am adorat.

— Şi eu.

O las să ajungă în odaia ei, aştept până o aud închizând uşa, apoi merg în vârful picioarelor în sala mare, unde se află un bărbat în livrea Howard, bând pe rupte şi arătând clar că e aproape mort de beat. Îi fac semn cu degetul şi el se ridică în tăcere şi pleacă de lângă ceilalţi.

— Du-te la milord ducele, îi spun încet, cu gura aproape lipită de urechea lui. Pleacă îndată şi ai grijă să ajungi la el înainte să-l întâlnească pe rege.

Omul încuviinţează din cap, înţelege imediat.

— Spune-i, lui şi numai lui, că regele nu o place pe lady Anne şi că va încerca să declare contractul de căsătorie nul. Că dă vina pe cei care au aranjat căsătoria asta şi va da vina pe toţi cei care vor insista ca ea să se înfăptuiască.

Omul încuviinţează din nou. Mă gândesc bine dacă ar mai fi ceva de adăugat.

— Asta e tot.

Nu trebuie să-i amintesc unuia dintre cei mai abili şi mai lipsiţi de scrupule oameni din Anglia că rivalul nostru, Thomas Cromwell, a fost arhitectul şi inspiratorul acestei uniuni. Că asta e marea noastră ocazie de a-l doborî pe Cromwell, aşa cum l-am doborât pe Wolsey înaintea lui. Că, dacă Cromwell se prăbuşeşte, regele va avea nevoie de un sfetnic, şi cine ar fi mai potrivit decât comandantul său suprem, Norfolk?

— Pleacă neîntârziat şi ai grijă să ajungi la duce înainte să-l vadă pe rege, îi repet omului. Stăpânul nostru nu trebuie să se întâlnească cu regele fără să fie prevenit.

Omul face o plecăciune şi iese îndată din încăpere, fără să-şi ia rămas-bun de la tovarăşii de beţie. După pasul iute se vede clar că s-a trezit pe deplin.

Mă duc în odaia mea. Tovarăşa mea de pat din seara asta, una dintre celelalte doamne de companie, doarme deja, cu un braţ întins peste partea mea de pat. Îl îndepărtez cu grijă şi mă strecor sub cearşafurile calde. Nu adorm imediat. Stau întinsă acolo în tăcere şi ascult respiraţia de lângă mine. Mă gândesc

la biata tânără, lady Anne, la inocența chipului ei şi la privirea ei directă. Mă întreb dacă ar fi cu putință ca lady Browne să aibă dreptate şi că viața acestei tinere femei să fie în primejdie prin simplul fapt că este soția pe care regele n-o vrea.

Nu, sigur că nu. Lady Browne exagerează cu siguranță. Această tânără femeie e fiica unui duce german, are un frate puternic care o va apăra. Regele are nevoie de alianța adusă de ea. Însă apoi îmi aduc aminte că fratele acela a lăsat-o să vină în Anglia fără singurul document care i-ar fi asigurat căsătoria şi mă minunez cât de puțin îi pasă de ea dacă a trimis-o cale atât de lungă într-o asemenea groapă de urs, fără niciun protector.

Anne, ziua de Anul Nou, pe drum spre Dartford, 1540

Nimic n-ar putea fi mai rău, mă simt ca o proastă. Mă bucur nespus că astăzi călătoresc în litiera care mă leagănă, aşezată incomod, dar cel puțin singură. Măcar nu trebuie să văd nicio față compătimitoare, însă care râde pe ascuns şi bârfeşte pe la colțuri despre dezastrul primei mele întâlniri cu regele.

Dar, sincer vorbind, cum aş putea fi învinovățită? El are un portret de-al meu, însuşi Hans Holbein m-a umilit la sânge cu privirea lui stăruitoare şi posomorâtă pentru ca regele să aibă portretul meu şi să-l cerceteze atent, să-l critice şi să-l studieze, el are o idee foarte clară despre cine sunt. Dar eu n-am nicio imagine de-a lui, în afară de imaginea mentală pe care o au toți: aceea a tânărului prinț care a urcat pe tron la glorioasa vârstă de optsprezece ani, cel mai chipeş prinț din lume. Ştiam bine că acum are aproape cincizeci de ani. Ştiam că nu mă mărit cu un băiețandru chipeş, nici măcar cu un prinț chipeş. Ştiam că mă mărit cu un rege în floarea vârstei, ba chiar cu un bărbat care a început să îmbătrânească. Dar nu ştiam cum e. Nu văzusem niciun portret nou al lui. Şi nu mă aşteptam la… asta.

Nu că ar fi chiar aşa de groaznic. Văd în el bărbatul care a fost cândva. Are umeri lați, care-i stau bine unui bărbat indiferent de vârstă. Mi se spune că încă mai călăreşte, încă mai vânează, mai puțin atunci când îl supără o rană de la picior, că e încă activ. Conduce singur țara, nu a lăsat puterea în mâinile sfetnicilor mai viguroşi şi are mintea întreagă, pe cât se poate vedea. Dar are ochi mici, porcini şi o gură mică, răsfățată, pe o față mare, rotundă ca luna, umflată de grăsime. Cred că are dinții foarte stricați, fiindcă răsuflarea îi e foarte puturoasă. Când m-a înşfăcat şi m-a sărutat, duhoarea a fost cu adevărat cumplită. Când s-a îndepărtat de mine, arăta ca un copil răzgâiat gata să izbucnească în plâns. Dar, trebuie să fiu dreaptă, a fost un moment urât pentru amândoi. Îndrăznesc să spun că atunci când l-am împins de lângă mine, nici eu n-am apărut în cea mai bună lumină.

Aş vrea, Dumnezeule, să nu fi scuipat!

E un început prost. Un început prost şi lipsit de demnitate.

Într-adevăr, n-ar fi trebuit să mă ia pe nepregătite şi fără veste. Acum pot să-mi spună toți că-i place foarte mult să se deghizeze, să se mascheze şi să se prefacă a fi om de rând, ca oamenii să-l descopere încântați. Înainte nu mi-au pomenit despre asta. Dimpotrivă, în fiecare zi mi s-a băgat în cap că la curtea engleză totul e foarte formal, că lucrurile trebuie făcute într-un anumit fel, că trebuie să învăț protocolul ordinii rangurilor, că nu trebuie să fac niciodată greşeala să chem alături de mine un membru mai puțin important dintr-o familie înaintea unui membru important, că pentru englezi aceste lucruri contează mai mult decât viața însăşi. Înainte să plec din Cleves, mama mi-a amintit în fiecare zi că regina Angliei trebuie să fie fără cusur, că trebuie să fie o femeie cu o demnitate şi o răceală regească desăvârşite, că nu trebuie să se poarte niciodată familiar, că nu trebuie să fie nicio clipă uşuratică şi că nu trebuie să fie niciodată excesiv de prietenoasă. În fiecare zi mi-a spus că viața unei regine a Angliei depinde de reputația ei imaculată. M-a amenințat că o să am aceeaşi soartă ca Anne Boleyn dacă purtările mele sunt uşuratice, afectuoase şi voluptuoase ca ale ei.

Atunci, cum să-mi închipui că un bețiv bătrân şi gras va veni la mine şi mă va săruta? Cum să-mi închipui că ar trebui să las un bărbat bătrân şi urât să mă sărute fără veste şi fără nicio prezentare?

Chiar şi aşa, Dumnezeule, aş vrea să nu fi scuipat după gustul scârbos pe care mi l-a lăsat!

Oricum, poate că situația nu e chiar aşa de rea. Azi-dimineață mi-a trimis un dar: nişte blănuri de samur bogate, foarte scumpe şi de calitate foarte bună. Micuța Katherine Howard, care e atât de dulce încât l-a confundat pe rege cu un străin şi l-a salutat cu amabilitate, a primit de la el o broşă de aur. Sir Anthony Browne mi-a adus darurile azi-dimineață, împreună cu un discurs frumos, şi mi-a spus că regele a plecat să se pregătească pentru întâlnirea noastră oficială, care se va petrece într-un loc numit Blackheath, în apropiere de Londra. Doamnele mele mă încredințează că de acum şi până atunci nu vor mai exista surprize, aşa că nu trebuie să fiu în gardă. Spun că deghizarea e un joc preferat al regelui şi că, după ce ne vom căsători, va trebui să fiu pregătită să-l văd venind cu o barbă falsă sau o pălărie mare şi invitându-mă la dans, iar noi

ne vom preface cu toții că nu-l cunoaștem. Zâmbesc și exclam: „Ce fermecător!”, deși, în sinea mea, mă gândesc: ce ciudat, ce copilăros și câtă vanitate din partea lui, câtă neghiobie să spere că oamenii îl vor îndrăgi pe loc ca pe un om de rând când arată ca acum! Poate că înainte, când era chipeș și frumos, putea să umble deghizat și oamenii îl primeau cu brațele deschise pentru frumusețea și farmecul lui; dar de bună seamă că de mulți ani, de foarte mulți ani, oamenii se prefac doar că-l admiră. Însă nu-mi rostesc gândurile cu glas tare. E mai bine să nu spun nimic acum, după ce am stricat deja o dată jocul.

Fata care a salvat situația salutându-l cu atâta politețe, micuța Katherine Howard, e una dintre noile mele domnișoare de companie. În dimineața asta, în mijlocul agitației dinaintea plecării, o chem și-i mulțumesc în engleză pentru ajutorul dat pe cât de bine sunt în stare. Ea îmi face o mică reverență și-mi turuie ceva în engleză.

— Zice că este încântată să vă servească, îmi tălmăcește Lotte. Și că n-a mai fost niciodată la curte, așa că nici ea nu l-a recunoscut pe rege.

— Atunci de ce i s-a adresat unui străin care venise fără să fie invitat? întreb nedumerită. De bună seamă că ar fi trebuit să-l ignore, nu? Un om atât de necioplit, care a dat buzna așa...?

Lotte tălmăcește cuvintele mele în engleză și o văd pe fată privindu-mă cu aerul că nu doar limba ne desparte, că suntem din lumi diferite, de parcă eu aș veni din ținutul zăpezilor și aș zbura cu aripi albe.

— *Was?* întreb în germană. Întind mâinile spre ea și ridic din sprâncene. Poftim?

Fata se apropie încă puțin și șoptește ceva la urechea lui Lotte, fără să-și desprindă o clipă privirile de pe fața mea. E atât de frumușică, întocmai ca o păpușă, și atât de sinceră că nu pot să nu zâmbesc. Lotte se întoarce spre mine, mai are puțin și izbucnește în râs.

— Zice că, firește, a știut că era regele. Cine altul putea să intre pe lângă străjeri? Cine altul e atât de înalt și de gras? Dar jocul de la curte cere să te prefaci că nu-l cunoști și să-i vorbești numai pentru că e un străin atât de chipeș. Zice că, deși are numai paisprezece ani și bunica ei îi repetă întruna că

e o proastă, ştie deja că tuturor bărbaţilor din Anglia le place să fie admiraţi, ba mai mult, cu cât îmbătrânesc, cu atât devin mai trufaşi şi că, de bună seamă, bărbaţii nu pot fi prea diferiţi în Cleves.

Râd de ea şi de mine însămi.

— Nu. Spune-i că bărbaţii nu sunt prea diferiţi în Cleves, dar că această femeie din Cleves e, în mod clar, o mare neghioabă şi că pe viitor mă voi lăsa călăuzită de ea, chiar dacă are numai paisprezece ani şi indiferent ce zice bunica ei.

Katherine, Dartford, 2 ianuarie 1540

Groază absolută! O, Dumnezeule! O oroare mai presus de cele mai cumplite temeri ale mele! Voi muri din asta, da, voi muri. Unchiul a venit aici, tocmai de la Greenwich, special ca să mă vadă şi m-a chemat la el. Ce Dumnezeu poate să vrea de la mine? Sunt sigură că i-a ajuns la urechi conversaţia mea cu regele şi crede tot ce-i mai rău, sunt sigură că mă va trimite acasă, la bunica, pentru purtarea mea nefeciorelnică. Voi muri! Dacă mă va trimite la Lambeth, voi muri de umilinţă. Dar dacă mă va trimite înapoi la Horsham, voi muri bucuroasă de plictiseală. Mă voi arunca în râul de acolo, cum s-o fi numind – râul Horsh, râul Sham? –, în balta raţelor la nevoie şi mă voi îneca, iar lor le va părea rău când voi fi moartă şi pierdută pentru toţi.

La fel trebuie să se fi simţit şi verişoara mea, regina Anne, ştiind că va apărea în faţa lui acuzată de adulter şi că el nu-i va ţine partea. Pesemne că era înspăimântată de moarte, bolnavă de groază, dar jur că nu-i era mai rău decât mi-e mie acum. Aş putea să mor de groază. Poate că voi muri chiar de groază înainte să-l văd!

Mi s-a cerut să merg în odaia lui lady Rochford, căci dizgraţia e atât de bătătoare la ochi încât trebuie păstrată între noi, cei din neamul Howard, iar când intru, o văd stând pe bancheta de la fereastră, aşadar presupun că ea e cea care i-a povestit totul. Când îmi zâmbeşte, mă încrunt la ea pentru că e o mâţă bătrână cu gura slobodă şi mă strâmb înfiorător, ca să ştie cui îi mulţumesc pentru năpasta mea.

— Milord, vă implor să nu mă trimiteţi la Horsham! spun imediat ce intru pe uşă.

Unchiul se uită la mine mânios şi îmi răspunde pe un ton îngheţat:

— Bună ziua şi ţie, nepoata mea.

Îi fac îndată o reverenţă, sunt gata să cad în genunchi.

— Vă rog, milord, nu mă trimiteţi nici la Lambeth! Vă implor! Lady Anne nu e nemulţumită de mine, a râs când i-am zis...

Mă întrerup. Îmi dau seama, mult prea târziu, că nu e tocmai cel mai înţelept lucru să-i mărturisesc unchiului că i-

am spus logodnicei regelui că, deşi e gras şi bătrân, Henric e şi nespus de îngâmfat.

— Nu i-am zis nimic, mă corectez. Dar e mulțumită de mine şi spune că-mi va urma sfatul, chiar dacă bunica mă crede o proastă.

Râsul lui batjocoritor, ca un lătrat, mă previne că e de acord cu verdictul bunicii.

— Ei bine, milord, nu chiar sfatul, dar e mulțumită de mine, la fel şi regele, căci mi-a trimis o broşă de aur. O, unchiule, vă rog, dacă mă lăsați să rămân, n-am să mai deschid gura niciodată, nici măcar n-am să mai respir! Vă rog, vă implor, sunt absolut nevinovată!

El râde iarăşi.

— Chiar sunt! Vă rog, unchiule, nu vă întoarceți fața de la mine, vă rog, aveți încredere în mine! Voi fi fată cuminte, vă voi face să fiți mândru de mine, voi încerca să fiu perfectă ca…

— O, termină, sunt mulțumit de tine! spune el.

— Voi face orice…

— Am spus că sunt mulțumit de tine.

Ridic privirea.

— Adevărat?

— Se pare că te-ai purtat încântător. Regele a dansat cu tine?

— Da.

— Şi a vorbit cu tine?

— Da.

— Şi a părut foarte fermecat de tine?

Trebuie să mă gândesc nițel. N-aş spune chiar că era „fermecat”. Nu era ca un tânăr a cărui privire alunecă de la chipul la sânii mei în timp ce-mi vorbeşte sau care roşeşte când îi surâd. Pe deasupra, regele aproape că s-a izbit de mine când lady Anne l-a respins. Era încă şocat. Ar fi vorbit cu oricine ca să-şi ascundă durerea şi ruşinea.

— A vorbit într-adevăr cu mine, repet neajutorată.

— Sunt foarte mulțumit că ți-a făcut cinstea de a-ți acorda atenție, spune unchiul.

Vorbeşte rar, de parcă ar fi un profesor, iar eu ar trebui să învăț ceva.

— Ah!

— Foarte mulțumit.

Arunc o privire spre lady Rochford, ca să văd dacă ea pricepe ceva din toate astea. Aceasta îmi zâmbeşte uşor şi încuviinţează din cap.

— Mi-a trimis o broşă, îi amintesc unchiului.

El mă priveşte cu luare-aminte.

— Valoroasă?

Mă strâmb puţin.

— Un fleac pe lângă blănurile de samur pe care i le-a trimis lui lady Anne.

— Aşa şi nădăjduiesc. Dar e din aur?

— Da, şi e drăguţă.

Se întoarce spre lady Rochford.

— Aşa e?

— Da.

Cei doi schimbă un zâmbet uşor, ca şi cum s-ar înţelege bine unul pe celălalt.

— Dacă Maiestatea Sa îţi va face cinstea să-ţi vorbească din nou, te vei strădui să fii foarte fermecătoare şi încântătoare.

— Da, milord.

— Din astfel de mici atenţii izvorăsc marile favoruri. Regele e nemulţumit de lady Anne.

— Dar i-a trimis blănuri de samur, îi amintesc. Unele de preţ.

— Ştiu. Însă nu asta contează.

Eu aş zice că dimpotrivă, dar sunt destul de înţeleaptă ca să nu-l corectez, în schimb stau şi aştept.

— Regele te va vedea în fiecare zi, spune unchiul. Şi poţi continua să-l mulţumeşti. Iar atunci poate că-ţi va trimite şi ţie blănuri de samur. Înţelegi?

Partea asta cu blănurile de samur o înţeleg într-adevăr foarte bine.

— Da.

— Aşa că, dacă vrei daruri şi aprobarea mea, îţi vei da toată silinţa să te porţi fermecător şi plăcut cu regele. Lady Rochford te va sfătui.

Ea încuviinţează din cap.

— Lady Rochford este o curteană foarte abilă şi înţeleaptă, continuă unchiul. Puţini oameni s-au aflat mai mult timp alături de rege în toată viaţa lui. Lady Rochford îţi va spune cum să procedezi mai departe. Speranţa şi intenţia noastră

este ca regele să te prefere, pe scurt, să se îndrăgostească de tine.

— De mine?

Încuviințează amândoi. Şi-au ieşit din minți? E un om bătrân, foarte bătrân, a renunțat fără îndoială de ani buni la orice gând de dragoste. Are o fiică, pe prințesa Maria, mult mai în vârstă decât mine, aproape suficient de bătrână ca să-mi fie mamă. E urât, are dinții stricați şi beteşugul îl face să se legene pe picioare ca un gânsac bătrân şi gras. Un om ca el trebuie să-şi fi scos negreşit din cap orice gând de dragoste de mulți ani. Ar putea să se gândească la mine ca la o nepoată, dar cu siguranță nu în alt fel.

— Dar se căsătoreşte cu lady Anne, le reamintesc.

— Chiar şi aşa.

— E prea bătrân ca să se îndrăgostească.

Unchiul îmi aruncă o privire atât de mânioasă, că-mi scapă un chițăit mic de groază.

— Proasto! mă dojeneşte el cu asprime.

Şovăi o clipă. Oare chiar asta vor să spună, oare chiar vor ca regele ăsta bătrân să-mi fie amant? Ar trebui să pomenesc ceva despre fecioria şi reputația mea fără pată care păreau să însemne atât de mult în Lambeth?

— Reputația mea? întreb în şoaptă.

Unchiul râde iarăşi.

— Asta n-are importanță.

Mă uit la lady Rochford, care ar trebui să-mi fie însoțitoare şi protectoare la curtea asta destrăbălată, să-mi supravegheze purtarea şi să-mi păzească prețioasa cinste.

— Pot să-ți explic totul mai târziu, zice ea.

Asta mă face să-mi dau seama că nu trebuie să spun nimic, aşa că răspund foarte dulce:

— Da, milord.

— Eşti o fată frumoasă, continuă el. I-am dat lui lady Rochford bani ca să-ți facă o rochie nouă.

— O, mulțumesc!

Entuziasmul meu brusc îl face să zâmbească. Se întoarce spre lady Rochford.

— Şi vă voi lăsa un servitor ca să vă slujească şi să vă facă mici comisioane. Se pare că s-ar putea să merite să țin un om în slujba Domniei Voastre. Cine ar fi crezut una ca asta?

Oricum, ţineţi-mă la curent cu mersul lucrurilor.

Lady Rochford se ridică şi îi face o reverenţă. Unchiul pleacă fără să mai scoată o vorbă. Rămânem singure.

— Ce vrea? întreb cu totul nedumerită.

Mă priveşte ca şi cum mi-ar lua măsuri pentru o rochie, mă cercetează din cap până-n picioare, apoi spune cu bunătate:

— Deocamdată nu contează. E mulţumit de tine, ăsta e cel mai important lucru.

Anne, Blackheath, 3 ianuarie 1540

Asta e cea mai fericită zi din viața mea, pentru că astăzi m-am îndrăgostit. Nu aşa cum s-ar îndrăgosti o fetişcană prostuță pentru că un băiat îi prinde privirea sau îi istoriseşte cine ştie ce poveste nebunească. Sunt îndrăgostită şi iubirea aceasta va dura o veşnicie. Astăzi m-am îndrăgostit de Anglia şi revelația a făcut ca ziua asta să fie cea mai fericită din viața mea. Astăzi am înțeles că voi fi regina acestei țări, a acestei țări bogate, nespus de frumoase. Am călătorit prin ea ca o neghioabă, cu ochii închişi, adevărul e că o bucată de timp am călătorit pe întuneric şi pe cea mai rea vreme din câte mi-am putut imagina, dar astăzi cerul e senin, însorit şi nespus de albastru, de culoarea ouălor de rață, iar aerul e proaspăt şi luminos, la fel de incitant şi de rece ca vinul alb. Astăzi mă simt precum şoimul cu care mă asemuia tata, simt că plutesc în înalturi purtată de curenții reci şi privesc în jos la această țară minunat de frumoasă care va fi a mea. Mergem de la Dartford la Blackheath şi tot drumul e acoperit de brumă albă, scânteietoare, iar când ajungem la parc, îmi sunt prezentate doamnele de la curtea mea, toate îmbrăcate în veşminte foarte frumoase şi cu urări de bun venit calde şi prietenoase pe buze. Voi avea aproape şaptezeci de doamne, printre care nepoatele şi verişoarele regelui, şi toate mă întâmpină astăzi ca nişte noi prietene. Port cele mai bune veşminte pe care le am şi ştiu că arăt bine, cred că până şi fratele meu ar fi mândru de mine astăzi.

A fost construit un oraş din corturi de pânză aurită, ce arborează flamuri în culori strălucitoare, păzit de yeomanul gărzii regelui, iar ostaşii sunt atât de înalți şi de chipeşi, că au ajuns legendari în Anglia. Cât îl aşteptăm pe rege, intrăm să bem un pocal de vin şi să ne încălzim lângă vasele cu mangal, se arde mangal pentru mine, doar din cel bun, căci fac parte din familia regală a Angliei. Pe jos sunt aşternute covoare bogate, iar pereții sunt acoperiți cu tapiserii şi mătăsuri, ca să fie cald. Când mi se spune că a sosit timpul, iar toți zâmbesc şi sporovăiesc aproape la fel de emoționați ca mine, încalec pe cal şi merg să-l întâmpin. Înaintez plină de speranță. Poate că la această întâlnire ceremonioasă îl voi plăcea şi el mă va plăcea

pe mine.

Copacii sunt înalţi şi ramurile lor negre, desfrunzite, iernatice se conturează pe cer ca nişte fire negre pe o tapiserie albastră. Parcul se întinde pe mile întregi, nespus de verde şi de proaspăt, scânteind de bruma care se topeşte, soarele e strălucitor, de un galben deschis, aproape un alb incandescent. Pretutindeni zăresc oamenii din Londra, ţinuţi la distanţă de nişte cordoane în culori vesele, zâmbindu-mi, făcându-mi cu mâna şi binecuvântându-mă, şi pentru prima oară în viaţă nu mai sunt Anne, fiica mijlocie a ducelui de Cleves, mai puţin frumoasă decât Sybilla, mai puţin fermecătoare decât Amelia, ci sunt Anne, singura Anne. Oamenii m-au primit în inimile lor. Acest popor ciudat, bogat, fermecător şi excentric mă primeşte cu braţele deschise, ca şi când şi-ar dori o regină bună şi cinstită şi ar crede, iar eu ştiu sigur că e aşa, că-i pot fi o astfel de regină.

Îmi dau seama foarte bine că nu sunt englezoaică, precum răposata regină Jane, Dumnezeu s-o odihnească. Dar după ce am văzut curtea şi marile familii ale Angliei, cred că s-ar putea să fie un lucru bun că nu sunt englezoaică. Până şi eu sunt în stare să văd că familia Seymour se bucură de mari favoruri în momentul ăsta şi că ar putea să devină cu uşurinţă prea puternică. Cei din neamul Seymour se ivesc pretutindeni, frumoşi şi înfumuraţi, subliniind mereu că pruncul lor e singurul fiu al regelui şi moştenitorul tronului. Dacă aş fi eu regele şi asta ar fi curtea mea, aş sta cu ochii pe ei. Dacă li se va da voie să-l conducă pe tânărul prinţ şi să-l domine în virtutea relaţiei lor de rudenie cu mama lui, echilibrul acestei curţi va înclina categoric în partea lor. Din câte văd, regele nu e prea atent pe cine îşi alege drept favoriţi. Chiar dacă am doar jumătate din anii lui, ştiu foarte bine că favoarea unui domnitor trebuie să fie măsurată. Mi-am trăit întreaga viaţă în dizgraţia fiului preferat şi ştiu cât de otrăvitor e capriciul domnitorului. Regele Henric e capricios, dar poate că reuşesc să aduc mai mult echilibru la curtea lui, să-i ofer fiului său o mamă vitregă cu capul pe umeri, care să-i ţină pe linguşitori şi pe curteni la o distanţă sigură de băieţel.

Ştiu că fiicele regelui au fost înstrăinate de el. Bietele fete! Nădăjduiesc fierbinte să-i fiu de ajutor micii Elisabeta, care nu şi-a cunoscut deloc mama şi şi-a petrecut întreaga viaţă în

umbra dizgrației! Poate reuşesc s-o aduc la curte, s-o țin pe lângă mine şi s-o împac cu tatăl ei. Iar prințesa Maria trebuie să se simtă foarte singură, în absența mamei sale şi ştiind că e departe de-a se afla în grațiile regelui. Pot să fiu bună cu ea, să-i înving teama de rege şi s-o aduc la curte ca rudă a mea, nu e nevoie să-mi spună „mamă vitregă”, dar poate reuşesc să-i fiu soră bună. Măcar pentru copiii regelui pot fi o forță însemnată a binelui. Iar dacă suntem binecuvântați, dacă sunt binecuvântată, şi avem la rândul nostru un copil, atunci poate că voi oferi Angliei un mic prinț, un tânăr pios care să ajute la vindecarea dezbinărilor din această țară.

Dinspre norod se aude un murmur emoționat şi văd toate capetele întorcându-se într-o parte, apoi iarăşi către mine. Regele se îndreaptă spre noi şi toate temerile legate de el îmi dispar într-o clipă. Acum nu se mai preface a fi un om de rând, nu-şi mai ascunde măreția sub masca unui neghiob bătrân şi vulgar, astăzi e îmbrăcat ca un rege, cu o haină împodobită cu diamante, o mantie cu guler bătut cu diamante în jurul umerilor şi o pălărie de catifea cusută cu perle şi călăreşte ca un rege pe cel mai ales cal din câți am văzut vreodată. E magnific, arată ca un zeu în lumina puternică a iernii, iar calul păşeşte mândru pe pământul său, e împovărat de nestemate, înconjurat de garda regală şi de trâmbițaşii care sună din goarne. Zâmbeşte când se apropie de mine şi ne salutăm, iar oamenii aclamă văzându-ne împreună.

— Vă urez bun venit în Anglia, spune el suficient de rar ca să înțeleg.

Îi răspund cu grijă în engleză:

— Sire, sunt foarte fericită că mă aflu aici şi voi încerca să vă fiu o soție bună.

Cred că vom fi fericiți, că acest lucru poate fi înfăptuit. Acea primă greşeală ruşinoasă va fi uitată şi lăsată în urmă. Vom fi căsătoriți mulți ani, vom trăi fericiți împreună toată viața. Peste zece ani, cine îşi va mai aminti un astfel de lucru mărunt?

Apoi soseşte caleaşca şi străbat aşezată în ea parcul până la palatul Greenwich, care se află pe malul fluviului, şi toate barjele de pe Tamisa sunt împodobite în culori vesele, flamurile lor flutură în vânt, iar locuitorii Londrei poartă cele mai bune haine. Într-una din barje sunt nişte muzicieni care cântă un

cântec nou, intitulat „Anna cea voioasă”, compus pentru mine, iar pe celelalte se desfăşoară tablouri vivante care celebrează sosirea mea şi toţi zâmbesc şi-mi fac cu mâna, aşa că zâmbesc şi fac cu mâna la rândul meu.

Procesiunea noastră intră pe aleea largă ce duce la palatul Greenwich şi înţeleg încă o dată ce fel de ţară este această nouă patrie a mea. Căci Greenwich nu e câtuşi de puţin un castel fortificat de frica duşmanului care ar putea să-l atace, ci un palat construit pentru o ţară paşnică, un palat măreţ, bogat, minunat de frumos, la fel de frumos ca oricare palat din Franţa. Faţada lui dă spre fluviu şi e cea mai frumoasă clădire din piatră şi sticlă veneţiană preţioasă din câte am văzut de când sunt. Regele îmi citeşte încântarea de pe chip, îşi îndeamnă calul până în dreptul caleştii mele şi se apleacă să-mi spună că acesta e doar unul din multele sale palate, că le voi vedea cu timpul şi pe celelalte şi nădăjduieşte că voi fi mulţumită de toate.

Sunt condusă în odăile reginei ca să mă odihnesc şi de data asta nu vreau să mă ascund de ochii celorlalţi, ci mă bucur să mă aflu aici, în odaia mea personală, înconjurată de doamnele de companie, în timp ce altele aşteaptă în marea sală de primire alăturată. Intru în odaia de toaletă şi-mi schimb rochia cu cea de tafta, care a fost garnisită cu blănurile de samur dăruite de rege de Anul Nou. Cred că e prima oară în viaţă când port pe mine o astfel de avuţie. Le conduc pe doamnele mele la cină, simţindu-mă deja regină, iar la intrarea în marea sală de ospeţe, regele mă ia de mână şi dăm împreună ocol meselor, în timp ce toţi se înclină şi fac reverenţe, iar noi zâmbim şi înclinăm capul, mână-n mână, de parcă am fi deja soţ şi soţie.

Încep să recunosc oamenii şi să-mi amintesc numele lor fără să mi se sufle, aşadar curtea nu mi se mai pare un loc atât de neprietenos. Îl zăresc pe lordul Southampton, care pare obosit şi neliniştit, cum e şi firesc după toate eforturile pe care le-a făcut ca să mă aducă aici. Zâmbetul îi e încordat şi, în mod ciudat, salutul lui e rece. Întoarce privirea de la rege, de parcă s-ar coace un necaz, şi-mi amintesc hotărârea mea fermă de-a fi o regină dreaptă la această curte condusă de capriciu. Poate că voi afla ce-l frământă pe lordul Southampton, poate că-mi va sta în putere să-l ajut.

Cel mai important sfetnic al regelui, Thomas Cromwell, se înclină în fața mea şi-l recunosc după descrierea mamei ca fiind, mai mult decât oricare altul, omul care a urmărit alianța cu noi şi cu ducii germani protestanți. Mă aşteptam să mă salute mai călduros, din moment ce căsătoria mea înseamnă triumful planurilor sale, dar e tăcut şi rezervat, iar regele mă conduce mai departe pe lângă el doar cu un cuvânt scurt.

Arhiepiscopul Cranmer ia şi el masa cu noi şi îi recunosc pe lordul Lisle şi pe soția lui. Pare la rândul lui ostenit şi precaut şi îmi amintesc temerile pe care şi le-a exprimat la Calais cu privire la dezbinarea regatului. Îi zâmbesc cu căldură. Ştiu că am multă treabă de făcut în țara asta. Dacă reuşesc să salvez un eretic de la rug, înseamnă că am fost o regină bună şi sunt sigură că-mi pot folosi influența ca să aduc pacea în țara asta.

Încep să simt că am prieteni în Anglia şi, când mă uit prin sală şi le zăresc pe doamnele mele, printre care Jane Boleyn, buna lady Browne, lady Margaret Douglas, nepoata regelui, şi micuța Katherine Howard, încep să simt că acesta poate să fie cu adevărat noul meu cămin şi că regele e într-adevăr soțul meu, că prietenii şi copiii lui vor fi familia mea şi că voi fi fericită aici.

Katherine, palatul Greenwich, 3 ianuarie 1540

Întocmai cum am visat mereu, după cină se va dansa într-o sală frumoasă, plină până la refuz cu cei mai chipeşi tineri din lume. Şi, mai bine ca în cele mai minunate vise ale mele, am o rochie nouă şi port prinsă pe ea, cât de bătător la ochi se poate, broşa mea nouă de aur, dăruită de însuşi regele Angliei. O pipăi tot timpul, ca şi când le-aş arăta-o şi le-aş spune oamenilor: „Ei, ce ziceți de asta? Nu-i rău deloc pentru prima mea zi la curte!”. Regele stă pe tron, cu un aer puternic şi patern, iar lady Anne, alături de el, e atât de frumoasă pe cât se poate (dată fiind rochia ei îngrozitoare). Mai bine arunca blănurile de samur în Tamisa decât să pună să fie cusute pe cortul ăla de tafta. Mă supără atât de cumplit să văd nişte blănuri aşa de minunate practic aruncate, încât lucrul ăsta aproape că-mi micşorează o clipă plăcerea.

Dar apoi arunc o privire în jur, nu una necuviincioasă, ci doar o simplă privire, de parcă n-aş căuta nimic anume, şi zăresc mai întâi un băiat tânăr şi chipeş, apoi altul, ba chiar vreo şase pe care m-aş bucura să-i cunosc mai bine. Unii dintre ei stau împreună la o masă, aceea a pajilor, şi toți sunt de familie bună, au averea lor şi se bucură de favorurile unui lord. Dereham, bietul Dereham, ar fi pentru ei un nimeni, Henry Manox le-ar fi servitor. Aceştia vor fi noii mei pețitori. Cu greu îmi pot desprinde ochii de la ei.

Surprind o ocheadă sau două aruncate în direcția mea şi simt acel fior de emoție şi plăcere care-mi spune că sunt privită, că sunt dorită, că numele meu va fi rostit, că mi se va strecura un bilețel, că întreaga aventură veselă a flirtului şi seducției va începe din nou. Un tânăr va întreba cum mă cheamă, îmi va trimite un mesaj. Iar eu mă voi învoi la o întâlnire şi apoi va urma un schimb de priviri şi vorbe fără noimă în timpul dansurilor, al sporturilor şi al cinei. Îmi va da o sărutare, apoi încă una, iar după aceea va urma seducția anevoioasă şi fermecătoare şi voi cunoaşte o nouă atingere, sărutările delicioase ale unui nou tânăr şi mă voi îndrăgosti iarăşi până peste cap.

Cina e delicioasă, dar abia dacă ciugulesc din mâncare, fiindcă la curte te urmăreşte mereu câte cineva şi nu vreau să

par lacomă. Masa noastră e orientată spre partea din față a sălii, aşa că e firesc să ridic privirea ca să-l văd pe rege mâncând. În veşmintele lui bogate şi cu colanul lui mare de aur, l-ai putea confunda cu una din acele picturi vechi de deasupra unui altar, cu o pictură înfățişându-l pe Dumnezeu, vreau să spun. E atât de măreț, atât de voinic, atât de împovărat cu aur şi nestemate, că scânteiază ca un vechi munte cu comori. Deasupra jilțului său mare e întinsă o țesătură de aur şi draperii brodate atârnă de o parte şi de alta, iar fiecare fel de mâncare îi este servit de un slujitor îngenuncheat. Chiar şi cel care îi întinde vasul de aur ca să-şi înmoaie degetele şi să-şi spele mâinile face asta cu un genunchi în podea. Alt servitor îi dă pânza de in. Când îngenunchează în fața lui, slujitorii pleacă şi capetele, de parcă ar avea o importanță atât de nepământeană, încât nu-l pot privi în ochi.

Aşadar, atunci când ridică ochii şi mă vede privindu-l, nu ştiu dacă trebuie să-mi feresc privirea sau să fac o reverență sau altceva. Asta mă nedumereşte atât de tare, încât schițez un surâs uşor, mă uit o clipă în altă parte şi apoi iarăşi la el, ca să văd dacă mă mai priveşte, şi, într-adevăr, mă priveşte. Atunci mă gândesc că exact aşa aş proceda dacă aş încerca să atrag un băiat şi asta mă face să roşesc, să mă uit în farfurie şi mă simt cumplit de neghioabă. Când ridic din nou privirea, de data asta pe sub gene, ca să văd dacă se mai uită la mine, ochii lui sunt îndreptați în altă parte şi e clar că abia dacă m-a remarcat.

Însă privirea aspră şi întunecată a unchiului Howard e ațintită asupra mea şi mă tem că se va încrunta; poate că ar fi trebuit să-i fac o reverență regelui când l-am surprins uitându-se la mine. Dar ducele îmi face doar un mic semn de încuviințare din cap şi-i spune ceva unui bărbat aşezat la dreapta lui. Un bărbat care nu mă interesează deloc, trebuie să aibă cel puțin o sută nouăzeci şi doi de ani.

Sunt într-adevăr uimită cât de bătrână e curtea asta, iar regele e de-a dreptul străvechi. Am trăit mereu cu impresia că e o curte a oamenilor tineri, frumoşi şi voioşi, nu a unor oameni atât de bătrâni. Jur că niciun prieten de-al regelui nu are mai puțin de patruzeci de ani. Charles Brandon, marele lui prieten, despre care se spune că e un erou strălucitor şi

fermecător, e absolut străvechi la vârsta senilă de cincizeci de ani. Bunica vorbeşte despre rege de parcă ar fi prințul pe care l-a cunoscut ea când era fată şi fără îndoială că din pricina asta am priceput totul pe dos. E atât de bătrână încât uită că au trecut mulți ani. Când vorbeşte despre regină, se referă întotdeauna la regina Caterina de Aragon, nu la regina Jane, nici măcar la lady Anne Boleyn. Pur şi simplu sare peste toate reginele de după Caterina. Mai mult chiar, pe bunica a înspăimântat-o atât de tare căderea nepoatei sale, Anne Boleyn, încât nu vorbeşte niciodată despre ea, decât ca un avertisment teribil pentru fetele neastâmpărate ca mine.

N-a fost întotdeauna aşa. Îmi aduc aminte că atunci când am mers prima oară în casa ei de la Horsham, bunica o pomenea la fiecare două propoziții pe „nepoata mea, regina” şi în fiecare scrisoare trimisă la Londra îi cerea acesteia o favoare sau bani, un loc pentru un servitor sau rămăşițele averii unei abații, să înlăture un preot sau să dărâme o mănăstire de călugărițe. Apoi Anne a avut un copil şi s-a vorbit mult despre „pruncul nostru, prințesa Elisabeta” şi despre speranțele ca al doilea prunc să fie băiat. Toți îmi promiteau că voi avea un loc la curte, în suita verişoarei mele, eram rudă cu regina Angliei şi cine putea şti unde-mi voi căuta soțul? O altă verişoară din neamul Howard, Mary, s-a căsătorit cu fiul bastard al regelui, Henry Fitzroy, iar un văr îi era sortit prințesei Maria. Între familia noastră şi neamul Tudorilor se țeseau atâtea legături de rudenie, încât deveneam noi înşine de viță regească. Dar apoi, pe nesimțite, aşa cum vine iarna şi la început nu bagi de seamă frigul, s-a vorbit tot mai puțin despre ea şi cu tot mai puțină certitudine despre curtea ei. Iar pe urmă, într-o zi, bunica mea vitregă a convocat toată suflarea casei în sala cea mare şi a anunțat pe nepusă masă că Anne Boleyn (aşa a numit-o, fără titlu, categoric fără legătură de rudenie) a căzut în dizgrație, şi-a făcut de ruşine familia şi l-a trădat pe rege şi că numele ei şi cel al fratelui ei nu vor mai fi rostite niciodată.

Sigur că muream cu toții de curiozitate să aflăm ce se întâmplase, dar am fost nevoiți să aşteptăm bârfele servitorilor. Abia când au sosit în sfârşit veşti de la Londra am reuşit să aflăm ce făcuse verişoara mea, regina Anne. Servitoarea mea mi-a povestit, parcă o aud şi acum, că lady Anne era acuzată de crime cumplite, adulter cu mulți bărbați, printre care şi

fratele ei, vrăjitorie, trădare, că i-a făcut farmece regelui, un şir de orori din care un singur lucru mi-a sărit în ochi, ca unei copile copleşite de groază ce mă aflam: acuzatorul era unchiul ei, unchiul meu, ducele de Norfolk. El a condus tribunalul şi el i-a pronunțat condamnarea la moarte, iar fiul lui, chipeşul meu văr, s-a dus la Turn aşa cum se duc oamenii la bâlci, îmbrăcat cu ce avea mai bun, ca să-şi vadă verişoara decapitată.

Atunci m-am gândit că unchiul trebuie să fie un om atât de înspăimântător încât poate că e în cârdăşie cu dracul; însă pot să râd de toate acele spaime copilăreşti acum, că i-am devenit favorită, că mă apreciază atât de mult încât i-a poruncit lui Jane Boleyn, lady Rochford, să aibă deosebită grijă de mine şi că i-a dat bani să-mi cumpere o rochie. Evident, am ajuns să-l interesez foarte mult, mă place mai mult decât pe toate celelalte fete Howard pe care le-a plasat la curte şi crede că voi propăşi interesele familiei încheind o căsnicie nobilă sau devenind prietenă cu regina sau purtându-mă fermecător cu regele. Îl crezusem diabolic de crud, dar acum văd că e un unchi plin de bunătate.

După cină urmează o piesă-mască şi nişte giumbuşlucuri foarte amuzante ale bufonului regelui, apoi nişte cântece aproape insuportabil de plictisitoare. Din câte am aflat, regele e un mare muzician, aşa că în cele mai multe dintre seri trebuie să răbdăm un cântec de-al lui. Au o mulțime de tra-la-la-uri şi toți le ascultă foarte concentrați, iar la urmă aplaudă foarte tare. Cred că lady Anne are o părere la fel de proastă ca a mea despre cântec, însă face greşeala să privească în jur fără țintă, de parcă şi-ar dori în sinea ei să afle altundeva. Îl văd pe rege aruncându-i o privire şi apoi uitându-se repede în altă parte, ca şi cum lipsa ei de atenție l-ar enerva. Prevăzătoare, îmi sprijin bărbia în palme şi surâd cu ochii pe jumătate închişi, având aerul că abia pot suporta bucuria pe care mi-o trezeşte cântecul. Ce noroc! Din întâmplare, regele se uită iarăşi în direcția mea şi îşi închipuie fără îndoială că muzica lui m-a fermecat. Îmi aruncă un zâmbet larg, aprobator, iar eu îi surâd la rândul meu şi plec îndată ochii, de parcă m-aş teme să-l privesc prea mult.

— Te descurci foarte bine, spune lady Rochford.

Îi zâmbesc triumfătoare. Ador, ador, ador viața la curte! Jur

că-mi va suci capul cu totul.

Jane Boleyn, palatul Greenwich, 3 ianuarie 1540

— Milord, spun făcând o reverență adâncă.

Suntem în apartamentele familiei Howard din palatul Greenwich, o serie de încăperi minunate, care dau una într-alta, aproape la fel de spațioase şi de frumoase ca odăile reginei. Am stat o dată aici cu George, pe când eram proaspăt căsătoriți, şi-mi amintesc priveliştea spre fluviu şi lumina zorilor când m-am trezit, nespus de îndrăgostită, şi am auzit fâlfâitul aripilor imense ale lebedelor ce zburau pe deasupra noastră către apă.

— A, lady Rochford, zice ducele cu o expresie prietenoasă pe chipul brăzdat de riduri. Am nevoie de dumneata.

Aştept.

— Te-ai împrietenit cu lady Anne, sunteți în termeni buni?

— Atât cât se poate, răspund cu precauție. Deocamdată nu ştie prea multă engleză, dar am făcut mari eforturi să discut cu ea şi cred că mă place.

— Ți s-ar destăinui?

— Cred că mai curând ar vorbi cu însoțitoarele sale din Cleves. Dar uneori mă întreabă una sau alta despre Anglia. Cred că are încredere în mine.

Se întoarce spre fereastră şi-şi loveşte dinții îngălbeniți cu unghia degetului mare. Fața lui pământie e încrețită de gânduri.

— Există o dificultate, spune el rar.

Aştept.

— Aşa cum ai auzit, a fost trimisă într-adevăr fără documentele cuvenite. Când era mică a fost logodită cu Francisc de Lorena şi regele trebuie să fie sigur că această logodnă a fost anulată şi respinsă înainte să meargă mai departe.

— Nu e liberă să se căsătorească? întreb uluită. Când contractele au fost semnate şi ea a bătut atâta cale, iar regele a întâmpinat-o ca pe mireasa lui? Când Londra a primit-o ca pe noua regină?

— E posibil, răspunde el evaziv.

E absolut imposibil, dar nu am căderea să spun aşa ceva.

— Cine afirmă că s-ar putea să nu fie liberă să se căsătorească?

— Regele se teme să meargă mai departe. Nu-l lasă conştiinţa.

Tac, nu sunt în stare să gândesc destul de iute ca să găsesc noima cuvintelor sale. Acesta e regele care s-a căsătorit cu soţia propriului său frate, apoi a înlăturat-o susţinând că mariajul lor de-o viaţă nu era valabil. Acesta e regele care a pus capul lui Anne Boleyn pe butuc în virtutea propriei judecăţi călăuzite numai de Dumnezeu. E clar că regele acesta n-ar şovăi să se însoare cu o femeie doar pentru că un ambasador german n-a avut să-i înmâneze hârtia potrivită. Şi atunci îmi aduc aminte momentul când ea l-a împins şi expresia de pe chipul lui când s-a depărtat de ea, în castelul Rochester.

— Aşadar, e adevărat! N-o place. N-o poate ierta pentru felul în care l-a tratat la Rochester. Va căuta o cale de-a scăpa de această căsătorie. Va susţine şi în privinţa ei că a fost promisă dinainte.

O privire fugară aruncată spre duce îmi spune că am ghicit şi aproape că-mi vine să râd de această nouă întorsătură a piesei de teatru care e comedia regelui Henric.

— N-o place şi o va trimite acasă.

— Dacă ar mărturisi că a fost promisă dinainte, s-ar putea întoarce acasă fără dezonoare, iar regele ar fi liber, spune încet ducele.

— Dar ea îl place. În orice caz, îl place destul de mult. Şi nu se poate întoarce acasă. Nicio femeie cu puţină judecată nu s-ar întoarce acasă. Să te întorci la Cleves ca o marfa vătămată, când ai putea să fii regina Angliei? Nu va consimţi niciodată la aşa ceva. Cine o va lua de soţie dacă el o refuză? Cine ar putea s-o ia de soţie dacă el declară că a fost promisă dinainte? Viaţa ei s-ar sfârşi.

— Ar putea să se elibereze de promisiunea dinainte, spune el cu chibzuinţă.

— Există aşa ceva?

— E aproape sigur că nu, răspunde ducele ridicând din umeri.

Mă gândesc puţin.

— Atunci cum poate fi eliberată de ceva care nu există?

El zâmbeşte.

— Asta e o chestiune pe care vor trebui s-o rezolve germanii. Poate fi trimisă acasă împotriva voinței sale dacă nu cooperează.

— Nici măcar regele nu poate s-o răpească şi s-o arunce afară din țara lui.

— Dacă ar putea fi păcălită să afirme că a existat o promisiune anterioară… şopteşte ducele cu un glas ca foşnetul mătăsii. Dacă ar spune cu gura ei că nu e liberă să se căsătorească…

Încuviințez din cap. Încep să înțeleg ce serviciu îmi cere.

— Regele i-ar fi nespus de recunoscător celui care i-ar putea spune că a obținut o mărturisire de la ea. Iar femeia care a prilejuit o astfel de mărturisire ar creşte foarte mult în ochii lui. Şi într-ai mei.

— Nu trebuie decât să-mi porunciți, răspund ca să câştig timp de gândire. Dar n-o pot face să mintă. Dacă ştie că e liberă să se căsătorească, ar fi nebună să afirme contrarul. Iar dacă eu susțin că a declarat contrarul, e de-ajuns ca ea să nege. Şi atunci ar fi cuvântul ei împotriva cuvântului meu şi ne întoarcem iarăşi la adevăr.

Mă opresc cuprinsă de frică.

— Milord, să înțeleg că nu există nicio posibilitate de acuzație?

— Ce fel de acuzație?

— Că a comis vreo crimă? întreb neliniştită.

— Vrei să spui, dacă ar putea fi acuzată de trădare?

Încuviințez din cap. Nu vreau să rostesc eu însămi cuvântul. Mi-aş dori să nu-l mai aud niciodată. Cuvântul ăsta duce la pajiştea Turnului şi la butucul călăului. Cuvântul ăsta mi-a răpit marea iubire. A pus capăt pentru totdeauna vieții noastre împreună.

— Cum ar putea să existe trădare? mă întreabă de parcă n-am trăi într-o lume primejdioasă în care orice faptă poate fi trădare.

— Legea s-a schimbat foarte mult şi nevinovăția nu mai apără pe nimeni!

Brusc, ducele clatină din cap.

— Oricum ar fi, Henric nu are cum s-o acuze. Regele Franței îl are oaspete chiar acum la Paris pe Sfântul Împărat Roman.

Ar putea să pună la cale un atac comun asupra noastră chiar în clipele astea. Nu putem face nimic care să supere ducatul Cleves. Trebuie să menţinem alianţa cu prinţii protestanţi, altfel riscăm să înfruntăm singuri o Spanie şi o Franţă care s-au unit împotriva noastră. Dacă papiştii englezi se vor răscula, aşa cum au mai făcut-o, vom fi terminaţi. Ea trebuie să mărturisească singură că e logodită cu altul şi să plece acasă de bunăvoie, ca să scăpăm de fată şi să păstrăm alianţa. Sau, dacă ar păcăli-o cineva să facă mărturisirea, ar fi bine şi aşa. Dar dacă afirmă în continuare că e liberă să se mărite şi dacă insistă asupra căsătoriei, regele va trebui s-o ia de soţie. Nu-i putem jigni fratele.

— Indiferent dacă regelui îi convine sau nu?

— Chiar dacă urăşte căsătoria asta, chiar dacă-l urăşte pe omul care a pus-o la cale şi chiar dac-o urăşte pe ea.

Rămân tăcută câteva clipe.

— Dacă o urăşte şi totuşi o ia de nevastă, va găsi o cale de-a scăpa de ea mai târziu, gândesc cu voce tare.

Ducele nu zice nimic, dar pleoapele îi ascund ochii negri.

— Ah, cine poate prevesti viitorul? spune el într-un sfârşit.

— O va pândi cea mai mare primejdie în fiecare zi a vieţii ei, prezic. Dacă vrea să scape de ea, regele va ajunge în curând să creadă că asta e voia Domnului.

— Aşa se pare că se manifestă voia Domnului în general, spune ducele cu un rânjet crud.

— Atunci o va găsi vinovată de o încălcare sau alta a legii.

Refuz să rostesc cuvântul „trădare”.

— Dacă ţi-ar păsa câtuşi de puţin de ea, ai convinge-o să plece acum, zice ducele încet.

Mă întorc agale în odăile reginei. Ştiu că nu va urma sfatul meu, trecând peste cel al ambasadorilor ei, şi nu am libertatea să-i mărturisesc ce cred cu adevărat. Dar dacă i-aş fi prietenă sinceră, i-aş spune că Henric nu e bărbatul pe care să-l iei de soţ dacă te urăşte înainte de ziua nunţii. Răutatea lui faţă de femeile care îl supără e fatală. Cine ar putea şti lucrul ăsta mai bine decât mine?

Anne, palatul Greenwich, 3 ianuarie 1540

Doamna de companie Jane Boleyn pare tulburată. Îi spun că poate să se aşeze lângă mine şi o întreb în engleză dacă se simte bine. Ea îi face semn tălmaciului meu să vină să şadă cu noi şi îmi răspunde că o frământă o chestiune destul de delicată. Mă gândesc că trebuie să fie vorba de ordinea rangurilor la nuntă, toți sunt foarte neliniştiți în legătură cu desfăşurarea ceremoniei şi ce podoabe îi e îngăduit fiecăruia să poarte. Încuviințez cu aerul că e o chestiune importantă şi o întreb dacă îi pot fi de folos.

— Dimpotrivă, eu doresc foarte mult să vă fiu de ajutor, răspunde ea vorbindu-i încet lui Lotte.

Aceasta îmi tălmăceşte şi dau aprobator din cap.

— Am auzit că ambasadorii Înălțimii Voastre au uitat să aducă contractul care vă eliberează de o logodnă încheiată mai demult, continuă ea.

— Cum?!

Cuvântul în germană îmi scapă atât de strident, că ea îi ghiceşte sensul şi dă din cap, cu o expresie tot atât de gravă ca a mea.

— Aşadar nu vi s-a spus?

Clatin din cap şi răspund în engleză:

— Nimic. Ei nu-mi spun nimic.

— Atunci mă bucur că vă vorbesc înainte să primiți sfaturi proaste, zice ea repede.

Aştept să mi se tălmăcească. Jane Boleyn se apleacă în față şi-mi ia mâinile într-ale ei. Strânsoarea lor e caldă, expresia de pe chipul ei, concentrată.

— Când vi se vor pune întrebări despre logodna voastră dinainte, trebuie să răspundeți că a fost anulată şi că ați văzut documentul, mă sfătuieşte ea cu sinceritate. Dacă sunteți întrebată de ce nu l-a trimis fratele vostru, puteți să spuneți că nu ştiți şi că nu e responsabilitatea Înălțimii Voastre să aduceți hârtiile, căci nici nu este.

Mi s-a tăiat respirația; vehemența afirmațiilor ei îmi stârneşte teama. Nu pot să înțeleg de ce a fost fratele meu atât de nepăsător în privința căsătoriei mele, dar apoi îmi aduc aminte duşmănia neîncetată pe care mi-a purtat-o. Şi-a trădat

propriul plan din răutate, în ultima clipă n-a putut suporta să mă lase să plec fără greutăți de lângă el.

— Văd că sunteți uluită, continuă ea. Scumpă lady Anne, luați în seamă avertismentul meu şi nu lăsați să se creadă nici măcar o clipă că documentul nu există, că aveți o logodnă încă valabilă! Trebuie să spuneți o minciună eficientă şi convingătoare. Trebuie să spuneți că ați văzut documentele şi că logodna voastră dinainte a fost anulată definitiv.

— Dar aşa a şi fost, răspund încet, repetând apoi în engleză, ca să nu mă înțeleagă cumva greşit. Am văzut documentul. Nu e o minciună. Sunt liberă să mă căsătoresc.

— Sunteți sigură? stăruie ea. Aceste lucruri pot fi făcute fără ca fata să ştie ce se plănuieşte. Nimeni nu v-ar învinovăți dacă ați fi nesigură. Puteți să-mi spuneți. Aveți încredere în mine. Spuneți-mi adevărul!

— A fost anulată, îi repet. Ştiu că a fost anulată. Logodna a fost planul tatălui meu, nu însă şi al fratelui meu. Când tatăl meu s-a îmbolnăvit şi apoi a murit, fratele meu a devenit conducător şi logodna a fost anulată.

— Şi atunci de ce nu aveți documentul?

— Fratele meu, încep. Fratele meu nesăbuit… Fratelui meu nu-i pasă de fericirea mea.

Lotte traduce repede.

— Tatăl meu a murit de curând şi mama suferă foarte tare, astfel că el a avut o mulțime de treburi de rezolvat. Fratele meu are documentul în arhiva noastră, l-am văzut eu însămi, dar pesemne că a uitat să-l trimită. Au fost atâtea aranjamente de făcut!

— Dacă aveți vreo îndoială cât de mică, trebuie să-mi spuneți, mă previne ea. Vă pot sfătui ce-ar fi cel mai bine să faceți. Vă dați seama din faptul că am venit şi v-am avertizat, că vă sunt întru totul credincioasă. Dar dacă există o posibilitate cât de slabă ca fratele vostru să nu aibă documentul, trebuie să-mi spuneți, lady Anne, de dragul siguranței voastre, şi vom plănui împreună ce e cel mai bine să faceți.

Clatin din cap.

— Vă mulțumesc pentru grija pe care mi-o purtați, dar nu e necesară. Am văzut cu ochii mei documentele şi le-au văzut şi ambasadorii mei. Nu există nicio piedică. Ştiu că sunt liberă să

mă căsătoresc cu regele.

Ea încuviințează, dar parcă ar aştepta în continuare ceva.

— Mă bucur foarte mult!

— Şi doresc să mă căsătoresc cu regele.

— Dacă ați vrea să evitați căsătoria, acum că l-ați văzut, ați putea s-o faceți, şopteşte ea. Asta e şansa voastră de-a scăpa. Dacă s-ar întâmpla să nu-l plăceți, v-ați putea întoarce acasă în siguranță, fără să se poată rosti nici măcar o vorbă împotriva Înălțimii Voastre. V-aş putea ajuta. Le-aş putea spune că mi-ați mărturisit că nu sunteți sigură, că s-ar putea să fiți promisă dinainte.

Îmi retrag mâinile dintr-ale ei şi răspund simplu:

— Nu vreau să scap. E o mare onoare pentru mine şi țara mea şi o mare bucurie pentru mine.

Jane Boleyn pare să se îndoiască.

— E adevărat, întăresc. Îmi doresc fierbinte să fiu regina Angliei, am ajuns să iubesc această țară şi doresc să-mi clădesc viața aici.

— Într-adevăr?

— Da, pe onoarea mea.

După o clipă de şovăială, îi dezvălui cel mai important motiv.

— Acasă n-am fost prea fericită. Nu eram prea prețuită şi nici prea bine tratată. Aici pot să fiu cineva, pot să fac mult bine. Acasă nu voi fi niciodată altceva decât o soră nedorită.

Ea încuviințează. Multe femei ştiu ce înseamnă să stea în cale, în timp ce treburile însemnate ale bărbaților merg înainte fără ele.

— Vreau să am o şansă, spun. Vreau să am şansa de-a fi femeia care pot fi. Nu creația fratelui meu, nu fiica mamei mele. Vreau să rămân aici şi să devin încetul cu încetul eu însămi.

Ea rămâne tăcută câteva clipe. Profunzimea propriilor mele sentimente mă surprinde. Adaug:

— Vreau să fiu o femeie independentă.

— Reginele nu sunt libere, mă previne ea.

— Mai bine regină decât sora nesuferită a unui duce.

— Foarte bine, spune ea încet.

— Bănuiesc că regele este mânios pe ambasadorii mei fiindcă au uitat hârtiile, nu?

— Sunt sigură că da, răspunde ea şi privirea îi alunecă într-o parte. Dar îşi vor da cuvântul că sunteţi liberă să vă căsătoriţi şi sunt încredinţată că totul va merge mai departe.

— Nu există posibilitatea ca nunta să fie amânată?

Ceea ce simt mă surprinde. Am credinţa că pot face multe pentru ţara asta, că pot fi o regină bună. Vreau să încep fără zăbavă.

— Nu, spune ea. Ambasadorii şi sfetnicii regelui vor rezolva totul. Sunt sigură.

Rămân tăcută câteva clipe, apoi întreb:

— Vrea cu adevărat să mă ia de soţie?

Ea îmi zâmbeşte şi-mi atinge mâna.

— Bineînţeles că vrea. Asta e doar o mică dificultate. Ambasadorii vor face tot posibilul să prezinte documentul şi căsătoria se va încheia. Cu condiţia să fiţi sigură că documentul există.

— Există, spun, şi e adevărul adevărat. Pot să jur.

Katherine, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Mi s-a poruncit s-o ajut pe regină să se îmbrace pentru nuntă şi trebuie să mă trezesc foarte devreme ca să pregătesc totul. Aş prefera să nu mă trezesc devreme, dar e plăcut să fiu aleasă dintre celelalte fete care dorm până foarte târziu şi sunt atât de leneşe. E într-adevăr foarte urât din partea lor să zacă în pat atât de mult, când unele dintre noi suntem în picioare şi muncim pentru lady Anne. La drept vorbind, în afară de mine, toate sunt nişte leneşe.

Îi pregătesc rochia cât timp ea se spală în cămăruță. Catherine Carey mă ajută să întind fusta şi jupoanele pe cufărul închis, în vreme ce Mary Norris se ocupă de bijuteriile ei. Fusta e imensă, ca o furcă de tors mare şi groasă, mai degrabă aş muri decât să mă mărit într-o rochie ca asta. Nici cea mai mare frumusețe din lume n-ar putea să nu arate ca o budincă uriaşă care se îndreaptă clătinându-se spre cei care o vor mânca. După mine, nici măcar nu merită să fii regină dacă trebuie să umbli îmbrăcată într-un cort. Țesătura e deosebit de fină, toată din fir de aur, şi e împodobită cu cele mai frumoase perle, iar lady Anne va purta o diademă. Mary a aşezat-o deja în fața oglinzii şi, dacă n-ar fi nimeni aici în afară de mine, aş proba-o, dar cu toate că e atât de devreme, ne-am adunat deja şase servitoare, domnişoare şi doamne de companie, aşa că trebuie să mă mulțumesc s-o lustruiesc puțin şi s-o las în pace. E foarte fin lucrată, a adus-o cu ea din Cleves şi mi-a spus că fragmentele țepoase sunt fire de rozmarin, pe care sora ei le-a purtat proaspete în păr la nuntă. Remarc că seamănă cu o cunună de spini şi secretara ei îmi aruncă o privire aspră şi nu-mi tălmăceşte vorbele. Cu atât mai bine.

Va purta părul despletit şi, când iese din odaia de spălat, se aşază în fața oglinzii de argint, iar Catherine îi perie pletele cu mişcări prelungi şi line, aşa cum ai peria coada unui cal. Are părul bălai – de fapt, ca să fiu dreaptă, e auriu – şi arată bine în dimineața asta, înfăşurată într-un cearşaf de baie şi cu un aer luminos după îmbăiere. E puțin palidă, dar ne zâmbeşte tuturor şi pare fericită. Dacă aş fi în locul ei, aş dănțui de bucurie că sunt regina Angliei. Dar presupun că dansul nu-i stă în fire.

Pleacă la cununie şi noi ne înşiruim în urma ei, în ordinea strictă a importanței, ceea ce înseamnă că sunt la coada cozii, aşa că nici măcar nu merită să mă aflu aici, nimeni nu va putea să mă vadă, cu toate că port rochia cea nouă, tivită cu fir de argint, cel mai scump lucru pe care l-am avut vreodată. E de un gri-albăstrui foarte deschis şi se asortează cu ochii mei. Niciodată n-am arătat mai bine, dar nu e nunta mea şi nimeni nu-mi acordă un dram de atenție.

Îi cunună arhiepiscopul Cranmer, care mormăie întruna ca un bondar bătrân. Acesta întreabă dacă există vreun motiv care să-i împiedice să se cunune şi dacă noi, cei de față, cunoaştem vreo piedică, iar noi răspundem cu toții foarte veseli: „Nu, nu cunoaştem" şi presupun că numai eu sunt atât de neroadă încât să mă întreb ce s-ar întâmpla dacă cineva ar striga: „Opriți nunta, pentru că regele a avut deja trei neveste şi niciuna nu a murit de bătrânețe!", dar, fireşte, nu spune nimeni aşa ceva.

Dacă ar avea puțină judecată, ea ar trebui să se simtă neliniştită. Nu e deloc un palmares liniştitor. Desigur, regele e un om foarte important şi voia lui e voia lui Dumnezeu, dar a avut trei soții şi toate sunt moarte. Dacă stau să chibzuiesc bine, nu e cine ştie ce perspectivă pentru o mireasă. Dar cred că ea nu se gândeşte la asta. Îmi închipui că nu se gândeşte nimeni la asta, decât doar alți neghiobi ca mine.

S-au cununat şi pleacă să asculte liturghia în capela personală a regelui, iar noi aşteptăm fără să avem nimic de făcut, lucru care, constat, e una din principalele ocupații de la curte. Un tânăr foarte chipeş, care se numeşte John Beresby, reuşeşte să-şi croiască drum printre oameni până ajunge în spatele meu.

— Sunt orbit, spune el.

— Nu înțeleg de ce, răspund cu îndrăzneală. Abia s-a crăpat de ziuă, e foarte devreme.

— Nu de soare, ci de lumina mai puternică a frumuseții voastre.

— Aha, zic aruncându-i un surâs uşor.

— Sunteți nouă la curte?

— Da, mă numesc Katherine Howard.

— Eu mă numesc John Beresby.

— Ştiu.

— Ştiţi? Aţi întrebat pe cineva cum mă cheamă?

— Nicidecum!

Dar e o minciună. L-am remarcat din prima zi, la castelul Rochester, şi am întrebat-o pe lady Rochford cine e.

— Aţi întrebat de mine! exclamă el în culmea încântării.

— Nu vă măguliţi singur, replic zdrobitor.

— Spuneţi-mi că pot cel puţin să dansez cu Domnia Voastră mai târziu, la banchetul de nuntă!

— Poate.

— Voi lua asta ca pe o promisiune, şopteşte el.

În clipa următoare, uşa se deschide şi regele iese împreună cu lady Anne, iar noi facem cu toţii reverenţe foarte adânci, fiindcă ea e acum regină şi femeie măritată, şi nu pot să nu mă gândesc că, deşi e foarte frumos pentru ea, ar fi fost mult mai bine dacă ar fi purtat o rochie cu trenă lungă.

Anne, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Aşadar, s-a înfăptuit. Sunt regina Angliei. Sunt căsătorită. Stau la dreapta soțului meu, regele, la banchetul de nuntă şi zâmbesc întregii săli, pentru ca toți, doamnele mele, lorzii la mesele lor, oamenii de rând la balcon, toți să vadă că sunt fericită să le fiu regină şi că voi fi o regină bună şi o soție veselă.

Arhiepiscopul Cranmer a oficiat slujba după riturile Sfintei Biserici Catolice a Angliei, aşa că îmi simt conştiința puțin tulburată. Asta nu aduce țara mai aproape de religia reformată, cum le-am promis fratelui meu şi mamei. Sfetnicul meu, contele Overstein, stă lângă mine şi, când se iveşte prilejul potrivit în ritualul servirii, îi spun încet că nădăjduiesc că el şi lorzii din Cleves nu sunt dezamăgiți că n-am reuşit să-l conduc pe rege spre reformă.

Îmi răspunde că voi fi lăsată să-mi practic credința după bunul meu plac, în particular, dar că regele nu vrea să fie sâcâit cu chestiuni teologice în ziua nunții. Îmi spune că regele pare neclintit în ceea ce priveşte păstrarea Bisericii pe care a construit-o, catolică în esență, dar îl neagă pe Papă drept conducător. Regele se opune reformatorilor tot atât de mult cât se opune papiştilor înflăcărați.

— Dar de bună seamă că s-ar fi putut găsi o formulare care să ne mulțumească pe amândoi, nu? remarc. Fratele meu ardea de nerăbdare ca eu să sprijin reformarea Bisericii Angliei.

Contele face o strâmbătură.

— Reformarea Bisericii nu e aşa cum am înțeles-o noi.

Linia strânsă a buzelor sale îmi dă de înțeles că nu vrea să adauge nimic altceva.

— Pare să fi fost, de bună seamă, un proces profitabil, remarc şovăitor.

Mă gândesc la marile reşedințe unde am poposit pe drumul de la Deal, se vedea limpede că erau foste mănăstiri sau abații, deşi în grădinile cu ierburi de leac ce le înconjurau fuseseră plantate răzoare de flori, iar fermele care îi hrăneau pe săraci fuseseră transformate în parcuri de vânătoare.

— Când eram acasă, credeam că e un proces sacru, spune

el scurt. Nu ne dădeam seama că a fost scăldat în sânge.

— Nu pot să cred că dărâmarea altarelor unde le plăcea oamenilor simpli să se roage îi apropie mai mult de Dumnezeu. Şi care e folosul dacă li se interzice să aprindă lumânări şi să-i pomenească pe cei dragi?

— E un folos pământesc, nu doar spiritual, spune el. Birurile către Biserică nu au fost înlăturate, singura schimbare e că acum îi sunt plătite regelui. Dar nu avem căderea să comentăm felul în care Anglia alege să-şi rostească rugăciunile.

— Fratele meu…

— Fratele Înălțimii Voastre ar fi făcut bine să se îngrijească de felul cum păstrează documentele, spune el cuprins de o iritare bruscă.

— Poftim?

— Ar fi trebuit să trimită scrisoarea care v-a eliberat de promisiunea de-a vă căsători cu fiul ducelui de Lorena.

— N-a avut prea mare importanță, nu? Regele nu mi-a spus nimic despre asta.

— Am fost puşi să jurăm că avem cunoştință despre existența ei şi că va fi trimisă în cel mult trei luni, iar pe urmă am fost puşi să jurăm că rămânem ostatici aici până când soseşte. Dacă fratele Înălțimii Voastre n-o găseşte şi n-o trimite, Dumnezeu ştie ce se va întâmpla cu noi.

Sunt uluită.

— Nu se poate să fiți ținuți ca zălog pentru felul în care se îngrijeşte fratele meu de documente! Nu e posibil ca ei să creadă cu adevărat că a existat o piedică!

Clatină din cap.

— Oamenii regelui ştiu foarte bine că erați liberă să vă căsătoriți şi că această căsătorie este valabilă. Dar, dintr-un motiv pe care doar ei îl cunosc, au hotărât să arunce o umbră de îndoială asupra întregii chestiuni, iar greşeala fratelui Înălțimii Voastre, care ne-a lăsat să venim aici fără acel document, a permis această îndoială. Şi am fost făcuți de ruşine în cel mai crud mod.

Las ochii în jos. Ranchiuna pe care mi-o poartă fratele meu stă împotriva intereselor lui, împotriva intereselor țării lui, ba chiar împotriva intereselor religiei sale. Simt că mă cuprinde mânia la gândul că mi-a pus în pericol chiar căsătoria, din

pricina geloziei şi a duşmăniei. E un mare neghiob, un neghiob plin de răutate. Nu spun decât:

— A fost neglijent.

Dar simt că-mi tremură glasul.

— Cu acest rege nu-ți poți permite să fii neglijent, mă avertizează contele.

Încuviințez din cap, pe deplin conştientă că regele stă tăcut în stânga mea. Nu înțelege germana, dar nu vreau să mă privească şi să mă vadă altfel decât fericită.

— Sunt sigură că voi fi foarte mulțumită, spun zâmbind, iar contele se înclină şi se întoarce la locul lui.

Banchetul s-a terminat şi arhiepiscopul se ridică de la masă. Sfetnicii mei m-au pregătit pentru acest moment şi, când regele se ridică în picioare, ştiu că trebuie să fac acelaşi lucru. Îl urmăm amândoi pe milord Cranmer până în odaia mare a regelui şi ne oprim în prag cât timp arhiepiscopul dă ocol încăperii, legănând cădelnița şi stropind patul cu agheasmă. E un lucru foarte superstițios şi foarte ciudat. Nu ştiu ce-ar spune mama, dar sunt sigură că nu i-ar plăcea.

Apoi arhiepiscopul închide ochii şi începe să se roage. Contele Overstein, aflat lângă mine, îmi tălmăceşte repede în şoaptă:

— Se roagă să dormiți amândoi bine şi să nu fiți tulburați de vise diavoleşti.

Am grijă ca fața mea să exprime interes şi pioşenie, însă cu greu mă pot abține să nu zâmbesc. Aceştia sunt oamenii care au distrus altare ca să oprească norodul să se roage pentru miracole şi în acelaşi timp, aici, într-un palat, simt nevoia să se roage pentru ocrotire împotriva viselor diavoleşti? Cum să-i înțelegi?

— Se roagă să nu suferiți de pântece sterp şi regele să nu sufere de neputință, se roagă ca puterea Satanei să nu-i răpească nici lui bărbăția şi nici vouă feminitatea.

— Amin, spun prompt, de parcă ar crede cineva în aiurelile astea.

Apoi mă întorc spre doamnele mele şi ele mă însoțesc în odaia mea, unde mă voi îmbrăca în cămaşă de noapte.

Când mă întorc, regele stă împreună cu suita sa lângă patul impunător, iar arhiepiscopul încă se mai roagă. Regele e în

cămaşă de noapte şi are o mantie lungă şi frumoasă, căptuşită cu blană pe umeri. Şi-a scos pantalonii şi zăresc pe piciorul lui bandajul voluminos, acolo unde are o rană deschisă. Bandajul e proaspăt schimbat şi curat, slavă Domnului, dar chiar şi aşa mirosul rănii se răspândeşte în odaia de culcare şi se amestecă îngrețoşător cu cel de tămâie. Rugăciunile par să fi continuat cât timp ne-am schimbat amândoi veşmintele. Ai crede că de-acum suntem într-adevăr apărați de vise diavoleşti şi neputință. Doamnele mele înaintează şi-mi iau uşor mantia de pe umeri. Stau îmbrăcată doar în cămaşa de noapte în fața întregii curți şi mă simt atât de umilită şi de ruşinată, încât aproape că mi-aş putea dori să fiu înapoi la Cleves.

Lady Rochford ridică repede cuverturile de pe pat, ca să mă apere de privirile cercetătoare. Mă strecor sub ele şi mă aşez în capul oaselor, cu spatele sprijinit de perne. De cealaltă parte a patului, un tânăr, Thomas Culpepper, îngenunchează pentru ca Henric să se sprijine de umărul lui, iar un alt bărbat îl prinde pe rege de cot, ca să-l împingă în sus. Scoțând un icnet ca de cal de povară ostenit, regele Henric se saltă pe pat. Acesta se lasă sub greutatea lui şi sunt silită să mă răsucesc cu stângăcie şi să mă prind de margine ca să nu mă rostogolesc spre el.

Arhiepiscopul ridică mâinile deasupra capului pentru o ultimă binecuvântare, iar eu privesc drept înainte. Zăresc fața luminoasă a lui Katherine Howard: ține mâinile împreunate, lipite de buze, ca şi cum s-ar ruga intens, dar se vede clar că se chinuie să nu chicotească. Mă prefac că n-am văzut-o, de teamă că mă va face şi pe mine să izbucnesc în râs, iar când arhiepiscopul îşi încheie rugăciunile, rostesc cu evlavie: „Amin”.

Pe urmă pleacă toți, slavă Domnului. Nimic nu sugerează că ar trebui să urmărească până la capăt consumarea actului căsătoriei, dar ştiu că dimineață vor trebui să vadă cearşafurile şi să constate că s-a înfăptuit. Aşa e firesc pentru o căsătorie regală şi, totodată, pentru căsătoria cu un bărbat destul de bătrân ca să-ți fie tată şi pe care nu-l cunoşti aproape deloc.

Jane Boleyn, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Mă număr printre ultimii care pleacă şi închid încetişor uşa dincolo de care se împlineşte încă o căsătorie a regelui pe care am urmărit-o de la perioada de curtare până la patul nupţial. Unii, precum neghioaba aia tânără de Katherine Howard, ar crede că aici se încheie povestea, că acesta e sfârşitul tuturor lucrurilor. Dar eu ştiu bine că nu e deloc aşa. Aici începe povestea unei regine.

Înainte de noaptea asta sunt contracte şi promisiuni, iar uneori nădejdi şi vise, rareori este şi iubire. După noaptea asta există realitatea a doi oameni care-şi clădesc viaţa împreună. Pentru unii, asta e o negociere care nu poate fi încheiată. Însuşi unchiul meu e căsătorit cu o femeie pe care n-o poate suporta şi acum trăiesc despărţiţi. Henry Percy s-a însurat cu o moştenitoare, dar nu s-a putut elibera niciodată de dragostea sa pentru Anne Boleyn. Thomas Wyatt îşi urăşte cu patimă soţia, pentru că s-a îndrăgostit de Anne pe când aceasta era doar o copilă şi nu i-a trecut niciodată. Chiar soţul meu… dar nu vreau să mă gândesc acum la soţul meu. Vreau să-mi amintesc doar că l-am iubit, că aş fi putut să mor din dragoste pentru el, indiferent ce-a crezut despre mine când am fost puşi pentru prima oară în acelaşi pat. Indiferent la cine s-a gândit când a trebuit să împlinească fapta cu mine. Dumnezeu să-l ierte pentru că m-a ţinut în braţe gândindu-se la ea. Dumnezeu să mă ierte pentru că am ştiut lucrul ăsta şi l-am lăsat să mă tortureze. În sfârşit, Dumnezeu să mă ierte pentru că mi-au fost pervertite mintea şi inima în asemenea măsură încât nimic nu-mi plăcea mai mult decât să stau în braţele lui şi să mă gândesc cum atingea altă femeie. Gelozia şi patima trupească m-au coborât atât de jos, că-mi făcea plăcere, o plăcere depravată, păcătoasă, să-i simt atingerea şi să mă gândesc cum o atingea pe ea.

Aici nu e vorba de patru picioare goale într-un pat şi de împlinirea în sine a faptei. Ea va trebui să înveţe să i se supună. Nu în privinţa lucrurilor mari, orice femeie e în stare să se prefacă, ci în miile de compromisuri mărunte pe care o soţie trebuie să le facă în fiecare zi. În cele o mie de momente

pe zi când trebuie să-ţi muşti limba, să pleci capul şi să nu te cerţi în public, nici între patru ochi, nici măcar în adâncul tăcut al propriei minţi. Dacă ai drept soţ un rege, acest lucru e şi mai important. Dacă ţi-e soţ regele Henric, e o chestiune de viaţă şi de moarte.

Toţi încearcă să uite că Henric e un om crud. Henric însuşi încearcă să ne facă să uităm. Când se poartă fermecător sau îşi propune să fie prietenos, ne place să uităm că ne jucăm cu un urs sălbatic. Firea acestui bărbat nu a fost îmblânzită. Nu e omul a cărui stare de spirit să fie mereu senină. Nu e omul care să-şi poată ţine în frâu sentimentele, nu e în stare să rămână statornic nici măcar de la o zi la alta. L-am văzut iubind trei femei cu o pasiune absolută. L-am văzut jurându-i fiecăreia o credinţă veşnică, de nezdruncinat. L-am văzut luptând în turniruri sub deviza „Sir Inimă Credincioasă”. Şi l-am văzut trimiţându-le pe două din cele trei la pieire şi întâmpinând vestea morţii celei de-a treia cu un calm desăvârşit.

Fata aia ar face bine să-i ofere plăcere în noaptea asta, să-i dea ascultare mâine şi să-i dăruiască un fiu peste un an, căci altfel, eu, una, nu dau nici măcar un ban pe şansele ei.

Anne, palatul Greenwich, 6 ianuarie 1540

Unul câte unul, pleacă toți din odaie şi rămânem singuri în lumina lumânărilor şi într-o tăcere stânjenită. Nu spun nimic. N-am căderea să vorbesc. Îmi aduc aminte de avertismentul mamei că, indiferent ce s-ar întâmpla în Anglia, nu trebuie să-i dau sub nicio formă regelui motive de-a mă crede imorală. El m-a ales pentru că are încredere în caracterul femeilor din Cleves. Şi-a cumpărat o fecioară erasmiană manierată, capabilă de stăpânire de sine, foarte disciplinată şi asta e ceea ce trebuie să fiu. Mama nu-mi spune deschis că să-l dezamăgesc pe rege m-ar putea costa viața, pentru că soarta lui Anne Boleyn n-a fost pomenită nici măcar o singură dată în Cleves din ziua când s-a semnat contractul prin care am fost sortită căsătoriei cu un ucigaş de neveste. De la logodna mea, e ca şi cum regina Anne ar fi fost răpită la ceruri în cea mai mare linişte. Sunt prevenită fără încetare că regele Angliei nu-i va îngădui soției sale purtări uşuratice, dar nimeni nu-mi spune că ar putea să-mi facă exact ce i-a făcut lui Anne Boleyn. Nimeni nu mă avertizează nici măcar o singură dată că aş putea fi forțată la rândul meu să-mi pun capul pe butuc ca să fiu decapitată pentru greşeli închipuite.

În pat, lângă mine, regele, soțul meu, oftează adânc, de parcă ar fi ostenit şi preț de o clipă mă gândesc că poate va adormi pur şi simplu şi ziua asta epuizantă, înspăimântătoare se va sfârşi, iar eu voi putea să mă trezesc mâine femeie măritată şi să-mi încep noua viață ca regină a Angliei. Preț de o clipă îndrăznesc să sper că îndatoririle mele pe ziua de azi s-au încheiat.

Stau nemişcată, aşa cum ar vrea fratele meu, ca un prunc încremenit. Trupul meu îi inspira groază: groază şi fascinație. Îmi poruncea să port gulere înalte, veşminte groase, bonete greoaie, ghete mari, aşa încât nici el, nici altcineva să nu poată vedea din mine decât fața umbrită şi mâinile, de la încheietură până la degete. Dacă ar fi putut să mă țină izolată, cum face împăratul otoman cu nevestele sale întemnițate, cred că ar fi făcut-o. Până şi privirea mea i se părea prea îndrăzneață, prefera să nu mă uit la el şi, dacă ar fi putut, mi-ar fi cerut să umblu cu văl.

Şi totuşi mă spiona neîncetat. Indiferent dacă mă aflam în odaia mamei, cosând sub supravegherea ei, sau în curte, privind caii, când ridicam ochii îl surprindeam țintuindu-mă cu privirea, având întipărită pe chip expresia aceea de iritare şi… nu ştiu ce altceva… dorință? Nu era poftă trupească. Nu m-a dorit niciodată aşa cum un bărbat doreşte o femeie, ştiu sigur asta. Dar mă voia pentru a mă domina complet. Pentru a mă înghiți cu totul ca să nu-l mai tulbur.

Când eram mici, ne chinuia pe toate trei: pe Sybilla, pe Amelia şi pe mine. Sybilla, cu trei ani mai mare decât el, era în stare să fugă destul de repede ca să scape, Amelia izbucnea în plânsul rapid al mezinei familiei; numai eu mă împotriveam. Nu ripostam cu lovituri când mă ciupea sau mă trăgea de păr. Nu-l atacam când mă încolțea în curtea grajdurilor sau într-un ungher întunecat. Strângeam doar din dinți şi, când îmi provoca durere, nu plângeam. N-am plâns nici măcar când mi-a învinețit încheieturile mâinilor subțiri de fetiță, nici măcar când mi-a aruncat o piatră în cap şi mi-a dat sângele. Nu plângeam niciodată, nu-l imploram niciodată să înceteze. Am învățat să folosesc tăcerea şi răbdatul ca pe cele mai puternice arme de care dispuneam împotriva lui. Amenințarea şi puterea lui stăteau în faptul că mă putea răni. Puterea mea venea din faptul că îndrăzneam să mă port ca şi cum n-ar fi putut să mă rănească. Am învățat că sunt în stare să îndur orice mi-ar putea face un băiat. Mai târziu am învățat că sunt în stare să supraviețuiesc oricărui lucru pe care mi l-ar putea face un bărbat. Şi mai târziu am înțeles că era un tiran, dar tot nu m-a înspăimântat. Am învățat puterea supraviețuirii.

După ce am crescut, când îi vedeam blândețea față de Amelia şi felul cum o stăpânea şi respectul politicos față de mama, mi-am dat seama că încăpățânarea, îndărătnicia mea creaseră problemele neîntrerupte dintre noi. El l-a dominat pe tata, l-a închis în odaia sa de culcare, i-a uzurpat locul. A făcut toate astea cu binecuvântarea mamei şi cu sentimentul mândru că e îndreptățit. S-a aliat cu soțul Sybillei, doi prinți ambițioşi, şi astfel continuă s-o conducă pe Sybilla chiar şi după ce s-a căsătorit. El şi mama au făurit un parteneriat puternic, un cuplu care domneşte peste Jülich-Cleves. Amelia se află în stăpânirea lor, însă eu am refuzat să fiu dominată sau condusă. Am devenit pentru el ca o mâncărime la care nu

ajungea să se scarpine. Dacă aş fi plâns, dacă aş fi implorat, dacă m-aş fi prăbuşit ca o copilă sau m-aş fi agăţat ca o femeie, m-ar fi iertat, m-ar fi adoptat, m-ar fi luat sub ocrotirea lui şi s-ar fi îngrijit de mine. Aş fi fost mica lui păpuşă, aşa cum e Amelia: scumpa lui, sora pe care o păzeşte şi de a cărei siguranţă se îngrijeşte.

Dar când am ajuns să înţeleg asta era prea târziu. Încremenise în atitudinea aceea de iritare frustrată faţă de mine, iar eu învăţasem bucuria independenţei şi a supravieţuirii încăpăţânate, în ciuda situaţiei potrivnice. A încercat să mă transforme în sclavă, însă n-a reuşit decât să mă înveţe să tânjesc după libertate. Îmi doream libertatea aşa cum alte fete îşi doresc măritişul. Visam la libertate aşa cum alte fete visează la un iubit.

Această căsnicie mă eliberează de el. Ca regină a Angliei, stăpânesc o avuţie mai mare decât a lui, domnesc peste o ţară mai mare decât Cleves, cu infinit mai mulţi supuşi şi mai multă putere. Îl voi întâlni pe regele Franţei ca pe un egal, sunt mama vitregă a unei nepoate a Spaniei, numele meu va fi pomenit la curţile Europei şi, dacă am un fiu, va fi fratele regelui Angliei şi poate el însuşi rege. Această căsnicie este triumful şi libertatea mea. Dar când Henric se foieşte greoi în pat şi oftează ca un bătrân obosit, nu ca un mire, ştiu, aşa cum am ştiut tot timpul, că am înlocuit un bărbat dificil cu altul. Va trebui să învăţ cum să mă feresc de mânia acestui nou bărbat şi cum să-i supravieţuiesc.

Mă întreabă:

— Eşti obosită?

Înţeleg cuvântul „obosită”. Încuviinţez din cap şi răspund:

— Puţin.

— Dumnezeu să-mi ajute în povestea asta prost întocmită! spune el.

— Nu înţeleg. Îmi pare rău…?

Ridică din umeri, iar eu îmi dau seama că nu vorbeşte cu mine, se plânge de ceva pentru simpla plăcere de-a bombăni cu voce tare, întocmai cum obişnuia să facă tata înainte ca mormăielile lui enervate să se preschimbe în nebunie. Lipsa de respect a acestei comparaţii mă face să zâmbesc, apoi îmi muşc buzele ca să-mi ascund amuzamentul.

— Sigur, spune el cu acreală. N-ai decât să râzi!

— Doreşti vin? îl întreb prudent.

Clatină din cap. Dă cearşaful la o parte şi mirosul lui grețos mă învăluie. Ca un om care vrea să vadă ce-a cumpărat la piață, apucă poala cămăşii mele de noapte, o ridică şi o trage mai sus de mijloc, apoi mai sus de sâni, astfel că aceasta mi se strânge în jurul gâtului. Mă tem că par proastă, ca un orăşean cu o eşarfă legată strâns sub bărbie. Îmi ard obrajii de ruşine pentru că se zgâieşte aşa la trupul meu dezgolit. Nu-i pasă de stânjeneala mea.

Lasă mâna în jos şi-mi strânge pe neaşteptate sânii, îşi trece palma aspră peste pântecul meu, ciupeşte grăsimea de pe el. Stau absolut nemişcată, ca să nu creadă că sunt uşuratică. Nu mi-e deloc greu să încremenesc de groază. Dumnezeu ştie ce motive ar avea o femeie să se simtă uşuratică sub astfel de pipăieli. Mi-am mângâiat calul cu mai multă afecțiune decât există în bâjbâielile astea reci. Se ridică în pat, icnind de efort, şi-mi desface coapsele cu o mână grea. Mă supun fără să scot un sunet. E esențial să ştie că sunt supusă, dar nu dornică. Se saltă cu greu peste mine şi se prăbuşeşte între picioarele mele. Îşi sprijină toată greutatea corpului în coatele înfipte de o parte şi de alta a capului meu şi în genunchi, însă chiar şi aşa, burta lui mare şi flască mă înăbuşă. Grăsimea de pe pieptul lui îmi apasă fața. Sunt o femeie voinică, dar sub el par pitică. Mă tem că dacă se lasă mai greu pe mine nu voi mai putea respira, e aproape insuportabil. Răsuflarea lui gâfâită în obrazul meu duhneşte din cauza dinților stricați şi îmi țin capul țeapăn ca să mă împiedic să-mi feresc fața. Descopăr că mi se taie respirația din pricina încercării de a nu-i trage în piept putoarea.

Îşi strecoară mâna între noi şi-şi apucă mădularul. Am văzut cai împerechindu-se în grajdurile de la Düren şi ştiu foarte bine ce se petrece în bâjbâiala asta dură. Fur o gură de aer, întorcând capul într-o parte, şi mă oțelesc în aşteptarea durerii. El scoate un mic mormăit de frustrare şi-i simt mâna mişcându-se ritmic, dar tot nu se întâmplă nimic. Îmi loveşte necontenit coapsa cu mâna în mişcare, însă asta e tot. Stau nemişcată, nu ştiu ce vrea să facă şi nici ce aşteaptă din partea mea. Armăsarul de la Düren s-a întărit şi s-a ridicat pe picioarele din spate. Regele pare să se înmoaie.

— Milord? şoptesc.

Se rostogoleşte de pe mine şi mormăie un cuvânt pe care nu-l cunosc. Stă cu fața îngropată în perna cu broderii bogate. Nu ştiu dacă a terminat sau doar începe. Întoarce capul spre mine. E foarte roşu în obraz şi năduşit.

— Anne…, începe el.

Numele fatal îl face să se oprească, să încremenească în tăcere. Îmi dau seama că a rostit numele ei, al primei Anne pe care a iubit-o, că se gândeşte la ea, la iubita care l-a împins spre nebunie şi pe care a omorât-o din duşmănie geloasă.

— Eu, Anne de Cleves sunt, îi amintesc.

— Ştiu, spune el scurt. Proasto!

Cu o mare sforțare, care trage de tot cuverturile de pe mine, se întoarce cu spatele. Aerul care iese de sub aşternut e stătut şi are un miros groaznic. E mirosul rănii de la piciorul lui, mirosul cărnii în putrefacție, e mirosul lui. Cred că va rămâne în cearşafuri pe vecie, până când moartea ne va despărți, aşa că aş face bine să mă obişnuiesc cu el.

Stau foarte nemişcată. Îmi închipui că să-i pun o mână pe umăr ar fi o purtare uşuratică, aşa că mai bine mă abțin, deşi îmi pare rău că e ostenit şi bântuit de cealaltă Anne în noaptea asta. Va trebui să învăț să nu-mi pese de miros şi de senzația de apăsare. Va trebui să-mi fac datoria.

Stau întinsă în întuneric şi ridic privirea spre baldachinul bogat de deasupra mea. În lumina tot mai slabă, care se preschimbă treptat în beznă pe măsură ce flacăra fiecărei lumânări groase şi pătrate se micşorează şi se stinge, zăresc strălucirea firelor de aur şi culorile bogate ale mătăsurilor. Bărbatul de lângă mine e bătrân, un biet bătrân de patruzeci şi opt de ani, iar asta a fost o zi lungă şi epuizantă pentru amândoi. Îl aud oftând din nou, apoi oftatul se transformă într-un sforăit sonor şi gâlgâit. Când sunt sigură că a adormit, pun uşor mâna pe umărul lui, acolo unde pânza groasă şi umedă a cămăşii de noapte îi acoperă trupul gras, asudat. Îmi pare rău că a eşuat în seara asta. Dacă ar fi rămas treaz şi dacă am fi vorbit aceeaşi limbă şi am fi putut să ne spunem unul altuia adevărul, i-aş fi spus că, chiar dacă între noi nu există dorință, nădăjduiesc să-i fiu soție bună şi o regină bună pentru Anglia. Că mi-e milă de bătrânețea şi oboseala lui şi că, fără îndoială, când va fi destins şi mai puțin obosit, vom putea face un copil, fiul pe care ni-l dorim amândoi atât de mult. Biet

om bătrân şi bolnav, aş fi dat atât de mult ca să-i pot spune că nu trebuie să-şi facă griji, că totul va ieşi bine, că nu vreau un prinț tânăr şi frumos, că voi fi bună cu el!

Katherine, palatul Greenwich, 7 ianuarie 1540

Regele plecase deja înainte să intrăm noi în odaie, a doua zi după cununie, aşa că n-am reuşit să-l văd pe Henric al Angliei în cămaşă, în dimineaţa de după noaptea nunţii, cu toate că-mi dorisem din toată inima. Servitoarele au adus bere pentru ea, lemne de foc şi apă de spălat şi am aşteptat până am fost chemate s-o ajutăm să se îmbrace. Stătea în capul oaselor în pat, cu boneta pusă şi părul împletit într-o coadă îngrijită pe spate, fără vreun fir clintit din loc. Trebuie să spun că nu arăta ca o fată care s-a veselit toată noaptea. Arăta întocmai ca aseară, când am dus-o la culcare, foarte calmă, frumuşică în felul ei bovin şi politicoasă cu toată lumea, fără să ceară niciun serviciu special şi fără să se plângă de nimic. Stăteam lângă pat şi, cum nimeni nu mă băga în seamă, am ridicat uşor cearşaful şi am aruncat o privire.

N-am văzut nimic. Întocmai. Nici măcar un singur lucru. Ca o fată care a fost nevoită să ducă pe furiş cearşaful la cişmea, să-l spele repede şi să doarmă pe el umed nu numai o dată, îmi dau seama când un bărbat şi o fecioară au folosit patul şi pentru altceva în afară de somn. Nu şi patul acesta. Aş pune rămăşag pe preţioasa-mi reputaţie că regele n-a avut-o şi că ea nu a sângerat. Aş pune rămăşag pe averea Howard că au dormit exact aşa cum i-am lăsat când i-am dus la culcare, unul lângă altul, ca două păpuşi. Cearşaful de dedesubt nu era nici măcar boţit, darămite pătat. Aş pune rămăşag pe abaţia Westminster că nu s-a întâmplat nimic între ei.

Ştiam cine ar vrea să afle lucrul ăsta pe dată: lady Parker-Băgăcioasa, desigur. Am făcut o reverenţă şi am ieşit din încăpere de parcă mi s-ar fi dat un comision de făcut, apoi m-am îndreptat spre odaia lui lady Rochford şi am surprins-o tocmai când deschidea uşa să plece. Văzându-mi faţa, m-a prins de mâini şi m-a tras în odaia ei.

— Pun rămăşag pe o avere că n-a avut-o! spun triumfătoare, fără cea mai mică explicaţie.

Un lucru care îmi place la lady Rochford e acela că ştie întotdeauna despre ce vorbesc. Nu trebuie să-i explic nimic.

— Cearşafurile, continui. Nu există un semn pe ele, nu sunt nici măcar mototolite.

— Nu le-a schimbat nimeni?
Clatin din cap.
— Am intrat prima, după servitoare.
Ea bagă mâna în dulapul de lângă pat, scoate un *sovereign*{2} şi mi-l întinde.
— Asta e foarte bine, îmi spune. Noi două trebuie să aflăm totul primele.
Zâmbesc, gândindu-mă la panglicile noi pe care le voi cumpăra cu moneda primită ca să-mi garnisesc rochia nouă şi chiar la nişte mănuşi noi.
— Nu mai spune nimănui, mă atenţionează ea.
— Nu? repet pe un ton de protest.
— Nu. Cunoaşterea e întotdeauna preţioasă, Katherine. Dacă ştii un lucru pe care nu-l mai ştie nimeni altcineva înseamnă că ai un secret. Dacă ştii un lucru pe care-l ştiu toţi ceilalţi, nu eşti cu nimic mai presus decât ei.
— Nu pot să-i spun nici măcar lui Anne Bassett?
— Îţi voi da eu de ştire când vei putea să-i vorbeşti despre asta. Poate mâine. Acum întoarce-te la regină. Vin şi eu imediat.
Mă supun şi, când dau să ies, o văd scriind un bilet. Fără îndoială îi scrie unchiului, ca să-i dea de veste că eu cred că regele nu s-a culcat cu soţia lui. Sper să-i spună că eu am descoperit prima lucrul ăsta. Atunci poate că va mai urma încă un *sovereign* pe lângă celălalt. Încep să înţeleg la ce se referă unchiul când spune că locurile importante aduc mari favoruri. Sunt abia de câteva zile în slujba reginei şi deja sunt mai bogată cu doi *sovereigni*. Daţi-mi o lună şi voi face avere.

Jane Boleyn, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Ne-am mutat la palatul Whitehall, unde nunta urmează să fie sărbătorită printr-o săptămână întreagă de turniruri, după care ultimii oaspeți se vor întoarce la Cleves şi ne vom începe cu toții noua viață, cu o nouă regină Anne. Ea n-a mai văzut niciodată ceva de amploarea sau de eleganța acestei serii de turniruri şi e înduioşătoare în entuziasmul ei.

— Lady Jane, unde stau? mă întreabă. Şi cum? Cum?

Zâmbesc văzându-i fața luminoasă.

— Veți sta aici, îi spun arătându-i loja reginei. Iar cavalerii vor intra în arenă şi crainicii îi vor anunța. Unii vor istorisi o poveste, alții vor recita o poezie despre costumul lor. Pe urmă vor lupta fie călare, de-a lungul acestor brazde, fie se vor duela cu sabia, pe jos.

Mă gândesc cum să-i explic. Nu ştiu niciodată cât de mult înțelege acum, învață foarte repede să vorbească.

— Va fi cel mai măreț turnir din câte a organizat regele de mulți ani, continui. Va dura o săptămână. Vor fi zile de festivități cu costume frumoase şi toată suflarea Londrei va veni să vadă piesele-mască şi luptele. Curtea va sta în față, desigur, dar în spatele ei se vor afla nobilii şi cetățenii de seamă ai Londrei, iar în urma lor vor veni cu miile oamenii de rând. E o mare sărbătoare pentru toată țara.

— Eu stau aici? întreabă făcând semn spre tron.

O urmăresc cum se aşază. Pentru mine, această lojă e plină de fantome. Locul îi aparține acum, dar înaintea ei i-a aparținut reginei Jane, iar mai înainte, reginei Anne, şi pe vremea când eram încă o tânără nemăritată, o copilă plină de speranțe şi ambiții şi îndrăgostită pătimaş, am servit-o pe regina Caterina, care şedea chiar pe acest jilț, sub propriul baldachin, pe care regele poruncise să fie brodate mici C-uri şi H-uri de aur şi luptase el însuşi în turniruri, sub numele de Sir Inimă Credincioasă.

— Acesta nou este? întreabă ea, atingând perdelele strânse la mijloc ce încadrează loja regală.

— Nu, răspund, silită de propriile amintiri să-i mărturisesc adevărul. Acestea sunt perdelele care se folosesc de fiecare dată. Uite, puteți vedea.

Întorc materialul pe dos şi atunci vede locul unde s-au aflat celelalte inițiale. Broderiile au fost desfăcute pe fața perdelelor, însă pe dos au rămas vechile cusături. Se pot vedea clar C-ul şi H-ul, îngemănate cu noduri decorative stilizate, simboluri ale iubirii. Cusut pe deasupra, lângă fiecare H, se vede un H&A. Revederea inițialei sale aici seamănă cu invocarea unui spirit. Acestea sunt perdelele ce i-au ferit capul de soare la acel turnir de întâi mai, când era atât de cald şi toți ştiam că regele e furios şi e îndrăgostit de Jane Seymour, dar niciunul dintre noi nu-şi închipuia ce avea să se întâmple în continuare.

Mi-o amintesc pe Anne aplecându-se peste marginea lojii şi lăsându-şi batista să cadă în mâna unuia dintre participanții la lupte, iar apoi aruncându-i regelui un surâs pieziş, ca să vadă dacă e gelos. Îmi aduc aminte expresia rece de pe chipul lui şi faptul că ea s-a albit la față şi s-a aşezat la loc. El avea deja, chiar în acele clipe, mandatul pentru arestarea ei în jiletcă, dar n-a spus nimic. Plănuia s-o trimită la pieire, dar a stat alături de ea aproape toată ziua. Ea râdea, pălăvrăgea şi le oferea tuturor semne de afecțiune. Îi zâmbea şi flirta, neavând habar că el se hotărâse deja s-o trimită la moarte. Cum a putut să-i facă una ca asta? Cum a putut? Cum a putut să şadă lângă ea, cu noua iubită zâmbitoare chiar în spatele lor, şi să ştie că peste câteva zile Anne va fi moartă? Moartă, iar soțul meu mort împreună cu ea, soțul meu mort pentru ea, soțul meu mort din dragoste pentru ea. Dumnezeu să-mi ierte gelozia. Dumnezeu s-o ierte pentru păcatele ei.

Aşezată pe locul ei, cu inițialele ei vizibile ca o pată întunecată pe dosul ascuns al perdelelor, mă cutremur ca şi cum cineva mi-ar fi atins gâtul cu un deget rece. Dacă există vreun loc bântuit, acesta trebuie să fie. Aceste perdele au fost brodate şi răsbrodate cu inițialele a trei fete frumoase, condamnate. Oare cusătoreasa curții va desface un alt A peste câțiva ani? Oare loja aceasta va adăposti încă o fantomă? Oare după această nouă Anne va veni o altă regină?

— Ce? întreabă fata cea nouă, care nu ştie nimic.

Arăt cu mâna cusăturile îngrijite şi spun simplu:

— C: Caterina de Aragon. A: Anne Boleyn. J: Jane Seymour.

Întorc perdeaua la loc, ca să-şi poată vedea propriile inițiale, noi şi mândre, pe fața materialului.

— Iar acum, Anne de Cleves.

Se uită la mine cu privirea ei directă şi pentru prima oară mă gândesc că poate am subestimat-o pe fata asta. Poate că nu e o neghioabă. Poate că în spatele acestui chip sincer există o inteligență agilă. Pentru că nu cunoaşte limba mea, i-am vorbit ca unui copil şi i-am atribuit o minte de copil. Dar aceste fantome n-o sperie, nici măcar nu e bântuită de ele, cum sunt eu. Ridică din umeri şi spune:

— Regine înainte. Acum: Anne de Cleves.

Acesta e fie un mare curaj, fie stoicismul celor foarte nerozi.

— Nu vă e frică? o întreb foarte încet.

Înțelege cuvintele, ştiu că le înțelege. Pot să văd asta în neclintirea ei şi în înclinarea dintr-odată atentă a capului. Mă priveşte direct şi spune ferm:

— Frică de nimic. Niciodată frică.

O clipă îmi vine s-o avertizez. Au fost şi alte fete curajoase care au stat în loja aceasta, li s-a arătat cinstirea cuvenită unor regine şi apoi şi-au sfârşit zilele despuiate de titlu, singure în fața morții. Caterina de Aragon a avut un curaj de cruciat, iar Anne, tupeul unei târfe. Însă regele le-a nimicit pe amândouă.

— Trebuie să aveți grijă, îi spun.

Ea repetă:

— Eu frică de nimic. Niciodată frică.

Anne, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Frumusețea palatului Greenwich m-a năucit, dar Whitehall mă impresionează şi mai puternic. Mai mult oraş decât palat, are o mie de săli şi de încăperi, de grădini şi de terenuri, prin care doar cei de viță nobilă prin naştere par să-şi găsească drumul. A fost dintotdeauna căminul regilor Angliei şi fiecare mare lord, împreună cu familia sa, are propria casă undeva, pe cele două hectare şi jumătate ale acestui palat întins. Fiecare ştie un coridor secret, fiecare ştie un drum rapid, fiecare ştie o uşă care rămâne convenabil deschisă spre străzi şi o cale rapidă până la un chei de pe malul fluviului, de unde poți lua o barcă. Fiecare în afară de mine şi de ambasadorii mei din Cleves: noi ne rătăcim în acest labirint de zece ori pe zi şi de fiecare dată ne simțim mai proşti, ca nişte țărani pe meleaguri străine.

Dincolo de porțile palatului se află Londra, unul dintre cele mai aglomerate, mai gălăgioase şi mai populate oraşe din lume. Încă din zori aud strigătele vânzătorilor ambulanți, chiar şi din odăile mele ascunse adânc în măruntaiele palatului. Pe măsură ce se scurge ziua, zarva şi agitația sporesc, până când ajungi să ai impresia că nu există loc pe lume unde să fie linişte. Prin porțile palatului curge un râu neîntrerupt de oameni cu mărfuri de vânzare şi afaceri profitabile de încheiat şi, din câte-mi spune lady Jane, un râu necontenit de solicitanți veniți la rege. Acesta e adevăratul cămin al Consiliului Coroanei. Parlamentul regelui se află chiar peste drum, la palatul Westminster. Turnul Londrei, marele magnet fortificat al puterii oricărui rege, se găseşte puțin mai departe, în josul fluviului. Dacă vreau să fac din acest mare regat casa mea, trebuie să învăț să mă descurc prin acest palat, iar după aceea, să mă descurc prin Londra. N-are niciun rost să mă ascund în cămăruța mea, copleşită de zgomot şi de agitație, trebuie să ies în încăperile palatului şi să las oamenii, care se înghesuie cu miile din zori şi până-n noapte, să se uite la mine.

Fiul meu vitreg, prințul Eduard, se află în vizită la curte şi i s-a dat voie să privească turnirul de mâine. I se îngăduie doar rareori să vină la curte, de frică să nu se molipsească de vreo infecție, şi niciodată vara, de teama ciumei. Tatăl lui îl

venerează, pentru căpşorul lui bălai, sunt sigură, dar şi pentru că e singurul băiat, singurul moştenitor Tudor. Un fiu unic e extrem de prețios. Toate speranțele noii descendențe depind de micul Eduard.

Din fericire, e un copil puternic şi sănătos. Are un păr foarte bălai şi un zâmbet care te face să vrei să-l prinzi şi să-l îmbrățişezi. Dar e foarte independent şi s-ar simți extrem de jignit dacă aş insista să-l sărut. Aşa că, atunci când mergem în odaia lui, am grijă să nu fac altceva decât să mă aşez lângă el şi să-l las să-mi aducă jucăriile, una câte una, şi să mi-o pună pe fiecare în mână cu mare plăcere şi interes.

— Glişi, spune el. Mau.

Mă abțin de fiecare dată să-i iau mânuța dolofană şi să depun o sărutare în palma caldă, cu toate că mă priveşte cu nişte ochi la fel de închişi la culoare şi de rotunzi ca bomboanele de caramel şi cu un zâmbet la fel de dulce.

Aş vrea să pot sta în odaia lui toată ziua. Pentru el nu contează că nu vorbesc engleza, franceza sau latina. Îmi întinde un titirez cioplit din lemn şi spune solemn: „Copil”, iar eu îi răspund: „Copil”, după care îmi aduce altceva. Niciunul, nici celălalt n-avem nevoie de prea multe vorbe şi nici de prea multă istețime ca să petrecem un ceas împreună.

Când se face ora lui de masă, mă lasă să-l ridic pe scăunelul special şi să stau lângă el în timp ce e servit cu toată cinstirea şi respectul de care se bucură însuşi tatăl lui. Acest băiețel e servit cu un genunchi în pământ, iar el stă drept şi-şi ia porția dorită dintr-o duzină de mâncăruri, de parcă ar fi deja rege.

Încă nu spun nimic, căci abia i-am devenit mamă vitregă, însă după ce va trece mai multă vreme de la sosirea mea aici, poate luna viitoare, după ce voi fi încoronată, îl voi întreba pe rege dacă nu i se poate îngădui băiatului o libertate mai mare de-a alerga de colo-colo şi de-a se juca şi o hrană mai simplă. Poate că vom merge să-l vizităm mai des la locuința lui, dacă nu e posibil să vină el la curte. Poate că mi se va da voie să-l văd mai des. Mă gândesc la el, bietul băiețel fără o mamă care să-i poarte de grijă, şi-mi spun că poate mi se va încredința creşterea lui şi-l voi vedea cum devine bărbat tânăr, un tânăr bun, care să ajungă într-o zi regele Eduard al Angliei. Apoi îmi vine să râd de mine însămi, din cauza egoismului cu care-mi asum această datorie. Sigur că vreau să-i fiu o mamă vitregă

bună şi o regină bună, dar mai mult decât orice altceva tânjesc să-l îngrijesc cu mâinile mele. Vreau să-i văd fețişoara luminându-se când intru în odaie, nu doar în aceste câteva zile, ci în fiecare zi. Vreau să-l aud spunând „Rean", tot ce reuşeşte să rostească în loc de „regina Anne". Vreau să-l învăț rugăciunile şi alfabetul şi manierele frumoase. Mi-l doresc pentru mine, nu doar fiindcă n-are mamă, ci şi fiindcă n-am copii şi vreau să iubesc pe cineva.

Desigur, Eduard nu e singurul meu copil vitreg. Dar lady Elisabeta n-are voie deloc să se înfățişeze la curte. E silită să locuiască permanent la palatul Hatfield, la o oarecare depărtare de Londra, iar regele nu o recunoaşte decât drept fiica ilegitimă născută de lady Anne Boleyn, dar mai sunt şi oameni care spun că nici măcar atât nu este, că e copilul altui bărbat. Lady Jane Rochford, care le ştie pe toate, mi-a arătat un portret al Elisabetei, a făcut semn spre părul ei roşu ca jarul dintr-un vas cu mangal şi a zâmbit, ca pentru a spune că, fără doar şi poate, e copilul regelui. Însă regele Henric şi-a luat dreptul de-a hotărî pe care copii îi recunoaşte, iar lady Elisabeta va fi crescută departe de curte, ca o bastardă a regelui, şi va fi măritată cu un nobil mărunt când va împlini vârsta potrivită. Asta dacă nu reuşesc eu să vorbesc cu el mai întâi. Poate că, după ce trece o vreme de la căsătoria noastră, dacă-i dăruiesc un al doilea fiu, se va purta mai blând cu fetița asta care are nevoie de iubire.

Pe de altă parte, prințesa Maria e primită acum la curte, deşi lady Rochford îmi spune că a fost în dizgrație ani la rând, din pricina purtării sfidătoare a mamei sale. Refuzul reginei Caterina de a-l elibera pe Henric l-a făcut să nege căsătoria cu ea şi pe fiica lor. Trebuie să mă străduiesc să nu-l judec prea aspru pentru asta. E un lucru care s-a petrecut cu prea mult timp în urmă şi nu am căderea să-l judec. Însă mi se pare o cruzime să reverse asupra copilului răceala pricinuită de mamă. La fel m-a învinuit şi fratele meu pentru dragostea pe care o nutrea tata pentru mine. Sigur că prințesa Maria nu mai e copil. E o femeie tânără şi pregătită pentru măritiş. Cred că are o sănătate şubredă, nu s-a simțit în putere ca să vină la curte să mă cunoască, deşi lady Rochford spune că e teafără, dar încearcă să evite curtea, fiindcă regele se gândeşte la o nouă logodnă pentru ea.

Nu pot să o învinovățesc pentru asta, acum câtva timp urma să fie logodită cu fratele meu William, apoi cu un prinț francez, iar după aceea, cu un prinț habsburg. E firesc ca măritişul ei să fie îndelung discutat până se ia o hotărâre. Mai ciudat e faptul că nimeni n-are de unde să ştie ce obține când o cumpără. Descendența ei este foarte neclară, întrucât tatăl ei a renegat-o cândva, iar acum o recunoaşte din nou, dar ar putea oricând s-o renege iarăşi, căci pentru el nimic în afara propriei păreri, despre care susține că e voia Domnului, nu are greutate.

Când voi căpăta mai multă putere şi mai multă trecere în fața regelui, voi discuta cu el despre lămurirea situației prințesei Maria o dată pentru totdeauna. Nu e deloc drept față de ea să nu ştie dacă e o prințesă de sânge sau o nimeni şi, câtă vreme situația ei este atât de nesigură, nu va putea să se mărite cu un om de seamă. Sunt încredințată că regele n-a cântărit lucrurile din punctul ei de vedere. Şi că n-a existat nimeni care să-i ia apărarea. Fără îndoială, în calitate de soție a lui, e datoria mea să-l ajut să înțeleagă nevoile fiicelor sale, precum şi cerințele propriei lui demnități.

Prințesa Maria e o papistă neclintită, iar eu am crescut într-o țară care respinge abuzurile papiştilor şi cere o Biserică mai pură. Am putea să fim duşmance în privința doctrinei şi totuşi să devenim prietene. Îmi doresc mai presus de orice să fiu o regină bună pentru Anglia şi o bună prietenă pentru prințesă, iar ea ar trebui să înțeleagă lucrul ăsta. Din ce se spune despre Caterina de Aragon, toată lumea ştie că a fost o regină bună şi o mamă bună. Nu doresc decât să-i urmez exemplul, poate că fiica ei chiar se va bucura de acest lucru.

Katherine, palatul Whitehall, ianuarie 1540

Sunt chemată să repetăm o piesă-mască, un tablou vivant pentru deschiderea turnirului. Regele va veni deghizat în chip de cavaler al mărilor, iar noi vom fi valuri sau peşti sau ceva de felul ăsta în suita lui şi vom dansa pentru regină şi pentru curte. Compozitorul lui are partitura şi ne-a spus că vom fi şase cu totul. Cred că le reprezentăm pe muze, însă nu sunt prea sigură. Dacă stau să mă gândesc bine, nici măcar nu ştiu ce e aia muză. Dar trag nădejde să fie ceva cu un costum făcut din mătăsuri foarte fine.

Anne Bassett e una dintre dansatoare, iar celelalte suntem Alison, Jane, Mary, Catherine Carey şi cu mine. Dintre toate şase, probabil că Anne e cea mai frumoasă, are un păr foarte bălai, ochi mari şi albaştri şi o şmecherie pe care trebuie s-o învăț neapărat: pleacă privirea şi apoi o ridică îndată, de parcă ar fi auzit ceva foarte interesant şi indecent. Dacă-i spui prețul unui yard de pânză groasă, lasă ochii în jos şi apoi îi ridică imediat, ca şi cum i-ai fi şoptit că o iubeşti. Asta numai dacă o priveşte cineva, fireşte. Dacă suntem doar între noi, nu-şi bate capul. Dar când se străduieşte, lucrul ăsta o face foarte atrăgătoare. Sunt sigură că, după ea, eu sunt cea mai frumoasă. E fiica lordului Lisle şi a lui lady Lisle şi o mare favorită a regelui, care e foarte vrăjit de această privire coborâtă şi înălțată şi a promis că-i va dărui un cal. Mi se pare o răsplată frumoasă pentru nimic mai mult decât fluturatul genelor. La curte poți să faci într-adevăr avere dacă ştii cum.

Intru în fugă în odaie, fiindcă am întârziat, şi-l văd pe însuşi regele, cu trei dintre cei mai buni prieteni ai săi, Charles Brandon, sir Thomas Wyatt şi tânărul Thomas Culpepper, stând în picioare lângă muzicieni, cu partitura în mână.

Fac îndată o reverență foarte adâncă şi văd că Anne Bassett stă deja acolo, în față, cu un aer foarte sfios, iar lângă ea se află celelalte patru, pigulindu-se ca nişte lebede şi nădăjduind să prindă privirea regelui.

Dar eu sunt cea a cărui vedere îl face pe rege să zâmbească. Chiar zâmbeşte! Se întoarce şi spune:

— Ah! Micuța mea prietenă de la Rochester!

Mă plec iarăşi într-o reverență şi mă ridic înclinată în față,

pentru ca bărbații să-mi poată vedea bine decolteul adânc şi sânii, apoi rostesc cu răsuflarea întretăiată, de parcă abia pot vorbi de atâta dorință:

— Altețã!

Văd că tuturor le place asta, iar Thomas Culpepper, care are cei mai năucitori ochi albaştri, îmi aruncă o ocheadă obraznică, aşa, ca de la un Howard la altul.

— Chiar n-ai ştiut cine sunt la Rochester, scumpa mea? mă întreabă regele.

Se apropie de mine, îmi pune un deget sub bărbie şi-mi ridică fața spre el, de parcă aş fi un copil, lucru care nu-mi place prea mult, dar îmi poruncesc să rămân nemişcată şi îi răspund:

— Într-adevăr, Sire, n-am ştiut. Însă, dacă s-ar întâmpla din nou, v-aş cunoaşte.

— După ce m-ai cunoaşte dacă s-ar întâmpla din nou? întreabă el cu indulgență, ca un tată plin de bunătate de Crăciun.

Ei, asta mă face să-mi înghit limba, fiindcă nu ştiu. N-am nimic de spus. Voiam doar să fiu politicoasă. Trebuie să spun ceva, însă nu-mi trece nimic prin minte. Aşa că ridic ochii spre el cu aerul că am capul doldora de mărturisiri, dar nu îndrăznesc să rostesc nimic şi, spre imensa mea plăcere, simt o mică fierbințeală în obraji şi ştiu că roşesc.

Roşesc doar din vanitate, desigur, şi de plăcerea de-a fi aleasă de însuşi regele în fața stricatei ăleia de Anne Bassett, dar şi de ruşine că nu am nimic de spus şi nicio idee în minte. Însă el vede roşeața şi o ia drept pudoare, îmi aşază îndată mâna pe brațul lui şi mă ia deoparte. Rămân cu privirea plecată, nici măcar nu-i fac înapoi cu ochiul tânărului Culpepper.

— Nu trebuie să spui nimic, copilă, mă linişteşte el cu multă blândețe. Biată copilă dulce, n-am vrut să te fac să te ruşinezi!

Nu reuşesc să murmur decât:

— Sunteți prea bun!

O văd pe Anne Bassett uitându-se în urma noastră cu aerul că ar vrea să mă omoare.

— Sunt foarte timidă.

— Eşti cea mai dulce copilă, spune el cu mai multă căldură.

— Atunci când m-ați întrebat…

— Când te-am întrebat ce?

Trag puțin aer în piept. Dacă n-ar fi regele, aş şti mai bine cum să joc. Dar e regele şi asta mă face nesigură pe mine. Pe deasupra, e destul de bătrân ca să-mi fie bunic, pare foarte indecent să flirtez cu el. Dar ridic pe furiş ochii spre el şi ştiu că am dreptate. Are întipărită pe chip expresia aceea, expresia pe care o au atâția bărbați când se uită la mine: de parcă ar vrea să mă înghită toată, să mă prindă şi să mă aibă pe nerăsuflate.

— Când m-ați întrebat dacă v-aş cunoaşte altă dată, şoptesc cu o voce subțire, de fetiță. Căci v-aş cunoaşte.

— Cum?

Se apleacă să mă audă mai bine şi brusc îmi dau seama, cuprinsă de un val de emoție, că nu are nicio importanță că e rege. I s-au aprins călcâiele după mine la fel ca intendentului bunicii. Are zugrăvită pe chip exact aceeaşi expresie blândă şi foarte afectuoasă. Jur că o recunosc. E şi firesc, am văzut-o adesea. E privirea aceea prostească, umedă de dorință, pe care o au bărbații bătrâni când mă văd, foarte neplăcută, la drept vorbind. Aşa se uită bărbații bătrâni la femeile destul de tinere ca să le fie fiice şi îşi închipuie că au vârsta propriilor lor fii. Aşa se uită bărbații bătrâni când poftesc la o femeie destul de tânără ca să le fie fiică şi ştiu că n-ar trebui s-o dorească.

— Pentru că sunteți atât de chipeş, spun privindu-l drept în ochi, hotărâtă să risc şi să văd ce se va întâmpla. Alteță, sunteți cel mai chipeş bărbat de la curte!

Stă absolut nemişcat, aproape ca un om care aude dintr-odată o muzică nespus de frumoasă. Ca un om vrăjit.

— Mă crezi cel mai chipeş bărbat de la curte? întreabă el nevenindu-i să creadă. Dulce copilă, sunt destul de bătrân ca să-ți fiu tată!

Mai degrabă bunic, la drept vorbind, dar ridic ochii spre el şi ciripesc:

— Da?

De parcă n-aş şti că se apropie de cincizeci de ani, iar eu nici n-am împlinit încă cincisprezece.

— Dar mie nu-mi plac băieții. Par întotdeauna atât de caraghioşi!

— Te supără? vrea el imediat să ştie.

— O, nu! N-am absolut nimic de-a face cu ei. Dar aş prefera

să mă plimb şi să vorbesc cu un bărbat care cunoaşte mai bine lumea, care e în stare să-mi dea sfaturi. Cineva în care pot să am încredere.

— Te vei plimba şi vei vorbi cu mine chiar în această după-amiază, promite el. Şi-mi vei povesti toate micile tale supărări. Iar dacă te-a necăjit cineva, oricine, oricât de important ar fi, îmi va da socoteală pentru asta.

Mă plec într-o reverență. Mă aflu atât de aproape de el, încât mai-mai îi ating pantalonii cu capul plecat. Aş fi foarte surprinsă ca asta să nu fi trezit un mic fior. Îl privesc, îi zâmbesc şi clatin uşor din cap, ca şi cum aş fi împietrită de uimire. Îmi spun că toate astea sunt într-adevăr teribil de bune. Şoptesc:

— E o onoare atât de mare!

Anne, palatul Whitehall, 11 ianuarie 1540

E o zi de-a dreptul minunată, simt că sunt într-adevăr regină. Stau în loja regală, propria mea lojă, loja reginei, în pavilionul recent construit de la Whitehall, iar la picioarele mele, pe terenul de turnir, se află jumătate din nobilimea Angliei, plus câțiva mari gentilomi din Franța şi Spania, veniți şi ei să-şi arate curajul şi să-mi câştige bunăvoința.

Da, bunăvoința mea, căci deşi pe dinăuntru am rămas Anne de Cleves, nici cea mai prețuită, nici cea mai frumoasă, nici cea mai dulce dintre fetele din Cleves, pe dinafară sunt acum regina Angliei şi e uimitor cât de înaltă şi de frumoasă devin odată ce am coroană pe cap.

Rochia cea nouă îmi sporeşte mult încrederea în mine însămi. E croită după stilul englezesc şi, cu toate că mă simt primejdios de dezbrăcată într-o rochie decoltată şi fără o eşarfă de muselină până sub bărbie, semăn în sfârşit mai mult cu celelalte doamne şi mai puțin cu o nou-sosită la curte. Port chiar şi o bonetă în stil franțuzesc, deşi am tras-o în față, ca să-mi ascund părul. E foarte uşoară şi trebuie să-mi aduc aminte să nu scutur din cap şi să nu râd de senzația de libertate pe care mi-o dă. Nu vreau să par prea schimbată sau prea uşuratică în purtări. Mama ar fi cumplit de şocată de înfățişarea mea şi nu vreau s-o dezamăgesc nici pe ea, nici țara mea.

Sunt deja tineri care îmi cer semnul de afecțiune înainte de-a lupta călare, se înclină adânc şi-mi zâmbesc cu o căldură aparte în priviri. Cu o grijă meticuloasă, îmi păstrez demnitatea şi le acord semnul afecțiunii mele doar celor care se bucură deja de prețuirea regelui sau celor pe care a pus el rămăşag. Lady Rochford e o sfătuitoare de încredere în aceste chestiuni, mă va feri de pericolul de-a aduce vreo ofensă cuiva şi de pericolul mult mai mare de-a provoca un scandal. Nu uit nicio clipă că o regină a Angliei trebuie să fie mai presus de cea mai mică bănuială de flirt. Nu uit nicio clipă că la un turnir ca acesta, mai mulți tineri au purtat pe rând batista reginei şi că ziua aceea s-a încheiat cu arestarea ei pentru adulter, ziua aceea veselă s-a sfârşit pentru ea pe eşafod.

Curtea nu-şi mai aminteşte lucrul ăsta, cu toate că bărbații

care au depus mărturie şi au hotărât condamnarea ei la moarte se află astăzi aici, în lumina puternică a soarelui, zâmbind şi strigând ordine pe terenul de turnir, iar cei care au supraviețuit, precum Thomas Wyatt, îmi zâmbesc de parcă n-ar fi văzut alte trei femei şezând pe locul pe care stau eu acum.

Arena e împrejmuită cu scânduri văruite şi delimitată de stâlpi vopsiți în dungile verzi şi albe ale Tudorilor, iar în vârful fiecărui stâlp flutură flamuri. Au venit mii de oameni, toți îmbrăcați cu ce au mai bun şi în căutare de distracții. Glasurile bărbaților care îşi strigă rămăşagurile, ale florăreselor care îşi anunță prețurile şi clinchetul monedelor care trec dintr-o mână într-alta drept miză fac locul să răsune. Supuşii mă aclamă ori de câte ori mă uit spre ei, iar nevestele şi fiicele lor îşi flutură batistele şi-mi strigă: „Buna regină Anne!" când ridic mâna drept răspuns la atenția pe care mi-o acordă. Bărbații îşi aruncă pălăriile în aer şi-mi răcnesc numele, iar prin fața lojii regale se perindă un val neîntrerupt de nobili şi aristocrați care se înclină asupra mâinii mele întinse şi mi le prezintă pe doamnele lor, sosite la Londra anume pentru turnir.

Peste arenă domneşte mirosul dulce al miilor de buchete de flori şi al nisipului curat, proaspăt stropit cu apă, iar când intră în galop, caii se opresc cu o lunecare şi se ridică pe picioarele din spate, împroşcând în aer fire aurii. Cavalerii arată splendid în armurile lor, fiecare părticică a acestora fiind atât de lustruită încât luceşte precum argintul, iar cele mai multe sunt minunat gravate şi au intarsii din metale prețioase. Scutierii lor poartă flamuri din mătăsuri viu colorate, pe care sunt brodate devize speciale. Mulți se prezintă în chip de cavaleri misterioşi, cu viziera coborâtă şi nume ciudate şi romantice strigate răsunător când sunt anunțați, unii sunt însoțiți de un bard care le istoriseşte povestea tragică în versuri sau le cântă cântecul înainte să înceapă lupta. Mă temeam că va fi o zi de dueluri şi că nu voi înțelege ce se petrece, dar vederea cailor de soi care intră pe teren, a bărbaților chipeşi şi mândri şi a miilor de oameni care-i aclamă e la fel de plăcută precum cel mai frumos tablou vivant.

Înainte să înceapă lupta, se plimbă în pas de paradă şi în arenă îi întâmpină, în semn de bun venit, un tablou vivant. În mijlocul scenei se află însuşi regele, îmbrăcat ca un cavaler din

Ierusalim, urmat de doamnele de la curtea mea, costumate şi aşezate într-o căruță mare, care îşi face apariția trasă de cai acoperiți cu metri întregi de mătase albastră. Caii, îmi dau seama, reprezintă marea, dar ce ar trebui să reprezinte doamnele mă depăşeşte. Văzând zâmbetul radios al micuței Katherine Howard, aflată în față, cu mâna dusă la frunte ca să-şi ferească de soare ochii strălucitori, îmi spun că probabil e sirena de strajă sau ceva asemănător. E învăluită în muselină albă, care ar putea să reprezinte spuma mării, şi a lăsat-o întâmplător să alunece în aşa fel încât să-i dezvelească un umăr adorabil, de parcă ar ieşi goală din mare.

Când voi stăpâni mai bine limba, îi voi vorbi despre nevoia de-a avea grijă de reputația şi pudoarea ei. Nu are mamă, căci aceasta a murit când era doar o copiliță, iar tatăl ei, un bărbat risipitor şi nepăsător, trăieşte în străinătate, la Calais. Jane îmi spune că a fost crescută de o bunică vitregă, aşa că poate n-a avut pe nimeni care s-o prevină că regele urmăreşte vigilent orice fel de purtare necuvenită. Poate că veşmântul ei de astăzi e îngăduit, fiindcă face parte dintr-un tablou vivant, dar felul în care alunecă şi-i dezveleşte spatele zvelt şi alb este, sunt sigură foarte necuviincios.

Doamnele dansează în arenă, apoi fac o reverență şi-l însoțesc pe rege până la loja mea, iar el vine să se aşeze lângă mine. Surâd şi-i întind mâna, e ca şi cum am face parte şi noi din tabloul vivant, iar mulțimea vuieşte de plăcere când îl vede sărutându-mi-o. Îmi joc rolul: îi zâmbesc foarte dulce, îi fac o reverență şi-l invit să ia loc pe jilțul său mare, întărit, mult mai înalt decât al meu. Lady Jane are grijă să fie servit cu un pocal de vin şi nişte dulciuri, apoi îmi face semn din cap să mă aşez alături de el.

Doamnele se retrag când se ivesc şase cavaleri, toți îmbrăcați în armuri întunecate şi arborând un steag albastru ca marea, despre care îmi imaginez că reprezintă fluxul sau pe Neptun sau ceva asemănător. Mă simt foarte ignorantă pentru că nu înțeleg întreaga semnificație, dar n-are importanță, fiindcă după ce cavalerii dau ocol arenei, iar crainicii le anunță răcnind titlurile şi mulțimea vuieşte aprobator, încep duelurile.

Norodul se îngrămădeşte pe şirurile de bănci aşezate ca într-un amfiteatru, iar oamenii mai săraci se înghesuie în spațiile dintre ele. De fiecare dată când un cavaler vine să-mi prezinte

armele, mulțimea mugeşte aprobator şi strigă: „Anna! Anna Cleves!” iar şi iar. Mă ridic, zâmbesc şi flutur din mână, nu-mi pot da seama ce-am făcut ca să merit aceste ovații publice, dar e nespus de minunat să ştiu că poporul englez m-a îndrăgit tot atât de firesc şi de uşor cum l-am îndrăgit eu. Regele se ridică şi îmi ia mâna în fața tuturor.

— Bravo, îmi spune scurt, apoi iese din lojă.

Mă uit la lady Jane Boleyn, întrebându-mă dacă n-ar trebui să-l urmez. Ea clatină din cap.

— A plecat să stea de vorbă cu cavalerii, îmi spune. Şi cu fetele, desigur. Înălțimea Voastră rămâne aici.

Mă aşez şi văd că regele şi-a făcut apariția în propria sa lojă regală, aflată față-n față cu a mea. Îmi face cu mâna, iar eu îi răspund în acelaşi fel. Se aşază şi iau loc şi eu la câteva clipe după el.

— Sunteți deja iubită, îmi spune încet lordul Lisle în engleză.

Îi înțeleg în mare afirmația.

— De ce?

El zâmbeşte.

— Pentru că sunteți tânără.

Aşteaptă să fac semn din cap că am înțeles.

— Oamenii îşi doresc să aveți un fiu. Pentru că sunteți frumoasă şi pentru că le zâmbiți şi le faceți cu mâna. Vor să aibă o regină frumoasă, fericită, care să le dăruiască un moştenitor.

Ridic uşor din umeri, mirată de obiceiurile simple ale acestor oameni atât de complicați. Dacă tot ce-şi doresc este să fiu fericită, atunci e uşor. N-am mai fost niciodată atât de fericită. Nu m-am mai aflat niciodată atât de departe de dezaprobarea mamei şi de accesele de furie ale fratelui meu. Sunt o femeie pe picioarele ei, care are locul ei în lume şi prietenii ei. Sunt regina unei țări mărețe şi cred că aceasta va deveni şi mai prosperă, şi mai ambițioasă. Regele este stăpânul capricios al unei curți neliniştite, până şi eu îmi dau seama de lucrul ăsta, dar poate că şi în această privință voi fi în stare să schimb câte ceva. Poate că voi oferi acestei curți statornicia de care are nevoie, poate că voi reuşi chiar să-l sfătuiesc pe rege să aibă mai multă răbdare. Pot să-mi văd viața de-aici, pot să mă imaginez regină. Ştiu că pot să fac asta. Îi zâmbesc lordului

Lisle, care a fost distant cu mine în ultimele câteva zile şi nu s-a purtat deloc în felul lui obişnuit, plin de bunăvoință.

— Mulțumesc, îi spun. Sper.

El încuviințează din cap.

— Vă simțiți bine? întreb cu stângăcie. Fericit?

Pare surprins de întrebarea mea.

— Aăă, da. Da, Alteță.

Caut în minte cuvântul potrivit.

— Nicio supărare?

Preț de o clipă zăresc teama care-i alunecă peste chip ca o umbră, ideea fugară de-a mi se destăinui. Apoi dispare.

— Nicio supărare, Alteță.

Îi văd privirea lunecând spre cealaltă parte a arenei de luptă, unde şade regele. Alături de el se află lordul Thomas Cromwell, care-i şopteşte la ureche. Ştiu că la o curte există mereu grupuri de interese şi că bunăvoința regelui e trecătoare. Poate că lordul Lisle l-a jignit cumva pe rege.

— Voi, prieten bun pentru mine, ştiu asta, îl asigur.

Lordul dă din cap şi rosteşte:

— Dumnezeu să vă aibă în pază, Alteță, orice-ar urma.

Apoi se îndepărtează de jilțul meu şi se duce să se aşeze în fundul lojii.

Îl văd pe rege ridicându-se şi îndreptându-se spre partea din față a lojii sale. Un paj îl ajută să-şi păstreze echilibrul pe piciorul beteag. Îşi ia mănuşa mare de zale şi o ridică deasupra capului. Mulțimea amuțeşte cu ochii la acest rege, cel mai mare, omul care s-a uns singur rege, împărat şi papă. Când atenția tuturor este îndreptată asupra lui, se înclină abil spre mine şi-mi face semn cu mănuşa. Mulțimea mugeşte aprobator. Eu trebuie să dau semnalul de începere a luptelor.

Mă ridic de pe jilțul mare cu baldachin auriu. De o parte şi de alta a lojii flutură perdelele în culorile Tudorilor, verde şi alb, inițialele mele sunt pretutindeni, blazonul meu e pretutindeni. Celelalte inițiale, ale tuturor celorlalte regine, se află doar pe dosul perdelelor şi nu se văd. Judecând după ziua de astăzi, a existat şi există doar o singură regină: eu. Curtea, oamenii, regele, totul conspiră întru uitarea celorlalte şi n-am de gând să le aduc aminte de ele. Turnirul acesta e doar pentru mine, ca şi cum aş fi prima dintre reginele lui Henric.

Ridic mâna şi întreaga arenă amuțeşte. Îmi las mănuşa să

cadă, iar la capetele terenului de turnir, caii țâşnesc înainte, loviți de pinteni. Cei doi călăreți se apropie tumultuos unul de celălalt, iar cel din stânga, lordul Richman, îşi coboară puțin mai târziu lancea şi țintește bine. Cu o bubuitură asurzitoare, ca a unui topor ce izbeşte un copac, lancea îl loveşte pe adversarul lui chiar în mijlocul pieptarului. Bărbatul răcneşte şi e aruncat cu violență de pe cal. Lordul Richman se întoarce la capătul său de teren şi scutierul lui îi prinde calul de dârlogi în timp ce el îşi ridică viziera întunecată şi-şi priveşte adversarul azvârlit în nisip.

Dintre doamnele mele, lady Lisle scoate un țipăt uşor şi sare în picioare. Tânărul se ridică şi el nesigur, clătinându-se pe picioare.

— E rănit? o întreb încet pe lady Rochford.

Ea priveşte avid.

— Tot ce se poate, îmi răspunde cu un soi de încântare şi de triumf în glas. E un sport violent. Dar el cunoaşte riscurile.

— Există un…

Nu ştiu cuvântul englezesc pentru doctor. Ea arată spre tânăr:

— Merge. E teafăr.

I se scoate coiful: sărmanul tânăr e alb ca varul. Sudoarea îi întunecă părul castaniu, cârlionțat şi i-l lipeşte de fața palidă.

— Thomas Culpepper, îmi spune lady Rochford. O rudă îndepărtată de-a mea. Un băiat atât de chipeş!

Zâmbeşte cu viclenie şi adaugă:

— Lady Lisle i-a acordat semnul afecțiunii ei. Are o reputație teribilă în ce le priveşte pe doamne!

Îi surâd tânărului, care face câțiva paşi nesiguri spre loja reginei şi se înclină adânc în fața mea. Scutierul îl prinde de cot ca să-l ajute să se ridice după plecăciune.

— Bietul băiat, spun. Bietul băiat.

— Sunt onorat să cad în slujba Înălțimii Voastre.

Rosteşte cuvintele neclar din cauza vânătăii de la gură. E un tânăr copleşitor de frumos, până şi eu, care am fost crescută de cea mai severă dintre mame, simt brusc dorința de a-l scoate din arenă şi a-l îmbăia.

— Cu voia voastră, voi călări din nou pentru Înălțimea Voastră, spune el. Poate mâine, dacă sunt în stare să încalec.

— Da, dar ai grijă, îi răspund.

Îmi aruncă un surâs dulce, de regret adânc, se înclină şi se dă la o parte. Iese şchiopătând din arenă, iar învingătorul din primul tur înconjoară în galop uşor terenul de turnir, cu lancea ridicată, primind ovațiile celor din mulțime care au pus rămăşag pe el. Arunc o privire în spate, spre doamnele mele: lady Lisle se uită după tânăr cu aerul că-l adoră, iar Katherine Howard, cu o mantie aruncată peste costum, îl urmăreşte din fundul lojii.

— Ajunge! zic.

Trebuie să învăț să-mi stăpânesc doamnele. Purtarea lor trebuie să fie cea pe care ar aproba-o mama. Regina Angliei şi doamnele ei trebuie să fie mai presus de îndoială. Cu siguranță n-ar trebui să ne zgâim toate trei după un tânăr chipeş.

— Katherine, îmbracă-te imediat! Lady Lisle, unde e lordul, soțul Domniei Voastre?

Încuviințează amândouă din cap şi Katherine se retrage imediat. Mă aşez la loc pe tron, în timp ce alt campion şi cel care l-a provocat la luptă intră călare în arenă. De data asta, poezia este foarte lungă şi în latină. Mâna mi se strecoară în buzunar, unde foşneşte o scrisoare. E de la Elisabeta, prințesa în vârstă de şase ani. Am citit-o şi am recitit-o de atâtea ori, încât sunt convinsă că am înțeles-o, ba chiar mai mult, aproape că o ştiu pe dinafară cuvânt cu cuvânt. Îmi promite să mă respecte ca regină şi să mi se supună pe deplin ca mamă. Mai că-mi vine să plâng gândindu-mă la ea, fetița dragă care a alcătuit aceste fraze solemne şi apoi le-a copiat iar şi iar, până când scrisul ei a ajuns la fel de regulat ca al oricărui scrib regal. E limpede că nădăjduieşte să fie primită la curte şi cred într-adevăr că i s-ar putea îngădui să intre în suita mea. Unele dintre domnişoarele mele de companie nu sunt cu mult mai mari decât ea şi mi-ar face mare plăcere s-o am alături de mine. Pe deasupra, trăieşte aproape singură, în propria casă, cu guvernanta şi dădaca. De bună seamă că regele ar prefera s-o ştie aproape de noi, supravegheată de mine, nu?

Trâmbițele răsună şi, când ridic ochii, îi văd pe călăreți stând deoparte şi salutându-l pe rege, care traversează şchiopătând arena până la loja mea. Pajii deschid iute uşile, ca el să poată urca treptele. Trebuie să fie ajutat de doi bărbați tineri, care-l susțin de o parte şi de alta. Acum îl cunosc destul de bine ca să ştiu că acest lucru, petrecut sub ochii iscoditori

ai mulțimii, îl va enerva. Se simte umilit şi stingherit şi prima sa dorință va fi aceea de-a umili la rândul lui. Mă ridic şi-i fac o reverență în semn de bun venit, niciodată nu ştiu dacă trebuie să-i întind mâna sau să mă apropii, în caz că vrea să mă sărute. Astăzi, în fața norodului care mă place, mă trage spre el şi mă sărută pe gură şi toți aclamă. E tare priceput când vine vorba de astfel de lucruri: face mereu ceva ca să mulțumească mulțimea. Se aşază pe jilțul lui, iar eu rămân în picioare lângă el.

— Culpepper a încasat o izbitură zdravănă, zice.

Nu înțeleg prea bine, aşa că nu răspund nimic. Se lasă o tăcere stânjenitoare şi e clar că e rândul meu să vorbesc. Sunt nevoită să mă gândesc intens ca să găsesc ceva de spus şi să nimeresc cuvintele corecte în engleză. În cele din urmă reuşesc.

— Vă place să luptați în turnir? îl întreb.

Căutătura mânioasă pe care mi-o aruncă e înspăimântătoare de-a binelea, iar sprâncenele îi sunt atât de încruntate că aproape îi acoperă ochii mici, furioşi. Se vede că am spus un lucru nepotrivit şi l-am jignit foarte profund. Las să-mi scape un icnet, nu înțeleg ce e atât de rău în vorbele mele. Îngaim:

— Îmi pare rău, iertare…

— Dacă-mi place să lupt în turnir?! repetă el cu duşmănie. Da, cum să nu, mi-ar plăcea să lupt în turnir dacă n-aş fi schilodit de durere din pricina unei răni care nu se vindecă niciodată, care mă otrăveşte zi de zi şi care îmi va pricinui moartea! Probabil în câteva luni! Din cauza ei, pentru mine mersul e o agonie, statul în picioare e o agonie, călăritul e o agonie, dar niciun neghiob nu se gândeşte la asta!

Lady Lisle se apropie şi spune repede:

— Sire, regina a vrut să întrebe doar dacă vă place să priviți turnirul. N-a vrut să vă jignească, Alteță. Învață limba noastră cu o repeziciune remarcabilă, dar nu are cum să nu facă mici greşeli.

— N-are cum să nu fie proastă ca noaptea! îi strigă el.

Scuipatul din gura lui cu buzele strânse îi împroaşcă fața, dar lady Lisle nici măcar nu tresare. Cu un calm desăvârşit, se pleacă într-o reverență şi rămâne plecată. Regele o cercetează cu privirea, dar nu-i spune să se ridice. O lasă aşa, în poziția

aceea incomodă, apoi se întoarce spre mine şi-mi spune cu amărăciune:

— Îmi place să privesc fiindcă doar atât mi-a mai rămas. Poate că nu ştii nimic despre asta, dar am fost cel mai mare campion. Îi înfruntam pe toți. Nu o dată, ci de fiecare dată. Luptam deghizat, pentru ca nimeni să nu-mi facă favoruri, şi chiar şi atunci când cavalerii se băteau din răsputeri, tot îi învingeam. Am fost cel mai mare campion din Anglia. Nimeni nu mă putea învinge, luptam toată ziua, rupeam zeci de lănci. Înțelegi asta, neroado?

Încă zguduită, încuviințez din cap, deşi adevărul e că vorbeşte atât de repede şi atât de mânios, încât nu înțeleg mai nimic. Încerc să zâmbesc, dar îmi tremură buzele.

— Nimeni nu mă putea învinge, stăruie el. Nici măcar o dată! Niciun cavaler! Eram cel mai mare luptător de turnir din Anglia, poate chiar din lume. Eram de neînfrânt şi puteam să călăresc toată ziua, iar apoi să dansez toată noaptea şi să mă trezesc a doua zi în zori ca să merg la vânătoare. Dumneata nu ştii nimic. Nimic! Dacă-mi place să lupt în turnir?! Dumnezeule mare, eram sufletul cavalerismului! Eram adoratul mulțimii, eram aclamat în delir la fiecare turnir! Nu mai exista nimeni ca mine! Eram cel mai mare cavaler de la cei ai Mesei Rotunde! Eram o legendă!

— Nimeni din cei care v-au privit n-ar putea să uite vreodată, spune dulce lady Lisle ridicând capul. Sunteți cel mai mare cavaler din câți au luptat vreodată în arenă. Nici până-n ziua de azi n-am văzut altul care să vă fie pe măsură. Nu există nimeni care să vă fie pe măsură. Niciunul dintre cei de astăzi nu vă pot egala.

— Hmm, mormăie el iritat, apoi rămâne tăcut.

Urmează o tăcere lungă şi stânjenitoare, iar în arenă nu luptă nimeni ca să ne distragă atenția. Toți aşteaptă de la mine să-i spun ceva agreabil soțului meu, care continuă să tacă, uitându-se încruntat la plantele aromate răspândite pe jos.

— Of, ridicați-vă! îi spune enervat lui lady Lisle. Genunchii voştri bătrâni au să înțepenească de tot dacă mai rămâneți mult aşa.

— Am primit scrisoare, spun încet, încercând să trec la un subiect mai puțin supărător pentru el.

Se întoarce şi mă priveşte, încearcă să-mi zâmbească, dar

văd că îl irit, îl irită accentul meu, vorbirea mea şovăitoare.

— Ai primit scrisoare, repetă el imitându-mă cu cruzime.

— De la prinţesa Elisabeta.

— Lady, replică el. Lady Elisabeta.

Şovăi puţin, apoi spun ascultătoare:

— Lady Elisabeta.

Scot preţioasa scrisoare şi i-o arăt.

— Poate să vină aici? Poate să locuiască cu mine?

El îmi smuceşte scrisoarea din mână şi trebuie să fac un efort să nu i-o smulg înapoi. Vreau s-o păstrez. E prima mea scrisoare de la micuţa mea fiică vitregă. El se zgâieşte cu ochii mijiţi la scrisoare şi apoi se răsteşte la pajul care îi întinde ochelarii. Şi-i pune ca să citească, dar îşi ascunde faţa cu mâna, ca să nu-l vadă mulţimea, ca oamenii de rând să nu afle că regelui Angliei i se şubrezesc ochii. Parcurge repede scrisoarea, apoi i-o dă pajului, împreună cu ochelarii. Spun încet:

— E scrisoarea mea.

— Voi răspunde eu în locul dumitale.

— Poate să vină la mine?

— Nu.

— Alteţă, vă rog!

— Nu.

Şovăi, dar firea mea încăpăţânată, deprinsă sub pumnul tare al fratelui meu, un copil arţăgos şi răzgâiat, întocmai ca acest rege, mă îndeamnă să stărui.

— Şi de ce nu? vreau să ştiu. Îmi scrie, mă roagă, eu doresc să o văd. De ce nu?

El se ridică în picioare şi se sprijină de speteaza jilţului, ca să mă privească de sus. Îmi răspunde sec:

— A avut o mamă atât de diferită de dumneata în toate privinţele, încât n-ar trebui să-ţi caute tovărăşia. Dacă şi-ar fi cunoscut mama, n-ar fi cerut niciodată să te vadă. Şi îi voi spune aceasta.

Apoi coboară treptele tropăind mânios, iese din loja mea, traversează arena şi se întoarce într-a lui.

Jane Boleyn, palatul Whitehall, februarie 1540

Mă aşteptam să fiu chemată să vorbesc cu ducele la un moment dat pe parcursul turnirului, dar n-a trimis după mine. Poate că şi el îşi aminteşte turnirul de întâi mai, căderea batistei ei şi râsetele prietenilor ei. Poate că nici măcar el nu poate să audă sunetul trâmbiţelor fără să se gândească la ea, albă la faţă şi disperată, în dimineaţa aceea fierbinte de întâi mai. Aşteaptă până se termină turnirul şi viaţa la palatul Whitehall reintră în normal şi abia apoi îmi cere să mă înfăţişez în odăile sale.

Acest palat e foarte potrivit pentru uneltiri, toate coridoarele se răsucesc şi se împletesc, fiecare curte are în mijloc o mică grădină, unde oamenii se pot întâlni din întâmplare, fiecare apartament are cel puţin două intrări. Nici măcar eu nu cunosc toate drumurile tainice între dormitoare şi toate porţile ascunse dinspre apă. Nici măcar Anne nu le ştia, nici soţul meu, George, care pleca pe furiş atât de des.

Ducele îmi porunceşte să merg la el pe-ascuns după cină, aşa că mă strecor afară din sala de mese şi apuc pe calea cea mai lungă şi mai ocolită, în caz că mă urmăreşte cineva, apoi intru în odăile sale fără să bat la uşă, în tăcere.

Stă aşezat lângă foc. Îmi dau seama, văzând servitorul care a venit să ia farfuriile, că a cinat singur şi presupun că a mâncat mai bine decât noi, în sala cea mare. În palatul ăsta demodat, bucătăriile se află atât de departe de sala de mese, încât mâncarea ajunge întotdeauna rece. Toţi cei care au odăi personale pun să li se gătească mâncarea acolo. Ducele are la Whithall, la fel ca în aproape toate celelalte palate, cele mai bune odăi. Numai locuinţa lui Cromwell este mai bună decât a capului familiei noastre. Familia Howard este întotdeauna prima, chiar şi când fata pe care o scoate în faţă nu se află pe tron. Există mereu treburi murdare de făcut, iar asta e specialitatea casei. Ducele îi face semn servitorului să plece şi-mi oferă un pocal cu vin.

— Poţi să te aşezi, zice.

Această onoare îmi spune că treaba pe care mi-o va încredinţa va fi confidenţială şi probabil periculoasă. Mă aşez şi iau o înghiţitură de vin.

— Cum merg lucrurile în odăile reginei? mă întreabă politicos.
— Bine. Învață limba noastră tot mai bine pe zi ce trece şi acum cred că înțelege aproape totul. Unii dintre ceilalți îi subestimează putința de a înțelege. Ar trebui preveniți.
Încuviințează din cap.
— Am priceput avertismentul. Şi firea ei?
— E plăcută. Nu dă niciun semn că i-ar fi dor de casă şi pare să nutrească o mare afecțiune şi un mare interes pentru Anglia. E o stăpână bună pentru servitoarele mai tinere, le supraveghează şi le tratează cu respect, are standarde ridicate şi păstrează ordinea în odăile ei. Respectă regulile şi obiceiurile religioase, dar nu este excesiv de pioasă.
— Se roagă după stilul protestant?
— Nu, respectă ritualul regelui. Îl urmează cu meticulozitate.
Ducele dă din cap.
— Nicio dorință de-a se întoarce în Cleves?
— N-a exprimat niciodată o asemenea dorință.
— Ciudat.
Aşteaptă. Ăsta îi e stilul. Rămâne tăcut până când te simți obligat să comentezi.
— Cred că există o duşmănie între ea şi fratele ei, zic în cele din urmă, şi cred că regina Anne a fost foarte iubită de tatăl ei, care a căzut bolnav la pat din cauza băuturii spre sfârşitul vieții. Se pare că fratele ei a preluat locul şi autoritatea lui.
Ducele încuviințează din cap.
— Aşadar nu sunt şanse ca ea să fie dispusă să coboare de pe tron şi să plece acasă?
Clatin din cap.
— Niciodată. Îi place să fie regină şi şi-a pus în gând să le fie mamă odraslelor regale. Dacă i s-ar îngădui, l-ar ține pe prințul Eduard lângă ea şi a fost cumplit de dezamăgită că nu a putut s-o vadă pe prin… pe lady Elisabeta. Speră să aibă la rândul ei copii şi vrea să-i adune pe cei vitregi în jurul ei. Îşi plănuieşte viața aici, viitorul. Nu va pleca de bunăvoie, dacă la asta vă gândiți.
— Nu mă gândesc la nimic, minte el desfăcând brațele.
Aştept să-mi spună ce altceva vrea.
— Şi fata? întreabă el. Tânăra noastră Katherine. Regele o

place, nu?
— Foarte mult, încuviințez. Iar ea se poartă cu el cu iscusința unei femei de două ori mai în vârstă. E foarte abilă. Pare foarte dulce şi foarte nevinovată, dar în acelaşi timp se dezgoleşte ca o târfă din Smithfield.
— Fermecător, într-adevăr. Are ambiții?
— Nu, doar lăcomie.
— Nu se gândeşte că regele s-a mai însurat şi altădată cu domnişoarele de companie ale soției sale?
— E o proastă, spun scurt. Flirtează abil fiindcă asta e marea ei plăcere, dar nu e în stare să croiască planuri mai mult decât un cățel de salon.
Gândurile ducelui sunt distrase pe moment.
— De ce nu?
— Nu se gândeşte deloc la viitor, nu poate să-şi imagineze nimic dincolo de următoarea piesă-mască. E în stare să facă tot felul de lucruri ca să câştige fleacuri agreabile, dar nici nu visează că ar putea învăța să vâneze şi să pună mâna pe premiul cel mai mare.
El îşi dezveleşte dinții îngălbeniți într-un zâmbet.
— Interesant. Dumneata eşti mereu interesantă, Jane Boleyn. Să revenim la rege şi la regină. Îl însoțesc în odaia ei din două-n două seri. Ştii cumva dacă a reuşit între timp să facă fapta?
— Toate suntem sigure că nu, răspund coborând vocea, deşi mă ştiu în siguranță în aceste odăi. Cred că şi-a pierdut bărbăția.
— De ce crezi asta?
Ridic din umeri.
— La fel a fost şi în ultimele luni cu Anne. Ştim cu toții.
El râde scurt.
— Acum ştim.
George, George al meu, a fost cel care a dat de veste întregii lumi că regele e neputincios, în timpul judecății care i-a adus moartea. E tipic pentru George ca, nemaiavând nimic de pierdut, să rostească ceea ce era de nerostit, singurul lucru pe care ar fi trebuit să-l țină secret. Şi-a păstrat îndrăzneala până pe treptele eşafodului.
— Îi arată că e nemulțumit? Ea ştie că nu-i este pe plac?
— E destul de politicos, dar foarte rece. Ca şi cum nici

măcar nu s-ar gândi la ea cu plăcere. Ca şi cum n-ar găsi plăcere în nimic.

— Crezi că ar putea s-o facă cu altcineva?

— E bătrân, încep, însă o privire rapidă şi tăioasă din partea bătrânului duce îmi aminteşte că nici el nu-i un flăcăiandru. Fără îndoială, asta n-ar trebui să-l împiedice. Dar îl îmbolnăveşte durerea de picior şi cred că rana s-a agravat în ultima vreme. Miroase mai rău şi-l face să şchiopăteze foarte tare.

— Am văzut.

— Şi suferă de constipație.

Ducele se strâmbă.

— Ştim cu toții.

Uşurarea intestinelor regelui e o chestiune care îi preocupă constant pe curteni, atât pentru binele lui, cât şi pentru al lor: când e constipat se înfurie mult mai rău.

— Şi ea nu face nimic ca să-l stârnească.

— Îl descurajează?

— Nu chiar, dar cred că nu face nimic ca să-l ajute.

— E nebună? Dacă vrea să rămână măritată, trebuie neapărat să-i facă un fiu.

Şovăi puțin, apoi spun:

— Cred că a fost prevenită să nu pară uşuratică sau destrăbălată. (Aud în propria-mi voce un mic chicotit amuzat.) Mama şi fratele ei sunt foarte stricți. A fost crescută cu severitate. Marea ei grijă pare să fie aceea de a nu-i da regelui motive să se plângă că este dornică de dragoste sau că are sânge fierbinte.

Ducelui îi scapă un râs sec.

— Unde le-a fost capul? Tu i-ai trimite unui rege ca ăsta un bloc de gheață şi te-ai aştepta să-ți mulțumească?

Redevine sobru.

— Aşadar, crezi că este încă fecioară? Crezi că regele n-a reuşit nimic?

— Da, milord, cred că este fecioară.

— Bănuiesc că lucrurile astea o nelinişte sc.

Iau o înghițitură de vin.

— Nu s-a destăinuit nimănui, din câte ştiu. Fără îndoială, ar putea să discute cu femeile din țara ei, în limba lor, dar apropierea dintre ele nu este intimă, nu există şoapte pe la

colțuri. Poate că se ruşinează. Poate că e discretă. Mă gândesc că păstrează eşecul regelui ca pe o taină între ei doi.

— Un lucru vrednic de laudă, comentează el sec. Neobişnuit la o femeie. Crezi că ar vorbi cu tine?

— S-ar putea. Ce vreți să spună?

Ducele se gândeşte puțin, apoi mă înştiințează:

— E posibil ca alianța cu Cleves să nu mai fie atât de importantă. Prietenia dintre Franța şi Spania slăbeşte. Ar putea să se rupă chiar în clipele astea, cine ştie? Iar dacă ele nu mai sunt aliate, noi nu mai avem nevoie de sprijinul luteranilor germani împotriva papiştilor uniți din Franța şi Spania.

Se opreşte un moment, apoi continuă:

— Voi pleca eu însumi în Franța, la porunca regelui, la curtea regelui Francisc, să aflu în ce relații se află cu Spania. Dacă regele Francisc îmi spune că nu are niciun fel de prietenie față de spanioli, că s-a săturat de ei şi de perfidia lor, atunci poate că va hotărî să se unească împreună cu Anglia împotriva lor. În cazul ăsta n-am mai avea nevoie de prietenia ducatului Cleves, n-am avea nevoie de o regină din Cleves pe tron.

Tace câteva clipe ca să dea mai multă greutate cuvintelor.

— În cazul ăsta, ne-ar avantaja mai mult un tron gol. Ne-ar avantaja mai mult ca regele nostru să fie liber să se însoare cu o prințesă franțuzoaică.

Simt că mi se învârte capul, aşa cum mi se întâmplă adesea când discut cu ducele.

— Milord, spuneți că regele ar putea să se alieze acum cu Franța şi, prin urmare, n-ar mai avea nevoie de prietenia fratelui reginei Anne?

— Întocmai. Nu numai că n-are nevoie de ea, dar prietenia ducatului Cleves ar putea deveni stânjenitoare. Dacă Franța şi Spania nu se înarmează ca să pornească împotriva noastră, nu avem nevoie de Cleves, nu vrem să fim legați de protestanți. Am putea să ne aliem fie cu Franța, fie cu Spania. Am putea dori să ne alăturăm iarăşi marilor jucători. Am putea chiar să ne reconciliem cu Papa. Dacă ne-ar ajuta Dumnezeu, am putea să obținem de la Papă iertarea regelui, să reinstituim vechea religie şi să readucem Biserica Angliei sub comanda Papei. Ca de obicei, orice e posibil când vine vorba de Henric. Dintre toți

membrii Consiliului Coroanei, un singur om a crezut că ducele William se va dovedi un mare atu şi omul acela este pe cale să cadă.

Îmi scapă un icnet.

— Thomas Cromwell este pe cale să cadă?

După câteva clipe de tăcere, ducele îmi răspunde:

— Cea mai importantă misiune diplomatică, aceea de-a afla sentimentele Franței, mi-a fost încredințată mie, nu lui Thomas Cromwell. Regele îmi împărtăşeşte mie, nu lui Thomas Cromwell temerile că reforma Bisericii a mers prea departe. Thomas Cromwell a încheiat alianța cu Cleves. Thomas Cromwell a pus la cale căsătoria cu Anne de Cleves. Însă se dovedeşte că nu avem nevoie de alianță şi că nici acum căsătoria nu a fost consumată. Se dovedeşte că regelui nu-i place iapa din Cleves. *Ergo* (asta înseamnă „prin urmare”, draga mea lady Rochford), *ergo* ne putem lipsi de iapă, de căsătorie, de alianță şi de cel care a încheiat-o: Thomas Cromwell.

— Şi Înălțimea Voastră devine cel mai important sfetnic al regelui?

— Poate.

— L-ați sfătui să se alieze cu Franța?

— Cu voia Domnului.

— Dacă tot vorbim de Dumnezeu, regele se reconciliază cu Biserica?

— Cu Sfânta Biserică de la Roma, mă corectează el. Să dea Dumnezeu s-o vedem repusă în drepturi. De mult îmi doresc acest lucru şi jumătate din țară simte la fel.

— Atunci regina luterană dispare?

— Întocmai, dispare. Îmi stă în cale.

— Şi aveți o altă candidată?

Ducele îmi zâmbeşte.

— Poate. Poate că regele şi-a ales deja o altă candidată. Poate capriciul lui şi-a găsit deja ținta şi conştiința lui îl va urma.

— Micuța Kitty Howard.

El surâde. Întreb fără fereală:

— Şi cu tânăra regină Anne ce se va întâmpla?

Se lasă o tăcere prelungă.

— De unde să ştiu? răspunde el. Poate că va accepta

divorțul sau poate că va trebui să moară. Nu ştiu decât un singur lucru: îmi stă în cale şi va trebui să plece.

Şovăi.

— Nu are niciun prieten în țara asta şi cei mai mulți însoțitori din țara ei s-au întors acasă. Nu are sprijinul şi nici sfatul mamei sau al fratelui ei. O paşte o primejdie de moarte?

Ducele ridică din umeri.

— Numai dacă este vinovată de trădare.

— Cum ar putea să fie? Nu vorbeşte engleza, nu cunoaşte pe nimeni în afară de oamenii pe care i i-am prezentat noi! Cum ar putea să unelteascǎ împotriva regelui?

— Încă nu ştiu, răspunde ducele zâmbind. Poate că într-o zi îți voi cere să-mi spui cum a jucat rolul trădătoarei. Poate că te vei înfățişă în fața unei curți de judecată şi vei oferi dovezi ale vinovăției sale.

— Nu spuneți asta! îl implor cu buzele înghețate.

— Ai mai făcut-o şi altă dată, mă tachinează el.

— Nu spuneți asta!

Katherine, palatul Whitehall, februarie 1540

Perii părul lung şi bălai al reginei, care e aşezată în fața oglinzii ei de argint. Îşi priveşte imaginea reflectată, dar cu nişte ochi goi, nu se vede deloc. Închipuiți-vă! Să ai o oglindă atât de minunată, care-ți reflectă perfect chipul, şi să nu te priveşti! Mi se pare că mi-am petrecut toată viața încercând să-mi zăresc chipul în tăvi de argint şi cioburi de sticlă, ba chiar aplecându-mă deasupra fântânii la Horsham, iar ea stă în fața unei oglinzi perfecte şi nu e vrăjită! Zău că e foarte ciudată. Din spatele ei, îmi admir mişcarea mânecilor în timp ce mâinile mele urcă şi coboară, mă aplec puțin să-mi văd chipul şi înclin capul pe o parte, ca să-mi zăresc obrazul luminat, apoi în partea cealaltă. Schițez un mic surâs, ridic din sprâncene ca şi cum aş fi surprinsă.

Cobor privirea şi descopăr că mă urmăreşte, aşa că chicotesc, iar ea zâmbeşte şi-mi spune:

— Eşti o fată frumoasă, Katherine Howard.

Flutur din gene spre imaginile noastre reflectate şi răspund:

— Mulțumesc.

— Eu nu sunt.

Unul dintre lucrurile incomode legate de faptul că nu ştie să vorbească corect e acela că face afirmații din astea îngrozitor de seci şi nu-ți dai seama cum să răspunzi. Sigur că nu e la fel de frumoasă ca mine, dar pe de altă parte are un păr adorabil, des şi lucios, o față atrăgătoare, o piele netedă, curată şi nişte ochi cu adevărat frumoşi. Şi ar trebui să-şi aducă aminte că aproape nicio curteană nu e la fel de frumoasă ca mine, aşa că nu e nevoie să-şi reproşeze lucrul ăsta.

Nu are pic de farmec, dar pricina e, în parte, faptul că e atât de rigidă. Nu ştie să danseze, nu ştie să cânte, nu ştie să vorbească. Ne străduim s-o învățăm să joace cărți şi toate celelalte lucruri trebuincioase, precum dansul, cântatul la instrumente şi din gură, de care n-are absolut deloc habar, însă deocamdată e groaznic de ştearsă. Iar asta nu e o curte la care bunătatea ştearsă să aibă mare preț. Ba chiar dimpotrivă.

— Păr frumos, îi spun cu amabilitate.

Face semn spre boneta aflată în fața ei pe măsuță, una foarte mare şi grea, şi remarcă:

— Nu e bună.

— Nu, încuviințez. Foarte rea. Vreți încercați a mea?

Unul dintre lucrurile cu adevărat amuzante care se întâmplă când încerci să discuți cu ea e acela că începi să vorbeşti la fel ca ea. O imit în fața fetelor seara, când ar trebui să dormim. „Tu somn acum”, spun pe întuneric şi râdem toate în hohote.

Propunerea o încântă.

— Boneta ta? Da.

Scot acele de păr şi o dau jos de pe cap. Arunc o privire spre chipul meu în oglindă când îmi scot boneta şi pletele mi se revarsă. Asta îmi aminteşte de dragul de Francis Dereham, căruia îi plăcea la nebunie să-mi scoată boneta şi să-şi îngroape fața în părul meu. Văzându-mă cum fac asta într-o oglindă bună, care-mi înfățişează fidel chipul pentru prima oară în viață, înțeleg cât de atrăgătoare eram pentru el. Zău că nu pot să-i găsesc vreo vină regelui pentru că mă priveşte cum mă priveşte, nu pot să le găsesc vreo vină lui John Beresby sau noului paj al lordului Seymour. Aseară, la cină, Thomas Culpepper nu şi-a putut lua ochii de la mine. Zău că arăt extraordinar de bine de când am venit la curte şi se pare că mă fac tot mai frumoasă pe zi ce trece.

Îi întind încet boneta, iar după ce o ia, trec în spatele ei ca să-i strâng părul, în timp ce ea îşi pune boneta pe cap.

Îmbunătățirea e uriaşă, îşi dă seama de lucrul ăsta până şi ea. Fără forma greoaie şi pătrată a bonetei germane care îi vine ca o streaşină pe frunte, fața ei devine dintr-odată mai rotundă şi mai frumoasă.

Dar apoi trage boneta mea minunată în față, acoperindu-şi practic sprâncenele, întocmai cum a purtat la turnir boneta nouă franțuzească. Arată de-a dreptul ridicol. Țâțâi uşor din buze de iritare şi o împing mult spre creştetul capului, apoi scot de sub ea câteva bucle de păr, ca să se vadă cât e de bălai, de lucios şi de des.

Cu părere de rău, ea clatină din cap şi-şi trage iar boneta în față, ascunzându-şi părul adorabil.

— E mai bine aşa, zice.

— Mai puțin frumos, mai puțin frumos! Trebuie s-o purtați dată pe spate. Dată pe spate! exclam.

Tonul meu ridicat o face să zâmbească. Nu spune decât:

— Prea franţuzeşte.

Mă reduce la tăcere. Presupun că are dreptate. Ultimul lucru pe care şi-l poate îngădui în materie de înfăţişare orice regină a Angliei este să arate prea franţuzeşte. Francezii au categoric ultimul cuvânt la capitolul lipsă de pudoare şi imoralitate şi o fostă regină a Angliei educată în Franţa, practic franţuzoaică, verişoara mea Anne Boleyn, a fost cea care a introdus boneta franţuzească în Anglia şi şi-a dat-o jos doar ca să pună capul pe butuc. Regina Jane purta bonetă englezească, într-un triumf al pudorii. Aceasta seamănă cu boneta germană oribilă, însă e ceva mai uşoară şi puţin rotunjită, şi asta poartă acum cele mai multe doamne. Nu şi eu! Eu port bonetă franţuzească şi o port cât de trasă spre creştet îndrăznesc şi-mi stă bine, cred că i-ar sta bine şi reginei. Stărui:

— Aţi purtat-o la turnir şi n-a căzut nimeni secerat. Sunteţi regină! Faceţi ce vă place!

Ea încuviinţează.

— Poate. Regelui îi place asta?

Ei bine, da, îi place boneta asta, dar numai fiindcă se află pe capul meu. Regele e un bătrân atât de drăgăstos, încât cred că m-ar plăcea şi dacă aş purta pe cap o tichie de măscărici şi aş ţopăi într-un costum de toate culorile, scuturând o băşică de porc cu clopoţei.

— Îi place destul de mult, răspund nepăsătoare.

— Îi place regina Jane?

— Da. I-a plăcut. Şi ea purta o bonetă oribilă, ca a voastră.

— Vine în patul ei?

Pe toţi sfinţii, nu ştiu unde vrea să ajungă, dar îmi doresc ca lady Rochford să fi fost aici.

— Nu ştiu, pe atunci nu mă aflam la curte. Pe cuvântul meu, locuiam cu bunica, eram doar o copilă. Puteţi s-o întrebaţi pe lady Rochford sau pe oricare dintre doamnele în vârstă. Întrebaţi-o pe lady Rochford.

— Mă sărută de noapte bună, spune ea pe neaşteptate.

— Foarte bine, îngaim vag.

— Mă sărută de bună dimineaţa.

— O!

— Asta tot.

Mă uit în jur prin odaia de toaletă pustie. În mod normal ar

trebui să se afle aici şase domnişoare de companie, n-am idee unde sunt toate. Uneori dispar pur şi simplu, zău că nu există nimic mai trândav decât fetele. Înțeleg de ce le enervez pe toate atât de tare. Dar acum am într-adevăr nevoie de ajutor cu mărturisirea asta stânjenitoare şi prin preajmă nu se află absolut nimeni.

— O! spun încet.

— Doar asta: sărut, noapte bună, apoi sărut, bună dimineața.

Încuviințez din cap. Unde sunt târâturile alea trândave?

— Nimic mai mult, spune ea, de parcă aş fi atât de proastă încât să nu înțeleg destăinuirea absolut dezastruoasă pe care mi-o face.

Dau iarăşi din cap. Dumnezeule, cât aş vrea să intre cineva! Oricine! M-aş bucura s-o văd chiar şi pe Anne Bassett în clipa asta.

— Nu poate face mai mult, declară ea fără înconjur.

Văd că obrajii i se colorează într-o nuanță mai întunecată: biata de ea, roşeşte de ruşine! Stânjeneala îmi dispare pe dată şi simt că mi-e foarte milă de ea. Îi e la fel de greu să-mi mărturisească aşa ceva pe cât mi-e mie să ascult! De fapt, trebuie să-i fie mai greu să-mi mărturisească decât mi-e mie să ascult, căci e silită să-mi spună că soțul ei nu simte pic de dorință față de ea şi că nu ştie ce să facă în privința asta. E o femeie foarte timidă şi foarte pudică şi Dumnezeu ştie că eu nu sunt.

Obrajii i se împurpurează tot mai tare şi ochii i se umplu de lacrimi. Biata de ea! Sărăcuța, sărăcuța de ea! Închipuiți-vă cum e să ai drept soț un bărbat bătrân şi urât, care pe deasupra nici nu e în stare s-o facă! Oare cât de dezgustător poate să fie? Slavă Domnului că sunt liberă să-mi aleg iubiții şi că Francis era tânăr, avea o piele netedă ca de şarpe şi mă ținea trează toată noaptea cu patima lui nestăvilită! Dar ea s-a ales cu un bătrân bolnav şi va trebui să găsească o cale de a-l ajuta.

— Îl sărutați? o întreb.

— Nu, răspunde ea scurt.

— Sau...

Fac cu mâna dreaptă, strânsă uşor, o mişcare ritmică în dreptul şoldului. Ştie prea bine la ce mă refer.

— Nu! exclamă şocată la culme. Dumnezeule mare, nu!

— Ei bine trebuie să faceți asta, îi spun deschis. Trebuie să-l lăsați să vă privească în lumina lumânărilor aprinse. Vă dați jos din pat şi vă dezbrăcați.

Fac un mic gest ca să-i arăt cum ar trebui să-şi lase cămaşa să-i alunece de pe umeri şi apoi de pe sâni. Mă îndepărtez puțin de ea şi-i arunc o privire peste umăr, surâzând uşor, apoi mă aplec încet în față, zâmbindu-i în continuare peste umăr. Niciun bărbat nu rezistă la asta, ştiu bine.

— Încetează! spune ea. Nu bine.

— Foarte bine, o contrazic cu hotărâre. Trebuie făcut. Trebuie făcut copil.

Întoarce capul într-o parte şi-n cealaltă, ca un biet animal prins în capcană. Repetă:

— Trebuie făcut copil.

Mimez în fața ei desfăcutul cămăşii, îmi las mâna să-mi coboare mângâios de la sâni până la păsărică. Închid ochii şi suspin de parcă aş fi cuprinsă de o plăcere uriaşă.

— Aşa. Faceți asta. Lăsați-l să se uite.

Mă priveşte cu o expresie foarte gravă pe chipul serios şi spune încet:

— Nu pot. Katherine, nu pot să fac aşa ceva.

— De ce nu? Dacă ar ajuta? Dacă l-ar ajuta pe rege?

— Prea franțuzesc, spune ea cu tristețe. Prea franțuzesc.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Întreaga curte e pe cale să se mute de la palatul Whitehall la o altă reşedinţă a regelui, numită Hampton Court. Nimeni nu mi-a descris-o, dar mă aştept să văd un conac de ţară de dimensiuni respectabile. Ca să fiu sinceră, sper să fie o locuinţă mai mică, în care să putem trăi mai simplu. Palatul Whitehall e ca un mic oraş în inima Londrei şi m-aş rătăci de cel puţin două ori pe zi dacă n-aş fi îndrumată de doamnele mele. Zarva e neîntreruptă: oameni care vin şi pleacă, încheie tot felul de târguri sau se ceartă, muzicieni care exersează, neguţători care-şi oferă produsele, ba chiar şi vânzători ambulanţi care vin să vândă una-alta servitoarelor. E ca un sat plin de oameni care n-au altă treabă decât să bârfească, să răspândească zvonuri şi să pricinuiască necazuri.

Toate tapiseriile splendide, covoarele, instrumentele muzicale, avuţiile, vesela, pocalele şi paturile sunt încărcate într-o caravană de căruţe, în ziua plecării noastre, de parcă s-ar muta un întreg oraş. Toţi caii sunt înşeuaţi, iar şoimii sunt aşezaţi în căruţe speciale, stând pe stâlpii lor înconjuraţi de un paravan din nuiele împletite, cu capetele acoperite de glugi rotindu-se nerăbdătoare încolo şi-ncoace şi penele frumoase din creştetul glugii săltând precum panaşul unui cavaler ce luptă în turnir. Îi privesc şi-mi spun că sunt la fel de oarbă şi de neputincioasă ca ei. Şi eu, şi şoimii ne-am născut ca să fim liberi, să mergem unde vrem, şi iată-ne prizonierii bunului-plac al regelui, aşteptându-i porunca.

Mânaţi cu biciul de vânători, câinii se împrăştie prin curţi, lătrând şi sărind nerăbdători. Toate marile familii îşi împachetează lucrurile, le dau porunci servitorilor, îşi pregătesc caii şi caravanele lor de căruţe şi ne înşiruim în procesiune, dimineaţa devreme, ca o mică oştire, ca să ieşim pe porţile de la Whitehall şi să pornim de-a lungul fluviului, spre Hampton Court.

De astă dată, Domnul fie lăudat, regele e vesel şi plin de voie bună. Îmi promite că va călări alături de mine şi de doamnele mele ca să-mi poată vorbi despre ţinuturile pe care le străbatem. Nu mai trebuie să urc într-o litieră, ca atunci când am sosit în Anglia, acum mi-e îngăduit să merg călare şi am o

rochie nouă de călărie, a cărei fustă lungă cade în falduri de o parte şi de alta a şeii. Nu sunt o călăreață pricepută, căci n-am fost niciodată învățată aşa cum se cuvine. Fratele meu ne lăsa pe Amelia şi pe mine să călărim doar caii cei mai blânzi şi mai graşi din grajdul său mic, însă regele a fost bun cu mine şi mi-a dăruit un cal doar al meu, o iapă blajină, cu pas domol. Când o ating cu călcâiele, porneşte la trap, dar când frica mă face să trag de hățuri, trece iarăşi la un pas molcom. Am îndrăgit-o imediat pentru această supunere, fiindcă mă ajută să-mi ascund frica în fața acestei curți neînfricate.

E o curte care adoră călăria, vânătoarea şi galopul. Aş părea cu totul neghioabă dacă n-ar fi micuța Katherine Howard, care se pricepe la călărie doar puțin mai bine decât mine, astfel că, având-o pe ea drept tovarăşă, regele merge încet între noi două, ne spune amândurora să ținem hățurile mai ferm şi să stăm mai drepte şi ne laudă curajul şi progresele.

E atât de binevoitor şi de încântător, încât nu mă mai tem că mă va crede laşă şi încep să călăresc mai cu încredere, să mă uit în jur şi să mă simt bine.

Părăsim oraşul pe drumuri şerpuite, atât de înguste că nu putem merge decât doi alături, şi toți oamenii din oraş se apleacă pe ferestre ca să ne vadă cum trecem, iar copiii țipă şi aleargă pe lângă alaiul nostru. Pe drumurile largi, ocupăm amândouă laturile, iar vânzătorii din piața aflată în mijloc strigă binecuvântări şi-şi scot pălăriile când trecem pe lângă ei. Locul musteşte de viață şi răsună de o cacofonie de zgomote: oameni care strigă prețurile produselor, huruitul tunător al roților de căruță pe pavajul de piatră. Oraşul are o duhoare proprie aparte: de băligar de la miile de animale ținute pe străduțele lăturalnice, de măruntaie aruncate din măcelării şi pescării, de piele tăbăcită şi de fum. Din când în când se iveşte câte o locuință impunătoare, aşezată în mijlocul mizeriei, indiferentă față de cerşetorii de la porțile ei. Ziduri înalte o feresc de stradă şi întrezăresc doar vârfurile copacilor înalți din grădinile închise. Nobilii din Londra îşi ridică reşedințele grandioase alături de cocioabe prăpădite şi închiriază spațiul de la poartă vânzătorilor ambulanți. E atâta zgomot şi atâta învălmăşeală, că mă simt amețită şi mă bucur când ieşim în tropotul cailor pe porțile uriaşe şi mă trezesc dincolo de zidurile oraşului.

Regele îmi arată vechile şanţuri de apărare săpate în trecut pentru a proteja Londra de invadatori.

— Acum nu mai vin oameni? îl întreb.

— Niciun om nu e vrednic de încredere, îmi răspunde sumbru. Oamenii ar fi venit dinspre miazănoapte şi dinspre răsărit, dacă n-ar fi simţit deja ciocanul mâniei mele, iar scoţienii ar veni dacă s-ar crede în stare. Însă nepotului meu, regele Iacob, îi e frică de mine, aşa şi trebuie, iar gloatei din Yorkshire i-am dat o lecţie pe care n-o va uita niciodată. Jumătate din ei jelesc cerniţi cealaltă jumătate, care sunt morţi.

Nu mai spun nimic, de teamă să nu-i stric dispoziţia fericită. Calul lui Katherine se poticneşte, făcând-o să scoată un mic strigăt şi să se prindă zdravăn cu mâinile de coama animalului, iar regele râde de ea şi-o face laşă. Conversaţia lor îmi lasă libertatea de-a privi în jur.

Dincolo de zidurile oraşului se zăresc case mai mari, construite la o oarecare depărtare de drum, cu grădini mici în faţă sau terenuri cultivate în şiruri dese. Fiecare familie are un porc în ogradă, iar unele ţin, pe lângă găini, vaci sau capre în grădină. E o ţară bogată, văd asta pe chipul oamenilor, care au obrajii rotunzi şi rumeni şi zâmbetul celor bine hrăniţi. După încă o milă de la ieşirea din oraş ajungem într-o zonă de ţară cu câmpuri deschise, mici garduri vii, ferme îngrijite şi ici-colo mici sate şi cătune. La fiecare răspântie e un altar care a fost distrus, uneori o statuie a Maicii Domnului cu capul sfărâmat cu nepăsare, care are totuşi la picioare un buchețel de flori proaspete: e clar că schimbările legii nu i-au convins pe toţi englezii. Într-un sat din două se transformă ori se dărâmă câte o mică mănăstire sau abaţie. E extraordinar să vezi prefacerile pe care le-a pricinuit acest rege chipului ţării sale în doar câţiva ani. E ca şi cum stejarii ar fi fost proscrişi dintr-odată şi toţi arborii falnici, frumoşi şi umbroşi ar fi fost doborâţi peste noapte. Regele a smuls inima ţării sale şi e prea devreme pentru a putea vedea cum va trăi şi va respira ea în lipsa lăcaşurilor sfinte şi a vieţii sfinte care au călăuzit-o de când lumea.

Regele îşi întrerupe conversaţia cu Katherine Howard şi-mi spune:

— Am o ţară minunată!

Nu sunt atât de nesăbuită încât să remarc că i-a distrus sau i-a furat una dintre cele mai mari comori.

— Ferme bune, spun, şi...

Mă opresc, fiindcă nu cunosc cuvântul englezesc pentru animale. I le arăt.

— Oi, îmi vine el în ajutor. Aceasta e avuția țării. Producem lână pentru întreaga lume. Nu există haină în toată creştinătatea care să nu fie țesută din lână englezească.

Nu e chiar adevărat, căci în Cleves ne tundem propriile oi şi ne țesem propria stofă de lână, dar ştiu că negoțul englezesc cu lână este foarte răspândit şi, pe deasupra, nu vreau să-l corectez.

— Bunica ține turma noastră în South Downs, se bagă în vorbă Katherine. Şi carnea e nespus de bună, Sire. O voi ruga să vă trimită.

— Într-adevăr, fată frumoasă? întreabă el. Şi mi-o vei găti?

Ea râde.

— Aş putea să încerc, Sire.

— Mărturiseşte, n-ai fi în stare să găteşti o halcă sau să faci un sos! Mă îndoiesc că ai pus vreodată piciorul într-o bucătărie.

— Alteță, dacă vreți să vă gătesc, voi învăța. Dar recunosc că ați mânca mai bine dacă v-ar găti bucătarii voştri.

— Sunt încredințat, răspunde el. Iar o fată frumoasă ca tine n-are nevoie să gătească. Sunt sigur că ai alte căi de a-ți încânta soțul.

Vorbele celor doi sunt prea iuți ca să le pot urmări, dar mă bucur că soțul meu e voios şi că tânăra Katherine ştie cum să se descurce cu el. Sporovăieşte cu el ca o copiliță, iar el o găseşte amuzantă, aşa cum şi-ar alinta un bătrân nepoata preferată.

Îi las să vorbească şi continui să privesc în jur. Drumul înaintează acum de-a lungul fluviului lat, cu ape repezi şi cu furnicarul lui de barcagii, barje ale familiilor nobile, luntre, şlepuri de negoț ce se îndreaptă încărcate spre Londra şi pescari cu undițele întinse ca să prindă peşte bun de apă dulce. Luncile, încă pline de umezeală după viiturile de primăvară, sunt luxuriante şi ici-colo lucesc ochiuri de apă. Un bâtlan mare se ridică încet dintr-un iaz pe lângă care trecem şi, bătând din aripile largi, zboară spre apus înaintea noastră,

lipindu-şi de trup picioarele lungi.

— Hampton Court e o locuință mică? întreb.

Regele dă pinteni calului ca să-mi vorbească.

— O locuință grandioasă, spune el. Cea mai frumoasă reşedință din lume!

Mă îndoiesc foarte tare că regele francez care a construit Fontainebleau sau maurii care au construit Alhambra ar fi de acord, dar cum n-am văzut niciunul din cele două palate, nu-l corectez.

— Voi ați construit-o, Alteță?

De îndată ce rostesc întrebarea, îmi dau seama că am spus iarăşi ce nu trebuia. M-am gândit că asta l-ar îndemna să-mi vorbească despre alcătuirea planurilor şi construirea reşedinței, dar fața lui, atât de zâmbitoare şi de chipeşă înainte, se întunecă brusc. Micuța Katherine răspunde repede:

— A fost construită pentru rege. De către un sfetnic care s-a dovedit a fi un sfătuitor fățarnic. Singurul lucru bun pe care l-a făcut a fost să construiască un palat potrivit pentru Maiestatea Sa. Sau cel puțin aşa mi-a spus bunica.

Regele se înseninează şi râde tare.

— Spui fără îndoială adevărul, domniță Howard, deşi erai doar o copilă când Wolsey m-a trădat. A fost un sfătuitor fățarnic, dar reşedința pe care a construit-o şi mi-a dăruit-o e aleasă.

Se întoarce spre mine, zicând cu mai puțină căldură:

— Acum îmi aparține. Asta e tot ce trebuie să ştiți. Şi este cea mai aleasă reşedință din lume.

Încuviințez din cap şi îmi îndemn calul înainte. Oare câți oameni l-au ofensat pe acest rege de-a lungul anilor nenumărați ai domniei sale? El rămâne în urmă preț de câteva clipe şi vorbeşte cu maestrul său de călărie, care merge alături de tânărul Thomas Culpepper, vorbind şi râzând cu acesta.

Călăreții din fața noastră părăsesc drumul şi atunci zăresc înaintea noastră poarta impunătoare. Vederea ei mă face să încremenesc de uimire. Este într-adevăr un palat imens, construit din cărămidă frumoasă, de un roşu aprins, cel mai costisitor dintre toate materialele de construcție, cu arcade şi chei de boltă din piatră albă, strălucitoare. Habar n-am avut că e atât de măreț şi de elegant! Pătrundem pe poarta enormă de piatră şi pornim pe drumul şerpuit spre palat, apoi trecem de

poarta interioară şi copitele cailor noştri răsună tunător pe pavajul marii curţi interioare. Curtea e uriaşă, iar servitorii ce ies din palat deschid larg uşile duble imense, astfel că pot vedea sala cea mare aflată dincolo de ele. Servitorii se aliniază ca o gardă de onoare, îmbrăcaţi în livreaua casei regale Tudor, fiecare după rangul lui, şir după şir de bărbaţi şi femei dedicaţi slujirii noastre. Reşedinţa aceasta poate să adăpostească sute de oameni, e un palat uriaş, construit pentru plăcerea curţii. Mă simt din nou copleşită, bogăţia acestei ţări e prea mare pentru mine.

— Ce s-a întâmplat cu omul care a construit reşedinţa? o întreb pe Katherine în timp ce descălecăm în curtea mare, în zarva curtenilor, a ţipetelor ascuţite ale pescăruşilor pe fluviul din spatele clădirii şi a corbilor ce croncănesc pe turle. Ce s-a întâmplat cu sfetnicul care i-a adus ofensă regelui?

— Cardinalul Wolsey, spune ea încet. A fost găsit vinovat că a uneltit împotriva regelui şi a murit.

— A murit şi el?

Descopăr că nu îndrăznesc să întreb ce lovitură l-a doborât pe constructorul acestei reşedinţe princiare.

— Da, a murit în dizgraţie, răspunde ea scurt. Regele s-a întors împotriva lui. Ştiţi, uneori face lucrul ăsta.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Mă aflu iarăşi în vechile mele odăi de la Hampton Court şi câteodată, când trec din grădină în încăperile reginei, mi se pare că timpul a încremenit în loc şi că sunt aceeaşi proaspătă mireasă cu toate motivele de speranță, cumnata mea se află pe tronul Angliei, grea cu primul ei copil, soțul meu abia a primit titlul de lord Rochford, iar nepotul meu va fi următorul rege al Angliei.

Câteodată, când mă opresc lângă una din ferestrele cu ochiuri mari şi privesc grădina ce se întinde în jos spre fluviu, aproape că îi pot vedea pe Anne şi George plimbându-se pe potecile acoperite cu pietriş, mână-n mână, cu capetele aproape lipite unul de altul. Mă gândesc că poate îi voi urmări din nou, aşa cum îi urmăream neîncetat, şi voi vedea micile lui gesturi de afecțiune, mâna lui pe şalele ei chinuite de dureri, capul ei atingându-i umărul. Când era grea, obişnuia să se agațe de el ca să găsească alinare, iar el se purta mereu duios cu ea, sora care ar fi putut să-l poarte în pântece pe următorul rege al Angliei. Dar când am rămas grea, în ultimele luni petrecute împreună, el nu m-a luat niciodată de mână şi nici n-a simțit vreun pic de compasiune pentru epuizarea mea. Nu şi-a pus niciodată mâna pe pântecul meu umflat, ca să simtă pruncul mişcând, nu mi-a oferit niciodată brațul, îndemnându-mă să mă sprijin de el. Au fost atât de multe lucruri pe care nu le-am făcut niciodată împreună şi cărora le simt lipsa acum! Nici dacă am fi avut o căsnicie fericită n-aş fi putut să regret mai amarnic că l-am pierdut. Între noi au rămas atât de multe lucruri neîncheiate şi nerostite, iar acum nu vor mai fi niciodată rostite sau încheiate. După ce a murit, l-am trimis pe fiul lui de lângă mine. Îl cresc nişte prieteni ai neamului Howard şi va intra în rândurile Bisericii, nu am nicio ambiție pentru el. Am pierdut marea moştenire Boleyn pe care o adunam pentru el, iar numele lui de familie nu îi aduce niciun strop de cinste, ci doar ruşine. Când i-am pierdut pe ei doi, pe Anne şi pe George, am pierdut totul.

Ducele de Norfolk s-a întors din misiunea sa în Franța şi stă încuiat împreună cu regele ore în şir. Se bucură de cea mai mare cinstire, oricine îşi poate da seama că i-a adus regelui

veşti bune de la Paris. Dacă n-aş fi văzut ascensiunea familiei noastre în purtarea arogantă a membrilor ei, în aerul sporit de autoritate al arhiepiscopului Gardiner, aliatul nostru, în apariția rozariilor şi a crucifixelor la centuri şi la gâturi, aş fi văzut-o în declinul grupului de reformatori: în supărarea prost ascunsă a lui Thomas Cromwell, în aerul meditativ al arhiepiscopului Cranmer, în felul cum caută să-l vadă pe rege şi nu reuşesc să obțină o audiență. Dacă descifrez corect semnele, înseamnă că partida noastră, a celor din neamul Howard şi a papiştilor, se află iarăşi în ascensiune. Avem credința noastră, avem tradițiile noastre şi o avem pe fata care atrage privirea regelui. Thomas Cromwell a secătuit complet Biserica, nu mai are nicio avuție să-i ofere regelui, iar fata pe care a susținut-o, regina, poate că învață engleza, dar nu e în stare să învețe să flirteze. Dacă aş fi o curteană nehotărâtă, aş găsi o cale de-a mă împrieteni cu ducele de Norfolk şi aş trece în tabăra lui.

Acesta mă cheamă în odăile sale. Mă îndrept într-acolo pe coridoarele familiare. Mirosul de levănțică şi rozmarin se ridică de sub tălpile mele, din ierburile aromate presărate pe jos, lumina dinspre fluviu se revarsă prin ferestrele mari din fața mea şi mi se pare că fantomele lor aleargă chiar înaintea mea prin galeria cu lambriuri de lemn, că fusta ei tocmai a dispărut după un colț, că pot să mai aud râsul lipsit de griji al soțului meu răsunând în aerul scăldat de soare. Dacă aş merge puțin mai repede, i-aş ajunge din urmă, aşadar chiar şi acum e întocmai ca întotdeauna. Am simțit mereu că, dacă aş putea păşi ceva mai repede, i-aş ajunge din urmă şi aş afla tainele pe care şi le împărtăşeau.

Mă grăbesc fără voia mea, dar când dau colțul, coridorul cu lambriuri e pustiu, în afara străjerilor Howard de la uşă, iar ei n-au zărit nicio fantomă. I-am pierdut pe cei doi, ca de fiecare dată. Sunt prea iuți pentru mine în moarte, aşa cum au fost şi în viață. Nu m-au aşteptat, nu m-au vrut niciodată alături de ei. Străjerii bat la uşă şi apoi mi-o deschid larg. Intru.

— Ce mai face regina? întreabă fără niciun preambul ducele aşezat la o masă.

Şi trebuie să mă silesc să-mi aduc aminte că e vorba de o regină nouă, nu de iubita şi enervanta noastră Anne.

— E veselă şi arată bine.

Dar nu va fi niciodată o mare frumusețe, cum a fost fata noastră.

— A avut-o?

E o grosolănie, dar presupun că ducele e obosit după călătorie şi nu are vreme de polițețuri.

— Nu. Din câte-mi dau seama, este în continuare neputincios.

Se lasă o tăcere prelungă, în care ducele se ridică de pe jilț şi se duce să se uite pe fereastră. Mă gândesc la ziua când am stat amândoi aici, când el m-a întrebat despre Anne şi George şi când s-a uitat pe fereastră ca să-i vadă plimbându-se pe potecile cu pietriş, până în jos spre fluviu. Mă întreb dacă-i mai poate vedea, chiar şi acum, ca mine. Atunci m-a întrebat dacă sunt geloasă pe ea, dacă aş fi pregătită să acționez împotriva ei. Mi-a spus că, punând-o pe ea în pericol, ar fi posibil să-mi salvez soțul. M-a întrebat dacă îl iubesc pe George mai mult decât pe ea. M-a întrebat dacă mi-ar păsa foarte tare dacă ea ar muri.

Următoarea lui întrebare întrerupe amintirile pe care aş vrea să le pot uita.

— Crezi că ar fi posibil ca lui să i se fi... se opreşte o clipă... dorit răul?

Să i se fi dorit răul? Nu-mi vine să-mi cred urechilor! Oare ducele chiar sugerează la modul serios că regele este neputincios cu soția lui ca urmare a unui blestem, a unei vrăji sau a unei dorințe de rău? Fără îndoială, legea pământului spune că neputința unui bărbat sănătos poate fi pricinuită numai de lucrarea unei vrăjitoare, dar în viața reală, oricine ştie că boala sau bătrânețea îi pot produce bărbatului slăbiciune, iar regele e îngrozitor de gras, aproape paralizat de durere şi bolnav ca un câine, atât la trup, cât şi la suflet. Să i se fi dorit răul? Ultima oară când regele a susținut că e victima unei dorințe de rău, femeia acuzată a fost cumnata mea, Anne, care a ajuns pe eşafod, vinovată de vrăjitorie, dovada fiind neputința regelui cu ea şi poftele ei trupeşti cu alți bărbați.

— Nu se poate să vă gândiți că regina...

Mă întrerup o clipă, apoi urmez:

— Nimeni n-ar putea să creadă că *această* regină... că încă o regină...

Ideea e atât de nebunească, atât de plină de pericole, încât

nici măcar eu n-o pot pune în cuvinte.

— Țara nu va suporta... nimeni nu va crede... încă o dată... Nu poate să facă iarăşi acelaşi...

— Nu mă gândesc la nimic. Dar dacă şi-a pierdut bărbăția, înseamnă că există cineva care-i doreşte răul. Cine ar putea fi, dacă nu ea?

Tac. Dacă ducele adună dovezi că regina îi doreşte răul soțului ei, înseamnă că e ca şi moartă.

— Deocamdată nu simte dorință față de regină, încep. Dar fără îndoială nu e nimic mai rău de-atât, nu? Dorința poate să apară. La urma urmei, nu mai e tânăr, nu e sănătos.

Ducele încuviințează din cap. Încerc să-mi dau seama ce vrea să audă. Continui:

— Şi simte dorință pentru altele.

— Ah, asta dovedeşte acuzația! exclamă el cu viclenie. Poate că i s-a dorit răul numai când se culcă cu regina, ca să nu poată fi bărbat cu ea, ca să nu poată dărui Angliei un fiu şi moştenitor.

— Dacă aşa spune Domnia Voastră, încuviințez într-un sfârşit.

Nu are rost să arăt că e mult mai probabil ca, fiind bătrân şi adesea bolnav, să nu mai simtă pofta trupească dinainte şi doar o mică destrăbălată precum Katherine Howard, cu şmecheriile şi cu farmecul ei, să-i poată trezi dorința.

— Aşadar, cine să-i dorească răul? stăruie el.

Ridic din umeri. Persoana pe care aş numi-o, oricare ar fi ea, ar trebui să-şi ia rămas-bun de la viață, căci, dacă e acuzată de vrăjitorie împotriva regelui, e moartă. Nu poate exista nicio dovadă de inocență şi nicio pledoarie de nevinovăție. Potrivit noilor legi, orice intenție trădătoare, orice gând constituie o crimă tot atât de gravă ca fapta însăşi. Regele Henric a dat o lege care le interzice oamenilor să gândească şi poporul nu îndrăzneşte să creadă că el greşeşte.

— Nu ştiu cine ar face o faptă atât de mârşavă, spun cu tărie. Nu-mi pot închipui.

— Regina primeşte în vizită luterani?

— Nu, niciodată.

E adevărat. Are cea mai mare grijă să se supună obiceiurilor englezeşti şi ia parte la liturghie potrivit regulilor arhiepiscopului Cranmer, de parcă ar fi o nouă Jane Seymour,

născută pentru a sluji.

— Primeşte papişti?

Întrebarea mă uluieşte. Vorbim despre o fată din Cleves, un ţinut care este însăşi inima reformei. A fost educată să-i considere pe papişti diavolul pe pământ.

— Fireşte că nu! A fost născută şi crescută în religia protestantă, a fost adusă aici de partida protestantă, cum să primească papişti?

— Lady Lisle îi este prietenă intimă?

Privirea rapidă pe care i-o arunc îi arată că sunt şocată.

— Trebuie să fim gata, trebuie să fim pregătiţi. Duşmanii noştri se află pretutindeni! mă avertizează el.

— Însuşi regele a numit-o pe lady Lisle în suita ei, iar Anne Bassett, fiica acesteia, se numără printre favoritele lui! N-am nicio dovadă împotriva lui lady Lisle.

Pentru că nu există niciuna şi nici nu are cum să existe.

— Dar lady Southampton?

— Lady Southampton?! repet nevenindu-mi să cred.

— Da.

— Nu ştiu nimic nici împotriva lui lady Southampton.

Ducele încuviinţează din cap. Ştim amândoi că dovezile, mai ales cele privitoare la vrăjitorie sau la dorinţa de rău, nu sunt greu de ticluit. Mai întâi e o şoaptă, apoi o acuzaţie, apoi un potop de minciuni, pe urmă o judecată de ochii lumii, iar după aceea, o condamnare. S-a mai făcut asta şi înainte, pentru ca regele să poată scăpa de o soţie pe care n-o dorea, o femeie care putea fi trimisă la eşafod fără ca familia ei să ridice un deget ca s-o salveze.

Ducele dă aprobator din cap, iar eu aştept clipe lungi, cuprinsă de o groază tăcută, gândindu-mă că îmi poate porunci să fabric dovezile care vor aduce moartea unei femei nevinovate, gândindu-mă ce să spun dacă-mi cere un lucru atât de cumplit. Nădăjduind că voi găsi curajul să-l refuz şi ştiind bine că nu-l voi avea. Dar el nu spune nimic, aşa că îi fac o reverenţă şi pornesc spre uşă. Poate că a terminat cu mine.

— Va găsi el dovezi de uneltire, prezice ducele în clipa în care pun mâna pe zăvorul de aramă. Va găsi dovezi împotriva ei, ştii bine.

Încremenesc pe dată.

— Dumnezeu s-o ajute!

— Va găsi dovezi că fie papiştii, fie luteranii i-au băgat în casă o vrăjitoare care să-i răpească bărbăția.

Încerc să-mi păstrez chipul lipsit de orice expresie, dar ceea ce aud înseamnă un dezastru atât de mare pentru regină şi, poate, o primejdie atât de mare pentru mine, încât simt cum îmi sporeşte panica la auzul vorbelor calme ale unchiului.

— Pentru noi e mai bine dacă-i găseşte pe luterani trădători, îmi aminteşte el. Şi nu pe cei din partida noastră.

— Da, încuviințez.

— Sau, dacă nu va căuta s-o trimită la moarte, va obține divorțul pe temeiul că ea a fost promisă dinainte, iar dacă asta nu ține, va obține divorțul pe temeiul că n-a dorit-o şi, prin urmare, nu a consimțit la cununie.

— A spus „Da” în fața martorilor, şoptesc. Am fost cu toții acolo.

— În sinea lui n-a consimțit.

— O! Asta spune acum? întreb după o clipă de tăcere.

— Da. Dar dacă ea neagă că a fost promisă dinainte, el poate totuşi să susțină că nu e în stare să consume căsătoria fiindcă vrăjitoria pusă la cale de duşmani acționează împotriva lui.

— De papişti? întreb.

— Papişti ca prietenul ei, lordul Lisle.

Las să-mi scape un geamăt.

— Va fi acuzat?!

— E posibil.

— Sau de luterani? şoptesc.

— Luterani precum Thomas Cromwell.

Pe chipul meu se oglindeşte clar şocul.

— Acum e luteran?

Ducele zâmbeşte şi spune cu un glas moale ca mătasea:

— Regele va crede ce vrea. Dumnezeu îl va călăuzi în înțelepciunea lui.

— Dar cine crede că i-a răpit bărbăția? Cine e vrăjitoarea?

E cea mai importantă întrebare, mai cu seamă pentru o femeie. E întotdeauna cel mai important lucru pe care trebuie să-l ştie o femeie. Cine va fi numită vrăjitoare?

— Ai pisică? întreabă el zâmbind.

Simt că îngheț de groază, de parcă răsuflarea mea ar fi

făcută din zăpadă.
— Eu? repet. Eu?
Ducele râde.
— O, lady Rochford, nu fă mutra asta! Nu te va acuza nimeni câtă vreme te afli sub protecția mea. Pe deasupra, nu ai pisică, nu? Niciun demon drept ajutor ascuns pe undeva? Nicio păpuşă de ceară? Niciun sabat la miezul nopții?
— Nu glumiți! spun cu un glas nesigur. Nu e un lucru de râs.
Ducele redevine îndată sobru.
— Ai dreptate, nu e. Aşadar, cine e vrăjitoarea care-i răpeşte bărbăția regelui?
— Nu ştiu. Niciuna dintre doamnele ei. Niciuna dintre noi.
— Atunci, poate că e însăşi regina? sugerează el repede.
— Fratele ei o va apăra, îngaim. Chiar dacă nu aveți nevoie de alianța cu el, chiar dacă v-ați întors din Franța cu promisiunea de prietenie a francezilor, de bună seamă că nu puteți risca duşmănia fratelui ei, nu? Ar putea să ridice împotriva noastră alianța protestantă!
El ridică din umeri.
— Vei descoperi, cred, că fratele ei s-ar putea să n-o apere. Şi am obținut într-adevăr prietenia Franței, orice s-ar întâmpla mai departe.
— Vă felicit. Dar regina este sora ducelui de Cleves. Nu poate fi declarată vrăjitoare, sugrumată de fierarul satului şi îngropată la o răscruce cu un țăruş în inimă!
El desface brațele, de parcă n-ar avea nimic de-a face cu aceste hotărâri.
— Nu ştiu. Eu nu fac decât să-l slujesc pe Maiestatea Sa. Vom vedea. Dar trebuie s-o urmăreşti cu atenție.
— Ca să aflu dacă e vrăjitoare?!
Cu greu îmi pot reține uimirea din glas.
— Ca să strângi dovezi. Dacă regele vrea dovezi, indiferent pentru ce, noi, cei din neamul Howard, i le vom da.
Se opreşte, apoi adaugă:
— Nu-i aşa?
Tac.
— Aşa cum am făcut întotdeauna.
Aşteaptă să încuviințez.
— Nu-i aşa?

— Da, milord.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Thomas Culpepper, ruda mea, aflat în slujba regelui şi foarte apreciat de acesta fără alt motiv decât că e chipeş şi are ochi de un albastru intens, e un nemernic şi un om care nu-şi ține promisiunile şi nu mă voi mai vedea cu el.

Prima oară l-am întâlnit cu ani în urmă, când a venit în vizită la bunica mea vitregă, la Horsham, iar ea a făcut mare tam-tam din pricina lui şi a jurat că va ajunge departe. Sunt sigură că atunci nici nu m-a remarcat, deşi acum jură că eram cea mai frumoasă fecioară de la Horsham şi că am fost întotdeauna preferata lui. E adevărat că eu l-am remarcat. Pe atunci eram îndrăgostită de acel nimeni, Henry Manox, dar n-am putut să nu-l observ pe Thomas Culpepper. Cred că şi dacă aş fi logodită cu cel mai important om din țară, tot l-aş remarca pe Thomas Culpepper. Oricine l-ar remarca. Jumătate din doamnele de la curte sunt topite de dragoste pentru el.

Are un păr negru, cârlionțat şi nişte ochi foarte albaştri, iar când râde, glasul i se frânge sub greutatea hohotelor într-un fel atât de amuzant, că mă face să vreau să râd şi eu, doar auzindu-l. E cel mai chipeş bărbat de la curte, fără doar şi poate. Regele îl adoră fiindcă e spiritual şi vesel, fiindcă e un dansator minunat şi un mare vânător şi e tot atât de curajos ca orice cavaler în turnir. Regele îl ține lângă el zi şi noapte, îi spune „băiatul meu cel chipeş" şi „micul meu cavaler". Doarme în odaia de culcare a regelui, ca să-l slujească noaptea, şi are mâini atât de blânde, că regele preferă să-i bandajeze el rana de la picior, în locul oricărui spițer sau al oricărei surori de caritate.

Toate fetele şi-au dat seama cât de mult îl plac şi jură că, fiind veri, ar trebui să ne căsătorim, dar el n-are un sfanț al lui, iar eu n-am pic de zestre, iar atunci la ce ne-ar folosi? Dar dacă ar trebui să aleg un bărbat din lumea întreagă cu care să mă mărit, Thomas Culpepper ar fi acela. N-am văzut în viața mea un zâmbet mai obraznic, iar când se uită la mine, mi se pare că mă dezbracă şi apoi mă mângâie peste tot.

Slavă Domnului că acum mă număr printre doamnele reginei şi că, fiind o regină atât de severă şi de pudică, nici nu poate fi vorba de aşa ceva, dar dacă ar fi intrat în dormitorul

comun de la Lambeth, jur că ar fi putut să vină în patul meu şi să găsească o primire caldă. I l-aş fi dat înapoi lui Joan Bulmer pe chipeşul meu Francis dacă aş fi avut o şansă cât de mică cu un băiat ca Thomas Culpepper.

S-a întors la curte după perioada de odihnă petrecută acasă, din pricina rănii căpătate în turnir. A încasat o lovitură urâtă, dar spune că e tânăr şi că oasele tinere se repară repede. E adevărat, e tânăr şi tot atât de plin de viață ca un iepure ce saltă pe câmp primăvara fără motiv. Ajunge să-l priveşti ca să vezi bucuria ce-i curge prin vine. E ca argintul viu, ca zefirul de primăvară. Mă bucur că s-a întors la curte, chiar şi în postul Paştelui tot înveseleşte locul. Dar nu mai departe de azi-dimineață m-a făcut să-l aştept o oră în grădina reginei, când ar fi trebuit să fiu în odăile ei, iar mai târziu, când a venit, mi-a spus că nu poate rămâne, fiindcă e nevoit să dea fuga să-l servească pe rege.

Nu vreau să fiu tratată aşa şi-i voi da o lecție. Nu-l voi mai aştepta niciodată, nici măcar nu mă voi învoi să mă întâlnesc cu el data viitoare când îmi va propune. Va trebui să mă roage nu doar o dată, jur! Pe durata postului voi renunța la flirt şi asta îi va fi învățătură de minte. Ba mai mult, poate că voi deveni meditativă şi serioasă şi nu voi mai flirta niciodată, cu nimeni.

Când mergem la cină, lady Rochford mă întreabă de ce sunt atât de mânioasă şi o încredințez că sunt la fel de fericită pe cât e ziua de lungă.

— Atunci bagă de seamă să zâmbeşti, îmi spune ea cu aerul că nu mă crede nicio clipă. Căci ducele s-a întors din Franța şi te va urmări.

Ridic îndată bărbia şi-i arunc un zâmbet amețitor, de parcă tocmai ar fi spus ceva foarte spiritual. Ba chiar râd puțin, cu râsul meu de curteană, un „ha-ha-ha” foarte suav şi elegant, cum am auzit la alte doamne. Ea înclină uşor capul.

— Aşa e mai bine.

— Dar ce-a făcut ducele în Franța? o întreb.

— Încep să te intereseze problemele lumii? îmi răspunde ea ironic.

— Nu sunt complet proastă.

— Unchiul tău e un om foarte important şi foarte bine văzut de rege. S-a dus în Franța ca să obțină prietenia regelui

francez, astfel încât țara noastră să nu se confrunte cu pericolul reprezentat de Sfântul Pă… adică de Papă, de împărat şi de regele Franței, aliați cu toții împotriva noastră.

Faptul că lui Jane Boleyn aproape i-au scăpat cuvintele „Sfântul Părinte”, pe care nu mai avem voie să le rostim, mă face să zâmbesc. Spun cu istețime:

— O, ştiu despre ce e vorba. Asta e din pricină că ei vor să-l pună pe tronul nostru pe cardinalul Pole, din răutate.

Jane Boleyn clatină din cap şi mă previne:

— Nu vorbi despre asta!

— E adevărat, stărui eu. De aceea, biata lui mamă bătrână şi toți cei din neamul Pole sunt în Turn. Pentru că lordul cardinal vrea să-i cheme pe papiştii din Anglia să se ridice împotriva regelui, aşa cum au făcut şi înainte.

— Nu se vor mai ridica niciodată împotriva regelui, spune ea sec.

— Pentru că acum ştiu că greşesc?

— Pentru că majoritatea sunt morți, răspunde scurt. Şi asta a fost tot opera unchiului tău.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Mi s-a spus că postul Paştelui va fi respectat la curte cu mare solemnitate. Am fost asigurată că nu vom mânca deloc carne roşie. Mă aşteptam să ni se servească peşte pe toată durata celor patruzeci de zile, dar descopăr, chiar în prima seară, la cină, că englezii au o conştiință îngăduitoare. Regele e sensibil la propriile nevoi. În ciuda postului, prin sală se perindă o mulțime variată de feluri de mâncare ținute sus, deasupra capetelor servitorilor, care sunt aduse întâi la masa regală, iar regele şi cu mine luăm câte puțin din fiecare, aşa cum e obiceiul, şi apoi le trimitem prin sală, prietenilor şi favoriților noştri. Am grijă să le trimit la masa doamnelor mele şi a curtenelor cu rang înalt. Nu fac nicio greşeală în privința asta şi nu trimit niciodată felul meu de mâncare preferat vreunui bărbat. Iar asta nu din politețe deşartă: regele mă observă cu atenție. Fiecare vorbă pe care o rostesc la cină şi fiecare gest pe care îl fac sunt urmărite de ochii lui mici, strălucitori, aproape ascunşi de obrajii graşi, de parcă ar vrea să mă prindă cu ocaua mică.

Spre surprinderea mea, ni se serveşte pui, în plăcinte şi tocane, fript cu ierburi aromate care te fac să-ți lase gura apă, scos de pe oase, căci pe perioada postului nu este considerat carne. Regele a decretat că în postul Paştelui puiul este echivalent cu peştele. Mai există tot felul de păsări de vânat (nici acestea nefiind carne, potrivit lui Dumnezeu şi regelui), minunat prezentate, împănate unele cu altele pentru aromă şi frăgezime. Există feluri consistente cu ouă (care nu sunt carne) şi există într-adevăr peşte: păstrăv din iazuri şi preparate minunate din peşte prins pe Tamisa şi din peşte de mare, adus de pescarii care ies cu bărcile departe în larg ca să hrănească această curte lacomă. Mai sunt plăcinte cu raci de apă dulce şi plăcinte cu sardele şi cu heringi, ale căror capete mici şi gustoase ies la iveală din aluatul gros de patiserie. De asemenea, există feluri de mâncare minunate din legume de primăvară, rareori servite la curte, şi mă bucur să le am pe farfurie în această perioadă. Voi mânca puțin acum şi, dacă-mi place în mod deosebit un fel sau altul, mi se va aduce încă o porție mai târziu, pentru o cină privată în odaia mea. N-am

fost în viața mea hrănită atât de îmbelşugat sau atât de bine, slujnica mea din Cleves a trebuit să-mi lărgească corsajul rochiei şi s-au făcut multe comentarii viclene cum că iau proporții şi înfloresc, ca pentru a sugera că motivul pentru care mă îngraş e un prunc. Nu pot să-i contrazic pe curteni fără să mă expun pe mine însămi şi pe soțul meu la comentarii şi mai neplăcute, aşa că am fost nevoită să surâd şi să-i ascult cum mă tachinează, cu aerul că sunt o soție cununată care a împărțit patul cu bărbatul ei şi trage nădejde să fie grea, nu o fecioară neatinsă de soț.

Micuța Katherine Howard a intrat şi le-a spus doamnelor că sunt ridicole, că untul englezesc atât de gustos m-a făcut să mă îngraş puțin şi că sunt oarbe dacă nu văd cât de bine-mi şade. I-am fost profund recunoscătoare pentru asta. E doar o fată nesăbuită şi frivolă, dar are iscusința unei fete proaste, căci, la fel ca orice fată proastă, se gândeşte la un singur lucru şi astfel a devenit foarte pricepută la acesta. Care e singurul lucru la care se gândeşte? Tot timpul, în fiecare clipă a fiecărei zile, Kitty Howard se gândeşte la Kitty Howard.

Renunțăm şi la alte plăceri pe perioada postului. Nu există distracții vesele la curte, dar după cină se citesc texte sfinte şi se cântă psalmi. Nu există piese-mască, nici pantomime amuzante şi, desigur, nici turniruri. Asta mă face să mă simt foarte uşurată, fiindcă, mai presus de toate, înseamnă că nu există posibilitatea ca regele să apară deghizat. Amintirea primei noastre întâlniri dezastruoase încă îmi mai stăruie în minte şi mă tem că stăruie şi într-a lui. Nu faptul că nu l-am recunoscut a fost atât de jignitor, ci faptul bătător la ochi că, la prima vedere, am fost complet scârbită de el. Din ziua aceea nu i-am mai arătat niciodată, prin vorbă, faptă sau chiar printr-o privire, că îl găsesc respingător: e gras, foarte bătrân, iar duhoarea pe care o emană îmi întoarce stomacul pe dos. Dar oricât mi-aş ține respirația şi i-aş zâmbi, e prea târziu ca să-mi răscumpăr greşeala. În clipa aceea când a încercat să mă sărute, fața mea i-a spus totul. Felul cum l-am împins de lângă mine, felul cum am scuipat ca să-mi alung din gură gustul lui! Şi acum plec capul şi roşesc până în albul ochilor la gândul acelei ruşini cumplite. Toate astea i-au lăsat o impresie pe care bunele maniere de mai târziu nu sunt în stare s-o şteargă. În privirea aceea de o clipă, a văzut adevărata mea

părere despre el şi, mai rău, s-a văzut pe sine prin ochii mei: gras, bătrân, dezgustător. Uneori mă tem că vanitatea lui nu-şi va mai reveni după această lovitură. Şi, fiindcă vanitatea i-a fost vătămată, cred că vigoarea lui bărbătească a avut aceeaşi soartă. Sunt sigură că bărbăția i-a fost distrusă de scuipatul meu pe podea şi nu pot face nimic să-mi iau gestul înapoi.

Acesta e un alt lucru la care renunțăm în timpul postului. Slavă Domnului! Voi aştepta cu bucurie această perioadă în fiecare an. Căci în zilele de sărbătoare binecuvântate şi-n cele patruzeci de zile minunate, în fiecare an al vieții mele de femeie măritată vor exista patruzeci de nopți când regele nu va veni în odaia mea, când nu voi zâmbi la intrarea lui şi nu voi încerca să-mi aşez trupul în aşa fel încât să-i fie uşor să-şi sprijine marea greutate deasupra mea, nu voi încerca să mă arăt dispusă, dar nu uşuratică într-un pat care duhneşte din pricina rănii putrede de la piciorul lui, în semiîntuneric, cu un bărbat care nu-şi poate duce sarcina la bun sfârşit.

Povara acestei nefericiri insultătoare, trăită noapte de noapte, mă face să mă simt complet înfrântă, mă umileşte cumplit. În fiecare dimineață mă trezesc disperată. Mă simt umilită, deşi eşecul îi aparține întru totul lui. Noaptea stau trează şi-l aud cum trage vânturi şi geme din pricina durerii din burta umflată şi-mi doresc să fiu departe, aproape oriunde altundeva decât în patul lui. Mă voi bucura nespus să fiu cruțată, pe timpul acestor patruzeci de zile, de chinul cumplit al încercărilor şi nereuşitelor lui, de nopțile fără somn, de gândul că în seara următoare va încerca din nou în van şi că de fiecare dată mă va învinui ceva mai mult şi mă va plăcea şi mai puțin.

Putem să ne bucurăm măcar de această perioadă când ne e îngăduită puțină linişte. Nu trebuie să-mi fac griji despre cum să-l ajut. El nu e silit să trudească deasupra mea ca un mistreț mare şi greoi. Nu va veni în odaia mea, voi putea să dorm în cearşafuri mirosind a levănțică, nu a puroi.

Dar ştiu că această perioadă se va încheia. Va veni Paştele, cu festivitățile sale. Încoronarea mea, care fusese plănuită pentru februarie şi amânată până la intrarea noastră festivă în Londra, va avea loc în mai. Trebuie să iau acest răgaz ca pe-o odihnă bine-venită în ce priveşte prezența soțului meu, dar trebuie să-l folosesc totodată ca să mă asigur că, atunci când

se va întoarce în odaia mea, ne vom descurca mai bine împreună. Trebuie să găsesc o cale de a-l ajuta să vină în patul meu şi să împlinească actul.

Thomas Cromwell e probabil omul cel mai potrivit să mă ajute. Sfaturile lui Kitty Howard sunt întocmai lucrurile la care ar fi trebuit să aştept din partea ei: talentele de seducţie ale unei fete obraznice. Nu îndrăznesc să-mi închipui cum s-a purtat înainte să fie adusă în odăile mele. După ce treburile între mine şi rege se vor mai aranja, va trebui să vorbesc cu ea. O fată, o copilă ca ea, n-ar trebui să ştie cum să lase o cămaşă să cadă de pe ea şi să surâdă peste umărul gol. Pesemne că a fost foarte prost păzită şi foarte rău sfătuită. Doamnele de la curtea mea trebuie să fie mai presus de orice critică, întocmai ca mine. Va trebui să-i spun că, oricare ar fi şmecheriile de flirt pe care le cunoaşte, se cade să renunţe la ele. Şi că n-are voie să mă înveţe asemenea lucruri. Nu pot lăsa să existe nici măcar o umbră de bănuială în privinţa purtării mele. În ţara asta o regină a murit pentru mult mai puţin.

Aştept să se termine cina şi regele să se ridice şi să pornească printre mese, salutând pe drum bărbaţi şi femei. Astă-seară e prietenos, probabil că-l doare mai puţin piciorul. Deseori e greu să-ţi dai seama ce-l supără, căci există foarte multe lucruri care-l fac să se mânie, iar dacă-l întreb şi nu nimeresc pricina, asta îl poate jigni.

Văzându-l că se depărtează, mă uit prin sală şi întâlnesc privirea lui Thomas Cromwell. Îi fac semn să se apropie, iar el vine la mine. Mă ridic, îl iau de braţ şi-l las să mă conducă lângă o fereastră ce dă spre fluviu, de parcă am admira priveliştea şi noaptea friguroasă, cu o puzderie de stele scânteietoare.

— Milord secretar, am nevoie de ajutor, îi spun.

— Cereţi-mi orice, răspunde el.

Zâmbeşte, dar chipul îi e încordat. Rostesc cuvintele pe care le-am repetat de atâtea ori în gând:

— Nu pot să-i aduc plăcere regelui. Ajutaţi-mă!

Se schimbă la faţă într-o clipă, pare bolnav de stânjeneală. Se uită în jur cu aerul că ar vrea să strige el însuşi după ajutor. Mi-e ruşine că vorbesc astfel de lucruri cu un bărbat, însă trebuie să primesc de undeva sfaturi bune. În doamnele mele nu pot avea încredere, iar dacă aş discuta cu sfătuitoarele

mele din Cleves, chiar şi cu Lotte, ar însemna să-i alertez pe mama şi pe fratele meu, căci ele sunt servitoarele lor. Dar căsnicia mea nu e o căsnicie adevărată, nu e o căsnicie cu fapta, ca şi cu vorba. Şi dacă nu e o căsnicie adevărată, înseamnă că nu mi-am făcut datoria față de rege, față de poporul Angliei şi față de mine însămi. Trebuie s-o fac să fie adevărată. Trebuie. Iar dacă acest om îmi poate spune ce nu merge, atunci se cuvine s-o facă.

— Acestea sunt... chestiuni personale, îmi răspunde acoperindu-şi pe jumătate gura cu mâna, ca pentru a opri cuvintele, şi trăgându-se de buză.

— Nu. Este vorba despre rege. Este vorba despre Anglia. Este vorba despre datorie, nu despre lucruri personale.

— Ar trebui să vă sfătuiască doamnele voastre, mai-marea peste doamnele de companie.

— Voi ați încheiat căsătoria, spun găsindu-mi cu greu cuvintele. Ajutați-mă s-o fac să devină adevărată!

— Nu sunt răspunzător...

— Fiți prietenul meu!

El se uită în jur de parcă ar vrea să fugă, dar nu-i dau drumul.

— E încă la început.

— Au trecut cincizeci şi două de zile, spun clătinând din cap.

Cine a numărat zilele cu mai multă atenție decât mine?

— V-a explicat de ce nu-i plăceți? mă întreabă el brusc.

Vorbeşte prea repede pentru mine şi nu înțeleg cuvintele.

— Explicat?

Cromwell scoate un mic sunet de iritare în fața prostiei mele şi se uită în jur, de parcă ar vrea să cheme pe vreun concetățean de-al meu să-mi traducă. Apoi îşi ia seama, amintindu-şi că discuția noastră trebuie să rămână o taină absolută.

— Care e problema cu Înălțimea Voastră? întreabă foarte simplu şi foarte încet, cu gura aproape lipită de urechea mea.

Îmi dau seama că pe chip mi s-a întipărit o uluire imensă şi mă întorc repede spre fereastră, aşa încât curtea să nu-mi vadă şocul şi suferința.

— E vina mea? întreb imperativ. El spune că e vina mea?

Ochii lui mici şi negri sunt îndurerați. Nu-mi poate

răspunde din pricina ruşinii, iar asta îmi spune totul. Problema nu e că regele ar fi bătrân, obosit sau bolnav. Problema e că nu-i plac, că nu mă doreşte, poate chiar că-l dezgust. Fața boțită şi îngrijorată a lui Thomas Cromwell îmi dă de înțeles că regele şi-a discutat deja repulsia cu acest omuleț dezagreabil. Las să-mi scape fără voie:

— Vă spune că mă urăşte?

Grimasa lui chinuită îmi dovedeşte că e adevărat, regele i-a spus acestui om că nu se poate sili să mă iubească. Poate că regele le-a spus şi altora, poate tuturor prietenilor lui. Poate că, în tot acest timp, curtenii au râs în dosul mâinilor albe duse la gură de fata cea urâtă din Cleves care a venit să se mărite cu regele şi acum îl dezgustă.

Umilința acestui gând mă face să mă cutremur şi să mă întorc cu spatele la Cromwell. Nu-i văd plecăciunea şi retragerea rapidă, căci se grăbeşte să scape de mine, aşa cum ai ocoli pe cineva urmărit de un ghinion otrăvitor.

Îmi petrec restul serii cufundată într-o ceață de nefericire adâncă, nu găsesc cuvinte să-mi exprim ruşinea. Dacă n-aş fi trecut printr-o ucenicie atât de dură la curtea din Cleves a fratelui meu, aş fi fugit în odaia mea de culcare şi-aş fi plâns până adormeam. Dar am învățat de mult să fiu încăpățânată şi să dau piept cu greutățile, m-am mai confruntat şi înainte cu antipatia unui domnitor puternic şi am supraviețuit.

Mă silesc să rămân vigilentă, ca un şoim deşteptat din somn şi speriat. Nu-mi las umerii să-mi cadă, nu-mi las surâsul politicos să mi se şteargă de pe față. Când vine timpul ca doamnele să se retragă, îi fac o reverență regelui, soțul meu, fără să-mi trădez o clipă măcar durerea pricinuită de faptul că mă găseşte atât de dezgustătoare, încât nu e în stare să-mi facă lucrul pe care îl fac uneori bărbații cu animalele de povară.

— Noapte bună, Alteță, îi spun.

— Noapte bună, scumpa mea, îmi răspunde cu o tandrețe atât de firească, încât preț de o clipă îmi vine să mă agăț de el ca de singurul meu prieten la această curte şi să-i destăinui frica şi nefericirea mea.

Dar el priveşte deja dincolo de mine, departe de mine. Ochii lui se plimbă peste chipurile doamnelor mele, iar Katherine Howard păşeşte în față şi-i face o reverență, apoi le conduc pe

toate de acolo.

Nu spun nimic în timp ce mi se scot încet colanul de aur, brățările, inelele, plasa de păr, boneta, mânecile, corsajul, cele două fuste, pernițele, jupoanele şi cămaşa. Nu spun nimic când mi se trage peste cap cămaşa de noapte şi mă aşez în fața oglinzii, iar doamnele îmi perie părul, îl împletesc şi-mi prind cu ace de păr boneta de noapte. Nu spun nimic când lady Rochford rămâne în urmă şi mă întreabă cu bunătate dacă am nevoie de ceva, dacă-mi poate fi de vreun folos, dacă am sufletul împăcat astă-seară.

Intră preotul meu şi îngenunchez împreună cu doamnele pentru rugăciunile de seară. Gândurile mele bubuie în ritmul cuvintelor familiare şi nu pot să nu mă gândesc că-mi dezgust soțul, că am făcut asta chiar din prima zi.

Şi atunci îmi amintesc iarăşi. Acel prim moment de la Rochester, când a intrat umflându-se în pene de vanitate şi arătând ca un om de rând, singurul lucru neobişnuit fiind acela că s-a apropiat de mine aşa cum ar face un negustor beat. Dar nu era un bătrân beat dintr-un oraş de provincie, era regele Angliei jucând rolul cavalerului rătăcitor, iar eu l-am umilit în fața întregii curți şi cred că nu mi-o va ierta niciodată.

Antipatia lui față de mine s-a născut în acel moment, pot să bag mâna-n foc. Iar singura lui cale de-a suporta amintirea acelei clipe este aceea de-a spune ca un copil îndurerat: „Ei bine, nici mie nu-mi place de tine!”. Îşi aminteşte cum l-am respins şi am refuzat să-l sărut, iar acum mă respinge el şi refuză să mă sărute. A găsit o cale de-a reface echilibrul, pretinzând că eu sunt o ființă respingătoare. Regele Angliei şi îndeosebi acest rege nu poate fi considerat respingător, mai ales de către sine însuşi.

Preotul termină rugăciunile şi mă ridic în picioare, în timp ce doamnele de companie ies din odaie cu capul plecat, dulci ca nişte îngeraşi cu bonetele lor de noapte. Le las să plece. Nu cer nimănui să vegheze cu mine, deşi ştiu că nu voi dormi în noaptea asta. Am devenit un obiect al dezgustului, întocmai ca în Cleves. Am devenit un obiect al dezgustului pentru propriul meu soț şi nu văd cum am putea să ne împăcăm şi să facem un copil câtă vreme el nu suportă să mă atingă. Am devenit un obiect al dezgustului pentru regele Angliei, iar el e un om cu puteri depline şi fără pic de îngăduință.

Insulta la adresa frumuseții mele nu mă face să plâng, pentru că acum am o grijă mult mai mare. Dacă sunt un obiect al dezgustului pentru regele Angliei, iar el e un om cu puteri depline şi fără pic de îngăduință, ce mi-ar putea face? Acest om a ucis o soție iubită prin cruzime calculată, pe a doua, pe care a adorat-o, a executat-o cu o sabie franțuzească, iar pe a treia, care i-a dăruit un fiu, a lăsat-o să moară din pricina proastei îngrijiri. Mie ce mi-ar putea face?

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Că nu e fericită, asta e sigur, dar e o tânără femeie discretă, mult mai înțeleaptă decât te-ai aştepta la anii ei, şi nu poate fi determinată să se destăinuie. M-am purtat cât am putut de amabil şi de înțelegător cu ea, însă nu vreau să simtă că iscodesc în interesul meu şi nu vreau nici s-o fac să sufere mai mult decât probabil că suferă deja. Cu siguranță că se simte lipsită de prieteni, străină într-o țară a cărei limbă abia începe s-o deprindă şi cu un soț care vădeşte o uşurare atât de vizibilă când o poate ocoli şi o atenție atât de bătătoare la ochi față de altă fată.

Dimineața, după liturghie, vine la mine în timp ce fetele se aranjează ca să meargă la micul dejun.

— Lady Rochford, când vor veni prințesele la curte?

Şovăi, apoi îi amintesc:

— Prințesa Maria. Însă doar lady Elisabeta.

Ea scoate un mic „ah!".

— Da. Aşa. Prințesa Maria şi lady Elisabeta.

— De obicei vin la curte de Paşte, răspund îndatoritoare. Iar atunci pot să-şi vadă fratele şi să vină să vă salute. Am fost surprinşi că nu v-au întâmpinat când ați intrat în Londra.

Mă silesc să mă opresc. Vorbesc prea repede pentru ea. O văd încruntându-se şi luptându-se să-mi urmărească vorbele.

— Îmi pare rău, continui mai rar. Prințesele ar trebui să vină la curte să vă cunoască. Ar trebui să-şi salute mama vitregă. Ar fi trebuit să vă întâmpine la Londra. De obicei, vin la curte de Paşte.

Ea încuviințează din cap.

— Aşa. Pot să le invit?

Şovăi iarăşi. Sigur că poate, dar regelui nu-i va plăcea s-o vadă luând puterea asupra sa în felul ăsta. Însă ducele nu se va opune la niciun fel de problemă între ei şi nu e treaba mea s-o previn.

— Le puteți invita.

Ea dă din cap.

— Vă rog, scrieți!

Mă aşez la masă şi trag spre mine cutiuța cu unelte de scris. Penele sunt gata ascuțite, cerneala e în călimara ei, nisipul în

sită, ca să fie presărat peste cerneala umedă, şi mai e şi un baton cu ceară de sigilat. Ador luxul de la curte, ador să iau pana în mână şi o foaie de hârtie şi să aştept poruncile reginei.

— Scrieți-i prințesei Maria că mă voi bucura s-o văd la curte de Paşte şi că va fi bine-venită ca oaspete în odăile mele, îmi porunceşte ea. E corect să spun aşa?

— Da, răspund scriind cu repeziciune.

— Apoi scrieți-i guvernantei lui lady Elisabeta că mă voi bucura s-o văd şi pe ea la curte.

Inima îmi bate ceva mai repede, ca la o luptă cu urşi. Dacă trimite aceste scrisori, va intra de-a dreptul în bucluc. Sunt nişte provocări absolute la adresa puterii absolute pe care o reprezintă Henric. Nimeni nu face invitații în casa lui, în afară de el însuşi.

— Le puteți trimite în locul meu? mă întreabă.

Aproape că mi se taie respirația.

— Pot. Dacă doriți.

Ea întinde mâna şi spune:

— Le iau eu. Le voi arăta regelui.

— O!

Se întoarce ca să-şi ascundă zâmbetul.

— Lady Rochford, n-aş face niciodată ceva împotriva dorințelor regelui.

— E dreptul Înălțimii Voastre să aveți la curte ce doamne doriți, îi amintesc. E dreptul Înălțimii Voastre ca regină. Regina Caterina insista mereu să-şi aleagă singură curtenele. La fel şi Anne Boleyn.

— Acestea sunt fiicele lui, îmi răspunde ea. Aşa că îl voi întreba înainte să le invit.

Mă înclin. Nu-mi lasă nimic de spus.

— Mai doriți ceva? o întreb.

— Puteți pleca, spune ea politicos.

Ies din odaie. Îmi dau seama că m-a păcălit să-i dau sfaturi proaste şi că a ştiut de la început acest lucru. Nu trebuie să uit că e mult mai inteligentă decât îşi închipuie oricare dintre noi.

Un paj în livrea Norfolk se plimbă prin fața odăilor reginei, îmi întinde un bilet împăturit. Mă retrag într-una din arcadele ferestrelor. Afară, în grădină, vântul uşor leagănă crinii galbeni şi narcisele, iar într-un castan plin cu muguri graşi şi lipicioşi cântă o mierlă. Primăvara vine în sfârşit, cea dintâi primăvară

a reginei în Anglia. Zilele de vară, cu picnicuri, turniruri, vânători şi călătorii de plăcere, plimbări cu barca pe râu şi procesiunea de vară prin marile palate vor începe iar. Poate că regele va învăța s-o suporte sau poate că ea va găsi o cale de a-i aduce plăcere. Voi vedea totul. Voi fi în odăile ei, unde mi-e locul. Mă sprijin de lambriurile lustruite ca să citesc biletul. E nesemnat, ca toate biletele de la duce.

Regele va păstra tovărăşia reginei numai până în clipa când Franța se ceartă cu Spania. A fost convenit. Timpul ei alături de noi poate fi măsurat în zile. Urmăreşte-o. Adună dovezi împotriva ei. Distruge acest bilet.

Mă uit după paj. Stă sprijinit de perete şi aruncă leneş în aer o monedă, prinzând-o întâi cu o față în sus, apoi cu cealaltă. Îi şoptesc încet la ureche:

— Spune-i stăpânului tău că ea le vrea pe prințese la curte. Atât.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Regele e foarte furios la cină astă-seară, îmi dau seama după felul cum o conduce pe regină înăuntru şi nu se uită spre mine, ca de obicei. Îmi pare groaznic de rău, fiindcă am o rochie nouă (încă una!), de un galben foarte deschis, şi e strânsă sub bust, aşa că sânii îmi ies la iveală în cel mai năucitor şi mai neruşinat chip. Dar să încerci să mulțumeşti un bărbat e o pierdere de timp şi o bătaie de cap. Când arăți mai bine ca oricând, e cu mintea în altă parte, iar când îți cere o întâlnire, e silit să plece altundeva, oferindu-ți o scuză nici măcar pe jumătate decentă. Astă-seară, regele e atât de mâniat pe regină, că nici nu se uită la mine, aşa că mi-am irosit rochia cea nouă degeaba. Pe de altă parte, la masa familiei Seymour se află un tânăr grozav de delicios, care îmi apreciază fără îndoială rochia şi ce se află sub ea. Dar nu mai am timp pentru tineri, dat fiind faptul că m-am jurat să duc o viață a negării de sine începând cu acest post. Îl surprind pe Thomas Culpepper uitându-se la mine, dar nu-i arunc nici măcar o privire. Nu-l voi ierta prea uşor pentru că a promis să se întâlnească cu mine şi nu s-a ținut de cuvânt. Probabil că voi trăi şi voi muri fată bătrână şi va fi vina lui.

De ce e furios regele şi ce a făcut ea, nu aflu până după cină, când mă ridic de la masă ca să-i duc ei o batistă pe care a brodat-o ca să i-o dăruiască regelui. E cusută după moda nouă şi foarte elegantă. Ştie să coasă grozav de bine. Dacă un bărbat şi-ar prețui nevasta pentru priceperea la cusut, ar fi cu siguranță favorita lui. Dar nu mai apucă să-i dea batista, căci pe când mă apropii, regele se întoarce pe neaşteptate spre ea şi o înştiințează:

— Va fi mare veselie la curte de Paşte.

Ar fi făcut foarte bine să zică „da” şi nimic mai mult. Dar în schimb spune:

— Mă bucur. Mi-aş dori ca lady Elisabeta şi prințesa Maria să vină la curte.

El pare în culmea furiei şi ea îşi încleştează mâinile una de alta în fața ei, pe masă.

— Lady Elisabeta în niciun caz, răspunde el cu asprime. N-ar trebui să-i doriți tovărăşia, şi nici ea pe a voastră!

Vorbeşte prea repede pentru ea. Îi văd uşoara încruntare nedumerită, dar înțelege cât se poate de bine că el refuză.

— Prințesa Maria, spune ea încet. E fiica mea vitregă.

Simt că mi se taie respirația, atât sunt de uluită fiindcă a îndrăznit să răspundă. Închipuiți-vă că el se răsteşte aşa la tine şi tu rămâi pe poziție!

— Nu înțeleg de ce ați dori să chemați la curte o papistă neclintită, răspunde el glacial. Nu e câtuşi de puțin o prietenă a credinței voastre.

Regina înțelege foarte bine tonul, chiar dacă nu înțelege pe deplin cuvintele. Spune simplu:

— Eu, mama ei vitregă sunt. O îndrum.

Regele râde scurt şi aspru. Mi se face frică de el, chiar dacă ea nu se teme. Zice cu răutate:

— Are aproape aceeaşi vârstă cu voi! Nu cred că va vrea drept mamă pe una ca voi. A avut drept mamă pe una dintre cele mai mari prințese ale creştinătății, iar când le-am despărțit, au preferat să mă sfideze în loc să se cuibărească una în brațele celeilalte pline de iubire. Crezi că are nevoie de o fată de vârsta ei să-i poarte de grijă? Când ea şi mama ei au lăsat moartea să le despartă, mai degrabă decât să-şi nege credința? Crezi că va vrea o mamă care nici măcar nu ştie să vorbească englezeşte? Poate să vă vorbească în latină, greacă, spaniolă, franceză sau engleză, dar nu în germană. Şi voi ce limbă cunoaşteți? O, da, numai germana aleasă!

Ştiu că ar trebui să spun ceva ca să-i abat mânia, dar e atât de răutăcios şi atât de nemilos că mă sperie. Nu sunt în stare să scot o vorbă, stau acolo ca o proastă şi mă minunez de unde găseşte ea putere să nu leşine pe jilț.

S-a înroşit ca para focului de ruşine, de la gulerul rochiei până la boneta greoaie, îi văd roşeața pe sub cămaşa de muselină, pe sub colanul de aur şi pe sub eşarfa. E dureros să-i văd ruşinea în fața mâniei lui şi mă aştept să izbucnească în plâns şi să fugă din încăpere. Dar nu se întâmplă aşa.

— Învăț engleza, spune ea cu o demnitate calmă. Tot timpul. Şi mama ei vitregă sunt.

Regele se ridică de la masă atât de repede, încât jilțul lui greu de aur scrâşneşte zgomotos frecându-se de podea şi e cât pe ce să se răstoarne. E nevoit să se sprijine de masă. S-a făcut roşu la față şi i se zbate o venă de la tâmplă. Sunt pe

jumătate moartă de groază doar uitându-mă la el, dar ea a rămas aşezată, cu mâinile încleştate una de cealaltă pe masă. E ca o bucată mică de lemn, înțepenită de frică, dar fără să se mişte, fără să se năruie. El o sfredeleşte cu privirea, ca pentru a o înspăimânta şi a o face să tacă, dar ea continuă.

— Îmi voi face datoria. Față de copiii noştri şi față de Maiestatea Voastră. Iertați-mă dacă jignesc.

— Invitați-o! se răsteşte el.

Apoi pleacă tropăind furios de la masa cea mare, spre uşa din spatele tronului, ce duce în odăile lui personale. Cum nu foloseşte aproape niciodată această uşă, nu e nimeni acolo să i-o deschidă, aşa că trebuie s-o facă singur. O smuceşte cu putere şi apoi dispare, iar noi rămânem cu toții ca trăsniți.

Ea se uită la mine şi văd că neclintirea ei nu vine din calm: e încremenită de groază. Regele a plecat şi curtea se ridică grăbită în picioare ca să se încline în fața uşii trântite, iar noi suntem cu desăvârşire singure.

— E dreptul reginei să invite doamne în casa ei, spune ea cu glas tremurat.

— Ați învins, îngaim fără să-mi vină a crede.

— Îmi voi face datoria, repetă ea.

— Ați învins! repet neîncrezătoare. A spus: „Invitați-o”!

— Aşa e drept, continuă ea. Îmi fac datoria față de Anglia, îmi voi face datoria față de el.

Anne, Hampton Court, martie 1540

Aştept în odăile mele de la Hampton Court să vină noul ambasador, care a sosit azi-noapte târziu şi trebuie să mi se înfăţişeze în dimineaţa asta. Credeam că regele îl va primi înaintea mea, dar deocamdată nu există planuri pentru o întâmpinare regală.

— Este corect aşa? o întreb pe lady Rochford.

Ea pare puţin nesigură.

— De obicei, ambasadorilor li se organizează o primire specială, ca să fie prezentaţi curţii şi întregului consiliu al regelui.

Desface mâinile ca pentru a spune că nu ştie de ce e tratat altfel ambasadorul din Cleves şi sugerează:

— E postul Paştelui. N-ar fi trebuit să vină în timpul postului, ci de Paşte.

Mă întorc spre fereastră ca să nu-mi vadă iritarea de pe chip. Ambasadorul ar fi trebuit să mă însoţească în călătorie şi să vină în Anglia odată cu mine. Atunci aş fi avut un reprezentant pe lângă rege din clipa când am pus piciorul în Anglia, un reprezentant care ar fi rămas alături de mine. Conţii Overstein şi Olisleger mi-au fost însoţitori, dar ştiau că mă vor părăsi şi vor pleca acasă şi nu aveau experienţă la curţi străine. Ar fi trebuit să am lângă mine un ambasador din prima zi. Dacă ar fi fost cu mine la Rochester, când l-am insultat pe rege cu prilejul primei noastre întâlniri… Dar e inutil să regret acest lucru. Poate că acum, când se află aici, va găsi o cale de-a mă ajuta.

Se aude un ciocănit şi cei doi străjeri deschid uşa larg.

— *Herr Doktor* Carl Harst, anunţă straja, chinuindu-se să rostească titlul.

Ambasadorul din Cleves intră în odaia mea, se uită în jur, căutându-mă din priviri, şi se înclină adânc. Toate doamnele de companie fac o reverenţă, cercetându-l din cap până-n picioare şi remarcând, într-un val de şoapte critice, luciul de uzură al gulerului hainei sale de catifea şi tocurile scâlciate ale cizmelor. Chiar şi panaşul pălăriei sale arată de parcă drumul din Cleves până aici ar fi fost foarte anevoios. Simt că roşesc de ruşine fiindcă acest om îmi reprezintă ţara la cea mai bogată şi

mai frivolă curte din toată creştinătatea. Se va face de râs, şi pe mine împreună cu el.

— *Herr Doktor*, spun întinzându-i mâna să mi-o sărute.

Văd că e surprins de rochia mea la modă, de boneta englezească aşezată îngrijit pe capul meu, de inelele bogate de pe degetele mele şi de lanțul de aur ce-mi încinge mijlocul. Îmi sărută mâna şi mi se adresează în germană:

— Altețã, sunt onorat să mă înfățişez înaintea voastră. Sunt ambasadorul Înălțimii Voastre.

Dumnezeule mare, arată mai degrabă ca un funcționar sărac! Încuviințez din cap şi-l întreb:

— Ați dejunat?

Face o mică strâmbătură de stânjeneală.

— Am... ă... n-am reuşit să...

— Nu ați mâncat?

— Nu am reuşit să găsesc sala, Alteță. Îmi pare rău. Palatul este foarte mare, iar odăile mele sunt la oarecare distanță de clădirea principală şi nu era nimeni...

I-au dat odăi undeva pe la jumătatea distanței dintre clădirea principală şi grajduri!

— N-ați întrebat pe cineva? Sunt mii de servitori...

— Nu vorbesc engleza.

Sunt cu adevărat şocată.

— Nu vorbiți engleza?! Cum vă veți ocupa de treburile țării noastre? Aici nimeni nu vorbeşte germana.

— Poate că fratele Înălțimii Voastre, ducele, s-a gândit că sfetnicii şi regele vorbesc germana...?

— Ştie prea bine că nu.

— Şi s-a gândit că voi învăța engleza. Vorbesc deja latina, adaugă el încercând să se apere.

Sunt atât de dezamăgită încât mai că-mi vine să plâng.

— Trebuie neapărat să luați micul dejun, spun încercând să-mi revin.

Mă întorc spre Kitty Howard, care stă pe lângă mine, ca de obicei, trăgând cu urechea. Până aici e bine-venită să ne asculte convorbirea. Dacă ştie germana îndeajuns de bine ca să iscodească, înseamnă că poate să tălmăcească pentru acest ambasador inutil.

— Domniță Howard, vrei, te rog, să trimiți o servitoare să aducă nişte pâine şi nişte brânză pentru ambasador? Încă nu

a dejunat. Şi nişte bere slabă.

După ce o văd plecând, mă întorc spre el.

— Aveți scrisori de acasă pentru mine?

— Da. Am instrucțiuni de la fratele vostru, iar mama voastră vă trimite dragostea ei şi nădăjduieşte că faceți cinste căminului vostru şi că nu i-ați uitat disciplina iubitoare.

Încuviințez din cap. Aş fi preferat ca ea să-mi trimită un ambasador competent, care să fi făcut la rândul lui cinste căminului meu, în locul acestei binecuvântări reci, dar iau pachetul cu scrisori pe care mi-l întinde omul. El se aşază într-un capăt al mesei ca să mănânce, iar eu la celălalt capăt, ca să citesc scrisorile.

Pe cea de la Amelia o citesc prima. Începe cu o listă de elogii care i s-au adus şi îmi povesteşte cât de mulțumită este de propria ei curte din Cleves. Îi place să stăpânească singură odăile noastre. Îmi vorbeşte despre rochiile sale noi şi despre rochiile mele mai vechi care au fost modificate pentru ea. Toate acestea îi vor forma trusoul, căci urmează să se mărite. Asta mă face să scap o exclamație slabă de surpriză şi lady Rochford spune cu bunătate:

— Nădăjduiesc că nu aveți veşti proaste, Alteță.

— Se căsătoreşte sora mea.

— O, ce minunat! O partidă bună?

Nici nu se compară cu marele meu noroc, desigur. Triumful mărunt al Ameliei ar trebui să mă facă să râd, dar înainte să pot răspunde, sunt nevoită să clipesc ca să-mi înăbuş lacrimile.

— Se va mărita cu cumnatul nostru. Sora noastră mai mare, Sybilla, e deja căsătorită cu ducele de Saxonia, iar Amelia va pleca la curtea lor şi se va căsători cu fratele mai mic al ducelui.

Şi astfel vor deveni o mică familie fericită, toți aproape unii de alții, îmi spun cu amărăciune. Aşadar sunt toți împreună: mama, fratele, două surori şi cei doi soți ai lor, doar eu am fost trimisă departe, să aştept scrisori care nu-mi aduc strop de bucurie, ci doar hrănesc mai departe sentimentul de excludere şi lipsă de bunătate pe care mi l-a insuflat fratele meu toată viața.

— Atunci partida nu se compară cu a voastră.

— Nu există partidă care să se compare cu a mea, răspund.

Dar Amelia se va bucura să trăiască alături de sora noastră, iar fratelui nostru îi place să țină restul familiei aproape.

— Ea nu primeşte blănuri de samur, observă Kitty Howard, făcându-mă să zâmbesc din pricina lăcomiei sale nesățioase şi neruşinate.

— Nu, acesta e lucrul cel mai important, fără îndoială, îi spun surâzând. Nimic nu contează mai mult ca blănurile de samur.

Las deoparte scrisoarea Ameliei. N-am puterea să citesc previziunile sale încrezătoare despre Crăciunuri în familie şi reuniuni de vânătoare vara, despre sărbătorirea zilelor de naştere şi despre creşterea copiilor ei, toți verii de Saxonia fiind adunați laolaltă în aceleaşi odăi fericite pentru copii.

Deschid în schimb scrisoarea de la mama. Dacă aş fi sperat să găsesc în ea vreo alinare, aş fi dezamăgită. A vorbit cu contele Olisleger şi e frământată de nelinişte. Acesta a înştiințat-o că am dansat cu alți bărbați în afară de soțul meu şi că port rochie fără plasă de muselină până la urechi. A auzit că am lăsat deoparte portul din Cleves şi că am adoptat boneta englezească. Îmi aminteşte că regele s-a căsătorit cu mine fiindcă a vrut o mireasă protestantă cu o purtare impecabilă şi că e un om gelos şi dificil din fire. Mă întreabă dacă vreau să merg în paşi de dans până-n iad şi-mi aduce aminte că nu există păcat mai grav decât destrăbălarea la o femeie tânără.

Las scrisoarea şi mă apropii de fereastră ca să privesc frumoasa grădină de la Hampton Court, aleile ornamentate din apropierea palatului şi potecile ce merg până la cheiul de pe fluviu, unde sunt ancorate corăbiile regale ce se leagănă uşor. Mai mulți curteni se plimbă împreună cu regele prin grădină, îmbrăcați cu veşminte tot atât de bogate ca şi când ar merge la un turnir. Regele, mai înalt cu un cap decât toți bărbații din suita lui şi lat în umeri ca un taur, poartă o mantie din țesătură de aur şi o bonetă de catifea ce scânteiază de diamante, chiar şi de la depărtarea asta. Se sprijină de umărul lui Thomas Culpepper, care e îmbrăcat cu o mantie splendidă, verde închis, prinsă cu o broşă cu diamant. Cleves, cu uniformele sale din barhet şi postav negru, pare foarte departe. Nu voi reuşi niciodată să-i explic mamei că nu mă împăunez cu moda englezească din vanitate, ci că am adoptat-o doar ca să nu par mai dezgustătoare şi mai respingătoare decât sunt

oricum. Dacă regele mă va repudia, Dumnezeu ştie că n-o va face din cauza veşmintelor prea fine. O va face pentru că-i stârnesc silă şi se pare că asta se întâmplă indiferent dacă-mi port boneta precum bunica sau ca micuța şi frumoasa Kitty Howard. Nimic din ce fac nu-l mulțumeşte pe rege, dar mama ar putea să se scutească de osteneala de-a mă preveni că viața mea depinde de mulțumirea lui. Ştiu deja acest lucru. Însă nu poate fi înfăptuit. Cel puțin eu nu reuşesc.

Ambasadorul a terminat de mâncat. Mă întorc la masă şi-i fac semn că poate să rămână aşezat în timp ce citesc ultima scrisoare, cea de la fratele meu.

> *Sora mea*, începe el. *M-au frământat foarte mult relatările conților Overstein şi Olisleger cu privire la primirea ta şi la purtarea ta la curtea noului tău soț, regele Henric al Angliei. Mama ta se va ocupa de chestiunile privitoare la veşminte şi la bunele maniere. Eu nu pot decât să te conjur s-o asculți şi să nu te laşi îndemnată la purtări care pot doar să ne facă de ruşine şi să te înjosească pe tine. Înclinația ta spre vanitate şi purtări prost îngrădite ne este bine cunoscută tuturor, dar nădăjduiam că va rămâne o taină de familie. Te implorăm să-ți revizuieşti purtarea, mai ales acum, când ochii întregii lumi sunt ațintiți asupra ta.*

Sar peste următoarele două pagini, care nu sunt decât o listă cu ocaziile când l-am dezamăgit în trecut şi cu avertismente înspăimântătoare că un pas greşit la curtea englezească ar putea să aibă cele mai grave urmări. Cine ştie asta mai bine ca mine?

Apoi citesc mai departe.

> *Această scrisoare are drept scop prezentarea ambasadorului care ne va reprezenta țara în fața regelui Henric şi a sfetnicilor săi. Îi vei acorda întregul ajutor. Mă aştept să lucrezi îndeaproape cu el pentru propăşirea speranțelor noastre în privința acestei alianțe care până acum ne-a dezamăgit. Regele Angliei pare să creadă că şi-a făcut din Cleves un vasal şi acum nădăjduieşte să ne aliem cu el împotriva împăratului, față de care nu avem niciun motiv de-a ne plânge şi sunt şanse foarte mici să găsim unul*

ca să-i facem pe plac soțului tău sau ție. Ar trebui să-i explici clar acest lucru.

Înțeleg că un senior englez, ducele de Norfolk, a făcut o vizită la curtea franceză şi nu există în mintea mea nicio umbră de îndoială că Anglia strânge relațiile cu Franța. Tocmai pentru a împiedica acest lucru ai fost trimisă în Anglia. Îți dezamăgeşti deja țara de obârşie, îți dezamăgeşti mama şi mă dezamăgeşti pe mine. Ambasadorul te va sfătui cum poți să-ți faci datoria şi să n-o uiți în mijlocul plăcerilor lumeşti.

I-am asigurat venirea în Anglia şi un slujitor care să-l servească, dar va trebui să-l plăteşti tu direct. Presupun, din ce aud despre bijuteriile, hainele tale noi şi alte extravaganțe păgâne, printre care, mi s-a spus, blănuri scumpe de samur, că-ți poți permite foarte uşor să faci acest lucru. Va fi cu siguranță mai bine să-ți cheltuieşti avuția de curând căpătată pentru viitorul țării tale şi nu pe obiecte de orgoliu personal şi podoabă, care nu pot să atragă decât disprețul. Doar pentru că ai dobândit o poziție mai înaltă, nu înseamnă că poți să-ți neglijezi conştiința aşa cum ai făcut în trecut. Te conjur cu toată seriozitatea să-ți revizuieşti purtările, sora mea. În calitate de cap al familiei, te sfătuiesc să respingi deşertăciunea şi destrăbălarea.

Nădăjduiesc că această scrisoare te va găsi la fel de sănătoasă pe cât sunt eu trimițând-o, atât la trup, cât şi la cuget, sora mea. Luxul nu poate înlocui o conştiință curată, după cum vei vedea dacă vei fi crutată şi vei atinge vârsta bătrâneții.

Aşa se roagă fratele tău iubitor,
William.

Las scrisoarea pe masă şi mă uit la ambasador.

— Spuneți-mi măcar că ați mai îndeplinit acest fel de muncă şi înainte, că ați fost ambasador şi la altă curte.

Mă tem că e un predicator luteran pe care s-a hotărât fratele meu să-l angajeze.

— L-am slujit pe tatăl vostru la curtea de la Toledo şi la cea de la Madrid, răspunde doctorul Harst cu o anumită demnitate. Dar niciodată înainte pe cheltuiala mea.

— Situația financiară a fratelui meu este puțin cam dificilă.

Cel puțin puteți să trăiți fără să cheltuiți nimic aici, la curte.

El încuviințează.

— Fratele vostru m-a încredințat că Înălțimea Voastră îmi va plăti salariul.

Clatin din cap.

— Nu eu. Regele îmi asigură curtea, doamnele şi veşmintele, dar până acum niciun ban. Asta poate fi una din întrebările pe care să i le puneți.

— Dar ca regină încoronată a Angliei…

— Sunt căsătorită cu regele, dar nu regină încoronată. În locul încoronării, în februarie mi s-a făcut o primire oficială în Londra şi aştept să fiu încoronată după Paşte. Încă nu mi s-a plătit stipendiul de regină. Nu am bani.

Omul pare puțin cam neliniştit.

— Înțeleg că nu sunt dificultăți, nu-i aşa? Încoronarea va avea loc?

— Ați adus hârtiile pe care le cere regele?

— Ce hârtii?

Simt că încep să mă înfurii.

— Hârtiile care dovedesc că logodna mea anterioară a fost anulată. Regele le-a cerut, iar conții Overstein şi Olisleger au jurat că le vor trimite. Au jurat pe onoarea lor. Nu se poate să nu le aveți!

Pe chipul lui se citeşte o groază cumplită.

— Nu am nimic! Nimeni nu mi-a spus nimic despre aceste hârtii!

Sunt atât de supărată că încep să mă bâlbâi în propria-mi limbă.

— Dar nu există nimic mai important decât asta! Nunta mea a fost amânată fiindcă au existat temeri referitoare la o promisiune anterioară! Emisarii din Cleves au jurat că vor trimite dovada imediat ce se vor întoarce acasă. Au fost nevoiți să se ofere ca ostatici. Nu se poate să nu vă fi spus! Nu se poate să nu aveți hârtiile! Emisarii s-au oferit ei înşişi ca asigurare!

— Mie nu mi-au spus nimic, repetă ambasadorul. Iar ducele, fratele Înălțimii Voastre, a insistat să-mi amân călătoria pentru a mă întâlni cu ei. Se poate ca ei să fi uitat acest lucru?

Referirea la fratele meu mă face să mă înmoi.

— Nu, spun ostenită. Fratele meu a încuviințat această căsătorie, dar nu mă ajută deloc. Se pare că nu-i pasă de ruşinea mea. Uneori mă tem că m-a trimis în țara asta doar ca să mă umilească.

Omul e şocat.

— Dar de ce? Cum se poate aşa ceva?!

Mă reculeg şi-mi înăbuş destăinuirile indiscrete.

— O, cine ştie? Între copii se întâmplă lucruri care nu sunt niciodată uitate sau iertate. Trebuie să-i scrieți neîntârziat şi să-l înştiințați că am neapărată nevoie de dovezile care arată că logodna mea dinainte a fost anulată. Trebuie să-l convingeți să le trimită. Spuneți-i că fără ele nu pot face nimic, nu am nicio înrâurire asupra regelui. Spuneți-i că, fără ele, părem vinovați de fățărnicie. Regele ar putea să ne bănuiască, şi pe bună dreptate. Întrebați-l pe fratele meu dacă vrea să-mi fie pusă la îndoială căsătoria. Vrea să fiu trimisă acasă, acoperită de ruşine? Vrea ca această căsătorie să fie anulată? Vrea să fiu încoronată regină? Căci cu fiecare zi de amânare îi dăm regelui temeiuri de îndoială.

— Regele n-ar… Oricine ştie negreşit…

— Regele va proceda după pofta inimii! spun cu aprindere. Ăsta e primul lucru pe care îl înveți la curtea Angliei. Regele e rege şi conducătorul Bisericii, e un tiran care nu dă socoteală nimănui. E stăpân pe trupul şi pe sufletul oamenilor. Vorbeşte în numele lui Dumnezeu în această țară. Crede că ştie care e voia Domnului, că Dumnezeu vorbeşte direct prin el, că e Dumnezeu pe pământ! Va face exact ce doreşte şi va hotărî dacă e drept sau greşit, iar apoi va spune că aşa vrea Dumnezeu. Înştiințați-l pe fratele meu că mă pune într-o situație foarte dificilă şi foarte periculoasă dacă nu face pentru mine acest lucru mărunt. Trebuie să-mi trimită documentul, altfel mă tem pentru soarta mea.

Katherine, Hampton Court, martie 1540

Duminica Paştelui e o zi nespus de fericită pentru mine! Urăsc din tot sufletul postul Paştelui: pentru ce aş avea de făcut penitență sau ce aş avea de regretat? Aproape nimic. Dar anul ăsta am urât postul şi mai mult ca altă dată, pentru că dansurile şi muzica au fost interzise cu desăvârşire la curte, în afara celor mai plictisitoare imnuri şi psalmi, şi, mai rău decât toate, n-au fost îngăduite niciun fel de piese-mască sau de teatru. Dar cel puțin de Paşte ne vom veseli. Prințesa Maria va veni la curte şi murim toate de curiozitate să aflăm ce părere va avea despre mama ei vitregă. Râdem deja închipuindu-ne întâlnirea, când regina va încerca să-i fie mamă unei fiice doar cu un an mai tânără ca ea, să-i vorbească în germană şi s-o îndrume spre religia reformată. Va fi la fel de distractiv ca o piesă de teatru. Se spune că prințesa Maria e foarte gravă, tristă şi pioasă, în timp ce regina e senină şi voioasă în odăile ei, apoi e luterană prin naştere şi prin creştere sau erasmiană sau ceva asemănător, oricum reformată. Aşa că stăm toate la fereastră, ridicându-ne în vârful picioarelor, ca s-o vedem bine pe prințesa Maria sosind călare la palat, iar apoi alergăm ca un cârd de găini înnebunite, ca să ajungem în odăile reginei înainte ca prințesa Maria să fie condusă în sus pe scări. Ne trântim pe jilțurile din odaie şi încercăm să dăm impresia că ascultăm o predică şi coasem liniştite, iar regina spune surâzând: „Obrăznicături de fete” şi atunci se aude o bătaie în uşă şi intră prințesa, şi – ce surpriză! – o aduce cu ea, de mână, pe lady Elisabeta.

Sărim toate în picioare şi facem reverențe foarte îngrijite, trebuie să ne plecăm în fața prințesei Maria suficient de jos ca să ne arătăm respectul față de o prințesă de sânge regesc şi să ne ridicăm înainte ca lady Elisabeta să creadă că pe ea o cinstim astfel, fiindcă ea e doar bastarda regelui şi poate că nici măcar nu e a lui. Dar îi zâmbesc şi scot limba la ea când trece pe lângă mine, căci e micuță, biata copilă, are doar şase ani şi, pe deasupra, îmi e verişoară, dar are cel mai supărător păr din câte se pot imagina, roşcovan ca morcovul. Eu una aş muri dacă aş avea aşa un păr, însă e părul tatălui ei şi trebuie să fie un lucru prețios pentru un copil care nu ştie cine l-a

odrăslit.

Regina se ridică să-şi întâmpine cele două fiice. O sărută pe fiecare pe obraz, după care le conduce în odaia ei personală şi ne închide tuturor uşa în nas, ca şi cum ar vrea să fie singură cu ele. Aşa că suntem silite să aşteptăm afară, fără muzică, fără vin, fără niciun fel de distracţie şi, cel mai rău dintre toate, fără să avem habar ce se petrece dincolo de uşa închisă. Fac câţiva paşi către odaia personală, dar lady Rochford mă alungă cu o încruntare, iar eu ridic din sprâncene şi întreb: „Ce s-a întâmplat?”, de parcă n-aş şti că mă împiedică să trag cu urechea.

Oricum, peste câteva minute auzim râsete şi sporovăiala micuţei Elisabeta, iar după o jumătate de oră uşa se deschide larg şi ies toate trei. Elisabeta o ţine pe regină de mână, iar prinţesa Maria, care avea o înfăţişare atât de severă şi de tristă la sosire, zâmbeşte îmbujorată şi pare frumuşică foc. Regina ne prezintă pe fiecare după nume şi prinţesa Maria ne surâde cu bunăvoinţă tuturor, ştiind bine că jumătate îi suntem duşmance juruite, iar pe urmă sunt cerute în sfârşit gustări şi băuturi şi regina îi trimite mesaj regelui, vestindu-l că fiicele lui au sosit la curte şi se află în odăile ei.

Lucrurile încep să meargă şi mai bine, căci în scurt timp este anunţat regele însuşi şi îl însoţesc toţi oamenii lui. Fac o reverenţă adâncă, dar el trece pe lângă mine abia aruncându-mi o privire, ca să-şi salute fiicele.

Ţine foarte mult la ele. Are nişte prune zaharisite în buzunar pentru micuţa lady Elisabeta, iar prinţesei Maria îi vorbeşte cu bunătate şi blândeţe. Se aşază lângă regină, iar ea îi acoperă mâna cu a ei şi-i şopteşte ceva la ureche. Se vede bine că sunt o familie fericită, ceea ce ar fi foarte drăguţ dacă el ar fi un bunic înţelept, cu trei nepoate frumoase în jur, cum ai putea crede.

Toate acestea mă fac să mă simt îmbufnată şi iritată, fiindcă nimeni nu-mi acordă pic de atenţie, însă atunci, Thomas Culpepper, pe care nu l-am iertat nici măcar o clipă, se apropie de mine, îmi sărută mâna şi-mi spune:

— Verişoară!

— O, domnule Culpepper! exclam cu aerul că sunt surprinsă să-l văd. Eşti aici?

— Unde altundeva să fiu? Există vreo fată mai frumoasă în

odaie?

— Zău dacă ştiu, îi răspund. Prinţesa Maria e o tânără foarte frumoasă.

El se strâmbă.

— Vreau să spun, o fată care ar putea să fure cu totul inima unui bărbat.

— Nu ştiu ce fată ar putea face asta dacă e vorba de dumneata, căci nu cunosc niciuna care te-ar putea hotărî să respecţi ora unei întâlniri, i-o retez cu asprime.

— Nu se poate să nu-ţi fi trecut supărarea pe mine! exclamă el, de parcă asta l-ar mira nespus. Nu unei fete ca dumneata, care poate avea orice bărbat îşi doreşte, doar să pocnească din degete! Nu se poate să fii supărată pe un om atât de lipsit de importanţă ca mine când mi se porunceşte să plec de lângă dumneata, cu toate că mi se rupe inima la gândul de-a te părăsi!

Îmi scapă un chicotit uşor şi-mi acopăr gura cu palma când regina îmi aruncă o privire.

— Nu ţi s-a rupt inima nicio clipă! N-ai inimă.

— Ba mi s-a frânt, stăruie el. În două. Însă ce puteam face? Regele mi-a poruncit să-l slujesc, dar inima mea e mereu lângă dumneata. Am fost silit să-mi las inima să se frângă şi să-mi fac datoria, iar dumneata tot nu vrei să mă ierţi.

— Nu te iert fiindcă nu cred un cuvinţel din toate astea, spun voioasă.

Mă uit spre regină şi observ că regele ne urmăreşte. Prudentă, întorc puţin capul dinspre Thomas Culpepper şi mă îndepărtez uşor. Nu se cuvine să par prea absorbită de el. Privesc pe sub gene şi, într-adevăr, regele se uită la mine. Îmi face semn să mă apropii, aşa că îl ignor pe Thomas Culpepper şi mă îndrept spre jilţul regal.

— Alteţă?

— Mă gândeam că ar trebui să avem puţin dans. Vrei să-i fii parteneră prinţesei Maria? Regina îmi spune că eşti cea mai bună dintre dansatoarele ei.

Aşa deci: cine ţopăie ca o italiancă acum?! Roşesc puternic de plăcere şi-mi doresc din toată inima să mă poată vedea bunica acum, când regele însuşi îmi porunceşte să dansez, la recomandarea reginei.

— Desigur, Alteţă!

Fac o reverență minunată, îmi plec şi ochii cu modestie, fiindcă toți mă privesc, şi-i întind mâna prințesei Maria. Ei, ce să zic: nu s-ar putea spune că se grăbeşte s-o accepte. Se îndreaptă spre mijlocul încăperii, ca să formeze împreună cu mine prima pereche de dansatori, de parcă n-ar onora-o prea tare alegerea partenerei. Scutur uşor din cap la vederea feței sale grave şi le chem pe celelalte fete, care alcătuiesc un şir în urma noastră. Muzicienii iau un acord şi începem să dansăm.

Cine ar fi crezut? E o dansatoare bună. Se mişcă grațios şi-şi ține capul sus. Picioarele ei alunecă uşor şi iute executând paşii, a avut parte de o învățătură aleasă. Îmi legăn uşor şoldurile, doar ca să mă asigur că regele şi toți ceilalți bărbați din odaie sunt cu ochii pe mine, dar, ca să fiu sinceră, sunt sigură că jumătate din ei o urmăresc pe prințesă, căreia i se colorează plăcut obrajii şi zâmbeşte când terminăm cu partea dansului care ne cere să formăm un şir şi să trecem cu partenerul pe sub brațele celorlalți dansatori. Mă străduiesc să arborez o expresie de mulțumire plină de modestie față de succesul partenerei mele, însă mă tem că arăt de parcă aş bea zeamă de lămâie. Nu pot să joc rolul contrastului care o face pe alta să pară mai bună, pur şi simplu nu pot. Nu-mi stă deloc în fire, pur şi simplu nu aspir la locul doi.

Încheiem cu o reverență, iar regele se ridică în picioare şi strigă: *„Brava! Brava!”*, ceea ce înseamnă „ura!” în latină sau germană sau altă limbă, iar eu zâmbesc şi încerc să par mulțumită în timp ce el se îndreaptă spre noi, o ia pe prințesă de mână, o sărută pe amândoi obrajii şi-i spune că e foarte încântat de ea.

Rămân deoparte, modestă ca o floricică, însă verde de invidie ca un fir țepos de iarbă din cauza tuturor laudelor cu care e potopită creatura aia ştearsă. Dar apoi regele se întoarce spre mine şi se apleacă să-mi şoptească la ureche:

— Iar tu, scumpa mea, dansezi ca un îngeraş! Oricine ți-ar fi partener ar arăta mai bine doar pentru că s-ar afla alături de tine. Ce zici, vei dansa vreodată pentru mine? Doar tu, pentru plăcerea mea?

Ridic ochii spre el, flutur din gene de parcă cinstea asta m-ar copleşi şi îi răspund:

— O, Alteță! Dacă ar fi să dansez pentru voi, aş uita cu totul mişcările. Ar trebui să fiu îndrumată la fiecare pas. Ar trebui

să mă conduceți acolo unde ați dori.

— Frumoasa mea, ştiu bine unde te-aş conduce dacă aş putea! replică el.

Nu, zău? îmi spun. Ca să vezi, bătrân obraznic! Nu reuşeşti să-i dai onorul soției tale, dar îmi şopteşti mie la ureche!

Regele se retrage, o conduce pe prințesa Maria înapoi lângă regină, apoi muzicienii iau un acord şi tinerii curteni ies în față să-şi aleagă partenerele. Simt o mână prinzând-o pe a mea şi mă întorc cu ochii plecați, de parcă faptul că am fost invitată mă intimidează.

— Nu-i nevoie să-ți dai osteneala cu asta, îmi spune rece unchiul Norfolk. Vreau să vorbim puțin.

Şocată că nu e Thomas Culpepper cel tânăr şi chipeş, îl las să mă tragă deoparte şi o zăresc îndată pe lady Rochford, care parcă ne-ar aştepta, sigur că ne aşteaptă. Stau între ei doi şi-mi simt inima scurgându-mi-se în pantofiorii de dans, fiindcă sunt sigură, absolut sigură că mă va trimite acasă pentru că am flirtat cu regele.

— Ce părere ai? o întreabă pe lady Rochford peste capul meu.

— Unchiule, sunt nevinovată! zic repede, dar nimeni nu mă bagă în seamă.

— Posibil, spune ea.

— Aş zice sigur, replică el.

Se uită amândoi la mine de parcă aş fi o lebădă pe masa măcelarului.

— Katherine, ai atras privirile regelui, spune unchiul.

— N-am făcut nimic! scâncesc. Unchiule, jur că sunt nevinovată!

Îmi scapă un geamăt uşor când îmi aud propriul glas. Mă gândesc la Anne Boleyn, care i-a spus exact aceleaşi cuvinte, dar n-a găsit la el pic de îndurare.

— Vă rog… spun în şoaptă. Vă rog, vă implor… Pe cuvânt că n-am făcut nimic…

— Nu ridica vocea, mă previne lady Rochford uitându-se în jur, dar nimeni nu ne dă atenție, nimeni nu mă va lua de acolo.

— I-ai ațâțat imaginația, acum trebuie să-i câştigi inima, continuă unchiul, de parcă n-aş fi spus nimic. Până aici te-ai descurcat de minune, însă el are o anumită vârstă şi nu vrea o

târâtură mică pe care s-o țină pe genunchi, îi place să se îndrăgostească, îi place urmărirea mai mult decât capturarea. Vrea să creadă că face curte unei fete cu o reputație fără pată.

— Aşa şi sunt! Pe cuvânt că da! Fără pată!

— Trebuie să-l ademeneşti, să-l atragi şi totuşi să-l ții la distanță.

Aştept. Habar n-am ce vrea de la mine.

— Pe scurt, nu ajunge doar să te dorească, trebuie să se îndrăgostească de tine.

— Dar de ce? Ca să-mi găsească un soț bun?

Unchiul se apleacă şi-şi apropie gura de urechea mea.

— Ascultă-mă bine, neghioabo! Ca să facă din tine soția lui, soția lui legiuită, următoarea regină a Angliei!

Exclamația mea de surprindere e înăbuşită de lady Rochford, care mă ciupeşte tare de dosul mâinii.

— Au!

— Ascultă-ți unchiul, spune ea. Şi nu ridica vocea.

— Dar e însurat cu regina! murmur.

— Chiar şi aşa, tot poate să se îndrăgostească de tine, răspunde unchiul. S-au întâmplat şi lucruri mai ciudate. Şi trebuie să ştie că eşti o fecioară neatinsă, un mic trandafir, că eşti suficient de bună ca să devii regina Angliei.

Arunc o privire în spate, către femeia care este deja regina Angliei. Aceasta îi zâmbeşte micuței lady Elisabeta, care dansează, sau mai curând țopăie, în ritmul muzicii. Regele ține ritmul bătând din piciorul sănătos şi până şi prințesa Maria pare fericită.

— Poate nu anul acesta, poate nici următorul, spune unchiul. Dar trebuie să păstrezi treaz interesul regelui şi să-l îndrumi spre o iubire onorabilă. Anne Boleyn l-a atras, l-a ținut la distanță şi l-a făcut să se întoarcă mereu vreme de şase ani, şi a început când el mai era încă îndrăgostit de nevastă-sa. Asta nu e o treabă de-o zi, e o capodoperă, va fi lucrarea vieții tale. Nu trebuie să-i dai nici cea mai vagă impresie că te-ar putea face amanta lui. Trebuie să te cinstească întocmai ca pe o tânără doamnă potrivită doar pentru căsătorie, Katherine. Poți face asta?

— Nu ştiu. E regele. Nu cunoaşte oricum gândurile tuturor? Nu-i spune Dumnezeu?

— Dumnezeu să ne ajute, fata asta e idioată! mormăie

unchiul. Katherine, e un bărbat la fel ca oricare altul, doar că acum, la bătrânețe, e mai bănuitor şi mai răzbunător decât cei mai mulți. S-a bucurat de o viață mai uşoară decât majoritatea oamenilor, a trândăvit de când se ştie. I s-a arătat întotdeauna numai bunătate peste tot unde s-a dus, nimeni nu i-a mai spus „nu” de când s-a descotorosit de Caterina de Aragon. E obişnuit să i se facă voia în toate. Ăsta e omul pe care trebuie să-l încânți: un om educat în spiritul capriciului. Trebuie să-l faci să creadă că eşti deosebită, fiindcă e înconjurat de femei care se prefac că-l adoră. Tu trebuie să faci ceva aparte: să-i deştepți dorința şi totodată să nu-l laşi să te atingă. Asta e ceea ce-ți cer. Poți să ai o mulțime de rochii noi şi să te bucuri de ajutorul lui lady Rochford, dar asta e ceea ce vreau. Poți s-o faci?

— Pot să încerc, spun cu îndoială. Dar după aceea ce se va întâmpla? Când va fi îndrăgostit şi mistuit de dorință, dar încrezător? Ce se va întâmpla atunci? Doar nu pot să-i spun că trag nădejde să devin regină, când o slujesc pe regină!

— Lasă asta în seama mea. Tu joacă-ți rolul, iar eu îl voi juca pe-al meu. Dar trebuie să-l joci bine. Exact aşa cum eşti, dar cu ceva mai multă, cu ceva mai multă căldură. Vreau să-l atragi şi să-l conduci.

Şovăi. Tânjesc să spun „da”, tânjesc să primesc darurile cu care mă va acoperi el şi tam-tamul pe care-l vor face toți în jurul meu când vor vedea că am atras atenția regelui. Dar probabil că Anne Boleyn, verişoara mea şi nepoata acestui bărbat, a simțit la fel. Probabil că el i-a dat exact aceleaşi sfaturi, şi uite la ce i-au folosit! Nu ştiu cât de important a fost rolul unchiului în urcarea ei pe tron şi nici dacă a ajutat sau nu la trimiterea ei pe eşafod. Nu ştiu dacă-mi va purta de grijă mai mult decât i-a purtat ei.

— Şi dacă nu pot? îl întreb. Dacă ceva nu merge cum trebuie?

El îmi zâmbeşte.

— Vrei să spui că te îndoieşti fie şi o clipă că poți face orice bărbat să se îndrăgostească de tine?

Încerc să-mi păstrez aerul grav, dar vanitatea mă copleşeşte.

— Nu prea, răspund surâzând.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1540

Ne îndreptăm călare spre Londra, către palatul Westminster, pentru deschiderea şedinţelor parlamentului. Dar drumul acesta spre Londra nu seamănă cu cel de la plecare. Ceva s-a întâmplat. Mă simt de parcă aş fi un ogar bătrân, capul haitei, care ridică botul încărunţit şi adulmecă în vânt mirosul schimbării. Când am plecat din Londra, regele călărea între regină şi tânăra Kitty Howard şi oricine i-ar fi privit ar fi văzut că îşi împărţea zâmbetele între soţia lui şi prietena acesteia. Acum scena e diferită, însă poate doar în ochii mei. Regele călăreşte iarăşi între regină şi mica favorită a acesteia, dar de astă dată capul lui e tot timpul întors spre stânga. E ca şi cum faţa lui rotundă ar fi pivotat pe gâtul cărnos şi ar fi înţepenit. Katherine îi ţine atenţia captivată aşa cum un cărăbuş sprinţar ţine captivată atenţia crapului gras, care aşteaptă cu gura căscată. Regele se zgâieşte la Katherine Howard ca şi cum n-ar putea să-şi desprindă ochii de la ea, iar regina, aflată în dreapta lui, ba chiar şi prinţesa Maria, care călăreşte lângă regină, nu reuşesc să-l amuze, nu sunt în stare să-l distragă, nu pot face altceva decât să ofere un scut patimii lui de îndrăgostit.

Am mai văzut asta, Dumnezeule! de atâtea ori! Am trăit la curtea lui Henric de când eram o tânără fecioară, iar el doar un băieţandru şi-l cunosc: mai întâi tânăr îndrăgostit, apoi bărbat îndrăgostit, iar acum bătrân neghiob îndrăgostit. L-am văzut alergând după Bessie Blount, după Mary Boleyn, după sora acesteia, Anne, după Madge Shelton, după Jane Seymour, după Anne Bassett şi acum după fetişcana asta frumuşică. Ştiu cum arată Henric când e prins în mrejele iubirii: ca un taur gata să se lase dus de nas. În acest punct se află acum. Dacă noi, cei din neamul Howard îl vrem, ei bine, îl avem. S-a prins în laţ.

Regina trage de frâul calului ca să rămână în urmă şi să stea de vorbă cu mine, lăsându-i pe Katherine Howard, Catherine Carey, pe prinţesa Maria şi pe rege să meargă în grup în faţa noastră. Aceştia abia dacă întorc capul după ea. Regina începe să devină o nulitate, o persoană fără importanţă.

— Regele o place pe Kitty Howard, remarcă ea.

— Şi pe lady Anne Bassett, răspund calm. Oamenii tineri îl înveselesc. Cred că tovărăşia prinţesei Maria v-a făcut plăcere.

— Nu, spune ea scurt, nelăsându-se distrasă. O place pe Katherine.

— Nu mai mult decât pe oricare alta, stărui la rândul meu. Mary Norris e o favorită.

— Lady Rochford, fiţi prietena mea! Ce să fac? mă întreabă ea simplu.

— Să faceţi? Alteţă?

— Dacă el are o fată...

Se întrerupe pentru a găsi cuvântul potrivit.

— O târfă.

— Amantă, o corectez repede. „Târfă" e un cuvânt foarte rău, Alteţă.

Ea ridică din sprâncene.

— Ah, aşa? Amantă.

— Dacă îşi ia o amantă, nu trebuie să acordaţi nicio atenţie acestui fapt.

Ea încuviinţează, apoi întreabă:

— Aşa a făcut regina Jane?

— Da, într-adevăr, Alteţă. Nu a băgat de seamă.

Tace câteva clipe.

— Şi nu este considerată proastă din cauza asta?

— Toată lumea a considerat că purtarea ei a fost foarte demnă, aşa cum trebuie să fie purtarea unei regine. O regină nu se plânge de soţul ei, regele.

— Aşa a făcut şi regina Anne?

Şovăi o clipă.

— Nu. Regina Anne a fost foarte mânioasă, a făcut multă zarvă.

Dumnezeu să ne păzească pe vecie de furtuni ca aceea care s-a abătut asupra capetelor noastre în ziua când Anne a găsit-o pe Jane Seymour foindu-se şi chicotind pe genunchii regelui!

— Şi atunci regele s-a mâniat pe ea, adaug. Şi...

— Şi?

— E primejdios să-l mânii pe rege. Chiar şi dacă eşti regină.

Asta o amuţeşte pe moment. Nu i-a trebuit mult să înveţe că, pentru cei care nu sunt precauţi, curtea e o capcană mortală.

— Cine era atunci amanta regelui? Când regina Anne a

făcut multă zarvă?

E un lucru prea stânjenitor pentru a fi dezvăluit noii soții a regelui.

— O curta pe lady Jane Seymour, care a devenit regină.

— Dar regina Caterina de Aragon? Ea face zarvă?

Aici mă aflu pe un teren mai sigur.

— Ea nu i s-a plâns regelui nici măcar o dată. Îl întâmpina mereu cu un zâmbet, indiferent ce auzea, indiferent de ce se temea. A fost mereu cea mai manierată soție şi regină.

— Iar el şi-a luat oricum o amantă? Cu o astfel de regină lângă el? Ea, o prințesă cu care s-a căsătorit din dragoste?

— Da.

— Şi amanta aceea a fost lady Anne Boleyn.

Încuviințez din cap.

— O doamnă de companie? Propria ei doamnă de companie?

Încuviințez iarăşi mersul nemilos al logicii sale.

— Aşadar, amândouă reginele lui au fost doamne de companie? Le vede în odăile reginei? Le întâlneşte acolo.

— Aşa este.

— Le întâlneşte sub privirile reginei. Dansează cu ele în odăile ei. Se înțelege cu ele să se întâlnească mai târziu?

Nu pot nega.

— Aăă, da.

Ea priveşte în față, unde Katherine Howard călăreşte alături de rege, şi se uită cum el se înclină şi-i acoperă mâna cu a lui, ca pentru a corecta felul în care ține hățurile. Katherine îl priveşte de parcă atingerea aceea e o onoare atât de mare, încât abia o poate suporta. Se înclină uşor spre el, tânjind, îi auzim amândouă micul chicotit cu răsuflarea întretăiată.

— Aşa, spune regina sec.

Nu-mi trece prin minte nicio replică.

— Înțeleg, continuă ea. Acum înțeleg. Şi o femeie înțeleaptă nu spune nimic?

— Nu spune nimic.

După o clipă de şovăială, adaug:

— Altețā, nu puteți preîntâmpina asta. Indiferent unde ar duce.

Ea înclină capul şi, spre surprinderea mea, văd o lacrimă căzând pe oblâncul şeii. O acoperă repede cu mâna înmănuşată.

— Da, nu pot face nimic, şopteşte ea.

Abia ne-am instalat de câteva zile în apartamentele noastre de la Westminster când sunt chemată în odăile unchiului meu, ducele de Norfolk. Mă duc la amiază, înainte de masă, şi-l găsesc plimbându-se de colo-colo, nici pe departe reținut ca de obicei. Să-l văd tulburat e un lucru atât de neobişnuit, încât intru pe dată în alertă față de o posibilă primejdie. Nu păşesc în odaie, ci rămân lângă perete, aşa cum aş face dacă aş deschide o uşă greşită în Turn şi m-aş trezi printre leii regelui. Stau lângă uşă, cu mâna pe clanță.

— Milord?

— Ai aflat? Ştiai? Cromwell va fi făcut conte! Un afurisit de conte?!

— Da?

— N-am spus chiar în clipa asta? Conte de Essex. Afurisit de conte de Essex! Ce părere ai despre asta, doamnă?

— Nu am nicio părere, milord.

— Au consumat căsătoria?

— Nu!

— Juri? Eşti sigură? Probabil că au făcut-o. I s-a sculat în sfârşit şi acum îşi plăteşte prostituata! Trebuie să fie mulțumit de Cromwell dintr-o pricină sau alta!

— Sunt absolut sigură. Ştiu că n-au consumat căsătoria. Iar ea e nefericită, îşi dă seama că el e atras de Katherine şi situația o nelinişteşte. Mi-a vorbit despre asta.

— Dar el îl răsplăteşte pe ministrul care i-a adus-o pe regină. Trebuie să fie mulțumit de căsătorie, ceva trebuie să-l fi mulțumit. Probabil că a aflat ceva, probabil că există un motiv care-l face să ne întoarcă spatele. Îl răsplăteşte pe Cromwell, iar Cromwell i-a adus-o pe regină.

— Vă jur, milord, nu v-am ascuns nimic! Regele a venit în patul ei aproape în fiecare seară după ce s-a încheiat postul Paştelui, dar situația nu e cu nimic mai bună ca înainte. Cearşafurile sunt curate, părul ei e împletit perfect şi boneta aşezată normal în fiecare dimineață. Ea plânge uneori în timpul zilei, când crede că n-o vede nimeni. Nu e o femeie iubită, ci o fată îndurerată. Jur că e tot virgină.

Ducele se întoarce furios spre mine.

— Şi atunci de ce îl face pe Cromwell conte de Essex?!

— Din alt motiv, cu siguranță.

— Ce alt motiv? Ăsta e cel mai mare triumf al lui Cromwell, alianța asta între rege şi ducii protestanți, alianța asta împotriva Franței şi Spaniei, pecetluită cu căsătoria asta cu fata din Flandra. Eu sunt la un pas de o alianță cu regele Franței. I-am umplut regelui capul cu bănuieli la adresa lui Cromwell. Lordul Lisle i-a spus că Cromwell ține partea reformatorilor şi că ține eretici ascunşi la Calais. Predicatorul preferat al lui Cromwell urmează să fie acuzat de erezie. Dovezile împotriva lui se adună grămadă, dar el capătă titlul de conte! Pentru ce? Titlul de conte e o recompensă. De ce l-ar recompensa regele, dacă nu e mulțumit de el?!

Ridic din umeri.

— De unde să ştiu, milord?

— Te afli aici ca să ştii! strigă el la mine. Ai fost adusă la curte şi eşti ținută la curte, îmbrăcată şi hrănită la curte ca să le ştii pe toate şi ca să-mi spui mie! Dacă nu ştii nimic, ce rost are să te afli aici? Ce rost a avut să te cruț de eşafod?

Simt cum frica stârnită de furia lui îmi împietreşte fața. Răspund încet:

— Eu ştiu doar ce se petrece în odăile reginei. Nu am cum să aflu ce se întâmplă în Consiliul Coroanei.

— Îndrăzneşti să spui că eu ar trebui să ştiu? Că eu nu-mi fac datoria?

Clatin din cap fără să scot un cuvânt.

— Cum ar putea cineva să ştie ce gândeşte regele, când face numai cum îl taie capul şi-l răsplăteşte pe omul al cărui obraz îl pălmuieşte în public de trei luni încoace? Cum ar putea să ştie cineva ce se petrece, când Cromwell e învinuit pentru cea mai proastă căsătorie din câte a avut regele vreodată, iar acum va domni peste noi drept conte, un afurisit de conte de Essex, dar-ar dracii în Essex?!

Îmi dau seama că stau lipită de perete şi palmele mele desfăcute ating tapiseria mătăsoasă. Simt cum se umezeşte țesătura din cauza năduşelii mele reci.

— De unde să ştie cineva ce naiba e în capul regelui, dacă e când viclean ca un corb, când nebun ca un iepure?!

Clatin din cap în tăcere. Faptul că pomeneşte numele regelui în aceeaşi propoziție cu cuvântul „nebunie” e trădare curată. Nu voi repeta aceste vorbe nici măcar aici, în odăile

sigure ale familiei Howard.

— În sfârşit, eşti sigură că o place în continuare pe Katherine? întreabă ducele mai calm.

— Cu ardoare. N-am nici cea mai mică îndoială.

— Bine, spune-i să nu-l lase să se apropie prea tare. Nu câştigăm nimic dacă devine târfa lui, iar el rămâne însurat cu regina.

— Nu există nicio îndoială…

— Eu mă îndoiesc de toate, spune sec ducele. Dacă se culcă cu ea şi apoi cu regina, iar aceasta îi face un băiat şi regele îi mulțumeşte lui Cromwell pentru noul prunc din creşa regală, suntem ruinați, şi noi, şi mica târâtură.

— Nu se va culca cu regina, afirm revenind la singura mea certitudine.

— Nu ştii nimic, replică el grosolan. Nu ştii decât ce se poate afla prin gaura cheii şi din şoaptele schimbate în odaia personală, din mizeria măturată şi din gunoaie. Nu ştii decât ce se poate afla din murdăria vieții, însă nimic legat de politică. Ascultă ce-ți spun, îl răsplăteşte pe Cromwell cu un rang mai mare decât a visat vreodată pentru că i-a adus-o pe regina din Cleves, iar planurile tale şi ale mele se năruie toate. Eşti o neghioabă.

Nu pot să răspund nimic, aşa că aştept să-mi spună să plec, însă el se întoarce cu fața spre fereastră şi rămâne tăcut, privind afară şi rozându-şi unghia degetului mare. După puțin timp vine un paj să-l anunțe că este chemat la Camera Lorzilor şi iese fără să mai adauge vreun cuvânt. Fac o reverență, dar cred că nici măcar nu mă vede.

După plecarea lui, ar trebui să mă duc la treburile mele, însă n-o fac. Mă plimb prin odaie. Când se aşterne liniştea şi nimeni nu se mai apropie de uşă, trag scaunul şi mă aşez la masa unchiului, pe jilțul lui mare, sculptat, cu blazonul familiei Howard, tare şi incomod, sub capul meu. Mă întreb cum ar fi stat lucrurile dacă George ar fi trăit şi unchiul său ar fi murit, dacă George ar fi devenit marele om, capul acestei familii, iar eu aş fi avut dreptul de-a sta aici, lângă el. Am fi avut jilțuri pereche la masa asta mare şi ne-am fi croit propriile planuri, propriile stratageme. Ne-am fi ridicat propria noastră casă grandioasă şi ne-am fi crescut copiii în ea. Am fi putut fi fratele şi cumnata reginei, copiii noştri ar fi fost veri cu

următorul rege. George ar fi devenit cu siguranță duce, iar eu aş fi fost ducesă. Am fi fost bogați, cea mai măreață familie din regat. Am fi îmbătrânit împreună, iar el m-ar fi prețuit pentru sfaturile mele şi pentru loialitatea mea pătimaşă. L-aş fi iubit pentru pasiunea, frumusețea şi spiritul lui. El s-ar fi întors spre mine, cu siguranță că în cele din urmă s-ar fi întors spre mine. S-ar fi săturat de Anne şi de firea ei aprigă. Ar fi învățat că o iubire statornică, o iubire credincioasă, iubirea unei soții e cea mai bună.

Dar George a murit, la fel şi Anne, au murit amândoi înainte să învețe să mă aprecieze. Şi dintre noi trei am mai rămas doar eu, singura supraviețuitoare, dorindu-mi moştenirea Boleyn, şezând pe jilțul Howard, visând că ei doi trăiesc şi că ne aşteaptă măreția, nu singurătatea şi bătrânețea, comploturile mărunte, dizgrația şi moartea.

Katherine, palatul Westminster, aprilie 1540

Mă îndrept spre odăile reginei, chiar înainte de cină, când simt o mână atingându-mi cu blândețe mâneca. Mă gândesc îndată că e John Beresby sau Thomas Culpepper şi mă întorc râzând, să-i spun să-mi dea drumul, dar văd că e regele şi mă înclin într-o reverență adâncă.

— Aşadar, mă cunoşti, spune el.

În clipa aceea văd că poartă o pălărie mare şi o pelerină largă şi îşi închipuie că e de nerecunoscut. Nu-i spun: „Sunteți cel mai gras bărbat de la curte, sigur că vă cunosc. Sunteți probabil singurul bărbat care măsoară un metru optzeci în înălțime şi mai bine de un metru şi jumătate de jur împrejur. Sunteți singurul bărbat care duhneşte a carne stricată". Spun:

— Alteță, o, Alteță, cred că v-aş recunoaşte oricând, oriunde!

El face un pas în față, ieşind din umbră, şi văd că nu mai e nimeni cu el, ceea ce e cu totul neobişnuit. De obicei îl însoțesc vreo şase bărbați oriunde s-ar duce şi orice ar face.

— Cum m-ai recunoaşte?

Am născocit o mică şmecherie, şi anume, ori de câte ori îmi vorbeşte aşa, îmi închipui că e Thomas Culpepper, absolut deliciosul Thomas Culpepper, şi mă gândesc cum i-aş răspunde ca să-l vrăjesc, îi zâmbesc regelui aşa cum i-aş zâmbi lui Thomas şi-i spun cuvintele pe care i le-aş şopti lui. Aşa că răspund netulburată:

— Alteță, nu îndrăznesc să vă spun!

Însă gândesc: „Thomas, nu îndrăznesc să-ți spun!". Iar el mă îndeamnă:

— Spune-mi!

Şi eu îi răspund:

— Nu pot.

Atunci el stăruie:

— Spune-mi, frumoasă Katherine.

Am putea s-o ținem în felul ăsta toată ziua, aşa că schimb foaia şi murmur:

— Mi-e atât de ruşine!

Iar el zice:

— N-ai de ce să te ruşinezi, scumpa mea. Spune-mi cum mă recunoşti.

Aşa că îi mărturisesc, gândindu-mă la Thomas:

— Vă însoţeşte o mireasmă, Alteţă. O mireasmă ca de parfum, un miros minunat care-mi place nespus, ca de floare, ca de iasomie sau trandafiri. Şi mai e încă un miros, mai profund, ca sudoarea unui cal bun când e încins după vânătoare, şi mai e un miros ca de piele tăbăcită şi unul puţin înţepător, ca al mării.

— Eu miros aşa?

În glasul lui se simte mirarea şi-mi dau seama, cu un mic şoc, că e firesc ca vorbele mele să-l mişte, fiindcă de fapt el miroase a puroi din pricina rănii de la picior, bietul om, şi deseori a vânturi, fiindcă e atât de constipat, iar duhoarea asta îl însoţeşte pretutindeni, aşa că trebuie să poarte tot timpul cu el un săculeţ aromat ca să-şi protejeze propriul nas, dar cu siguranţă ştie că pentru toată lumea miroase a putreziciune.

— Pentru mine, da, spun cu loialitate, gândindu-mă intens la Thomas Culpepper şi la mirosul proaspăt al părului său negru şi cârlionţat. Simt miros de iasomie, sudoare, piele tăbăcită şi sare.

Privesc în pământ şi-mi ling buzele, foarte uşor, deloc lasciv.

— După el vă recunosc întotdeauna.

Mă ia de mână şi mă trage spre el, şoptind încet:

— Dulce fecioară! O, Dumnezeule, dulce fecioară!

Scot un geamăt uşor, ca şi cum m-aş teme, dar ridic ochii spre el ca pentru a fi sărutată. Urâtă treabă, zău! Seamănă teribil cu intendentul bunicii mele vitrege de la Horsham: foarte bătrân. Aproape îndeajuns de bătrân ca să-mi fie bunic, iar buzele îi tremură şi are ochii umezi. Îl admir fiindcă e regele, fireşte. E cel mai mare om din lume şi-l iubesc ca pe regele meu. Iar unchiul mi-a spus clar că, dacă reuşesc să-l ademenesc, asta-mi va aduce nenumărate rochii noi. Dar nu e deloc plăcut când mă ţine de mijloc şi-şi lipeşte gura umedă de gâtul meu, când îi simt saliva rece pe piele.

— Dulce fecioară, repetă el şi-şi freacă faţa de a mea, dându-mi o sărutare umedă care seamănă cu senzaţia de-a fi suptă de un peşte.

— Alteţă! exclam cu răsuflarea tăiată. Trebuie să-mi daţi drumul!

— Nu-ţi voi da drumul niciodată!

— Alteţă, sunt fecioară!

Asta funcționează de minune, căci se depărtează puțin de mine şi pot să fac un pas înapoi. Cu toate că-mi ia amândouă mâinile într-ale lui, cel puțin nu-mi respiră pe pieptul rochiei.

— Eşti o fecioară dulce, Katherine.

— Sunt o fecioară cinstită, Sire, spun abia respirând.

Mă ține strâns de mâini, mă trage spre el şi mă întreabă simplu:

— Dacă aş fi liber, ai accepta să-mi fii soție?

Viteza cu care vine întrebarea lui mă surprinde atât de tare, încât nu sunt în stare să scot o vorbă. Îl privesc doar, de parcă aş fi o văcăriță, la fel de proastă ca o vacă de lapte.

— Şi soția voastră? Soția voastră, Sire?

— Căsătoria mea nu e autentică, spune el repede.

Între timp mă trage mai aproape şi mâna lui îmi alunecă iarăşi pe mijloc. Îmi spun că vorbele sale au doar menirea de-a mă năuci în vreme ce mă înghesuie într-un colț şi-mi bagă mâna pe sub fustă, aşa că mă mişc întruna, iar el vorbeşte întruna.

— Căsătoria mea e nulă. Din mai multe motive. Soția mea a fost promisă dinainte şi nu era liberă să se căsătorească. Conştiința m-a prevenit în privința asta şi, pentru binele sufletului meu, nu pot să mă culc cu ea în uniune sfântă. În adâncul inimii ştiu că e soția altui bărbat.

— Într-adevăr?

Doar nu-şi închipuie că sunt atât de proastă încât să cred asta, fie şi o clipă.

— Ştiu sigur, mă avertizează conştiința. Dumnezeu îmi vorbeşte. Ştiu.

— Vă vorbeşte? Ştiți?

— Da, spune el cu fermitate. Astfel că n-am consimțit pe deplin la cununie. Dumnezeu mi-a cunoscut atunci îndoielile şi ştie că nu m-am culcat cu ea. Aşadar, căsătoria nu e valabilă şi în curând voi fi liber.

Aşadar, mă crede într-adevăr proastă, dacă s-a păcălit singur. Dumnezeule mare, ce sunt în stare să facă bărbații cu creierul lor când au mădularul tare! E absolut uimitor.

— Dar cu ea ce se va întâmpla? întreb.

— Ce?!

Mâna lui, care se strecura spre corsajul meu, se opreşte la acest gând.

— Ce se va întâmpla cu regina? Dacă nu va mai fi regină?

— De unde să ştiu? răspunde de parcă asta n-ar avea nimic de-a face cu el. N-ar fi trebuit să vină în Anglia dacă nu era liberă să se căsătorească. A încălcat o promisiune. Poate să se întoarcă acasă.

Nu cred că ea va vrea să se întoarcă acasă, la fratele acela al ei, pe deasupra a prins drag de copiii regelui şi de Anglia. Dar mâna lui mă trage insistent de talie şi mă întoarce cu faţa spre el.

— Katherine, urmează cu un glas plin de dorinţă. Spune-mi că mă pot gândi la tine. Sau există vreun tânăr…? Eşti o femeie tânără, înconjurată de ispite la o curte lascivă, o curte a gândurilor murdare şi a poftelor, cu mulţi băieţi răi, cu minţi corupte, presupun că unul dintre ei a reuşit să te atragă, nu? Ţi-a promis vreo recompensă în schimbul unui sărut?

— Nu. V-am spus, nu-mi plac băieţii. Sunt cu toţii prea caraghioşi.

— Nu-ţi plac băieţii?

— Deloc.

— Şi atunci ce-ţi place? întreabă cu un glas plin de admiraţie faţă de el însuşi. Cunoaşte replica acestui joc.

— Nu îndrăznesc să spun!

Mâna lui urcă iarăşi pe corsaj de pe talia mea, peste o clipă îmi va mângâia sânul. O, Thomas Culpepper, aş vrea din toată inima să fii tu în locul lui!

— Spune-mi, stăruie el. O, spune-mi, frumoasă Katherine, şi-ţi voi face un dar pentru că eşti fată sinceră!

Trag repede în piept o gură de aer curat şi răspund simplu:

— Îmi place de Înălţimea Voastră.

O mână, pleosc, îmi înşfacă sânul, cealaltă mă trage spre el şi gura lui o atinge pe-a mea, umedă şi pornită pe supt şi zău, e absolut oribil, dar pe de altă parte mă întreb ce dar voi primi fiindcă am fost fată sinceră.

Îmi dăruieşte proprietăţile a doi criminali condamnaţi, adică două case, nişte bunuri şi ceva bani. Nu-mi vine să cred! Să am eu case, chiar două case, şi pământ şi bani ai mei!

N-am avut în viaţa mea atâta bogăţie şi nici vreun dar câştigat atât de uşor. Trebuie să recunosc: a fost câştigat uşor. N-a fost frumos din partea mea să ademenesc un bărbat

îndeajuns de bătrân să-mi fie tată, aproape îndeajuns de bătrân să-mi fie bunic. N-a fost prea plăcut când mâna lui grasă mi-a frământat sânii şi gura lui puturoasă mi-a acoperit fața cu sărutări. Dar nu trebuie să uit că e regele şi că e un bătrân de treabă, un bătrân dulce şi afectuos, iar în cea mai mare parte din timp pot să închid ochii şi să mă prefac că e altcineva. Totodată, nu e prea plăcut să dețin lucrurile unor morți, dar când i-am spus asta lui lady Rochford, ea a remarcat că toți ajungem să stăpânim bunurile unor morți, într-un fel sau altul, totul e fie furat, fie moştenit şi o femeie care nădăjduieşte să se ridice în lume nu-şi poate permite să facă nazuri.

Anne, palatul Westminster, aprilie 1540

Credeam că voi fi încoronată cu ocazia festivităților de întâi mai, dar până atunci a rămas mai puțin de o lună şi nimeni n-a comandat rochii şi n-a planificat desfăşurarea încoronării, aşa că încep să cred că nu va fi în acest an de întâi mai, n-are cum. În lipsa unui sfetnic mai bun, aştept până plec împreună cu prințesa Maria din capela doamnelor înapoi spre palat şi o întreb ce părere are. Am ajuns s-o plac din ce în ce mai mult şi am încredere în părerea ei. Pe deasupra, fiindcă a fost mai întâi copila şi apoi exilata acestei curți, ştie mai bine ca majoritatea ce înseamnă să trăieşti aici şi totuşi să ştii că eşti o intrusă.

Auzind cuvântul „încoronare” îmi aruncă iute o privire atât de îngrijorată, încât nu mă mai simt în stare să fac niciun pas. Încremenesc pe loc şi țip:

— O, ce-ai auzit?

— Dragă Anne, nu plânge, spune ea repede. Vă cer iertare. Regină Anne.

— Nu plâng, răspund arătându-mi fața uluită. Nu plâng.

Privim amândouă repede în jur, să vedem dacă ne urmăreşte cineva. Aşa e la curte: te uiți mereu peste umăr după spioni, iar adevărul se rosteşte doar în şoaptă. Ea se apropie de mine. Îi iau mâna, o aşez pe brațul meu şi pornim împreună.

— Nu se poate să fie acum, de întâi mai, fiindcă la ora asta am fi avut totul plănuit şi pregătit dacă avea de gând să vă încoroneze, spune ea. M-am gândit şi eu la asta în timpul postului. Dar nu e prea grav. Nu înseamnă nimic. Nici regina Jane n-a fost încoronată. Ar fi încoronat-o dacă trăia, după ce i-a dăruit un moştenitor. Va aştepta să aveți un copil şi abia după botezul lui va urma încoronarea.

Auzind asta, roşesc puternic şi nu spun nimic. Ea aruncă o privire spre chipul meu, dar pe moment se mulțumeşte să tacă, aşteaptă până urcăm scările, trecem prin sala mea de primire şi prin odaia personală şi ajungem în cămăruța mea de rugăciune, unde nu intră nimeni fără să fie poftit. Închid uşa în nasul doamnelor mele curioase şi rămânem singure.

— Există o dificultate? întreabă ea cu tact.

— Niciuna creată de mine.

Încuviințează, dar nici ea, nici eu nu vrem să mai spunem nimic. Suntem amândouă virgine la aproape douăzeci şi cinci de ani, deja bătrâne pentru nişte fecioare, înspăimântate de misterul dorinței bărbăteşti, înspăimântate de puterea regelui, trăind amândouă la periferia acceptării lui.

— Ştiți, urăsc ziua de întâi mai, spune ea pe neaşteptate.

— Credeam că e una dintre cele mai mari sărbători din an.

— O, da, dar e o sărbătoare sălbatică, păgână, nu creştină.

Asta face parte din superstițiile ei papiste şi sunt gata să râd uşor, dar expresia gravă de pe chipul ei mă opreşte.

— E doar un bun venit pentru sosirea primăverii, spun. Nu face niciun rău.

— E momentul când vechiul e dat la o parte şi noul e adoptat, replică ea. Asta e tradiția şi regele o trăieşte pe deplin, ca un sălbatic. A luptat într-un turnir de întâi mai cu un mesaj de iubire pentru Anne Boleyn pe stindard, iar apoi a înlăturat-o pe mama pentru lady Anne, tot într-o zi de întâi mai. După nici cinci ani, a venit rândul lui lady Anne: ea era noua regină a turnirului, campionii ei preferați au luptat în cinstea ei în fața lojii regale. Dar cavalerii au fost arestați în acea după-amiază şi regele a plecat de lângă ea fără să-şi ia măcar rămas-bun. Acesta a fost sfârşitul lui lady Anne, iar aceea a fost ultima oară când l-a văzut.

— Nu şi-a luat rămas-bun?

Dintr-un motiv sau altul, ăsta îmi pare lucrul cel mai oribil. Nimeni nu mi-a spus asta până acum. Ea clatină din cap.

— Niciodată nu-şi ia rămas-bun. Când îi ieşi din grații, dispare rapid. Nici mamei mele nu i-a spus rămas-bun, a plecat pur şi simplu de lângă ea, iar ea a trebuit să-şi trimită servitorii în urma lui ca să-i ureze să-l aibă Domnul în paza sa în călătorie. Nici măcar nu i-a spus că nu se va mai întoarce. A pornit doar într-o zi călare şi dus a fost. Nu şi-a luat rămas-bun nici de la lady Anne. A plecat de la turnirul de întâi mai şi şi-a trimis oamenii s-o aresteze. La drept vorbind, nu şi-a luat rămas-bun nici de la regina Jane, care a murit născându-i fiul. Ştia că ea se luptă cu moartea, dar nu s-a dus la ea. A lăsat-o să moară singură. Inima şi-o poate împietri, dar ochii nu: nu suportă să vadă femei plângând, nu suportă despărțirile. Îi e mai uşor să-şi împietrească inima, să-ți întoarcă spatele şi apoi

să plece pur şi simplu.

Mă scutură un fior, mă duc la ferestre să mă asigur că sunt bine închise şi trebuie să-mi impun să nu trag obloanele ca să mă feresc de lumina dură. Dinspre fluviu bate un vânt rece, aproape că-l simt înfrigurându-mă pe când stau în picioare lângă ele. Vreau să ies în sala de primire şi să mă înconjor cu fete prostuțe, un paj care să cânte la lăută şi femei care să râdă. Vreau în jurul meu confortul mângâietor al odăilor reginei, chiar dacă ştiu că alte trei femei au avut nevoie de mângâiere acolo şi toate au murit.

— Dacă regele se întoarce împotriva mea, aşa cum s-a întors împotriva lui lady Anne, nimeni nu mă va preveni, spun încet. N-am niciun prieten la această curte, nimeni nu-mi spune măcar că se apropie primejdia.

Prințesa Maria nu încearcă să mă liniştească.

— Ar putea să fie, ca în cazul lui lady Anne, o zi senină, un turnir, apoi să vină oştenii şi să nu mai existe nicio scăpare?

Încuviințează, palidă la față, şi îmi mărturiseşte:

— L-a trimis pe ducele de Norfolk împotriva mea, ca să-mi poruncească să mă supun. Bunul duce, care mă cunoaşte de mică şi a slujit-o pe mama cu credință şi iubire, mi-a spus în față că, dacă mi-ar fi tată, m-ar înşfăca de călcâie şi mi-ar crăpa capul de perete. Un om pe care îl cunosc din copilărie, un om care ştia că sunt prințesă de sânge, care a iubit-o pe mama şi i-a fost cel mai credincios slujitor. A venit cu încuviințarea tatălui meu, la ordinele lui, şi era gata să mă ducă în Turn. Regele şi-a trimis călăul asupra mea şi l-a lăsat să facă ce-o vrea.

Prind în pumn o bucată de tapiserie scumpă, ca şi cum atingerea ei m-ar putea alina.

— Dar nu mă fac vinovată de nicio ofensă, îi spun. N-am făcut nimic!

— Nici eu, răspunde ea. Nici mama mea. Nici regina Jane. Poate chiar şi lady Anne a fost nevinovată. Am văzut toate cum dragostea regelui se transformă în duşmănie.

— Iar eu n-am avut dragostea lui niciodată, şoptesc în limba mea. Dacă şi-a putut părăsi soția cu care a trăit şaisprezece ani, o femeie pe care a iubit-o, cât de repede şi cât de uşor se poate descotorosi de mine, o femeie pe care nici măcar n-a plăcut-o?

Prințesa se uită la mine.

— Ce se va întâmpla cu Înălțimea Voastră?

Îmi dau seama că am o față tristă.

— Nu ştiu, răspund cu sinceritate. Nu ştiu. Dacă regele se aliază cu Franța şi şi-o face pe Kitty Howard amantă, presupun că mă va trimite acasă.

— Dacă nu mai rău, spune ea foarte blând.

Zâmbesc cu regret.

— Nu ştiu ce-ar putea fi mai rău decât casa mea.

— Turnul, spune ea simplu. Turnul ar fi mai rău. Şi apoi eşafodul.

Tăcerea care se lasă după aceste cuvinte pare să dureze o veşnicie. Fără să mai rostesc o vorbă, mă ridic de pe jilț şi mă îndrept spre uşa ce dă către odăile mele publice, iar prințesa se trage la o parte ca să mă lase să trec înaintea ei. Traversăm în tăcere odaia de rugăciune, fiecare frământată de gândurile ei, apoi ieşim pe uşa mică şi dăm peste o mare agitație şi zarvă cumplită. Servitorii aduc de la bucătării tot felul de lucruri. În sala mea de primire se aşterne masa pentru cină, cu farfuriile din aur şi argint ale vistieriei regale.

— Acum ce se mai întâmplă? întreb nedumerită.

Lady Rochford iese repede în față, face o reverență şi mă lămureşte:

— Maiestatea Sa regele a anunțat că va cina în odăile voastre.

— Bine. Sunt onorată să-l invit pe Alteța Sa la odăile mele.

Mă străduiesc să dau impresia că sunt foarte încântată, dar încă mă mai simt copleşită de groază la gândul duşmăniei regelui, al Turnului şi al eşafodului.

— *În* odăile mele, mă corectează încet prințesa Maria.

— În odăile mele, repet.

— Vă schimbați rochia pentru cină?

— Da.

Observ că doamnele mele de companie s-au îmbrăcat deja cu cele mai bune veşminte, iar Kitty Howard poartă boneta atât de dată pe spate încât ar putea la fel de bine să renunțe cu totul la ea şi e încărcată de lanțuri de aur pe care sunt înşirate perle mici. La urechi îi joacă diamante, iar la gât poartă înfăşurate mai multe şiraguri de perle. Înainte n-am văzut-o purtând mai mult decât un lănțişor de aur. Îşi dă seama că o

privesc şi îmi face o reverență, apoi se roteşte pe loc, ca să pot admira efectul unei rochii noi din mătase trandafirie, cu jupon roz închis.

— Frumoasă, spun. Nouă?

— Da, răspunde ea ferindu-şi ochii ca un copil prins în timp ce şterpeleşte ceva şi îmi dau seama îndată că toate aceste lucruri fine sunt daruri primite de la rege. Să vin să vă ajut la îmbrăcat? întreabă aproape pe ton de scuză.

Încuviințez din cap şi, împreună cu alte două domnişoare de companie, mă urmează în odaia personală. Rochia mea pentru cină a fost scoasă deja, iar Katherine dă fuga la cufăr şi-mi aduce rufărie.

— Atât de fină! spune ea aprobator, netezind broderia alb pe alb a cămăşilor.

Îmi trag cămaşa pe mine şi mă aşez în fața oglinzii, astfel încât Katherine să mă poată pieptăna. Cu mişcări blânde, îmi răsuceşte părul sub o plasă încrustată cu aur şi avem doar o neînțelegere, când îmi aşază boneta mult spre spate. O pun cum trebuie, iar ea râde de mine. Zăresc chipurile amândurora în oglindă şi ochii ei îi întâlnesc pe ai mei, nevinovați ca ai unui copil, fără urmă de prefăcătorie. Mă întorc şi le spun celorlalte fete:

— Lăsați-ne.

Din privirile pe care le schimbă pe când ies înțeleg că noile avuții ale lui Kitty Howard sunt cunoscute de toți şi că toată lumea ştie de unde vin perlele acelea şi se aşteaptă ca asupra căpşorului ei să se abată o furtună de gelozie.

— Regele te place, spun fără ocolişuri.

Surâsul i-a dispărut din ochi. Se mută de pe un picior încălțat cu pantof roz pe celălalt şi şopteşte:

— Altețã…

— Pe mine nu mă place.

Ştiu că sunt prea directă, dar nu cunosc cuvintele trebuincioase ca să îmbrac toate astea ca o englezoaică mincinoasă. Roşeața urcă din decolteul ei adânc şi-i învăpăiază obrajii.

— Altețã…

— Îl doreşti?

Nu cunosc cuvintele trebuincioase ca să deghizez întrebarea într-o conversație îndelungată.

— Nu! răspunde ea imediat, dar apoi lasă capul în pământ. El e regele… iar unchiul meu spune, mai mult, unchiul îmi porunceşte…

— Nu eşti liberă? sugerez.

Ochii ei cenuşii privesc într-ai mei.

— Sunt doar o fată. Doar o fată necoaptă, nu sunt liberă.

— Poți refuza să faci ce vor ei?

— Nu.

Între noi se lasă tăcerea, căci începem amândouă să înțelegem adevărul simplu ce a fost rostit. Suntem două femei care au recunoscut că nu pot controla lumea. Luăm parte la acest joc, dar nu ne alegem noi mutările. Bărbații ne vor manevra pentru a-şi împlini propriile dorințe. Nu putem decât să încercăm să supraviețuim, orice s-ar petrece mai departe.

— Ce se va întâmpla cu mine dacă regele te vrea de soție?

Pe când gura mea articulează cu stângăcie cuvintele, ştiu că aceasta e întrebarea esențială, de nerostit. Ea ridică din umeri.

— Nu ştiu. Nu cred că există cineva care să ştie.

— Va cere să fiu omorâtă? şoptesc.

Spre groaza mea, ea nu tresare înspăimântată şi nici nu neagă. Mă priveşte fără pic de şovăială şi spune iarăşi:

— Nu ştiu ce va face. Altețã, nu ştiu nici ce vrea, nici ce poate face. Nu cunosc legea. Nu ştiu ce este în stare să facă.

— Îți va porunci să vii la el, spun cu buzele înghețate, îmi dau seama. Fie ca soție, fie ca târfă. Dar mă va trimite în Turn? Va pune să fiu omorâtă?

— Nu ştiu, răspunde ea cu o față de copil înspăimântat. Nu-mi dau seama. Nimeni nu-mi spune nimic, decât că trebuie să-l mulțumesc. Şi trebuie să fac asta.

Jane Boleyn, palatul Westminster, mai 1540

Regina stă în loja regală ridicată mult deasupra terenului de turnir şi, cu toate că e palidă din cauza neliniştii, se poartă într-adevăr ca o regină. Le zâmbeşte neîncetat sutelor de londonezi care s-au adunat la palat ca să vadă familia regală şi nobilii, falsele bătălii, tablourile vivante şi duelurile. Vor exista şase cavaleri care provoacă şi şase care-şi apără titlul. Aceştia dau cu toţii ocol arenei împreună cu suita, scuturile şi flamurile lor, trâmbiţaşii suflă de zor în surle, mulţimea îşi strigă rămăşagurile şi totul pare un vis datorită zarvei şi arşiţei şi scânteierii puternice a soarelui pe nisipul auriu al arenei.

Dacă stau în fundul lojii regale şi închid ochii pe jumătate, pot vedea astăzi nenumărate fantome. O văd pe regina Caterina aplecând-se în faţă şi făcându-i semn cu mâna tânărului ei soţ, văd chiar şi scutul lui cu deviza „Sir Inimă Credincioasă”.

Sir Inimă Credincioasă! Dacă inima lui nestatornică n-ar fi pricinuit moartea atâtor oameni, aş râde. Inima regelui e credincioasă doar propriilor dorinţe şi astăzi, în această zi de întâi mai, s-a schimbat iarăşi, ca vântul de primăvară, şi suflă în altă direcţie.

Mă trag puţin într-o parte. O rază de soare pătrunsă printr-o spărtură a copertinei mă năuceşte şi, preţ de o clipă, o văd pe Anne în partea din faţă a lojii, Anne a mea, Anne Boleyn cu capul dat pe spate, râzând în hohote, cu linia albă a gâtului dezvelită. În anul acela, ultimul an al lui Anne, ziua de întâi mai a fost dogoritoare, iar ea dădea vina pe soare, deşi năduşea de frică. Ştia că o aşteaptă necazuri mari, dar nu avea habar ce primejdie o pândea. De unde să fi ştiut? Niciunul dintre noi nu avea idee. Niciunul dintre noi nu-şi închipuia că el va pune gâtul acela lung şi adorabil pe un butuc şi va angaja un spadasin francez ca să-l reteze. Cum şi-ar fi putut închipui vreunul dintre noi că un bărbat i-ar face asta soţiei pe care o adorase? El a zdrobit credinţa regatului său ca s-o aibă. Atunci, de ce s-o zdrobească pe ea?

Dacă am fi ştiut… dar e inutil să spun „dacă am fi ştiut”.

Poate că am fi fugit. Eu, soţul meu George şi sora lui, Anne, şi Elisabeta, fiica ei. Poate că am fi reuşit să fugim şi să ne

eliberăm de teroarea, ambiția şi dorința pătimaşă pentru acest fel de viață care domnesc la curtea Angliei. Dar n-am fugit. Am stat acolo ca nişte iepuri, tremurând ghemuiți în iarba înaltă la auzul ogarilor, sperând că alaiul de vânătoare îi va ocoli. Însă chiar în aceeaşi zi, oştenii au venit să-i ia pe soțul meu şi pe iubita mea cumnată Anne. Iar eu? Eu am rămas încremenită locului şi i-am lăsat să plece fără să scot o vorbă ca să-i salvez.

Însă această regină nouă nu e proastă. Noi ne-am temut, toți trei, dar nu ştiam cât de frică ar fi trebuit să ne fie. Însă Anna de Cleves ştie. A discutat cu ambasadorul ei şi ştie că nu va avea loc nicio încoronare. A discutat cu prințesa Maria şi ştie că regele este în stare să distrugă o soție fără pată trimițând-o departe de curte, într-un castel unde frigul şi umezeala o vor ucide, dacă n-o va face mai întâi otrava. A vorbit chiar şi cu micuța Katherine Howard şi acum ştie că regele e îndrăgostit. Ştie că o aşteaptă negreşit ruşinea şi divorțul, în cel mai bun caz, execuția, în cel mai rău.

Şi totuşi iat-o stând în loja regală, cu fruntea sus, lăsându-şi batista să cadă în semn că lupta poate să înceapă, zâmbindu-i învingătorului cu politețea ei obişnuită, apoi aplecându-se ca să-i pună pe coif cununa din frunze de laur şi să-i dea o pungă cu bani ca premiu. Palidă sub boneta ei modestă şi urâtă, îşi face datoria ca regină a turnirului aşa cum şi-a îndeplinit toate îndatoririle din clipa când a pus piciorul în această țară. Probabil că îi vine să vomite de groază, dar mâinile ei strâng doar uşor marginea lojii şi nici măcar nu tremură. Când regele o salută, se ridică de pe jilț şi-i face o reverență respectuoasă, iar când mulțimea îi strigă numele, se întoarce, zâmbeşte şi face din mână. O femeie inferioară ar striga după ajutor. E de un calm desăvârşit.

— Ştie? întreabă o voce scăzută la urechea mea şi mă întorc spre ducele de Norfolk. E posibil să ştie?

— Ştie totul, mai puțin ce se va alege de ea.

El o priveşte.

— Nu se poate să ştie! Nu se poate să fi înțeles. Probabil că e prea proastă ca să înțeleagă ce se va întâmpla cu ea.

— Nu e proastă. E incredibil de curajoasă. Ştie totul. Are mai mult curaj decât ne închipuim noi.

— Va avea nevoie de el, spune ducele fără pic de compasiune. O iau pe Katherine de la curte.

— O îndepărtați de rege?

— Da.

— Nu e riscant? Îl privați pe rege de fata pe care a ales-o?

Ducele clatină din cap. Nu-şi poate ascunde triumful.

— Regele însuşi mi-a cerut s-o iau de la curte. Se va căsători cu Katherine imediat ce va scăpa de Anne. El e cel care doreşte plecarea lui Katherine. Vrea ca ea să stea departe de curte, ca să nu devină ținta bârfelor până când îi vine sfârşitul acestei false regine.

Strânge din dinți ca să-şi înăbuşe zâmbetul, e practic pe punctul de-a izbucni în râs.

— Nu vrea ca vreo bârfă să umbrească numele nepătat al lui Katherine.

Acest titlu nou şi ciudat îmi atrage atenția.

— Falsă regină?

— Nu era liberă să se mărite. Căsătoria nu a fost valabilă de la început şi n-a fost consumată. Dumnezeu i-a călăuzit conştiința şi regele nu şi-a împlinit jurămintele. Dumnezeu l-a împiedicat s-o consume. Căsătoria e falsă. Regina e falsă. Iar să-i faci o declarație falsă regelui înseamnă probabil trădare.

Clipesc uimită. Ca reprezentant al lui Dumnezeu pe pământ, regele are dreptul să decidă în astfel de chestiuni, dar uneori noi, muritorii, nu reuşim să ținem pasul cu schimbările capricioase ale lui Dumnezeu.

— Pentru ea totul s-a sfârşit?

Arăt cu un gest uşor spre fata din partea din față a lojii, care se ridică acum în picioare ca să primească salutul campionului, ridică mâna şi îi zâmbeşte mulțimii care-i strigă numele.

— E terminată, spune ducele.

— Terminată?

— Terminată.

Încuviințez din cap. Presupun că asta înseamnă că va fi ucisă.

Anne, palatul Westminster, iunie 1540

Fratele meu a trimis în sfârşit documentele care arată că într-adevăr nu am mai fost măritată înainte de-a sosi în Anglia şi că, prin urmare, căsătoria mea cu regele este prima mea căsnicie şi este valabilă, aşa cum ştiu şi eu foarte bine, aşa cum ştie toată lumea. Documentele au sosit astăzi printr-un sol, dar ambasadorul meu nu le poate prezenta. Consiliul Coroanei ține şedințe aproape tot timpul şi nu putem afla ce discută. După ce au stăruit atât să aibă acest document, acum nu pot fi deranjați ca să-l vadă şi nu-mi dau seama ce înseamnă această nouă indiferență.

Dumnezeu ştie ce au de gând să facă până la urmă cu mine, însă gândul care mă îngrozeşte e acela că mă vor acuza de vreo faptă ruşinoasă şi că voi muri în acest ținut îndepărtat, iar mama va crede că fiica ei a murit ca o târfă.

Ştiu că mi se pregătesc necazuri cumplite, fiindcă am văzut primejdia care s-a abătut asupra prietenilor mei. Lordul Lisle, care m-a întâmpinat cu atâta bunătate la Calais, a fost arestat şi nimeni nu ştie să-mi spună ce acuzații i se aduc. Soția lui a dispărut din odăile mele, fără să-şi ia rămas-bun. N-a venit să mă roage să intervin pentru el. Asta înseamnă probabil fie că va muri fără să fie judecat – Dumnezeule mare, poate că a murit deja! –, fie că ea ştie că nu mai am pic de influență pe lângă rege. Oricum ar sta lucrurile, e un dezastru atât pentru el, cât şi pentru mine. Nimeni nu ştie să-mi spună unde se ascunde lady Lisle şi, ca să fiu sinceră, mi-e frică să întreb. Dacă soțul ei e acuzat de trădare, orice bănuială că mi-a fost prieten va cântări împotriva mea.

Fiica lor, Anne Bassett, e încă în serviciul meu, dar pretinde că e bolnavă şi zace la pat. Am vrut s-o văd, însă lady Rochford spune că fata e mai în siguranță dacă e lăsată să stea singură. Aşa că uşa odăii ei de culcare e închisă şi obloanele sunt trase. Nu îndrăznesc să întreb dacă ea reprezintă un pericol pentru mine sau eu pentru ea.

Am trimis după Thomas Cromwell, care, cel puțin, se bucură de aprecierea regelui, căci a fost făcut conte de Essex cu doar câteva săptămâni în urmă. Măcar Thomas Cromwell trebuie să-mi rămână prieten în vreme ce doamnele mele mă

bârfesc în dosul mâinilor duse la gură şi toată lumea de la curte se află la un pas de dezastru. Însă până acum milord Cromwell nu mi-a trimis niciun răspuns. De bună seamă, cineva trebuie neapărat să-mi spună ce se petrece.

Aş vrea să fim din nou la Hampton Court. Astăzi e foarte cald şi mă simt ca întemnițată, ca un şoim într-o colivie strâmtă, un şoim alb, parcă din altă lume: o pasăre albă ca zăpezile iernii, născută să zboare liberă prin ținuturile reci şi sălbatice. Mi-aş dori să fiu iarăşi la Calais sau chiar la Dover, când aveam în față drumul spre Londra şi spre viitorul meu ca regină a Angliei şi eram plină de speranță. Mi-aş dori să fiu aproape oriunde, numai aici nu, privind prin ferestrele cu ochiuri mici cerul de un albastru intens, întrebându-mă dacă prietenul meu, lordul Lisle se află în Turnul Londrei şi de ce Thomas Cromwell, susținătorul meu, nu răspunde la rugămintea mea urgentă de-a veni să mă vadă neîntârziat. De bună seamă că poate să vină şi să-mi spună pentru ce s-a întrunit consiliul, practic în secret, zile la rând, nu? De bună seamă că va veni şi-mi va spune unde a dispărut lady Lisle şi de ce e arestat soțul ei, nu? De bună seamă că va veni curând, nu?

Uşa se deschide şi dau să mă ridic, dar nu e Cromwell, nici servitorul lui, ci micuța Katherine Howard, cu o față palidă şi o privire tragică. Ține pe braț mantia de călătorie şi, de îndată ce o zăresc, simt un val de greață din cauza groazei. Micuța Kitty a fost arestată, a fost acuzată şi ea de cine ştie ce crimă. Mă apropii repede de ea şi-i iau mâinile într-ale mele.

— Kitty! Ce s-a întâmplat? Care e acuzația?

— Sunt în siguranță, icneşte ea. Nu s-a întâmplat nimic. Sunt în siguranță. Însă trebuie să plec acasă la bunica o vreme.

— Dar de ce? Ce ți-au spus că ai făcut?

Fetişoara ei e deformată de frământare.

— Nu voi mai fi domnişoara voastră de companie.

— Nu?

— Nu. Am venit să-mi iau rămas-bun.

— Ce-ai făcut? strig.

De bună seamă, fata asta, o copiliță, n-a putut să comită nicio crimă, nu? Cele mai rele lucruri de care e capabilă Katherine Howard sunt vanitatea şi flirtul, iar curtea aceasta

nu pedepseşte asemenea păcate.

— Nu-i voi lăsa să te ia de aici! Te apăr. Ştiu că eşti fată bună. Ce se spune împotriva ta?

— N-am făcut nimic, răspunde ea. Însă mi s-a spus că e mai bine să stau departe de curte cât timp se întâmplă toate acestea.

— Care toate acestea? O, Kitty, spune-mi repede, ce ştii?

Îmi face semn să mă aplec, ca să-mi poată şopti la ureche.

— Anne, adică Alteța Voastră, scumpă regină, Thomas Cromwell a fost arestat pentru trădare.

— Trădare?! Cromwell?!

— Şşşt! Da.

— Ce a făcut?

— A conspirat împreună cu lordul Lisle şi cu papiştii ca să-i facă farmece regelui.

Mi se învârte capul şi nu înțeleg în întregime ce spune.

— Ce să-i facă? Ce e aia?

— Thomas Cromwell a făcut o vrajă, mă lămureşte ea.

Văzând că tot nu înțeleg cuvântul, îmi ia obrajii în palme cu blândețe şi-mi trage fața spre ea, ca să-mi poată şopti iarăşi la ureche.

— Thomas Cromwell a plătit o vrăjitoare, şopteşte ea fără nicio inflexiune. Thomas Cromwell a plătit o vrăjitoare ca să-l distrugă pe Maiestatea Sa regele.

Se trage puțin înapoi, ca să vadă dacă acum o înțeleg, şi groaza de pe chipul meu îi adevereşte asta.

— Se ştie cu siguranță lucrul ăsta?

Ea încuviințează.

— Cine e vrăjitoarea? şoptesc abia auzit. Ce a făcut?

— I-a făcut regelui o vrajă ca să-i răpească bărbăția. L-a blestemat pe rege ca să nu aibă un fiu cu Alteța Voastră.

— Cine e vrăjitoarea? întreb imperios. Cine e vrăjitoarea lui Thomas Cromwell? Cine i-a răpit regelui bărbăția? Cine spun ei că este?

Fețişoara lui Katherine e crispată de frică.

— Anne, Alteța Voastră, scumpa mea regină, dacă vor spune că sunteți chiar voi?

Trăiesc aproape complet retrasă de lume, ieşind din odăile mele doar pentru a cina în prezența curții, iar atunci încerc să

par senină sau, chiar mai mult, nevinovată. Thomas Cromwell e interogat şi arestările continuă, alţi bărbaţi sunt acuzaţi că l-au trădat pe rege, acuzaţi că au plătit o vrăjitoare ca să-i distrugă bărbăţia. Se descoperă o reţea de complotişti. Se spune că lordul Lisle a fost capul acesteia în Calais, că i-a ajutat pe papişti şi pe familia Pole, care voiau de multă vreme să ia înapoi tronul de la Tudori. Aghiotantul lui de la fortăreaţă a fugit la Roma ca să-l slujească pe cardinalul Pole, ceea ce îi dovedeşte vinovăţia. Se zice că lordul Lisle şi grupul lui au lucrat cu o vrăjitoare pentru a se asigura că regele nu va avea o căsnicie roditoare cu mine, că nu va zămisli încă un moştenitor al religiei sale reformate. Dar în acelaşi timp se spune că Thomas Cromwell i-a ajutat pe luterani, pe reformaţi şi pe evanghelişti. Se zice că m-a adus ca să mă mărit cu regele şi i-a poruncit unei vrăjitoare să-i răpească regelui bărbăţia, în aşa fel încât să-şi poată aşeza pe tron propria familie. Dar cine e vrăjitoarea? se întreabă curtea. Cine e vrăjitoarea care a fost prietenă cu lordul Lisle şi a fost adusă în Anglia de Thomas Cromwell? Cine e vrăjitoarea? Despre ce femeie este vorba în ambele coşmaruri malefice? Întrebaţi-vă încă o dată: ce femeie a fost adusă în Anglia de Thomas Cromwell, dar e prietenă cu lordul Lisle?

Evident, există doar o singură femeie.

Doar o singură femeie adusă în Anglia de Thomas Cromwell s-a împrietenit cu lordul Lisle şi i-a răpit regelui bărbăţia, astfel încât a fost neputincios în noaptea nunţii şi-n toate nopţile care au urmat.

Plecarea prinţesei Maria a fost grăbită şi n-am reuşit să stau decât câteva clipe cu ea, în timp ce aşteptam să se aducă de la grajd caii.

— Ştii că sunt nevinovată de orice fărădelege, spun la adăpostul zarvei făcute de servitorii care aleargă de colo-colo şi de gărzile ei care strigă după cai. Orice-ai auzi în viitor despre mine, te rog să mă crezi: sunt nevinovată!

— Desigur, spune ea pe un ton nepăsător.

Nu se uită la mine. E fiica lui Henric, a trecut printr-o ucenicie lungă pentru a învăţa să nu se trădeze.

— Mă voi ruga pentru voi în fiecare zi. Mă voi ruga să vă vadă toţi nevinovăţia, aşa cum o văd eu.

— Sunt sigură că şi lordul Lisle e nevinovat.
— Fără îndoială, răspunde ea cu acelaşi glas rece.
— Pot să-l salvez? Dar dumneata?
— Nu.
— Prințesă Maria, pe credința dumitale, nu se poate face nimic?
Ea riscă să-mi arunce o privire piezişă.
— Nu, scumpă Anne, nimic. Nu putem face nimic, doar să ne încredem numai în noi înşine şi să ne rugăm pentru vremuri mai bune.
— Ai vrea să-mi spui ceva?
Se uită în jur şi vede că încă n-au fost aduşi caii. Mă ia de braț şi pornim amândouă spre curtea grajdurilor, de parcă am vrea să vedem cât mai durează.
— Ce anume?
— Cine e familia asta Pole? Şi de ce se teme regele de papişti, dacă i-a înfrânt cu atât de mult timp în urmă?
— Familia Pole este familia Plantageneților din Casa de York unii ar spune că sunt adevărații moştenitori ai tronului Angliei. Lady Margaret Pole a fost cea mai sinceră prietenă a mamei, iar mie mi-a fost ca o mamă, e credincioasă trup şi suflet tronului. Regele o ține acum în Turn, împreună cu toți membrii familiei sale pe care i-a putut captura. Sunt acuzați de trădare, însă toată lumea ştie că n-au comis niciun delict, doar au sânge de Plantageneți în vine. Regele se teme atât de tare pentru tron, încât cred că nu va lăsa această familie să trăiască. Cei doi nepoți ai lui lady Margaret, doi băieți mici, se află şi ei în Turn, Dumnezeu să aibă milă de ei! Ea, scumpa mea lady Margaret, nu va fi lăsată să trăiască. Alți membri ai familiei trăiesc în exil, nu se mai pot întoarce acasă niciodată.
— Sunt papişti? o întreb.
— Da, răspunde ea încet. Da, sunt. Unul dintre ei, Reginald, e cardinal. Unii spun că aceştia sunt adevărații regi, din adevărata credință a Angliei. Dar asta înseamnă trădare şi, dacă rosteşti cuvintele astea, te condamni singur la moarte.
— Şi de ce se teme regele atât de tare de papişti? Credeam că Anglia a fost convertită la credința reformată. Credeam că papiştii au fost înfrânți.
Prințesa Maria clatină din cap.
— Nu. Cred că mai puțin de jumătate din oameni primesc

bucuroşi schimbările şi mulți își doresc să se întoarcă la vechile obiceiuri. Când regele a negat autoritatea Papei şi a distrus mănăstirile, a avut loc o mare răscoală în nordul țării, iscată de oameni hotărâți să apere Biserica şi sfintele lăcaşuri. Au numit răscoala „Pelerinajul harului" şi au mărşăluit sub drapelul cu cele cinci răni ale lui Iisus Hristos. Regele a trimis împotriva lor o armată în fruntea căreia se afla cel mai dur om din regat şi acesta s-a temut atât de tare de ei, încât a cerut tratative, li s-a adresat cu vorbe dulci şi le-a promis grațierea şi un parlament.

— Cine a fost acela?

Ştiam deja.

— Thomas Howard, ducele de Norfolk.

— Şi grațierea?

— De îndată ce armata a fost destrămată, i-a decapitat pe conducători şi i-a spânzurat pe adepți.

Glasul ei are atât de puține inflexiuni, încât parcă ar protesta că bagajele sunt aranjate prost în căruță.

— A promis un parlament şi grațiere pe cuvântul sfânt al regelui. Totodată şi-a dat şi el cuvântul, jurând pe onoarea lui. N-a însemnat nimic.

— Au fost înfrânți?

— Ei bine, a spânzurat şaptesprezece călugări de grinzile de pe tavanul propriei lor abații, spune ea cu amărăciune. Aşa că nu-l vor mai sfida. Însă cred că adevărata credință nu va fi înfrântă niciodată.

Dă semne că vrea să ne întoarcem, aşa că ne îndreptăm înapoi spre uşă. Prințesa Maria surâde şi salută cu o înclinare a capului pe cineva care-i strigă „Drum bun!", dar eu nu reuşesc să zâmbesc.

— Regele se teme de proprii lui oameni, continuă ea. Se teme de rivali. Se teme chiar şi de mine. E tatăl meu şi totuşi uneori cred că a înnebunit pe jumătate din cauza neîncrederii. Orice frică pe care o simte, oricât de prostească, pentru el e reală. Dacă visează măcar că lordul Lisle l-a trădat, lordul Lisle e un om mort. Dacă cineva sugerează că problemele pe care le are cu voi fac parte dintr-un complot, vă aflați în cea mai gravă primejdie. Dacă aveți cum să fugiți, ar trebui s-o faceți. Regele nu e în stare să deosebească frica de adevăr. Nu e în stare să deosebească deloc coşmarurile de realitate.

— Sunt regina Angliei. Nu pot să mă acuze de vrăjitorie.

Se întoarce cu fața spre mine pentru prima oară şi spune:

— Asta nu vă va salva. Pe Anne Boleyn n-a salvat-o. Au acuzat-o de vrăjitorie, au strâns dovezi împotriva ei şi au găsit-o vinovată. Era tot atât de regină ca şi voi.

Dintr-odată râde, de parcă i-aş fi spus ceva amuzant, şi văd că o parte din doamnele mele au ieşit din sală şi ne privesc. Râd şi eu, dar sunt sigură că oricine poate să audă frica din glasul meu. Mă ia de braț.

— Dacă mă întreabă cineva despre ce am vorbit când ne-am îndepărtat şi apoi ne-am întors la trepte, voi spune că mă plângeam că voi întârzia şi mă temeam că voi fi obosită.

— Da, încuviințez, dar sunt atât de înspăimântată încât tremur de parcă m-ar fi pătruns frigul până la oase. Voi spune că ai vrut să vezi când se vor încheia pregătirile de plecare.

Prințesa Maria îmi ia brațul.

— Tatăl meu a schimbat legile acestei țări. Acum, până şi să gândeşti ceva rău despre rege înseamnă trădare, care se pedepseşte cu moartea. Nu e nevoie să spui nimic, nu e nevoie să faci nimic. Gândurile tale secrete înseamnă acum trădare.

— Sunt regină, repet cu încăpățânare.

— Ascultați-mă, spune ea sec. Tatăl meu a schimbat şi mersul justiției. Nu trebuie să fiți condamnată de un tribunal. Puteți fi condamnată la moarte printr-un Decret de Privare de Drepturi. Asta înseamnă nimic mai mult decât porunca regelui, sprijinită de parlamentul său. Iar parlamentul n-ar refuza nici într-o mie de ani să-l sprijine. Regină sau cerşetoare, dacă regele vă vrea moartă, acum nu trebuie decât să poruncească. Nu e nevoie nici măcar să semneze mandatul de execuție, ci doar să pună sigiliul.

Descopăr că-mi țin dinții încleştați, ca să-i împiedic să clănțăne.

— Ce crezi că ar trebui să fac?

— Fugiți, spune ea. Fugiți înainte să vină ei să vă ridice.

După plecarea ei am sentimentul că ultimul meu prieten a părăsit curtea. Mă întorc în odăile mele, iar doamnele de companie pregătesc masa pentru un joc de cărți. Le las să joace, îmi chem ambasadorul şi-l conduc în firida ferestrei, de unde nu putem fi auziți, ca să-l întreb dacă l-a chestionat

cineva în legătură cu mine. Îmi răspunde că nu l-a chestionat nimeni, că toți îl ignoră şi că e izolat de parcă ar fi ciumat. Îl întreb dacă ar putea să tocmească sau să cumpere doi cai iuți şi să-i țină în afara zidurilor castelului, în caz că aş avea nevoie pe neaşteptate de ei. Îmi răspunde că n-are bani pentru tocmit sau cumpărat cai şi că, oricum, regele ține gărzi la uşile mele zi şi noapte. Oamenii despre care credeam că se află acolo ca să se îngrijească de siguranța mea, să deschidă uşile sălii de primire şi să-mi anunțe oaspeții sunt acum temnicerii mei.

Mi-e foarte frică. Încerc să mă rog, dar până şi cuvintele rugăciunilor sunt o capcană. N-am voie să las impresia că devin papistă, o papistă aşa cum se spune că e acum lordul Lisle, şi totuşi nu trebuie să dau senzația că am păstrat religia fratelui meu: luteranii sunt bănuiți că au luat parte la complotul lui Cromwell de a-l distruge pe rege.

Când îl văd pe soțul meu, încerc să mă port politicos şi calm cu el. Nu îndrăznesc să-l provoc sau să-mi afirm nevinovăția. Cel mai înspăimântător dintre toate e felul în care se poartă cu mine acum: cu căldură şi prietenie, de parcă am fi doi cunoscuți pe cale să se despartă după o scurtă călătorie împreună. Se poartă ca şi cum timpul petrecut împreună a fost un interludiu plăcut, care acum se apropie în mod firesc de sfârşit.

Nu-şi va lua rămas-bun de la mine, ştiu bine. Prințesa Maria m-a prevenit în privința asta. N-are niciun rost să aştept clipa când îmi va spune că trebuie să mă confrunt cu o acuzație. Ştiu că una din aceste seri, când mă voi ridica de la masă după cină şi-i voi face o reverență, iar el îmi va săruta mâna cu multă curtenie, va fi ultima oară când îl voi vedea. Aş putea să ies din sala cea mare urmată de doamnele mele şi să-mi găsesc odăile pline de soldați, hainele deja împachetate şi bijuteriile trimise înapoi la vistierie. De la palatul Westminster până la Turn e drum scurt. Mă vor duce acolo pe calea fluviului, pe întuneric, voi intra prin poarta pe apă şi îmi voi găsi sfârşitul pe butucul de pe pajiştea Turnului.

Ambasadorul i-a scris fratelui meu ca să-i spună că sunt cumplit de înspăimântată, dar nu nădăjduiesc la un răspuns. Pe William nu-l va deranja ideea că sunt bolnavă de spaimă, iar la vremea când va afla despre acuzațiile aduse împotriva mea, va fi prea târziu ca să mă salveze. Dar poate că William

nici măcar nu ar alege să mă salveze. Chiar el a lăsat să se nască această primejdie, pesemne că m-a urât mai mult decât mi-am închipuit vreodată.

Dacă e să fiu salvată de cineva, persoana aceea trebuie să fiu eu. Dar cum se poate apăra o femeie împotriva acuzației de vrăjitorie? Dacă Henric spune lumii că e neputincios fiindcă i-am răpit bărbăția, cum pot eu să dovedesc că nu e aşa? Dacă el spune lumii că poate să se culce cu Katherine Howard, dar cu mine nu, atunci acuzația lui e dovedită şi negarea mea nu e decât o altă probă de viclenie satanică. O femeie nu-şi poate dovedi nevinovăția când un bărbat depune mărturie împotriva ei. Dacă Henric vrea să spânzur în ştreang ca vrăjitoare, nimic nu mă poate salva. El a susținut că lady Anne Boleyn a fost vrăjitoare şi, drept urmare, ea a murit. Nu şi-a luat rămas-bun de la ea, cu toate că a iubit-o cu pasiune. Oştenii au venit pur şi simplu într-o zi şi au ridicat-o.

Acum aştept să vină după mine.

Jane Boleyn, palatul Westminster, iunie 1540

Un bilet lăsat în poala mea de unul dintre servitorii ce slujesc la masă în timpul cinei, când s-a aplecat să-mi ia din faţă platoul cu carne, îmi cere să mă înfăţişez îndată la ducele de Norfolk şi, imediat ce se termină cina, mă supun. De la o vreme, regina se retrage în odaia ei de culcare imediat după cină, nu-mi va simţi lipsa în cercul agitat al acelora dintre noi care am rămas în odăile ei sărăcite. Katherine Howard lipseşte de la curte, s-a întors în casa din Lambeth a bunicii ei. Lady Lisle se află sub arest la domiciliu din pricina crimelor grave făptuite de soţul ei şi se spune că e înnebunită de frământări şi de frică. Ştie că el va muri. Lady Rutland e tăcută şi seara se retrage în odăile ei, pesemne că şi ea se teme, dar nu ştiu ce acuzaţii i s-ar putea aduce. Anne Bassett a plecat să stea cu verişoara ei, sub pretextul bolii, iar Catherine Carey a fost chemată acasă de maică-sa, Mary. Aceasta i-a cerut permisiunea regelui ca fiica ei să se întoarcă acasă, fiindcă nu se simte bine. Mi-a venit să râd de pretextul acesta transparent. Mary Boleyn a avut întotdeauna o mare abilitate de-a se ţine pe ea şi pe ai ei departe de necazuri. Păcat că n-a făcut niciun efort pentru fratele ei. Mary Norris trebuie s-o ajute pe maică-sa, la ţară, la nişte treburi speciale. Văduva lui Henry Norris a văzut eşafodul data trecută când regele a complotat împotriva soţiei sale. Nu vrea să-şi vadă fiica urcând treptele pe care a păşit înainte bărbatul ei.

Ne măsurăm cu toţii cuvintele cu grijă şi suntem reţinuţi în purtări. Vremurile rele s-au întors la curtea regelui Henric şi toată lumea se teme, asupra tuturor planează bănuieli. E ca şi cum ai trăi într-un coşmar: fiecare bărbat şi fiecare femeie ştiu că orice cuvânt rostit şi orice gest făcut ar putea fi folosit ca dovadă împotriva lor. Un duşman ar putea transforma o simplă indiscreţie într-o crimă, un prieten ar putea oferi o confidenţă în schimbul garantării siguranţei. Suntem o curte de laşi şi de trădători. Nimeni nu mai merge normal, umblăm cu toţii în vârful picioarelor, nimeni nu mai are curajul să respire, ne ţinem cu toţii răsuflarea. Regele a devenit bănuitor faţă de prietenii lui şi nimeni nu poate avea certitudinea că se află în siguranţă.

Mă furişez ca o umbră spre odăile ducelui, înaintând prin întuneric, deschid uşa şi mă strecor fără zgomot înăuntru. Ducele stă în picioare la fereastră, cu obloanele deschise ca să lase să intre aerul nopții calde, iar flăcările lumânărilor de pe masa lui de lucru pâlpâie în curent. Ridică privirea şi-mi zâmbeşte când intru în odaie, aproape aş putea crede că ține la mine.

— A, Jane, nepoata mea! Regina va pleca la Richmond cu o curte foarte restrânsă, vreau s-o însoțeşti.

— La Richmond?

Aud tremurul înfricoşat al vocii mele şi trag adânc aer în piept. Asta înseamnă arest la domiciliu câtă vreme se cercetează acuzațiile împotriva ei. Dar de ce mă trimit şi pe mine cu ea? Voi fi şi eu acuzată?

— Da. Vei sta cu ea şi vei observa cu atenție cine vine, cine pleacă şi tot ce spune ea. Trebuie să fii cu ochii în patru mai ales la ambasadorul Harst. Nu credem că poate face ceva, dar ți-aş rămâne îndatorat dacă ai avea grijă ca ea să nu pună la cale niciun plan de fugă, să nu trimită niciun mesaj, lucruri de felul acesta.

— Vă rog…

Mă silesc să mă opresc, căci vocea mea a sunat pierită. Ştiu că nu aşa trebuie să-l abordez.

— Ce?

Zâmbeşte, dar privirea îi e concentrată.

— N-o pot împiedica să fugă. Sunt femeie şi singură.

El clatină din cap.

— Începând din seara asta, porturile sunt închise. Ambasadorul ei a descoperit că nu există niciun cal de cumpărat sau de tocmit în toată Anglia. Grajdurile ei sunt pustii în clipa asta. Odăile ei sunt închise. Nu va putea să fugă sau să trimită după ajutor. Toți cei din serviciul ei îi sunt acum temniceri. Tu trebuie doar s-o urmăreşti.

— Vă rog, dați-mi voie să merg s-o slujesc pe Katherine, spun trăgând aer în piept. Va avea nevoie de sfaturi ca să devină o bună regină.

Ducele se opreşte să se gândească.

— Da, va avea. Fata aia e o idioată. Dar la bunica ei n-are ce să i se întâmple.

Îşi loveşte dinții cu unghia degetului mare şi chibzuieşte o

clipă.

— Va trebui să învețe să fie regină, spun.

El şovăie. Am cunoscut amândoi regine ale Angliei care au fost cu adevărat regine. Micuța Katherine nu e demnă nici să le atingă pantofii, darămite să le calce pe urme. Nici măcar câțiva ani buni de instruire n-ar putea să-i dea o ținută şi o purtare de regină.

— Nu, nu va trebui, răspunde el. Regele nu mai vrea o regină alături. Vrea o fată pe care s-o alinte, o fetişcană, o tânără iapă de prăsilă pentru sămânța lui. Katherine nu are nevoie de nimic altceva decât să fie supusă.

— Atunci dați-mi voie să spun adevărul: nu vreau să merg la Richmond cu regina Anne. Nu vreau să depun mărturie împotriva ei.

Ochii lui negri şi ageri se ridică iute spre mine.

— Mărturie pentru ce?

Sunt prea ostenită ca să mă lupt astfel cu el.

— Mărturie pentru orice ați vrea să spun. Orice-ar dori regele să declar, nu vreau. Nu doresc să depun mărturie împotriva ei.

— De ce nu? întreabă el, de parcă n-ar şti.

— Sunt sătulă de judecăți, răspund din adâncul inimii. Acum mă tem de dorințele regelui. Nu ştiu ce vrea. Nu ştiu cât de departe va merge. Nu vreau să mai depun mărturie la judecata unei regine… niciodată.

— Îmi pare rău, spune el fără urmă de regret. Dar avem nevoie de cineva care să jure că a avut o conversație cu regina în care aceasta a arătat lămurit că e fecioară neatinsă, absolut neatinsă şi, pe deasupra, ignorantă cu privire la ceea ce se petrece între un bărbat şi o fecioară.

— A fost în pat cu el în fiecare noapte, zic iritată. Am dus-o cu toții în pat în prima seară. Ați fost acolo, arhiepiscopul de Canterbury de asemenea. Iar ea a fost crescută pentru a zămisli un fiu şi a da naştere unui moştenitor, a fost măritată doar în acest scop. N-are cum să fie ignorantă cu privire la ceea ce se petrece între un bărbat şi o fecioară. Nicio femeie din lume n-a îndurat mai multe încercări nereuşite.

— Tocmai de aceea avem nevoie de o doamnă cu reputație impecabilă care să jure lucrul ăsta, spune el abil. O minciună atât de şubredă are nevoie de un martor plauzibil: tu.

— Oricare dintre doamne poate face asta pentru Înălțimea Voastră, protestez. Din moment ce conversația n-a avut loc niciodată, din moment ce e o conversație imposibilă, de bună seamă că nu contează cine susține că a avut loc, nu?

— Aş vrea ca numele nostru să fie pe lista martorilor, zice ducele. Regele ar fi mulțumit să vadă că l-am slujit. Ne-ar fi util.

— Scopul este să se dovedească faptul că e vrăjitoare? întreb fără înconjur, căci sunt prea ostenită de munca mea şi prea dezgustată de mine însămi ca să-l iau pe duce cu binişorul astă-seară. Scopul este să se dovedească faptul că e vrăjitoare şi să fie condamnată la moarte?

El se îndreaptă în jilț şi se uită de sus la mine.

— Nu avem căderea să prezicem ce-ar putea descoperi membrii comisiei regelui. Vor cerceta dovezile şi vor da verdictul. Dumneata vei furniza doar o declarație, jurând pe credința dumitale, în fața lui Dumnezeu.

— Nu vreau să am moartea ei pe conştiință! spun cu un glas disperat. Vă rog! Puneți pe altcineva să jure. Nu vreau să merg cu ea la Richmond şi apoi să aduc o mărturie mincinoasă împotriva ei. Nu vreau să fiu prin preajmă când o duc în Turn. Nu vreau ca ea să fie trimisă la moarte pe temeiul mărturiei mele mincinoase. I-am fost prietenă, nu vreau să-i fiu ucigaşă!

Ducele aşteaptă în tăcere până se sfârşeşte torentul meu de refuzuri, apoi se uită la mine şi zâmbeşte iarăşi, dar de data asta pe chipul lui nu se zăreşte nici urmă de blândețe.

— Fireşte. Vei jura numai pentru declarația pe care ți-o vom pregăti noi, iar cei care-ți sunt superiori vor decide ce trebuie făcut cu regina. Mă vei înştiința cu cine se vede şi ce face, la fel ca de obicei. Omul meu te va însoți la Richmond. O vei urmări cu grijă. Nu trebuie să fugă. Iar după ce se va termina totul, vei fi doamna de companie a lui Katherine, îți vei avea locul dumitale la curte, vei fi doamna de companie a noii regine a Angliei. Asta-ți va fi răsplata. Vei fi prima doamnă de la curtea noii regine. Promit. Vei fi mai-marea peste odaia ei personală.

Îşi închipuie că m-a cumpărat cu promisiunea lui, dar sunt sătulă de viața asta. Spun cu simplitate:

— Nu pot continua să fac asemenea lucruri.

Mă gândesc la Anne Boleyn şi la soțul meu, la cum au fost duşi amândoi în Turn, toate dovezile fiind împotriva lor, deşi

niciuna adevărată. Mă gândesc că au păşit spre moarte ştiind că propria lor familie a depus mărturie împotriva lor şi că unchiul lor a pronunțat condamnarea. Mă gândesc că au avut amândoi încredere în mine şi că au aşteptat să merg să depun mărturie în apărarea lor, încrezători în iubirea ce le-o purtam, siguri că-i voi salva.

— Nu pot continua să fac asemenea lucruri.

— Sper că nu, spune unchiul cu afectare. Să dea Dumnezeu să nu mai trebuiască să faci asta niciodată, regele a găsit în sfârşit în nepoata mea Katherine o soție adevărată şi onorabilă. Katherine e un trandafir fără spini.

— Un ce?

— Un trandafir fără spini, repetă ducele cu un chip neclintit. Aşa trebuie s-o numim. Aşa vrea el s-o numească.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, iunie 1540

Ia să văd, ce am acum? Am casele criminalilor, pe care mi le-a dăruit regele, şi pământurile lor. Am bijuteriile pe care le-am câştigat printr-un pipăit rapid într-o galerie tăcută. Am şase rochii, plătite de unchiul meu, cele mai multe noi, şi bonete asortate. Am o odaie de culcare a mea în casa bunicii şi, de asemenea, sala mea de primire şi câteva domnişoare de companie, dar deocamdată nicio doamnă. Cumpăr rochii aproape în fiecare zi, neguțătorii vin întruna de peste fluviu cu cupoane de mătase, de parcă aş fi eu însămi croitoreasă. Îmi potrivesc rochiile şi murmură cu gura plină de ace că sunt cea mai frumoasă, cea mai desăvârşită fată pe care a fost pus vreodată un corsaj foarte strâmt. Se apleacă până la podea ca să-mi facă tivul şi spun că n-au mai văzut niciodată o fată atât de frumoasă, o adevărată regină între fete.

Îmi place la nebunie. Dacă aş fi mai înclinată spre meditație sau aş avea un suflet mai grav, ştiu că m-ar frământa gândul la biata mea stăpână, regina, şi la ce se va întâmpla cu ea, la ideea dezagreabilă că în curând mă voi mărita cu un bărbat care a îngropat trei neveste şi poate o va îngropa şi pe a patra şi care e îndeajuns de bătrân să-mi fie bunic, plus că miroase foarte urât, dar nu mă las frământată de griji ca acestea. Celelalte soții au murit aşa cum le-a fost scris, viața lor s-a încheiat când au vrut Dumnezeu şi regele; pentru mine zău că asta nu înseamnă nimic. Nici măcar verişoara mea, Anne Boleyn, nu va însemna nimic pentru mine. Nu mă voi gândi nici la ea, nici la faptul că unchiul a urcat-o pe tron şi după aceea a împins-o pe eşafod. A avut şi ea rochiile, curtea şi nestematele ei. A avut timpul ei când a fost cea mai de seamă tânără femeie de la curte, a avut timpul ei când a fost favorita familiei şi mândria noastră, a tuturor, iar acum îl voi avea şi eu pe al meu.

Voi avea şi eu timpul meu. Voi fi voioasă. Sunt la fel de flămândă cum a fost ea de culori şi avuție, de diamante şi flirt, de cai şi de dans. Vreau viața mea, vreau doar ce e mai bun din toate şi, cu puțin noroc şi prin capriciul regelui (pe care sper să-l țină Dumnezeu), voi avea tot ce e mai bun. Nădăjduisem să fiu remarcată de unul dintre curtenii

importanți, care să mă aleagă să intru în familia sa, şi să fiu măritată cu un tânăr nobil care ar putea să avanseze la curte. Acesta era apogeul speranțelor mele. Dar totul va fi altfel. Mult mai bine. Regele însuşi m-a remarcat, regele Angliei mă doreşte, omul care e Dumnezeu pe pământ, părintele poporului său, legea şi cuvântul, el mă doreşte pe mine. Am fost aleasă chiar de reprezentantul lui Dumnezeu pe pământ. Nimeni nu-i poate sta în cale şi nimeni n-ar îndrăzni să-l refuze. Cel care m-a remarcat şi m-a dorit nu e un om obişnuit, nu e nici măcar un muritor. Cel care m-a remarcat e un semizeu. Mă doreşte, iar unchiul spune că e de datoria mea şi că e o onoare să-i accept propunerea. Voi fi regina Angliei – închipuiți-vă! Voi fi regina Angliei. Şi atunci vom vedea ce pot eu, Kitty Howard, să socotesc că-mi aparține!

De fapt, sinceră să fiu, sunt sfâşiată între groază şi entuziasm la gândul că-i voi fi consoartă şi regină, cea mai importantă femeie din Anglia. Simt o încântare vanitoasă pentru că mă vrea şi am grijă să mă gândesc la asta şi să-mi ignor dezamăgirea că, deşi e aproape Dumnezeu, e doar un bărbat ca oricare altul şi, în plus, unul foarte bătrân, ba chiar un bătrân pe jumătate neputincios, un bătrân care nu poate nici măcar să se uşureze cum se cuvine, iar eu trebuie să-l joc aşa cum aş face cu orice bătrân care, ațâțat de poftă şi de vanitate, s-ar întâmpla să mă dorească. Dacă îmi dă ce vreau, va avea favorurile mele, nu pot spune nimic mai corect de-atât. Aproape că-mi vine să râd de mine însămi la gândul de a-i acorda celui mai măreț bărbat din lume micile mele favoruri. Dar dacă el le vrea şi dacă e dispus să plătească atât de mult pentru ele, sunt pe piață ca orice vânzător: mă vând pe mine însămi.

Bunica, ducesa, îmi spune că sunt fata ei foarte, foarte isteață şi că îi voi aduce familiei noastre avere şi măreție. Să fiu regină e un triumf mai presus de cele mai ambițioase vise ale noastre, dar există o speranță şi mai mare. Dacă zămislesc un prunc şi aduc pe lume un băiat, familia noastră se va ridica tot atât de sus ca familia Seymour. Iar dacă băiatul Seymour, prințul Eduard, ar muri (deşi, bineînțeles, Doamne fereşte!), dar *dacă* el ar muri, atunci fiul meu ar fi următorul rege al Angliei, iar noi, neamul Howard, am fi înrudiți cu regele. Şi atunci am face parte din familia regală sau aproape şi am fi

cea mai măreață familie din Anglia şi toți vor trebui să-mi mulțumească mie pentru norocul lor. Unchiul Norfolk ar pune un genunchi în pământ în fața mea şi m-ar binecuvânta pentru oblăduirea mea. Când mă gândesc la asta, îmi vine să chicotesc şi, de atâta încântare, nu mai pot visa cu ochii deschişi.

Îmi pare rău din toată inima pentru stăpâna mea, regina Anne. Mi-ar fi plăcut să rămân domnişoara ei de companie şi s-o văd fericită. Dar ce nu se poate, nu se poate şi ar fi într-adevăr o prostie să-mi jelesc propriul noroc. Regina Anne e asemenea acelor bieți oameni executați ca să le pot lua pământurile sau ca bietele călugărițe aruncate din casa lor ca să putem fi cu toții mai bogați. Aceşti oameni trebuie să sufere spre binele nostru. Am învățat că aşa merg lucrurile în lume. Şi nu e vina mea că lumea e un loc dur pentru alții. Sper ca ea să-şi găsească fericirea, la fel ca mine. Poate că se va întoarce acasă la fratele ei, unde-o fi asta. Biata de ea! Poate că se va căsători cu bărbatul cu care a fost logodită. Unchiul mi-a spus că a greşit foarte mult venind în Anglia, când ştia că era legată să se mărite cu un alt bărbat. A fost o faptă foarte şocantă şi sunt surprinsă că a făcut-o. Părea o tânără femeie atât de bine-crescută, nu-mi vine să cred că a făcut ceva atât de rău. Fireşte că, atunci când unchiul vorbeşte despre o logodnă anterioară, nu pot să nu mă gândesc la bietul, dragul meu Francis Dereham. N-am pomenit niciodată despre jurămintele pe care ni le-am făcut şi, la drept vorbind, cred că e cel mai bine să uit totul şi să mă prefac că nici nu s-a întâmplat. Desigur, nu e întotdeauna uşor să fii femeie tânără în lumea aceasta plină de ispite şi n-o critic pe regina Anne pentru că a fost logodită cu altul şi apoi s-a măritat cu regele. Eu, una, fireşte, n-aş face-o, dar întrucât Francis Dereham şi cu mine n-am fost cununați cum se cuvine, nici măcar logodiți cum se cuvine, nu iau asta în considerare. N-am avut o rochie ca lumea, aşa că, evident, n-a fost o cununie sau un schimb de jurăminte în toată regula. N-am făcut decât să visăm la copii şi să schimbăm câteva sărutări nevinovate. Nimic mai mult de-atât, zău. Dar ea, dacă se întoarce acasă, ar putea să aibă o soartă mai rea decât să se mărite cu prima ei dragoste. Eu, una, mă gândesc mereu la Francis cu afecțiune. Prima dragoste e întotdeauna foarte dulce, probabil mai dulce decât

un soț foarte bătrân. Când voi fi regină, voi face ceva foarte amabil pentru Francis.

Anne, palatul Westminster, 10 iunie 1540

Doamne Dumnezeule, salvează-mă, Doamne Dumnezeule, salvează-mă, căci absolut toți prietenii şi aliații mei se află în Turn şi nu mă îndoiesc că în curând vor veni după mine! Thomas Cromwell, omul căruia i s-a atribuit meritul de-a mă fi adus în Anglia, e arestat şi acuzat de trădare. Trădare! A fost slujitorul regelui, a fost câinele lui. Nu e mai capabil de trădare decât ogarii de vânătoare ai regelui. Fără îndoială, nu e un trădător. Fără îndoială, a fost arestat drept pedeapsă pentru că a pus la cale căsătoria mea. Dacă acuzația asta îl trimite la eşafod, sub securea călăului, nu există îndoială că voi urma eu la rând.

Omul care m-a întâmpinat la Calais, dragul meu lord Lisle, e acuzat de trădare şi, de asemenea, de faptul că în taină e papist şi că face parte dintr-un complot papist. Se spune că m-a primit cu bucurie ca regină pentru că ştia că-l voi împiedica pe rege să odrăslească un fiu. E arestat şi acuzat de trădare pentru un complot printre ai cărui participanți sunt numită şi eu. Nevinovăția nu-i oferă nicio apărare. Faptul că ideea complotului e absurdă nu-i oferă nicio apărare. În subteranele Turnului există încăperi cumplite, în care indivizi diabolici se dedau la cruzimi. Omul spune orice după ce a fost torturat de unul dintre ei. Corpul omenesc nu e capabil să suporte durerea pe care o pot provoca ei. Regele îngăduie ca prizonierii să fie dezmembrați, ca picioarele să le fie smulse din trunchi şi brațele din umeri. O astfel de barbarie e o noutate în această țară, dar acum e îngăduită, căci regele se transformă într-un monstru. Lordul Lisle are fire blajină, vorbeşte cu glas scăzut. Nu poate suporta durerea, de bună seamă că le va spune ce vor să audă, orice-ar fi. Apoi va urca pe eşafod, ca trădător dovedit, şi cine ştie ce-l vor fi făcut să mărturisească despre mine?

Plasa se strânge în jurul meu. A ajuns atât de aproape, încât mai că pot vedea funiile. Dacă lordul Lisle spune că ştia că-l voi face pe rege neputincios, sunt ca şi moartă. Dacă Thomas Cromwell spune că ştia că sunt logodită şi că m-am căsătorit cu regele, când de fapt nu eram liberă s-o fac, sunt ca şi moartă. L-au întemnițat pe prietenul meu, lordul Lisle, l-au

întemnițat pe aliatul meu, Thomas Cromwell. Îi vor tortura până vor obține dovezile de care au nevoie, iar apoi vor veni după mine. În toată Anglia există doar un singur om care m-ar putea ajuta. Nu-mi pun prea mare nădejde în el, dar alt prieten nu am. Trimit după ambasadorul meu, Carl Harst.

E o zi toridă şi toate ferestrele sunt larg deschise, ca să intre aer din grădină. De afară, răzbat până la mine sunetele curții care petrece în barjele de pe fluviu. Se cântă la lăută şi din gură şi se aud râsete. Chiar şi de la această depărtare pot distinge nota ascuțită a veseliei forțate. Odaia e răcoroasă şi întunecoasă, dar năduşim amândoi.

— Am tocmit cai, spune el în limba noastră, într-o şoaptă şuierătoare. Am fost nevoit să umblu prin tot oraşul ca să-i găsesc şi, în cele din urmă, i-am cumpărat de la nişte negustori din hansă. Am împrumutat bani pentru călătorie. Cred că ar trebui să plecăm neîntârziat. De îndată ce găsesc un străjer pe care să-l pot mitui.

— Neîntârziat, încuviințez. Trebuie să plecăm neîntârziat. Ce se spune despre Cromwell?

— E o barbarie! Sunt nişte sălbatici. A intrat în sala Consiliului Coroanei fără să aibă măcar habar că era ceva în neregulă. Vechii săi prieteni şi confrați nobili i-au smuls însemnele funcției şi Ordinului Jartierei. L-au ciugulit aşa cum sfâşie nişte ciori un iepure mort. A fost târât de-acolo ca un infractor. Nici măcar nu va avea parte de judecată, n-au nevoie să cheme vreun martor sau să dovedească vreo acuzație. Va fi decapitat printr-un Decret de Privare de Drepturi, n-au nevoie decât de cuvântul regelui.

— Nu s-ar putea ca regele să nu rostească acel cuvânt? Oare nu-i va arăta îndurare? Cu doar câteva săptămâni în urmă l-a făcut conte, drept dovadă de prețuire.

— A fost păcăleală, doar o păcăleală. Regele i-a arătat prețuire doar pentru ca duşmănia lui să lovească mai puternic acum. Va muri fără îndoială ca un trădător.

— Regele şi-a luat rămas-bun de la el? întreb într-o doară.

— Nu, răspunde ambasadorul. Cromwell n-a avut parte de niciun avertisment. S-au despărțit ca în orice zi obişnuită, fără urări speciale. Cromwell a intrat la şedința consiliului ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic ieşit din comun. Credea că a sosit ca să conducă şedința, în calitate de secretar de stat, în

toată măreția şi puterea lui, şi în câteva clipe s-a trezit că e arestat şi că vechii săi duşmani îi râd în nas.

— Regele nu şi-a luat rămas-bun, şoptesc cu un fel de groază potolită. E aşa cum se spune. Regele nu-şi ia niciodată rămas-bun.

Jane Boleyn, palatul Westminster, 24 iunie 1540

Stăm în tăcere în odaia reginei şi coasem cămăşi pentru săraci. Katherine Howard lipseşte de la locul ei, căci toată săptămâna şi-a petrecut-o la bunica sa, la Norfolk House din Lambeth. Regele o vizitează aproape în fiecare seară, cinează acolo ca şi cum ar fi un om obişnuit şi nu rege. E dus peste fluviu cu barja regală, călătoreşte fără fereală, nu-şi dă nicio osteneală ca să-şi ascundă identitatea.

Întregul oraş vuieşte din cauza convingerii că, după doar şase luni de la căsătorie, regele şi-a luat o amantă, pe fata Howard. Cei impresionant de ignoranți susțin că, din moment ce regele are amantă, înseamnă că regina e precis grea şi totul e bine în această lume, cea mai minunată dintre toate: un fiu şi moştenitor Tudor se află în pântecul reginei, iar regele îşi găseşte distracția în altă parte, ca întotdeauna. Aceia dintre noi care ştim că nu e deloc aşa nici măcar nu ne îngăduim plăcerea de a-i corecta pe cei care n-au habar de nimic. Ştim că acum Katherine Howard e păzită ca o fecioară vestală de slabele puteri de seducție ale regelui. Ştim că regina e tot neatinsă. Însă nu ştim, nu suntem în stare să prevedem ce se va întâmpla mai departe.

În absența regelui, la curte s-a înstăpânit dezordinea, iar când regina Anne şi noi, doamnele, mergem la cină, tronul din capul încăperii e pustiu şi nu există reguli. Sala e avidă, ca un stup zumzăitor, fremătând de bârfe şi zvonuri. Toți vor să treacă în tabăra învingătoare, dar nimeni nu ştie care va fi aceea. La mesele importante sunt locuri goale, căci câteva familii au părăsit cu totul curtea, fie de frică, fie din dezgust față de noua domnie a terorii. Toți cei cunoscuți ca având simpatii papiste sunt pândiți de pericol şi au plecat la moşiile de la țară. Toți cei în favoarea reformei se tem că regele s-a întors împotriva acesteia, dat fiind faptul că favorita e din nou o fată Howard şi că Stephen Gardiner compune rugăciunile, care sunt exact aşa cum au venit de la Roma, iar arhiepiscopul Cranmer nu mai e la modă. La curte au rămas doar oportuniştii şi nesăbuiții. E ca şi cum întreaga lume s-ar destrăma odată cu destrămarea ordinii. Regina plimbă

mâncarea de colo-colo prin farfurie cu furculița de aur, ținând capul mult plecat ca să evite privirile stăruitoare, curioase şi iscoditoare ale oamenilor veniți să vadă o regină abandonată pe tronul ei şi părăsită în palatul ei, ale oamenilor veniți cu sutele să privească avizi o regină în ultima ei seară la curte, poate în ultima ei seară pe lumea asta.

Ne întoarcem în odăile noastre imediat ce se strânge masa, nu există distracții pentru rege după cină, căci regele nu e niciodată prezent. E aproape ca şi cum n-ar exista rege şi, în absența lui, nici regină, nici curte. Totul s-a schimbat sau aşteaptă cu teamă noi schimbări. Nimeni nu ştie ce se va întâmpla şi toți sunt vigilenți față de orice semn de primejdie.

Se vorbeşte întruna de noi arestări. Azi am auzit că lordul Hungerford a fost dus în Turn şi, când mi s-a spus de ce crime se face vinovat, am avut senzația că ies de sub soarele puternic al amiezii şi intru într-o casă de gheață. E acuzat de purtare împotriva firii, la fel ca soțul meu, de sodomie cu un alt bărbat. E acuzat că şi-a siluit fiica, aşa cum soțul meu George a fost acuzat de incest cu sora lui, Anne. E acuzat de trădare şi de a fi prevestit moartea regelui, întocmai ca George şi Anne, acuzați împreună. Poate că nevastă-sa va fi invitată să depună mărturie împotriva lui, aşa cum mi s-a cerut şi mie. Gândul ăsta mă face să mă cutremur, am nevoie de fiecare strop de putere a voinței ca să şed liniştită în odaia reginei şi să tivesc îngrijit pânza. Aud un bubuit ca de tobă în urechi, simt cum sângele îmi încinge obrajii, de parcă aş fi bolnavă şi aş avea febră. Se întâmplă din nou, regele Henric se întoarce din nou împotriva prietenilor săi.

Se face iarăşi o lăsare de sânge, se revarsă iarăşi acuzații asupra celor pe care regele nu mai vrea să-i vadă în preajma lui. Ultima oară când Henric a vrut să se răzbune, zilele lungi ale urii sale au răpit viața soțului meu, a altor patru oameni şi a reginei Angliei. Cine se poate îndoi că Henric e pe punctul de-a face din nou acelaşi lucru? Însă cine poate şti pe care din noi îl va răpune?

Singurele sunete din odăile reginei sunt foşnetul duzinii de ace care străpung pânza aspră şi şoapta aței ce trece prin țesătură. Râsetele, muzica şi jocurile ce umpleau înainte odaia boltită au amuțit. Niciuna din noi nu îndrăzneşte să vorbească. Regina vorbea mereu precaut şi atent. Acum, în aceste zile de

spaimă, e mai mult decât discretă, e aproape mută, cufundată într-o stare de groază tăcută.

Am mai văzut şi înainte o regină temându-se pentru viața ei, ştiu cum e să te afli la curtea reginei în timp ce toți aşteaptă să se întâmple ceva. Văd foarte bine că doamnele de companie aruncă priviri furişe, fiind conştiente în adâncul inimii că regina va fi luată de acolo, şi cine ştie asupra cui altcuiva vor cădea învinuirile?

În odăile reginei sunt mai multe scaune goale. Katherine Howard a plecat şi, în lipsa ei, odăile sunt mai tăcute şi mai monotone. Lady Lisle fie se ascunde, fie îşi caută, bolnavă de atâta plâns, puținii prieteni care mai îndrăznesc s-o primească. Lady Southampton a găsit un pretext ca să plece. Cred că se teme că soțul ei va fi prins în capcana ce se pregăteşte pentru regină. Lordul Southampton s-a numărat printre prietenii reginei încă de la sosirea ei în Anglia. Anne Bassett a reuşit să se îmbolnăvească după arestarea tatălui ei şi a plecat la o rudă. Catherine Carey a fost luată de la curte, fără de veste, de către maică-sa, care ştie totul despre căderea reginelor. Mary Norris a fost chemată de mama ei, căreia astfel de evenimente îi sunt de asemenea bine cunoscute. Toți cei care i-au jurat reginei o prietenie veşnică şi nepieritoare sunt acum îngroziți că aceasta le-o va cere şi că vor cădea odată cu ea. Toate doamnele ei se tem că ar putea fi prinse în capcana ce i se pregăteşte reginei.

De fapt, toate, mai puțin acelea care ştiu deja că nu vor fi victime, ci însăşi capcana. Iscoadele regelui la curtea reginei sunt lady Rutland, Catherine Edgecombe şi cu mine. După ce va fi arestată, noi trei vom depune mărturie împotriva ei. Astfel vom fi în siguranță. Cel puțin noi trei vom fi în siguranță.

Încă nu mi s-a spus ce va conține mărturia mea, ci doar că mi se va cere să întăresc prin jurământ o declarație scrisă. L-am întrebat pe unchiul meu, ducele, dacă aş putea fi cruțată şi mi-a răspuns că, dimpotrivă, ar trebui să mă bucur că regele s-a încrezut din nou în mine. Cred că nu mai pot spune sau face nimic. Mă voi abandona vremurilor, voi pluti ca o bucată de lemn pe valurile capriciului regelui. Voi încerca să-mi țin capul deasupra apei şi-i voi compătimi pe cei care se îneacă lângă mine. Dacă e să fiu sinceră, poate că-mi voi ține capul deasupra împingând pe altcineva sub ape şi furându-i aerul.

Când o corabie se scufundă, fiecare condamnat la înec e pe cont propriu.

Se aude o bătaie zgomotoasă în uşă şi o fată ţipă. Sărim toate în picioare, convinse că oştenii se află la uşă, aşteptând să ni se anunţe că suntem arestate. Mă uit iute la regină: e albă la faţă, mai albă ca sarea, n-am văzut niciodată o femeie care să pălească atât de tare, decât după moarte. Are buzele de-a dreptul albastre de frică.

Uşa se deschide. E unchiul meu, ducele de Norfolk, cu chipul prelung şi cadaveric sub pălăria neagră ca de judecător de spânzurătoare.

— Alteţă, spune el, intrând şi înclinându-se adânc în faţa ei.

Regina se clatină ca un mesteacăn argintiu tânăr. Mă apropii de ea şi o iau de braţ ca s-o sprijin. Simt cum se cutremură la atingerea mea şi-mi dau seama că îşi închipuie că o arestez şi o ţin în timp ce unchiul meu pronunţă sentinţa.

— E în regulă, îi şoptesc.

Dar, fireşte, n-am de unde să ştiu că e în regulă. S-ar putea foarte bine ca pe coridor să aştepte, ascunşi vederii, şase străjeri din garda regală.

Ea ţine capul sus şi se ridică repede, îndreptându-şi statura.

— Bună seara, milord, rosteşte în felul ei ciudat.

— Vin de la Consiliul Coroanei, spune el pe un ton moale ca mătasea funerară. Trebuie să vă anunţ cu regret că în oraş a izbucnit molima.

Ea se încruntă uşor, încercând să-i urmărească vorbele, e clar că nu la ele se aştepta. Doamnele încep să se foiască. Ştim toate că nu există nicio molimă.

— Regele este neliniştit în privinţa siguranţei Alteţei Voastre, continuă ducele rar. Vă porunceşte să vă mutaţi la palatul Richmond.

O simt clătinându-se.

— Vine şi el?

— Nu.

Aşadar, toată lumea va şti că a fost trimisă de la curte. Dacă în oraş ar fi izbucnit molima, regele Henric ar fi ultimul om din lume care să se plimbe în sus şi-n jos pe Tamisa, zdrăngănind din lăută şi îngânând un nou cântec de dragoste, până la podul plutitor tras de cai de la Lambeth. Dacă negurile ce se

ridică seara de pe fluviu ar purta boala, Henric ar pleca fără zăbavă în New Forest sau în Essex. Boala îl îngrozeşte cumplit. Prinţul ar fi trimis în Wales, iar regele ar fi de mult plecat.

Prin urmare, oricine îl cunoaşte pe rege ştie că anunţul despre molimă e o minciună şi că adevărul e că din clipa asta începe calvarul reginei. Mai întâi arest la domiciliu, cât timp se desfăşoară ancheta, apoi o acuzaţie, apoi o audiere în faţa tribunalului, apoi judecata, sentinţa şi moartea. Aşa a fost pentru regina Caterina, pentru regina Anne Boleyn şi aşa va fi şi pentru regina Anne de Cleves.

— Îl voi vedea înainte să plec? întreabă regina.

Biata de ea, îi tremură glasul!

— Alteţa Sa mi-a cerut să vin să vă spun să plecaţi mâine-dimineaţă. Vă va vizita fără îndoială la palatul Richmond.

Ea se clatină pe picioare şi i se înmoaie genunchii. Dacă n-aş sprijini-o, ar cădea. Ducele îmi face un semn aprobator din cap, ca şi când ar lăuda o treabă bine făcută, apoi se trage un pas în spate, se înclină şi iese din odaie de parcă n-ar fi însăşi moartea, venită s-o ia pe mireasă.

O ajut pe regină să se aşeze în jilţul ei şi trimit o fată după un pocal cu apă, iar pe alta să dea fuga la pivnicer după o cană cu coniac. Când se întorc, o pun să bea din pocal, apoi din cană. Înalţă capul, se uită la mine şi-mi spune cu un glas răguşit:

— Trebuie să-l văd pe ambasadorul meu.

Încuviinţez din cap. N-are decât să-l vadă dacă asta vrea, dar el nu poate face nimic ca s-o salveze. Trimit un paj să-l caute pe doctorul Harst. Fără îndoială, se află la cină, în sală. De fiecare dată când se serveşte mâncare, îşi face drum spre una dintre mesele din fundul sălii. Ducele de Cleves nu l-a plătit suficient ca să-şi aranjeze propria gospodărie. Bietul om trebuie să cerşească precum un şoarece la masa regală.

Vine în fugă şi se cutremură când o vede frântă în două pe jilţ, ca şi cum ar fi fost înjunghiată în inimă.

— Lăsaţi-ne! spune ea.

Mă duc în fundul odăii, dar nu ies. Rămân acolo ca pentru a păzi uşa să nu intre celelalte. Nu îndrăznesc s-o las singură, chiar dacă nu înţeleg ce vorbesc. Nu pot să risc să-i dea bijuteriile ei de preţ şi să se strecoare amândoi pe uşa tainică ce dă spre grădină, iar de acolo, pe cărarea către fluviu, chiar

dacă ştiu că pe pontoane se află străjeri.

Murmură în limba lor şi-l văd pe ambasador clătinând din cap. Ea plânge, încercând să-i spună ceva, iar el o bate uşurel pe mână, apoi pe cot şi face tot ce-i stă în putință s-o liniştească, mai puțin s-o mângâie pe creştet, aşa cum ar face un gonaci ca să potolească o cățea agitată. Mă sprijin de uşă. Nu e omul care să ne poată dejuca planurile. Omul acesta n-o va salva, n-avem de ce să ne temem de el. Omul acesta va continua să se frământe disperat, încercând să găsească o cale de-a o salva, chiar şi-n clipa când ea va urca scările eşafodului. Dacă se bizuie pe ajutorul lui, atunci e ca şi moartă.

Anne, palatul Richmond, iulie 1540

Cred că aşteptarea e cea mai grea, iar acum nu fac decât să aştept. Aştept să aflu ce acuzaţii vor inventa la adresa mea, aştept să fiu arestată şi-mi frământ mintea gândindu-mă în ce fel mă pot apăra. Doctorul Harst şi cu mine am căzut de acord că trebuie să plec din această ţară, chiar dacă asta înseamnă să-mi pierd dreptul la tron, să încalc contractul de căsătorie şi să distrug alianţa cu Cleves. Chiar dacă asta înseamnă că Anglia se va uni cu Franţa într-un război împotriva Spaniei. Spre groaza mea, neputinţa-mi de a reuşi în această ţară poate însemna că Anglia e liberă să pornească la război în Europa. Singurul lucru pe care am sperat să-l aduc acestei ţări a fost pacea şi siguranţa, dar eşecul meu cu regele ar putea s-o împingă la război. Şi nu pot preîntâmpina acest lucru.

Doctorul Harst crede că prietenul meu, lordul Lisle, şi garantul meu, Thomas Cromwell, vor muri cu siguranţă şi că voi urma eu. Acum nu mai pot face nimic ca să salvez Anglia de la acest val de tiranie. Nu pot decât să încerc să-mi salvez propria piele. Nu am cum să ghicesc care e acuzaţia şi nu există cale de-a mă păzi de ea. Nu va exista o punere oficială sub acuzaţie într-un tribunal, nu vor exista judecători sau juraţi. Nu va exista nicio ocazie de-a mă apăra de acuzaţia inventată de ei, indiferent în ce va consta. Lordul Lisle şi lordul Cromwell vor muri în urma unui Decret de Privare de Drepturi, care nu necesită decât semnătura regelui. Regele, care se crede călăuzit de Dumnezeu, a devenit un dumnezeu cu putere deplină de viaţă şi de moarte. Nu există îndoială că plănuieşte şi moartea mea.

Şovăi, aştept ca o proastă timp de câteva zile, nădăjduind că situaţia nu e atât de rea pe cât pare. Îmi spun că regele ar putea fi sfătuit de bine de către oameni care judecă raţional. Mă rog ca Dumnezeu să-i vorbească în cuvinte de bun-simţ şi nu să-l asigure că dorinţele sale trebuie puse mai presus de orice. Nădăjduiesc că voi primi o scrisoare de la mama, sfătuindu-mă ce să fac. Nădăjduiesc chiar, în van, că voi primi un mesaj de la fratele meu, spunându-mi că nu va lăsa să fiu judecată, că-mi va împiedica execuţia, că va trimite o escortă care să mă aducă acasă. Apoi, chiar în ziua când spunea că va

veni cu şase cai şi că trebuie să fiu pregătită de plecare, doctorul Harst se înfăţişează la mine fără cai, cu o mină foarte gravă, şi mă anunţă că porturile sunt închise. Regele nu lasă pe nimeni să intre sau să iasă din ţară. Nu se îngăduie absolut niciunei corăbii să ridice ancora. Chiar dacă am reuşi să ajungem pe coastă, deşi fuga ar fi o mărturisire a vinovăţiei, tot n-am putea porni pe mare. Sunt întemniţată în noua mea patrie. Nu există cale de-a ajunge acasă.

Îmi închipuisem ca o proastă că lucrul cel mai greu va fi să trecem de străjerii de la uşa mea, să ajungem la cai şi să ieşim din palat fără să dea nimeni alarma şi să pornească după noi. Dar nu, regele e atoatevăzător, precum Dumnezeul care se crede a fi. Să fugim din palat ar fi fost oricum dificil, dar acum nu ne putem îmbarca pe o corabie spre casă. Sunt izolată pe această insulă. Regele mă ţine captivă.

Doctorul Harst e de părere că asta înseamnă că vor veni după mine neîntârziat. Regele a închis toată ţara ca să pot fi judecată, găsită vinovată şi decapitată înainte ca familia mea să prindă măcar de veste că am fost arestată. Nimeni în toată Europa nu poate să protesteze sau să strige că e o ruşine. Nimeni în toată Europa nu va afla măcar despre asta, decât după ce se va sfârşi totul şi voi fi moartă. Sunt încredinţată că acesta e adevărul. Se va întâmpla în câteva zile, poate chiar mâine.

Nu pot să dorm. Îmi petrec noaptea la fereastră, aşteptând prima licărire de lumină a zorilor. Îmi spun că asta va fi ultima mea noapte pe lume şi regret mai mult ca orice faptul că mi-am irosit viaţa. Mi-am petrecut tot timpul dând ascultare tatălui meu şi apoi fratelui meu, am irosit aceste ultime luni încercând să-l mulţumesc pe rege. N-am preţuit acea mică şi unică scânteie care sunt eu însămi, ci mi-am aşezat voinţa şi gândurile mai prejos de voinţa bărbaţilor care-mi poruncesc. Dacă aş fi fost un şoim, aşa cum îmi spunea tata că sunt, aş fi zburat sus de tot în văzduh, mi-aş fi făcut cuib în locuri singuratice şi reci şi aş fi plutit pe vântul slobod. În schimb, am fost ca o pasăre în colivie, mereu legată şi uneori cu capul acoperit de o glugă. Niciodată liberă, iar câteodată oarbă.

Dumnezeu mi-e martor: dacă supravieţuiesc acestei nopţi, acestei săptămâni, voi încerca pe viitor să fiu eu însămi. Dacă Dumnezeu mă cruţă, voi încerca să-l cinstesc fiind eu însămi,

nu o soră sau o fiică sau o soție. E o promisiune uşor de făcut, căci nu cred că mi se va cere s-o respect. Nu cred că Dumnezeu mă va salva şi că Henric mă va cruța. Nu cred că viața mea se va prelungi dincolo de săptămâna viitoare.

Pe când cerul se luminează şi devine auriu, colorat de razele soarelui matinal de vară, rămân aşezată la fereastră. Mi se aduc o cană cu bere slabă şi o felie de pâine cu unt şi privesc fluviul, căutând din ochi fluturarea stindardului şi mişcările ritmice ale vâslelor, sosirea barjei regale venite să mă ducă în Turn. La orice bătaie de tobă adusă de vântul uşor dinspre apă, menită să-i ajute pe vâslaşi să țină ritmul, aud ca un ecou bubuitul inimii mele în urechi şi mă gândesc că sunt ei, că vin să mă ridice astăzi. Şi e ciudat că, atunci când vin în sfârşit, abia pe la jumătatea după-amiezii, nu e un grup de oşteni, ci un singur om, Richard Beard, care soseşte fără de veste, într-o luntre mică, în timp ce mă plimb în grădină, cu mâinile reci în buzunare şi cu paşi stângaci din cauza fricii. Mă găseşte în grădina personală, unde mă plimb printre trandafiri, aplecându-mi capul spre florile complet deschise, dar incapabilă să le simt parfumul. De la depărtare probabil că-i par o femeie fericită, o regină tânără într-o grădină de trandafiri. Abia când se apropie zăreşte paloarea feței mele lipsite de orice expresie.

— Alteță, spune şi se înclină adânc, ca în fața unei regine.

Îi răspund cu o aplecare uşoară a capului.

— Vă aduc o scrisoare de la rege.

Mi-o întinde. O iau, dar nu rup sigiliul, ci întreb:

— Ce conține scrisoarea?

Omul nu se preface că ar fi vorba de o chestiune personală.

— Vă înştiințează că după luni de îndoială, regele a hotărât să cerceteze în amănunt căsătoria sa cu Înălțimea Voastră. Se teme că nu este valabilă, fiindcă erați deja promisă în căsătorie. Se va face o anchetă.

— Spune că nu suntem căsătoriți?

— Se teme că n-ați fost căsătoriți, mă corectează el cu blândețe.

Clatin din cap şi spun prosteşte:

— Nu înțeleg. Nu înțeleg.

Apoi vin toți: jumătate din Consiliul Coroanei soseşte cu

suite şi servitori, ca să-mi spună că trebuie să consimt la o anchetă. Nu consimt. Nu voi consimți. Vor rămâne cu toții aici, cu mine, la palatul Richmond, peste noapte. Nu voi cina cu ei, nu voi consimți. Nu voi consimți în ruptul capului!

Dimineață mă înştiințează că trei dintre doamnele mele vor fi chemate să se înfățişeze la anchetă. Refuză să-mi spună ce vor fi întrebate, nu-mi dezvăluie nici măcar cine va fi obligată să meargă să depună mărturie împotriva mea. Le cer copii ale documentelor care vor constitui dovezile depuse în anchetă, însă refuză să mă lase să văd vreun document. Doctorul Harst protestează împotriva acestui tratament şi-i scrie fratelui meu, dar ştim că aceste scrisori nu vor fi lăsate să treacă decât când va fi prea târziu, porturile sunt blocate şi absolut nicio veste nu iese din Anglia. Suntem singuri, sunt singură. Doctorul Harst îmi spune că, înainte ca Anne Boleyn să fie judecată, s-a făcut o anchetă asupra purtării ei. O anchetă: întocmai cum vor face asupra purtării mele. Doamnele care slujeau în odăile ei au fost interogate despre spusele şi faptele ei, aşa cum vor fi interogate şi doamnele mele. Dovezile obținute din acea anchetă au fost folosite la judecata ei. A fost condamnată şi regele s-a căsătorit cu Jane Seymour, domnişoara ei de companie, nicio lună mai târziu. În cazul meu nici măcar nu va exista o judecată, totul se va face pe baza iscăliturii regelui. Chiar voi muri pentru ca regele să se poată căsători cu micuța Kitty Howard? Chiar e cu putință să fiu nevoită să mor pentru ca acest bătrân să se însoare cu o fată cu care ar putea să se culce pe un preț mai mic decât cel al unei rochii?

Jane Boleyn, palatul Westminster, 7 iulie 1540

Sosim în Londra aduse cu barja regală de la Richmond. Totul se face cu mare eleganță pentru noi, regele nu cruță nicio osteneală ca să se asigure că avem confortul necesar. Suntem trei: lady Rutland, Catherine Edgecombe şi cu mine, trei mici iude venite să ne facem datoria. Suntem însoțite, în chip de escortă, de lordul Southampton, care probabil simte că trebuie să recâştige teren în fața regelui, întrucât a primit-o cu brațele deschise pe Anne de Cleves în Anglia şi a spus că e frumuşică, voioasă şi că are o ținută regală. Împreună cu el se află lordul Audley şi ducele de Suffolk, dornici să-şi joace rolul şi să se dea bine pe lângă rege. Vor depune mărturie împotriva ei în cadrul anchetei imediat după noi.

Catherine Edgecombe e neliniştită, spune că nu ştie ce trebuie să zică şi se teme că o va chestiona un prelat, atrăgând-o în capcană şi făcând-o să mărturisească tocmai ce nu trebuie, cerule, dacă o vor hărțui, ar putea chiar să-i scape adevărul, iar asta ar fi absolut îngrozitor! Însă eu mă simt în largul meu, ca o bătrână nevastă de pescar care scoate măruntaiele unui macrou.

— Nici măcar nu-i vei vedea, îi prezic. Nu ți se vor pune întrebări. Cine să se îndoiască de minciunile tale? Nimeni nu va vrea să audă adevărul, nu va exista nimeni care să vorbească în apărarea ei. Îmi închipui că nici măcar nu vei fi nevoită să deschizi gura. Totul va fi redactat dinainte pentru noi, nu va trebui decât să iscălim.

— Dar dacă acolo scrie… dacă ea e numită…

Tace şi priveşte în josul fluviului. Îi e frică până şi să rostească în şoaptă cuvântul „vrăjitoare”.

— De ce să citeşti? o întreb. Ce contează ce scrie mai sus de iscălitura ta? Ai fost de acord să semnezi, nu? N-ai fost de acord să citeşti.

— Dar nu vreau ca mărturia mea să-i facă rău, se tânguie ea ca o proastă.

Ridic din sprâncene, dar nu spun nimic. Nu e nevoie. Ştim toate trei că am pornit pe fluviu în sus cu barja regelui, într-o minunată zi de vară, ca să distrugem o tânără femeie care n-a greşit cu nimic.

— Dumneata doar ai semnat ceva? Când ai… înainte? întreabă ea cu şovăială.

— Nu.

Gustul amar al fierii e atât de puternic în gura mea, încât îmi vine să scuip repede peste bord, în apa verzuie.

— Nu. În cazul lui Anne şi al soțului meu nu s-a procedat la fel de bine ca acum. Vezi cum ne perfecționăm în aceste ceremonii? Atunci a trebuit să mă înfățişez la tribunal, în fața tuturor, să jur pe Biblie şi să depun mărturie. Am fost silită să stau în fața judecătorilor şi să spun ce aveam de spus împotriva propriului meu soț şi a surorii lui.

Ea se cutremură uşor.

— Trebuie să fi fost îngrozitor!

— Da, răspund scurt.

— Probabil că te-ai temut de tot ce putea fi mai rău!

— Ştiam că viața mea va fi cruțată, spun tăios. Şi-mi închipui că acesta e motivul pentru care te afli aici, la fel ca mine, la fel ca lady Rutland. Dacă Anne de Cleves e găsită vinovată şi moare, cel puțin nu vom muri şi noi împreună cu ea.

— Dar ce vor spune că a făcut? întreabă Catherine.

— O, noi vom fi cele care vor spune! răspund cu un râs aspru. Noi vom fi cele care o vor acuza. Noi vom formula acuzațiile şi vom depune jurământ pentru mărturia noastră. Noi vom spune ce a făcut. Ei vor zice doar că va trebui să moară pentru faptele sale. Şi vom afla foarte curând de ce crimă se face vinovată.

Slavă Domnului, slavă Domnului, nu trebuie să semnez nimic care s-o învinovățească de neputința regelui! Nu trebuie să depun mărturie că a aruncat un blestem asupra lui sau că i-a făcut farmece sau că s-a culcat cu o jumătate de duzină de bărbați sau că a născut în taină un monstru. De data asta nu trebuie să spun nimic de felul acesta. Semnăm toate trei aceeaşi declarație, în care scrie doar că ea ne-a mărturisit că s-a culcat în fiecare seară lângă el fecioară şi s-a trezit în fiecare dimineață tot fecioară şi că din vorbele ei se înțelegea clar că e atât de neghioabă, încât nu şi-a dat seama că ceva e în neregulă. Noi, pasămite, am sfătuit-o, spunându-i că a fi soție înseamnă mai mult decât o sărutare de noapte bună şi o

binecuvântare dimineața şi că astfel nu va odrăsli un fiu, iar ea, pasămite, a răspuns că e mulțumită să nu ştie nimic mai mult decât ştia deja. Toată discuția asta avusese loc, pasămite, în odaia ei, între noi patru, într-o engleză fluentă, fără o clipă de şovăială şi fără tălmaci.

Îl caut pe duce înainte ca barja să ne ducă înapoi la Richmond.

— Ei îşi dau seama că ea nu vorbeşte aşa? îl întreb. Că era imposibil să fi purtat discuția despre care am jurat toate că a avut loc? Oricine s-a aflat în odăile reginei şi-ar da seama pe dată că e o minciună. În viața reală bâjbâim cu puținele cuvinte pe care le cunoaşte şi-i repetăm una sau alta de câte cinci-şase ori înainte să ne înțelegem reciproc. Şi oricine o cunoaşte şi-ar da seama că ea n-ar vorbi în ruptul capului despre acest lucru cu noi toate. E mult prea pudică.

— N-are importanță, replică el cu măreție. E nevoie de o declarație care să spună că e fecioară, aşa cum a fost întotdeauna. Nimic mai mult.

Pentru prima oară după săptămâni întregi îmi spun că poate va fi cruțată.

— Se mulțumeşte s-o repudieze? întreb abia îndrăznind să sper. N-o acuză că i-a răpit bărbăția?

— Va scăpa de ea. Declarația ta de astăzi va servi la a o descrie ca pe cea mai înşelătoare şi mai vicleană vrăjitoare.

Îmi scapă un icnet.

— Cum am incriminat-o ca vrăjitoare?!

— Ai dat în scris că ştie că el nu mai e bărbat şi chiar şi în odăile ei, împreună cu doamnele ei, s-a prefăcut că nu ştie nimic despre ceea ce se întâmplă între bărbat şi nevasta lui. După cum spui chiar dumneata, cine să-i creadă afirmația? Cine vorbeşte în felul acesta? Ce femeie pusă în patul regelui ar şti atât de puține? Ce femeie din lume e chiar atât de ignorantă? Evident, minte, prin urmare, ascunde o conspirație. Evident, e vrăjitoare.

— Dar... dar... credeam că această declarație are menirea de-a o arăta ca pe o fată nevinovată, bâigui. O fecioară neştiutoare.

— Exact, replică ducele, îngăduindu-şi un zâmbet sumbru. Tocmai în asta constă frumusețea. Voi, trei doamne foarte respectate din slujba ei, ați confirmat prin jurământ o

declarație care o face să pară fie la fel de nevinovată ca Fecioara Maria, fie la fel de vicleană ca vrăjitoarea Hecate. Declarația poate fi folosită în amândouă felurile, întocmai cum cere regele. Ți-ai făcut bine treaba astăzi, Jane Boleyn. Sunt mulțumit de dumneata.

Plec spre barjă fără să mai spun nimic, fiindcă nu mai am ce spune. Ducele m-a mai călăuzit o dată şi poate că ar fi trebuit să-l ascult pe soțul meu George, nu pe unchiul lui. Dacă George s-ar afla acum lângă mine, m-ar sfătui să merg fără zarvă la regină şi s-o îndemn să fugă. Poate mi-ar spune că dragostea şi loialitatea sunt mai importante decât să-ți croieşti un drum la curte. Poate mi-ar spune că e mai important să păstrezi încrederea celor pe care îi iubeşti decât să-l mulțumeşti pe rege. Însă George nu e lângă mine acum. Nu are cum să-mi mai spună că crede în dragoste. Sunt nevoită să trăiesc fără el. Tot restul vieții voi fi nevoită să trăiesc fără el.

Ne întoarcem la Richmond. Fluxul ne e prielnic şi-mi doresc ca barja să meargă mai încet şi să nu se zorească să ne ducă acasă, la palatul unde ea ne aşteaptă sosirea, nespus de palidă.

— Ce-am făcut?! întreabă cu jale Catherine Edgecombe.

Priveşte frumoasele turnuri ale palatului Richmond, ştiind că vom fi silite să stăm față-n față cu regina Anne, că privirea ei cinstită va trece de la una la alta şi că îşi va da seama că am fost toată ziua la Londra, ca să depunem mărturie împotriva ei.

— Am făcut ceea ce a trebuit să facem. Poate că i-am salvat viața, spun cu încăpățânare.

— Aşa cum ți-ai salvat cumnata? Cum ți-ai salvat soțul? replică ea tăios, cu răutate.

Îi întorc spatele şi spun:

— Nu vorbesc niciodată despre asta. Nici măcar nu mă gândesc la asta.

Anne, palatul Richmond, 8 iulie 1540

E a doua zi a anchetei menite să stabilească dacă cununia mea cu regele e legală sau nu. Dacă n-aş fi atât de amărâtă, aş râde de oamenii aceştia, care au fost convocați solemn ca să studieze dovezile fabricate chiar de mâna lor. Ştim cu toții care va fi rezultatul. Regele nu i-a convocat pe prelați, care îşi primesc leafa din mâna lui şi slujesc în Biserica lui, ei fiind singurii rămaşi acum, când credincioşii atârnă în ştreang pe lângă toate zidurile din York, ca să-i spună că nu e inspirat de nimic altceva decât de pofta trupească pentru o fată frumuşică şi că ar trebui să cadă în genunchi pentru iertarea păcatelor şi să recunoască deschis că suntem căsătoriți. Se vor supune stăpânului lor şi vor da verdictul că am fost promisă dinainte, că nu eram liberă să mă mărit şi că, prin urmare, căsătoria noastră e anulată. Nu trebuie să uit că asta e pentru mine o cale de scăpare, ar fi putut fi mult mai rău. Dacă regele hotăra să mă repudieze pe motiv de purtare proastă, ei ar fi audiat şi atunci dovezile, ar fi dat şi atunci verdictul împotriva mea.

Zăresc o barjă fără însemne apropiindu-se din josul fluviului de cheiul cel mare şi-l văd pe solul regelui, Richard Beard, sărind pe țărm chiar înainte să fie legate parâmele. Păşeşte uşor de-a lungul cheiului, priveşte spre palat şi mă zăreşte. Ridică mâna şi porneşte iute peste peluze spre mine. E un om ocupat, trebuie să se grăbească. Îi ies agale în întâmpinare. Ştiu că acesta e sfârşitul speranțelor mele de-a fi o regină bună pentru această țară, o mamă vitregă bună pentru copiii mei, o soție bună pentru un soț rău.

Ridic tăcută mâna ca să primesc scrisoarea pe care mi-o aduce. Mi-o întinde fără un cuvânt. Aici se sfârşeşte tinerețea mea de fată. Aici se sfârşesc ambițiile mele. Aici se sfârşeşte visul meu. Aici se sfârşeşte domnia mea. Poate că aici se sfârşeşte viața mea.

Jane Boleyn, palatul Richmond, 8 iulie 1540

Cine ar fi crezut că va fi o lovitură atât de cumplită pentru ea? Plânge ca o fetişcană cu inima frântă, ambasadorul ei inutil o bate uşurel pe mână şi-i murmură cuvinte în germană, ca o cloşcă bătrână cu pene negre, iar prostănacul ăla de Richard Beard încearcă să-şi păstreze demnitatea, însă are un aer de şcolar îngrozitor de stânjenit. Pleacă de pe terasa unde Richard Beard i-a dat scrisoarea şi o conduc în odaia ei, unde i se înmoaie picioarele. Trimit după mine în timp ce ea plânge atât de tare, că izbucneşte într-o criză de țipete.

Îi spăl fața cu apă de trandafiri, apoi îi dau să bea dintr-o cană cu coniac. Asta o linişteşte o clipă şi ridică privirea spre mine, are ochii la fel de roşii ca ai unui iepuraş alb.

— Regele neagă căsătoria, îmi spune distrusă. O, Jane, mă repudiază! A pus să fiu pictată de maestrul Holbein însuşi, m-a ales, mi-a cerut să vin, şi-a trimis sfetnicii după mine, m-a adus la această curte. A renunțat la zestre, s-a căsătorit cu mine, a dormit alături de mine şi acum mă repudiază!

— Ce vă cere să faceți? o întreb pe un ton imperativ.

Vreau să ştiu dacă în urma lui Richard Beard vine o gardă de oşteni şi dacă o vor lua de aici la noapte.

— Doreşte să fiu de acord cu verdictul, răspunde ea. Îmi promite o... despăgubire, spune izbucnind în plâns.

Grele cuvinte pentru auzul unei soții.

— Îmi promite condiții drepte dacă nu creez probleme.

Mă uit la ambasador, care s-a umflat precum un cocoş din cauza insultei, apoi la Richard Beard.

— Ce ați sfătui-o pe regină? mă întreabă Beard.

Nu e prost, ştie cine-mi plăteşte serviciile. Voi cânta melodia lui Henric, chiar într-un canon pe patru voci dacă e nevoie, poate fi sigur de asta.

— Alteță, spun cu blândețe. Nu puteți face nimic altceva decât să acceptați voia regelui şi verdictul consiliului său.

Mă priveşte cu încredere şi întreabă:

— Cum aş putea? Vrea să spun că am fost căsătorită înainte de-a mă cununa cu el, aşa că de fapt n-am fost căsătoriți. Acestea sunt minciuni!

Mă aplec mult spre ea şi îi şoptesc încet, ca să nu audă

altcineva:

— Alteță, dovezile cu privire la regina Anne Boleyn au pornit de la o anchetă întocmai ca aceasta, au ajuns în sala de judecată, iar de acolo, la eşafod. Dovezile cu privire la regina Caterina de Aragon au pornit de la o anchetă întocmai ca aceasta, audierea lor a luat şase ani, iar la urmă ea a rămas singură şi săracă lipită pământului şi a murit în exil, departe de prieteni şi de fiica ei. Regele e un duşman dur. Dacă vă oferă condiții, orice fel de condiții, ar trebui să le acceptați.

— Dar...

— Dacă nu-l eliberați, va scăpa de voi oricum.

— În ce fel?

Mă uit la ea.

— Ştiți bine.

— Ce va face? mă provoacă ea să rostesc cuvântul.

— Vă va ucide, răspund simplu.

Richard Beard se îndepărtează, ca să poată tăgădui că ar fi auzit vreodată aşa ceva. Ambasadorul îmi aruncă priviri duşmănoase, fără să înțeleagă ce vorbim.

— Ştiți bine, îi repet.

Ea încuviințează în tăcere.

— Cine vă e prieten în Anglia? o întreb. Cine vă va apăra?

Văd că pornirea de-a lupta o părăseşte.

— N-am pe nimeni.

— Puteți face în aşa fel încât să-i trimiteți un mesaj fratelui vostru? Iar dacă reuşiți, vă va salva?

Ştiu bine că n-o va face.

— Sunt nevinovată, şopteşte ea.

— Chiar şi aşa.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, 9 iulie 1540

Nu-mi vine, nu-mi vine să cred, dar e adevărat. Tocmai mi-a spus bunica, iar ea abia a aflat de la unchiul Norfolk, care era de față, aşa că ştie. Au făcut-o. Au cercetat toate dovezile şi au anunțat că cununia regelui cu regina Anne de Cleves nu a fost valabilă din capul locului şi că amândoi sunt liberi să se căsătorească cu altcineva, de parcă n-ar fi fost niciodată cununați unul cu altul.

Sunt uluită. Nunta aceea şi rochia, frumoasele nestemate şi daruri, noi ducând trena, banchetul de nuntă, arhiepiscopul... nimic din toate astea n-a contat. Cum e cu putință? Blănurile de samur! Nici acelea n-au contat. Asta înseamnă să fii rege. Se trezeşte dimineața, hotărăşte că se va căsători şi o face. Apoi se trezeşte în dimineața următoare, hotărăşte că n-o place şi *voilà* (asta e în franceză şi înseamnă ceva de genul „ca să vezi!"), *voilà!* Nu mai e însurat. Căsătoria n-a fost valabilă din capul locului şi acum ei trebuie considerați frate şi soră. Frate şi soră!

Numai un rege ar putea să facă una ca asta. Dacă ar face-o un om de rând, toată lumea l-ar crede nebun. Dar fiindcă e regele, nimeni nu poate spune că e nebunie curată, nici măcar regina (sau ce-o fi acum) nu poate spune aşa ceva. Zicem cu toții: „O, da, Maiestate!", apoi diseară el va veni să ia cina cu bunica şi cu mine şi mă va cere de nevastă, iar eu îi voi răspunde: „O, da, Maiestate, vă mulțumesc din inimă!" şi niciodată, chiar niciodată, nu voi spune că e nebunie curată, că e opera unui nebun şi că lumea însăşi e nebună dacă nu se întoarce împotriva lui.

Fiindcă eu nu sunt nebună. Poate că sunt foarte proastă şi foarte ignorantă (deşi învăț franceza, *voilà!)*, dar cel puțin nu cred că, dacă stai față-n față cu arhiepiscopul şi spui „Da", asta nu contează şase luni mai târziu. Însă înțeleg că trăiesc într-o lume condusă de un nebun şi guvernată de capriciile lui. Pe deasupra, e regele şi conducătorul Bisericii, iar Dumnezeu îi vorbeşte direct, prin urmare, dacă el spune că e aşa şi nu altfel, cine se va găsi să-l contrazică?

Eu nu, în niciun caz. Am gândurile mele, da (indiferent cât

de stupide sunt, după cum mi se dau asigurări), am gândurile mele stupide într-un – cum a spus bunica? – „într-un cap în care încape doar o singură idee aiurită odată”, dar ştiu că regele e nebun şi că lumea e nebună. Regina îi va fi de-acum soră, iar eu îi voi fi soție şi noua regină. Voi fi regina Angliei. Eu, Kitty Howard, mă voi căsători cu regele Angliei şi-i voi fi regină. Ăsta da *voilà!*

Nu-mi vine să cred că e adevărat. Şi aş vrea să se fi gândit cineva la un lucru: care e folosul meu adevărat în toată treaba asta? Fiindcă eu m-am gândit. Ce l-ar împiedica să se trezească într-o dimineață şi să spună că şi eu am fost promisă dinainte şi că mariajul nostru regal nu e valabil? Sau că-i sunt necredincioasă şi că ar face bine să-mi taie capul? Ce l-ar împiedica să i se aprindă călcâiele după o domnişoară de companie de-a mea, proastă şi frumuşică, şi să mă repudieze de dragul ei?

Întocmai! Nu cred că lucrul ăsta i-a trecut prin minte cuiva în afară de mine. Întocmai. Nimic nu-l poate împiedica. Iar oamenii aceia ca bunica, atât de generoşi cu insultele şi cu palmele lor peste față, care spun că e o imensă onoare şi un pas excelent pentru o prostuță ca mine, ar putea foarte bine să se gândească puțin că o proastă poate fi săltată în sus, dar poate fi şi aruncată. Şi atunci cine mă va prinde?

Anne, palatul Richmond, 12 iulie 1540

Am scris o scrisoare în care-mi exprim acceptul față de constatările anchetei şi au iscălit-o toți ca martori, unul după altul, toți oamenii importanți care au venit aici ca să mă convingă şi toate doamnele pe care le-am crezut prietene cât am fost regina Angliei şi care-şi doreau cu disperare să slujească la curtea mea. Am recunoscut că am fost promisă dinainte şi că nu eram liberă să mă căsătoresc, ba chiar mi-am cerut iertare pentru asta.

E o noapte foarte neagră pentru mine. Cea mai neagră din câte am trăit vreodată. Nu voi mai fi regină. Pot să rămân în Anglia, prin bunăvoința deloc demnă de încredere a regelui, în timp ce el se însoară cu fetişcana care mi-a fost domnişoară de companie, sau pot să mă întorc acasă fără un ban, ca să trăiesc alături de fratele meu, ale cărui duşmănie şi neglijență m-au adus aici. Sunt foarte singură astă-seară.

Palatul acesta aşezat cu fața spre fluviu, împrejmuit de un parc imens, e cel mai frumos din regat. A fost construit de tatăl regelui ca o reşedință cu care să se mândrească, într-o țară frumoasă şi paşnică. Acest loc minunat face parte din plata pe care mi-o oferă regele ca să scape de mine. Pe deasupra, voi primi moştenirea Boleyn, chiar reşedința familiei: castelul frumos de la Hever. Nimănui, în afară de mine, nu i se pare amuzant acest lucru: faptul că Henric mă mituieşte cu căminul părintesc al celeilalte regine Anne, aflat în stăpânirea lui doar fiindcă a decapitat-o. De asemenea, mi se oferă o rentă generoasă. Voi fi prima doamnă din regat, pe locul doi numai față de regină, şi voi fi considerată sora regelui. Vom fi cu toții prieteni. Cât de fericiți vom fi!

Nu ştiu cum voi trăi aici. Sinceră să fiu, nu-mi pot imagina cum va fi viața mea după această noapte, această noapte neagră. Nu mă pot întoarce acasă, la fratele meu, aş fi ruşinată ca un câine biciuit dacă ar trebui să mă întorc la el şi să-i spun că regele Angliei m-a repudiat, şi-a chemat arhiepiscopii ca să-l elibereze de mine, fiindcă preferă o fată frumuşică, propria mea domnişoară de companie, în locul meu. Nu pot să merg acasă şi să înfrunt ruşinea asta. Nu-mi pot imagina ce mi-ar spune ai mei, ce viață aş duce ca marfă vătămată la

curtea fratelui meu. Nu mi-e cu putință.

Aşa că voi fi silită să rămân aici. Nu am un loc de refugiu nicăieri altundeva. Nu pot pleca în Franța sau în Spania, nici chiar într-o casă a mea undeva, în Germania. Nu am bani să-mi cumpăr o locuință şi, dacă aş părăsi Anglia, nu m-aş mai bucura de renta aceasta însemnată, nu mi s-ar mai plăti nimic. Pământurile mele ar fi date altcuiva. Regele insistă să trăiesc din generozitatea lui, în regatul lui. Nu pot nici să trag nădejde că un alt soț îmi va oferi un cămin. Niciun bărbat nu se va însura cu mine, ştiind că am stat întinsă noapte de noapte în patul regelui, strivită sub strădaniile sale deşarte şi că el n-a reuşit s-o facă. Niciun bărbat nu mă va găsi atrăgătoare, ştiind că bărbăția regelui s-a ofilit în fața mea. Regele le-a destăinuit prietenilor săi că pântecul meu înecat în grăsime, sânii mei lăsați şi mirosul meu îi stârneau repulsie. Îmi vine să intru în pământ de ruşine. Pe deasupra, fiindcă toți clericii din Anglia s-au arătat de acord că am fost promisă de soție fiului ducelui de Lorena, acest lucru va fi un obstacol pentru orice căsnicie pe care aş putea să mi-o doresc în viitor. Va trebui să duc o viață de celibat, fără un iubit, fără un soț sau un tovarăş. Va trebui să duc o viață singuratică, fără familie. Nu voi avea niciodată copii. Nu voi avea niciodată un fiu care să-mi ducă familia mai departe, nu voi avea niciodată o fiică pe care s-o iubesc. Va trebui să fiu o călugăriță fără mănăstire, o văduvă fără amintiri, o soție de doar şase luni şi încă fecioară. Va trebui să-mi duc viața în exil. Nu voi revedea niciodată ducatul Cleves. Nu-mi voi revedea niciodată mama.

E o sentință dură pentru mine. Sunt o femeie tânără, am numai douăzeci şi cinci de ani. N-am greşit cu nimic. Şi totuşi voi fi singură pe vecie: nedorită, stingheră şi exilată. Într-adevăr, când un rege se consideră Dumnezeu şi-şi urmează propriile dorințe, suferința se abate asupra altora.

Katherine, Norfolk House, Lambeth, 12 iulie 1540

S-a terminat. A durat exact şase zile. Şase zile. Regele s-a descotorosit de regina lui, de soția lui cu care s-a cununat după lege, aşa că acum poate să se însoare cu mine. Bunica spune că trebuie să mă pregătesc pentru cea mai înaltă funcție din țară şi să mă gândesc ce doamne voi alege să mă slujească şi pe cine voi răsplăti cu proprietățile şi sumele aflate la dispoziția mea. Desigur, rudele mele Howard trebuie să vină pe primul loc. Unchiul mă previne să nu uit să-i urmez sfatul în toate şi să nu fiu o muiere proastă şi apucată ca verişoara mea Anne, să țin minte ce-a pățit ea. De parcă aş putea să uit!

L-am privit pieziş pe rege pe sub gene, i-am zâmbit, i-am făcut reverențe, aplecându-mă în față ca să-mi poată vedea sânii, şi am purtat boneta dată pe spate, ca să-mi poată zări chipul. Acum totul se mişcă mai repede decât mi-aş fi putut închipui, totul se petrece prea repede. Totul se întâmplă indiferent dacă vreau sau nu.

Mă voi căsători cu regele Henric al Angliei. Regina Anne a fost repudiată. Nimic n-o poate salva, nimic nu-l poate opri pe rege, nimic nu mă poate salva pe mine – o, n-ar fi trebuit să zic asta! Ar fi trebuit să zic că nimic nu-mi poate împiedica fericirea. Regele îmi spune că sunt trandafirul lui. Îmi repetă întruna că sunt trandafirul lui fără spini. Ori de câte ori rosteşte cuvintele astea, mă gândesc că e tocmai genul de alint pe care un bărbat i l-ar adresa fiicei sale. Nu e un alint pentru o iubită. Nu e câtuşi de puțin un alint pentru o iubită.

Anne, palatul Richmond, 13 iulie 1540

Aşadar, s-a sfârşit. E de necrezut, dar s-a sfârşit. Mi-am pus iscălitura pe acordul în care scrie că am fost promisă dinainte şi că nu eram liberă să mă căsătoresc. Am consimțit să mi se anuleze căsătoria şi, dintr-odată, ea nu mai există. Uite-aşa! Asta se întâmplă când te căsătoreşti cu glasul lui Dumnezeu, când el se pronunță împotriva ta. Dumnezeu l-a prevenit pe Henric că sunt promisă dinainte, Henric şi-a prevenit la rândul lui consiliul şi pe urmă căsătoria a încetat să mai existe, cu toate că a jurat să-mi fie soț, a venit în patul meu şi a încercat – cât s-a mai trudit! – să consume actul căsătoriei. Dar s-a dovedit că Dumnezeu l-a împiedicat să reuşească (nu vrăjitoria, ci mâna Domnului), aşadar Henric spune că s-a sfârşit.

Îi scriu fratelui meu, la porunca regelui, ca să-l înştiințez că nu mai sunt căsătorită şi că am consimțit la schimbarea statutului meu. Regele nu e mulțumit de scrisoarea mea şi mi se porunceşte s-o rescriu. Dacă vrea, poate să mă pună s-o rescriu de zece ori. Dacă fratele meu m-ar fi protejat aşa cum trebuia s-o facă, aşa cum ar fi vrut tatăl nostru, toate astea nu s-ar fi întâmplat. Dar fratele meu e un om duşmănos şi o rudă rea, e un frate rău şi, de la moartea tatei, am rămas fără nicio protecție. Ambiția l-a făcut pe fratele meu să mă folosească, ranchiuna lui m-a lăsat să mă prăbuşesc. Nu şi-ar fi lăsat calul să încapă pe mâinile unui cumpărător ca regele Angliei şi să fie distrus astfel.

Regele mi-a poruncit să-i înapoiez verigheta. Mă supun voinței sale în această privință, aşa cum mă supun în toate privințele. Scriu o scrisoare ca s-o însoțească. Îl înştiințez că-i trimit inelul pe care mi l-a dăruit şi că nădăjduiesc să pună să fie făcut bucăți, căci e un obiect fără forță şi valoare. Nu va citi în aceste cuvinte mânia şi dezamăgirea mea, căci nu mă cunoaşte şi nici nu se gândeşte la mine. Dar sunt mânioasă şi dezamăgită şi n-are decât să-şi păstreze verigheta şi jurămintele nupțiale, n-are decât să-şi păstreze credința că Dumnezeu îi vorbeşte, căci toate astea fac parte dintr-unul şi acelaşi lucru: o himeră, un lucru fără forță şi valoare.

Aşadar, s-a sfârşit.

Aşadar, de aici începe povestea pentru micuța Kitty Howard.

Îi doresc să se bucure de el. Iar lui să se bucure de ea. Nici nu se poate închipui o căsătorie mai nepotrivită, mai prost concepută şi cu sorți mai mici de izbândă. N-o pot invidia. În adâncul inimii, nici măcar în seara asta, când am atâtea motive să mă plâng, când am atâtea lucruri pentru care s-o învinuiesc, nici acum n-o invidiez. Nu pot decât să mă tem pentru ea, biata copilă, biata copilă prostuță.

Am înfruntat singură, fără prieteni, indiferența regelui, dar Dumnezeu ştie că la fel se va întâmplă şi cu ea. Eram săracă şi umilă când m-a ales el, dar la fel e şi ea. Am făcut parte dintr-o facțiune a curții sale (deşi n-am ştiut) şi acelaşi lucru e şi mai adevărat în cazul ei. Când va sosi la curte o altă fată frumuşică şi-i va atrage privirea, cum îl va face ea să-i rămână credincios? (Şi e foarte sigur că familiile importante îşi vor trimite fetele frumoase la curte cu zecile.) Când sănătatea regelui se va şubrezi şi nu va reuşi să-i zămislească un prunc, îi va spune oare că e nereuşita unui om bătrân şi-i va cere iertare? Nu, nici gând. Iar când o va învinovăți, cine o va apăra? Când lady Rochford o va întreba pe cine poate chema lângă ea ca prieten, ce va răspunde? Cine va fi prietenul şi protectorul lui Katherine Howard când regele se va întoarce împotriva ei?

Regina Katherine, palatul Oatlands, 28 iulie 1540

Ei bine, trebuie să spun că toate sunt bune şi frumoase cu căsătoria, dar n-am avut parte nici pe jumătate de nunta pe care a avut-o ea. N-am avut parte nici de recepţie măreaţă la Greenwich, nici de plecarea călare pe un cal minunat, el nu mi-a ieşit în întâmpinare, urmat de toţi nobilii din Anglia. Nici n-am plutit pe barje în josul fluviului, în timp ce Londra înnebunea de bucurie, aşa că cei care cred că a te mărita cu regele e un lucru foarte vesel ar trebui să ia seama la nunta mea, care a fost, ca să mă exprim fără ocolişuri, o treabă făcută cu mare fereală. Aşa! Am spus-o. Şi oricine e de altă părere înseamnă că n-a fost de faţă. De fapt, în categoria asta intră majoritatea oamenilor din lume, căci aproape nimeni n-a fost prezent.

În ajun i-am spus lui lady Rochford:

— Vă rog să aflaţi de la valetul odăii sau de la lordul şambelan sau de la altcineva ce trebuie să facem. Unde trebuie să stau, ce trebuie să spun şi să fac.

Voiam să exersez. Îmi place să fiu bine pregătită când ştiu că voi apărea în faţa oamenilor şi că toţi ochii vor fi aţintiţi asupra mea. Răspunsul ei ar fi trebuit să mă avertizeze.

— Nu e mare lucru de exersat, a spus ea cu asprime. Mirele tău a exersat oricum din plin. Nu e nevoie decât să repeţi jurămintele. Nu veţi avea public aproape deloc.

Câtă dreptate a avut! N-a fost nimeni altcineva de faţă în afară de episcopul Londrei, care a oficiat cununia (mulţumesc foarte frumos, pentru mine n-a chemat nici măcar un arhiepiscop adevărat!), de rege, care nu s-a ostenit nici măcar să poarte o jiletcă specială, ci doar o haină veche (asta nu e aproape insultător?) şi de mine, îmbrăcată în cea mai aleasă rochie pe care am reuşit s-o comand, căci ce puteam să fac în ceva mai mult de două săptămâni? Şi nici măcar n-aveam coroană pe cap!

Mi-a dăruit nişte bijuterii foarte frumoase, am trimis îndată după aurar să mi le evalueze şi sunt într-adevăr foarte alese, deşi câteva, ştiu sigur, au fost aduse de Caterina de Aragon din Spania şi cine vrea podoabe de preţ care au aparţinut unei

prietene de-a bunicii? Nu mă îndoiesc că vor urma nişte blănuri de samur, la fel de scumpe ca ale reginei Anne, şi le-am comandat deja croitoreselor să-mi facă rochii noi, pe deasupra voi primi daruri de la toţi oamenii din lume, imediat ce vor afla, imediat ce li se va spune.

Însă nu se poate tăgădui că nunta nu a fost atât de măreaţă pe cât mă aşteptam şi că nici nu suportă comparaţie cu a ei. Credeam că o vom plănui cu lunile şi că vor avea loc procesiuni şi intrarea mea importantă în Londra, şi ar fi trebuit să-mi petrec prima noapte în Turn, iar de acolo să merg la abaţia Westminster, trecând pe străzi împodobite cu valuri de ţesătură de aur, oamenii cântând cântece despre mine. „Frumoasă Katherine”, credeam că vor cânta. „Trandafirul Angliei”.

Dar nu, în loc de toate astea, un simplu episcop, regele, eu într-o rochie fermecătoare din mătase cenuşiu-verzuie care-şi schimbă culorile când mă mişc, şi o bonetă nouă şi, în sfârşit, perlele de la el, apoi unchiul şi bunica mea în calitate de martori şi doi bărbaţi de la curtea lui, şi pe urmă mergem să mâncăm, şi atunci... Şi atunci!... E incredibil! Nimeni nu vorbeşte decât despre decapitarea lui Thomas Cromwell.

La un banchet de nuntă! Asta vrea să audă o mireasă în ziua nunţii? Nu se bea în sănătatea noastră, nu mi se adresează discursuri şi festivităţi nu sunt aproape deloc. Nimeni nu-mi face absolut niciun compliment, nu se dansează, nu se flirtează şi nu aduc măguliri. Nu pot vorbi despre altceva în afară de Thomas Cromwell, fiindcă i s-a tăiat capul astăzi, în ziua nunţii mele! Aşa îşi sărbătoreşte regele nunta? Prin moartea omului care i-a fost cel mai însemnat sfetnic şi cel mai bun prieten? Nu e un dar prea frumos pentru o fată în ziua nunţii, nu-i aşa? Doar nu sunt femeia aceea din Biblie, cum o cheamă?, care a cerut ca dar de nuntă capul cuiva. Eu îmi doream ca dar de nuntă nişte blănuri de samur, nu vestea că sfetnicul regelui a fost decapitat în timp ce implora îndurare.

Însă bătrânii nu vorbesc despre nimic altceva, nimeni nu se interesează deloc de ceea ce simt eu, toţi sunt absolut încântaţi de eveniment, fireşte, aşa că vorbesc peste capul meu, de parcă aş fi un copil şi nu noua regină a Angliei, discută despre alianţa cu Franţa şi spun că regele Francisc ne va ajuta cu Papa. Şi nimeni nu-mi cere nici măcar din greşeală părerea.

Regele îmi înşfacă mâna pe sub masă, se apleacă spre mine şi-mi şopteşte:

— Abia aştept seara asta, trandafirul meu, giuvaierul meu cel mai de preț!

Asta nu mă inspiră câtuşi de puțin, dacă mă gândesc că Thomas Culpepper a trebuit să-l ajute să urce până la jilț şi, fără îndoială, va trebui să-l salte în patul meu.

Pe scurt, sunt cea mai fericită femeie din lume, slavă Domnului. Doar că sunt puțin nemulțumită în seara asta.

Şi mi-am ieşit din vechile obiceiuri. La această oră a serii, când slujeam în odăile reginei, ne pregăteam toate pentru cina din sala mare, ne cercetam unele pe altele şi ne tachinam dacă vreuna dintre noi îşi aranjase părul cu foarte multă grijă sau era îmbrăcată foarte elegant. Cineva mă învinuia întotdeauna că încerc să ademenesc un tânăr sau altul, iar eu roşeam de fiecare dată şi spuneam: „Nu! Nicidecum!”, de parcă numai gândul la asta m-ar fi şocat. Regina ieşea din odaia ei de culcare şi râdea de noi toate, apoi ne conducea în sală şi totul era foarte vesel. În jumătate din timp exista câte un tânăr care pusese ochii pe mine, în ultimele săptămâni Thomas Culpepper îmi zâmbea mereu şi toate fetele de lângă mine mă înghionteau şi-mi spuneau să-mi păzesc reputația. Acum nici nu se uită la mine, desigur, pentru regină nu există distracții, ai zice că sunt la fel de bătrână ca soțul meu.

Înainte era mai mult decât voioşie, era agitație şi veselie şi tinerețe. Ne adunam mereu într-un grup mare, toți laolaltă, toți fericiți şi făcând glume. Iar dacă glumele deveneau câteodată puțin cam neplăcute, din pricina geloziei sau a răutății, exista mereu o altă persoană căreia puteai să i te plângi, un mic grup de alcătuit şi o mică dispută de purtat. Îmi place să mă aflu într-un grup mare de fete, îmi place odaia fecioarelor, îmi place să mă număr printre doamnele reginei şi să fim toate laolaltă.

Să fiu regina Angliei e foarte bine, dar n-am deloc prieteni. Din câte se pare, suntem doar eu şi aceşti oameni bătrâni: bunica, unchiul, regele şi bătrânii din Consiliul Coroanei. Bărbații tineri din slujba regelui nici măcar nu-mi mai zâmbesc acum, ai crede că nu m-au plăcut niciodată. Thomas Culpepper pleacă întotdeauna capul când mă apropii de el şi nu mă priveşte deloc în ochi. Iar bătrânii discută între ei

despre lucrurile care-i interesează pe bătrâni: vremea, sfârşitul urât al lui Thomas Cromwell, proprietăţile şi banii lui, starea Bisericii şi pericolul reprezentat de papişti, de eretici şi de oamenii din nord, care încă tânjesc după mănăstirile lor. Iar eu stau între ei ca o fiică bine-crescută, mai curând ca o nepoată bine-crescută, şi cu greu reuşesc să mă abţin să casc.

Întorc capul într-o parte, ca să dau impresia că-l ascult pe unchiul, apoi în cealaltă parte, spre rege. Sinceră să fiu, nu-l aud pe niciunul dintre ei. Totul e un zumzăit peste capul meu şi nu există muzicieni sau dans, nu există nimic care să mă amuze, decât conversaţia soţului meu, şi ce mireasă şi-ar dori vreodată asta?

Apoi Henric spune, foarte încet şi foarte dulce, că a sosit momentul să ne retragem şi, slavă Domnului, lady Rochford vine şi mă ia de lângă ceilalţi. Mi-a pregătit o cămaşă de noapte nouă, foarte frumoasă, cu o pelerină asortată de pus pe deasupra, aşa că mă conduce în odaia de toaletă a reginei, fiindcă acum sunt regină.

— Dumnezeu să vă aibă în paza lui, Alteţă, spune ea. V-aţi ridicat într-adevăr foarte sus.

— Aşa este, lady Rochford, răspund foarte solemn. Şi vă voi ţine în preajma mea, dacă mă veţi sfătui şi mă veţi ajuta în viitor aşa cum aţi făcut-o în trecut.

— Unchiul tău mi-a poruncit să fac tocmai acest lucru. Voi fi mai-marea peste odaia ta personală.

— Îmi voi numi singură doamnele, spun foarte de sus.

— Nu, n-o vei face, replică ea politicos. Unchiul tău a făcut deja numirile principale.

Verific dacă uşa din spatele ei e închisă şi apoi o întreb:

— Ce face regina? Abia v-aţi întors de la Richmond, nu-i aşa?

Ea mă opreşte pe dată.

— Nu-i mai spune regină! Tu eşti acum regina.

Ţâţâi din buze, iritată de propria mea prostie.

— Am uitat. Oricum, ce face?

— Era foarte tristă când am plecat. Nu pentru că l-a pierdut pe rege, mă îndoiesc foarte tare că asta e pricina. Ci pentru că ne-a pierdut pe noi toate. Îi plăcea viaţa ei ca regină a Angliei, ajunsese să îndrăgească odăile ei, tovărăşia noastră şi tot restul.

— Şi mie îmi plăcea, spun melancolic. Şi mie mi-e dor de ea. Lady Rochford, ce credeți, mă învinuieşte foarte tare? A spus ceva neplăcut despre mine?

Lady Rochford îmi leagă cămaşa de noapte la gât. Pe şnururi sunt prinse perle mici, e o cămaşă de noapte care îți încălzeşte într-adevăr inima, îmi va aduce mângâiere în noaptea nunții să ştiu că port o cămaşă ale cărei perle au costat o mică avere.

— Nu te învinuieşte, spune ea cu blândețe. Fată prostuță! Toată lumea ştie că n-a fost lucrarea ta, tu eşti doar tânără şi frumoasă, dar pentru asta nu te poate învinui nimeni. Nici măcar ea. Ştie că nu tu i-ai plănuit căderea şi nefericirea şi că nu eşti în niciun fel răspunzătoare de moartea lui Thomas Cromwell. Toată lumea ştie că nu contezi deloc în povestea asta.

— Sunt regina, răspund supărată. Cred că contez mai mult decât oricine.

— Eşti a cincea regină, îmi aminteşte ea, deloc impresionată de supărarea mea. Şi ca să fiu sinceră, după prima n-a existat niciuna care să merite titlul de regină.

— Ei bine, sunt regină acum, spun cu tărie. Doar asta contează.

— Regina zilei.

Trece în spatele meu ca să întindă mica trenă a cămăşii mele de noapte. Trena e la rândul ei presărată cu perle mici, e cea mai frumoasă cămaşă!

— O regină ca o musculiță de mai, Dumnezeu să te aibă în paza lui, micuță Maiestate.

Jane Boleyn, palatul Oatlands, 30 iulie 1540

După ce şi-a obţinut trandafirul fără spini, regele e hotărât să-l ţină aproape de el. Jumătate din curte nici nu ştie măcar că nunta a avut loc, fiindcă a fost lăsată la Westminster, fără să fie pusă la curent cu ce se petrece aici. Acesta e cercul intim al regelui: noua lui soţie, familia ei şi doar cei mai de încredere prieteni şi sfetnici, printre care şi eu.

Mi-am dovedit din nou loialitatea, am redevenit confidenta care va destăinui totul. Pot fi introdusă iarăşi în odăile reginei, în tainele cele mai ascunse ale inimii ei, pot fi introdusă acolo şi unchiul se poate bizui pe mine că voi trăda. Le-am fost prietenă de încredere reginei Caterina, reginei Anne, reginei Jane şi apoi reginei Anne şi le-am văzut pe toate căzând în dizgraţie sau murind în timpul serviciului meu. Dacă aş fi o femeie superstiţioasă, aş crede că sunt ca un vânt de molimă ce aduce moartea cu căldură şi cu afecţiune, ca răsuflarea unei şoapte.

Dar nu sunt superstiţioasă şi nu mă obosesc să mă gândesc la rolul pe care l-am jucat în aceste morţi, umilinţe şi căderi în dizgraţie. Mi-am făcut datoria chiar şi atunci când asta m-a costat totul: singura mea dragoste adevărată şi onoarea mea. O, soţul meu... dar n-are rost să mă gândesc la George în seara asta. El ar fi mulţumit oricum: o nouă fată Howard pe tronul Angliei, o micuţă Boleyn pe locul cel mai de cinste. George era cel mai ambiţios dintre toţi. Era primul care susţinea că, pentru a obţine un loc la curte şi pentru a intra în cercul intim al regelui, merită să spui orice minciună. Era primul care înţelegea că există vremuri când adevărul e un lux pe care un curtean nu şi-l poate permite.

Îmi închipui că ar fi surprins să vadă cât de departe a mers regele, cât de uşor a trecut de la putere la mare putere şi apoi la putere absolută. George nu era prost şi cred că, dacă ar fi aici în clipa asta, ne-ar avertiza că un rege care nu-şi ţine câtuşi de puţin în frâu voinţa nu e un rege măreţ (cum îl asigurăm noi), ci un monstru. Sunt încredinţată că, atunci când a murit, George ştia că regele a ajuns la limitele tiraniei şi că va merge mai departe.

După cum pare a fi tipicul nunţilor regelui, şi aceasta e

urmată de o rundă de execuții. Regele își reglează conturile cu dușmanii vechi și cu cei care au susținut-o pe fosta lui soție. Moartea contelui de Hungerford și a prezicătoarei lui neghioabe pare să alunge șoaptele despre vrăjitorie. A fost acuzat de necromanție și de comportamente sexuale perverse. Doi papiști vor muri pentru rolul jucat în complotul lui Lisle, unul din ei fiind chiar tutorele prințesei Maria. Asta o va întrista și-i va servi și drept avertisment. Prietenia lui Anne de Cleves nu i-a oferit nicio protecție: a rămas iarăși fără prieteni și o pândește din nou pericolul. Toți papiștii și simpatizanții lor sunt în primejdie. Ar trebui să fie prevenită. Neamul Howard se află din nou la putere și-l sprijină pe rege, care își înlătură dușmanii vechi ca să marcheze fericirea sa cu noua fată Howard. Pe deasupra, ucide și o mână de luterani, ca un avertisment pentru Anne de Cleves și pentru cei care credeau că ea îl va conduce spre reformă. În seara asta, când va îngenunchea să se roage lângă patul ei din palatul Richmond, va ști că a scăpat ca prin urechile acului. Regele vrea ca ea să trăiască cu frica în suflet tot restul vieții.

Katherine, observ, îngenunchează să se roage, dar nu închide ochii, aș putea să jur că nu spune în gând nici măcar o *Bucură-te, Marie*. Își împreunează mâinile cu degete lungi și albe, îngenunchează și respiră ușor, dar în mintea ei nu există nici urmă de gând închinat lui Dumnezeu. De fapt, aș pune prinsoare că nu există niciun fel de gând. În capul acela frumos nu se întâmplă niciodată mare lucru. Dacă se roagă pentru ceva, atunci cu siguranță se roagă pentru niște blănuri de samur ca acelea primite de regina Anne la logodnă.

E într-adevăr prea tânără ca să fie o regină bună. E prea tânără ca să fie orice altceva decât o fetișcană prostuță. Nu știe nimic despre milostenia față de săraci, nimic despre îndatoririle funcției sale importante, nimic despre conducerea unei gospodării, darămite despre conducerea unei țări. Când mă gândesc că regina Caterina a fost numită regentă și a cârmuit Anglia, îmi vine să râd în hohote. Copila asta n-ar fi în stare să stăpânească nici măcar un porumbel îmblânzit. Dar e încântătoare și drăguță cu regele. Ducele, unchiul ei, a instruit-o foarte bine în materie de supunere și politețe, iar sarcina mea e să mă ocup de restul. Dansează foarte frumos pentru rege și-i șade liniștită alături în timp ce el discută cu

bărbați îndeajuns de bătrâni ca să-i fie bunici. Zâmbeşte atunci când i se adresează şi-l lasă s-o ciupească de obraz sau s-o strângă de mijloc fără să se strâmbe. Acum câteva seri, la cină, el nu-şi putea lua mâinile de pe sânii ei. Ea a roşit, dar nu s-a tras înapoi când a pipăit-o de față cu toată lumea. A fost crescută la o şcoală dură, căci ducesa e cunoscută pentru mâna de fier cu care-şi struneşte fetele. Probabil că ducele a amenințat-o că va ajunge sub tăişul securii dacă nu i se supune regelui cu gândul, cu vorba şi cu fapta. Şi, ca să fiu dreaptă, e oricum o dulceață, se bucură de darurile regelui, se bucură să fie regină. Îi e uşor să fie frumoasă şi să-l mulțumească. Regele nu mai cere prea mult acum. Nu vrea o soție de o inteligență pătrunzătoare şi de o mare ținută morală, ca regina Caterina. Nicio soție cu spirit aprig, ca Anne. Vrea doar să se bucure de trupul ei tânăr şi mlădiu şi să-i facă un copil.

E foarte bine că în aceste zile de început ale căsniciei lor curtea nu se află aici. Familia ei şi cei care au de profitat de pe urma căsătoriei lor pot să-şi ferească privirile când regele o trage după el, cu mânuța ei mică pierdută în strânsoarea lui, cu un surâs hotărât când el se poticneşte din pricina piciorului beteag, roşind de ruşine când mâna lui i se strecoară între picioare pe sub masă, la cină. Oricine n-ar profita de pe urma acestei căsătorii nepotrivite ar găsi că e supărător să vezi o copilă atât de frumoasă dată pe mâna unui bărbat atât de bătrân. Oricine ar vorbi sincer ar spune că e mai mult un soi de viol.

Aşadar, e un noroc că aici nu se află nimeni care să vorbească vreodată sincer.

Anne, palatul Richmond, 6 august 1540

Regele mă va vizita ca să luăm cina împreună. De ce, nu-mi dau seama. Valetul casei regale a venit ieri şi l-a înştiinţat pe intendentul meu că Maiestatea Sa va avea plăcerea să cineze cu mine astăzi. Le-am întrebat pe doamnele care au rămas cu mine dacă au cumva veşti de la curte, iar una dintre ele mi-a spus că a auzit că regele se află la palatul Oatlands, aproape singur, şi că vânează ca să nu se mai gândească la cumplita trădare a lui Thomas Cromwell.

Una dintre ele m-a întrebat dacă cred că regele vine să-mi ceară iertare şi să mă invite să mă întorc la el.

— E cu putinţă? o întreb.

— Dacă s-a înşelat? Dacă ancheta s-a înşelat? spune ea. Ce alt motiv ar avea să vină să vă vadă atât de curând după desfacerea căsătoriei? Dacă ar vrea în continuare ca mariajul vostru să rămână anulat, de ce ar veni să cineze cu voi?

Cobor în grădinile frumoase ale palatului şi mă plimb puţin, cu mintea fremătând de gânduri. Nu pare cu putinţă ca regele să mă vrea înapoi, dar nu există îndoială că, dacă s-a răzgândit, mă poate reprimi tot atât de uşor cum m-a repudiat.

Mă întreb dacă ar fi posibil să refuz să mă întorc la el. Mi-ar plăcea, fără îndoială, să revin la curte şi să-mi recapăt poziţia. Dar faptul de-a fi o femeie celibatară îmi oferă o libertate pe care aş putea învăţa s-o savurez. N-am mai fost niciodată până acum Anne de Cleves, pur şi simplu Anne, nu soră, nu fiică, nu soţie, doar Anne. Aş putea învăţa să trăiesc după bunul meu plac. Am jurat că, dacă voi fi cruţată de moarte, îmi voi trăi viaţa, viaţa mea, nu una aflată tot timpul la porunca altora. Pot să comand rochii în culorile care cred că mă prind cel mai bine, nu sunt silită să respect regulile de pudoare ale fratelui meu şi nici moda de la curte. Pot să poruncesc cina la ora la care-mi convine şi să cer mâncarea care-mi place, nu sunt nevoită să mă aşez la masă în faţa a două sute de oameni care-mi observă fiece mişcare. Când vreau să ies călare, pot să merg cât de departe şi cât de iute vreau, nu sunt obligată să mă gândesc la temerile fratelui meu sau la spiritul de competiţie al soţului meu. Dacă chem muzicienii seara, pot să dansez împreună cu doamnele mele sau să le ascult cum

cântă, nu trebuie să respectăm mereu gusturile regelui şi să ne minunăm de compoziţiile sale. Pot să mă rog Dumnezeului credinţei mele, cu cuvintele pe care le aleg chiar eu. Pot să devin eu însămi, pot să fiu eu: eu însămi.

Credeam că inima îmi va tresălta de bucurie la şansa de a redeveni regină, la şansa de a-mi face datoria faţă de această ţară, faţă de norodul ei, faţă de copiii pe care am ajuns să-i iubesc şi, poate, chiar de a câştiga aprobarea mamei şi de a împlini ambiţiile fratelui meu. Dar îmi dau seama amuzată, cercetându-mi gândurile, căci în sfârşit am singurătatea şi liniştea necesare ca să fac lucrul ăsta, că ar fi mai bine să rămân o celibatară cu un venit bun şi cu unul din cele mai alese palate din Londra, decât să fiu una dintre reginele înspăimântate ale lui Henric.

Mai întâi soseşte garda regală, pe urmă se ivesc tovarăşii regelui, chipeşi şi îmbrăcaţi excesiv de elegant, ca de obicei. Apoi intră şi el, puţin stângaci, şchiopătând uşor din pricina piciorului care-l doare. Fac o reverenţă adâncă şi, când mă ridic, simt duhoarea familiară a rănii lui. Nu voi mai fi silită să mă trezesc niciodată cu acel miros îmbibat în cearşafuri, îmi spun făcând un pas în faţă şi lăsându-l să mă sărute pe frunte.

Mă cercetează din cap până-n picioare, fără fereală, de parcă ar preţălui un cal. Îmi aduc aminte că le-a spus curtenilor că miros urât şi că am sânii lăsaţi şi simt că mi se împurpurează obrajii.

— Arătaţi bine, spune înciudat.

Aud în glasul lui, dincolo de cuvinte, iritarea. Spera că voi suferi din cauza iubirii neîmpărtăşite, sunt sigură. Răspund calm:

— Mă simt bine. Mă bucur să vă văd.

Asta îl face să zâmbească.

— Trebuie să fi ştiut că nu m-aş purta niciodată nedrept cu Domnia Voastră, spune, fericit la gândul propriei sale generozităţi. Dacă-mi sunteţi soră bună, veţi vedea că voi fi îngăduitor cu Domnia Voastră.

Încuviinţez din cap şi îi fac o plecăciune.

— S-a schimbat ceva la voi.

Ia loc pe un jilţ şi-mi face semn că mă pot aşeza pe celălalt, mai scund, de lângă el. Mă supun şi-mi netezesc pe genunchi

poala rochiei albastre.

— Spuneți-mi ce e. Mă pricep să judec o femeie după cum arată. Sunt sigur că la Domnia Voastră s-a schimbat ceva. Ce anume?

— O bonetă nouă? sugerez.

El încuviințează din cap.

— Vă şade bine. Vă şade foarte bine.

Nu spun nimic. Boneta are croială franțuzească. Dacă fata Howard s-a întors la curte, regele s-a obişnuit cu siguranță cu tot ce înseamnă culmile şi nebunia modei. În orice caz, acum nu mai trebuie să-mi pun coroana, aşa că pot să port veşmintele care îmi plac. Dacă aş avea poftă să râd, m-ar amuza ideea că preferă să mă vadă îmbrăcată după gustul meu şi nu aşa cum mă îmbrăcam pe vremea când încercam să-i satisfac lui gusturile. Însă ceea ce îi place la o femeie nu-i place la o soție. Katherine Howard s-ar putea să descopere lucrul ăsta.

— Am o veste, mă anunță el.

Apoi se uită în jur, la mica mea curte şi la gentilomii săi.

— Lăsați-ne, spune.

Toți ies atât de încet cât îndrăznesc. Ard de dorința de-a afla ce se va întâmpla în continuare. Sunt sigură că nu va fi o invitație de-a mă întoarce la el. Sunt sigură că nu va fi asta şi totuşi aştept cu răsuflarea tăiată să aflu.

— O veste care ar putea să vă tulbure, continuă de parcă ar vrea să mă pregătească.

Mă gândesc pe dată că a murit mama, că a murit departe şi fără să fi avut şansa să-i explic de ce am dezamăgit-o.

— Nu trebuie să plângeți, adaugă repede.

Duc mâna la gură şi-mi muşc încheieturile degetelor, spunând pe un ton calm:

— Nu plâng.

— Asta e bine. Oricum, trebuie să fi ştiut că se va întâmpla.

— Nu mă aşteptam, spun prosteşte. Nu mă aşteptam să se întâmple atât de curând.

De bună seamă, ar fi trimis după mine dacă ştiau că e grav bolnavă, nu?

— Ei bine, e datoria mea.

— Datoria înălțimii Voastre?

Îmi doresc atât de fierbinte să aflu dacă mama a vorbit

despre mine în ultimele ei zile, încât abia îl aud.

— M-am căsătorit, continuă el. Sunt căsătorit. M-am gândit să vă spun personal, înainte să aflați din bârfe.

— Credeam că e vorba de mama...

— Mama Domniei Voastre? Nu. De ce să fie vorba de ea? De ce m-aş obosi pentru ceva legat de mama Domniei Voastre? E vorba despre mine.

— Ați spus că e o veste proastă.

— Ce ar putea fi mai rău pentru Domnia Voastră decât să aflați că m-am căsătorit cu altă femeie?

Ah, o mie de lucruri, o mie de lucruri, îmi spun în gând, dar nu rostesc asta cu voce tare. Mă năpădeşte uşurarea că mama trăieşte şi sunt silită să-mi încleştez mâinile pe brațele jilțului ca să mă liniştesc şi să arăt pe cât de gravă şi de îndurerată ştiu că vrea să mă vadă.

— Căsătorit, repet sec.

— Da, spune el. Regret pierderea pe care ați suferit-o.

Aşadar, lucrul ăsta s-a înfăptuit într-adevăr. Nu se va întoarce la mine. Nu voi redeveni niciodată regina Angliei. Nu voi putea s-o îngrijesc pe micuța Elisabeta, nu voi putea să-l iubesc pe prințul Eduard, nu voi putea să-mi mulțumesc mama. S-a sfârşit într-adevăr. Am eşuat în ceea ce am fost trimisă să fac şi regret acest lucru. Dar, Dumnezeule bun, am scăpat de el, nu voi mai dormi în patul lui niciodată! S-a sfârşit într-adevăr, de-a binelea şi pentru totdeauna. Sunt nevoită să-mi țin ochii în pământ şi să-mi păstrez chipul neclintit, ca să nu vadă surâsul radios pe care mi-l trezeşte bucuria acestei libertăți.

— Cu o femeie dintr-o familie foarte nobilă, continuă el. Din casa Norfolk.

— Katherine Howard? întreb înainte ca lăudăroşeniile sale să-l facă să pară şi mai ridicol decât îl socotesc deja.

— Da.

— Vă doresc multă fericire, spun calm. E...

Tocmai în acest moment îngrozitor, nu reuşesc să găsesc cuvântul potrivit în engleză. Vreau să spun „fermecătoare”, dar nu-mi vine în minte.

— Tânără, închei jalnic.

El îmi aruncă o privire tăioasă.

— Asta nu mă deranjează cu nimic.

— Într-adevăr, zic repede. Voiam să spun fermecătoare.

Se înmoaie şi încuviinţează zâmbind:

— Da, e fermecătoare. Ştiu că o plăceaţi pe vremea când se afla în odăile voastre.

— Aşa este. Compania ei era întotdeauna plăcută. E o fată adorabilă.

Sunt gata-gata să spun „copilă”, dar mă opresc la timp. El dă din cap.

— E trandafirul meu.

Spre groaza mea, ochii i se umplu de lacrimile sentimentale ale unui tiran bătrân.

— E trandafirul meu fără spini, adaugă răguşit. Simt că am găsit într-adevăr femeia pe care am aşteptat-o toată viaţa.

Nu spun nimic. Ideea asta e atât de bizară, încât nu găsesc cuvintele potrivite nici în engleză, nici în germană ca să-i răspund. A aşteptat-o toată viaţa? Ei bine, n-a aşteptat-o prea răbdător. În timpul acestei îndelungate aşteptări a izgonit de lângă el trei, ba nu, patru neveste, printre care şi pe mine. Iar Katherine Howard e departe de-a fi un trandafir fără spini. Sincer vorbind, e o mică margaretă: încântătoare, cu chip dulce, dar banală. E probabil cea mai obişnuită femeie de rând din câte au stat vreodată pe tronul unei femei superioare.

— Nădăjduiesc că veţi fi foarte fericit, spun.

Regele se apleacă spre mine şi-mi şopteşte:

— Şi cred că vom avea un copil! Nu spuneţi nimănui. E încă mult prea devreme. Dar e foarte tânără şi vine dintr-o familie foarte fertilă. Ea bănuieşte că s-a întâmplat.

Încuviinţez din cap. Destăinuirea lui îngâmfată, făcută mie, care am fost cumpărată şi băgată în patul lui ca să-i rabd truda disperată deasupra mea, ca să-l rabd pe când se împingea în mine, pipăindu-mi pântecul şi trăgându-mă de sâni, îmi trezeşte o repulsie atât de mare, încât nu pot să-l felicit că a reuşit cu o fetişcană ceea ce n-a reuşit cu mine.

— Să cinăm atunci, spune risipindu-mi stânjeneala.

Ne ridicăm, iar el mă ia de mână, de parcă am fi în continuare căsătoriţi, şi mă conduce în sala mare a palatului Richmond, care a fost palatul preferat al tatălui său dintre toate cele nou-construite şi care acum îmi aparţine. Se aşază pe un jilţ aflat ceva mai sus decât toate celelalte, iar eu nu sunt poftită să iau loc lângă el, ca atunci când eram regină, ci

în josul mesei, la oarecare distanță, ca pentru a aminti lumii că totul s-a schimbat şi că nu-i voi mai sta niciodată alături ca regină.

N-am nevoie să mi se amintească. Ştiu prea bine.

Katherine, Hampton Court, august 1540

Ia să văd, ce am acum?

Am opt rochii noi gata făcute şi altele patruzeci (patruzeci! zău dacă-mi vine să cred!) comandate şi sunt foarte nemulțumită de ritmul lent al croitoreselor, căci am de gând să port altă rochie la cină tot restul vieții, de acum şi până mor, şi să-mi schimb rochia de trei ori pe zi. Asta ar însemna trei rochii pe zi, adică sute pe an şi, cum s-ar putea să trăiesc până la cincizeci de ani, asta ar face... eh, nu pot să socotesc, dar sunt într-adevăr foarte multe. Mii.

Am un colan cu diamante, brățări asortate din aur cu diamante şi o pereche de cercei asortați.

Am blănuri de samur, aşa cum a primit şi ea cadou, şi sunt de calitate mai bună decât ale ei, mai groase şi mai lucioase. Am întrebat-o pe lady Rochford şi ea mi-a confirmat categoric că sunt mai bune decât ale ei. Aşa că am o grijă în minus pe cap.

Am propria mea barjă (închipuiți-vă!), propria mea barjă cu deviza mea gravată pe ea. Da, am şi o deviză, şi anume „Doar voia lui", pe care a născocit-o unchiul şi despre care bunica a spus că e linguşeală curată; dar regelui îi place şi zice că la aşa ceva s-a gândit şi el. La început nu am prea înțeles-o, dar înseamnă că nu ascult de voia nimănui în afară de a lui, adică de voia regelui. Când am priceput-o, mi-am dat seama pe dată de ce i-ar plăcea oricărui bărbat, dacă ar fi atât de neghiob încât să creadă că cineva s-ar putea dedica trup şi suflet altcuiva.

Am propriile mele odăi la Hampton Court şi sunt odăile reginei! De necrezut! Odăile în care am fost înainte domnişoară de companie sunt acum ale mele şi acum eu sunt slujită de alții. Patul în care o aranjam pe regină seara şi din care o ajutam să se scoale dimineața e acum patul meu mare. Iar când la curte se ține vreun turnir, acelaşi baldachin care a fost înainte al ei, cu perdele de o parte şi de alta a lojii regale, e acum al meu şi pe el sunt brodate literele H şi K, aşa cum înainte au fost brodate H şi A. Dar oricum, am comandat un baldachin nou. Cel vechi mă face să mă simt de parcă aş purta pantofii unui mort şi nu văd de ce ar trebui să înghit asta.

Henric spune că sunt o pisicuță extravagantă şi că aceste perdele au fost folosite pentru loja reginei încă din vremea primei sale soții, iar eu îi răspund că tocmai de asta aş dori o schimbare. Aşa că, *voilà!*, voi avea şi un baldachin nou.

Am o curte alcătuită din doamne alese de mine, mă rog, eu le-am ales pe unele dintre ele. Oricum, am o curte alcătuită din doamne din familia mea. Cea mai mare în rang este pupila regelui, lady Margaret Douglas, care e practic o prințesă, şi mă slujeşte pe mine! Deşi trebuie să spun că nu prea face mare lucru. La cum se uită de sus, ai zice că nu eu sunt regina. Apoi mai sunt câteva ducese, mama mea vitregă şi cele două surori ale mele îmi sunt doamne de companie, precum şi alte câteva zeci de femei Howard puse de unchiul în preajma mea. N-am ştiut niciodată că am atâtea verişoare! Restul sunt fostele mele tovarăşe de cameră şi prietene din vremea petrecută la Norfolk House, care au apărut să se înfrupte din farfuria mea când au văzut că porția mea e foarte îmbelşugată, şi care trebuie să aibă grijă cum se poartă cu mine acum, deşi pe atunci nu le păsa. Le spun că îmi pot fi prietene, dar că nu trebuie să uite că sunt regină şi că se cuvine să-mi păstrez demnitatea.

Am doi căței de salon pe care i-am botezat, ca o glumă intimă, Henry şi Francis, numele celor doi iubiți „căței de salon" ai mei de pe vremuri, Henry Manox şi Francis Dereham. Când i-am botezat aşa, Agnes şi Joan au râs cu sughițuri, căci au fost amândouă cu mine la Norfolk House şi ştiau exact la cine mă gândeam. Chiar şi acum, de fiecare dată când îi strig pe cei doi căței să vină la mine, râdem toate trei cu poftă amintindu-ne cum mă vânau cei doi flăcăi, iar astăzi sunt regina Angliei. Oare ce gândesc ei când îşi aduc aminte că şi-au strecurat mâna pe sub fusta şi pe sub corsajul meu?! E prea scandalos chiar şi să îndrăznesc să-mi amintesc. Cred că râd de se prăpădesc, aşa cum fac şi eu.

Am un grajd plin cu cai numai ai mei şi o iapă favorită, pe care o cheamă Bessy. E foarte dulce şi liniştită, şi cel mai adorabil băiat de la grajd o plimbă în fiecare zi, ca să fie tot timpul în formă, să nu se îngraşe sau să se obrăznicească. Îl cheamă Johnny şi se împurpurează ca un mac când mă vede, iar când îl las să mă ajute să descalec, îmi sprijin mâinile de umerii lui şi-l privesc cum îi iau foc obrajii.

Dacă aş fi o fată prostuță şi vanitoasă (cum continuă să

creadă unchiul), ceea ce, slavă Domnului, nu sunt, măgulirile pe care le primesc de la întreaga curte, de la Johnny de la grajd până la arhiepiscopul Gardiner, mi-ar fi sucit deja capul. Toți îmi spun că sunt cea mai bună soție din câte a avut vreodată regele şi întâmplarea face ca lucrul ăsta să fie aproape cu siguranță adevărat. Toți îmi spun că sunt cea mai frumoasă regină din lume, şi probabil că şi asta e adevărat, deşi nu e cine ştie ce dacă arunc o privire la reginele creştinătății. Toți îmi spun că regele n-a iubit pe nimeni aşa cum mă iubeşte pe mine, şi e cu siguranță adevărat, căci oriunde m-aş duce sunt potopită cu bilete de dragoste, rugăminți şi promisiuni. Tinerii nobili cărora le aruncam ocheade pe când eram o simplă domnişoară de companie, sperând la propuneri de întâlniri secrete şi la flirturi, fac acum parte din curtea mea şi trebuie să mă adore de la distanță, ceea ce e, într-adevăr, cel mai delicios lucru. Thomas Culpepper e trimis la mine chiar de rege dimineața şi seara, pentru schimbul de urări, şi ştiu sigur că s-a îndrăgostit de mine până peste cap. Îl tachinez şi râd de el, iar ochii lui mă urmăresc necontenit şi totul mi se pare absolut încântător. Oriunde merg, sunt slujită de cei mai aleşi tineri din țară: se luptă în turnir pentru amuzamentul meu, dansează cu mine, se îmbracă frumos pentru mine şi mă distrează, vânează cu mine, navighează cu mine, se plimbă cu mine, se întrec în jocuri şi sporturi ca să-mi câştige laudele, fac absolut totul, mai puțin să se ridice pe labele dinapoi şi să-mi cerşească bunăvoința. Iar regele, Domnul să-l binecuvânteze, îmi spune: „Fugi, fată frumoasă, du-te şi dansează!”, şi apoi se aşază comod şi mă priveşte dansând, rând pe rând, cu tineri frumoşi – o, cât de frumoşi! –, iar el zâmbeşte fără încetare, ca un unchi bătrân şi bun, şi când mă întorc lângă el îmi şopteşte: „Fată frumoasă, cea mai mândră de la curte, toți te vor, dar tu eşti a mea”.

Totul e întocmai ca în visele mele. N-am fost niciodată mai fericită ca acum. Nici nu credeam că pot fi atât de fericită. Totul e ca în copilăria pe care n-am avut-o, sunt înconjurată de tovarăşi de joacă chipeşi, de vechile mele prietene din vremea petrecută la Lambeth, am la îndemână toți banii din lume ca să-i cheltuiesc, un cerc de tineri care tânjesc disperați după atenția mea şi sunt vegheată în toate de un bărbat duios

şi iubitor, ca un tată blajin care nu lasă pe nimeni să-mi spună vreo vorbă neplăcută şi născoceşte distracţii şi daruri pentru mine în fiecare zi. Cred că sunt cea mai fericită fată din Anglia. Îi spun regelui lucrul ăsta, iar el zâmbeşte, mă gâdilă uşor sub bărbie şi-mi spune că o merit, fiindcă sunt, fără îndoială, cea mai bună fată din Anglia.

E adevărat, îmi câştig plăcerea aceasta, nu sunt leneşă; am îndatoririle mele şi le împlinesc cât pot de bine. Toată munca din odăile reginei o las în seama altora, fireşte, lordul şambelan se ocupă de toate cererile de ajutor şi dreptate şi de toate petiţiile, nu trebuie să fiu deranjată cu astfel de lucruri şi, oricum, nu ştiu ce se cuvine să fac cu sărmanii şi cu călugăriţele fără acoperiş deasupra capului sau cu preoţii tulburaţi. Lady Rochford se ocupă de gospodărirea odăilor mele şi are grijă ca totul să se facă la fel de bine cum se făcea pentru regina Anne, dar slujirea regelui cade întru totul în sarcina mea. E bătrân şi apetitul lui în dormitor e puternic, dar execuţia nu e uşoară pentru el la această vârstă venerabilă şi din pricină că e atât de gras. Trebuie să-mi folosesc toate micile şmecherii ca să-l ajut, biet suflet bătrân. Îl las să mă privească în timp ce-mi dezbrac cămaşa de noapte, având grijă ca lumânările să rămână aprinse. Îi suspin în ureche de parcă aş fi gata să leşin de plăcere, lucru pe care tuturor bărbaţilor le place grozav să-l creadă. Îi şoptesc că toţi tinerii de la curte nu sunt nimic pe lângă el, că le dispreţuiesc feţele copilăroase şi prostuţe şi dorinţele uşuratice, că vreau un bărbat, un bărbat adevărat. Când a băut prea mult sau când e prea ostenit ca să se urce pe mine, folosesc chiar o şmecherie pe care mi-a arătat-o dragul meu Francis şi mă urc eu deasupra lui. Îi place la nebunie, căci înainte doar prostituatele au făcut asta pentru el, e o plăcere interzisă, pe care Dumnezeu n-o îngăduie din cine ştie ce pricină. Aşadar e încântat la culme că soţioara lui frumoasă, cu pletele revărsate pe umeri îl încalecă şi-l frământă ca o femeie uşoară din Smithfield. Nu mă plâng că trebuie să fac asta, de fapt, e mult mai plăcut pentru mine decât să stau strivită sub el, îngreţoşată de mirosul răsuflării lui şi de duhoarea putreziciunii de la picior, în timp ce gem de plăcere prefăcută.

Nu e uşor. Să fii soţia regelui nu înseamnă doar dansuri şi petreceri în grădina cu trandafiri. Trudesc la fel de mult ca o

văcăriță, dar muncesc noaptea, în taină, şi nimeni nu trebuie să afle vreodată cât mă costă. Nimeni nu trebuie să afle vreodată că sunt atât de scârbită încât îmi vine să vomit, nimeni nu trebuie să afle că aproape mi se frânge inima din pricină că lucrurile pe care am învățat să le fac din dragoste sunt silită să le fac acum ca să stârnesc un bărbat căruia i-ar fi mai bine dacă şi-ar spune rugăciunile şi ar adormi. Nimeni nu ştie cât de mult trudesc ca să-mi câştig blănurile de samur şi perlele. Şi nu pot spune nimănui. Aşa ceva nu se poate spune. E o taină mare, foarte mare.

Momentul în care el termină în sfârşit şi începe să sforăie, e, în mod ciudat, singurul din zi când mă simt nemulțumită de marele meu noroc. Deseori mă ridic din pat, simțindu-mă agitată şi stârnită. Oare îmi voi petrece fiecare noapte din viața mea de femeie seducând un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-mi fie tată? Aproape bunic? Am doar cincisprezece ani. Mi-e dat oare să nu mai simt niciodată gustul unui sărut dulce, dăruit de o gură curată, sau netezimea pielii tinere sau apăsarea unui piept tare şi musculos? Oare îmi voi petrece tot restul vieții săltând de zor pe un mădular bleg şi lipsit de speranță şi apoi strigând de plăcere prefăcută când începe să se trezească la viață, încet şi slab, sub mine? Când trage vânturi în somn, o răsunătoare trâmbiță regală ce sporeşte miasma de sub cearşafuri, mă scol înfuriată şi mă retrag în odaia mea personală.

Iar lady Rochford e de fiecare dată acolo, aşteptându-mă, de parcă ar fi îngerul meu păzitor. Ea înțelege cum e, ştie ce trebuie să fac şi că în unele nopți, după aceea, mă simt iritată şi scârbită. Ține la îndemână pentru mine o cană cu mied cald şi câteva prăjiturele, mă aşază pe un jilț lângă foc, îmi pune cana în mână şi-mi perie domol părul, până îmi trece furia şi-mi recapăt calmul.

— Când îi vei zămisli un fiu, vei scăpa de el, îmi şopteşte atât de încet încât abia o aud. Când vei fi sigură că ai rămas grea, te va lăsa în pace. Gata cu alarmele false. Când îi vei spune că ai rămas grea, trebuie să fii sigură şi atunci vei avea aproape un an de tihnă. Iar după ce vei naşte al doilea fiu, locul îți va fi asigurat şi vei putea să-ți găseşti propriile plăceri. El nu va şti şi oricum nu-i va păsa.

— Nu voi mai cunoaşte niciodată plăcerea, mă tângui

nefericită. Viața mea s-a sfârşit înainte să înceapă. Am doar cincisprezece ani şi sunt sătulă de toate!

Ea îmi mângâie umerii şi îmi spune cu siguranță în glas:

— O vei cunoaşte din nou. Viața e lungă şi, dacă supraviețuieşte, femeia poate să-şi obțină plăcerile într-un fel sau altul.

Jane Boleyn, palatul Windsor, octombrie 1540

Trebuie să mărturisesc că supravegherea odăii personale nu e deloc o sinecură. Am în subordinea mea fete care, în orice oraş decent, ar fi biciuite la coada căruței ca târfe. Prietenele de la Lambeth alese de Katherine sunt fără îndoială cele mai obraznice târâturi ce au ieşit vreodată dintr-o casă de nobili în care stăpâna nu s-a obosit să se ocupe de ele. Katherine a insistat ca prietenele ei din vremurile de odinioară să fie invitate s-o slujească în odaia personală, iar eu n-am avut cum să refuz, pentru că doamnele de prim rang din odaia ei personală nu-i pot ține tovărăşie, cele mai multe fiind îndeajuns de bătrâne ca să-i fie mame şi fiindu-i băgate pe gât de unchiul ei. Are nevoie de prietene de-o vârstă cu ea, dar tovarăşele pe care le-a ales nu sunt nişte fete supuse, de familie bună, ci nişte femeiuşti uşuratice, aceleaşi însoțitoare care au lăsat-o s-o ia razna înainte şi care i-au dat cel mai prost exemplu, iar acestea vor continua cu purtările lor libertine, dacă li se va da voie, chiar şi în odăile regale. E o diferență ca de la cer la pământ față de domnia reginei Anne şi în scurt timp va observa toată lumea. Nu-mi dau seama ce e în capul ducelui, cât despre rege, acesta îi oferă miresei-copil tot ce-i cere. Însă odăile reginei ar trebui să fie cel mai ales şi mai elegant loc din țară, nu o curte pentru căruțe plină de fete necioplite, cu un limbaj de grăjdari.

Pot să înțeleg că le place pe Katherine Tylney şi pe Margaret Morton, cu toate că şi ele sunt la fel de gălăgioase şi de indecente, iar Agnes Restwold i-a fost confidentă pe vremuri. Dar nu cred că a vrut-o pe Joan Bulmer în slujba ei. Nu i-a pomenit nici măcar o dată numele, însă aceasta i-a trimis o scrisoare tainică. Se pare că şi-a lăsat bărbatul şi, prin linguşeli, şi-a croit drum la curte, iar Katherine e fie prea bună la inimă, fie prea speriată de secretele pe care le-ar putea dezvălui această femeie ca s-o refuze.

Şi ce înseamnă asta? Că îi îngăduie unei femei să intre în slujba ei, în odaia ei personală, cel mai bun loc din țară, pentru că aceasta îi poate divulga tainele din copilărie? Ce s-a putut petrece în copilăria lui Katherine şi nu vrea să rişte să se afle? Oare putem avea încredere în Joan Bulmer că-şi va ține

gura? La curte? La o curte ca asta? Când toate bârfele o au întotdeauna drept subiect principal pe însăşi regina? Cum să conduc aceste odăi când cel puțin una dintre fete o amenință pe regină cu o taină atât de însemnată, încât în virtutea ei a putut pretinde să fie primită la curte?

Acestea sunt prietenele şi tovarăşele ei şi, la drept vorbind, nu există cale de-a le face să fie mai bune, dar nădăjduiam că doamnele de prim rang care au fost numite s-o slujească vor reuşi să dea lucrurilor o notă de demnitate şi să conducă la un progres cât de mic față de haosul copilăresc care-i place lui Katherine. Cea mai nobilă doamnă de companie e lady Margaret Douglas, în vârstă de numai douăzeci şi unu de ani, nepoata regelui însuşi, dar ea e rareori prezentă. Dispare pur şi simplu din odăile reginei, cu ceasurile, şi buna ei prietenă, Mary, ducesa de Richmond, cea care a fost căsătorită cu Henry Fitzroy, o însoțeşte. Dumnezeu ştie unde. Se spune că sunt mari poete şi cititoare avide, lucru care, fără îndoială, le face cinste. Dar cu cine citesc şi fac rime toată ziua? Şi de ce nu reuşesc să le găsesc niciodată? Restul doamnelor reginei sunt toate din familia Howard: sora mai mare a reginei, mătuşa ei, nora bunicii ei vitrege, o întreagă rețea de rubedenii Howard, până şi Catherine Carey, care şi-a făcut neîntârziat apariția ca să profite de ascensiunea unei fete Howard. Sunt femei cărora nu le pasă decât de propriile ambiții şi nu fac nimic ca să mă ajute să conduc odăile reginei în aşa fel încât acestea să pară măcar a fi ceea ce s-ar cuveni să fie.

Însă lucrurile nu stau deloc aşa cum ar trebui. Sunt sigură că lady Margaret se întâlneşte cu cineva, fiindcă e o neghioabă, şi încă una pătimaşă. L-a supărat deja o dată pe unchiul ei, regele, şi a fost pedepsită pentru un flirt care ar fi putut să se sfârşească mult mai rău. S-a căsătorit cu Thomas Howard, o rudă de-a noastră. Acesta a murit în Turn pentru încercarea de-a se însura cu o odraslă Tudor, iar ea a fost trimisă la abația Syon până când l-a implorat pe rege s-o ierte şi a promis că se va mărita doar la porunca lui. Dar acum se strecoară afară din odăile reginei în miezul dimineții şi se întoarce târziu, într-un suflet, ca să meargă la cină cu noi, îndreptându-şi boneta şi chicotind. O previn pe Katherine că ar trebui să-şi supravegheze doamnele şi să se asigure că purtarea lor e potrivită pentru o curte regală, dar ea vânează,

dansează sau flirtează la rândul ei cu tinerii de la curte şi are o purtare la fel de destrăbălată ca a celorlalte, ba chiar mai proastă decât a multora.

Poate că sunt exagerat de temătoare. Poate că regele i-ar ierta într-adevăr orice: în vara asta s-a purtat ca un tânăr îndrăgostit până peste cap. A plimbat-o pe la toate reşedinţele sale preferate în procesiunea de vară şi a reuşit să vâneze cu ea în fiecare zi, trezindu-se în zori, prânzind în pavilioane de pânză ridicate în pădure la amiază, plimbându-se cu barca pe râu după-masa, privind-o cum trage cu arcul sau joacă tenis sau pune rămăşaguri la jocurile de tras la ţintă ale tinerilor, apoi luând o cină târzie şi participând la o seară lungă de distracţii. Pe urmă mergea în patul ei şi a doua zi era iarăşi în picioare în zori, bietul bătrân. I-a zâmbit în timp ce ea dănţuia şi râdea în braţele celor mai chipeşi tineri de la curte. A umblat împleticit după ea, mereu radios, mereu încântat de ea, şchiopătând de durere şi îndopându-se la masă. Dar astă-seară nu vine la cină şi se spune că are puţină febră. Cred că e gata să se prăbuşească de epuizare. În ultimele luni a trăit ca un mire tânăr, când are de fapt vârsta unui bunic. Katherine nici nu se gândeşte la el, coboară la cină, la braţul lui Agnes, iar lady Margaret soseşte la ţanc ca să se strecoare în urma ei. Observ că ducele lipseşte. Îl slujeşte pe rege. Măcar el e neliniştit în privinţa sănătăţii acestuia. Nu ne foloseşte la nimic dacă regele e bolnav şi Katherine nu-i poartă pruncul.

Katherine, Hampton Court, octombrie 1540

Regele nu vrea să mă vadă, ca şi cum l-aş fi ofensat, ceea ce e cumplit de nedrept, fiindcă am fost o soție absolut fermecătoare luni de-a rândul, cel puțin două, şi n-am rostit nici măcar un singur cuvânt de enervare, deşi Dumnezeu mi-e martor că am destule motive. Ştiu foarte bine că trebuie să vină noaptea în odaia mea şi rabd asta fără să scot o vorbă, ba chiar îi zâmbesc de parcă l-aş dori, dar chiar e nevoie să şi rămână? Toată noaptea? Şi chiar trebuie să miroasă atât de oribil? Nu e doar duhoarea piciorului, pe deasupra trage nişte vânturi zgomotoase precum strigătele crainicului la turniruri şi, cu toate că-mi vine să chicotesc, e într-adevăr dezgustător. Dimineața deschid larg ferestrele ca să scap de putoarea lui, dar aceasta stăruie în rufăria patului şi în baldachin. Abia o mai suport. Sunt clipe în care îmi spun că n-o mai pot îndura nici măcar o singură zi.

Însă nu m-am plâns niciodată de el, iar el n-are de ce să se plângă de mine. Dar atunci de ce nu vrea să mă vadă? Mi se spune că are febră şi că nu vrea să mă vadă când nu se simte în putere. Însă nu pot să nu mă tem că s-a săturat de mine. Iar dacă s-a săturat de mine, va susține fără îndoială că am fost măritată cu altul şi căsătoria mea cu el va fi anulată. Gândul ăsta mă descurajează foarte tare şi, cu toate că Agnes şi Margaret îmi repetă că nu se va sătura de mine niciodată, că mă adoră şi că oricine poate vedea lucrul ăsta, ele n-au fost aici când a repudiat-o pe regina Anne, iar asta s-a înfăptuit atât de uşor şi de firesc, încât nici n-am ştiut ce se întâmplă. Ea cu siguranță n-a ştiut ce se întâmplă. Nu-şi dau seama cât de repede se poate descotorosi regele de una dintre reginele sale.

Trimit vorbă în odăile sale în fiecare dimineață, şi de fiecare dată mi se răspunde că e pe cale să se înzdrăvenească, iar atunci mă tem foarte tare că e pe moarte, ceea ce nu ar fi surprinzător, căci e groaznic de bătrân. Şi dacă va muri, ce se va întâmpla cu mine? Îmi voi păstra giuvaierurile şi rochiile? Voi rămâne regină chiar dacă el va fi mort? Aşadar, aştept până se sfârşeşte cina, apoi îi fac semn lui Thomas Culpepper, principalul favorit al regelui, să se apropie de masa mare şi îi

spun pe un ton foarte serios:

— Poți lua loc, domnule Culpepper.

Se aşază pe un taburet lângă mine, iar eu continui:

— Te rog, spune-mi sincer, cum se simte regele?

Mă priveşte cu ochii lui albaştri şi cinstiți, trebuie să mărturisesc că e nemaipomenit de chipeş, şi îmi răspunde:

— Regele are febră, Alteță, dar e din pricina oboselii, nu a rănii de la picior. Nu aveți de ce să vă temeți pentru el. Ar fi îndurerat dacă v-ar face să vă îngrijorați fie şi o clipă. Are fierbințeală şi e sleit de puteri, atâta tot.

Cuvintele lui sunt aşa de amabile, încât descopăr că devin sentimentală.

— Mi-am făcut griji, spun uşor înlăcrimată. Am fost foarte neliniştită din pricina lui.

— Nu e nevoie, mă asigură el cu blândețe. V-aş spune dacă ar fi ceva în neregulă. Se va scula din pat în câteva zile. Vă promit.

— Poziția mea…

— Poziția Înălțimii Voastre e imposibilă! exclamă el pe neaşteptate. Ar trebui să-i oferiți favorurile voastre primului vostru iubit, nu să încercați să conduceți o curte şi să vă modelați viața în aşa fel încât să fie pe placul unui om la fel de bătrân ca bunicul Înălțimii Voastre.

Cuvintele acestea sunt atât de neaşteptate din partea lui Thomas Culpepper, curteanul perfect, încât îmi scapă un mic icnet de surprindere şi fac greşeala de a-i spune adevărul, aşa cum a procedat şi el.

— De fapt, numai eu sunt de vină. Am vrut să fiu regină.

— Înainte de-a şti ce înseamnă asta.

— Da.

Se lasă tăcerea. Îmi dau seama dintr-odată că ne aflăm în fața întregii curți şi că toată lumea e cu ochii pe noi. Spun cu stângăcie:

— Nu se cade să-ți vorbesc astfel. Toată lumea mă urmăreşte.

— Vă voi sluji în orice fel voi putea, mă asigură el încet. Iar cel mai mare serviciu pe care vi-l pot face acum este să plec neîntârziat de lângă Înălțimea Voastră. Nu vreau să dau apă la moară bârfelor.

— Mă voi plimba prin grădină mâine la ora zece. Poți veni să

mă vezi atunci. În grădina mea personală.

— La zece, încuviințează el.

Se înclină adânc şi se înapoiază la masa lui, iar eu mă întorc spre lady Margaret şi-i vorbesc de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. Ea îmi zâmbeşte uşor, remarcând:

— Chipeş bărbat. Dar nici nu se compară cu fratele vostru, Charles.

Mă uit în sală, unde Charles mănâncă împreună cu prietenii lui. Nu l-am considerat niciodată chipeş, însă e adevărat că nu l-am văzut mai deloc înainte să vin la curte. A fost trimis de-acasă de mic, ca să fie educat în altă parte, iar apoi eu am fost dusă la bunica mea vitregă.

— Ce afirmație ciudată! remarc. Doar nu-ți place Charles!

— Doamne sfinte, nu! spune ea şi se face roşie ca para focului. Toată lumea ştie că nu mi-e îngăduit nici măcar să mă gândesc la un bărbat. Întrebați pe cine vreți! Regele nu-mi dă voie.

— Chiar îl placi! exclam încântată. Lady Margaret, ce vulpe şireată poți fi! Aşadar, eşti îndrăgostită de fratele meu.

Îşi ascunde fața în mâini şi mă priveşte printre degete, implorându-mă:

— Nu spuneți o vorbă!

— A, bine. Dar a promis să te ia de soție?

Ea încuviințează cu timiditate.

— Suntem atât de îndrăgostiți! Nădăjduiesc că-i veți vorbi regelui despre asta... E atât de sever! Dar suntem foarte îndrăgostiți.

Zâmbesc, cu ochii la fratele meu.

— Ei, sunt de părere că e un lucru minunat, spun cu bunătate, fiindcă îmi place să fiu binevoitoare cu nepoata regelui. Ce nuntă încântătoare putem pune la cale!

Anne, palatul Richmond, octombrie 1540

Am primit o scrisoare de la fratele meu, o scrisoare de-a dreptul smintită, care mă amărăşte şi mă mânie în egală măsură. Se plânge de purtarea regelui în cei mai sălbatici termeni şi-mi porunceşte fie să mă întorc acasă, fie să insist asupra căsătoriei mele, căci altfel nu-i voi mai fi soră. Nu-mi oferă niciun sfat în privința felului în care să insist asupra căsătoriei mele, e limpede că nici măcar nu ştie că regele s-a recăsătorit deja, şi nici ajutor în caz că vreau să mă întorc acasă. Presupun, aşa cum ştia şi el foarte bine când mi-a dat aceste opțiuni imposibile, că-mi rămâne o singură variantă, aceea de a nu-i mai fi soră.

Ce-am avut şi ce-am pierdut! Când m-a părăsit aici fără să-mi scrie un cuvânt, când mi-a trimis un ambasador care lucra aproape fără leafă, când n-a trimis dovezile corespunzătoare privind renunțarea la logodna din Lorena, nu mi-a fost deloc un frate bun. Nu mi-e frate bun nici acum. Şi mi-e cu atât mai puțin frate bun când ducele de Norfolk şi jumătate din membrii Consiliului Coroanei dau buzna la Richmond, fiindcă, desigur, au interceptat scrisoarea lui aproape în clipa când a lăsat-o din mână, au copiat-o, au tradus-o şi au citit-o înainte să ajungă la mine, iar acum vor să ştie dacă fratele meu îl va îndemna pe Sfântul Împărat Roman să declare război Angliei din pricina mea.

Îi lămuresc cât pot de calm că e prea puțin probabil ca Sfântul Împărat Roman să ridice armele împotriva Angliei la îndemnul fratelui meu şi le spun răspicat că nu-i cer fratelui meu să pornească la război.

— Îl previn pe rege că nu pot să-mi strunesc fratele, continui rostind cuvintele rar şi adresându-mă direct ducelui de Norfolk. William va face întocmai cum va dori. Nu-mi urmează sfaturile.

Ducele pare să se îndoiască. Mă întorc spre Richard Beard şi-i vorbesc în germană.

— Vă rog să-i explicați Înălțimii Sale că, dacă aş fi putut să-l conving pe fratele meu să-mi dea ascultare, i-aş fi cerut să trimită documentul care dovedea că s-a renunțat la logodna din Lorena.

Acesta se întoarce, tălmăceşte, iar ducelui îi sclipesc ochii întunecați la auzul greşelii mele.

— Nu s-a renunțat la ea, îmi aminteşte.

Încuviințez.

— Am uitat.

— Ştiu că nu-i puteți porunci fratelui vostru, spune ducele zâmbind cu răceală.

Mă întorc iarăşi spre Richard Beard.

— Vă rog să-i explicați Înălțimii Sale că această scrisoare de la fratele meu dovedeşte, de fapt, că l-am cinstit pe rege, întrucât arată clar că el are atât de puțină încredere în mine, încât mă amenință cu izgonirea din familie pe vecie.

Richard Beard îi tălmăceşte şi zâmbetul înghețat al ducelui se lățeşte puțin.

— Ceea ce gândeşte şi ceea ce face fratele meu, protestele şi amenințările sale nu sunt în niciun caz alegerea mea, conchid.

Slavă Cerului, oamenii aceştia, chiar dacă fac parte din consiliul regelui, nu-i împărtăşesc spaimele nebuneşti, nu văd comploturi acolo unde nu există, decât, fireşte, atunci când le convine. Doar când le convine să scape de un duşman precum Thomas Cromwell sau de un rival precum bietul lord Lisle sporesc temerile regelui şi-l asigură că sunt reale. Regelui îi e tot timpul frică de un complot, iar consiliul se foloseşte de spaimele sale aşa cum ar acorda un maestru o lăută. Câtă vreme nu reprezint o amenințare şi nu îi devin rivală vreunuia dintre ei, nu-i vor stârni regelui temeri legate de mine. Aşadar, pacea fragilă dintre rege şi mine nu e tulburată de discursul dezlănțuit al fratelui meu. Mă întreb dacă s-a oprit măcar o clipă să se gândească dacă nu cumva scrisoarea lui mă va pune într-un astfel de pericol. Chiar mai rău, mă întreb, nu a avut oare intenția de-a mă pune într-un astfel de pericol?

— Credeți că fratele vostru ne va crea probleme? mă întreabă ducele de Norfolk.

Îi răspund în germană.

— Nu de dragul meu, milord. Pentru mine nu ar face nimic. N-a făcut niciodată nimic pentru binele meu, în afară de faptul că m-a lăsat să plec. Ar putea să mă folosească drept pretext, dar nu eu sunt cauza pentru care luptă. Oricum, chiar dacă ar avea de gând să creeze probleme, mă îndoiesc foarte tare că Sfântul Împărat Roman ar porni la război împotriva regelui

Angliei din pricina celei de-a patra soţii, când regele şi-a luat-o deja pe a cincea.

Richard Beard îi tălmăceşte şi, atât el, cât şi Norfolk se străduiesc să-şi ascundă amuzamentul.

— Aşadar, am cuvântul vostru, spune scurt ducele.

— Îl aveţi, încuviinţez. Iar eu nu-mi calc niciodată cuvântul. Nu-i voi crea regelui niciun fel de probleme. Îmi doresc să trăiesc aici singură şi în pace cu toată lumea.

Se uită în jur. E un cunoscător în ceea ce priveşte clădirile frumoase. Şi-a construit propria reşedinţă grandioasă şi a dărâmat câteva abaţii minunate.

— Sunteţi fericită aici?

— Da, îi răspund, şi spun adevărul. Sunt fericită aici.

Jane Boleyn, Hampton Court, octombrie 1540

Ar fi trebuit s-o previn pe lady Margaret Douglas să nu-şi facă de lucru cu un bărbat care-i va aduce cu siguranță necazuri, dar am fost atât de absorbită de încercările de-a o ține pe Katherine Howard în frâu în zilele de început ale căsătoriei sale, încât n-am vegheat asupra doamnelor aşa cum s-ar fi cuvenit. Pe deasupra, lady Margaret e nepoata regelui însuşi, fiica surorii sale. Cine s-ar fi gândit că privirea lui dură şi bănuitoare va cădea asupra ei? Chiar în zilele de început ale căsniciei? Când ne spunea tuturor că, pentru prima oară în viață, şi-a găsit fericirea? De ce să mă fi gândit, în acele săptămâni ale lunii de miere, că pune la cale arestarea propriei sale nepoate?

Pentru că aşa e Henric. Pentru că am trăit destul timp la curtea lui ca să ştiu că lucrurile pe care le trece cu vederea când aleargă după o femeie vor fi cercetate de îndată ce pune mâna pe ea. Nimic nu-l distrage pe rege prea mult timp de la spaimele sale bănuitoare. Imediat ce s-a ridicat din pat după febră, a început să cerceteze curtea ca să vadă cine s-a purtat prost în lipsa lui. Eram atât de disperată ca nu cumva bănuiala lui să cadă asupra reginei şi a prietenelor ei nesăbuite, încât am uitat să le supraveghez pe doamnele ei. Oricum, lady Margaret Douglas nu m-ar fi ascultat în ruptul capului, dat fiind că nu e în stare să țină cont de glasul rațiunii. Toți cei din neamul Tudor fac numai ce le dictează inima şi-şi inventează motivele după aceea, iar lady Margaret se poartă întocmai cum a făcut şi maică-sa, regina Margareta a Scoției, care s-a îndrăgostit de un bărbat fără nicio calitate, iar acum fiică-sa a făcut acelaşi lucru. Cu doar câțiva ani în urmă, lady Margaret s-a măritat în secret cu Thomas Howard, o rudă a mea, şi s-a bucurat de el numai câteva zile, până când regele a descoperit cuplul şi l-a aruncat pe tânăr în Turn pentru impertinența sa. După câteva luni, el a fost executat, iar ea a căzut în dizgrație. Fireşte! Fireşte! Ce e surprinzător în asta? Nu e îngăduit ca nepoata regelui să se mărite cu cine are chef şi mai ales să-i cadă ochii pe un Howard! Nu e îngăduit ca una dintre cele mai importante familii din Anglia, aflată aproape de tron pe temeiuri proprii, să se apropie şi mai mult fiindcă unei

fete îi plac doi ochi negri, un zâmbet voios şi o anumită atitudine de „cui ce-i pasă” în fața vieții. Regele a jurat că o va face să învețe respectul cuvenit rangului său şi luni de zile a fost o văduvă cu inima frântă.

Ei bine, acum inima aceea s-a refăcut.

Ştiam că se petrece ceva, şi în câteva săptămâni a aflat toată lumea. Când regele a căzut la pat cu fierbințeală, tânăra pereche a renunțat la orice încercare de a-şi ascunde legătura. Oricine avea ochi putea să vadă că nepoata regelui e îndrăgostită până peste cap de Charles, fratele reginei.

Un alt Howard, fireşte, şi un mare favorit, membru al Consiliului Coroanei şi cu o poziție înaltă în ierarhia familiei. Ce credea că va câştiga printr-o astfel de logodnă? Cei din neamul Howard sunt ambițioşi, dar până şi el trebuie să se fi gândit că ţinteşte prea sus. Doamne sfinte, şi-o fi închipuit oare că prin această fată ar putea pune mâna pe Scoția? S-o fi visat oare rege consort? Dar ea? Cum de nu şi-a dat seama ce primejdie o pândeşte? Ce-or fi având cei din neamul Howard de îi atrag ca un magnet pe Tudori? Ai crede că e un fel de alchimie, aşa cum sunt viespile atrase de dulceață.

Dar ar fi trebuit s-o previn că va fi descoperită. Nu exista nicio îndoială în privința asta. Trăim într-un palat de sticlă, de parcă maeştrii sticlari din Murano ar fi născocit o tortură specială pentru noi. La această curte nu se poate păstra niciun secret, nu există perdea care să poată ascunde, nu există zid care să nu fie transparent. Totul e descoperit de fiecare dată. Mai devreme sau mai târziu, toți află totul. Şi de îndată ce se află, totul se sparge într-un milion de cioburi tăioase.

M-am dus la ducele de Norfolk şi l-am găsit pe chei, barja lui fiind gata să ridice ancora.

— Pot să vă vorbesc?

— Probleme? întreabă el. Trebuie să prind fluxul.

— E vorba de lady Margaret Douglas, spun scurt. E îndrăgostită de Charles Howard.

— Ştiu. Sunt căsătoriți?

Până şi eu mă simt şocată.

— Dacă sunt, Charles e un om mort.

Ideea că fratele reginei, propriul lui nepot, ar putea să fie condamnat la moarte pentru trădare nu-l tulbură deloc. Dar, pe de altă parte, e o idee cu care s-a obişnuit.

— Asta dacă nu cumva regele, în dispoziția lui îngăduitoare de om aflat în luna de miere, ar ierta o iubire între tineri.
— S-ar putea, încuviințez.
— Dacă i-ar cere-o Katherine?
— Până acum nu i-a refuzat nimic, însă nu i-a cerut decât giuvaieruri şi panglici. Ar trebui să-l întrebe dacă un alt membru al familiei ei se poate căsători cu cineva din familia lui? Nu ne va bănui?
— De ce să ne bănuiască? întreabă ducele pe un ton nepăsător.
Mă uit în jur. Barcagiii sunt prea departe ca să ne poată auzi, iar servitorii poartă toți livreaua Howard. Chiar şi aşa, mă apropii cu un pas de el.
— Regele ne va bănui că plănuim să punem mâna pe tron. Uitați-vă ce s-a întâmplat cu Henry Fitzroy când s-a însurat cu Mary a noastră. Uitați-vă ce s-a întâmplat cu Thomas Howard al nostru când s-a însurat cu lady Margaret. Toate căsătoriile între un Tudor şi un Howard sunt urmate de o moarte.
— Dar dacă el ar fi într-o dispoziție generoasă… începe ducele.
Brusc, îmi dau seama.
— Ați plănuit asta!
El zâmbeşte.
— Sigur că nu, dar când se întâmplă să apară un avantaj, îl văd imediat. Suntem stăpâni peste o bună parte din nordul Angliei, aşa că ar fi o mare plăcere să vedem un Howard pe tronul Scoției. Un Howard moştenitor al tronului scoțian, un nepot Howard pe tronul Angliei. Merită să riscăm puțin, nu crezi? Merită să încercăm să vedem dacă fata noastră reuşeşte să obțină asta.
Ambiția lui mă lasă fără cuvinte o clipă. Însă frica mă sileşte să spun cu şovăială:
— Regele îşi va da seama de acest lucru. E îndrăgostit, dar nu orbit de iubire. Şi e un duşman nespus de primejdios, milord! Ştiți bine. Cel mai nemilos e când crede că îi este amenințată moştenirea.
Ducele încuviințează.
— Din fericire, avem alți copii Howard, dacă dragul de Charles ne e răpit, iar lady Margaret e o proastă care poate fi încuiată în abația Syon încă un an sau doi. Chiar şi-n cel mai

rău caz, nu pierdem mare lucru.

— Să încerce Katherine să-i salveze? întreb.

— Da. Merită încercat, spune el cu nepăsare. E o miză mare pentru un câştig mare.

Apoi păşeşte de pe pasarelă la bordul barjei care aşteaptă. Mă uit cum sunt dezlegate parâmele şi cum barja se clatină purtată de curent. Oamenii ducelui țin vâslele în sus, ca pe nişte lănci, şi, când li se dă comanda, le coboară cu o rotire lină în apa verde. Stindardul Norfolk flutură la prova şi barja țâşneşte înainte, împinsă de vâsle. În câteva clipe, unchiul dispare.

Katherine, Hampton Court, octombrie 1540

Ca o proastă, cobor în grădina personală la nouă şi jumătate. N-am încredere să dezvălui nimănui secretul, şi anume că mă întâlnesc cu Thomas Culpepper, aşa că-mi trimit doamnele să se întoarcă în odăile mele înaintea mea imediat ce aud ceasul bătând ora zece. La un minut după plecarea lor, uşa din zid se deschide şi apare el.

Păşeşte ca un bărbat tânăr. Nu-şi târăşte picioarele grase, aşa cum face regele. Păşeşte în vârful picioarelor, ca un dansator, de parcă ar fi gata s-o ia la fugă sau să pornească la luptă într-o clipită. Îmi dau seama că zâmbesc în tăcere, iar el se apropie de mine şi mă priveşte fără să spună nimic. Ne uităm unul în ochii celuilalt vreme îndelungată şi de data asta nu mă gândesc la ce-ar trebui să spun, nici măcar la cum arăt. Îl sorb doar din priviri.

— Thomas, şoptesc, şi numele lui e atât de dulce, încât glasul meu are un ton visător.

— Alteță, răspunde el.

Îmi ia uşor mâna şi o duce la buze. În clipa în care îmi atinge degetele cu buzele, mă priveşte cu ochii lui albaştri şi pătrunzători şi simt că mi se înmoaie genunchii doar sub această atingere uşoară.

— Vă simțiți bine? mă întreabă.

— Da. O, da! Dar dumneata?

Încuviințează din cap. Stăm față-n față, privindu-ne în ochi, de parcă am fi dansat şi muzica s-ar fi oprit.

— Regele? întreb. Preț de câteva clipe am uitat cu totul de el.

— E mai bine în dimineața asta. Medicul a venit aseară şi i-a dat o curățenie, s-a sforțat dureros câteva ore, dar acum s-a uşurat copios şi se simte mai bine.

Gândul ăsta mă face să întorc capul şi Thomas râde uşor.

— Îmi pare rău! Sunt prea obişnuit… Toți cei din odăile sale suntem obişnuiți să discutăm foarte amănunțit sănătatea lui. N-am vrut să…

— Nu, îl întrerup. Şi eu trebuie să ştiu totul.

— Presupun că e firesc, odată ce ajungi la o vârstă atât de înaintată…

— Bunica mea e de vârsta lui şi nu vorbeşte mereu despre curățenii, nici nu miroase ca o latrină.

El râde din nou.

— Ei bine, jur că dacă ajung la patruzeci de ani, mă înec de bunăvoie. N-aş suporta să ajung bătrân şi plin de gaze.

Râd şi eu de ideea că acest tânăr radios ar putea ajunge bătrân şi plin de gaze.

— Vei fi la fel de gras ca regele, îi prezic. Şi înconjurat de strănepoți care te vor adora şi de o soție bătrână.

— O, nu mă aştept să mă însor.

— Nu?

— Nu-mi pot imagina una ca asta.

— Şi de ce nu?

Mă priveşte intens.

— Sunt atât de îndrăgostit! Sunt prea îndrăgostit. Nu mă pot gândi decât la o singură femeie, iar ea nu e liberă.

Simt că mi se taie respirația.

— Aşa? Ea ştie?

— Nu-mi dau seama, răspunde el zâmbind. Credeți că ar trebui să-i spun?

Uşa din spatele meu se deschide şi în prag se iveşte lady Rochford.

— Alteță?

— Thomas Culpepper tocmai a venit să-mi spună că regele a luat o curățenie şi se simte mai bine, spun cu vioiciune, cu un glas ascuțit şi subțire, întorcându-mă cu spatele la el, căci nu îndrăznesc să-l privesc în ochi. Îl întrebați pe Alteța Sa dacă-l pot vizita astăzi?

El se înclină fără să se uite la mine.

— Îl întreb neîntârziat.

Iese repede din grădină.

— Ce ştii despre lady Margaret şi fratele tău, Charles? mă întreabă lady Rochford.

— Nimic, mint fără să clipesc.

— Ți-a cerut să vorbeşti cu regele în numele ei?

— Da.

— Şi o vei face?

— Da. Nădăjduiesc că se va bucura.

Ea clatină din cap şi mă avertizează:

— Ai grijă cum procedezi. S-ar putea să nu se bucure deloc.

— Şi de ce să nu se bucure? Eu cred că e un lucru adorabil. E foarte frumoasă şi e din neamul Tudor! E o partidă excelentă pentru fratele meu.

Lady Rochford mă priveşte țintă.

— Regele ar putea să creadă la rândul lui că e o partidă excelentă pentru fratele tău. Ar putea să creadă că e o partidă mult prea bună. S-ar putea să fie nevoie să-ți foloseşti tot farmecul şi toate talentele ca să-l convingi să le îngăduie căsătoria. Dacă vrei să-ți salvezi fratele şi să contribui la ascensiunea familiei tale, ar fi bine să-l manevrezi mai abil ca oricând. Ar fi bine să-ți alegi perfect momentul şi să fii foarte convingătoare. Trebuie s-o faci, unchiului tău i-ar plăcea.

Mă strâmb la ea şi răspund încrezătoare:

— Pot s-o fac. Îi voi spune regelui că e dorința mea ca ei să fie fericiți, iar el mi-o va îndeplini. *Voilà!*

— *Voilà*, poate, zice mâța bătrână.

Dar apoi totul merge prost. Mă gândesc să-i spun regelui seara, când îl voi vedea, iar lady Margaret e de acord să vină şi ea după mine şi să-l implore s-o ierte. La drept vorbind, amândouă suntem foarte emoționate şi sigure că totul va merge bine. Dar înainte de cină, Thomas Culpepper vine în odăile mele cu mesajul că regele mă va vizita mâine. Încuviințez şi merg să iau masa. De ce să-mi pese? Regele a lipsit de la cină de atâtea ori, încât nu cred că are vreo importanță. Doar nu va dispărea dintr-odată. Dar, biata de mine! Are importanță, fiindcă în timp ce mă aflu la cină şi chiar dansez, cineva picură otravă în urechea regelui, vorbindu-i despre nepoata lui şi chiar şi despre mine şi proasta rânduială din odăile mele, şi *voilà!*

Jane Boleyn, Hampton Court, octombrie 1540

Regele dă buzna în odăile ei personale, face un gest smucit cu capul spre noi, cele trei doamne de companie, şi strigă: „Afară!”, de parcă am fi nişte câini aflaţi la comanda lui. Ieşim repede din încăpere ca nişte ogari bătuţi şi rămânem lângă uşa întredeschisă, ascultând tunetele înspăimântătoare ale furiei regelui. Ridicat din pat doar de o jumătate de zi, regele ştie totul şi e cât se poate de nemulţumit.

Poate lady Margaret a crezut că, înainte să fie descoperiţi, Katherine va apuca să intervină în favoarea lor şi că va fi suficient de convingătoare. Poate cei doi iubiţi s-au gândit că regele, abia sculat din patul de boală, întorcându-se să se scalde în propria-i bucurie afectuoasă, se va arăta iertător faţă de alţi iubiţi, faţă de alţi iubiţi din neamul Howard. Se înşală amarnic. Regele spune ce are de spus, scurt şi la obiect, după care iese cu paşi mari şi apăsaţi din odaia ei. Katherine se repede afară pe urmele lui, albă ca gulerul pe care-l poartă şi scăldată în lacrimi şi ne spune că regele vede numai comploturi şi conspiraţii şi o mare lipsă de castitate la curtea trandafirului său şi dă vina pe ea.

— Ce să fac? ne cere sfatul. M-a întrebat dacă nu pot să-mi ţin doamnele în frâu. De unde să ştiu cum să-mi ţin doamnele în frâu? Cum aş putea să-i poruncesc nepoatei sale? E fiica reginei Scoţiei, are sânge regesc şi e cu şase ani mai mare ca mine. Ce motive ar avea să mă asculte? Ce pot să fac? Spune că e dezamăgit de mine şi că o va pedepsi aspru, că amândoi vor trebui să suporte marea sa nemulţumire. Ce pot să fac?

— Nimic, îi spun. Nu poţi să faci nimic ca s-o salvezi.

Ce e oare mai uşor de înţeles decât asta?

— Nu-mi pot lăsa fratele să fie trimis în Turn!

Îmi spune asta fără să se gândească, mie, femeia care şi-a văzut propriul soţ intrând în Turn.

— Am văzut şi lucruri mai rele, replic sec.

— O, da, atunci.

Flutură nepăsătoare dintr-o mână şi douăzeci de diamante strălucesc în lumină, alungând cu sclipirea lor fantomele celor doi, a lui Anne şi a lui George, care au intrat în Turn fără să rostească cineva un cuvânt pentru a-i salva.

— Lasă-i pe ei! Ce facem acum? Vorbim de lady Margaret, prietena mea, şi de Charles, fratele meu. Se vor aştepta să-i salvez.

— Dacă recunoşti până şi simplul fapt că ştiai că sunt încurcați unul cu altul, ai putea fi trimisă şi tu în Turn împreună cu ei, o previn. Regele e împotriva ta acum, aşa că ai face mai bine să te prefaci că nu ştiai nimic despre asta. De ce nu pricepi? De ce e lady Margaret atât de neghioabă? Pupila regelui nu poate să-şi ofere favorurile cui îi pofteşte inima. Iar soția regelui nu poate să-şi bage fratele în patul unei femei de viță regească. Ştim cu toții asta. A fost un joc de noroc, un mare şi nesăbuit joc de noroc, şi a dat greş. Lady Margaret trebuie să fie nebună ca să-şi rişte viața pentru asta. Tu ai fi nebună dacă ai aproba-o!

— Dar dacă e îndrăgostită?

— E dragostea un lucru pentru care merită să mori?

Asta curmă imediat mica sa baladă romantică. Tremură uşor.

— Nu, nicidecum! Sigur că nu. Dar regele nu-i poate tăia capul pentru că s-a îndrăgostit de un bărbat de familie bună şi s-a căsătorit cu el, nu?

— Nu, răspund cu asprime. Îi va tăia capul iubitului ei, aşa că ai face bine să-ți iei adio de la fratele tău şi să ai grijă să nu-i mai vorbeşti niciodată, dacă nu vrei ca regele să creadă că faci parte dintr-un complot care are drept scop înlocuirea sa cu un Howard.

Auzind asta, se albeşte ca varul.

— Pe mine nu m-ar trimite niciodată în Turn! şopteşte ea. Mereu vă gândiți la asta. Mereu mi-o repetați. S-a întâmplat o singură dată, cu o singură soție. Nu se va repeta. Mă adoră.

— Îşi iubeşte nepoata, şi totuşi o va trimite la Syon, în temniță şi cu inima frântă, iar pe iubitul ei, în Turn şi pe eşafod, prezic. Poate că regele te iubeşte, dar urăşte ideea că alții fac ce poftesc. Poate că regele te iubeşte, dar vrea să fii ca o mică regină de gheață. Dacă există o lipsă de castitate cât de mică în odăile tale, te va învinui şi te va pedepsi pentru ea. Poate că regele te iubeşte, dar ar prefera să te vadă moartă la picioarele lui decât punând temeliile unei familii regale rivale. Gândeşte-te la neamul Pole: toți sunt închişi în Turn pe viață. Gândeşte-te la Margaret Pole, care se află acolo de mulți ani,

nevinovată ca o sfântă şi la fel de bătrână ca bunica ta, şi totuşi întemnițată pe viață! Ai vrea să vezi şi familia Howard ajungând tot acolo?

— E un adevărat coşmar! răbufneşte biata copilă împodobită cu diamante şi albă la față. E vorba de propriul meu frate! Sunt regină. Trebuie să fiu în stare să-l salvez. N-a făcut nimic altceva decât să se îndrăgostească. Unchiul va afla cu siguranță despre asta. Îl va salva el pe Charles.

— Unchiul tău e plecat de la curte, spun sec. În mod surprinzător, a plecat la Kenninghall. Nu-i poți da de veste la timp.

— Ce ştie despre povestea asta?

— Nimic. Vei descoperi că nu ştie nimic despre asta. Vei descoperi că, dacă-l întreabă regele, va fi şocat până-n măduva oaselor de presupunerea că ar fi ştiut. Va trebui să renunți la fratele tău. Nu-l poți salva. Dacă regele şi-a întors fața de la el, Charles e un om mort. Dintre toți oamenii din lume, eu ştiu cel mai bine asta.

— Voi nu v-ați lăsat soțul să meargă la moarte fără un cuvânt! Nu l-ați lăsat pe rege să-l condamne la moarte fără a-l implora să aibă îndurare! zice ea cu convingere, neştiind nimic, absolut nimic.

Nu spun: „O, ba da, l-am lăsat! Mi-era cumplit de frică. Mă temeam grozav pentru propria mea viață”. Nu spun: „O, ba da, l-am lăsat, şi din motive mai întunecate decât vei putea vreodată să-ți închipui”. Spun, în schimb:

— Nu contează ce am făcut sau ce n-am făcut eu. Va trebui să-ți iei rămas-bun de la fratele tău şi să tragi nădejde că până la urmă ceva va abate atenția regelui de la condamnarea la moarte, iar dacă nu, va trebui să ți-l aminteşti doar în rugăciuni.

— Ce rost au rugăciunile? întreabă ea ca o eretică. Dacă Dumnezeu e mereu de partea regelui? Dacă voia regelui e voia lui Dumnezeu? Ce rost are să te rogi la Dumnezeu, când în Anglia regele e Dumnezeu?

— Şşşt! spun îndată. Va trebui să înveți să trăieşti fără fratele tău, aşa cum am fost nevoită şi eu să învăț să trăiesc fără cumnata şi fără soțul meu. Regele şi-a întors fața de la ei şi George a intrat în Turn şi a ieşit de-acolo fără cap. Am fost silită să învăț să rabd. La fel cum va trebui să faci şi tu.

— Nu e drept! se revoltă ea.

O prind de încheieturi şi o țin strâns, ca pe o servitoare pe care sunt gata s-o bat pentru prostie.

— Trebuie să înveți următorul lucru, spun cu asprime. E voia regelui. Şi nu există om suficient de puternic ca să-i stea împotrivă. Nici măcar unchiul tău, nici măcar Papa. Regele va face aşa cum va dori. Misiunea ta e să ai grijă să nu-şi întoarcă niciodată fața de la tine şi de la noi.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1540

Aşa deci: sunt invitată la curte pentru sărbătoarea de Crăciun. Regele îşi ține cuvântul că voi fi a doua doar după micuța Kitty Howard (trebuie să învăț să-i spun „regina Katherine" înainte să ajung acolo). Am primit astăzi o scrisoare de la lordul şambelan, prin care sunt invitată să iau parte la festivități şi mi se spune că voi fi găzduită în odăile reginei. Fără îndoială că voi avea una din cele mai bune odăi de culcare, iar prințesa Maria una la fel de bună, şi mă voi deprinde s-o văd pe Kitty Howard, regina Katherine, culcându-se în patul meu, schimbându-şi veşmintele în odăile mele şi primind oaspeții mei pe jilțul meu.

Dacă e să fac acest lucru, trebuie să-l fac cu eleganță. Şi n-am de ales, sunt nevoită să-l fac.

Pot fi sigură că micuța Kitty Howard îşi va juca şi ea rolul. După cum o ştiu, pesemne că-l repetă deja. Îi place să-şi exerseze mişcările şi zâmbetele. Îmi închipui că va avea pregătit un zâmbet nou şi curtenitor pentru a mă întâmpina, şi trebuie să fiu la rândul meu curtenitoare.

Trebuie să cumpăr daruri. Regelui îi plac grozav darurile, iar micuța Kitty Howard (regina Katherine) e o adevărată coțofană. Dacă voi cumpăra nişte lucruri foarte fine, mă voi simți în stare să iau parte la festivități cu destulă încredere în mine. Am atâta nevoie de încredere în mine! Am fost ducesă şi regină a Angliei, iar acum sunt un fel de prințesă. Trebuie să deprind curajul de-a fi eu însămi, Anne de Cleves, să mă înfățişez la curte şi să-mi ocup noua poziție cu eleganță. Va fi Crăciunul. Primul meu Crăciun în Anglia. Îmi vine să râd la gândul că-mi imaginasem că voi fi veselă, înconjurată de o curte veselă, la sărbătoarea Crăciunului. Crezusem că voi fi regina acelei curți, dar iată că voi fi doar un oaspete de seamă. Aşa merg lucrurile. Aşa merg lucrurile în viața unei femei. Sunt fără vină, şi totuşi nu mă aflu în poziția pe care am fost chemată s-o ocup. Sunt fără vină, şi totuşi am fost înlăturată. Acum trebuie să văd dacă pot fi o bună prințesă engleză, aşa cum înainte am plănuit să fiu o bună regină.

Jane Boleyn, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Regele s-a întors împotriva familiei soției sale şi împotriva propriei lui nepoate şi toți sunt tăcuți, țin capetele plecate şi trag nădejde ca nemulțumirea lui să nu se abată asupra lor. Charles Howard, prevenit din timp de cineva mai curajos decât noi, ceilalți, a fugit în josul fluviului într-o bărcuță de pescuit, s-a rugat să capete un loc pe o corabie de coastă şi a plecat în Franța. Se va alătura exilaților tot mai numeroşi care nu mai pot trăi în Anglia lui Henric: papişti, reformatori, bărbați şi femei condamnați de noile legi privind trădarea sau bărbați şi femei care se fac vinovați doar de crima de-a se înrudi cu un om pe care regele l-a declarat trădător. Cu cât numărul lor creşte, cu atât regele devine mai bănuitor şi mai temător. Propriul lui tată a luat în stăpânire Anglia cu o mână de oameni nemulțumiți, exilați de regele Richard. Ştie mai bine ca oricine că tirania provoacă ură şi că, în număr suficient de mare, exilații, pretendenții pot răsturna regele de pe tron.

Aşadar, Charles se află în siguranță în Franța şi aşteaptă moartea regelui. În anumite privințe duce o viață mai bună decât noi. Se află departe de căminul şi de familia lui, dar e liber; noi suntem aici, însă abia îndrăznim să respirăm. Lady Margaret s-a întors în vechea ei temniță de la abația Syon. A plâns cu lacrimi amare când a aflat că regele o va închide din nou. Spune că are trei odăi prin care să se plimbe şi o privelişte spre fluviu. Spune că are doar douăzeci şi unu de ani şi că viața ei e tristă şi monotonă. Spune că zilele trec foarte încet, iar nopțile durează o veşnicie. Spune că nu vrea decât să-i fie îngăduit să iubească un bărbat bun, să se mărite cu el şi să fie fericită.

Ştim cu toții că regele nu va îngădui asta în ruptul capului. În iarna asta, fericirea a devenit lucrul cel mai rar din tot regatul. Nimeni nu va fi fericit, în afară de el.

Katherine, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Ei, ia să văd, ce am acum?

Am moştenirea Seymour, da, întreagă. Toate castelele, proprietățile nobiliare şi conacele care i-au fost date odată lui Jane Seymour îmi sunt dăruite acum mie. Închipuiți-vă cât de furioasă e familia Seymour! O clipă sunt cei mai mari proprietari de pământuri din Anglia, iar în clipa următoare apar eu, şi toate pământurile lui Jane devin ale mele.

Am majoritatea pământurilor care i-au aparținut lui Thomas Cromwell, condamnat la moarte pentru trădare, ceea ce înseamnă călătorie sprâncenată unui gunoi, după cum spune unchiul. Acesta mă înştiințează că, deşi era un om de rând, Thomas Cromwell şi-a păstrat pământurile într-o stare foarte bună şi că mă pot aştepta la un venit frumuşel din ele. Eu! Un venit frumuşel! De parcă aş fi ştiut vreodată la ce e bun plugul! Am chiar şi arendaşi, închipuiți-vă!

Voi avea pământurile lordului Hungerford, care a fost condamnat la moarte pentru vrăjitorie şi sodomie, şi pământurile lordului Hugh, abatele de Reading. Aşa cum se întâmplă de obicei cu regele, nu mi se pare prea plăcut să stăpânesc pământuri ce au aparținut unor oameni care acum sunt morți, ba unii chiar morți ca să mi se facă pe plac. Dar, aşa cum mi-a explicat lady Rochford şi n-am uitat (deşi unii oameni spun că în capul meu nimic nu rămâne mai mult de câteva secunde), totul vine de la oameni morți şi n-are rost să mă arăt prea mofturoasă.

Fără îndoială, e adevărat, şi totuşi nu pot să nu mă gândesc că ea, una, pare să moştenească cu voioşie bunurile morților. Partea din moştenirea Boleyn care i-a revenit, adică titlul, o încântă şi vrea să stăpânească şi castelul aferent. Sunt sigură că, dacă aş rămâne văduvă, aş fi mult mai tristă şi mai melancolică decât e ea. Nu-şi pomeneşte soțul deloc, nici măcar o dată. Dacă o întreb: „Nu vi se pare ciudat să vă aflați în odăile mele, care au aparținut cumnatei voastre?”, mă priveşte aproape sever şi spune: „Şşt!”. Zău aşa, există şanse să mă laud de față cu toată lumea de la curte că sunt a doua fată Howard care poartă coroana? Fireşte că nu. Dar credeam

că o văduvă ar primi cu bucurie prilejul de-a reflecta puțin la cei pe care i-a pierdut. Mai ales dacă îi este oferit cu sensibilitate, aşa cum fac eu.

Nu şi eu, evident, dacă voi rămâne vreodată văduvă, căci cazul meu ar fi foarte diferit. Nimeni nu s-ar putea aştepta să fiu foarte tristă. Cum soțul meu e cu atâția ani mai în vârstă decât mine, e firesc ca el să moară curând, iar atunci voi fi liberă să-mi croiesc singură viața. Evident, nu voi fi niciodată atât de nepoliticoasă încât să fac remarci asupra acestui fapt, căci unul dintre lucrurile pe care le-am învățat repede la curte e acela că regele n-are nevoie de un portret fidel, care să-l arate aşa cum este, chiar dacă pretinde portrete fidele ale altora, ca în cazul bietei regine Anne. Nu vrea să i se aducă aminte că e bătrân şi nu vrea să i se spună niciodată că pare obosit sau că şchiopătatul i s-a agravat sau că-i duhneşte rana. Una dintre sarcinile mele ca soție este să mă prefac că are aceeaşi vârstă ca mine şi singurul motiv pentru care nu se ridică să danseze împreună cu noi, ceilalți, e acela că preferă să şadă şi să mă privească. Nu sugerez niciodată, cu vorba sau cu fapta, că sunt conştientă că e destul de în vârstă ca să-mi fie tată, şi încă un tată bătrân, beteag, gras, neputincios şi constipat.

Şi n-am ce face dacă fiica lui e mai mare decât mine, mai strictă decât mine şi mai bine educată decât mine. A sosit la curte pentru sărbătoarea Crăciunului, ca o fantomă străveche, amintindu-le tuturor de maică-sa. Nu mă plâng niciodată de ea, pentru că n-am nevoie. Simpla ei prezență lângă mine, atât de serioasă, mult mai matură şi mult mai maternă față de mine decât voi putea eu vreodată să fiu față de ea, ajunge ca să-l supere pe rege. Şi trebuie să spun că îşi descarcă nemulțumirea pe ea. Lucrul ăsta ar face şi o pisică să râdă. Nu e nevoie de nicio intervenție din partea mea. Ea îl face să se simtă bătrân, iar eu îl fac să se simtă tânăr. Aşa că ei îi poartă pică, iar pe mine mă adoră.

Şi cu toate că e sigur că va muri curând, m-ar întrista foarte tare dacă s-ar întâmpla dintr-odată, să spunem anul acesta. Dar când se va întâmpla, să spunem anul viitor, voi fi regină regentă şi voi avea grijă de fiul meu vitreg, prințul Eduard. Va fi foarte vesel, cred. Să fiu regină regentă ar fi cel mai minunat lucru din lume, căci aş avea parte de toate plăcerile şi de toată avuția unei regine, fără să fiu nevoită să-mi fac griji pentru un

rege bătrân. Mai mult, toți ar fi siliți să-şi facă griji pentru mine şi partea cea mai amuzantă ar fi aceea că, peste cincizeci de ani, aş putea să le cer tuturor să se poarte ca şi cum n-aş fi bătrână şi obosită, ci, dimpotrivă, la fel de frumoasă în fiecare dimineață, cum sunt acum.

Gândul la moartea lui e unul pe care nu-l exprim niciodată, nici măcar în rugăciunile mele, căci, în chip uimitor, până şi a sugera că regele ar putea să moară înseamnă trădare. Nu e ridicol? Închipuiți-vă, să declare că e ilegal să spui un lucru atât de adevărat! Oricum, nu vreau să risc câtuşi de puțin cu trădarea, aşa că nu-i doresc niciodată moartea şi nici măcar nu mă rog pentru ea. Dar uneori, când dansez cu Thomas Culpepper, iar el îşi pune mâna pe mijlocul meu şi-i simt răsuflarea caldă pe gât, îmi spun că, dacă regele ar muri chiar aici, în clipa asta, aş putea să-mi iau un soț tânăr, aş putea să cunosc din nou atingerea unui bărbat tânăr, mirosul sudorii proaspete în pat, senzația unui trup tânăr şi ferm, emoția sărutului dat de o gură curată. Uneori, când Thomas mă prinde într-o mişcare a dansului şi-i simt strânsoarea pe talie, îmi doresc atât de intens să-i simt atingerea că mă doare sufletul. Ori de câte ori se întâmplă asta, îi şoptesc că sunt obosită, mă întorc cu spatele la el, ignor uşoara apăsare a degetelor lui şi mă duc să mă aşez lângă rege. Lady Margaret e prizonieră în abația Syon pentru că a iubit un bărbat împotriva voinței regelui. N-are niciun rost să mă gândesc la asta. Nu e prea vesel să mă gândesc la asta.

Jane Boleyn, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

Acesta va fi Crăciunul lui Katherine, cel mai fericit Crăciun din câte a trăit vreodată. Oamenii din jurul ei au fost înlocuiți, e slujită de cele mai alese doamne din țară şi le are drept prietene pe cele mai obraznice fete care s-au întâlnit vreodată într-un dormitor comun. Are pământuri proprii, slujitori cu miile, bijuterii care ar stârni invidia maurilor, iar acum va avea cel mai fericit Crăciun din viața ei şi ni se porunceşte să avem grijă să fie aşa.

Regele e odihnit şi înviorat, entuziasmat de ideea unor festivități amețitoare care să arate lumii că e soțul foarte devotat al unei femei tinere şi frumoase. Scurtul scandal din jurul poveştii de dragoste a nepoatei sale e dat uitării, ea e încuiată în abația Syon, iar iubitul ei a fugit. Kitty Howard a dat vina pe toată lumea, mai puțin pe ea însăşi, pentru îngăduința ce domneşte în odăile ei şi totul i-a fost iertat. Nimic nu va strica acest prim Crăciun al proaspeților însurăței.

Dar fața ei frumoasă se bosumflă îndată uşor. Prințesa Maria vine la curte, aşa cum i s-a poruncit, îi face o reverență noii sale mame vitrege, dar când se ridică nu zâmbeşte. Se vede clar că prințesa Maria nu e deloc impresionată de o fată cu nouă ani mai tânără ca ea şi pare incapabilă să-i impună gurii sale să adreseze cuvântul „mamă” unei copile prostuțe şi vanitoase, când acel titlu iubit a aparținut cândva celei mai mărețe regine din Europa. Prințesa Maria, care a fost mereu o fată cu mare capacitate de învățare şi foarte serioasă, o copilă credincioasă, o fiică a Spaniei, nu poate înghiți o fată mai tânără ca ea, care stă cocoțată pe tronul mamei sale ca o micuță femelă de cuc şi care sare să danseze în clipa când o invită cineva. Prințesa Maria a cunoscut-o pe Kitty Howard primăvara trecută, când era cea mai vanitoasă şi mai prostuță fată din slujba reginei. Cum să creadă că drăcuşorul acesta e acum regină? Dacă ar fi Sărbătoarea Nebunilor, prințesa Maria ar râde. Dar această versiune ciuntită a regalității nu e deloc amuzantă când se desfăşoară în fiecare zi. Aşa că nu râde.

Curtea a devenit veselă, după cum spun unii, sau, după cum spun alții, dezlănțuită. După mine, dacă pui o neghioabă

tânără să-şi conducă singură curtea şi o inviţi să facă ce pofteşte, vei vedea o explozie de flirturi, adultere, maimuţăreli, purtări proaste, beţie, necinste şi promiscuitate clară. Şi chiar asta vedem. Prinţesa Maria păşeşte printre noi ca o femeie cu judecată printr-o piaţă plină de nebuni. Nu vede nimic care să-i placă.

Uşoara bosumflare îi vesteşte regelui că mireasa lui e nemulţumită, aşa că îşi ia fiica deoparte şi-i spune să aibă grijă cum se poartă dacă vrea să aibă un loc la curte. Prinţesa Maria, care a răbdat lucruri mai rele decât ăsta, îşi muşcă limba şi aşteaptă să-i vină apa la moară. Nu spune nimic împotriva fetei-regine, ci doar o observă, aşa cum o tânără femeie înclinată spre meditaţie ar observa un pârâu gălăgios şi murdar. Privirea ochilor negri ai prinţesei Maria are ceva care o face pe Katherine la fel de lipsită de substanţă ca o mică fantomă râzătoare.

Din păcate, micuţa Katherine Howard nu devine mai bună ca urmare a poziţiei înalte pe care o ocupă. Dar, în afară de soţul ei, care o adoră, nimeni n-a crezut că va deveni. Unchiul ei, ducele, îi supraveghează cu stricteţe purtarea în public şi contează pe mine s-o urmăresc în particular. Nu o dată a chemat-o în odăile sale ca să-i ţină o predică aprinsă despre cuviinţă şi despre purtarea care se aşteaptă din partea unei regine. Ea izbucneşte în plânsul acela spăsit, care îi vine fără nicio greutate. Iar el, uşurat că, spre deosebire de Anne, nu se ceartă cu el, nu-i întoarce vorba, nu-i aruncă în faţă propriile lui purtări, nu citează manierele elegante de la curtea franceză şi nu-i râde în nas, crede că avut succes. Dar, după numai o săptămână, se iscă mare zarvă în odăile reginei, tinerii curteni le fugăresc pe fete peste tot, chiar şi prin odaia ei de culcare, le lovesc cu perne şi, în mijlocul întregului vacarm se află regina, ţipând şi dansând pe pat şi acordând puncte în bătaia cu perne. Aşadar, ce e de făcut?

Nicio putere din lume n-ar putea face din Katherine Howard o femeie cu judecată, fiindcă nu există material cu care să lucreze. Îi lipsesc educaţia, instruirea, chiar şi bunul-simţ. Dumnezeu ştie ce credea ducesa că face cu tinerii din casa ei. A trimis-o pe Katherine să ia lecţii de muzică, unde profesorul a sărutat-o, dar n-a învăţat-o deloc să citească, să scrie sau să facă socoteli. Copila nu cunoaşte nicio limbă străină, nu ştie să

citească o partitură, în ciuda atenției pe care i-a acordat-o Henry Manox, nu se pricepe să cânte decât cu o voce slabă şi subțirică, ştie să danseze ca o prostituată şi învață să călărească. Altceva? Nu, nimic. Asta e tot.

Are destulă prezență de spirit ca să mulțumească un bărbat şi unele dintre isprăvile ei din miez de noapte de la Norfolk House au învățat-o câteva şmecherii de târfă. Slavă Domnului că-şi propune cu îndârjire să-l mulțumească pe rege şi că reuşeşte incredibil de bine. Lui i-a intrat în cap că e o fată perfectă. În ochii lui, Katherine le-a înlocuit pe fiica pe care n-a iubit-o niciodată, pe mireasa-fecioară pe care a avut-o mai întâi fratele său, pe soția de care n-a fost niciodată sigur. Pentru un om care are deja două fiice şi care s-a cununat şi s-a culcat cu patru femei, a rămas cu o mulțime de vise neîmplinite! Katherine trebuie să fie cea care-l face în sfârşit fericit şi regele nu precupețeşte niciun efort pentru a se convinge singur că ea e fata care va reuşi.

Ducele mă cheamă în odăile sale în fiecare săptămână, nu lasă nimic la voia întâmplării cu această fată Howard după ce a pierdut controlul asupra celor două Boleyn dinainte.

— Se poartă bine? mă întreabă scurt.

Încuviințez din cap.

— Se dezlănțuie cu fetele din odăile ei, dar în public nu spune şi nu face nimic ce i-ați putea reproşa la modul serios.

El pufneşte.

— Nu contează reproşurile mele. Există vreun lucru pe care ar putea să i-l reproşeze regele?

Tac câteva clipe. Cine ştie ce ar putea să stârnească reproşurile regelui? Răspund prudent:

— N-a făcut nimic prin care să se dezonoreze pe sine sau înalta ei chemare.

Mă priveşte tăios pe sub sprâncenele încruntate şi spune cu răceală:

— Nu-ți îndulci vorbele cu mine. Nu te țin aici ca să-mi vorbeşti în cimilituri. Face vreun lucru care mi-ar putea stârni îngrijorarea?

— Îl place pe unul dintre tinerii din odaia regelui. Dar în afară de faptul că-şi fac ochi dulci, între ei nu s-a petrecut nimic.

— Regele i-a văzut? întreabă el încruntat.

— Nu. E vorba de Thomas Culpepper, unul dintre preferații lui. Afecțiunea față de amândoi tinerii îl orbeşte. Le porunceşte să danseze împreună, spune că fac o pereche perfectă.

— I-am văzut, încuviințează el. Se va întâmpla negreşit. Ține-o sub observație şi ai grijă să nu rămână niciodată singură cu el. O fată de cincisprezece ani nu se poate să nu se îndrăgostească şi n-o să se îndrăgostească în niciun caz de un soț de patruzeci şi nouă. Vom fi siliți s-o supraveghem ani în şir. Altceva?

Şovăi, dar apoi spun sincer:

— E lacomă. De fiecare dată când regele vine la cină, îi cere negreşit ceva. Iar el detestă lucrul ăsta. Toată lumea ştie că-l detestă. Deocamdată nu-l detestă la ea, dar cât mai poate s-o țină aşa, cerându-i un loc pentru cutare văr ori cutare prieten? Sau cerându-i daruri?

Ducele face un semn minuscul pe hârtia pe care o are în față.

— Sunt de acord. Va obține funcția de ambasador în Franța pentru William, iar apoi îi voi spune să nu mai ceară nimic. Altceva?

— Fetele pe care le-a adus în odaia ei. Fetele de la Norfolk House şi Horsham.

— Ce-i cu ele?

— Se poartă necuviincios cu ea, răspund franc. Şi nu le pot ține în frâu. Sunt nişte neghioabe, mereu există câte o aventură cu un tânăr sau altul, mereu există câte o fată care iese pe furiş din odăile ei sau încearcă să-l strecoare pe tânăr înăuntru pe furiş.

— Să-l strecoare înăuntru pe furiş? întreabă el, devenind dintr-odată neliniştit.

— Da. Asta nu poate vătăma cu nimic reputația reginei câtă vreme regele doarme în patul ei. Dar să spunem că el e ostenit sau bolnav şi nu vine într-o noapte, iar duşmanii ei văd că un tânăr se strecoară pe uşa din dos. Cine poate spune că merge la Agnes Restwold, şi nu la regină?

— Are duşmanii ei, spune ducele gânditor. Nu există reformist sau luteran în regat care nu s-ar bucura s-o vadă în dizgrație. Deja şoptesc pe seama ei.

— Ştiți mai multe decât mine despre asta.

— Şi mai sunt toți duşmanii noştri. Toate marile familii din

Anglia s-ar bucura să o vadă căzând şi târându-ne şi pe noi după ea. Aşa a fost mereu. Aş fi dat orice s-o văd pe Jane Seymour umilită de un scandal. Acum suntem iarăşi în ascensiune şi duşmanii noştri se adună.

— Dacă n-am insista să avem totul…

— Voi avea funcția de lord locotenent al nordului, oricât m-ar costa, mârâie el iritat.

— Da, dar după aceea?

— Nu înțelegi? se răsteşte brusc. Regele e un om pentru care contează favoriții şi adversarii. Când are o nevastă spaniolă, mergem să ne războim cu Franța. Când e însurat cu o Boleyn, distruge mănăstirile şi pe Papă împreună cu ele. Când e însurat cu o Seymour, noi, cei din neamul Howard trebuie să umblăm pe furiş şi să şterpelim firimiturile de sub masă. Când o are pe femeia din Cleves, suntem cu toții sclavii lui Thomas Cromwell, care a aranjat partida. Acum a sosit iarăşi vremea noastră. Fata noastră se află pe tronul Angliei şi tot ce poate fi ridicat de jos ne aparține, putem lua.

— Dar dacă toți ne sunt duşmani? sugerez. Dacă lăcomia ne face duşmanii tuturor?

Ducele îşi dezveleşte dinții galbeni într-un zâmbet.

— Toți sunt mereu duşmanii noştri. Dar în momentul de față învingem.

Anne, Hampton Court, Crăciunul anului 1540

„Dacă trebuie făcut, trebuie făcut cu eleganță.” Aceasta a devenit deviza mea şi, în timp ce barja urcă pe fluviu dinspre Richmond, iar luntraşii şi pescarii din bărcile mici îşi smulg căciulile de pe cap când îmi văd stindardul şi strigă: „Dumnezeu s-o binecuvânteze pe regina Anne!” şi uneori încurajări mai puțin politicoase, cum ar fi: „Eu te-aş fi ținut, scumpo!” sau: „Încearcă un pescar de pe Tamisa, ce zici?” şi altele mai rele chiar, zâmbesc şi le fac cu mâna, repetându-mi iarăşi în gând: „Dacă trebuie făcut, trebuie făcut cu eleganță”.

Regele nu se poate purta cu eleganță, egoismul şi nebunia lui în această chestiune sunt prea evidente ca să nu le vadă toată lumea. Pesemne că ambasadorul Spaniei şi cel al Franței au râs în hohote de excesele vanității lui nebuneşti. De la micuța Kitty Howard (regina Katherine, trebuie neapărat să-mi amintesc să-i spun regină) nu te poți aştepta să se poarte cu eleganță. Aş putea la fel de bine să cer unui cățelandru să se poarte cu eleganță. Dacă el n-o repudiază într-un an şi dacă nu moare la naştere, atunci poate că va deprinde eleganța cerută din partea unei regine… poate. Dar acum n-o are. De fapt, nu era nici măcar o foarte bună domnişoară de companie. Purtările ei nu erau potrivite pentru odăile reginei. Atunci, cum va fi potrivită pentru tron?

Eu trebuie să fiu cea care se poartă cu oarecare eleganță, ca să nu ajungem toți trei de râsul întregii țări. Va trebui să intru în vechile mele odăi din palatul acesta, preferatul meu, ca un oaspete onorat. Va trebui să îngenunchez în fața fetei care stă acum pe jilțul meu. Va trebui să-i spun „Regină Katherine”, fără să râd sau să plâng. Va trebui să fiu ceea ce a spus regele că aş putea fi: sora lui şi prietena lui dragă.

Faptul că asta nu-mi oferă nicio protecție în fața arestării şi a acuzării după bunul-plac al regelui mi-e tot atât de clar cum le este tuturor. Şi-a arestat propria nepoată şi a închis-o în vechea abație de la Syon. E limpede că înrudirea cu regele nu oferă imunitate în fața fricii, prietenia cu regele nu oferă pic de siguranță, după cum ar putea dovedi Thomas Wolsey, omul care a construit chiar acest palat. Dar poate că eu, purtată lin de vâsle în susul fluviului, îmbrăcată cu cele mai bune

veşminte, arătând de o sută de ori mai fericită de la desfacerea căsătoriei mele, voi reuşi să supravieţuiesc acestor vremuri primejdioase, să îndur această apropiere primejdioasă şi să-mi croiesc viaţa aşa cum îmi place, ca femeie celibatară în regatul lui Henric, lucru pe care, clar, nu l-am putut face în calitate de soţie.

E stranie această călătorie cu propria mea barjă, cu flamura ducatului Cleves fluturând deasupra capului. Faptul de a călători singură, fără să mă urmeze curtea pe barje şi fără să mă aştepte o primire grandioasă, îmi aminteşte, aşa cum îmi aminteşte de fapt fiecare zi, că regele a făcut într-adevăr ce-a vrut, deşi tot nu-mi vine să cred că e cu putinţă. I-am fost soţie, iar acum îi sunt soră. Există vreun alt rege în toată creştinătatea care să poată înfăptui o astfel de transformare? Am fost regina Angliei, iar acum există altă regină. Ea mi-a fost domnişoară de companie, iar acum eu trebuie să îndeplinesc acelaşi rol pe lângă ea. Asta e piatra filosofală: transformarea unui metal ordinar în aur cât ai clipi din ochi. Regele a făcut ceea ce nu pot face o mie de alchimişti: a transformat un material ordinar în aur. A transformat-o pe cea mai de rând domnişoară de companie, Katherine Howard, într-o regină de aur.

Ne apropiem de ţărm. Oamenii ridică vâslele dintr-o singură mişcare îndelung exersată şi le sprijină de umăr, formând şiruri drepte şi lăsând între ele doar o potecă pe care să păşesc de-a lungul barjei, după ce mă scol înfofolită în blănuri de pe scaunul meu cald, până la prova, unde pajii şi servitorii întind pontonul şi aliniază latura ambarcaţiunii.

Asta da onoare! Însuşi ducele de Norfolk se află pe mal ca să mă întâmpine, împreună cu câţiva membri ai Consiliului Coroanei, aproape toţi, după cât văd, din neamul Howard sau aliaţi ai acestora. Primirea mă onorează şi zâmbetul ironic al ducelui îmi spune că e la rândul lui tot atât de amuzat ca şi mine.

Aşa cum am prevăzut, membrii familiei Howard sunt pretutindeni. Regatul îşi va pierde echilibrul înainte să vină vara. Ducele nu e omul care să lase un prilej favorabil să-i scape din mână, va profita, aşa cum ar face orice veteran înăsprit în luptă. Acum a ocupat înălţimile şi în curând va câştiga războiul. Atunci vom vedea cât va dura până vor începe

să se încingă spiritele celor din tabăra Seymour, din tabăra Percy, din neamurile Parr, Culpepper şi Neville, ale clericilor reformişti din jurul lui Cranmer, care erau obişnuiţi să aibă putere, influenţă şi bogăţii şi nu vor răbda să fie excluşi prea mult timp.

Sunt ajutată să cobor pe mal, iar ducele se înclină în faţa mea şi spune, ca şi cum aş fi în continuare regină:

— Bine aţi venit la Hampton Court, Alteţă.

— Vă mulţumesc. Mă bucur să mă aflu aici.

Ştim amândoi că e adevărat, căci Dumnezeu mi-e martor ca a existat o zi, mai multe zile chiar, când nu mă aşteptam să mai revăd vreodată Hampton Court. Poarta de pe apă a Turnului Londrei, pe unde sunt aduşi trădătorii noaptea, da. Dar Hampton Court pentru sărbătoarea Crăciunului? Nu.

— Cred că aţi avut parte de o călătorie friguroasă, remarcă el.

Îl iau de braţ şi urcăm împreună cărarea lată ce duce către faţada dinspre fluviu a palatului, de parcă am fi prieteni apropiaţi.

— Nu mă deranjează frigul.

— Regina Katherine vă aşteaptă în odăile sale.

— Maiestatea Sa e foarte generoasă, răspund.

Iată: vorbele au fost rostite. Am numit-o pe cea mai prostuţă dintre toate domnişoarele de companie „Maiestatea Sa”, de parcă ar fi o zeiţă, şi am făcut-o în faţa unchiului ei.

— Regina e nerăbdătoare să vă vadă, adaugă el. V-am simţit cu toţii lipsa.

Zâmbesc şi privesc în pământ. Nu din modestie, ci ca să mă împiedic să izbucnesc în râs. Omul acesta mi-a simţit lipsa atât de tare, încât aduna dovezi ca să demonstreze că i-am răpit regelui bărbăţia prin vrăjitorie, acuzaţie ce m-ar fi dus pe eşafod înainte să mă poată salva cineva. Ridic ochii şi spun sec:

— Vă sunt foarte recunoscătoare pentru prietenia pe care mi-o purtaţi.

Intrăm pe poarta grădinii, iar şase paji şi lorzi tineri, care făceau parte dintre slujitorii mei şi care acum pierd vremea între poartă şi odăile reginei, se înclină şi mă salută. Sunt mai mişcată decât îndrăznesc să arăt, dar când un paj tânăr dă fuga la mine, îngenunchează şi-mi sărută mâna, mă văd silită

să-mi înghit lacrimile şi să-mi țin capul sus. Le-am fost stăpână un timp foarte scurt, doar şase luni, şi mă emoționează gândul că încă mai țin la mine, cu toate că altă fată locuieşte în odăile mele şi beneficiază de serviciile lor.

Ducele se strâmbă, dar nu spune nimic. Sunt mult prea precaută ca să comentez, aşa că ne purtăm amândoi ca şi cum toți oamenii adunați pe scări şi în săli şi binecuvântările rostite în şoaptă sunt ceva absolut normal. Ducele mă conduce până la odăile reginei, iar străjerii deschid larg uşile duble la semnul lui şi răcnesc:

— Alteța Sa, ducesa de Cleves!

Intru. Tronul e gol. Asta e prima mea impresie confuză şi, preț de o clipă nebunească, îmi vine să cred că totul a fost o glumă, una din acele faimoase glume englezeşti, şi că ducele se va întoarce spre mine şi va spune: „Fireşte că sunteți regina, reluați-vă locul!”, iar apoi vom râde cu toții şi totul va fi la fel ca înainte.

Dar apoi văd că tronul e gol pentru că regina stă pe podea, jucându-se cu un ghem de lână şi un pisoi. Doamnele ei se ridică în picioare cu un aer foarte demn şi se înclină, având mare grijă să respecte adâncimea plecăciunii cuvenite unei persoane din familia regală, dar de importanță minoră, şi în cele din urmă copila, Kitty Howard, ridică privirea, mă zăreşte şi strigă:

— Alteță!

Apoi dă fuga la mine. O privire scurtă din partea unchiului ei îmi spune cât de nedorit ar fi orice semn de intimitate sau afecțiune. Mă plec într-o reverență tot atât de adâncă pe cât aş face-o în fața regelui însuşi şi spun cu fermitate:

— Regină Katherine.

Tonul meu o potoleşte, iar reverența mea îi aduce aminte că trebuie să jucăm această scenă în fața multor spioni. Se opreşte din alergat şi-mi face o mică reverență şovăielnică.

— Ducesă, mă salută ea slab.

Mă ridic. Îmi doresc fierbinte să-i spun că e în regulă, că putem fi ca înainte, într-un fel surori, într-un fel prietene, dar trebuie să aşteptăm până se închide uşa odăii. Trebuie să fie o taină.

— Sunt onorată de invitația voastră, Alteță, spun cu solemnitate. Şi mă bucur foarte mult să petrec sărbătoarea

Crăciunului împreună cu Înălțimea Voastră şi cu soțul vostru, Maiestatea Sa regele, Dumnezeu să-l binecuvânteze.

Ea lasă să-i scape un mic chicotit nesigur, dar, când mă uit la ea cu un îndemn în ochi, aruncă repede o privire spre unchiul ei şi răspunde:

— Suntem încântați să vă primim la curtea noastră. Soțul meu, regele, vă socoteşte sora lui, iar eu la fel.

Apoi se apropie de mine, aşa cum i s-a spus fără să îndoială să facă, însă lucrul ăsta i-a ieşit cu desăvârşire din minte în clipa când m-a văzut, şi-mi întinde obrazul regal ca să-l sărut. Ducele observă toate astea şi anunță:

— Maiestatea Sa regele mi-a spus că diseară va cina aici, împreună cu amândouă Domniile Voastre, doamnelor.

— Atunci trebuie să-l facem să se simtă bine-venit, răspunde Katherine.

Se întoarce spre lady Rochford şi zice:

— Ducesa şi cu mine vom sta în odaia mea personală cât timp camera e pregătită pentru cină. Vom sta singure.

Apoi porneşte spre odaia mea personală, a ei de fapt, cu aerul că a stăpânit-o toată viața, iar eu mă trezesc urmând-o. De îndată ce uşa se închide în urma noastră, se întoarce spre mine.

— Cred că a fost bine, nu? Mi-ați făcut o reverență minunată, mulțumesc!

— Cred că a fost bine, repet zâmbind.

— Luați loc, luați loc, mă pofteşte ea. Vă puteți aşeza pe jilțul vostru, vă veți simți mai ca acasă.

După o clipă de şovăială, răspund:

— Nu. Nu se cuvine. Stați voi în jilț, iar eu mă voi aşeza alături. În caz că intră cineva.

— Şi ce dacă intră?

— Vom fi urmărite permanent, o previn, găsindu-mi dintr-odată cuvintele. Înălțimea Voastră veți fi permanent urmărită. Trebuie să aveți grijă. Tot timpul.

Ea clatină din cap şi mă linişteşte:

— Nu ştiți cum se poartă regele cu mine. Nu l-ați văzut niciodată aşa. Pot să-i cer orice! Pot să am orice îmi doresc. Cred că aş putea să-i cer orice lucru din lume şi să-l primesc. Îmi îngăduie orice şi îmi iartă orice.

— Asta e bine, răspund zâmbindu-i.

Dar fețișoara ei nu e la fel de radioasă cum era când se juca nepăsătoare cu pisoiul.

— Știu că e bine, spune ea șovăind. Ar trebui să fiu cea mai fericită femeie din lume. Ca Jane Seymour. Știți? Deviza ei era „Cea mai fericită".

— Va trebui să vă obișnuiți cu viața de soție și de regină a Angliei, zic cu fermitate, căci nu am deloc poftă să ascult regretele lui Katherine Howard.

— Mă voi obișnui, spune ea sincer.

E atât de copilă, încă mai încearcă să mulțumească pe oricine o mustră!

— Îmi dau toată silința, Al… ăăă, Anne.

Jane Boleyn, Hampton Court, Anul Nou 1541

Aceasta e curtea cu două regine: nu s-a mai văzut aşa ceva niciodată. Cei care au slujit-o pe regina Anne, acum ducesă, s-au bucurat s-o revadă şi s-o slujească din nou. Căldura primirii care i s-a făcut i-a surprins pe toţi, chiar şi pe mine. Dar ea a avut mereu un farmec care-i făcea pe slujitori să se bucure să îndeplinească orice lucru mărunt pentru ea, le mulţumea întotdeauna şi se grăbea să-i răsplătească. *Madame* Kitty, pe de altă parte, e iute la dat porunci şi iute cu protestele şi are un număr nesfârşit de pretenţii. Pe scurt, am pus un copil să conducă creşa, şi-şi face duşmani din micii ei tovarăşi de joacă tot atât de repede pe cât îşi împarte favorurile.

Curtea a fost bucuroasă s-o vadă pe regina Anne în vechiul ei loc şi scandalizată, dar fascinată privind cum dansează voioasă cu regina Katherine, cum se plimbă amândouă la braţ, cum ies călare să vâneze împreună şi cum iau cina împreună cu soţul lor. Regele le zâmbea de parcă ar fi fost două fiice preferate, cu o plăcere extrem de indulgentă, cu o satisfacţie extrem de vizibilă în faţa acestei rezolvări fericite. Ducesa, care a fost regină, şi-a pregătit calea cu destul talent, a adus daruri minunate pentru proaspeţii însurăţei, o pereche de cai frumoşi, înveşmântaţi în catifea purpurie: un dar regesc. Abia acum se vădeşte că are maniere desăvârşite, maniere de regină. Pusă în situaţia delicată de-a se afla ca fostă soţie la curtea noii soţii, cu prilejul primului Crăciun al acesteia ca regină, Anne de Cleves e un model de tact şi eleganţă. Nu există în toată lumea o femeie care ar fi putut să joace rolul acesta cu mai multă discreţie. Şi e cu atât mai remarcabilă fiindcă e singura femeie din istoria omenirii care a făcut aşa ceva. Au mai fost şi în trecut alte femei care s-au dat la o parte sau au fost forţate să plece, de pildă prima regină a acestei curţi, dar nimeni nu s-a dat la o parte cu atâta graţie, de parcă ar fi executat o mişcare coregrafică dintr-o piesă-mască, plecând apoi să-şi danseze rolul în altă parte.

Mulţi oameni au remarcat că, dacă regele n-ar fi îndrăgostit până peste cap de o fetiţă precoce, ar regreta că a înlocuit-o cu o copilă prostuţă pe această femeie fermecătoare şi chibzuită.

Şi s-au făcut nenumărate preziceri că, înainte să se încheie anul, va fi căsătorită şi va face o partidă bună. Căci cine ar putea să-i reziste unei femei care a coborât de la rangul de regină la situaţia de om de rând şi totuşi a reuşit să se poarte ca şi cum măreţia s-ar afla în interior?

Nu m-am numărat printre cei care au prezis lucrul ăsta, fiindcă mă gândesc întotdeauna la viitor. Ea a semnat un acord care spune că a fost promisă prin lege de soţie altui bărbat. Căsătoria ei cu regele a fost declarată nulă şi la fel ar fi căsătoria cu oricare alt bărbat. Regele a condamnat-o la celibat până la moartea fiului ducelui de Lorena. A aruncat asupra ei blestemul celibatului şi al lipsei de rodnicie şi mă îndoiesc că s-a gândit măcar o clipă la asta. Dar ea nu e deloc proastă. A cumpănit bine lucrurile şi a socotit pesemne că e un pact care merită făcut, caz în care e o femeie mai stranie decât toate cele pe care le-am văzut vreodată la curte. E o femeie fermecătoare şi graţioasă, de numai douăzeci şi cinci de ani, posesoarea unei mari avuţii personale, cu o reputaţie nepătată, aflată în anii rodniciei, şi a hotărât să nu se recăsătorească niciodată. Ce regină curioasă s-a dovedit a fi fata din Cleves!

Arată bine. Acum vedem că înfăţişarea banală a feţei sale şi paloarea obrajilor din vremea când era regină erau provocate de neliniştea epuizantă pe care i-o trezea poziţia sa de a patra soţie a regelui. Acum, că a cincea i-a luat locul, o vedem cum înfloreşte, eliberată de primejdia statutului privilegiat. Şi-a folosit timpul petrecut în exil la îmbunătăţirea calităţilor. Stăpâneşte limba mult mai bine şi, acum, când nu se luptă cu cuvintele, glasul ei e blând şi limpede. E mai veselă acum, când poate înţelege o remarcă spirituală şi când are inima mai senină. A învăţat să joace cărţi şi să danseze. Şi-a lepădat stricteţea luterană de Cleves atât în purtare, cât şi în înfăţişare. Rochia ei e de nerecunoscut. Când mă gândesc că a sosit în ţara asta îmbrăcată ca o ţărăncuţă din Germania, cu o bonetă care-i turtea capul şi trupul înfăşurat în nenumărate straturi de pânzeturi groase, ca un butoi cu praf de puşcă! Iar acum văd o frumuseţe îmbrăcată după ultima modă, o femeie care şi-a oferit libertatea de-a se remodela. Călăreşte împreună cu regele şi poartă cu el discuţii serioase şi interesante despre curţile europene şi despre ce îi rezervă viitorul Angliei şi râde împreună cu Katherine de parcă ar fi la rândul ei o copilă

prostuță. Joacă uneori cărți cu curtenii şi dansează cu regina. E singura prietenă adevărată de la curte a prințesei Maria şi se roagă împreună, doar ele două, timp de o oră în fiecare dimineață. E singura apărătoare a lui lady Elisabeta, poartă o corespondență emoționantă cu fosta ei fiică vitregă şi i s-a promis rolul de tutore şi de mătuşă iubită. Îl vizitează cu regularitate pe prințul Eduard în camera copiilor şi fețişoara lui se luminează când o vede. Pe scurt, Anne de Cleves se poartă în toate privințele aşa cum ar trebui s-o facă o soră frumoasă şi foarte respectată a regelui, şi toți sunt siliți să recunoască în cele din urmă că e pe măsura rolului. Într-adevăr, mulți oameni spun că e cât se poate de potrivită ca să fie regină, dar astea sunt doar regrete deşarte. Oricum, ne bucurăm foarte tare că dovezile oferite de noi n-au trimis-o la eşafod, deşi toți cei care o laudă acum ar fi fost la fel de dornici să întărească prin jurământ dovezile regelui împotriva ei, dacă li s-ar fi cerut, aşa cum mi s-a cerut mie.

În ajunul Anului Nou, ducele mă cheamă în odăile sale, ca pentru a închina în cinstea trecutului şi a lua împreună noi hotărâri. Vorbeşte mai întâi despre regina Anne şi despre cât de plăcut s-a purtat la curte. Mă întreabă cum se descurcă nepoata mea, Catherine Carey, fiica lui Mary, ca domnişoară de companie a verişoarei sale.

— Îşi face datoria, spun scurt. Mama ei a învățat-o foarte bine, am prea puțin de-a face cu ea.

Îşi permite un zâmbet răutăcios.

— Şi când te gândeşti că dumneata şi Mary Boleyn n-ați fost niciodată cele mai bune prietene!

— Ne cunoaştem destul de bine, spun referitor la cumnata mea cea plină de grijă față de propria-i persoană.

— Desigur, ea are moştenirea Boleyn, remarcă el ca pentru a-mi aduce aminte, de parcă aş uita vreodată. N-am putut salva totul.

Încuviințez. Rochford Hall, casa mea, le-a rămas părinților lui George la moartea lui, iar de la aceştia a moştenit-o Mary. Ar fi trebuit să mi-o lase mie, George ar fi trebuit să mi-o lase mie, dar n-a făcut-o. Eu am înfruntat toată primejdia şi toată oroarea a ceea ce a trebuit înfăptuit şi la urmă n-am putut decât să-mi salvez titlul şi să-mi câştig mica pensie.

— Şi micuța Catherine Carey? E cumva o nouă regină în

devenire? mă întreabă doar ca să mă tachineze. S-o instruim să-l mulțumească pe prințul Eduard? Crezi că o putem băga în patul unui rege?

— Cred că veți descoperi că maică-sa i-a interzis deja lucrul ăsta, răspund cu răceală. Vrea pentru fiica ei un mariaj bun şi o viață liniştită. S-a săturat de curți.

Ducele râde şi lasă subiectul baltă.

— Cum stă treaba cu biletul nostru de-acum spre măreție, cu regina noastră Katherine?

— E destul de fericită.

— Nu-mi pasă dacă e fericită sau nu. Dă vreun semn că ar fi rămas grea?

— Niciunul.

— Cum de s-a înşelat atunci, în prima lună de căsătorie? Ne-a făcut pe toți să sperăm.

— Abia dacă ştie să numere! spun enervată. Şi nu pricepe deloc cât de important e. Îi urmăresc eu ciclul acum, nu se va mai produce nicio greşeală.

El ridică din sprânceană şi întreabă foarte încet:

— Regele e măcar în stare?

N-am nevoie să arunc o privire spre uşă. Ştiu că suntem în siguranță, altfel n-am purta această conversație atât de primejdioasă.

— Reuşeşte să îndeplinească actul în cele din urmă, deşi se trudeşte îndelung şi asta îl epuizează.

— Atunci, ea e fertilă?

— Are ciclul regulat. Pare sănătoasă şi puternică.

— Dacă nu rămâne grea, va căuta cu siguranță un motiv, mă avertizează, de parcă aş putea face ceva în privința capriciilor unui rege. Dacă nu rămâne grea până cel târziu de Paşte, va întreba de ce.

Ridic din umeri.

— Uneori, lucrurile astea cer timp.

— Ultima nevastă care a avut nevoie de timp a murit pe eşafod, spune el cu asprime.

— Nu trebuie să-mi aduceți aminte! îl sfidez cu aprindere. N-am uitat nimic: ce a făcut ea, ce a încercat şi prețul pe care l-a plătit. Iar apoi, prețul pe care l-am plătit noi. Şi prețul pe care a trebuit să-l plătesc eu.

Izbucnirea mea îl uluieşte. Mă uluieşte până şi pe mine. Îmi

promisesem să nu mă plâng niciodată. Am făcut tot ce-am putut. La fel au făcut şi ei, în felul lor.

— Nu spun decât că ar trebui să preîntâmpinăm apariția întrebării în mintea lui, mă linişteşte el. Categoric, ar fi mai bine pentru noi toți, pentru familie, Jane, pentru noi, cei din neamul Howard, dacă ar zămisli Katherine un copil înainte ca el să se întrebe ce se petrece. Înainte chiar să-i vină întrebarea în cap. Aşa ar fi cel mai sigur pentru noi.

— Chirpici fără paie, replic cu răceală, fiindcă nu mi-a trecut încă iritarea. Dacă regele nu e în stare să-i dăruiască un copil, ce putem face? E un om bătrân, un om bolnav. N-a fost niciodată foarte fertil şi vigoarea care i-a mai rămas îi e fără îndoială afectată de piciorul pe jumătate putrezit şi de constipație. Ce poate face vreunul dintre noi?

— Îl putem ajuta, sugerează el.

— Ce am mai putea face? Fata noastră foloseşte deja toate trucurile pe care le-ar întrebuința o târfă din Smithfield. Îl munceşte de parcă ar fi un matroz beat într-un bordel. Face tot ce poate să facă o femeie, iar el nu e în stare decât să zacă pe spate şi să geamă: „O, Katherine, trandafirul meu!”. N-a mai rămas vigoare în el. Nu sunt deloc surprinsă că nu reuşeşte să zămislească un copil. Ce am mai putea face?

— Am putea să închiriem, spune el, viclean ca orice proxenet.

— Ce?!

— Am putea să închiriem nişte vigoare, propune el.

— Ce vreți să spuneți?

— Vreau să spun că, dacă ar exista un tânăr, cineva în care ştim că putem avea încredere, care s-ar bucura de o aventură discretă, i-am putea permite să se vadă cu ea, am putea-o încuraja să-l trateze cu bunătate, şi-ar oferi unul altuia puțină plăcere şi am avea un copil de pus în leagănul Tudor fără să ştie nimeni nimic.

Sunt îngrozită.

— N-ați îndrăzni să mai faceți asta o dată! replic sec.

Privirea lui e tot atât de rece ca iarna.

— N-am mai făcut-o niciodată, mă corectează el cu grijă. Nu eu.

— Asta ar însemna să-i puneți capul pe butuc.

— Nu şi dacă se procedează cu grijă.

— Ea n-ar fi nicio clipă în siguranță!

— Ba da, dacă ar fi călăuzită şi vegheată cu grijă. Dacă i-ai fi alături la fiecare pas, dacă ai fi gata să juri pe onoarea ei. Cine nu te-ar crede pe dumneata, care ai fost o martoră de încredere a regelui de atâtea ori?

— Întocmai. Am depus mereu mărturie în favoarea regelui, spun cu gâtul uscat de frică. Am oferit dovezi pentru ştreang. Sunt întotdeauna de partea învingătorului. N-am oferit niciodată dovezi pentru apărare.

— Ai depus mereu mărturie pentru tabăra noastră, mă corectează el. Şi te-ai afla în continuare de partea învingătorului, în siguranță. Ai fi înrudită cu următorul rege al Angliei. Un băiat Howard-Tudor.

— Dar bărbatul? întreb aproape gâfâind de frică. Nu există nimeni căruia să-i putem încredința un asemenea secret.

El încuviințează.

— A, da, bărbatul. Cred că ar trebui să ne asigurăm că dispare după ce şi-a făcut datoria, nu eşti de aceeaşi părere? Într-un accident sau într-un duel? Sau atacat de tâlhari? Nu există îndoială că ar trebui înlăturat. Nu putem risca încă un... Ducele se opreşte înainte de-a rosti cuvântul. Scandal.

Gândul ăsta mă face să închid ochii. Preț de o clipă văd pe fundalul întunecat al pleoapelor chipul soțului meu întors spre mine, expresia lui incredulă când m-a văzut intrând în sala de judecată şi aşezându-mă în fața judecătorilor. O clipă de speranță, căci credea că am venit să-l salvez. Apoi, încet, groaza lui tot mai mare la gândul a ceea ce eram pregătită să spun. Clatin din cap.

— Sunt nişte idei cumplite. Şi cu atât mai cumplite pentru că le discutăm între noi. Noi, care am văzut deja şi am făcut nişte lucruri atât de...

Mă întrerup. Groaza care mă cuprinde gândindu-mă la ce mă va pune ducele să fac mă lasă fără grai.

— Tocmai fiindcă ai privit atâtea orori fără să tresari vorbesc cu dumneata, spune el, şi pentru prima oară în seara asta glasul lui are o undă de căldură, mai că-mi vine să cred că simt în el o oarecare afecțiune. În cine să am mai multă încredere decât în dumneata ca să-mi dezvălui ambițiile pentru familie? Curajul şi talentul dumitale ne-au adus aici. Nu mă îndoiesc că ne vei duce mai departe. Nu se poate să nu cunoşti

un tânăr care s-ar bucura să aibă o şansă cu regina. Un tânăr care s-ar putea întâlni cu ea cu uşurință, un tânăr lipsit de importanță, care n-ar constitui o pierdere mai târziu. Poate unul dintre favoriții regelui, pe care acesta îi încurajează să stea în preajma ei.

Frica aproape că mă face să mă înec.

— Nu înțelegeți, spun. Vă rog, milord, ascultați-mă! Nu înțelegeți. Mi-am scos cu totul din minte... ceea ce am făcut atunci... Nu vorbesc niciodată despre asta, nu mă gândesc niciodată la asta. Dacă mă va obliga cineva să mă gândesc, voi înnebuni. L-am iubit pe George... Sincer, nu mă faceți să mă gândesc la asta, nu mă siliți să-mi amintesc!

Ducele se ridică în picioare. Ocoleşte masa, se apropie de mine şi-mi pune mâinile pe umeri. Gestul ar fi aproape blând, dacă nu mi-ar da senzația că mă țintuieşte în jilț.

— Dumneata vei hotărî, draga mea lady Jane. Te vei gândi la aceste chestiuni şi-mi vei spune părerea dumitale, după ce chibzuieşti bine. Am încredere totală în dumneata. Sunt sigur că vei dori să faci ce e mai bine pentru familia noastră. Am încredere că vei face întotdeauna ce e mai bine pentru dumneata.

Anne, palatul Richmond, februarie 1541

Sunt din nou acasă şi mă simt atât de uşurată că mă aflu aici, încât îmi vine să râd de mine însămi pentru că sunt o fată bătrână plictisitoare, care se fereşte de societate. Dar plăcerea nu vine doar din faptul că m-am întors la odăile mele, la priveliştea văzută de la ferestrele mele şi la bucătarul meu, vine din faptul că am evadat de la curte, acea curte a întunericului. Dumnezeule mare, e un loc otrăvitor, pe care şi l-au creat chiar ei, mă minunez cum de suportă să stea acolo! Toanele regelui sunt mai neaşteptate ca oricând. În clipa asta e pătimaş cu Kitty Howard, o pipăie ca un depravat în fața tuturor, astfel încât ea roşeşte tare şi el râde văzându-i stânjeneala, iar jumătate de oră mai târziu urlă furios la câte un sfetnic, îşi trânteşte boneta de pământ, se răsteşte la un paj sau e tăcut şi retras în sine, cufundat într-o stare de ură şi suspiciune tăcută, aruncând priviri în toate părțile, căutând pe cineva pe care să dea vina pentru nefericirea sa. Firea lui capricioasă, care a fost mereu încurajată, a devenit un pericol. N-o poate controla, nu-şi poate stăpâni temerile. Vede comploturi prin toate colțurile şi asasini la fiecare cotitură. Curtea devine maestră în a-i distrage atenția şi a-l deruta, toți se tem de schimbarea subită a stării sale şi de alunecarea sa într-o dispoziție întunecată.

Katherine dă fuga la el când o vrea şi se fereşte din calea lui când e în toane proaste, de parcă ar fi unul dintre frumoşii lui ogari, dar încordarea în care trăieşte îşi va lăsa cu timpul amprenta asupra ei. Şi s-a înconjurat cu cele mai prostuțe şi mai vulgare fete din câte au fost îngăduite vreodată într-o casă de gentilom. Se îmbracă incredibil de ostentativ, de provocator, lăsând cât mai multă piele dezgolită şi purtând cât de multe bijuterii îşi pot permite, şi au maniere proaste. Sunt destul de sobre cât timp regele e treaz şi prezent la curte, se plimbă prin fața lui şi i se înclină de parcă ar fi un idol mohorât, dar în clipa când dispare, o iau razna ca nişte şcolărițe. Kitty nu face nimic ca să le controleze, mai mult chiar, când uşile odăilor ei sunt închise, devine capul răutăților. Prin odăile ei se perindă toată ziua paji şi curteni tineri, muzicienii cântă, iar ei joacă jocuri de noroc, beau şi flirtează. Ea e încă o copilă şi o amuză

nespus să ia parte la o bătaie cu apă îmbrăcată într-o rochie scumpă şi apoi s-o schimbe cu alta. Dar oamenii din jurul ei sunt mai vârstnici şi mai puţin nevinovaţi şi curtea devine îngăduitoare, poate chiar mai rău. Când cineva intră repede şi anunţă că soseşte regele, se stârneşte o mare agitaţie, toţi încearcă să-şi ia o atitudine decentă, lucru care-i place la nebunie lui Kitty, ca o şcolăriţă ce se află. Însă curtea nu mai are disciplină şi devine o curte fără morală.

E greu de prezis ce se va întâmpla. În prima lună de căsnicie a spus că a rămas grea, dar s-a înşelat. Pare să nu-şi dea seama cât de gravă poate fi greşeala asta, mai ales că de atunci n-au mai existat speranţe. La plecarea mea, regele era chinuit de dureri cumplite din pricina rănii de la picior şi căzuse iarăşi la pat, fără să vadă pe nimeni. Kitty îmi spune că, după părerea ei, nu e în stare să zămislească un copil, că e cu ea aşa cum a fost şi cu mine, neputincios. Îmi mărturiseşte că foloseşte tot felul de şmecherii, ca să-i ofere oarecare plăcere şi să-l facă să se simtă potent şi puternic, dar adevărul e că rareori reuşeşte să îndeplinească actul.

— Ne prefacem, mi-a declarat nefericită. Eu suspin şi gem şi îl asigur că e o mare fericire pentru mine, iar el încearcă să împingă, dar la drept vorbind nici nu se poate mişca, ceea ce face el e o imitaţie jalnică, nu e deloc ce-ar trebui să fie.

I-am spus că nu se cuvine să-mi vorbească despre asta. Dar m-a întrebat, cu foarte mare încredere, cine ar putea s-o sfătuiască? Am clătinat din cap şi i-am răspuns:

— Nu poţi avea încredere în nimeni. Pe mine m-ar fi spânzurat ca vrăjitoare dacă m-aş fi apucat să spun jumătate din ce mi-ai povestit. Dacă afirmi că regele e neputincios sau îi prezici moartea, asta înseamnă trădare, Kitty. Iar pedeapsa pentru trădare e moartea. Nu trebuie să vorbeşti despre asta cu nimeni, niciodată, iar când mă va întreba cineva dacă mi-ai vorbit, voi minţi de dragul tău şi voi spune că nu.

Feţişoara ei era albă.

— Dar ce să fac? Dacă nu pot să cer ajutor şi nu ştiu ce să fac? Dacă e o crimă să spun cuiva ce nu merge? Ce pot să fac? La cine mă pot duce?

Nu i-am răspuns nimic, căci n-aveam ce să-i răspund. Când m-am aflat eu însămi în acelaşi necaz şi pericol, n-am găsit pe nimeni care să mă ajute.

Biata copilă, poate că ducele are un plan pentru ea, poate că lady Rochford ştie ce trebuie făcut. Dar când regele se va sătura de ea – şi se va sătura negreşit, căci ce poate face ea ca să trezească o dragoste durabilă? –, când se va sătura de ea, dacă nu va aduce pe lume un copil, ce motiv va mai avea s-o păstreze? Iar dacă îşi pune în gând să scape de ea, îi va oferi oare o compensație generoasă, aşa cum mi-a oferit mie, dat fiind faptul că eu sunt o ducesă cu prieteni puternici, iar ea e o fată uşuratică, cu minte puțină şi fără nicio apărare? Sau va găsi altă cale, mai uşoară, mai rapidă şi mai ieftină, de-a scăpa de ea?

Katherine, Hampton Court, martie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Rochiile mele de iarnă sunt gata şi am altele date la făcut pentru primăvară, dar nu-mi folosesc la nimic, căci se apropie postul Paştelui şi nu le pot purta.

Am darurile de Crăciun şi de Anul Nou, adică, printre alte lucruri de care am uitat deja sau pe care le-am dat doamnelor mele, am două pandantive făcute din douăzeci şi şase de diamante plate şi douăzeci şi şapte de diamante obişnuite, atât de grele că abia pot ține capul sus când le port la gât. Am un şirag de perle, cu două sute de perle mari cât căpşunile. Am un cal minunat de la draga mea Anne. Acum îi spun Anne, iar ea îmi spune Kitty când suntem singure. Însă giuvaierurile nu schimbă nimic, căci şi pe ele trebuie să le las deoparte în timpul postului.

Am un cor nou de cântăreți şi muzicieni, dar după ce va începe postul, nu-mi vor mai putea cânta muzică veselă. De asemenea, în post nu-mi va fi îngăduit să mănânc nimic ca lumea. Nu voi putea să joc cărți sau să vânez, nu voi putea să dansez sau să joc jocuri, e prea frig ca să ieşim pe fluviu şi, chiar dacă n-ar fi, postul începe în curând. Nici măcar nu voi mai spune glume cu doamnele mele, nu vom mai alerga prin apartamente şi nu ne vom mai juca de-a prinselea, nu vom mai doborî popice şi nu vom mai arunca cu mingea după ce începe postul ăsta atât de plictisitor.

Şi, din cine ştie ce motiv, regele face Lăsata-secului să vină mai devreme anul acesta. Din simplă proastă dispoziție, s-a încuiat în odăile sale din februarie şi acum nici măcar nu mai iese să cineze, nu mă primeşte deloc, nu e niciodată bun cu mine şi nu mi-a mai dăruit nimic şi nici nu mi-a mai spus „trandafirul meu frumos” din noaptea de Anul Nou. Se zice că e bolnav, dar cum şchiopătează mereu şi e mereu constipat şi cum piciorul îi putrezeşte întruna din cauza rănii, nu văd unde-i diferența. Pe deasupra, e mânios pe toată lumea şi nimic nu-l mulțumeşte. A închis practic curtea şi toți umblă în vârful picioarelor, de parcă le-ar fi frică să respire. Mai mult chiar, jumătate dintre familii au plecat la reşedințele lor, căci regele nu e de față şi Consiliul Coroanei nu se întruneşte deloc,

iar regele refuză să primească pe oricine, aşa că mulți dintre tineri au plecat şi nu există niciun fel de distracții.

— Îi e dor de regina Anne, spune Agnes Restwold pentru că e o mâță răutăcioasă.

— Ba nu, replic sec. De ce să-i fie? El singur a hotărât s-o repudieze.

— Ba îi e, insistă ea. Nu vezi? Îndată după plecarea ei a devenit tăcut, apoi s-a îmbolnăvit şi acum s-a retras de la curte ca să se gândească la ce ar putea face şi cum ar putea s-o aducă înapoi.

— E o minciună!

E îngrijorător să-mi spună aşa ceva. Cine să ştie mai bine decât mine că poți să iubeşti pe cineva şi apoi să te trezeşti într-o zi şi să nici nu-ți mai pese de acea persoană? Credeam că de vină sunt doar eu, cu inima mea uşuratică, aşa cum spune bunica. Dar dacă regele are şi el o inimă uşuratică? Dacă s-a gândit, aşa cum m-am gândit şi eu şi, evident, toată lumea, că ea n-a arătat niciodată mai bine şi nici n-a făcut o impresie mai bună ca acum? Ca prin farmec, tot ce fusese înainte atât de străin şi de stupid la ea a dispărut şi era... nu ştiu ce cuvânt să folosesc... elegantă. Era ca o regină adevărată, iar eu eram, ca întotdeauna, cea mai frumoasă fată din încăpere. Sunt întotdeauna cea mai frumoasă fată din încăpere. Dar asta-i tot. Niciodată nu sunt mai mult de-atât. Dacă el vrea acum o femeie cu eleganță?

— Agnes, rău faci că profiți de lunga ta prietenie cu Alteța Sa ca s-o tulburi, o dojeneşte lady Rochford.

Ador faptul că e în stare să spună asemenea lucruri. Replica e la fel de bună ca o glumă, iar tonul ei e ca o ploaie de februarie pe ceafă.

— Sunt doar bârfe deşarte despre sănătatea şubredă a regelui, pentru care ar trebui să ne rugăm, adaugă ea.

— Eu chiar mă rog, zic repede, căci toți spun că merg în capelă şi-mi petrec tot timpul ițindu-mi capul peste marginea lojii reginei ca să-l văd pe Thomas Culpepper, care priveşte în sus la mine şi zâmbeşte. Surâsul lui e cel mai bun lucru din biserică, luminează capela ca un miracol.

— Chiar mă rog. Şi când intrăm în post, Dumnezeu ştie că nu voi avea altceva de făcut decât să mă rog.

Lady Rochford încuviințează.

— Într-adevăr, ne vom ruga toate pentru sănătatea regelui.

— Dar de ce? E chiar aşa de rău bolnav? o întreb încet, aşa încât Agnes şi celelalte să nu audă.

Uneori îmi doresc într-adevăr să nu le fi lăsat să vină la curte. Pentru odaia domnişoarelor de companie de la Lambeth erau destul de bune, dar zău, nu cred că se comportă întotdeauna ca nişte doamne la curtea reginei. Sunt sigură că regina Anne n-a avut doamne atât de gălăgioase ca ale mele. Ale ei erau mult mai bine-crescute. N-am fi îndrăznit într-o mie de ani să-i vorbim aşa cum îmi vorbesc doamnele mele.

— Rana de la picior i s-a închis iarăşi, spune lady Rochford. De bună seamă că ai ascultat când ți-a explicat doctorul, nu?

— N-am înțeles. Am început să ascult, dar apoi n-am mai înțeles. Aşa că n-am mai auzit cuvintele.

Ea se încruntă.

— Acum mulți ani, regele a căpătat o rană groaznică la picior. Rana nu s-a vindecat niciodată. Cred că ştii măcar atâta lucru.

— Da, spun bosumflată. Toată lumea ştie lucrul ăsta.

— Rana s-a infectat şi trebuie curățată, puroiul din carne trebuie scos afară în fiecare zi.

— Asta ştiu. Nu-mi vorbiți despre asta.

— Ei bine, rana s-a închis.

— Asta-i un lucru bun, nu-i aşa? S-a vindecat? Regele se simte mai bine.

— Rana se închide la suprafață, dar dedesubt e tot infectată, mă lămureşte ea. Otrava nu are pe unde ieşi, aşa că urcă spre pântecul şi spre inima lui.

— O, nu!

Sunt cu totul uluită.

— Ultima dată când s-a întâmplat asta, ne-am temut că-l vom pierde, spune ea cu cea mai mare seriozitate. Fața i s-a înnegrit ca a unui leş otrăvit şi a zăcut ca un mort până i s-a redeschis iarăşi rana şi i s-a curățat otrava.

— Cum o deschid? întreb. Ştiți, e dezgustător de-a binelea.

— Taie carnea şi apoi o țin deschisă. O proptesc cu bucățele mici de aur ca să rămână deschisă. Trebuie să împingă bucățelele în rană, ca s-o țină deschisă, altfel s-ar închide la loc. Regele trebuie să îndure tot timpul durerea unei răni deschise şi acum vor fi nevoiți s-o facă din nou: să-i taie

carnea piciorului şi apoi să deschidă din nou rana.

— Şi atunci va fi din nou sănătos? întreb cu vioiciune, căci îmi doresc din toată inima să înceteze să-mi mai spună lucrurile astea.

— Nu. Atunci va fi ca înainte, şchiop, chinuit de dureri şi otrăvit de rană. Durerea îl face să devină mânios şi, mai rău decât atât, îl face să se simtă bătrân şi obosit. Faptul că e şchiop înseamnă că nu mai poate fi bărbatul dinainte. L-ai ajutat să se simtă din nou tânăr, dar acum rana îi aminteşte că e bătrân.

— Nu se poate să fi crezut într-adevăr că e tânăr! Nu se poate să fi crezut că e tânăr şi chipeş. Nici măcar el nu se poate să fi crezut asta!

Ea mă priveşte cu seriozitate.

— O, Katherine, chiar a crezut că e tânăr şi îndrăgostit. Trebuie să-l faci să creadă din nou lucrul ăsta.

— Dar ce pot să fac? întreb simțind că încep să mă bosumflu. Nu pot să-i bag idei în cap! Pe deasupra, când e bolnav nu vine în patul meu.

— Va trebui să mergi tu la el. Du-te la el şi inventează ceva care să-l facă să se simtă iarăşi tânăr şi îndrăgostit. Fă-l să se simtă ca un bărbat tânăr şi plin de dorință.

Mă încrunt.

— Nu ştiu cum.

— Ce-ai face dacă ar fi tânăr?

— Aş putea să-i spun că unul dintre tinerii de la curte e îndrăgostit de mine, sugerez. Aş putea să-l fac gelos. Sunt destui bărbați tineri (mă gândesc la Thomas Culpepper) pe care ştiu că aş putea să-i doresc cu adevărat.

— Niciodată! spune ea imperativ. Să nu faci asta niciodată! Nu ştii cât de periculos e.

— Da, dar ați spus…

— Nu-ți trece prin minte altă cale de a-l face să se simtă iarăşi îndrăgostit fără să-ți pui gâtul pe butuc? întreabă ea supărată.

— Serios! exclam. Mă gândeam doar…

— Mai gândeşte-te, zice ea pe un ton de-a dreptul nepoliticos.

Nu spun nimic. Nu mă gândesc. Tac intenționat, ca să-i arăt că a fost nerespectuoasă şi că nu accept aşa ceva.

— Mărturiseşte-i că ți-e teamă că vrea să se întoarcă la ducesa de Cleves, mă sfătuieşte ea.

Lucrul ăsta mi se pare atât de surprinzător, încât uit să mai stau bosumflată şi o privesc uluită.

— Dar asta e tocmai ce spunea Agnes şi i-ați atras atenția să nu mă tulbure!

— Exact. Tocmai de aceea e o minciună atât de iscusită. Pentru că e practic adevărată. Unii curteni o spun cu fereală, iar Agnes Restwold ți-o trânteşte în față. Dacă te-ai gândi măcar o clipă la altceva în afară de propria ta persoană, înfățişarea şi giuvaierurile tale, ai fi într-adevăr neliniştită şi tulburată. Şi, cel mai bine dintre toate, dacă mergi la el şi te arăți neliniştită şi tulburată, îşi va închipui că două femei s-au luptat pentru el şi se va simți iarăşi plin de încredere în farmecul lui. Dacă te descurci bine, s-ar putea să se întoarcă înapoi în patul tău înainte de intrarea în post.

Şovăi, apoi spun cu precauție:

— Vreau să fie fericit, bineînțeles. Dar dacă nu se întoarce în patul meu până la intrarea în post, atunci nu contează prea mult...

— Ba contează. Aici nu e vorba de plăcerea ta şi nici chiar de a lui, spune ea cu gravitate. Trebuie să-i naşti un fiu. Pari să uiți mereu că nu e vorba despre dans sau despre muzică, nici măcar despre bijuterii şi pământuri. Nu-ți câştigi locul de regină fiind femeia pe care o răsfață cu tandrețe, ci devenind mama fiului lui. Până nu-i dăruieşti un fiu, cred că nici măcar nu te va încorona.

— Dar vreau să fiu încoronată! protestez.

— Atunci trebuie să-l aduci în patul tău, ca să-ți facă un copil. E prea primejdios până şi să te gândeşti la orice altceva.

— Mă duc.

Las să-mi scape un oftat adânc, ca să vadă că nu m-au speriat amenințările ei, ci că, dimpotrivă, merg obosită să-mi fac datoria.

— Mă duc şi-i spun că sunt nefericită.

Printr-un noroc, când ajung în sala de primire exterioară, o găsesc neobişnuit de goală – atât de mulți oameni au plecat acasă! Aşa că Thomas Culpepper e aproape singur, jucând zaruri, cu mâna stângă contra mâinii drepte, pe bancheta de la fereastră.

— Câştigi? îl întreb, încercând să-i vorbesc pe un ton nepăsător.

Când mă vede, sare în picioare şi se înclină.

— Câştig întotdeauna, Alteță.

Surâsul lui îmi face inima să bată mai tare. Într-adevăr, chiar aşa se întâmplă: când scutură din cap ca acum şi zâmbeşte, simt că inima mi-o ia la goană.

— Nu e cine ştie ce talent dacă joci singur, spun cu voce tare.

Iar în gând adaug: „Iar asta nu-i o replică prea spirituală”.

— Câştig la zaruri şi la cărți, dar în dragoste n-am nicio speranță, îmi mărturiseşte în şoaptă.

Arunc o privire în urmă: Katherine Tylney s-a oprit să stea de vorbă cu o rubedenie a ducelui de Hertford şi, măcar de data asta, nu ascultă. Catherine Carey se află la o distanță discretă şi priveşte pe fereastră.

— Eşti îndrăgostit? îl întreb.

— Nu se poate să nu ştiți, şopteşte el.

Abia dacă îndrăznesc să mă gândesc la asta. Probabil că se referă la mine, probabil că e pe punctul de a-mi mărturisi că mă iubeşte. Dar jur că, dacă vorbeşte despre altcineva, voi muri. Nu voi putea îndura ca el să vrea pe alta. Îmi păstrez însă tonul voios.

— De ce aş şti?

— Trebuie să ştiți pe cine iubesc. Tocmai Înălțimea Voastră să nu ştie!

Conversația asta e atât de delicioasă, încât simt cum mă furnică degetele de la picioare în pantofii cei noi. Mi-e cald, sunt sigură că roşesc şi că el va remarca.

— Chiar trebuie?

— Regele vă primeşte, anunță idiotul de doctor Butt.

Tresar şi mă îndepărtez de Thomas Culpepper, căci am uitat cu desăvârşire că mă aflu acolo ca să-l văd pe rege şi să-l fac să mă iubească din nou. Spun peste umăr:

— Vin într-un minut.

Pe Thomas îl pufneşte râsul şi sunt nevoită să-mi acopăr gura cu palma ca să nu chicotesc şi eu.

— Nu, trebuie să mergeți îndată, îmi aminteşte el încet. Nu-l puteți lăsa pe rege să aştepte. Voi fi aici când veți ieşi.

— Fără îndoială voi ieşi curând, îi răspund aducându-mi

aminte că trebuie să par amărâtă din pricină că regele mă neglijează.

Mă îndepărtez repede de el şi intru grăbită în odaia regelui, unde el zace pe pat ca o corabie uriaşă, eşuată pe un chei uscat, cu piciorul ridicat pe nişte perne brodate, cu fața mare şi rotundă cuprinsă de paloare, cu o expresie de autocompătimire întipărită pe chip. Mă apropii încet de patul imens şi încerc să par neliniştită că-i pierd iubirea.

Jane Boleyn, Hampton Court, martie 1541

Regele alunecă într-un fel de melancolie, stăruie să stea singur, închis departe de ceilalți, ca un câine bătrân, puturos şi muribund, iar încercările lui Katherine de a-l face să se deschidă spre ea sunt condamnate, căci nu e capabilă de interes susținut față de altă persoană în afară de ea însăşi mai mult de o jumătate de zi. S-a dus iarăşi în odaia lui, dar de data asta nici măcar n-a vrut s-o lase înăuntru, iar ea, în loc să se arate îngrijorată, a scuturat din capul ei frumos şi a declarat că, dacă el refuză s-o primească, nu-l va mai vizita.

A întârziat însă destul cât să-l întâlnească pe Thomas Culpepper, iar acesta a scos-o la plimbare în grădină. Am trimis-o pe Catherine Carey după ea cu un şal, împreună cu o altă domnişoară de companie bine-crescută, ca să le dea celor doi o spoială de decență, dar din felul în care regina îl ținea de braț, pălăvrăgea şi râdea, oricine îşi putea da seama că e fericită în tovărăşia lui şi că a uitat cu desăvârşire de bărbatul ei, care zace în tăcere, într-o odaie întunecoasă.

Ducele îmi aruncă la cină o privire stăruitoare şi tăioasă, dar nu spune nimic şi ştiu că aşteaptă de la mine să fac în aşa fel încât mica noastră cățea să fie servită şi să rămână grea. Un fiu l-ar scoate pe rege din melancolie şi i-ar asigura pe vecie familiei Howard coroana. De data asta trebuie s-o facem. Trebuie să reuşim. Nicio altă familie din lume nu a avut parte de două încercări pentru a pune mâna pe un asemenea premiu. Nu putem eşua de două ori.

În iritarea ei, Katherine cheamă muzicienii în odaia doamnelor şi dansează cu acestea şi cu oamenii din suita ei. Nu e prea multă veselie, aşa că două dintre fetele mai nebunatice, Joan şi Agnes, dau fuga în sala de mese şi invită câțiva curteni. Observând lucru ăsta, trimit îndată un paj după Thomas Culpepper, să văd dacă e destul de nesăbuit ca să vină. Este.

Cercetez fața reginei când Culpepper intră în odaie şi nu-mi scapă împurpurarea obrajilor şi iuțeala cu care se întoarce apoi şi-i spune ceva micuței Catherine Carey, care stă lângă ea. Se vede clar că e îndrăgostită nebuneşte de el şi, preț de o clipă, îmi aduc aminte că nu e doar un pion în partida noastră,

ci şi o fată, o fată tânără care se îndrăgosteşte pentru prima oară în viața ei. S-o văd pe micuța Kitty Howard descumpănită, bâlbâindu-se, roşind ca un boboc de trandafir şi gândindu-se la altcineva decât la ea însăşi e ca şi cum aş urmări transformarea unei fete în femeie. Ar fi foarte înduioşător, dacă ea n-ar fi regina Angliei şi o Howard cu o misiune de îndeplinit.

Thomas Culpepper intră în grupul de dansatori şi se aşază în aşa fel încât să-i fie partener reginei când se formează perechile. Ea priveşte în pământ, ca să-şi ascundă surâsul de plăcere şi să se prefacă pudică, dar când dansul îi aduce unul lângă altul şi-l ia de mână, ridică ochii spre el şi se privesc cu un dor nespus.

Mă uit în jur, însă nimeni nu pare să fi observat lucrul ăsta, fiindcă jumătate din doamnele reginei fac ochi dulci unui tânăr sau altuia. Îi arunc o privire scurtă lui lady Rutland şi ridic din sprâncene, iar ea încuviințează din cap, se apropie de regină şi-i vorbeşte încet la ureche. Katherine se încruntă ca un copil dezamăgit, apoi se întoarce spre muzicieni şi spune bosumflată:

— Acesta trebuie să fie ultimul dans.

Dar se răsuceşte şi întinde mâna, aproape fără voia ei, spre Thomas Culpepper.

Katherine, Hampton Court, martie 1541

Îl văd în fiecare zi şi în fiecare zi suntem tot mai îndrăzneţi unul cu altul. Regele tot n-a ieşit din odăile lui, iar cercul său de doctori şi spiţeri şi moşnegii care-l sfătuiesc nu vin practic niciodată în odăile mele, aşa că e ca şi cum am fi liberi în aceste zile, doar noi, tinerii, laolaltă. Curtea e tăcută, lipsită de dansuri şi de distracţii, căci suntem în post. Nu pot nici măcar să organizez dansuri particulare în odăile mele. N-avem voie să vânăm, nici să ne plimbăm cu barca pe fluviu, nici să jucăm jocuri, n-avem voie să facem nimic amuzant. Dar ne e îngăduit să ne preumblăm prin grădini sau pe malul apei după liturghie şi, când ies să iau aer, Thomas Culpepper merge alături de mine şi prefer să mă plimb cu el decât să dansez, îmbrăcată în cele mai bune veşminte, cu un prinţ.

— Vă e frig? mă întreabă.

Nici vorbă, sunt îngropată în blănuri de samur, dar ridic ochii spre el şi răspund:

— Puţin.

— Daţi-mi voie să vă încălzesc mâna!

Îmi ia mâna şi o aşază pe braţul lui, lipită de haină. Tânjesc să-i deschei haina şi să-mi strecor amândouă mâinile dedesubt. Pântecul lui ar fi neted şi tare, cred. Pieptul ar putea să-i fie acoperit cu peri fini. Nu ştiu, dar e încântător că nu ştiu! Îi cunosc cel puţin mirosul, acum îl pot recunoaşte. Are un miros cald, ca de lumânări de bună calitate. Mă face să ard toată.

— E mai bine acum? mă întreabă strângându-mi mâna lângă trupul lui.

— Mult mai bine.

Ne plimbăm pe malul apei şi un barcagiu trece şi ne strigă ceva. Fiind însoţită doar de câteva doamne şi curteni care merg în faţa şi-n spatele nostru, nimeni nu ştie că sunt regina.

— Aş vrea să fim pur şi simplu un băiat şi o fată care se plimbă împreună, îi spun.

— Vă doriţi să nu fiţi regină?

— Nu, îmi place să fiu regină şi fireşte că-l iubesc din toată inima pe Maiestatea Sa regele, dar dacă am fi doi tineri obişnuiţi, am putea merge la un han ca să luăm cina şi să

dansăm, iar asta ar fi plăcut.

— Dacă am fi doi tineri obişnuiți, v-aş duce la o casă specială pe care o ştiu.

— Da? De ce?

Aud chicotitul vrăjit din propriul meu glas, dar nu mă pot abține.

— Are o sală de mese intimă şi un bucătar foarte bun. V-aş oferi cea mai aleasă cină şi apoi v-aş curta.

Scot un icnet uşor, prefăcându-mă şocată.

— Domnule Culpepper!

— Nu m-aş opri până n-aş căpăta o sărutare, spune el fără nicio ruşine. Şi apoi aş merge mai departe.

— Bunica mea te-ar plesni peste cap de ți-ar țiui urechile, îl ameninț.

— Ar merita.

Zâmbeşte şi simt că inima îmi bate să-mi spargă pieptul. Îmi vine să râd tare, îmbătată de simpla bucurie de a-l avea lângă mine.

— Poate că ți-aş răspunde la sărutare, îi şoptesc.

— Sunt foarte sigur că ați face-o, replică el fără să-mi ia în seamă exclamația încântată. Nu mi s-a întâmplat de când mă ştiu să sărut o fată şi ea să nu-mi răspundă. Sunt foarte sigur că m-ați săruta şi cred că ați spune: „O, Thomas!”.

— Înseamnă că eşti într-adevăr foarte sigur pe dumneata, Thomas Culpepper.

— Spuneți-mi Thomas.

— Nu pot!

— Spuneți-mi Thomas când suntem singuri, ca acum.

— O, Thomas!

— Iată, ați spus-o şi nici măcar nu v-am sărutat încă.

— Nu trebuie să-mi vorbeşti despre sărutări când sunt şi alții în apropiere.

— Ştiu. N-aş îngădui niciodată să vă aflați în vreo primejdie. Vă voi păzi ca pe propria mea viață.

— Regele ştie totul! îl previn. Tot ce spunem, poate chiar tot ce gândim. Are spioni pretutindeni şi ştie ce se ascunde chiar şi-n inimile oamenilor.

— Iubirea mea e ascunsă adânc, spune el.

— Iubirea ta? repet, abia respirând.

— Iubirea mea, repetă la rândul lui.

Lady Rochford se apropie de mine şi îmi spune:

— Trebuie să intrăm. Va ploua.

Thomas Culpepper se întoarce îndată şi mă conduce înapoi la palat.

— Nu vreau să intru! mă împotrivesc cu încăpățânare.

— Intrați şi spuneți apoi că vreți să vă schimbați rochia, apoi strecurați-vă din odaia personală pe scara ce dă spre grădină, iar eu vă voi aştepta în prag, îmi şopteşte.

— Ultima oară când am convenit să ne întâlnim, n-ai venit.

El chicoteşte.

— Trebuie să mă iertați pentru asta, s-a întâmplat în urmă cu luni întregi. De data asta voi veni negreşit. Vreau să fac un lucru foarte special.

— Care?

— Vreau să văd dacă vă pot face să mai spuneți o dată „O, Thomas!”.

Anne, palatul Richmond, martie 1541

Ambasadorul Harst a venit să-mi aducă veşti de la curte. A băgat un tânăr ca servitor în odăile regelui şi băiatul spune că doctorii se îngrijesc de rege în fiecare zi şi se chinuie să-i țină rana deschisă, ca să i se poată scurge otrava din picior. Introduc bucăți mici de aur în rană, ca să nu se poată închide, şi, legând marginile cu ață, trag de carnea vie a bietului om de parcă ar fi un aluat de plăcintă.

— Trebuie să îndure chinuri cumplite, remarc.

Doctorul Harst încuviințează din cap.

— Şi e deznădăjduit, adaugă el. Îl macină teama că nu se va mai face bine niciodată. E încredințat că i-a sosit ceasul şi e bolnav de frică la gândul că-l va lăsa pe prințul Eduard fără un tutore sigur. Consiliul Coroanei se gândeşte că va trebui să stabilească o regență.

— În cine va avea încredere să-i fie tutore prințului cât e minor?

— N-are încredere în nimeni, iar familia prințului, Seymour, e duşmană declarată a familiei reginei, Howard. Fără îndoială, vor sfâşia țara între ele. Pacea Tudorilor se va sfârşi întocmai cum a început: cu un război între marile familii, care se vor lupta ca să câştige tronul regatului. Regele se teme şi pentru credința oamenilor. Familia Howard păzeşte neclintită vechea religie şi va repune țara sub aripa Romei, dar Cranmer are Biserica de partea lui şi va lupta pentru reformă.

Chibzuiesc, rozându-mi vârful degetului.

— Regele tot se mai teme că există un complot pentru a-l răsturna?

— Se vorbeşte despre o nouă răscoală în nord, în sprijinul vechii religii. Regele se teme că oamenii vor porni iarăşi la luptă, că răzmerița se va întinde, crede că pretutindeni papiştii cheamă norodul la revoltă împotriva lui.

— Nimic din toate acestea nu mă pune în primejdie, nu-i aşa? Regele nu se va întoarce împotriva mea, nu?

Trăsăturile chipului său obosit se lasă în jos într-o grimasă.

— S-ar putea s-o facă. Se teme şi de luterani.

— Dar toți ştiu că sunt membră practicantă a Bisericii regelui! protestez. Fac totul pentru a arăta că mă conformez

instrucțiunilor sale.

— Ați fost adusă în țară ca prințesă protestantă. Iar omul care v-a adus a plătit cu viața. Mă tem pentru Domnia Voastră.

— Ce pot să fac? îl întreb.

— Voi sta cu ochii pe rege. Câtă vreme e pornit împotriva papiştilor suntem în siguranță, dar dacă se întoarce împotriva reformatorilor, ar trebui să ne asigurăm că putem ajunge acasă la nevoie.

Tremur uşor, gândindu-mă la tirania nebunească a fratelui meu, față de tirania nebunească a acestui rege.

— Acolo nu am un cămin.

— S-ar putea să nu aveți un cămin nici aici.

— Regele mi-a promis siguranța.

— V-a promis şi tronul, replică ambasadorul ironic. Şi cine stă pe el acum?

— N-o invidiez.

Mă gândesc la soțul ei, cugetând mohorât la greşelile sale, obligat de rana lui supurândă să zacă la pat, numărându-şi duşmanii şi dând vina pe unul sau pe altul, în timp ce îl mistuie febra şi în sentimentul nedreptății pe care-l nutreşte se strecoară o doză tot mai mare de nebunie.

— Cred că nicio femeie din lume n-ar invidia-o, spune ambasadorul.

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

— Ce s-a întâmplat de fapt cu Anne Boleyn?

Copila-regină mă îngrozeşte cu această întrebare în timp ce ne întoarcem de la liturghie, într-o dimineaţă de aprilie. Regele a lipsit ca de obicei din loja regală şi de data asta ea nu s-a aplecat peste marginea lojii ca să-l vadă pe Culpepper. Ba chiar a închis ochii în timpul rugăciunilor, ca şi cum s-ar fi rugat, şi părea dusă pe gânduri. Iar acum, vine cu întrebarea asta.

— A fost acuzată de trădare, spun cu răceală. Fără îndoială ştiai lucrul ăsta.

— Da, dar de ce? Concret, de ce? Ce s-a întâmplat?

— Ar trebui s-o întrebi pe bunica ta sau pe duce.

— Nu eraţi acolo?

Nu eram acolo? N-am fost acolo în fiecare clipă agonizantă a întregii poveşti?

— Ba da, eram la curte.

— Nu vă aduceţi aminte?

Ca şi cum mi-ar fi fost gravat în piele cu cuţitul.

— Ba da, îmi aduc aminte. Însă nu-mi place să vorbesc despre asta. De ce vrei să afli trecutul? Acum nu mai înseamnă nimic.

— Doar nu e un secret, insistă ea. Nu există niciun motiv de ruşine, nu?

Înghit în sec, simţindu-mi gâtul uscat.

— Nu, niciunul. Dar a costat viaţa cumnatei şi a soţului meu şi reputaţia familiei.

— De ce l-au executat pe soţul Domniei Voastre?

— A fost acuzat de trădare împreună cu ea şi cu ceilalţi bărbaţi.

— Credeam că bărbaţii ceilalţi au fost acuzaţi de adulter.

— E acelaşi lucru, spun scurt. Dacă regina îşi ia un amant, asta înseamnă trădare faţă de rege. Înţelegi? Acum putem vorbi despre altceva?

— Atunci de ce l-au executat pe fratele ei, soţul Domniei Voastre?

Strâng din dinţi şi răspund mohorâtă:

— Au fost acuzaţi că erau amanţi. Acum înţelegi de ce nu

vreau să vorbesc despre asta? De ce nu vrea nimeni să vorbească despre asta? Putem să punem capăt discuției aici?

E atât de uluită încât nici măcar nu-mi remarcă tonul.

— Au acuzat-o că l-a luat drept amant pe fratele ei?! Cum au putut crede că a făcut aşa ceva? Cum au putut găsi dovezi pentru aşa ceva?!

— Prin spioni şi mincinoşi, spun cu amărăciune. Ia-o ca pe un avertisment. Nu te încrede în fetele alea proaste pe care le-ai adunat în jurul tău.

— Cine i-a acuzat? întreabă ea, încă nedumerită. Cine a putut depune o asemenea mărturie?

— Nu ştiu.

Îmi doresc cu disperare să scap de ea, de vânătoarea ei hotărâtă pe urma acestor adevăruri vechi.

— A trecut prea mult timp şi nu-mi aduc aminte, însă, chiar dacă mi-aş aminti, aş prefera să nu discut despre asta.

Mă îndepărtez de ea cu paşi mari, ignorând protocolul regal, fiindcă nu suport bănuiala care începe să-i încolțească pe chip.

— Cine ar putea să ştie? repetă ea.

Dar eu am dispărut.

Katherine, Hampton Court, aprilie 1541

Tot ce aflu mă linişteşte mult şi-mi doresc să mă fi gândit mai devreme să întreb. Am crezut întotdeauna că verişoara mea Anne a fost prinsă cu un iubit şi decapitată pentru asta. Acum descopăr că a fost mult mai complicat şi că ea s-a aflat în centrul unui complot trădător, care s-a petrecut prea demult ca să pot înțelege. Mă temeam că merg pe acelaşi drum ca şi ea şi că mă îndrept către aceeaşi destinație, mă temeam că i-am moştenit firea păcătoasă. Dar a ieşit la iveală că a existat un mare complot, cu care au avut, cumva legătură chiar şi lady Rochford şi soțul ei. Sunt aproape sigură că a fost ceva legat de religie, căci Anne era o sacramentariană înfocată, cred, pe când acum, oricine are un dram de minte păzeşte vechile obiceiuri. Aşadar, cred că, dacă sunt foarte abilă şi foarte discretă, pot cel puțin să fiu prietenă cu Thomas Culpepper, pot să-l văd adesea, pot să-l iau drept tovarăş şi consolator şi nimeni nu trebuie să ştie sau să creadă nimic despre asta. Câtă vreme el e slujitorul credincios al regelui, iar eu sunt o soție bună, nu se va întâmpla nimic rău.

Dând dovadă de o mare istețime, o chem pe verişoara mea Catherine Carey lângă mine şi o rog să-mi aleagă firele de mătase pentru brodat pe nuanțe, ca şi cum aş vrea să mă apuc de cusut. Dacă s-ar afla de mai mult timp la curte, şi-ar da seama imediat că e o stratagemă, căci nu m-am mai atins de ac de când am devenit regină, însă îşi aduce un taburet, se aşază la picioarele mele şi pune laolaltă firele de mătase roz, pe care le privim împreună.

— Ți-a povestit vreodată mama ta ce s-a întâmplat cu sora ei, regina Anne? o întreb încet.

Ridică privirea spre mine. Are ochi căprui, dar de o nuanță mai deschisă decât ai celor din neamul Boleyn.

— O, am fost de față, spune ea simplu.

— Ai fost de față! exclam. Eu n-am ştiut nimic despre asta!

Ea zâmbeşte.

— Vă aflați la țară, nu-i aşa? Suntem cam de aceeaşi vârstă. Dar eu mă aflam la curte. Mama îi era doamnă de companie surorii ei, Anne Boleyn, iar eu îi eram domnişoară de companie.

— Şi ce s-a întâmplat? zic simţind că mă sufoc de curiozitate. Lady Rochford nu-mi spune niciodată nimic! Şi se supără îngrozitor când îi pun vreo întrebare.

— E o întâmplare cumplită şi nu merită povestită.

— O, nu începe şi tu! Trebuie să aflu, Catherine! Doar e şi mătuşa mea. Am dreptul să ştiu.

— Vă voi spune. Dar să nu vă aşteptaţi la o poveste veselă. Regina a fost acuzată de adulter cu propriul ei frate, unchiul meu.

Catherine vorbeşte calm, de parcă ar fi o întâmplare banală.

— Şi cu alţi bărbaţi. A fost găsită vinovată, unchiul meu a fost găsit şi el vinovat, iar ceilalţi bărbaţi de asemenea. Regina şi fratele ei George au fost condamnaţi amândoi la moarte. Am însoţit-o în Turn. Am slujit-o cât a stat în Turn. Mă aflam lângă ea când au venit s-o ia şi când s-a îndreptat spre moarte.

Mă uit la fata aceasta, care e verişoara mea, e de-o vârstă cu mine, e rudă de sânge cu mine, şi şoptesc:

— Ai fost în Turn?

Ea încuviinţează din cap.

— Imediat ce s-a sfârşit totul, tatăl meu vitreg a venit şi m-a luat de acolo. Mama a jurat că nu ne vom mai întoarce niciodată la curte.

Zâmbeşte şi ridică din umeri, apoi adaugă voioasă:

— Dar iată-mă. Cum spune tatăl meu vitreg: unde altundeva poate să se ducă o fată?

— Ai fost în Turn?

Nu pot scăpa de gândul ăsta.

— I-am auzit cum construiau eşafodul, spune ea cu seriozitate. M-am rugat împreună cu ea. Am văzut-o ieşind din odaie pentru ultima oară. A fost cumplit. Cu adevărat cumplit. Nu-mi place să-mi aduc aminte nici acum, după atâta vreme. (Întoarce faţa într-o parte şi închide o clipă ochii.) A fost cumplit, repetă ea. E cumplit să mori astfel.

— S-a făcut vinovată de trădare! şoptesc.

— Tribunalul regelui a găsit-o vinovată de trădare, mă corectează ea, dar eu nu prea văd diferenţa.

— Aşadar, era vinovată.

Ea mă priveşte din nou.

— Ei bine, oricum, s-a întâmplat demult şi, indiferent dacă era vinovată sau nu, a fost executată la porunca regelui şi a

murit cu credința ei, iar acum e moartă.

— Înseamnă că trebuie să fi fost vinovată de trădare. Regele n-ar executa o femeie nevinovată.

Pleacă îndată capul ca să-şi ascundă fața.

— Aşa cum spuneți, regele nu poate să greşească.

— Crezi că era nevinovată? şoptesc.

— Ştiu că nu era vrăjitoare, ştiu că n-a fost vinovată de trădare. Sunt încredințată că nu s-a făcut vinovată de adulter cu toți acei bărbați, spune ea cu tărie. Dar nu-l contrazic pe rege. Alteța Sa ştie cel mai bine.

— I-a fost foarte frică? întreb în şoaptă.

— Da.

Pare să nu mai fie nimic de adăugat. Lady Rochford intră în odaie şi ne vede împreună, cu capetele apropiate. Întreabă supărată:

— Ce faci, Catherine?

Ea ridică privirea.

— Aleg mătasea de brodat pentru Alteța Sa.

Lady Rochford mă măsoară îndelung, cu o privire iscoditoare. Ştie că nu există şanse să mă apuc de cusut dacă nu mă priveşte nimeni.

— Pune firele în cutie cu grijă după ce termini, spune ea şi pleacă.

— Dar ea n-a fost acuzată, şoptesc făcând semn spre uşa pe care tocmai a ieşit lady Rochford. Şi nici mama ta. Doar George.

Catherine se apucă să adune firele de mătase.

— Mama era proaspăt sosită la curte şi o veche favorită a regelui. Lady Rochford nu a fost acuzată fiindcă a depus mărturie împotriva soțului ei şi a reginei. N-aveau cum s-o acuze, era martorul lor principal.

— Ce?!

Sunt atât de uluită încât exclamația îmi scapă de pe buze ca un țipăt uşor şi Catherine aruncă o privire spre uşa din spatele nostru, ca şi cum s-ar teme că ne-a auzit cineva.

— Şi-a trădat propriul soț şi propria cumnată?!

Ea încuviințează din cap şi repetă:

— S-a întâmplat demult. Mama spune că nu ajută la nimic să te gândeşti la întâmplări şi la greşeli vechi.

— Cum a putut?! îngaim, bâlbâindu-mă din cauza şocului.

Cum a putut să facă aşa ceva? Să-şi trimită soțul la moarte? Să-l acuze de… acel lucru?! Cum poate unchiul să aibă atâta încredere în lady Rochford? Când şi-a trădat propriul soț şi pe regină?

Verişoara mea Catherine se ridică de pe podea, pune firele de mătase în cutie, aşa cum i s-a cerut, şi remarcă:

— Mama mi-a poruncit să nu mă încred în nimeni de la curte, mai ales în lady Rochford.

Toate astea îmi dau de gândit. Nu pot să-mi imaginez cum era pe-atunci, cu atâta timp în urmă. Nu pot să-mi imaginez cum arăta regele când era tânăr, un bărbat tânăr şi sănătos, poate la fel de chipeş şi de atrăgător cum e acum Thomas Culpepper. Şi cum era viața la curte pentru regina Anne, verişoara mea, admirată întocmai cum sunt eu acum, înconjurată de curteni întocmai cum sunt eu acum, încrezându-se în Jane Boleyn exact cum fac eu acum.

Nu reuşesc să-mi dau seama ce înseamnă asta. Nu reuşesc să-mi dau seama ce înseamnă pentru mine. După cum spunea Catherine, s-a întâmplat demult şi toți s-au schimbat între timp. Nu mă pot lăsa bântuită de aceste întâmplări vechi şi triste. Anne Boleyn a fost o taină ruşinoasă a familiei noastre atâta vreme, încât nu mai contează dacă a fost nevinovată sau nu, din moment ce până la urmă a murit ca trădătoare. De bună seamă că pentru mine nu are nicio importanță, nu? Asta nu înseamnă că trebuie să-i calc pe urme sau că există o moştenire Boleyn care duce pe eşafod şi care mi-a fost lăsată şi mie. Asta nu schimbă cu nimic situația. Asta nu înseamnă că am de învățat o lecție de la ea.

Eu sunt acum regina şi-mi voi trăi viața aşa cum voi dori. Va trebui să mă descurc cât de bine voi putea cu un rege care nu mi-e câtuşi de puțin soț. N-a mai ieşit aproape deloc din odăile sale de o lună şi nu mă lasă să intru nici chiar atunci când merg la uşa lui să-l vizitez. Fiindcă nu mă vede deloc, nu e niciodată mulțumit de mine şi n-am mai primit nimic de la el de luni întregi, nici măcar un flecuşteț. Se poartă atât de grosolan şi de egoist, încât cred că i-ar fi învățătură de minte dacă m-aş îndrăgosti de alt bărbat.

Nu voi face asta şi nici nu-mi voi lua un amant, pentru nimic în lume. Dar ar fi fără îndoială vina lui dacă aş face-o. Lasă mult de dorit ca soț şi e minunat că toți vor să ştie dacă

sunt sănătoasă şi dacă există vreun semn că vom avea un moştenitor, dar dacă el nu mă primeşte în odăile sale, cum să rămân grea?!

Sunt hotărâtă ca astă-seară să fiu o soție bună şi să încerc din nou, aşa că mi-am trimis pajul cu rugămintea de-a mi se îngădui să iau cina cu regele, în odaia lui. Thomas Culpepper trimite un mesaj de răspuns în care mă înştiințează că regele se simte puțin mai bine astăzi şi e mai vesel. S-a ridicat din pat şi a stat la fereastră ca să audă păsările din grădină. Thomas vine personal în odăile mele ca să-mi spună că regele, privind de la fereastră, m-a văzut jucându-mă în grădină cu cățelul meu şi a zâmbit.

— Într-adevăr?

Purtam una din rochiile noi, de un trandafiriu foarte deschis, ca să sărbătoresc încheierea postului – în sfârşit! –, şi aveam la gât perlele primite de Crăciun. Sinceră să fiu, cred că eram foarte fermecătoare pe când mă jucam în grădină. Dacă aş fi ştiut că mă priveşte!

— Tu m-ai văzut?

Pleacă repede capul, având aerul că nu îndrăzneşte să mărturisească.

— Dacă aş fi fost eu regele, aş fi uitat de orice durere şi aş fi coborât scările în fugă ca să fiu cu voi. Dacă aş fi soțul Înălțimii Voastre, nu cred că v-aş lăsa singură o clipă.

Două dintre domnişoarele mele de companie intră în odaie şi se uită curioase la noi. Ştiu că stăm față-n față, de parcă ar urma să ne sărutăm. Spun răspicat:

— Spuneți-i Maiestății Sale că voi cina cu el astă-seară, dacă-mi îngăduie, şi voi face tot ce-mi stă în puteri ca să-l înveselesc.

Thomas se înclină şi iese.

— Să-l înveseleşti? comentează Agnes. Cum? Îi faci încă o clismă?!

Toate domnişoarele de companie izbucnesc în râs, de parcă remarca ei ar fi extrem de spirituală.

— Voi încerca să-l înveselesc dacă nu e hotărât să fie nefericit, răspund. Şi aveți grijă cum vă purtați.

Nimeni nu poate spune că nu-mi îndeplinesc toate îndatoririle de soție, chiar dacă el se poartă dezagreabil. Iar diseară cel puțin îl voi vedea pe Thomas, care mă va conduce

în odăile regelui şi pe urmă mă va însoţi înapoi, aşa că vom petrece câteva clipe împreună. Dacă vom ajunge într-un loc unde să nu fim văzuţi, mă va săruta, ştiu că o va face şi, numai gândindu-mă la asta, mă topesc ca zahărul în cratiţă.

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

— Foarte bine, îmi spune unchiul Howard. Rana regelui merge la fel de rău, dar cel puțin vorbeşte iarăşi cu regina. A fost în patul ei?

— Aseară. A fost silită să joace rolul bărbatului, să se suie călare pe el şi să-l muncească, deşi nu-i place deloc lucrul ăsta.

— Nu contează, atât timp cât treaba e dusă la bun sfârşit. Lui îi place?

— Fireşte. Cărui bărbat nu-i place?

Ducele încuviințează cu un zâmbet mohorât.

— Ea a jucat la perfecție rolul pe care i l-ai dat? L-a convins că, atunci când se retrage de la curte, lipsa lui îi frânge inima şi că se teme mereu că se va întoarce la femeia din Cleves?

— Cred că da.

Unchiul râde scurt.

— Jane, draga mea Jane, ce duce minunat ai fi fost! Ar fi trebuit să fii conducătorul casei noastre, ca femeie te iroseşti. Constrângerile impuse unei femei îți deformează şi-ți zdrobesc talentele. Dacă ai fi avut un regat de apărat, ai fi fost un bărbat de seamă.

Nu pot să nu zâmbesc. Când capul familiei mele îmi spune că ar fi trebuit să fiu duce, întocmai ca el, asta înseamnă că am străbătut cale lungă de la dizgrație.

— Am o solicitare, spun profitând de faptul că sunt privită cu atâta bunăvoință.

— A, da? Aproape c-aş spune „orice”.

— Ştiu că nu-mi puteți da un ducat, încep.

— Eşti lady Rochford, îmi aminteşte el. Bătălia noastră pentru păstrarea titlului tău a fost încununată de succes, ai această parte din moştenirea Boleyn, indiferent ce altceva ai pierdut.

Mă abțin să remarc că titlul nu înseamnă mult, din moment ce reşedința care îmi poartă numele e ocupată de sora soțului meu şi de plozii ei, nu de mine.

— Mă gândeam că aş putea încerca să obțin un alt titlu, sugerez.

— Ce titlu?

— Mă gândeam că m-aş putea recăsători, îl lămuresc, devenind de-acum îndrăzneață. Nu ca să părăsesc familia, ci ca să fac o alianță între noi şi altă casă importantă. Pentru a spori măreția şi legăturile familiei, pentru a-mi mări propria avere şi a obține un titlu mai înalt. (Mă opresc o clipă.) Pentru noi, milord. Pentru ascensiunea noastră, a tuturor. Vă place să le găsiți femeilor din familie situații care să le avantajeze, iar eu aş dori să mă recăsătoresc.

Ducele se întoarce spre fereastră, ca să nu-i pot vedea chipul. Tace vreme îndelungată, iar când se întoarce, nu e nimic de văzut: expresia feței sale seamănă cu o pictură, e absolut neclintită şi nu dezvăluie nimic.

— Te-ai gândit la un bărbat? întreabă el. Un favorit?

Clatin din cap şi spun cu iscusință:

— Nici n-aş visa! N-am făcut decât să vă prezint sugestia, ca să vă puteți gândi ce alianță ne-ar conveni: nouă, familiei Howard.

— Şi ce rang ți-ar plăcea? întreabă mieros.

— Mi-ar plăcea să fiu ducesă, răspund cu sinceritate. Mi-ar plăcea să port hermină şi să mi se spună Înălțimea Voastră. Mi-ar plăcea să am pământuri care să-mi aparțină de drept, nu să le dețină soțul meu pentru mine.

— Şi de ce ne-am gândi noi la o astfel de mare alianță pentru dumneata? mă întreabă, ca şi cum ar cunoaşte deja răspunsul.

— Pentru că voi fi rudă cu următorul rege al Angliei, răspund în şoaptă.

— Într-un fel sau altul? întreabă, gândindu-se la regele bolnav, întins pe spate, şi la fetişcana noastră micuță care trudeşte deasupra lui mai abitir ca oricând.

— Într-un fel sau altul, răspund gândindu-mă la tânărul Culpepper, care-şi croieşte încet drum spre patul reginei, crezând că-şi urmează glasul inimii şi neavând habar că urmează de fapt planul nostru.

— Mă voi gândi la asta, spune ducele.

— Mi-ar plăcea să mă recăsătoresc, îi repet. Mi-ar plăcea să am un bărbat în patul meu.

— Simți dorință? mă întreabă, aproape surprins să afle că nu sunt un soi de şarpe cu sânge rece.

— Ca orice femeie. Mi-ar plăcea să am un soț şi mi-ar plăcea

să mai am un copil.

— Dar, spre deosebire de majoritatea femeilor, l-ai dori pe acel soț numai dacă ar fi duce, replică el zâmbind uşor. Şi probabil bogat.

Zâmbesc la rândul meu.

— Păi da, milord. Doar nu sunt proastă să mă mărit din dragoste, precum unii pe care-i cunoaştem.

Anne, palatul Richmond, aprilie 1541

Calculul şi, ca să fiu sinceră, un dram de vanitate m-au făcut să merg la curte de Crăciun, dar cred că prezența mea acolo a fost un lucru înțelept, căci i-a amintit regelui că sunt noua lui soră. Însă frica m-a alungat repede acasă, la Richmond. Frica stăruie multă vreme după ce festivitățile şi darurile sunt date uitării. Regele a fost voios de Crăciun, dar s-a aflat într-o dispoziție întunecată în timpul postului şi am fost bucuroasă că m-am întors aici şi fericită să mă ştiu uitată de curte. Am hotărât să nu merg la curte de Paşte. Nu-i voi însoți nici în procesiunea de vară. Mă tem de rege, văd în el deopotrivă tirania fratelui meu şi nebunia tatălui meu. Mă uit la ochii lui sfredelitori şi bănuitori şi îmi spun că am mai văzut asta. Nu e omul lângă care să te afli în siguranță şi cred că restul curții va ajunge curând să-şi dea seama că flăcăiandrul lor chipeş s-a transformat într-un bărbat puternic, iar acum acest bărbat ajunge treptat să nu mai poată fi controlat.

Regele tună şi fulgeră împotriva reformatorilor, a protestanților şi a luteranilor, iar conştiința şi sentimentul siguranței mă încurajează acum să frecventez vechea biserică şi să urmez vechile obiceiuri. Credința prințesei Maria e un exemplu pentru mine, dar chiar şi fără ea aş îngenunchea în fața sfintelor taine şi aş crede că vinul e sânge, iar anafura, carne. E prea primejdios să crezi altceva în Anglia lui Henric, nici măcar gândurile nu mai sunt în siguranță.

De ce trebuie el, care şi-a satisfăcut propriile dorințe prin puterea şi prosperitatea de care se bucura, să privească în jur ca un animal sălbatic, în căutarea celor pe care-i poate amenința? Dacă n-ar fi rege, toată lumea ar spune că un om care-şi ia nevastă tânără şi, la câteva luni după nuntă, vânează martiri ca să-i ardă pe rug e fără îndoială nebun. Un om care alege tocmai ziua nunții sale ca să-şi execute cel mai bun prieten şi sfetnic. Regele e un om nebun şi periculos şi toți ajung treptat să-şi dea seama de asta.

Şi-a băgat în cap că reformatorii şi protestanții pun la cale un complot pentru a-l răsturna. Ducele de Norfolk şi arhiepiscopul Gardiner sunt hotărâți să păstreze Biserica aşa cum este acum, despuiată de avuțiile sale, dar practic catolică.

Vor ca reforma să încremenească în punctul unde se află în prezent. Micuța Kitty nu poate face nimic ca să-i contrazică, fiindcă nu ştie nimic. Sinceră să fiu, mă îndoiesc că ştie măcar ce rugăciuni sunt scrise în cartea ei. Urmând de sugestiile lor, regele le-a poruncit episcopilor şi chiar preoților de parohie să vâneze în toate bisericile din Anglia bărbații şi femeile care nu arată respectul cuvenit la ridicarea ostiei, să-i acuze de erezie şi să-i trimită pe rug.

Piața măcelarilor din Smithfield a devenit un loc de suferință nu doar pentru dobitoace, ci şi pentru oameni, căci s-a transformat într-un mare centru de ardere pe rug a martirilor, şi există o prăvălie cu grămezi de nuiele şi pari rezervați bărbaților şi femeilor pe care clericii lui Henric îi pot găsi ca să-i ofere satisfacție. Încă nu se cheamă Inchiziție, dar este o Inchiziție. Oamenii tineri, cei ignoranți, cei proşti şi cei, foarte puțini, cu convingeri înflăcărate sunt interogați iar şi iar cu privire la unele chestiuni teologice minore, până când, înspăimântați şi confuzi, ajung să se contrazică singuri, iar atunci sunt declarați vinovați şi regele, care ar trebui să fie părintele norodului său, pune să fie târâți la rug şi arşi de vii.

Lumea mai vorbeşte încă despre Robert Barnes şi povesteşte că acesta l-a întrebat chiar pe comisarul care îl lega de stâlpul rugului care e motivul pentru care va muri. Comisarul n-a ştiut şi n-a putut să numească delictul săvârşit de el. Nici mulțimea care privea. Nici Barnes însuşi nu ştia când a fost aprins focul la picioarele sale. Nu făcuse nimic care să încalce legea, nu spusese nimic împotriva Bisericii. Nu era vinovat de nicio crimă. Cum se poate întâmpla aşa ceva? Cum se poate ca un rege care a fost cândva cel mai chipeş prinț din toată creştinătatea, Apărătorul Credinței, lumina norodului său, să devină un astfel de – să îndrăznesc a spune? – un astfel de monstru?

Asta mă face să tremur ca şi când mi-ar fi frig, chiar şi aici, în odaia mea personală bine încălzită de la Richmond. De ce a devenit regele atât de răzbunător tocmai când e fericit? Cum poate fi atât de crud față de poporul său? De ce sunt furiile lui subite atât de capricioase? Cum de îndrăzneşte cineva să trăiască la curte?

Jane Boleyn, Hampton Court, aprilie 1541

Avem candidatul la favorurile reginei şi n-am făcut aproape nimic ca să le grăbesc apropierea. Fără alte îndemnuri decât dorințele ei de fată, s-a îndrăgostit până peste cap de Thomas Culpepper, iar el, după câte văd, de ea. Pe rege îl doare mai puțin piciorul şi a ieşit de la Paşte din odăile personale, iar curtea a revenit la normal. Dar tot există numeroase prilejuri ca tânăra pereche să se întâlnească, ba mai mult, regele îi îndeamnă să fie împreună, spunându-i lui Culpepper să danseze cu regina sau dându-i ei sfaturi la jocurile de noroc când Culpepper face cărțile. Regele îl iubeşte pe Culpepper ca valet favorit al odăii de culcare şi-l ia cu el peste tot, încântat de farmecul, de spiritul şi de frumusețea lui. Ori de câte ori o vizitează pe regină, Culpepper se află mereu în suita lui şi regelui îi place să-i vadă pe cei doi tineri împreună. Dacă nu l-ar orbi monstruoasa lui vanitate, ar vedea că-i aruncă unul în brațele celuilalt, dar aşa socoteşte că formează toți trei un trio vesel şi jură că Thomas Culpepper îi aduce aminte de propria tinerețe.

Fata-regină şi băiatul-curtean joacă împreună perechi, iar regele supraveghează cărțile amândurora ca un tată indulgent cu doi copii frumoşi, când ducele de Norfolk dă ocol încăperii ca să stea de vorbă cu mine.

— Regele s-a întors în odăile ei? Se culcă cu el aşa cum ar trebui?

— Da, răspund abia mişcându-mi buzele, cu fața întoarsă spre frumoasa pereche şi spre bătrânul care-i priveşte pe amândoi afectuos. Dar cu ce rezultat, nu ştie nimeni.

Ducele încuviințează din cap.

— Şi Culpepper e dispus s-o servească?

Zâmbesc şi ridic ochii spre el.

— După cum vedeți, Katherine îl doreşte, iar el jinduieşte la ea.

— Aşa mă gândeam şi eu, aprobă ducele. Tânărul Culpepper e un mare favorit al regelui, ceea ce ne avantajează, regelui îi place s-o vadă dansând cu preferații lui. Şi e un nemernic lipsit de conştiință, ceea ce ne avantajează de asemenea. Crezi că e destul de nesăbuit încât să rişte?

Mă opresc o clipă ca să admir felul în care complotează ducele, cu ochii aţintiţi la victima lui şi cu un aer atât de nepăsător încât oricine ar crede că vorbeşte despre vreme.

— Cred că e îndrăgostit de Katherine şi că acum şi-ar risca viaţa pentru ea.

— Drăguţ, spune el cu acreală. Va trebui să-l supraveghem. Are o fire aprigă. Parcă a fost un incident. N-a violat-o pe nevasta unui paznic de vânătoare?

Clatin din cap şi-mi feresc faţa de privirea lui.

— N-am auzit.

Îmi oferă braţul şi pornim împreună agale de-a lungul galeriei.

— A violat-o şi l-a omorât pe bărbatul ei când omul a încercat s-o apere. Regele l-a iertat pentru ambele fapte.

Sunt prea bătrână pentru ca asta să mă şocheze. Mă mulţumesc să spun sec:

— E într-adevăr un favorit. Ce altceva i-ar mai putea ierta regele?

— Dar de ce-l place Katherine mai mult decât pe toţi ceilalţi? N-are absolut nicio calitate, decât că e tânăr, arătos şi arogant.

Vorbele lui mă fac să râd.

— Pentru o fată măritată cu un bărbat destul de bătrân ca să-i fie bunic, probabil că e de-ajuns.

— Ei bine, poate să-l aibă dacă vrea şi e posibil să mai găsesc încă un tânăr pe care să i-l scoţi în cale. Am pus ochii pe un fost favorit de-al ei, proaspăt întors din Irlanda şi încă îndrăgostit de ea. Poţi s-o încurajezi, eventual în timp ce ne aflăm în procesiunea de vară? Atunci va fi mai puţin ţinută sub observaţie şi, dacă ar rămâne grea vara asta, ar putea fi încoronată înainte de Crăciun. M-aş simţi mai în siguranţă dacă ar avea coroana pe cap şi un copil în pântece, mai ales dacă regele se îmbolnăveşte din nou. Doctorul lui spune că e încuiat rău de tot la burtă.

— Pot să-i ajut pe cei doi. Pot să le înlesnesc întâlnirile. Dar mai mult de-atât nu-mi stă în putere.

Ducele zâmbeşte.

— Culpepper e aşa de ticălos, iar ea aşa de uşuratică încât mă îndoiesc că trebuie să faci mai mult de-atât, draga mea lady Rochford.

Se poartă cu atâta căldură şi e atât de încrezător, încât îndrăznesc să-mi las mâna pe brațul lui când dă să se întoarcă spre cercul intim.

— Şi treburile mele? îi amintesc.

Surâsul nu-i piere nicio clipă.

— A, speranțele tale de măritiş! Am pe cineva în vedere, îți voi spune mai târziu.

— Pe cine? îl întreb.

E o neghiobie, dar descopăr că mi-am ținut o clipă respirația, ca o copilă. Dacă m-aş căsători curând, n-ar fi imposibil să mai am un copil. Dacă m-aş căsători cu un bărbat important, aş putea să pun temeliile unei familii mărețe, să construiesc o casă impozantă, să strâng o avere pe care s-o las moştenitorilor mei. Aş putea să fac lucruri mai mari decât au reuşit cei din familia Boleyn. Aş putea să las în urmă o avere, iar ruşinea şi durerea primei mele căsnicii ar fi uitate datorită strălucirii celei de-a doua.

— Va trebui să ai răbdare, îmi răspunde. Hai mai întâi să rezolvăm problema asta cu Katherine.

Katherine, Hampton Court, aprilie 1541

E primăvară. N-am mai remarcat niciodată atât de mult un anotimp, dar anul acesta soarele e atât de strălucitor şi păsările cântă atât de tare, încât mă trezesc în zori şi stau întinsă în pat, cu pielea moale ca mătasea, buzele umede şi inima bubuind de dorință. Îmi vine să râd fără motiv şi să le ofer daruri doamnelor mele ca să le fac fericite. Îmi vine să râd, să alerg pe aleile lungi din grădină şi să fac piruete când ajung la capăt, să mă trântesc pe iarbă şi să simt mireasma suavă a primulelor. Îmi vine să călăresc toată ziua, să dansez toată noaptea şi să pierd averea regelui la jocurile de noroc. Am o poftă de mâncare uriaşă, gust din toate felurile care sunt aduse la masa regală şi apoi le trimit pe cele mai bune, chiar cele mai bune, la o masă sau alta, dar niciodată, niciodată la a lui.

Am o taină şi e o taină atât de mare încât în unele zile îmi spun că n-am să mai pot respira din pricina felului în care îmi arde limba, dornică să fie împărtăşită. În alte zile e ca o gâdilătură care mă face să-mi vină să râd. În fiecare zi şi în fiecare noapte e ca pulsul cald, insistent al dorinței.

O cunoaşte doar un singur om. În timpul liturghiei, când trag cu ochiul peste marginea lojii şi-l zăresc jos, el mă priveşte. Întoarce capul încet, foarte încet, ca şi cum ar simți că mă uit la el, ridică privirea, îmi zâmbeşte cu acel zâmbet care porneşte de la ochii albaştri şi apoi ajunge la gura numai bună de sărutat şi pe urmă îmi face cu ochiul foarte iute şi nespus de obraznic. Pentru că el îmi ştie taina.

Când călărim la vânătoare, calul lui se apropie de al meu şi mâna lui goală îmi atinge mănuşa, iar atingerea aceea aproape că mă arde. În clipele acelea nici măcar nu îndrăznesc să-l privesc, iar el nu-şi îngăduie nimic mai mult decât atingerea nespus de blândă, prin care-mi spune că îmi ştie taina, da, îmi ştie taina.

Când dansăm, iar paşii ne aduc laolaltă şi ne ținem de mâini, aşa cum cer regulile dansului, ne privim țintă în timp ce ne rotim, apoi plecăm ochii sau ne uităm în altă parte sau ne prefacem indiferenți. Pentru că nu îndrăznim să ne apropiem prea tare, nu îndrăznesc să-mi plec fața spre a lui, nu

îndrăznesc să-i privesc ochii, gura caldă şi surâsul ispititor.

Când îmi sărută mâna înainte de-a ieşi din odăile mele, nu-mi atinge degetele cu buzele, ci doar respiră deasupra lor. E cea mai extraordinară senzaţie, cel mai copleşitor simţământ. Nu simt decât căldura răsuflării sale. Probabil că, în strânsoarea-i blândă, simte cum îmi freamătă degetele ca o pajişte mătăsoasă sub adierea vântului, la atingerea aceea nespus de uşoară.

Care e taina ce mă trezeşte în zori şi mă face să tremur ca un iepure până la căderea nopţii, când îmi freamătă degetele sub căldura răsuflării sale? E o taină atât de mare încât nu pot s-o rostesc nici măcar pentru mine. E o taină. E o taină. O strâng la piept în bezna nopţii, când regele Henric adoarme în sfârşit şi reuşesc să găsesc un crâmpei de pat care nu e încins de trupul lui imens şi nici nu duhneşte din pricina rănii sale, atunci alcătuiesc cuvintele în minte, dar nu le şoptesc nici măcar pentru mine: „Am o taină”.

Trag perna aproape, îmi dau la o parte o şuviţă de păr căzută pe faţă, îmi alint obrazul de pernă, sunt gata să adorm, închid ochii: „Am o taină”.

Anne, palatul Richmond, mai 1541

Doctorul Harst, ambasadorul meu, mi-a adus cea mai şocantă, cea mai tristă veste din câte cred că voi auzi vreodată. În timp ce-mi vorbea, simplele cuvinte m-au făcut să încep să tremur. Cum a putut regele să facă una ca asta? Cum ar putea orice om să facă una ca asta? Regele a executat-o pe Margaret Pole, contesa de Salisbury. Regele a poruncit moartea unei femei nevinovate, de aproape şaptezeci de ani, fără absolut niciun motiv. Sau, cel mult, dacă a avut un motiv, a fost cel care guvernează mare parte din faptele lui: simpla duşmănie descreierată.

Dumnezeule mare, devine un om înspăimântător! Aici, la mica mea curte de la Richmond, îmi strâng bine pelerina în jurul trupului şi le spun doamnelor mele că nu e nevoie să mă însoțească şi că ies cu ambasadorul să ne plimbăm prin grădină. Trebuie să mă asigur că nimeni nu-mi vede frica întipărită pe chip. Acum ştiu cu certitudine cât de norocoasă am fost să scap atât de uşor, să scap atât de convenabil. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că, în mila sa, a făcut să fiu cruțată. Aveam toate motivele să mă tem de rege ca de un criminal nebun. M-au prevenit toți şi, cu toate că mă temeam, n-am ştiut cât de sălbatic poate fi regele. Bestialitatea aceasta, răutatea aceasta nebunească față de o femeie îndeajuns de bătrână ca să-i fie mamă, pupila bunicii lui, prietena iubită a soției lui, naşa propriei lui fiice, o femeie sfântă, care nu s-a făcut vinovată de niciun delict, îmi dovedesc o dată pentru totdeauna că e un om nespus de primejdios.

A pus ca o femeie în vârstă de aproape şaptezeci de ani să fie târâtă din pat şi decapitată, iar asta fără niciun motiv! Absolut niciun motiv, în afară de-a frânge inima fiului ei, a familiei ei şi a celor care-i iubesc. Regele e un monstru, chiar dacă-i zâmbeşte atât de dulce micuței sale soții, chiar dacă acum e atât de bun şi de generos cu mine. Nu trebuie să uit: Henric al Angliei e un monstru şi un tiran şi nimeni nu e în siguranță în regatul lui. În țara pe al cărei tron se află un astfel de om nu poate exista siguranță. Trebuie să fie nebun dacă se poartă aşa. Altă explicație nu are cum să existe. Trebuie să fie nebun, iar eu trăiesc într-o țară condusă de un rege nebun şi

siguranța mea depinde de bunăvoința lui.

Doctorul Harst lungeşte pasul ca să nu rămână în urmă, fiindcă merg de parcă aş putea să scap din acest regat fugind pe jos.

— Sunteți tulburată.

— Cine n-ar fi?

Mă uit în jur. Vorbim în germană şi nu putem fi înțeleşi, iar pajul meu a rămas în urmă.

— De ce s-o execute regele pe lady Pole acum? A ținut-o ani de zile închisă în Turn. N-ar fi avut cum să comploteze împotriva lui! N-a văzut pe nimeni în afară de temnicerii ei, ani la rând. Regele i-a ucis deja jumătate din familie, iar pe restul i-a închis în Turn!

— Nu s-a gândit că ea ar complota, spune încet ambasadorul. Dar noua răscoală din nord urmăreşte să readucă vechea religie, oamenii cer ca familia Pole să urce iarăşi pe tron. Cei din familie sunt papişti credincioşi şi foarte iubiți, se trag din nord, ei sunt familia regală de York, Plantageneții. Respectă vechea credință. Regele nu îngăduie niciun rival. Nici măcar unul nevinovat.

Mă cutremur.

— Atunci de ce nu porneşte împotriva nordului? întreb. Ar putea să trimită o oştire să-i înfrângă pe rebeli. De ce să decapiteze o doamnă bătrână la Londra din pricina răscoalei lor?

— Se vorbeşte că o ura încă de când a luat partea reginei Caterina de Aragon împotriva lui, spune cu glas scăzut doctorul Harst. Când era tânăr o admira şi o respecta, iar ea a fost ultima prințesă din neamul Plantageneților, având mai mult sânge regesc decât are el însuşi. Dar când a repudiat-o pe regină, lady Pole i-a luat partea şi s-a declarat loială acesteia.

— Asta a fost cu ani în urmă.

— El nu-şi uită duşmanii.

— De ce nu se luptă cu rebelii, ca înainte?

Ambasadorul coboară şi mai mult glasul.

— Se zvoneşte că se teme. Aşa cum s-a temut şi înainte. Nu s-a luptat cu ei niciodată, data trecută l-a trimis împotriva lor pe duce, pe Thomas Howard. Nu va merge el însuşi la luptă.

Iuțesc pasul. Ambasadorul se ține cu greu după mine, iar pajul meu rămâne şi mai mult în urmă.

— Nu voi fi niciodată cu adevărat în siguranță, spun ca pentru mine. Nu atâta timp cât regele trăieşte.

El încuviințează din cap şi replică scurt:

— Nu vă puteți încrede în cuvântul lui. Iar dacă-i aduceți vreo ofensă, nu va uita lucrul ăsta niciodată.

— Crezi că toate astea – arăt cu mâna spre parcul frumos, spre fluviu şi spre minunatul palat, toate astea sunt doar o mită? Ceva care să-mi închidă gura şi să-i închidă gura şi fratelui meu în timp ce regele zămisleşte un fiu cu Katherine? Iar după ce ea va naşte şi o va încorona regină, ştiind că lucrul acesta a fost înfăptuit, mă va aresta pentru trădare sau erezie sau mai ştiu eu ce ofensă va hotărî să născocească şi mă va omorî şi pe mine?

Ambasadorul se face pământiu de frică la auzul cuvintelor mele.

— Dumnezeu ştie! Mă rog să nu se întâmple aşa. Dar nu putem fi siguri. La vremea aceea am crezut că vrea o rezolvare durabilă şi o prietenie durabilă cu voi. Dar nu putem şti. Cu acest rege nu se poate şti nimic. Mai mult chiar, s-ar putea să fi avut intenții de prietenie atunci, iar mâine să se răzgândească. Asta spun toți despre el. Că e bănuitor şi schimbător, că nu se ştie niciodată în cine va vedea un duşman. Nu putem avea încredere în el.

— Regele e un coşmar! răbufnesc. Face orice vrea, poate să facă orice vrea. E o primejdie. O teroare!

Ambasadorul nu-mi corectează exagerarea, ci încuviințează într-un mod care mă face să îngheț.

— E o teroare, se declară el de acord. Acest om e teroarea poporului său. Slavă Domnului că vă aflați departe de el! Dumnezeu s-o ajute pe tânăra lui soție.

Jane Boleyn, Hampton Court, iunie 1541

Deşi pare obosit şi încordat, regele s-a întors cel puțin la curte şi trăieşte din nou ca un rege, nu ca un suferind. Toanele lui sunt un blestem pentru servitorii săi şi furiile care îl apucă fac întregul palat să se cutremure. Otrava din picior şi din măruntaie i se revarsă în fire. Membrii Consiliului Coroanei umblă în vârful picioarelor de teamă să nu-l supere, căci dimineața spune un lucru, iar seara apără cu înflăcărare opusul acestuia. Se poartă de parcă nu-şi mai aduce aminte ce-a spus dimineață şi nimeni nu cutează să-i amintească. Oricine îl contrazice se face vinovat de lipsă de loialitate, iar acuzația de trădare pluteşte în aer precum duhoarea rănii sale. La curtea asta fățărnicia e ceva obişnuit, dar n-am mai văzut niciodată oameni care să-şi schimbe părerile cu aşa o viteză. Regele se contrazice singur zilnic, iar curtenii îi dau dreptate orice-ar crede.

Execuția contesei de Salisbury ne-a zguduit pe toți, chiar şi pe cei mai împietriți la inimă. O cunoşteam bine, eram mândri să-i fim prieteni pe vremea când era marea prietenă şi aliată a reginei Caterina şi ultima membră în viață a familiei regale de York. A fost uşor să fie dată uitării odată ce a căzut în dizgrație şi, fiindcă trăia la țară, n-o mai vedeam. A fost mai greu să i se ignore prezența tăcută când se afla în Turn şi toți ştiau că e ținută în odăi umede şi suferă de frig, că e prost hrănită şi-şi jeleşte familia, căci până şi nepoții ei au dispărut în odăile ferecate din Turn. E de nesuportat când regele se porneşte fără veste împotriva ei şi pune să fie târâtă din pat pe neaşteptate şi să fie măcelărită pe eşafod.

Se spune că a fugit de secure în loc să rostească demn câteva cuvinte şi să pună capul pe butuc. N-a mărturisit nimic, ci a insistat că e nevinovată. A căzut pe eşafod şi s-a târât ca să scape, iar călăul a fost nevoit să fugă după ea, abătând o ploaie de lovituri peste gâtul ei. Auzind toate astea, mă trec fiorii şi mă simt scârbită până-n adâncul ființei. S-a târât ca să scape de acelaşi butuc care a fost scos pentru Anne. Câte capete de femei va mai trimite regele pe acel butuc? Cine va fi următoarea?

Katherine se descurcă nesperat de bine cu acest Henric nou

şi mânios. N-o interesează deloc religia şi puterea, aşa că el nu-i vorbeşte despre politica lui, iar ea nu ştie că hotărârile pe care le ia dimineața se schimbă complet până seara. Fiindcă n-are nici măcar o singură idee în cap, nu-l contrazice niciodată. El o tratează ca pe un mic animal de companie, un cățel de salon care se află acolo ca să-i primească mângâierile şi care poate fi trimis în altă parte când îl enervează. Ea reacționează bine la asta şi are atâta minte încât să-şi ascundă sentimentele pentru Culpepper sub paravanul afecțiunii de soție. De altminteri, ce stăpân s-ar obosi să-şi întrebe cățelul de salon dacă visează la ceva mai bun?

Trage de ea în fața întregii curți, n-are pic de ruşine în felul cum o tratează. Când stau la masă, în fața tuturor, întinde mâna şi-i ciupeşte sânul şi o priveşte cum se împurpurează. Îi cere câte o sărutare şi, când ea îi întinde obrazul, îi suge buzele şi putem vedea cum îşi strecoară mâna pe la spatele ei ca să-i pipăie fundul. Ea nu se retrage niciodată de lângă el, nu dă înapoi niciodată. Dacă o privesc cu mare atenție, o văd încordându-se sub atingerea lui, dar nu face nimic care l-ar putea înfuria. Se descurcă foarte bine pentru o fată de cincisprezece ani. Iar pentru o fată îndrăgostită pătimaş de altul, se descurcă excelent.

Chiar dacă între cină şi dans reuşeşte să fure câteva clipe pe-ascuns cu Thomas Culpepper, miezul nopții o găseşte de fiecare dată în pat, cu splendida ei cămaşă de noapte legată lejer, cu boneta albă de noapte ce-i face ochii să pară mari şi luminoşi: un înger somnoros care-l aşteaptă pe rege. Uneori, dacă el întârzie să vină în patul ei, adoarme. Doarme ca un copil şi are obiceiul să-şi alinte obrazul de pernă când pune capul jos, lucru care te face s-o îndrăgeşti. El vine în cămaşă de noapte, cu halatul călduros aruncat pe umerii lați, cu piciorul bolnav înfăşurat într-un bandaj gros, dar pata de puroi răzbate prin fața albă. În cele mai multe dintre seri, Thomas Culpepper îi stă alături, iar mâna grea a regelui apasă puternic umărul tânărului, ca să se sprijine. Culpepper şi Katherine nu schimbă nici măcar o privire când acesta i-l aduce pe bătrânul soț în pat. El priveşte căpătâiul patului din spatele ei, pe care sunt sculptate inițialele regelui împletite cu ale ei, iar ea se uită în jos la cearşafurile de mătase brodate. Tânărul ia mantia de pe umerii graşi ai regelui, în timp ce un

valet al odăii de culcare ridică cearşafurile. Doi paji îl saltă pe rege în pat şi-l sprijină ca să nu-şi piardă echilibrul pe piciorul cel teafăr. Duhoarea rănii supurânde umple odaia de culcare, dar Katherine nu tresare niciodată. Zâmbetul ei e neclintit şi primitor, iar geamătul cu care regele urcă în pat şi-şi bagă cu grijă picioarele sub cuverturi n-o face să-şi piardă cumpătul. Ieşim cu toţii, păşind respectuos de-a-ndărătelea , şi abia după ce închidem uşa arunc o privire spre Thomas Culpepper şi-i văd chipul tânăr schimonosit de supărare.

— O doreşti, îi şoptesc.

Se uită la mine gata să nege, dar apoi ridică din umeri şi nu spune nimic.

— Te doreşte, adaug.

Mă prinde îndată de cot şi mă trage în firida ferestrei, unde suntem aproape înfăşuraţi de draperia groasă.

— V-a spus ea asta? V-a spus chiar aceste cuvinte?

— Da.

— Când v-a spus aşa ceva? Ce a zis?

— În cele mai multe dintre nopţi, după ce regele adoarme, iese din odaia ei de culcare. Îi scot boneta, îi perii părul şi uneori e gata să izbucnească în plâns.

— O răneşte el? întreabă şocat.

— Nu. Plânge de dorinţă. Noapte de noapte trudeşte deasupra lui ca să-i ofere plăcere, în timp ce ea nu face decât să se încingă tot mai mult, a ajuns ca o coardă de arc gata să plesnească.

Mutra lui Culpepper e de-a dreptul remarcabilă. Dacă nu mi-aş îndeplini misiunea dată de duce, n-aş putea să-mi ţin râsul.

— Plânge de dorinţă?

— Îi vine să ţipe din pricina ei! În unele nopţi îi dau un praf de dormit, în altele bea vin fiert cu mirodenii. Dar chiar şi aşa, sunt nopţi când nu doarme cu orele. Se plimbă prin odaie trăgând de panglicile cămăşii de noapte şi spune că arde toată.

— Iese de fiecare dată după ce adoarme regele?

— Întoarce-te peste o oră, cam pe atunci va ieşi, îi şoptesc.

Şovăie o clipă.

— Nu îndrăznesc!

— Ai putea s-o vezi, îl ispitesc. Când se strecoară afară din patul lui cu dorinţa nepotolită, tânjind după dumneata.

Fața lui e întruchiparea foamei.

— Te vrea, îi amintesc. Când îi perii părul, lasă capul pe spate şi şopteşte: „O, Thomas!”.

— Îmi şopteşte numele?

— E topită după dumneata.

— Dacă aş fi prins cu ea, asta ar însemna moartea ei şi a mea.

— Ai putea să vii şi să vorbeşti cu ea, nimic mai mult. S-o linişteşti. Dacă ai ajuta-o să-şi păstreze cumpătul, i-ai face un serviciu regelui. Cât poate s-o țină aşa? Regele trage de ea în fiecare seară, o dezbracă de tot, îşi plimbă ochii şi apoi mâinile peste tot, atingându-i fiecare bucățică de piele, şi totuşi nu-i oferă nici măcar o clipă de destindere. E încordată rău, domnule Culpepper, crede-mă, ca o coardă de lăută întinsă prea tare!

Gâtul i se contractă – imaginea îl face să înghită în sec.

— Dacă aş putea să-i vorbesc numai…

— Întoarce-te peste o oră şi-ți dau drumul înăuntru.

Respirația mi-e aproape la fel de întretăiată ca a lui, sunt la fel de emoționată ca şi el de propriile mele vorbe.

— Puteți vorbi în odaia ei personală, regele va dormi buştean în odaia de culcare. Eu pot sta cu voi tot timpul. Cine ar putea să protesteze dacă sunt prezentă lângă voi doi tot timpul?

În mod ciudat, prietenia mea nu-l linişteşte. Se trage puțin înapoi şi mă fixează cu o privire bănuitoare.

— De ce m-ați sluji astfel? Ce aveți de câştigat?

— O slujesc pe regină, răspund repede. Ea vă vrea prietenia, vrea să vă vadă. Eu nu fac decât să mă îngrijesc de siguranța ei.

Probabil că iubirea i-a luat mințile dacă îşi închipuie că ar sta în puterea cuiva să înlăture primejdia din întâlnirile lor.

— Peste o oră, spune el.

Aştept lângă focul ce arde tot mai molcom. Îmi fac datoria față de duce, dar descopăr că mintea îmi fuge mereu la soțul meu George şi la Anne. El obişnuia s-o aştepte să se întoarcă din patul regelui la fel cum aştept eu acum, la fel cum o va aştepta Culpepper pe regină. Scutur din cap: am jurat să nu mă mai gândesc la ei, am jurat să mi-i scot din minte. Înainte

ajunsesem la un pas de nebunie gândindu-mă întruna la ei. Acum nu mai sunt, aşa că trebuie să încetez să mă mai chinui astfel.

După puțin timp, uşa odăii de culcare se deschide şi se iveşte Katherine. Are ochii încercănați şi fața îi e palidă. Când mă vede, şopteşte încet:

— Lady Rochford. Mi-ați pregătit vinul?

Sunt rechemată în prezent.

— L-am pregătit.

O aşez pe jilțul aflat cel mai aproape de foc. Îşi sprijină tălpile de grilajul scund al căminului. Se înfioară şi spune dintr-odată:

— Mă scârbeşte. Dumnezeule mare, mi-e scârbă de mine însămi!

— E datoria ta.

— N-o pot face.

Închide ochii şi lasă capul pe spate. De sub pleoape se iveşte o lacrimă care i se prelinge pe obrazul palid.

— Nici măcar pentru giuvaieruri. Nu mai pot continua aşa.

Aştept o clipă, apoi îi şoptesc:

— Astă-seară vei avea un oaspete.

Se ridică imediat în capul oaselor, plină de însuflețire.

— Cine?

— Cineva pe care vei vrea să-l vezi. Cineva după care tânjeşti de luni de zile, poate de ani întregi. Pe cine ai vrea cel mai mult să vezi?

Roşeața îi inundă obrajii.

— Doar nu vorbiți despre… Vine el?

— Thomas Culpepper.

Lasă să-i scape un icnet uşor la auzul numelui său şi sare în picioare.

— Trebuie să mă îmbrac! Trebuie să-mi aranjați părul.

— Nu se poate. Lasă-mă să învârt cheia în uşa odăii de culcare.

— Şi să-l încuiați pe rege înăuntru?

— Mai bine aşa decât să se trezească şi să iasă. Putem inventa oricând un pretext.

— Vreau să mă parfumez!

— Fără parfum.

— Nu pot să-l văd aşa!

— Să-l opresc la uşă şi să-i spun să plece iarăşi?

— Nu!

Se aude o bătaie uşoară în uşă, atât de slabă încât, dacă n-aş fi avut urechi de iscoadă, n-aş fi auzit-o.

— Iată-l că a venit.

Îmi pune o mână pe braț.

— Nu-l lăsați să intre! E prea primejdios. Dumnezeule mare, nu-l voi pune într-o asemenea primejdie!

— Vrea doar să vorbiți, o liniştesc. Nu e nimic rău în asta.

Întredeschid fără zgomot uşa şi-i spun străjii:

— E în regulă. Regele l-a chemat pe domnul Culpepper.

Apoi deschid uşa larg şi Culpepper intră în odaie.

Lângă cămin, Katherine se ridică în picioare. Strălucirea slabă a focului îi luminează fața şi îi poleieşte cămaşa de noapte. Pletele revărsate care îi încadrează obrajii lucesc în lumină, buzele i se desfac ca să-i şoptească numele, fața i se împurpurează. La gât, unde îi zvâcneşte pulsul, panglicile cămăşii tremură.

Culpepper se îndreaptă spre ea ca prin vis. Întinde o mână, iar ea o apucă şi-şi lipeşte obrazul în palma lui. El îi mângâie pletele, cealaltă mână caută orbeşte talia ei şi alunecă unul spre altul de parcă ar fi aşteptat luni întregi să se atingă astfel, şi chiar au aşteptat. Ea îşi aşază mâinile pe umerii lui, el o trage mai aproape, fără să rostească niciun cuvânt, ea ridică buzele spre el, iar el pleacă îndată capul şi o ia în stăpânire.

Învârt cheia în uşa dinspre coridor, pentru ca straja să nu poată intra. Apoi mă întorc la uşa odăii de culcare şi mă sprijin cu spatele de ea, ținând urechile ciulite ca să prind orice zgomot făcut de rege. Aud sforăitul lui şuierător şi un râgâit răsunător şi umed. În fața mea, în lumina focului, Thomas Culpepper îşi strecoară mâna pe sub pieptul cămăşii ei. O văd cum lasă capul pe spate, fără cea mai mică împotrivire, în timp ce el îi atinge sânii, îl lasă s-o dezmierde şi-şi trece degetele prin părul lui negru şi cârlionțat, trăgându-i capul spre gâtul său dezgolit.

Nu pot să-mi iau ochii de la ei. E aşa cum mi-am imaginat întotdeauna când mă gândeam la George şi la amanta lui. O plăcere ca un pumnal, dorința devine una cu durerea. Culpepper se aşază pe jilțul cu spetează înaltă şi o trage spre el. Nu văd decât spatele jilțului şi siluetele lor întunecate pe

fundalul luminii slabe a focului. E ca un dans al dorinței. O prinde de şolduri şi o trage în brațele sale, călare. O văd cum bâjbâie cu pantalonii lui în timp ce el trage de panglicile cămăşii ei de noapte. O vor face sub ochii mei! N-au pic de ruşine: eu mă aflu în aceeaşi odaie, iar soțul ei dincolo de uşă. Sunt atât de desfrânați şi atât de neputincioşi în fața dorinței din ei, încât sunt gata s-o facă aici, pe loc, în fața mea.

Abia îndrăznesc să respir; sunt silită să văd totul. La răsuflarea greoaie a regelui adormit se adaugă gâfâitul lor reținut. Se mişcă în acelaşi ritm şi zăresc lucirea coapsei ei albe când îşi dă la o parte cămaşa de noapte, apoi aud geamătul lui şi ştiu că l-a încălecat şi l-a primit în ea. Aud un mic suspin de dorință: e al meu, dorința ilicită m-a stârnit. Jilțul scârțâie: prinsă cu mâinile de spetează, ea se leagănă în brațele lui, respirând iute, iar el se împinge cu putere în ea. O aud cum începe să geamă pe măsură ce plăcerea creşte şi mă tem că-l vor trezi pe rege, dar nimic nu-i poate opri, nici chiar dacă el s-ar trezi şi ar striga, nici chiar dacă ar încerca uşa şi ar ieşi, patima trupească îi ține legați unul de altul şi nu se pot smulge. Simt că mi se înmoaie şi mie picioarele de dorință, pe măsură ce strigătele slabe ale lui Katherine se intensifică şi mă las să alunec în genunchi pe podea, privindu-i pe ei, dar văzând chipul plin de pasiune al lui George în timp ce-şi strânge amanta lui în brațe, până când Katherine scapă brusc un icnet şi se lasă moale pe umărul lui Thomas. În aceeaşi clipă, el scoate un geamăt şi o strânge cu putere la piept, apoi se liniştesc amândoi.

Mi se pare că trece multă vreme până când ea murmură slab ceva şi se foieşte uşor. Culpepper desface brațele şi ea se ridică, lăsându-şi în jos poala cămăşii de noapte şi zâmbindu-i în timp ce se apropie de foc. El sare de pe scaun, îşi leagă la loc şireturile, apoi întinde mâinile spre ea şi o cuprinde în brațe pe la spate, îi mângâie gâtul, pletele. Ca o fetişcană îndrăgostită pentru prima oară, ea i se răsuceşte în brațe şi-i oferă buzele, îl sărută ca şi cum l-ar adora, îl sărută ca şi cum iubirea lor va dura o veşnicie.

Dimineață merg să-l caut pe duce. Curtea se pregăteşte să plece la vânătoare şi regina tocmai e ridicată în şa de unul dintre prietenii regelui. Regele însuşi, săltat pe spinarea

bidiviului său de vânătoare, e într-o dispoziție veselă, râde de frâul cel nou din piele roşie al lui Culpepper şi-şi strigă ogarii. Ducele nu iese călare astăzi, stă în prag şi priveşte caii şi câinii în aerul răcoros al dimineții. În drum spre calul meu, mă opresc lângă el.

— S-a înfăptuit, îi spun. Azi-noapte.

El dă din cap de parcă i-aş spune prețul unui potcovit.

— Culpepper?

— Da.

— Îl va avea din nou?

— Cât de des va putea. E îndrăgostită până peste cap.

— Ai grijă să fie discretă. Şi dă-mi de ştire când rămâne grea.

Încuviințez, apoi întreb cu îndrăzneală:

— Şi chestiunea mea?

— Chestiunea dumitale? repetă el, prefăcându-se că a uitat.

— Căsătoria mea. Trebuie… trebuie să mă căsătoresc.

Ducele ridică din sprânceană.

— E mai bine să fii măritată decât să te chinuie fierbințeala, draga mea lady Rochford? întreabă el. Dar căsătoria cu George nu te-a împiedicat să te apuce fierbințeala.

— N-a fost vina mea, spun repede. A fost a ei.

Ducele zâmbeşte. N-are nevoie să întrebe a cui umbră a căzut asupra căsniciei mele şi a aprins focul care ne-a pârjolit pe toți.

— Ce veşti aveți despre noua mea căsătorie? stărui.

— Sunt în corespondență cu cineva. Când îmi vei spune că regina a rămas grea, voi confirma.

— Şi nobilul? întreb imperativ. Cine e?

— *Monseigneur le comte?*[3] Aşteaptă şi vei vedea, draga mea lady Rochford. Dar, crede-mă, e bogat şi e tânăr, chipeş şi… stai să mă gândesc… la nu mai mult de trei, patru paşi de tronul Franței. Te satisface?

— Întru totul, răspund cu un glas întretăiat de emoție. Nu vă voi dezamăgi, milord.

Anne, palatul Richmond, iunie 1541

Am primit o scrisoare de la lordul şambelan prin care sunt invitată să merg împreună cu întreaga curte în procesiunea din vara aceasta. Regele va călători în ţinuturile din nord, care s-au răsculat de curând împotriva lui pentru atacul său la adresa vechii religii. Merge să pedepsească şi să răsplătească, şi-a trimis înainte călăul, iar el îl va urma, în siguranţă. Rămân multă vreme cu scrisoarea în mână.

Încerc să cântăresc primejdiile. Dacă mă înfăţişez la curte, iar regele se bucură de tovărăşia mea şi mă priveşte cu multă bunăvoinţă, înseamnă că-mi garantez siguranţa vreme de încă un an. Dar pe de altă parte, curtenii cu feţe severe vor vedea că el mă place iarăşi şi-şi vor munci minţile ca să găsească o cale de-a mă ţine la distanţă. Unchiul lui Katherine, ducele de Norfolk, va fi dornic să-şi menţină nepoata în graţiile regelui şi nu va agrea nicio comparaţie între ea şi mine. A păstrat fără îndoială documentele care dovedesc că am făcut parte dintr-un complot papist cu scopul de a-l distruge pe rege. Poate că a fabricat dovezi pentru lucruri şi mai rele: adulter sau vrăjitorie, erezie sau trădare. Cine ştie ce declaraţii făcute sub jurământ solemn a strâns când se credea că voi fi condamnată la moarte? Sigur nu le-a aruncat când regele a hotărât să divorţeze de mine. Le-a păstrat fără doar şi poate. Le va păstra pe vecie, în caz că va dori într-o zi să mă distrugă.

Dar dacă nu mă înfăţişez, înseamnă că nu voi fi acolo ca să mă apăr. Dacă cineva spune ceva împotriva mea, îmi găseşte vreo legătură cu răsculaţii din nord sau cu biata contesă Margaret Pole, cu Thomas Cromwell cel dezonorat sau cu ceva ce ar putea spune sau face fratele meu, nu va exista la curte nimeni care să-mi ia apărarea.

Bag scrisoarea în buzunarul rochiei şi mă duc la fereastră ca să privesc ramurile legănate de vânt din livada aflată în spatele grădinii. Îmi place aici, îmi place să fiu propria mea stăpână, îmi place să dispun după bunul-plac de averea mea. Gândul de-a intra în groapa cu urşi în care s-a transformat curtea engleză şi de-a fi nevoită să dau piept cu monstruoasa teroare bătrână care a devenit regele e mult prea copleşitor pentru mine. Cred, şi mă rog la Dumnezeu să am dreptate, că

nu voi merge în procesiune cu regele, voi rămâne aici şi-mi voi asuma riscul de-a se vorbi împotriva mea. Mai bine aşa, decât să călătoresc cu el şi să mă pândească necontenit pericolul de-a atrage invidia cuiva. Orice e mai bine decât să călătoresc cu el şi să văd cum ochii aceia porcini se întorc spre mine şi să-mi dau seama că, printr-o faptă sau alta – pe care nici nu ştiu s-o fi comis –, i-am ațâțat duşmănia şi sunt în primejdie.

Regele e un pericol, e un pericol, e un pericol pentru toți cei care se află în preajma lui. Voi rămâne la Richmond şi voi nădăjdui că pericolul Henric mă va ocoli şi că voi putea trăi aici în pace şi siguranță.

Mă voi ține departe de turma înfricoşată care e curtea, voi fi singură ca un şoim arctic, solitară în tăcerea boltită a cerului. Am motive să mă tem, dar refuz să trăiesc cu frica-n sân. Voi risca. Voi avea această vară doar pentru mine.

Jane Boleyn, Hampton Court, iulie 1541

Ducele a venit să-i facă o vizită nepoatei sale înainte de începerea procesiunii de vară şi-şi dă seama foarte repede că n-ar fi putut alege un moment mai prost. În odăile reginei domneşte haosul. Nici măcar servitorii cei mai experimentați, nici măcar sora şi mama vitregă a reginei nu reuşesc să priceapă nimic din ordinele ei, căci Katherine jură că nu poate pleca fără rochiile sale noi, după care îşi aminteşte că a pus să fie împachetate şi trimise înainte, cere să-şi vadă caseta cu bijuterii, învinuieşte o servitoare că a furat un inel de argint şi apoi îl găseşte, e gata să izbucnească în plâns din cauza marii dileme dacă să-şi ia sau nu blănurile de samur la York şi la urmă se aruncă pe pat cu fața în jos şi jură că nu va pleca deloc, fiindcă regele oricum abia dacă-i acordă atenție şi ce plăcere va avea ea la York, când viața ei oricum nu merită trăită?

— Ce dracu' se petrece? îmi şuieră ducele, de parcă ar fi vina mea.

— Aşa a ținut-o toată ziua, spun ostenită. Dar ieri a fost şi mai rău.

— De ce nu se ocupă servitorii ei de toate astea?

— Pentru că-i întrerupe şi porunceşte când una, când alta. Cufărul cu rochiile ei a fost deja umplut, legat şi pregătit să fie dus la căruță de două ori. Mai-marea peste garderoba ei nu poate fi învinuită, Katherine e cea care scoate totul afară pentru o pereche de mănuşi de care nu se poate lipsi.

— E cu neputință ca în odăile reginei să domnească o asemenea dezordine! exclamă el şi văd că de data asta e sincer tulburat. Acestea sunt odăile reginei! Aici ar trebui să domnească eleganța. Ea ar trebui să aibă demnitate. Regina Caterina de Aragon n-ar fi…

— Ea a fost născută şi crescută regină, însă acestea sunt odăile unei fete, îi răspund. Şi încă ale unei fete răzgâiate şi încăpățânate. Nu se comportă deloc ca o regină, se comportă ca o fată. Iar dacă vrea să întoarcă totul cu susul în jos pentru o panglică, o va face şi nimeni nu-i poate spune să se poarte cum trebuie.

— Ar trebui s-o ții în frâu.

Ridic din sprâncene.

— Înălțimea Voastră, ea e regina. Ați făcut din această copilă regina Angliei. Din pricina felului în care a fost crescută în casele voastre şi a indulgenței regelui, n-a deprins nici măcar un strop de bun-simț. Voi aştepta până când va pleca la cină şi atunci voi aranja totul aşa cum trebuie, iar mâine toate acestea vor fi date uitării, ea va porni în procesiune şi toate lucrurile de care are nevoie vor fi împachetate, iar dacă a uitat vreunul, îşi va cumpăra altul în loc.

Ducele ridică din umeri şi întoarce spatele încăperii.

— Oricum, pe dumneata voiam să te văd. Vino pe coridor. Nu suport zarva asta a femeilor.

Mă ia de mână şi mă trage afară din odaie. Straja stă într-o parte a uşii, aşa că ne îndepărtăm, ca să nu ne poată auzi.

— Măcar e discretă cu Culpepper, spune el fără ocolişuri. Nimeni n-a aflat nimic. De câte ori s-a culcat cu ea?

— Şase. Şi mă bucur că nu se vorbeşte despre ea la curte. Dar aici, în odăile ei, cel puțin două dintre femeile care-o slujesc ştiu că-l iubeşte. Îl caută întruna şi se luminează la față când îl vede. A dispărut cel puțin o dată în ultima săptămână. Dar regele vine în odăile ei seara, iar peste zi e mereu cineva cu ea. Nimeni n-ar putea dovedi nimic împotriva lor.

— Ar fi bine să găseşti o cale să se întâlnească în timpul procesiunii. Călătorind de la o reşedință la alta trebuie să apară prilejuri. Nu ne ajută la nimic dacă nu se pot întâlni decât foarte rar. Avem nevoie de un fiu de la fata asta, trebuie să fie servită până rămâne borțoasă.

Vulgaritatea lui mă face să ridic din sprâncene, dar încuviințez.

— O voi ajuta. Nu se pricepe la făcut planuri mai mult decât un pisoi.

— Las-o să facă planuri ca o cățea în călduri, replică el. Important e să se culce cu ea.

— Şi afacerea mea? îi aduc aminte. Spuneați că vă gândiți la un soț pentru mine.

Ducele zâmbeşte.

— I-am scris contelui francez. Cum ți-ar plăcea să fii *madame la comtesse*{4}!

— Oh! exclam cu răsuflarea tăiată. A răspuns?

— Şi-a exprimat un anumit interes. Vor trebui cumpănite chestiunea zestrei dumitale şi orice eventuale aranjamente pentru copiii dumitale. Dar pot să-ți promit că, dacă reuşeşti s-o faci pe fata asta să rămână grea până la sfârşitul verii, înainte să vină iarna îți voi săruta mâna ca *madame la comtesse*.

Nerăbdarea aproape că mă face să gâfâi.

— Şi e tânăr?

— E cam de vârsta ta şi are o avere frumuşică. Dar nu va insista să trăiți în Franța, l-am întrebat deja. Ar fi mulțumit să rămâi doamnă de companie a reginei şi cere doar să aveți o reşedință în Anglia şi una în Franța.

— Are un castel?

— Practic palat.

— L-am întâlnit? Îl cunosc? O, cine e?

El mă bate uşurel pe mână.

— Fii răbdătoare, fata mea Boleyn cea mai folositoare dintre toate! Fă-ți treaba şi-ți vei primi recompensa. Avem o înțelegere, nu-i aşa?

— Da. Avem. Eu îmi voi îndeplini partea mea.

Îl privesc, aşteptând.

— Şi eu pe a mea, fireşte.

Katherine, castelul Lincoln, august 1541

Mă temusem că va fi cumplit de plictisitor să călătorim prin ţară în timp ce oamenii se întorc ca să se uite lung la noi şi ne țin discursuri de loialitate la fiecare răspântie, iar regele şade cu toată pompa în fiecare primărie şi eu strâng din dinţi ca să nu casc în vreme ce câte un prefect grav, îmbrăcat în robă, i se adresează în latină – cel puţin presupun că e latină, deşi Thomas e foarte obraznic şi jură că e etiopiană, fiindcă ne-am rătăcit şi am ajuns în Africa –, însă de fapt e grozav de amuzant. Discursurile sunt într-adevăr foarte monotone, dar imediat ce se termină, urmează o piesă-mască sau un dans sau o distracţie sau un picnic sau ceva asemănător şi e mult mai amuzant să fiu regină în procesiune decât să fiu regină la curte, fiindcă o dată la câteva zile ne mutăm la alt castel sau la altă reşedinţă şi n-am timp să mă plictisesc.

Aici, la Lincoln, regele a poruncit ca eu şi toate doamnele mele să ne îmbrăcăm în verde de Lincoln şi intrarea noastră în oraş a fost ca o piesă-mască. Regele însuşi purta veşminte de culoare verde-închis, un arc şi o tolbă cu săgeţi pe umăr şi o bonetă elegantă cu pană.

— E Robin Hood sau pădurea Sherwood? mi-a şoptit Thomas Culpepper şi am fost nevoită să-mi duc mănuşile la gură ca să-mi înăbuş râsul.

Peste tot unde ne-am dus, Thomas Culpepper mi-a fost mereu aproape, prinzându-mi privirea şi făcându-mă să chicotesc, aşa că până şi cel mai plictisitor discurs de loialitate e un moment când îl pot simţi uitându-se la mine. Iar regele se simte mult mai bine, atât în privinţa sănătăţii, cât şi a dispoziţiei, ceea ce e o uşurare pentru noi toţi. Răscoala din nord l-a mâniat foarte tare, dar se pare că acum rebelii au fost înfrânţi şi, desigur, el a decapitat-o pe biata contesă de Salisbury, lucru care m-a tulburat foarte tare la momentul respectiv, însă acum toţi oamenii răi sunt învinşi sau morţi, aşa că putem să dormim iarăşi liniştiţi, îmi spune el. A făcut o alianţă cu împăratul împotriva regelui Franţei, care ne va apăra de Franţa, îmi spune – acum francezii ne sunt duşmani, *voilà!* –, şi acesta e de asemenea un lucru bun.

N-ar trebui să-mi irosesc timpul jelind-o pe contesă, căci la

urma urmelor era foarte bătrână, la fel de bătrână ca bunica. Dar partea cea mai bună dintre toate e că, atunci când vom ajunge în York, ne vom întâlni cu curtea scoţiană şi cu nepotul regelui, Iacob al Scoţiei. Regele aşteaptă cu nerăbdare momentul ăsta, iar eu la fel, căci va fi o mare întâlnire între cele două ţări, se vor organiza dueluri şi turniruri şi e sigur că vor învinge cavalerii englezi, fiindcă avem cei mai curajoşi bărbaţi şi cei mai buni luptători. Thomas Culpepper va purta armura sa nouă, iar eu voi fi regina turnirului şi voi avea perdele noi la loja regală, abia aştept să văd toate astea.

Am exersat totul: coborârea treptelor până la lojă şi privitul de jur împrejur cu un zâmbet întipărit pe chip, aşezatul în lojă şi expresia elegantă de regină pe care o voi adopta când mă vor aclama oamenii. Am exersat până şi cum mă voi înclina peste marginea lojii şi voi înmâna premiile.

— Ai putea la fel de bine să exersezi şi respiratul, spune cu grosolănie Joan Bulmer.

— Îmi place să deprind lucrurile cum trebuie. Toţi vor fi cu ochii pe mine. Îmi place să fac lucrurile cum trebuie.

Peste o sută de cavaleri englezi vor lupta în turnir şi cred că absolut toţi au cerut să poarte dovada afecţiunii mele. Thomas Culpepper a profitat de prilej ca să vină în sala mea de primire de la castelul Lincoln, unde a îngenuncheat şi m-a întrebat dacă poate să fie cavalerul meu.

— Ţi-a poruncit regele să mă întrebi? spun, ştiind foarte bine că nu.

El are bunul-simţ să privească în pământ, de parcă s-ar simţi ruşinat.

— Aceasta e rugămintea mea, izvorâtă din inima mea fierbinte.

— Nu eşti întotdeauna atât de umil!

Mă gândesc la o sărutare foarte apăsată şi la mâna lui încleştată pe fesele mele, de parcă ar fi în stare să mă ridice pe mădularul lui chiar acolo, pe loc, în galerie, înainte să plecăm de la Hampton Court. Înalţă ochii negri spre mine, aruncându-mi o privire fugară, şi ştiu că se gândeşte la acelaşi lucru.

— Uneori îndrăznesc să sper.

— Te porţi cu siguranţă ca un om care speră!

El chicoteşte şi apoi pleacă repede capul. Îmi duc mănuşile la buze şi le muşc ca să nu mai râd atât de tare.

— Îmi cunosc stăpâna şi regina, spune el cu seriozitate. Inima mea bate mai repede chiar şi atunci când trece doar pe lângă mine.

— O, Thomas!

Conversaţia asta e atât de încântătoare încât aş vrea s-o putem ţine aşa toată ziua. Una dintre doamnele mele se îndreaptă spre noi şi mă gândesc că ne va întrerupe, dar lady Rochford îi spune ceva care îi distrage atenţia şi se opreşte.

— Mereu trebuie să trec pe lângă tine. Niciodată nu pot să mă opresc atât cât aş dori.

— Ştiu, spune el şi sub tonul mângâietor, de flirt se simte un regret autentic. Ştiu. Dar trebuie să te văd diseară, trebuie să te ating!

La vorbele astea chiar nu îndrăznesc să răspund, sunt prea pătimaşe şi, cu toate că-n jurul nostru se află doar doamnele din odaia mea, ştiu că dorinţa pentru el mi se citeşte pe faţa învăpăiată.

— Roag-o pe lady Rochford, îi şoptesc. Va găsi ea o cale.

Apoi spun cu voce tare:

— Oricum, nu pot să-ţi dau semnul afecţiunii mele. Va trebui să-l întreb pe rege cine e favoritul său.

— Poţi să-ţi păstrezi semnul de afecţiune dacă-mi dăruieşti doar un zâmbet înainte să plec la luptă. Se spune că scoţienii sunt nişte luptători formidabili, nişte oameni voinici şi cu cai puternici. Promite-mi că mă vei privi şi că vei spera să nu cad sub lancea unui scoţian!

Cuvintele lui sunt atât de tulburătoare, încât aproape că-mi vine să plâng.

— Te privesc de fiecare dată, ştii bine! Te-am privit mereu când ai luptat în turnir şi m-am rugat mereu pentru siguranţa ta.

— Şi eu te privesc, spune el atât de încet, încât abia îl pot auzi. Te privesc cu atâta dorinţă, Katherine, iubirea mea!

Observ că toate doamnele se uită la mine. Mă ridic, puţin nesigură pe picioare şi Thomas se ridică şi el.

— Poţi călări cu mine mâine, zic de parcă nu mi-ar păsa dacă o face sau nu. Plecăm la vânătoare dimineaţă, înainte de liturghie.

Thomas se înclină şi se îndepărtează, iar în clipa în care e gata să iasă pe uşă, îmi scapă un icnet uşor de uluială, căci în

prag, ca o fantomă, semănând atât de mult cu o fantomă încât pe moment sunt aproape încredințată că asta şi e, stă Francis Dereham. Francis al meu, prima mea dragoste, se iveşte în pragul odăii mele de primire, îmbrăcat cu o mantie elegantă, o haină aleasă şi o pălărie frumoasă, ca şi cum i-ar merge într-adevăr foarte bine, şi la fel de chipeş ca atunci, demult, când ne-am jucat de-a soțul şi soția în patul meu de la Lambeth.

— Domnule Dereham, zic foarte răspicat, ca să-i dau clar de înțeles că nu ne mai putem spune pe numele mic.

Înțelege foarte bine, căci pune îndată un genunchi în pământ.

— Alteță.

Ține în mână o scrisoare pe care mi-o întinde.

— Respectata voastră bunică, ducesa, mi-a poruncit să vin la Înălțimea Voastră şi să vă aduc această scrisoare.

Îi fac semn din cap pajului meu, pentru ca Francis să vadă că nu mă clintesc nici măcar trei paşi ca să-mi primesc propriile scrisori. Flăcăul o ia din mâna lui Francis şi mi-o întinde, căci sunt mult prea importantă ca să mă aplec. Fără să mă uit la el, îl văd pe Thomas Culpepper, țeapăn ca un bâtlan, stând în apropiere şi privindu-l tăios pe Francis.

Deschid scrisoarea ducesei. E o mâzgăleală înfiorătoare, căci îi e foarte greu să scrie, şi cum eu nu ştiu mai deloc să citesc, suntem două partenere de corespondență foarte slabe. Mă uit la lady Rochford, care se apropie de mine într-o clipită. Îi dau scrisoarea.

— Ce spune?

O citeşte iute şi, fiindcă îi privesc fața şi nu pagina, zăresc o licărire în ochii ei. E ca şi cum ar juca o partidă de cărți şi tocmai ar fi văzut că partenerul ei a primit o mână foarte bună, e aproape amuzată.

— Vă scrie pentru a vă aminti de acest gentilom, Francis Dereham, care a slujit în casa domniei sale pe vremea când vă aflați acolo.

Nu pot să nu admir masca de pe fața ei, care e acum complet lipsită de orice expresie, dat fiind faptul că ştie ce a însemnat Francis pentru mine şi eu pentru el, căci i-am povestit totul despre el pe vremea când eram o simplă domnişoară de companie, iar ea, o mult mai importantă doamnă de companie a reginei Anne. Dacă mă gândesc bine,

fiindcă jumătate dintre doamnele mele de companie îmi erau prietene şi tovarăşe pe-atunci, şi ele ştiu că Francis şi cu mine, care stăm acum față-n față şi ne vorbim atât de politicos, am împărțit cândva acelaşi pat, goi ca în clipa în care am venit pe lume, în toate nopțile când reuşea să se strecoare în odaia de culcare a fetelor. Agnes Restwold scoate un mic chicotit înăbuşit şi-i arunc o privire tăioasă, prevenind-o să-şi țină gura nătângă. Joan Bulmer, care l-a avut pe Francis înaintea mea, a rămas absolut încremenită.

— A, da, spun urmând exemplul dat de lady Rochford.

Mă întorc şi-i zâmbesc lui Francis ca şi cum am fi cunoştințe vechi. Simt privirea lui Thomas Culpepper plimbându-se de la mine la ceilalți şi mă gândesc că va trebui să-i explic situația mai târziu şi că nu-i va plăcea.

— Vă recomandă să-l primiți în slujba voastră şi vă roagă să-l luați ca secretar personal.

— Da, răspund fără să mă pot gândi ce să fac. Fireşte.

Mă întorc spre Francis.

— Bunica mea, ducesa, mi te recomandă.

Chiar nu-mi dau seama ce interes are să-l bage în slujba mea. Nu pricep de ce îl pune într-o poziție atât de apropiată de mine, când ea însăşi m-a plesnit peste cap şi m-a făcut târfă pofticioasă pentru că l-am lăsat să intre în odaia de culcare pe vremea când eram fată în casa ei.

— Îi eşti îndatorat.

— Da, îi sunt, răspunde el.

Mă aplec spre lady Rochford.

— Dă-i postul, îmi spune ea scurt la ureche. Bunica ta îți cere s-o faci.

— Aşadar, pentru a-i face bunicii un serviciu, mă bucur să-ți urez bun venit la curtea mea, închei.

Se ridică în picioare. E un tânăr atât de chipeş! Zău că nu-mi pot face vreo vină fiindcă l-am iubit pe când eram copilă. Întoarce capul şi-mi zâmbeşte ca şi cum acum ar fi foarte timid în fața mea.

— Vă mulțumesc, Alteță! Vă voi sluji cu credință. Cu trup şi suflet.

Îi întind mâna să mi-o sărute şi, când se apropie, simt mirosul pielii sale, mirosul acela familiar şi senzual pe care îl cunoşteam cândva atât de bine. A fost mirosul primului meu

iubit, care a însemnat totul pentru mine. O, îi păstram cămaşa sub pernă ca să-mi pot îngropa faţa în ea când adormeam şi-l visam! Pe atunci îl adoram pe Francis Dereham, însă îmi doresc din toată inima să nu fi fost nevoită să-l întâlnesc din nou acum.

Se înclină asupra mâinii mele şi buzele lui pe degetele mele sunt la fel de moi şi de catifelate cum mi le amintesc pe propria-mi gură. Mă aplec în faţă şi spun:

— Va trebui să fii foarte discret în serviciul meu. Acum sunt regină şi nu trebuie să existe bârfe despre mine, nici despre prezent, nici despre vremurile de demult.

— Vă aparţin trup şi suflet, răspunde el.

Simt pâlpâirea neloială, trădătoare şi irezistibilă a dorinţei. Mă iubeşte încă, trebuie să mă iubească, altfel de ce-ar veni să mă slujească? Şi, cu toate că nu ne-am despărţit în termeni prea buni, îmi aduc aminte atingerea lui şi emoţia nespusă pe care mi-o trezeau sărutările lui ce îmi tăiau respiraţia, şi alunecarea coapsei lui goale între ale mele când a venit prima oară în patul meu şi presiunea insistentă a dorinţei lui, căreia nu m-am împotrivit niciodată.

— Ai grijă ce vorbeşti, îl previn.

Îmi zâmbeşte de parcă ar şti la fel de bine ca mine la ce mă gândesc.

— Aveţi grijă ce vă amintiţi, îmi răspunde.

Jane Boleyn, castelul Pontefract, august 1541

Cei doi tineri şi alții vreo şase, fiecare cu motive întemeiate de-a se crede favoritul reginei, îi dau târcoale în fiecare zi şi la curte există toată încordarea dintr-un bordel înainte de izbucnirea unei bătăi. Regina, entuziasmată de atenția care i se acordă în fiecare moment, la fiecare vânătoare, mic dejun şi piesă-mască, e ca un copil care a fost lăsat să stea seara până târziu: o stăpâneşte o ațâțare febrilă. Pe de o parte, îl are pe Thomas Culpepper, care o sprijină când descalecă de pe cal, e lângă ea la dans, îi şopteşte la ureche când joacă nepăsătoare cărți, e primul care o salută dimineața şi ultimul care iese din odăile ei seara. Pe de altă parte, îl are pe tânărul Dereham, numit să-i aştepte ordinele, stând în dreapta ei la micul pupitru de scris, de parcă ar dicta vreodată vreo scrisoare, şoptindu-i întruna, ieşind în față ca să-i dea sfaturi, mereu prezent acolo unde n-ar trebui să fie. Şi apoi, câți alții? Zece? Douăzeci? Nici măcar Anne Boleyn, în perioada de apogeu a capriciilor sale, n-a avut în preajma ei atâția bărbați tineri care să-i dea târcoale ca nişte câini cărora le curg balele la uşa măcelarului. Dar Anne n-a dat nici măcar în perioadele când flirta cel mai intens impresia că ar putea să-şi ofere favorurile pentru un zâmbet, că s-ar putea lăsa sedusă de un cântec, de o poezie, de un cuvânt. Întreaga curte începe să observe că bucuria reginei, care l-a făcut pe rege atât de fericit, nu e bucuria unei fete nevinovate care, aşa cum îi place lui atât de mult să creadă, îl adoră doar pe el, ci bucuria unei iubitoare de flirt pe care o încântă nespus atenția constantă a bărbaților.

Fireşte că apar probleme şi e cât pe ce să se işte o bătaie. Unul dintre bărbații mai de seamă de la curte îi spune lui Dereham că ar trebui să se ridice de la masa de cină şi să plece, fiindcă nu face parte din grupul de sfetnici al reginei şi doar ei se află acolo, la un pocal cu vin. Dereham, gură slobodă, îi răspunde că o sfătuia pe regină cu mult înainte ca noi, ceilalți, s-o cunoaştem şi că se va afla în relații apropiate cu ea multă vreme după ce noi, ceilalți, vom fi concediați. Fireşte, se iscă o revoltă zgomotoasă. Ar fi îngrozitor ca povestea să ajungă la urechile regelui, aşa că Dereham e chemat îndată în odăile reginei şi ea îl primeşte, cu mine

alături.

— Nu-ți îngădui să provoci probleme la curtea mea, îi spune ea înțepat.

El se înclină, dar o privește cu niște ochi luminoși și încrezători.

— N-am vrut să provoc niciun fel de problemă, vă aparțin trup și suflet.

— E foarte ușor să spui asta, replică ea iritată. Dar nu vreau ca oamenii să întrebe ce am însemnat eu pentru dumneata și ce ai însemnat dumneata pentru mine.

— Am fost îndrăgostiți, afirmă el neclintit.

— Acest lucru nu trebuie rostit niciodată, intervin. Katherine e acum regină. Viața ei de dinainte trebuie să fie ca și cum nici n-ar fi existat.

Dereham se uită la ea, neluându-mă în seamă.

— Nu voi nega niciodată ce-a fost.

— S-a sfârșit, spune Katherine cu hotărâre și sunt mândră de ea. Și nu accept bârfe despre trecut, Francis. Nu îngădui ca oamenii să vorbească despre mine. Va trebui să te trimit de aici dacă nu-ți poți ține gura.

El tace o clipă, apoi zice încet:

— Am fost soț și soție în fața lui Dumnezeu. Nu puteți nega asta.

Ea face un mic gest cu mâna și răspunde neajutorată:

— Nu știu. Dar oricum, acum s-a sfârșit. Poți avea un loc la curte numai dacă-ți ții gura. Nu-i așa, lady Rochford?

— Ești în stare să-ți ții gura? îl întreb. Nici nu vreau să aud despre toate tâmpeniile astea că nu vei nega niciodată. Poți să rămâi dacă ești în stare să-ți ții gura. Dacă ești lăudăros, va trebui să pleci.

Se uită la mine fără căldură, nu ne iubim câtuși de puțin.

— Pot să-mi țin gura.

Anne, palatul Richmond, septembrie 1541

Am avut parte de o vară minunată, prima mea vară ca femeie liberă în Anglia. Fermele ce țin de palatul meu sunt în stare bună, aşa că am ieşit călare şi am privit cum se pârguiesc recoltele, iar în livezile cu fructe pomii sunt îngreunați de rod. E o țară bogată, am clădit clăi mari de fân cu care să hrănim animalele peste iarnă, iar în hambare adunăm munți imenşi de grâu ce trebuie trimişi la moară să fie transformați în făină. Dacă această țară era condusă de un om care voia pace şi era dispus să-şi împartă avuțiile cu ceilalți, ar fi fost un ținut paşnic şi prosper.

Ura regelui față de papişti şi de protestanți amărăşte viața țării sale. La biserică, atunci când se ridică ostia, chiar şi cei mai mici copii sunt învățați să nu-şi ia ochii de la ea, aşa că îşi pleacă uşor căpşoarele şi-şi fac cruce mecanic, fiind amenințați de părinții lor că, dacă nu fac aşa cum cere regele, vor fi luați de acasă şi arşi pe rug. Oamenii săraci nu înțeleg câtuşi de puțin caracterul sacru al acestui act, ei ştiu doar că voia regelui le cere acum să-şi plece capul, să facă mătănii şi să se închine, aşa cum înainte au trebuit să asculte liturghia în engleză, nu în latină, şi în biserică a existat o Biblie pe care putea s-o citească oricine şi care acum a fost luată înapoi. Regele îi porunceşte Bisericii, întocmai cum porunceşte noi şi noi biruri nedrepte: pentru că poate, pentru că nimeni nu cutează să-l oprească, pentru că acum, până şi simplul fapt de a-i pune la îndoială capriciile înseamnă trădare.

Se murmură cu fereală că revolta din nord a fost condusă de oameni dârji şi curajoşi care au crezut că se pot lupta cu regele pentru Dumnezeul lor. Dar bătrânii din orăşelul acela spun că au murit cu toții şi susțin că procesiunea regelui spre nord din anul acesta are scopul de-a călca pe mormintele lor şi de-a le insulta văduvele.

Nu mă amestec în nimic din ce se vorbeşte. Dacă se rosteşte în prezența mea ceva care ar putea fi considerat trădare, plec repede din locul acela şi am grijă să-i spun uneia dintre doamnele mele că s-a zis ceva, dar n-am înțeles. Mă ascund în spatele prostiei, cred că ea mă va salva. Îmi iau o mină tâmpă şi nedumerită şi trag nădejde că reputația mea de urâțenie şi

nepăsare mă va salva. În general, oamenii nu spun nimic în fața mea, însă îmi arată un fel de bunătate nedumerită, de parcă aş fi supraviețuit unei boli cumplite şi ar trebui să fiu tratată în continuare cu grijă. Într-un fel, aşa şi este. Sunt prima femeie care a supraviețuit căsătoriei cu regele. E o izbândă mai remarcabilă decât să supraviețuieşti ciumei. Căci ciuma intră într-un oraş şi, în verile cele mai rele, în zonele cele mai sărace, moare poate o femeie din zece. Dar dintre cele patru neveste ale regelui, una singură a scăpat cu sănătatea intactă: eu.

Spionul doctorului Harst spune că dispoziția regelui e mult mai bună şi că peregrinările prin nord i-au potolit răbufnirile de furie. Omului nu i s-a poruncit să plece împreună cu întreaga curte, ci a rămas să facă curățenie în odăile regelui la dereticarea generală din palatul Hampton Court. Aşa că nu pot afla cum merge procesiunea. Am primit o scrisoare scurtă de la lady Rochford, care m-a înştiințat că regele şi-a mai revenit cu sănătatea şi că el şi Katherine sunt veseli. Dacă biata copilă nu zămisleşte curând un prunc, nu va mai fi veselă multă vreme.

I-am scris de curând prințesei Maria. E foarte uşurată că chestiunea căsătoriei sale cu un prinț francez a fost dată cu totul la o parte pentru că Spania şi Franța vor intra în război şi regele Henric se va afla de partea Spaniei. Se teme grozav de o invazie din partea Franței şi o parte din detestatele biruri e folosită la construirea de forturi de-a lungul întregii coaste sudice. Din punctul de vedere al prințesei Maria, doar un singur lucru contează: dacă tatăl ei e aliat cu Spania, nu va fi măritată cu un prinț francez. E o fiică atât de pătimaşă a mamei sale, încât cred că ar prefera mai degrabă să trăiască şi să moară fecioară decât să se mărite cu un francez. Nădăjduieşte că regele îmi va îngădui s-o vizitez în toamna asta. Când se va întoarce din procesiune, îi voi scrie şi îl voi întreba dacă o pot invita pe prințesa Maria să stea la mine. Mi-ar plăcea să petrec câtva timp cu ea. Prințesa Maria râde de mine şi spune că suntem fetele bătrâne ale casei regale, ceea ce e foarte adevărat. Suntem două femei fără nicio utilitate. Nimeni nu ştie dacă sunt ducesă, regină sau un nimic. Nimeni nu ştie dacă ea e prințesă sau bastardă. Suntem fetele bătrâne ale casei regale. Mă întreb ce se va alege de noi.

Katherine, conacul regal, York, septembrie 1541

Ei bine, e întocmai cum aş fi putut preciza: o dezamăgire totală. Regele Iacob al Scoției nu vine să ne întâmpine, aşa că nu vor exista nici turniruri şi nici curți rivale, iar eu sunt doar regina micii curți englezeşti şi nu se întâmplă absolut nimic special. Nu-l voi vedea pe scumpul meu Thomas luptând în turnir, iar el nu mă va vedea în loja regală, încadrată de perdelele mele noi. Regele jură că Iacob se teme prea tare să-şi arate fața atât de departe de hotarul lui sudic şi, dacă e adevărat, singurul motiv poate fi acela că n-are încredere în cuvântul de onoare al regelui că sunt în armistițiu. Şi, cu toate că nimeni nu îndrăzneşte s-o spună, are foarte mare dreptate să fie precaut. Căci regele le-a promis conducătorilor răscoalei din nord un armistițiu, prietenia sa şi toate schimbările pe care le voiau, a jurat pe cuvântul lui de rege, iar apoi, când s-au încrezut în el, i-a prins şi i-a spânzurat. Trupurile conducătorilor stau şi acum atârnate pe ziduri pretutindeni în York şi trebuie să spun că e extrem de neplăcut. Îi spun lui Henric că poate Iacob se teme să nu fie spânzurat la rândul lui, iar el râde cu poftă şi zice că sunt o pisicuță isteață şi că Iacob s-ar putea foarte bine să se teamă. Dar la drept vorbind, nu cred că e foarte bine dacă oamenii nu pot avea încredere în tine. Pentru că, dacă Iacob s-ar fi putut încrede în cuvântul regelui, ar fi venit şi ne-am fi veselit cu toții de minune.

Pe deasupra, cu toate că reşedința asta e foarte aleasă şi proaspăt aranjată pentru noi, nu pot să nu bag de seamă că înainte să devină conac regal a fost o abație frumoasă şi cred că, întrucât oamenii din York sunt mari simpatizanți ai vechii credințe (dacă nu chiar papişti în taină), le-ar displăcea foarte tare ca noi să dănțuim acolo unde înainte se rugau călugării. Nu spun asta, fireşte, nu sunt chiar idioată. Dar îmi închipui cum m-aş simți eu dacă aş veni aici ca să cer ajutor şi să mă rog şi aş găsi locul complet schimbat şi un rege gras şi lacom, care stă în mijlocul tuturor şi strigă să i se aducă cina.

Oricum, cel mai mult contează că regele e fericit şi, în mod absolut uimitor, nici măcar mie nu-mi pasă de pierderea turnirului chiar atât de mult pe cât ar trebui. Sunt puțin

dezamăgită de lipsa scoțienilor chipeşi şi de marea distanță ce mă desparte de aurarii din Londra, însă nu-mi bat capul prea tare cu asta. Surprinzător, nici măcar nu mi se pare chiar atât de important. Pentru că sunt îndrăgostită. Pentru prima oară în viață, m-am îndrăgostit până peste cap şi nici mie nu-mi vine să cred.

Thomas Culpepper e iubitul meu, e omul după care tânjeşte inima mea, e singurul bărbat pe care l-am iubit vreodată şi singurul pe care-l voi iubi vreodată. Eu sunt a lui şi el e al meu, cu trup şi suflet. Toate protestele pe care le-am rostit împotriva faptului că trebuie să mă culc cu un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-mi fie tată sunt acum date uitării. Îmi fac datoria față de rege ca pe un fel de bir, o amendă pe care trebuie s-o plătesc, iar în clipa când el adoarme, sunt liberă să fiu cu iubirea mea. Un lucru mult mai bun şi mult mai puțin riscant e că regele este atât de ostenit din pricina festivităților de pe parcursul acestei procesiuni, încât deseori nu vine deloc în odăile mele. Aştept până se face linişte la curte, apoi lady Rochford se furişează pe scări în jos sau deschide uşa laterală sau descuie o uşă ascunsă ce dă în galerie, iar Thomas al meu se strecoară înăuntru şi putem petrece ore întregi împreună.

Trebuie să fim atenți, trebuie să fim la fel de atenți ca şi când viețile ne-ar atârna de asta. Dar de fiecare dată când ne mutăm într-un palat nou, lady Rochford găseşte o cale tainică de acces în odăile mele şi-i spune lui Thomas cum să procedeze. Iar el vine de fiecare dată, mă iubeşte aşa cum îl iubesc şi eu. Ne retragem în odaia mea, lady Rochford păzeşte uşa, şi toată noaptea stau în brațele lui şi ne sărutăm, ne şoptim cuvinte dulci şi ne facem promisiuni de iubire veşnică.

În zori, ea zgârie uşor la uşă, iar eu mă ridic, ne sărutăm şi el se strecoară afară ca o fantomă. Nu-l vede nimeni. Nu-l vede nimeni nici la venire şi nici la plecare, aşa că e o taină minunată.

Sigur că fetele vorbesc, e cea mai nesupusă gloată din câte există. Nu pot să cred că ar îndrăzni să şoptească atâtea bârfe şi poveşti scandaloase dacă regina Anne ar mai fi pe tron. Dar fiindcă sunt doar eu, iar cele mai multe sunt mai mari decât mine şi mă cunosc de pe vremuri, de la Lambeth, n-au pic de respect, râd de mine şi mă tachinează în legătură cu Francis

Dereham. Mă tem că urmăresc la ce oră mă duc la culcare şi se miră că singura mea însoţitoare e lady Rochford şi că uşa odăii mele de culcare e încuiată şi nimeni nu poate intra.

— Nu ştiu nimic, mă asigură lady Rochford. Şi oricum n-ar spune nimănui.

— N-ar trebui să bârfească deloc! Nu le poţi atrage atenţia să-şi ţină gura în privinţa treburilor mele?

— Cum aş putea, când tu însăţi râdeai de Francis Dereham cu Joan Bulmer?

— Ei bine, de Thomas nu râd niciodată. Nici nu-i pomenesc numele. Nu-i rostesc numele nici măcar în confesional. Nu-l rostesc nici măcar pentru mine.

— E un lucru înţelept, încuviinţează ea. Păstrează taina. Păstrează o taină deplină.

Îmi perie părul. Dintr-odată se opreşte şi mă priveşte în oglindă.

— Când trebuie să-ţi vină ciclul?

— Nu-mi aduc aminte. (Nu ţin niciodată socoteala.) Să fi fost săptămâna trecută? Oricum, nu mi-a venit.

Pe chipul ei se iveşte un fel de expresie de vigilenţă intensă.

— Nu ţi-a venit?

— Nu. Perie la spate, Jane, lui Thomas îi place să fie neted la spate.

— Simţi cât de cât greaţă? Ţi s-au mărit sânii?

— Nu, răspund, apoi îmi dau seama la ce se gândeşte. O! Crezi că s-ar putea să fi rămas grea?

— Da, şopteşte ea. Te rog, Doamne!

— Dar asta ar fi groaznic! exclam. Pentru că, nu înţelegi? Nu te gândeşti? Lady Rochford, s-ar putea să nu fie copilul regelui!

Lasă peria din mână şi clatină din cap.

— E voia Domnului, spune ea rar, de parcă ar vrea să învăţ ceva. Dacă eşti căsătorită cu regele şi concepi un copil, e voia Domnului. E voia Domnului ca regele să aibă un copil. Aşa că *este* copilul regelui, în ce te priveşte, e chiar copilul regelui, indiferent ce s-a întâmplat între tine şi un altul.

Mă simt cam confuză.

— Dar dacă e copilul lui Thomas?

În minte mi se iveşte îndată imaginea băieţelului lui Thomas, o obrăznicătură cu păr negru şi cu ochi albaştri, întocmai ca tatăl lui, un băieţel puternic, cu un tată tânăr. Ea

îmi vede fața şi ghiceşte la ce mă gândesc.

— Eşti regină, spune cu fermitate. Orice copil purtat de tine va fi copilul regelui, aşa cum vrea Dumnezeu. N-ai voie să te gândeşti nici măcar o clipă la altceva.

— Dar...

— Nu, insistă ea. Şi ar trebui să-i spui regelui că ai speranțe de-a fi rămas grea.

— Nu e prea devreme?

— Nu e niciodată prea devreme să-i dăm motive să spere. Ultimul lucru pe care-l vrem e să fie nemulțumit.

— Îi voi spune. Diseară vine în odaia mea. Va trebui să mi-l aduci pe Thomas mai târziu. Iar atunci îi voi spune şi lui.

— Nu. Nu-i vei spune lui Thomas Culpepper.

— Dar vreau!

— Asta ar strica totul.

Vorbeşte foarte repede şi foarte convingător:

— Dacă va afla că ai rămas grea, nu se va mai culca cu tine. Te va găsi dezgustătoare. Vrea o amantă, nu o mamă pentru copiii săi. Nu-i vei spune nimic lui Thomas Culpepper, dar poți să-i dai speranțe regelui. Aşa trebuie procedat.

— Ar fi încântat...

— Nu, mă contrazice ea clătinând din cap. Ar fi amabil, sunt sigură, dar n-ar mai veni în patul tău. Şi-ar lua o amantă. L-am văzut vorbind cu Catherine Carey. Şi-ar lua o amantă până ți-ar veni sorocul.

— N-aş putea suporta asta!

— Atunci nu-i spune nimic. Dă-i de ştire regelui că ai speranțe, dar nu-i pomeni nimic despre asta lui Thomas.

— Mulțumesc, lady Rochford, zic cu smerenie.

Nu ştiu ce m-aş face dacă n-aş avea sfaturile ei.

Seara, regele vine în odăile mele şi e ajutat să urce în patul meu. Stau în picioare lângă foc în timp ce oamenii se trudesc să-l salte, apoi îl lasă acolo, cu cearşafurile trase până la bărbie, ca pe-un copil imens.

— Soțul meu, spun dulce.

— Vino în pat, trandafirul meu! Henric îşi vrea trandafirul.

Strâng din dinți – e stupid să-şi zică lui însuşi „Henric”.

— Vreau să-ți spun ceva. Am o veste bună.

Se ridică în capul oaselor şi capul cu boneta pusă strâmb saltă puțin.

— Da?
— Nu mi-a venit ciclul. S-ar putea să fi rămas grea.
— O, trandafirul meu! Cel mai dulce trandafir!
— E foarte devreme, îl previn. Dar m-am gândit că ai vrea să afli pe dată.
— Înainte de orice altceva! mă asigură el. Draga mea, de îndată ce îmi spui că e adevărat, te încoronez regină.
— Dar Eduard va rămâne oricum moştenitorul tău, nu?
— Da, da, dar mi s-ar lua o povară imensă de pe suflet dacă aş şti că Eduard are un frate! O familie nu se află în siguranță cu un singur fiu: o dinastie are nevoie de băieți. E de-ajuns un mic accident şi totul se termină, dar dacă ai doi băieți, eşti în siguranță.
— Voi avea o încoronare, spun gândindu-mă la coroană, la giuvaieruri, la rochie, la banchet şi la miile de oameni care vor ieşi să mă aclame pe mine, noua regină a Angliei.
— Vei avea cea mai măreață încoronare din câte a văzut Anglia, căci eşti cea mai de seamă regină, îmi promite el. Şi imediat ce ne vom întoarce la Londra, voi declara o zi de sărbătoare națională pentru tine.
— Da?
Sună minunat. O zi care să celebreze existența mea, a lui Kitty Howard: ăsta da *voilà!*
— O zi întreagă pentru mine?
— O zi în care toți vor merge la biserică şi vor rosti rugăciuni de mulțumire pentru că Dumnezeu mi te-a dat pe tine.
Până la urmă, doar biserică. Schițez un zâmbet vag şi dezamăgit.
— Şi maestrul de ceremonii va pregăti la curte un mare banchet şi o festivitate. Şi toți îți vor face daruri.
Zâmbesc radios şi spun cu satisfacție:
— Sună minunat!
— Eşti dulcele meu trandafir, spune el. Trandafirul meu fără spini. Acum vino în pat lângă mine, Katherine.
— Da.
Am grijă să nu mă gândesc la Thomas al meu când mă îndrept spre silueta umflată din patul mare. Pe chip îmi pluteşte un zâmbet larg, fericit şi închid ochii, ca să nu fiu silită să-l privesc. Nu pot să-i evit nici mirosul şi nici atingerile,

dar pot să fac în aşa fel încât să nu mă gândesc deloc la el în timp ce împlinesc ce am de împlinit, iar apoi mă întind alături şi aştept ca fornăielile sale uşoare de mulțumire să se transforme în sforăituri şuierătoare când adoarme.

Jane Boleyn, Ampthill, octombrie 1541

I-a venit ciclul cam cu o săptămână întârziere, dar asta nu m-a descurajat prea tare. Simpla idee a sarcinii a fost de-ajuns ca să-l facă pe rege să se simtă mai îndrăgostit de ea ca oricând, iar ea a acceptat într-un final că, deşi Thomas Culpepper e soarele de pe cer, nu trebuie făcut părtaş la orice mic secret.

S-a purtat foarte frumos cu oamenii pe care i-a întâlnit în timpul procesiunii, chiar şi când era plictisită şi distrată avea grijă să-şi păstreze un surâs amabil pe chip şi a învățat să-l urmeze pe rege cu un pas mic în urmă şi să arboreze un aer de supunere modestă. Îl slujeşte în pat ca o târfă plătită, îi stă alături la cină şi nu arată niciodată, nici măcar printr-o schimbare de o clipă a expresiei, că el a tras un vânt. E o fată egoistă şi proastă, dar dacă i s-ar acorda suficient timp, ar putea deveni o regină bună. Dacă ar zămisli un prunc şi ar dărui Angliei un fiu, ar putea să trăiască destul ca să învețe să devină o regină admirată.

În orice caz, regele e nebun după ea. Îngăduința pe care i-o arată ne uşurează mult sarcina de a-l strecura pe Culpepper în odaia ei de culcare şi de a-l scoate apoi de-acolo. Am avut parte de o noapte urâtă când regele l-a trimis fără de veste pe sir Anthony Denny în odaia ei, iar ea era încuiată acolo cu Culpepper. Denny a încercat uşa şi a plecat fără să scoată o vorbă. În altă noapte, regele s-a foit în patul ei pe când cei doi îşi vedeau de treabă, despărțiți de el doar printr-o uşă, iar ea a fost nevoită să se întoarcă în goană la bătrân, încă umedă de năduşeală şi de sărutări. Dacă aerul n-ar fi fost încărcat de duhoarea vânturilor lui, ar fi simțit fără îndoială mirosul dorinței. La Grafton Regis, amanții s-au iubit în latrine: Culpepper s-a strecurat pe scări până în odaia cu ziduri de piatră ieşită în afară deasupra şanțului de apărare, ea le-a spus doamnelor sale că îi e foarte rău şi şi-au petrecut după-amiaza acolo împreună, iubindu-se frenetic în timp ce noi făceam ghirlande de flori. Dacă n-ar fi atât de primejdios, ar părea amuzant. Dar chiar şi aşa, tot mi se taie respirația când îi aud, din pricina unui amestec de frică şi de dorință.

Nu râd niciodată. Mă gândesc la soțul meu şi la sora lui şi

râsul îmi moare pe buze. Mă gândesc cum i-a promis el să fie bărbatul care-i stă alături la orice necaz. Mă gândesc la ea şi la faptul că dorea cu disperare să zămislească un fiu, deşi era sigură că Henric nu e capabil să facă asta. Mă gândesc la pactul păgân pe care trebuie să-l fi făcut cei doi. Apoi, cu un geamăt slab, îmi spun că toate astea nu sunt decât temerile mele, imaginația mea şi că, poate, nu s-au întâmplat deloc. Cea mai rea urmare a morții lor e aceea că acum nu voi mai afla ce s-a întâmplat. Singurul mod în care am putut îndura de-a lungul atâtor ani gândul la ceea ce au făcut şi la rolul pe l-am jucat eu însămi a fost să mi-l scot din minte. Nu mă gândesc niciodată la asta, nu vorbesc niciodată despre asta şi nimeni nu discută despre ei în prezența mea. E ca şi cum nici n-ar fi existat vreodată. Doar aşa pot îndura faptul că eu trăiesc, iar ei s-au prăpădit: prefăcându-mă că nici măcar n-au existat.

— Când regina Anne Boleyn a fost acuzată de trădare, de fapt asta însemna adulter? mă întreabă Katherine.

Întrebarea, nimerind exact la țintă propriile mele gânduri, e ca o lovitură de pumnal.

— Ce vrei să spui?

Străbatem călare drumul de la Collyweston la Ampthill într-o dimineață senină şi rece de octombrie. Regele se află în față, galopează împreună cu bărbații tineri din suita sa, închipuindu-şi că iese câştigător într-o cursă, căci aceştia, printre care şi Thomas Culpepper, îşi înfrânează caii. Katherine călăreşte agale pe iapa ei cenuşie, iar eu merg alături de ea, pe un cal de vânătoare al familiei Howard. Toate celelalte doamne au rămas în urmă ca să bârfească şi nu există nimeni care să-mi servească drept pavăză în fața curiozității sale.

— Ai spus mai înainte că ea şi ceilalți bărbați au fost acuzați de adulter, stăruie ea.

— Asta a fost cu câteva luni în urmă.

— Ştiu, m-am tot gândit la asta.

— Gândeşti foarte încet, spun cu răutate.

— Ştiu, replică ea, deloc deconcertată. Şi m-am gândit că au acuzat-o de trădare pe Anne Boleyn, verişoara mea, numai pentru că i-a fost necredincioasă regelui şi i-au tăiat capul.

Aruncă iute o privire în jur.

— Şi m-am mai gândit că mă aflu în aceeaşi situaţie. Că dacă ar afla cineva, ar spune că-i sunt necredincioasă regelui. Poate vor spune şi în cazul meu că e vorba de trădare. Şi atunci ce se va întâmpla cu mine?

— Tocmai de aceea nu spunem niciodată nimic. Tocmai de aceea avem grijă. Ţii minte? Te-am prevenit de la bun început să ai grijă.

— Dar de ce m-ai ajutat să mă întâlnesc cu Thomas? Ştiind bine cât de primejdios e? După ce propria dumitale cumnată a fost ucisă exact pentru acelaşi lucru?

Nu-mi trece prin minte niciun răspuns. Nu m-aş fi aşteptat nici într-o mie de ani să-mi pună întrebarea asta. Dar prostia ei e de aşa natură încât uneori merge direct la ceea ce e mai evident. Întorc capul, cu aerul că privesc peste pajiştile reci către fluviul care, umflat de ploile recente, luceşte ca o spadă, ca o spadă franţuzească.

— Pentru că mi-ai cerut ajutorul. Îţi sunt prietenă.

— Ai ajutat-o şi pe Anne Boleyn?

— Nu! exclam. Ea nu mi-ar fi acceptat în ruptul capului ajutorul!

— Nu i-ai fost prietenă?

— Îi eram cumnată.

— Nu te plăcea?

— Mă îndoiesc că m-a remarcat vreo clipă măcar, de la început până la sfârşit. Nu avea ochi pentru mine.

Vorbele acestea nu pun capăt presupunerilor ei, aşa cum îmi doream, ci le hrănesc. Aproape că pot auzi mişcarea înceată a gândurilor sale.

— Nu te plăcea? repetă Katherine. Anne Boleyn, soţul tău şi sora lor Mary erau mereu împreună. Însă pe dumneata te lăsau pe dinafară.

Încerc să râd, dar râsul meu sună fals.

— După cum o spui, parcă vorbeşti despre nişte copii în curtea şcolii!

Ea încuviinţează.

— Tocmai aşa e la o curte regală. Îi urai pentru că nu te acceptau alături de ei?

— Eram o Boleyn. Eram tot atât de Boleyn ca şi ei. Am devenit o Boleyn prin căsătorie, unchiul lor, ducele, e şi unchiul meu. Interesele mele urmăresc binele familiei, la fel ca

ale lor.

— Atunci de ce ai depus mărturie împotriva lor?

Sunt atât de uluită că mă acuză direct, încât rămân aproape fără grai. Mă uit la ea.

— De unde ai auzit asta? Cine ți-a vorbit despre aşa ceva?

— Mi-a spus Catherine Carey, răspunde ea cu aerul că e ceva de-a dreptul banal ca două fete, două copile, să-şi facă confidențe despre trădare, incest şi moarte. Zicea că ai depus mărturie împotriva soțului dumitale şi a surorii lui. Ai oferit dovezi care au arătat că erau amanți şi trădători.

— Nu-i adevărat, şoptesc. Nu-i adevărat.

Nu pot îndura să rostesc cuvintele, nu mă gândesc la asta niciodată. Nu mă voi gândi nici astăzi.

— N-a fost aşa. Nu înțelegi fiindcă eşti doar o copilă. Erai mică la vremea când s-au întâmplat toate astea. Am încercat să-l salvez, la fel cum am încercat s-o salvez şi pe ea. Am avut un plan excelent, pus la cale de unchiul tău. A dat greş, dar ar fi trebuit să meargă. Credeam că, dacă depun mărturie, îl voi salva, însă totul a mers prost.

— Aşa a fost?

— A fost sfâşietor! țip îndurerată. Am încercat să-l salvez, îl iubeam, aş fi făcut orice pentru el!

Chipul ei frumos e inundat de compasiune.

— Ai vrut să-l salvezi?

Îmi şterg ochii de lacrimi cu dosul mănuşii.

— Mi-aş fi dat viața pentru el. Credeam că-l voi salva. Voiam să-l salvez. Aş fi făcut orice ca să-l salvez!

— Ce a mers prost? întreabă ea în şoaptă.

— Unchiul tău şi cu mine ne-am gândit că, dacă se declară vinovați, regele va divorța de ea şi va fi trimisă la o mănăstire. Ne-am gândit că lui i se vor lua titlul şi onorurile şi va fi exilat. Bărbații care au fost acuzați împreună cu ea nu erau câtuşi de puțin vinovați şi toți ştiau asta. Erau prietenii lui George şi curtenii lui Anne, nu amanții ei. Credeam că vor fi iertați cu toții, aşa cum a fost iertat Thomas Wyatt.

— Şi ce s-a întâmplat?

Istorisirea asta e ca un vis. E ca visul pe care-l am deseori, cel care mă trezeşte noaptea ca o boală, cel care mă trage afară din pat şi mă face să mă plimb întruna prin odaia întunecoasă până când prima geană de lumină cenuşie se iveşte pe cer şi

ştiu că chinurile mele iau sfârşit.

— Ei şi-au negat vinovăția. Asta nu făcea parte din plan. Ar fi trebuit să mărturisească, dar au negat totul, mai puțin nişte vorbe la adresa regelui. George spusese că regele e neputincios ca bărbat.

Chiar şi în această zi luminoasă de toamnă, după cinci ani de la proces, tot mai cobor glasul şi privesc împrejur, ca să mă conving că nu mă poate auzi nimeni.

— Le-a pierit curajul, au negat că ar fi fost vinovați şi n-au cerut îndurare. Eu m-am ținut de plan, cum a spus unchiul tău că trebuie să fac. Am salvat titlul, am salvat pământurile, am salvat moştenirea Boleyn, le-am salvat averea.

Katherine aşteaptă să audă continuarea. Nu înțelege că povestea se încheie aici. Asta e marea mea faptă şi marele meu triumf: am salvat titlul şi pământurile. Ea pare chiar nedumerită.

— Am făcut ce a trebuit să fac ca să salvez moştenirea Boleyn, repet. Socrul meu, tatăl lui George şi al lui Anne, a adunat de-a lungul vieții o mare avere. George a sporit-o. S-a adăugat şi avuția lui Anne. Eu am salvat-o. Am salvat Rochford Hall pentru noi toți, am păstrat titlul. Sunt şi acum lady Rochford.

— Ai salvat moştenirea, dar ei n-au moştenit-o! spune Katherine, nereuşind să înțeleagă. Soțul dumitale a murit şi a crezut pesemne că ai depus mărturie împotriva lui. S-a gândit pesemne că, în timp ce el se declara nevinovat, dumneata îl acuzai! Ai fost martora acuzării.

Gândeşte cu încetineală, vorbeşte cu încetineală, rosteşte cu încetineală tot ce e mai rău.

— S-a gândit pesemne că l-ai lăsat să moară ca să poți păstra titlul şi pământurile, s-a gândit chiar că l-ai omorât.

Îmi vine să țip la ea pentru că spune asta, pentru că exprimă în cuvinte acest coşmar. Îmi frec fața cu dosul mănuşii, de parcă aş putea astfel să-mi şterg încruntarea teribilă.

— Nu! N-a fost aşa! N-a fost aşa! N-a gândit asta! spun disperată. Ştia că-l iubesc şi că încerc să-l salvez. Trebuie să fi ştiut, când s-a îndreptat spre eşafod, că mă aflam în genunchi în fața regelui, rugându-l să-mi cruțe soțul. Anne trebuie să fi ştiut, când a urcat pe eşafod, că-n ultima clipă m-am aflat în

fața regelui, rugându-l s-o cruțe.

Ea încuviințează şi spune:

— Ei bine, nădăjduiesc că nu vei depune niciodată mărturie ca să mă salvezi.

E o încercare de umor jalnică, nici măcar nu zâmbesc. Spun simplu:

— Acela a fost sfârşitul vieții mele. N-a fost doar sfârşitul vieții lor, ci şi moartea mea.

O vreme călărim în tăcere, apoi două sau trei dintre prietenele lui Katherine îşi îmboldesc caii ca s-o ajungă din urmă şi să sporovăiască împreună cu ea despre Ampthill şi despre primirea care ni se va face cu siguranță şi s-o întrebe dacă s-a săturat de rochia ei galbenă şi dacă i-o va da lui Katherine Tylney. Într-o clipă se stârneşte cearta, căci Katherine i-a promis deja rochia lui Joan, dar Margaret insistă că ar trebui s-o primească ea.

— Puteți să vă liniştiți amândouă, decretez silindu-mă să revin în prezent. Regina a purtat rochia doar de trei ori şi va rămâne în garderoba ei ca s-o mai folosească o vreme.

— Nu-mi pasă, spune Katherine. Pot oricând să-mi comand alta.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1541

Intru în biserică, îmi fac cruce, mă plec în fața altarului şi-mi ocup locul în strana mea cu pereți înalți. Slavă Domnului, aici nu mă poate vedea nimeni: uşa înaltă se închide în urma mea, pereții îmi asigură intimitatea şi chiar şi partea din față a stranei are panouri din vergele dese, ca să pot vedea, dar să nu fiu observată. Numai preotul se poate uita la mine dacă stă sus, în balconul corului. Dacă-mi iau privirea de la ostie sau dacă nu-mi fac cruce când trebuie sau folosesc cealaltă mână sau fac mişcările în ordinea incorectă, nu voi fi denunțată pentru erezie. În țara asta există acum mii de oameni care-şi păzesc fiecare mişcare, fiindcă nu au parte de intimitatea de care mă bucur eu. Există sute de oameni care vor muri pentru că au făcut o greşeală în ritual.

Mă ridic, mă înclin, îngenunchez, mă aşez aşa cum îmi cere desfăşurarea slujbei religioase, dar astăzi liturghia nu-mi aduce nicio plăcere. Slujba se desfăşoară după tipicul poruncit de rege şi în fiecare frază psalmodiată simt puterea lui Henric, nu puterea lui Dumnezeu. În trecut l-am găsit pe Dumnezeu în multe locuri: în micile capele luterane de acasă, în marea catedrală Sfântul Paul din Londra, maiestuoasă şi avântată, şi în liniştea capelei regale de la Hampton Court, unde am îngenuncheat o dată alături de prințesa Maria şi am simțit pacea divină pogorând asupra noastră. Dar se pare că regele a făcut ca biserica să nu mai fie o mângâiere pentru mine şi pentru atâția alții. Acum îl găsesc pe Dumnezeu în tăcere: când mă plimb prin parc sau pe malul fluviului, când aud o mierlă cântând la amiază, când văd săgeata unui cârd de gâşte deasupra capului, când şoimarul eliberează o pasăre şi o văd înălțându-se în văzduh şi plutind. Dumnezeu nu-mi mai vorbeşte atunci când îi îngăduie Henric, cu cuvintele pe care le preferă Henric. Mă ascund de rege şi sunt surdă la Dumnezeul lui.

Îngenunchem cu toții şi ne rugăm pentru sănătatea şi siguranța familiei regale, când, spre uimirea mea, în curgerea familiară a vorbelor se strecoară fără veste o nouă rugăciune. Fără strop de ruşine, preotul cere curții mele, doamnelor mele şi mie însămi să mulțumim pentru Katherine, soția regelui.

— Îți mulțumim, Doamne, că după atâtea accidente nefireşti care s-au abătut asupra căsniciilor regelui, te-ai îndurat să-i dăruieşti o soție pe potriva tuturor dorințelor sale, cea pe care o are acum.

Nu mă pot abține să nu ridic capul din poziția de supunere plină de respect şi întâlnesc privirea surprinsă a preotului din Richmond, care stă în balconul corului. Citeşte vorbele închinate soției regelui dintr-un document oficial, i s-a poruncit să-l citească aşa cum i s-ar fi poruncit să dea citire unei legi noi. În nebunia lui, Henric a dat ordin tuturor bisericilor din Anglia să-i mulțumească lui Dumnezeu că, după numeroasele „accidente nefireşti” din căsniciile sale anterioare, are acum o soție pe potriva dorințelor lui. Formularea şi faptul că trebuie să ascult îngenuncheată această insultă mă revoltă atât de tare, încât mă ridic pe jumătate, în semn de protest.

În aceeaşi clipă, o mână poruncitoare îmi înşfacă din spate poala rochiei şi mă trage în jos. Mă clatin puțin şi recad în genunchi. Lotte, tălmaciul meu, îmi aruncă un zâmbet uşor, îşi împreunează mâinile într-o ilustrare perfectă a devoțiunii şi închide ochii. Gestul ei mă linişteşte. Incidentul e într-adevăr o insultă, nespus de grosolană şi de nedelicată, dar să reacționez la ea înseamnă să mă arunc orbeşte în brațele primejdiei. Dacă regele îmi cere să îngenunchez şi să mă descriu în fața întregului regat ca un „accident nefiresc”, nu am căderea să susțin că mariajul nostru nu a fost un accident, ci un contract plănuit cu atenție şi cumpănit cu grijă, pe care el l-a încălcat din motivul simplu şi suficient că a preferat-o pe alta în locul meu. Nu am căderea să arăt că, din moment ce căsătoria noastră a fost reală şi valabilă, regele e acum fie adulterin, fie bigam şi trăieşte în păcat cu noua soție. Nu am căderea să arăt că, dacă micuța Kitty Howard, o copilă cu inimă uşuratică şi purtare asemenea, e singura femeie pe potriva dorințelor lui dintre toate cele pe care le-a avut vreodată, înseamnă ori că ea e cea mai mare actriță din lume, ori că el e cel mai păcălit neghiob dintre toți cei care s-au însurat vreodată cu o fată îndeajuns de tânără ca să le fie fiică.

Henric a înnebunit, răsfață cu afecțiune o copilă, ca un neghiob senil, şi tocmai a poruncit întregii țări să îi mulțumească lui Dumnezeu pentru nebunia lui. În toate bisericile din regat, oamenii îşi muşcă buzele ca să-şi înăbuşe

zâmbetele, iar bărbații cinstiți blestemă norocul care i-a adus în biserica lui Henric, neştiind că această aiureală a fost inclusă în rugăciunile lor.

— Amin! rostesc tare.

Când ne ridicăm în picioare ca să fim binecuvântați, îi arăt preotului o față senină şi pioasă. În timp ce ieşim din biserică, mă gândesc doar că, la Hunsden, biata prințesă Maria se sufocă de indignare din cauza acestei insulte la adresa mamei sale, din cauza blasfemiei care i-a cerut să se roage pentru Kitty Howard şi din cauza idioțeniei tatălui ei. Mă rog la Dumnezeu să aibă atâta minte încât să nu spună nimic. Se pare că, indiferent ce are chef regele să facă, suntem obligați toți să nu spunem nimic.

Marți, una dintre doamnele mele, privind pe fereastră, spune:

— Iată-l pe ambasador venind grăbit prin grădină dinspre fluviu. Ce s-a putut întâmpla?

Mă ridic în picioare. Doctorul Harst nu mă vizitează niciodată fără să-mi trimită vorbă dinainte. Trebuie să se fi întâmplat ceva la curte. Primul meu gând zboară la Elisabeta şi la Maria, prima mea temere e că li s-a întâmplat ceva. Să n-o fi îndemnat cumva pe prințesa Maria purtarea tatălui ei să-l sfideze!

— Rămâneți aici, le spun scurt doamnelor mele.

Îmi arunc un şal pe umeri şi mă duc să-l întâmpin pe ambasador. Acesta intră în sala mare tocmai când cobor scările şi-mi dau seama pe dată că s-a întâmplat ceva grav.

— Ce este? îl întreb în germană.

El clatină din cap şi sunt nevoită să aştept până când sosesc servitorii şi îl servesc cu vin şi biscuiți, după care îi trimit pe toți din odaie.

— Ce s-a întâmplat?

— Am venit neîntârziat, fără să aflu întreaga poveste, fiindcă am vrut să vă previn din timp.

— Să mă preveniți în legătură cu ce? Sper că nu s-a întâmplat nimic cu prințesa Maria!

— Nu. Cu regina.

— A rămas grea?

El clatină din cap.

— Nu ştiu sigur. Dar de ieri e închisă în odăile ei, iar regele refuză s-o vadă.

— E bolnavă? Pe el îl îngrozeşte ciuma.

— Nu. N-au fost chemați doctori.

— Doar nu e acuzată că a complotat împotriva lui! exclam, exprimând în cuvinte cea mai mare temere.

— Vă voi spune tot ce am aflat, în cea mai mare parte de la servitorul pe care-l avem în odăile regelui. Regele şi regina au fost la liturghie duminică, iar preotul a rostit o rugăciune de mulțumire pentru căsnicia regelui, după cum bine ştiți.

— Aşa e.

— Duminică seară, regele era tăcut şi a cinat singur, ca şi cum l-ar fi cuprins din nou vechea boală. Nu s-a dus în odăile ei. Luni s-a închis în odăile sale, iar regina a fost încuiată într-ale ei. Azi s-a dus arhiepiscopul Cranmer să stea de vorbă cu ea şi a ieşit în tăcere.

Îl privesc cu atenție.

— A fost încuiată în odăi? Şi regele s-a încuiat într-ale sale?

Ambasadorul încuviințează în tăcere.

— Ce credeți că înseamnă lucrul ăsta?

— Cred că regina a fost acuzată. Încă nu putem şti care e acuzația. Însă trebuie să ne gândim dacă vă va implica pe Înălțimea Voastră.

— Pe mine?

— Dacă e acuzată că a luat parte la complot papist sau că i-a făcut farmece regelui ca să-i răpească bărbăția, oamenii îşi vor aminti imediat că ați fost acuzată la rândul vostru de un complot papist şi că a fost neputincios cu Înălțimea Voastră. Îşi vor aminti că sunteți prietenă cu ea. Îşi vor aminti că ați dansat cu ea în curte de Crăciun şi că regele a căzut la pat în postul Paştelui, de îndată ce ați plecat. Oamenii ar putea crede că ați complotat amândouă împotriva lui. Ar putea chiar să spună că l-ați blestemat amândouă.

Întind mâna, ca pentru a-l opri.

— Nu, nu!

— Ştiu că nu e adevărat. Dar trebuie să ne gândim la cele mai rele lucruri care s-ar putea spune. Şi să încercăm să ne păzim de ele. Să-i scriu fratelui Înălțimii Voastre?

— Nu mă va ajuta, răspund mohorâtă. Sunt singură.

— Atunci trebuie să ne pregătim. Aveți cai buni în grajduri?

Încuviințez din cap.

— Atunci dați-mi nişte bani şi voi pregăti alți cai de-a lungul întregului drum până la Dover, spune el cu hotărâre. În clipa când voi socoti că va porni împotriva Înălțimii Voastre, vom putea pleca din țară.

— Va închide porturile, îl previn. Aşa a făcut şi data trecută.

— Nu ne vom lăsa prinşi din nou în capcană. Pot tocmi o barcă pescărească. Acum ştim ce e în stare să facă. Ştim până unde poate să meargă. Vom fugi înainte să se ia hotărârea de-a vă aresta.

Mă uit la uşa închisă.

— Cineva din serviciul meu va şti că ați venit să mă avertizați. Aşa cum noi avem un om în serviciul lui, regele a introdus şi el o iscoadă aici. Sunt supravegheată.

— Ştiu cine e omul, zice doctorul Harst cu o plăcere calmă. Va raporta vizita mea de astăzi, dar nu va spune nimic altceva. Acum e omul meu. Cred că suntem în siguranță.

— În siguranță ca nişte şoareci sub eşafod, spun cu amărăciune.

El încuviințează din cap.

— Important e ca securea să se abată asupra altora.

— Cine o merită? întreb cutremurându-mă. Nici eu, nici micuța Kitty Howard! Ce am făcut noi două, în afară de faptul că ne-am măritat cu cine ni s-a poruncit?

— Atâta vreme cât Înălțimea Voastră scapă, înseamnă că mi-am îndeplinit misiunea, răspunde el. Regina va trebui să ceară ajutor de la proprii săi prieteni.

Katherine, Hampton Court, noiembrie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Vai, ce surpriză! N-am niciun prieten, deşi credeam că am cu zecile.

N-am niciun iubit, deşi credeam că mă împresoară din toate părţile.

Se pare că n-am nici măcar familie, căci toţi au dispărut.

N-am nici soţ, căci refuză să mă vadă, n-am nici măcar preot confesor, căci arhiepiscopul însuşi a devenit inchizitorul meu. Toţi sunt atât de răi şi e atât de nedrept, încât nu ştiu ce să cred sau să spun. Au venit la mine în timp ce dansam cu doamnele mele şi m-au înştiinţat că, din porunca regelui, n-am voie să ies din odăile mele.

Preţ de o clipă – sunt atât de neghioabă, bunica avea dreptate când spunea că n-a existat niciodată fiinţă mai nătângă decât mine! – am crezut că se joacă o piesă-mască şi că va veni cineva costumat să mă răpească, apoi altcineva costumat va veni să mă salveze şi va avea loc un duel sau o luptă închipuită pe malul fluviului sau altceva amuzant. Întreaga ţară a rostit duminică rugăciuni prin care îi mulţumea lui Dumnezeu pentru mine, aşa că speram să se organizeze festivităţi de un fel sau altul a doua zi. Aşadar, am aşteptat în odaia mea, în spatele uşilor încuiate, să apară un cavaler rătăcitor sau poate chiar să-mi răsară la fereastră un turn ori să se dea un asediu prefăcut, sau poate o cavalcadă să năvălească în grădină şi le-am spus doamnelor mele:

— Sper să avem parte de o glumă bună!

Dar am aşteptat împreună cu ele toată ziua în odaia mea şi, cu toate că m-am grăbit să-mi schimb rochia, ca să fiu pregătită, n-a venit nimeni. Am cerut muzică şi veselie, dar a apărut arhiepiscopul Cranmer şi m-a anunţat că vremea dansului s-a încheiat.

O, cât de lipsit de bunătate poate fi! Are o figură foarte serioasă, de parcă s-ar fi întâmplat ceva foarte rău. Apoi mă întreabă din senin de Francis Dereham! Tocmai de Francis Dereham, care se află în serviciul meu doar la cererea respectabilei mele bunici! De parcă ar fi vina mea! Iar asta doar pentru că o gură-spartă de bârfitoare i-a spus arhiepiscopului

că a existat un flirt la Lambeth, ca şi cum i-ar mai păsa cuiva de asta acum! Trebuie să mărturisesc că, dacă aş fi arhiepiscop, aş încerca să nu plec urechea la astfel de bârfe.

Aşadar, spun că nu e absolut deloc adevărat şi că, dacă mi se îngăduie să-l văd pe rege, îl voi convinge cu uşurinţă să nu asculte nicio vorbă rostită împotriva mea. Atunci milord Cranmer îmi trage o spaimă teribilă, căci spune pe cel mai îngrozitor ton:

— Tocmai de aceea, doamnă, nu-l veţi vedea pe Alteţa Sa până nu dispare şi cea din urmă pată de pe numele vostru. Vom cerceta toate circumstanţele până vom nimici complet toate afirmaţiile defăimătoare la adresa Domniei Voastre.

Ei bine, la asta nu răspund, fiindcă ştiu că afirmaţia defăimătoare la adresa mea nu poate fi nimicită complet, însă, de bună seamă, toată povestea de la Lambeth a fost o întâmplare între o fecioară şi un bărbat tânăr, iar acum sunt căsătorită cu regele, de ce să-şi mai bată capul cu ceva care s-a petrecut cu atâta timp în urmă? O, a trecut o viaţă de-atunci, au trecut doi ani întregi! Cui îi mai pasă acum?

Poate că totul se va sfârşi până dimineaţă. Regele are uneori toane ciudate, se porneşte împotriva câte unui om şi pune să fie decapitat, iar de multe ori îi pare rău după aceea. S-a pornit împotriva bietei regine Anne de Cleves, dar ea a scăpat şi s-a ales cu palatul Richmond şi cu statutul de soră preferată a lui. Aşa că mă duc la culcare voioasă şi o întreb pe lady Rochford ce crede, iar ea mă priveşte destul de ciudat şi spune că e de părere că s-ar putea să scap cu bine dacă-mi păstrez curajul şi neg totul. E o alinare cam rece din partea ei, care şi-a văzut propriul soţ mergând la ştreang şi negând totul. Dar nu-i spun lucrul ăsta, de teamă să n-o înfurii.

Katherine Tylney doarme cu mine şi, când se bagă în pat, râde şi spune că face prinsoare că aş vrea să fie Thomas Culpepper în locul ei. Nu răspund nimic, fiindcă aş vrea într-adevăr. Aş vrea atât de tare, încât îmi vine să plâng după el. Rămân trează mult după ce ea începe să sforăie, dorindu-mi ca totul să fi fost altfel, ca Thomas să fi venit la Lambeth, să se fi luptat cu Francis şi să-l fi omorât, iar apoi să mă fi răpit şi să se fi însurat cu mine. Dacă ar fi venit să mă ia cu el atunci, n-aş mai fi devenit regină şi n-aş mai fi avut colierul cu diamante plate. Dar aş fi putut să dorm toată noaptea în braţele lui şi,

uneori, asta mi se pare o alegere mai bună. În seara asta mi se pare fără îndoială o alegere mai bună.

Dorm foarte prost, mă trezesc în zori şi rămân întinsă în patul tăcut, în timp ce lumina cenuşie se strecoară prin obloane, spunându-mi că mi-aş da toate giuvaierurile ca să-l văd pe Thomas Culpepper şi să-i aud râsul. Mi-aş da toată averea ca să mă aflu în brațele lui. Mă rog la Dumnezeu ca el să ştie că sunt reținută în odăile mele şi să nu creadă că mă feresc de el. Ar fi îngrozitor dacă, până să pot ieşi, s-ar simți jignit fiindcă l-am neglijat şi ar începe să curteze altă fată. Aş muri dacă ar ajunge să-i placă de alta. Cred că mi s-ar frânge cu adevărat inima.

Dacă aş îndrăzni, i-aş trimite un bilet, dar nimeni n-are voie să iasă din odăile mele şi nu cutez să încredințez unuia dintre servitori mesajul. Aceştia vin şi-mi aduc micul dejun, căci n-am voie să ies nici măcar ca să mănânc. Nu mi-e îngăduit nici măcar să merg la capelă, aşa că va veni un preot confesor în odăile mele ca să se roage împreună cu mine înainte să mă viziteze iarăşi arhiepiscopul.

Încep într-adevăr să cred că nu e deloc corect, poate că ar trebui să protestez față de acest tratament. Sunt regina Angliei, nu pot să fiu închisă în odăile mele de parcă aş fi o fată obraznică. Sunt o femeie în toată firea, o lady, o Howard! Sunt soția regelui! Drept cine mă iau? La urma urmei, sunt regina Angliei. Cred că-i voi vorbi arhiepiscopului şi-i voi spune că nu mă poate trata astfel. Mă gândesc la asta până mă indignez rău de tot şi mă hotărăsc să-i cer insistent să-mi arate respectul cuvenit.

Dar el nu vine! Ne petrecem toată dimineața stând degeaba, încercând să coasem şi să dăm impresia că avem o ocupație serioasă, în caz că uşa s-ar deschide pe neaşteptate şi ar intra arhiepiscopul. Dar nu! Abia spre sfârşitul după-amiezii, o după-amiază mohorâtă, uşa se deschide şi-l văd intrând, cu un aer foarte grav întipărit pe chipul amabil.

Doamnele mele se ridică toate imediat, de parcă ar fi tot atât de nevinovate ca un stol de fluturi încuiați alături de un melc mucegăit. Rămân aşezată, în definitiv, sunt regina. Aş vrea doar să pot arăta la fel ca regina Anne când au venit după ea. Părea cu adevărat nevinovată, părea cu adevărat acuzată pe nedrept. Acum regret că am semnat hârtia aceea cu mărturia

împotriva ei. Acum îmi dau seama cât de neplăcut e să se îndoiască oamenii de tine. Dar de unde puteam să ştiu că într-o zi mă voi afla în aceeaşi situaţie?

Arhiepiscopul se îndreaptă spre mine cu aerul că regretă nespus ceva. Şi-a luat o figură tristă, ca şi cum s-ar lupta cu un argument în sinea lui. Preţ de o clipă sunt încredinţată că-mi va cere iertare fiindcă s-a purtat atât de rău cu mine ieri şi că mă va elibera.

— Alteţă, spune el foarte încet. Am descoperit cu mare durere că l-aţi luat pe acel Francis Dereham în serviciul vostru.

Preţ de o clipă sunt atât de uluită, încât nu răspund nimic. Toată lumea ştia asta. Dumnezeule mare, Francis a stârnit destule valuri la curte ca să afle toată lumea de prezenţa lui! N-a fost nici pe departe discret. Cum să „descopere” arhiepiscopul?! La fel de bine ar putea pretinde că a descoperit oraşul Hull!

— Ei bine, da, spun. După cum ştie toată lumea.

El pleacă iarăşi ochii şi-şi împreunează mâinile peste pântecul înveşmântat în sutană.

— Ştim că aţi avut relaţii cu Dereham pe când vă aflaţi în casa bunicii voastre. Ne-a mărturisit el.

Of, neghiobul! Acum nu mai pot nega. De ce s-a apucat să spună una ca asta? De ce a trebuit să fie un lăudăros şi un gură-spartă?

— Ce altceva am putea presupune, decât că v-aţi plasat iubitul într-o poziţie apropiată de Domnia Voastră cu un scop josnic? întreabă el. O poziţie care vă permite să vă întâlniţi în fiecare zi? Care-i permite să vină la Domnia Voastră fără ca doamnele să fie de faţă? Chiar şi neanunţat?

— Nu presupuneţi nimic, spun cu îndrăzneală. Şi oricum, nu-mi e iubit. Unde e regele? Vreau să-l văd!

— Aţi fost iubita lui Dereham la Lambeth, nu eraţi fecioară când v-aţi căsătorit cu regele şi i-aţi fost amantă şi după căsătorie. Sunteţi adulterină!

— Nu! repet.

Adevărul e amestecat cu minciuna şi, pe deasupra, nu sunt sigură cât ştiu ei. Ce bine ar fi fost dacă Francis s-ar fi născut cu bunul-simţ de a-şi ţine gura!

— Unde e regele? Insist să-l văd!

— Regele însuşi mi-a poruncit să vă cercetez purtarea. Nu vă e îngăduit să-l vedeți până nu răspundeți la toate întrebările mele şi nu vă recăpătați reputația nepătată.

— Îl voi vedea! exclam sărind în picioare. Nu mă veți împiedica să-mi văd soțul. Asta e cu siguranță împotriva legii!

— Oricum ar fi, el a plecat.

— A plecat?!

Preț de o clipă am senzația că mi se clatină podeaua sub picioare, ca şi cum aş dansa pe o barjă.

— A plecat? Unde a plecat? Nu se poate să plece acum. Stăm aici până de Crăciun, când ne mutăm la palatul Whitehall. N-are unde să se ducă şi nu m-ar lăsa singură aici! Unde a plecat?

— A plecat la palatul Oatlands.

— La Oatlands?

Aceea e reşedința unde ne-am căsătorit. N-ar merge în ruptul capului acolo fără mine.

— E o minciună! Unde a plecat? Nu poate fi adevărat!

— A trebuit să-i spun, deşi a fost cea mai tristă clipă din viața mea, că ați fost amanta lui Dereham şi că mă tem că sunteți şi acum, continuă Cranmer. Dumnezeu mi-e martor că l-aş fi cruțat bucuros de vestea asta. Am crezut că-şi va pierde mințile de durere, sunt sigur că i-ați frânt inima! A plecat pe dată la Oatlands, luând cu el doar o mână de oameni. Nu vrea să vadă pe nimeni, i-ați frânt inima şi v-ați pricinuit propria distrugere.

— Doamne sfinte, nu! îngaim. O, Doamne sfinte, nu!

Situația e într-adevăr foarte rea, dar dacă regele l-a luat pe Thomas cu el, ştiu cel puțin că iubirea mea cea mare e în siguranță şi că nu suntem bănuiți.

— Se va simți singur fără mine, spun în speranța că arhiepiscopul va pomeni numele însoțitorilor săi.

— Îşi va pierde mințile de durere, replică el sec.

— O, Doamne!

Ce pot să spun? Regele era oricum nebun de legat şi înainte, aşa că, dacă e să fim drepți, nu mi se poate pune asta în cârcă.

— Nu are niciun însoțitor? întreb cu viclenie.

Te rog, Doamne, fă ca Thomas să fie în siguranță!

— Valetul odăii sale.

Aşadar, slavă Cerului, pe Thomas nu-l pândeşte niciun

pericol.

— Acum nu puteți decât să mărturisiți, spune arhiepiscopul.

— Dar n-am făcut nimic! exclam.

— L-ați luat pe Dereham în serviciul vostru.

— La cererea bunicii mele. N-a rămas singur cu mine nicio clipă, nu mi-a atins nici măcar mâna.

Găsesc puțină putere în adevărata mea nevinovăție.

— Milord, ați greşit foarte tare că l-ați tulburat pe rege. Nu ştiți cum e când e tulburat.

— Acum nu puteți decât să mărturisiți. Acum nu puteți decât să mărturisiți.

Situația asta seamănă atât de mult cu cea a unui suflet sărman ce se târăşte spre Smithfield cu un mănunchi de vreascuri în spinare, ca să fie ars pe rug, încât îmi scapă un chicotit de groază.

— Pe cuvânt, milord, n-am făcut nimic! Mă spovedesc în fiecare zi, ştiți doar, şi n-am făcut niciodată nimic!

— Râdeți?! exclamă el îngrozit.

— O, e doar din cauza şocului! răspund cu nerăbdare. Trebuie să mă lăsați să plec la Oatlands, milord! Neapărat. Trebuie să-l văd pe rege şi să-i explic.

— Nu, trebuie să-mi explici mie, copila mea, spune el cu seriozitate. Trebuie să-mi spui ce ai făcut la Lambeth şi ce ai făcut după aceea. Trebuie să mărturiseşti sincer totul şi poate că atunci voi reuşi să te salvez de la eşafod.

— De la eşafod?! țip de parcă n-aş mai fi auzit niciodată cuvântul. Cum adică, de la eşafod?

— Dacă l-ai înşelat pe rege, acesta e un act de trădare, mă lămureşte el rar şi răspicat, de parcă aş fi copil. Trădarea se pedepseşte cu moartea. Nu se poate să nu ştii asta.

— Dar nu l-am înşelat, bâigui. Nu vreau să merg la eşafod! Aş putea să jur pe Biblie, aş putea să jur pe viața mea! N-am comis niciodată vreo trădare, n-am comis niciodată nimic! Întrebați pe oricine! Întrebați pe oricine! Sunt fată cuminte, ştiți bine lucrul ăsta, regele spune că sunt trandafirul lui, trandafirul lui fără spini. Ascult doar de voia lui…

— Va trebui într-adevăr să juri toate acestea pe Biblie şi să ai mare grijă să nu rosteşti nicio vorbă mincinoasă. Acum spune-mi ce s-a întâmplat între dumneata şi Francis Dereham

la Lambeth. Însă nu uita că Dumnezeu ascultă tot ce spui şi, pe deasupra, avem deja mărturisirea lui, ne-a spus totul.

— Ce a mărturisit?

— N-are importanță. Spuneți-mi. Ce ați făcut?

— Eram foarte tânără, încep.

Mă uit la el pe furiş, să văd dacă e dispus să mă compătimească. Şi chiar e! Chiar e! Are ochii plini de lacrimi! Ăsta e un semn atât de bun, încât mă simt mult mai încrezătoare.

— Eram foarte tânără şi mă tem că toate fetele din odaia doamnelor se purtau foarte uşuratic. Nu-mi erau deloc prietene şi sfătuitoare bune.

El încuviințează din cap.

— Le îngăduiau tinerilor din casă să intre în odaia fetelor?

— Da. Francis venea noaptea să curteze altă fată, dar apoi a pus ochii pe mine. Tac o clipă, apoi continui. Ea nu era frumoasă nici pe jumătate cât mine, deşi eu nici măcar n-aveam haine drăguțe pe-atunci.

Arhiepiscopul oftează din cine ştie ce motiv.

— Asta e vanitate. Era vorba că-ți mărturiseşti păcatul cu tânărul.

— Dar asta şi fac! Mărturisesc. Însă sunt foarte tulburată. El a fost foarte insistent. S-a ținut de capul meu. A jurat că e îndrăgostit de mine şi l-am crezut. Eram foarte tânără. Mi-a promis că mă ia de soție, am crezut că suntem căsătoriți. A stăruit.

— A venit în patul tău?

Aş vrea să tăgăduiesc, dar dacă nătărăul de Dereham le-a spus totul, atunci nu-mi mai rămâne decât să fac lucrurile să pară mai puțin grave.

— Da. Nu l-am invitat, dar a insistat. M-a obligat.

— Te-a violat?

— Da, aproape.

— Şi n-ai țipat? Te aflai în aceeaşi odaie cu toate celelalte tinere doamne, nu? Te-ar fi auzit.

— L-am lăsat să o facă. Dar eu n-am vrut.

— Aşadar, s-a culcat cu tine.

— Da. Dar n-a fost niciodată dezbrăcat de tot.

— A fost complet îmbrăcat?

— Voiam să spun că n-a fost niciodată dezbrăcat, decât

când şi-a scos pantalonii. Şi atunci a fost.

— Ce a fost?

— Atunci a fost dezbrăcat.

Asta sună neconvingător chiar şi în urechile mele.

— Şi ți-a răpit fecioria.

Nu văd cum aş putea să evit acest adevăr.

— Ăăă...

— Ți-a fost amant.

— Nu cred că...

Arhiepiscopul se ridică în picioare, de parcă ar vrea să plece.

— Asta nu-ți face niciun bine. Nu te pot salva dacă mă minți.

Mă tem atât de tare că va pleca, încât strig, alerg după el şi-l prind de braț.

— Vă rog, milord! Vă voi spune. Însă mi-e atât de ruşine şi-mi pare atât de rău...

Plâng în hohote. Arhiepiscopul are o înfățişare foarte severă şi, dacă nu-mi ia apărarea, cum îi voi explica regelui toate astea? Mă tem de el, fără îndoială, dar de rege mi-e de-a dreptul groază.

— Spune-mi! Te-ai culcat cu el. Ați fost ca soțul şi soția.

— Da, răspund, îmboldită să fiu sinceră. Da, am fost.

Îmi desprinde mâna de pe brațul lui, de parcă aş avea o infecție pe piele şi n-ar vrea să mă atingă. De parcă aş fi leproasă, eu, care cu doar două zile în urmă eram atât de prețuită încât toată țara i-a mulțumit lui Dumnezeu că regele m-a găsit! Nu e cu putință! Nu e cu putință ca totul s-o fi luat razna aşa de rău, într-un timp aşa de scurt.

— Mă voi gândi la mărturisirea ta, spune el. I-o voi înfățişa lui Dumnezeu în rugăciune. Va trebui să-i spun regelui. Ne vom gândi ce acuzații ți se vor aduce.

— Nu putem să uităm că s-a întâmplat? şoptesc frângându-mi mâinile şi simțind că inelele îmi atârnă greu pe degete. A fost atât de demult! Cu ani în urmă. Nimeni nu-şi mai aminteşte. Regele nu trebuie să ştie, ați spus-o chiar Domnia Voastră, îi va frânge inima! Înştiințați-l doar că nu s-a întâmplat nimic important. Nu se poate să fie din nou totul ca înainte?

Arhiepiscopul se uită la mine de parcă aş fi înnebunit.

— Regină Katherine, spune cu blândețe. L-ați înşelat pe

regele Angliei. Pedeapsa pentru asta e moartea. Nu înțelegeți?

— Dar asta a fost cu mult înainte să ne căsătorim! scâncesc. Nu l-am înşelat pe rege. Pe atunci nici măcar nu-l cunoşteam! De bună seamă că regele îmi va ierta greşelile de copilă, nu?

Simt că mă năpădesc hohotele de plâns şi că nu mi le mai pot înăbuşi.

— De bună seamă că nu mă va judeca aspru pentru greşelile din copilărie, când nu eram decât o fetiță înconjurată de educatori slabi, nu? Mi se pune un nod în gât. De bună seamă că Alteța Sa va fi bun cu mine! M-a iubit, iar eu l-am făcut foarte fericit! I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru mine, ceea ce nu-i puțin lucru!

Lacrimile mi se revarsă pe obraji. Regretele mele nu sunt prefăcute, sunt absolut îngrozită că mă aflu în situația asta, față-n față cu acest om înspăimântător, nevoită să mă încâlcesc în minciuni ca să fac lucrurile să pară mai puțin grave.

— Vă rog, milord, vă rog, iertați-mă! Vă rog, spuneți-i regelui că n-am făcut nimic!

Arhiepiscopul se îndepărtează de mine.

— Liniştiți-vă, liniştiți-vă! Nu vom mai vorbi nimic acum.

— Spuneți-mi că mă iertați, spuneți-mi că regele mă va ierta!

— Nădăjduiesc că o va face. Nădăjduiesc că veți putea fi salvată.

Mă agăț de el, hohotind incontrolabil.

— Nu se poate să plecați fără să-mi promiteți că nu voi păți nimic!

El se târăşte spre uşă, cu toate că mă agăț de el ca un copil.

— Doamnă, trebuie să vă păstrați cumpătul.

— Cum pot să-mi păstrez cumpătul când îmi spuneți că regele e mânios pe mine? Când îmi spuneți că pedeapsa e moartea? Cum să-mi păstrez cumpătul? Cum să-mi păstrez cumpătul?! Am doar şaisprezece ani, nu se poate să fiu acuzată, nu se poate să fiu…

— Dați-mi drumul, doamnă, această purtare nu vă ajută cu nimic.

— Nu vă las să plecați fără să mă binecuvântați!

Mă împinge, apoi face iute o cruce în aer, deasupra capului meu.

— Aşa. Poftim, *in nomine… filii*… aşa, potoliți-vă.

Mă trântesc pe podea hohotind, dar aud cum se închide uşa în urma lui şi, cu toate că nu mai e acolo să mă vadă, nu mă pot opri din plâns. Plâng şi după ce se deschide uşa interioară şi intră doamnele mele. Nu mă ridic şi nu mă înveselesc nici măcar când se adună în jurul meu şi mă mângâie pe creştet. Sunt nespus de înspăimântată, nespus de înspăimântată!

Jane Boleyn, Hampton Court, noiembrie 1541

Dracul acela de arhiepiscop a scos-o din minți de spaimă pe biata fată, iar acum nu mai ştie dacă să mintă sau să mărturisească. Ducele a venit împreună cu arhiepiscopul pentru încă o discuție şi, în timp ce doamnele încearcă s-o tragă jos din pat pe regina care plânge cu sughițuri, el se opreşte lângă mine.

— Va mărturisi ceva despre Culpepper? mă întreabă într-o şoaptă atât de slabă, încât trebuie să mă aplec spre el ca să-l aud.

— Dacă-l lăsați pe arhiepiscop s-o ia la întrebări, va mărturisi orice, îl previn repede, tot în şoaptă. Nu pot s-o fac să tacă dacă o chinuie cu speranțe şi o amenință cu damnarea. E doar o copilă prostuță, iar el pare hotărât să-i frângă spiritul. Dacă o amenință în continuare, o va înnebuni cu totul!

Ducele râde scurt, un râs că un geamăt.

— Ar face bine să se roage să înnebunească, ar putea fi singurul lucru în stare s-o salveze. Dumnezeule mare! Două nepoate ajung regine ale Angliei şi amândouă sfârşesc pe eşafod!

— Cine ar putea s-o salveze?

— N-o pot executa dacă e nebună, răspunde el absent. Dacă eşti nebun, nu poți fi judecat pentru trădare. Ar fi nevoiți s-o trimită la o mănăstire. Doamne sfinte, ea țipă aşa?!

Strigătele stranii ale lui Kitty Howard, care imploră să fie cruțată, răsună în odăile ei în timp ce doamnele încearcă s-o aducă în fața arhiepiscopului.

— Ce veți face? îl întreb. Lucrurile nu pot să continue aşa.

— Voi încerca să mă țin la distanță, spune el posomorât. Speram s-o găsesc azi cu toate mințile acasă. Voiam s-o sfătuiesc să se recunoască vinovată cu Dereham şi să nege povestea cu Culpepper, atunci ar fi însemnat că n-a făcut decât să se mărite fiind promisă dinainte altuia, ca Anne de Cleves. Ar fi putut să scape basma curată. S-ar fi putut chiar ca el s-o primească înapoi. Dar după cum se poartă, o să se omoare singură înainte să-i vină de hac călăul.

— Să vă țineți la distanță? Şi cu mine cum rămâne?

Chipul lui e precum cremenea.

— Ce-i cu dumneata?

— Îl accept pe contele francez, spun repede. Orice ar prevedea contractul, îl accept. Voi trăi cu el în Franța câțiva ani, fac orice vrea. Mă voi da la fund până își revine regele după povestea asta, nu mă pot întoarce în exil, nu mă pot întoarce la Blickling! Nu suport locul ăla. Nu mă simt în stare să trec iarăşi prin toate. Zău că nu! Îl accept pe contele francez chiar şi fără condiții bune. Chiar dacă e bătrân şi urât, chiar dacă-i diform! Îl accept pe contele francez.

Ducele izbucneşte dintr-odată în hohote de râs sălbatice, mugindu-mi în față ca un urs prins în capcană. Tresar şi mă trag puțin înapoi, dar amuzamentul lui e cumplit de sincer. În odăile astea îngrozitoare, pline de femei care o roagă pe Katherine să-şi vină în fire, răsunând de jelania ei cumplită, stridentă, şi de glasul arhiepiscopului, care se roagă tare ca să acopere zarva, ducele se zguduie de râs.

— Un conte francez! răcneşte el. Un conte francez! Ai înnebunit?! Ți-ai pierdut mințile, la fel ca nepoată-mea?!

— Poftim? spun cu totul nedumerită. De ce râdeți? Tăceți, milord, tăceți! N-aveți niciun motiv de râs.

— N-am niciun motiv de râs?! repetă ducele fără să se poată stăpâni. N-a existat nicio clipă un conte francez! Nici nu putea să existe un conte francez. Nu va exista niciodată un conte francez sau un conte englez sau un baron englez! Nu va exista niciodată un *don* spaniol sau un prinț italian! Niciun bărbat din lume nu te-ar vrea! Eşti chiar atât de proastă încât nu ştii asta?

— Dar ați spus…

— Am spus orice a fost nevoie ca să lucrezi mai departe în slujba noastră, aşa cum şi dumneata ai spune orice ca să-ți susții cauza. Dar nu m-am gândit nicio clipă că m-ai crezut cu adevărat! Nu ştii ce gândesc bărbații despre dumneata?

Simt că încep să-mi tremure picioarele, e ca data trecută, când am ştiut că va trebui să-i trădez. Când am ştiut că va trebui să-mi ascund chiar şi de mine însămi falsitatea.

— Nu ştiu. Şi nu vreau să ştiu.

Mă prinde de umeri şi mă târăşte în fața uneia dintre oglinzile scumpe, cu rame poleite ale reginei. În luciul blând, argintiu zăresc ochii mei, privindu-mă măriți, şi chipul ducelui, la fel de dur ca al morții.

— Priveşte, spune el. Priveşte-te şi cunoaşte-te drept ceea ce eşti: o mincinoasă şi o soție fățarnică! Nu există bărbat în lumea întreagă care s-ar însura cu dumneata. Eşti cunoscută în lungul şi-n latul Europei drept femeia care şi-a dat soțul şi cumnata pe mâna călăului! Eşti cunoscută la toate curțile Europei ca o femeie atât de spurcată, încât a fost în stare să-şi trimită bărbatul la ştreang... Mă zgâlțâie zdravăn. Iar apoi să fie tăiat în patru cât încă mai sufla, cu pantalonii uzi de propriul pişat... Mă zgâlțâie iarăşi. Să fie despicat de la vintre până la gât, să-şi vadă mațele, ficatul şi bojocii smulşi din el şi fluturați sub nasul lui, să sângereze ca un porc în timp ce ficatul, inima, mațele şi plămânii îi erau arse sub ochii săi... Mă zgâlțâie iarăşi. Şi la urmă să fie tranşat ca un animal pe butucul măcelarului: capul, brațele, picioarele!

— Nu i s-a făcut asta, şoptesc, dar în imaginea reflectată, buzele mele nu se mişcă aproape deloc.

— Nu, dar asta n-a fost mulțumită dumitale. Asta țin minte oamenii. Regele, cel mai mare duşman al lui, l-a cruțat de tortura la care l-ai trimis dumneata. Regele a îngăduit să fie decapitat, dar dumneata l-ai trimis să fie tăiat bucăți şi să-i fie scoase măruntaiele! Dumneata ai jurat, ca martor, că el şi Anne au fost amanți, că s-a culcat cu propria lui soră, că s-a dedat la sodomie cu jumătate de curte, ai jurat că au pus la cale moartea regelui. I-ai răpit viața cu jurămintele dumitale, l-ai trimis la o moarte pe care nu i-ai hărăzi-o unui câine!

— A fost planul vostru.

În oglindă, chipul meu e verde din pricina scârbei provocate de adevărul rostit în sfârşit cu glas tare, ochii îmi sunt holbați de groază.

— A fost planul vostru, nu al meu. Nu accept vina pentru el. Ați spus că-i vom salva! Că vor fi iertați dacă depunem mărturie şi ei se declară vinovați!

Ducele mă scutură iarăşi, aşa cum ar scutura un terier un şobolan.

— Ştiai că e o minciună! Ştiai, mincinoaso! N-ai depus mărturie ca să-l salvezi. Ai depus mărturie ca să-ți salvezi titlul şi averea, spuneai că e moştenirea ta, moştenirea Boleyn! Ştiai că, dacă oferi dovezi împotriva soțului tău, regele te va lăsa să-ți păstrezi titlul şi pământurile! Şi altceva nici nu voiai. Numai de asta ți-a păsat tot timpul. I-ai trimis la moarte pe bărbatul

acela tânăr şi pe frumusețea aceea, sora lui, ca să-ți salvezi propria piele gălbejită şi titlul mizerabil! I-ai trimis la moarte, o moarte sălbatică, pentru că erau frumoşi şi voioşi şi fericiți unul în tovărăşia celuilalt şi pentru că te-au lăsat pe dinafară. Eşti întruchiparea răutății, a geloziei şi a patimii trupeşti perverse! Crezi că există vreun bărbat care să-ți mai încredințeze vreun titlu? Crezi că există vreun bărbat care ar risca să-ți spună „nevastă”? După ce-ai făcut?!

— Voiam să-l salvez, îngaim dezvelindu-mi dinții în fața imaginii noastre din oglindă. L-am acuzat ca să poată mărturisi şi să fie iertat. L-aş fi salvat!

— Eşti o criminală mai rea decât regele! spune el cu brutalitate şi mă împinge.

Mă izbesc de perete şi mă agăț de tapiserie ca să-mi recapăt echilibrul.

— Ai depus mărturie împotriva propriei tale cumnate şi a propriului tău soț, ai stat lângă patul de suferință al lui Jane Seymour când trăgea să moară, ai depus mărturie împotriva lui Anne de Cleves şi nu te-ar fi deranjat s-o vezi decapitată, iar acum, fără îndoială, îți vei privi încă o verişoară urcând pe eşafod şi mă aştept cu siguranță să depui mărturie împotriva ei!

— L-am iubit! spun cu încăpățânare, legându-mă de singura acuzație pe care nu suport s-o aud. Nu puteți nega că l-am iubit pe George! L-am iubit din toată inima.

— Atunci înseamnă că eşti mai rău decât o mincinoasă şi o prietenă prefăcută, replică el cu răceală. Căci dragostea dumitale i-a adus bărbatului iubit cea mai cumplită moarte. Dragostea dumitale e mai rea decât ura. Zeci de oameni l-au urât pe George Boleyn, dar moartea i s-a tras din vorbele dumitale iubitoare. Nu vezi cât de diabolică eşti?

— Dacă m-ar fi sprijinit, dacă mi-ar fi fost credincios, l-aş fi salvat! strig cu durere. Dacă m-ar fi iubit aşa cum l-am iubit eu, dacă mi-ar fi făcut loc în viața lui, i-aş fi fost la fel de dragă cum i-a fost ea…

— Nu te-ar fi sprijinit în ruptul capului, spune ducele cu un dispreț otrăvitor în glas. Nu te-ar fi iubit nici într-o mie de ani! Tatăl dumitale ți l-a cumpărat cu prețul unei averi, dar nimeni şi nicio avere, oricât de mare, nu te-ar putea face demnă să fii iubită! George te disprețuia, iar Anne şi Mary râdeau de

dumneata. De asta i-ai acuzat, minciunile astea nobile cu sacrificiul de sine nu conțin niciun dram de adevăr! I-ai acuzat fiindcă, dacă nu l-ai putut avea pe George, ai preferat să-l vezi mort decât să-l vezi iubindu-şi sora.

— Ea s-a băgat între noi! îngaim.

— Ogarii lui s-au băgat între voi. Şi caii lui. Îşi iubea caii din grajd şi şoimii din colivie mai mult decât te iubea pe dumneata. Şi i-ai fi omorât pe toți, cai, ogari şi şoimi, din pură gelozie! Eşti o femeie diabolică, Jane, şi te-am folosit aşa cum aş folosi un gunoi. Dar acum am terminat cu neghioaba aia de Katherine şi am terminat şi cu dumneata. Poți s-o sfătuieşti să se salveze cum o taie capul. Poți să depui mărturie împotriva ei sau poți să n-o faci. Nu-mi pasă de niciuna dintre voi.

Pipăi peretele din spatele meu şi mă împing în față, aruncându-i o privire tăioasă şi plină de furie.

— Nu accept să mă tratezi aşa! Nu sunt un gunoi, sunt aliata dumitale! Dacă te întorci împotriva mea, vei regreta. Îți cunosc toate tainele. Ştiu destul ca s-o trimit pe ea la ştreang şi pe dumneata la fel! O voi distruge şi te voi distruge şi pe dumneata!

Încep să gâfâi şi fața îmi arde de mânie.

— O voi târî pe eşafod, şi tot neamul Howard împreună cu ea! Chiar dacă de data asta voi muri şi eu.

El râde iarăşi, dar potolit, şi-a consumat furia.

— Ea e o cauză pierdută. Regele a terminat cu ea. La fel şi eu. Mă pot salva şi o voi face. Dumneata vei cădea împreună cu târfa. Nu poți scăpa de două ori.

— Îi voi spune arhiepiscopului despre Culpepper! ameninț. Îi voi spune că dumneata ai vrut să fie amanți. Că mi-ai cerut să-i arunc unul în brațele celuilalt.

— Poți spune ce vrei, replică el degajat. Nu vei avea nicio dovadă. O singură persoană a fost văzută ducând mesaje şi lăsându-l să intre în odăile ei. Iar aceea eşti dumneata. Tot ce spui ca să mă incriminezi va arăta vinovăția dumitale. Iar pentru asta vei muri. Şi Dumnezeu mi-e martor că nu-mi pasă nici cât negru sub unghie.

Auzind asta, țip, țip, apoi cad în genunchi şi-i cuprind picioarele.

— Nu spune aşa ceva, te-am slujit, te-am slujit ani la rândul, ți-am fost cea mai credincioasă slujitoare şi n-am

primit nicio răsplată pentru asta! Scoate-mă de-aici, ea n-are decât să moară, Culpepper la fel, dar eu voi fi în siguranță împreună cu dumneata!

Cu mişcări domoale, ducele se apleacă şi-mi desprinde mâinile de parcă aş fi o buruiană lipicioasă ce i s-a încurcat neplăcut în picioare.

— Nu, nu, spune cu aerul că şi-a pierdut complet interesul față de conversația noastră. Nu. Ea nu poate fi salvată, iar ca să te salvez pe dumneata n-aş ridica nici măcar un deget. Lumea va fi mai bună după ce vei muri, Jane Boleyn. Nu ți se va duce dorul.

— Sunt a dumitale!

Ridic ochii spre el, dar nu îndrăznesc să-l apuc iarăşi de picioare, aşa că se îndepărtează de mine şi bate la uşa dinspre lumea de-afară, unde străjerii care înainte se aflau acolo ca să nu lase pe nimeni să intre nepoftit ne țin acum pe noi prizoniere înăuntru.

— Sunt a dumitale! strig. Cu trup şi suflet! Te iubesc!

— Nu te vreau, replică el. Nimeni nu te vrea. Iar ultimul bărbat căruia i-ai jurat iubire a murit din pricina mărturiei dumitale. Eşti o ființă scârbavnică, Jane Boleyn, călăul n-are decât să termine ce-a început dracul, nu-mi pasă.

Se opreşte cu mâna pe clanță, ca izbit de un gând.

— Cred că vei fi decapitată pe pajiştea Turnului, unde au omorât-o pe Anne. Ce ironie! Cred că ea şi fratele ei râd în iad şi te-aşteaptă.

Anne, palatul Richmond, noiembrie 1541

Kitty Howard a fost mutată la abaţia Syon şi e ţinută prizonieră, cu doar câteva dintre doamnele ei. Oamenii regelui au arestat doi tineri din personalul bunicii sale, care vor fi torturaţi până mărturisesc tot ce ştiu, iar apoi vor fi torturaţi până mărturisesc ceea ce li se cere să spună. Doamnele care i-au fost confidente se află şi ele în Turn, pentru a fi interogate. Alteţa Sa regele şi-a încheiat reflecţiile solitare de la palatul Oatlands şi s-a întors la Hampton Court. Se spune că e foarte tăcut, foarte îndurerat, dar nu furios. Trebuie să-i mulţumim lui Dumnezeu că nu e furios. Dacă nu-l apucă furiile lui răzbunătoare, ar putea să se cufunde în autocompătimire şi s-o exileze. Va anula căsătoria cu regina pe temeiul purtării ei abominabile, chiar aşa s-a exprimat în faţa parlamentului. Mă rog la Dumnezeu ca parlamentul să fie de acord cu el că nu e potrivită pentru a fi regină, atunci biata copilă va putea fi eliberată, iar prietenele ei se vor putea întoarce acasă.

Ar putea să plece în Franţa, ar fi o încântare la curtea aceea, unde vanitatea şi frumuseţea ei ar fi o plăcere pentru privire. Sau ar putea fi convinsă să trăiască la ţară, ca mine, şi să devină şi ea sora regelui. Ar putea chiar să vină să locuiască cu mine şi am fi prietene, ca pe vremuri, când eu eram regina pe care el n-o voia, iar ea, fecioara pe care o voia. Ar putea fi trimisă într-o mie de locuri de unde nu i-ar face niciun rău regelui, unde capriciile ei i-ar face pe oameni să râdă şi unde s-ar putea maturiza, devenind o femeie cu judecată. De bună seamă, toată lumea e de acord că nu poate fi executată, nu-i aşa? E pur şi simplu prea tânără ca să fie executată. Nu vorbim de Anne Boleyn, care a urzit şi a ţesut planuri ca să ajungă pe tron timp de şase ani şi apoi a fost doborâtă de propria ambiţie. Vorbim de o fată care n-are mai multă minte decât pisoii ei! Nimeni n-ar putea să fie atât de aspru încât să trimită o copilă ca ea pe eşafod. Slavă Domnului că regele e trist, şi nu mânios! Mă rog la Dumnezeu ca parlamentul să-i recomande anularea căsătoriei şi mă rog Cerului ca arhiepiscopul Cranmer să fie satisfăcut cu căderea în dizgraţie a reginei pe temeiul iubirilor ei de copilă şi să nu înceapă să-i cerceteze nebuniile de după căsătorie.

Nu ştiu ce se petrece la curte în perioada asta, dar am văzut-o de Crăciun şi de Anul Nou şi mi-am spus atunci că e pregătită pentru un iubit şi că năzuieşte la iubire. Şi cum ar fi putut să se împiedice de la asta? E o copilă pe cale să devină femeie, care are drept soț un bărbat îndeajuns de bătrân ca să-i fie tată, un bărbat suferind, neputincios, poate chiar nebun. Orice femeie cu judecată aflată în împrejurări ca acestea s-ar îndrepta spre unul dintre tinerii adunați în jurul ei, ca să găsească la el prietenie şi alinare. Iar Katherine e foarte înclinată spre flirt.

Doctorul Harst vine călare de la Londra să mă vadă şi, în clipa în care soseşte, le trimite pe doamnele mele din odaie, ca să putem vorbi între patru ochi. Acest lucru îmi spune că îmi aduce veşti grave de la curte.

— Ce se ştie nou despre regină? întreb de îndată ce doamnele ies din încăpere şi ne aşezăm unul lângă altul în fața focului, ca doi conspiratori.

— Încă o mai interoghează. Dacă mai e ceva de scos de la ea, vor scoate cu siguranță. E ținută cu strictețe în apartamentele sale de la abația Syon, nu îi e îngăduit să vadă pe nimeni. Unchiul ei a abandonat-o şi nu are niciun prieten. Patru dintre doamnele ei sunt întemnițate împreună cu ea, însă ar pleca dacă ar putea. Prietenii ei cei mai apropiați sunt arestați şi interogați în Turn. Se spune că plânge tot timpul şi imploră să fie iertată. E prea tulburată ca să poată mânca sau dormi. Se spune că se lasă să moară de foame.

— Dumnezeu s-o ajute, biata Kitty! Dumnezeu s-o ajute! Dar de bună seamă că s-au obținut dovezi pentru anularea căsătoriei cu regele, nu? Are destule ca să divorțeze de ea şi să-i dea drumul?

— Nu, acum caută dovezi pentru ceva mai rău, spune scurt ambasadorul.

Tăcem amândoi. Ştim ce înseamnă asta şi ne temem că ar putea exista lucruri mai rele de descoperit.

— Am venit să vă văd dintr-un motiv chiar mai grav decât acesta, continuă el.

— Dumnezeule mare, ce poate fi mai grav?

— Am auzit că regele se gândeşte să vă ia din nou de soție.

Preț de o clipă sunt atât de uluită, încât nu reuşesc să rostesc un cuvânt. Îmi încleştez mâinile pe brațele jilțului şi

mă uit cum mi se albesc vârfurile degetelor.

— Nu se poate să vorbiți serios!

— Ba da. Regele Francisc al Franței doreşte cu aprindere ca voi doi să vă recăsătoriți şi ca fratele vostru şi regele să i se alăture într-un război împotriva Spaniei.

— Regele vrea o nouă alianță cu fratele meu?

— Împotriva Spaniei.

— O pot face şi fără mine! Pot face alianța fără mine!

— Regele Franței şi fratele vostru vor să fiți repusă în drepturi, iar Henric vrea să scape de amintirea lui Katherine. Vrea ca lucrurile să fie întocmai ca înainte. Ca şi cum ea nici n-ar fi existat. Ca şi cum Înălțimea Voastră abia ar fi sosit în Anglia şi totul ar merge înainte potrivit planului.

— O fi el Henric al Angliei, dar nici măcar el nu poate da timpul înapoi! strig.

Mă ridic energic din jilț şi încep să mă plimb prin odaie.

— N-o voi face. Nu îndrăznesc s-o fac! M-ar omorî în niciun an! E un ucigaş de neveste. Ia câte o femeie şi o distruge. I-a intrat în obişnuință. Asta ar însemna moartea mea!

— Dacă s-ar purta onorabil cu Înălțimea Voastră...

— Doctore Harst, am scăpat cu bine de el o dată, sunt singura dintre soțiile lui care a ieşit vie din căsnicie! Nu mă pot întoarce ca să-mi pun capul pe butuc.

— Mi s-a spus că vă va oferi garanții...

Mă întorc mânioasă spre ambasador.

— Vorbim despre Henric al Angliei! Despre omul care a pricinuit moartea a trei neveste şi acum construieşte eşafodul pentru a patra! Nu există garanții. E un criminal. Dacă mă băgați în patul lui, sunt ca şi moartă.

— Va divorța de regina Katherine, sunt sigur. A spus-o în fața parlamentului. Parlamentul ştie că nu era fecioară când s-a căsătorit cu el. Vestea purtării ei scandaloase a fost împărtăşită ambasadorilor de la curțile europene, ca s-o anunțe pretutindeni. E numită în public târfă. O va repudia. N-o va omorî.

— Cum puteți fi atât de sigur?

— Nu are niciun motiv s-o omoare, spune el cu blândețe. Sunteți din cale-afară de tulburată, nu gândiți clar. S-a căsătorit cu el pe baze false, ceea ce e un păcat şi o greşeală din partea ei. Regele a anunțat acest lucru. Dar, fiindcă n-au

fost căsătoriți, ea nu i-a pus coarne, aşa că n-are niciun motiv să facă altceva decât s-o elibereze.

— Atunci de ce caută mai multe dovezi împotriva ei? Dacă are suficiente ca s-o numească târfă, dacă are destule ca s-o acopere de ruşine şi să divorțeze de ea? De ce are nevoie de mai multe dovezi?

— Ca să-i pedepsească pe bărbați.

Privirile ni se întâlnesc. Niciunul dintre noi nu ştie ce să îndrăznească să creadă.

— Mă tem de el, spun nefericită.

— Şi pe bună dreptate, căci e un rege de temut. Dar a divorțat de Înălțimea Voastră şi şi-a respectat promisiunile. V-a oferit o compensație dreaptă şi v-a lăsat să trăiți în pace şi prosperitate. Poate că va divorța de ea şi-i va oferi o compensație, poate că aşa procedează mai nou. Iar pe urmă s-ar putea să vrea să se căsătorească din nou cu Înălțimea Voastră.

— Nu pot, spun repede. Credeți-mă, doctore Harst, chiar dacă aveți dreptate şi se poartă iertător cu Katherine, ba chiar generos, n-aş îndrăzni să-i fiu soție. Nu pot îndura să fiu iarăşi căsătorită cu el. Şi acum îi mulțumesc în genunchi lui Dumnezeu în fiecare dimineață pentru că am avut norocul să scap data trecută. Când vă întreabă sfetnicii lui sau fratele meu sau ambasadorul francez, trebuie să le spuneți că m-am obişnuit cu situația de celibatară şi că mă cred promisă dinainte, aşa cum a spus regele însuşi. Întocmai cum a spus el: nu sunt liberă să mă mărit. Convingeți-i că acest lucru nu poate fi făcut. Jur că nu-l pot face. Nu-mi voi pune capul pe butuc, ca să aştept şuieratul securii.

Katherine, abaţia Syon, noiembrie 1541

Ia să văd, ce am acum?

Trebuie să spun că nu-mi merge bine deloc.

Am şase bonete franţuzeşti garnisite cu panglică de aur. Am şase perechi de mâneci, şase cămăşi simple şi şase rochii în culori închise: bleumarin, negru, verde închis şi cenuşiu. N-am nicio bijuterie, n-am nicio jucărie. Nu mai am nici măcar pisoiul meu. Tot ce mi-a dăruit regele a fost luat din odăile mele de sir Thomas Seymour – un Seymour să ia bunurile unei Howard! câtă indignare ne va stârni asta! – ca să-i fie înapoiate regelui. Aşadar se dovedeşte că toate lucrurile pe care le-am numărat înainte nu mi-au aparţinut niciodată cu adevărat. Erau lucruri date cu împrumut, nu daruri.

Am trei odăi cu tapiserii foarte sărăcăcioase. Servitorii mei trăiesc într-una, iar eu, în celelalte două, împreună cu sora mea vitregă Isabel, lady Baynton şi alte două doamne. Niciuna din ele nu-mi vorbeşte, fiind pline de duşmănie din pricina poziţiei în care se află ca urmare a firii mele stricate, cu excepţia lui Isabel, căreia i s-a spus să mă facă să-mi înţeleg păcatul. Preotul confesor aşteaptă pregătit să-l chem, în cazul în care aş fi într-atât de proastă încât să-mi pun singură ştreangul de gât mărturisindu-i lui tot ce am negat în faţa celorlalţi, şi Isabel mă ceartă de două ori pe zi, de parcă i-aş fi servitoare. Am câteva cărţi de rugăciuni şi o Biblie. Am câte ceva de cusut – cămăşi pentru săraci, dar de bună seamă că au adunat deja destule cămăşi, nu? N-am paji, nici curteni, nici bufoni, nici muzicieni, nici cântăreţi. Chiar şi căţeluşii mi-au fost luaţi şi ştiu că vor suferi de dorul meu.

Prietenii mei au dispărut. Unchiul a pierit precum negura dimineţii şi mi se spune că, din suita mea, lady Rochford şi Francis Dereham, Katherine Tylney şi Joan Bulmer, Margaret Morton şi Agnes Restwold se află în Turn, fiind interogaţi în privinţa mea.

Dar mai rău decât toate astea e ceea ce am aflat azi: că l-au dus în Turn şi pe Thomas Culpepper! Bietul, frumosul meu Thomas! Gândul că l-a arestat un oştean urât e îngrozitor, dar gândul că Thomas al meu e chestionat mă face să cad în genunchi, să-mi culc faţa pe pânza aspră ce-mi acoperă patul

şi să plâng. Ce bine-ar fi fost dacă am fi fugit când ne-am dat seama pentru prima oară că suntem îndrăgostiți! Dacă ar fi venit să mă ia cu el înainte să ajung la curte, când eram încă la Lambeth, când eram încă o copilă! Dacă i-aş fi spus că sunt a lui, doar a lui, când am sosit la curte, înainte ca toate lucrurile s-o ia razna!

— Vrei să-l chem pe preotul confesor? mă întreabă cu răceală lady Baynton când mă găseşte plângând.

Precis au sfătuit-o să procedeze aşa, sunt nerăbdători să mă pierd cu firea şi să le spun totul.

— Nu, răspund repede. N-am nimic de mărturisit.

Şi e de-a dreptul îngrozitor că aceste odăi sunt odăile lui lady Margaret Douglas, aici a fost ținută singură, în tăcere, pentru crima de-a se fi îndrăgostit. Închipuiți-vă! A stat aici, întocmai ca şi mine, rătăcind dintr-o odaie în alta şi înapoi, arestată pentru că iubea un bărbat, fără să ştie care va fi acuzația, nici care va fi sentința, nici de unde va cădea lovitura. A stat aici cu desăvârşire singură, în dizgrație, vreme de treisprezece luni, nădăjduind că regele o va ierta, întrebându-se ce i se va întâmpla. A fost luată de-aici doar cu câteva zile în urmă, ca să-mi facă loc mie – nu-mi vine să cred! – şi a fost mutată la Kenninghall, unde va sta iarăşi închisă până obține iertarea regelui, dacă el o va ierta vreodată.

Mă gândesc la ea – o femeie tânără, ca mine, doar cu puțin mai în vârstă decât mine, la fel de singură ca mine, întemnițată pentru crima de-a iubi un bărbat care o iubea la rândul lui – şi acum îmi doresc să mă fi dus în genunchi la rege şi să-l fi implorat să fie milostiv cu ea. Dar de unde puteam să ştiu că într-o zi voi ajunge exact în aceeaşi situație? În exact aceleaşi odăi? Suspectată că sunt îndrăgostită, la fel ca ea? Îmi doresc să-i fi spus regelui că e doar tânără şi poate prostuță şi că ar trebui îndrumată, nu arestată şi pedepsită. Dar nu i-am luat apărarea, cum nu i-am luat-o nici bietei Margaret Pole, nici nenumăraților bărbați şi femei de la Smithfield. Nu le-am luat apărarea oamenilor din nord care s-au răsculat împotriva lui. N-am scos o vorbă în favoarea lui Thomas Cromwell, ci m-am măritat în ziua morții sale, fără să-mi fie milă de el măcar o clipă. Nu i-am luat apărarea prințesei Maria, fiica regelui, ba chiar mai rău: m-am plâns de ea. Nu i-am luat apărarea nici măcar stăpânei şi reginei mele, Anne, pe

care o iubeam. I-am jurat credință și prietenie și totuși, când mi s-a cerut, am semnat un document împotriva ei fără să mă obosesc măcar să-l citesc. Iar acum nu există nimeni care să îngenuncheze și să ceară îndurare pentru mine.

Firește, nu știu ce se petrece. Dacă l-au arestat și pe Henry Manox împreună cu Francis Dereham, el le va spune orice vor dori să audă. Nu ne-am despărțit în termeni buni și nu ține deloc la Francis. Le va spune că noi doi am fost aproape amanți, iar apoi le va mărturisi cu siguranță că l-am lăsat și m-am aruncat în brațele lui Francis Dereham. Numele meu va fi terfelit rău de tot și bunica va fi furioasă.

Presupun că le vor cere fetelor de la Lambeth să mărturisească totul despre mine. Agnes Restwold și Joan Bulmer nu-mi sunt prea prietene în adâncul inimii. Mă plăceau cât am fost regină și aveam de oferit favoruri, dar nu mă vor apăra și nici nu vor minți pentru mine. Și dacă mai dezgroapă alte câteva fete din te miri ce viață de nimic or duce, acestea vor spune orice de dragul unei călătorii la Londra. Dacă o întreabă pe Joan Bulmer ceva despre Francis, le va mărturisi totul, n-am nicio îndoială. Absolut toate fetele de la Norfolk House știu că Francis mă numea soția lui și eu răspundeam la asta. Că se culca aproape în fiecare noapte cu mine ca și cum am fi fost soț și soție, iar eu nu știam, sincer nu știam, dacă suntem căsătoriți sau nu. Nu m-am gândit niciodată cu adevărat la asta. Katherine Tylney le va spune foarte repede totul despre Lambeth; nădăjduiesc doar să nu i se pună întrebări despre Lincoln sau Pontefract sau Hull. Dacă se va apuca să le povestească despre nopțile când am lipsit din odaia mea, asta îi va conduce la Thomas. O, Dumnezeule, dacă n-aș fi dat niciodată ochii cu el! Ar fi acum în siguranță, și eu la fel.

Dacă oamenii regelui vorbesc cu Margaret Morton, aceasta le va spune că m-am certat cu ea când a încercat ușa odăii mele de culcare și a găsit-o încuiată. Thomas, dragul de Thomas, era în pat cu mine și a trebuit să traversez camera în zbor și să strig la ea să arate mai mult respect, cu ușa pe jumătate închisă, ca să nu-l vadă pe el. Mi-a râs în față: știa că am pe cineva înăuntru. O, Dumnezeule, dacă nu m-aș fi certat cu ele toate atât de des! Dacă le-aș fi îmbunat mereu cu bani și cu rochii, poate că acum ar minți pentru mine.

Şi dacă mă gândesc bine, Margaret se afla în sala de primire într-o zi, la Hampton Court, când Thomas şi cu mine eram în odaia mea personală. Ne-am petrecut toată după-amiaza lângă foc, sărutându-ne şi dezmierdându-ne, râzând de curtenii aflați de cealaltă parte a uşii. Atunci îndrăzneala noastră mă incita, acum îmi ciupesc palmele până când pielea mi se înroşeşte şi mi se umflă la gândul marii nesăbuințe de care am fost în stare. Dar nici măcar acum nu regret. Chiar dacă ar fi să mor pentru după-amiaza aceea, n-aş regreta sărutările buzelor lui şi nici atingerile lui. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că am avut măcar acele clipe! Nu-mi doresc să nu le fi avut.

În curând mi se va aduce o nouă tavă cu mâncare. Nu mă voi atinge de ea. Nu pot mânca, nu pot dormi, nu pot face altceva decât să umblu prin aceste două odăi şi să mă gândesc că şi lady Margaret Douglas s-a plimbat prin ele, mistuită de dor pentru bărbatul pe care-l iubea. Nu avea atâtea prietene care să povestească lumii întregi despre ea. Nu avea toți duşmanii neamului Howard care să-l ațâțe pe rege împotriva ei. E cea mai nenorocoasă femeie din câte cunosc şi totuşi e norocoasă în comparație cu mine.

Ştiu că lady Rochford îmi va rămâne prietenă, ştiu bine lucrul ăsta. Ea înțelege ce înseamnă Thomas pentru mine şi eu pentru el. Îşi va păstra cumpătul, a mai fost şi altă dată în primejdie, ştie cum să răspundă la întrebări. E o femeie mai în vârstă, o persoană cu experiență. Înainte să ne despărțim mi-a spus: „Neagă totul!” şi aşa voi face. Ea ştie cum trebuie procedat. Cred că va încerca să se țină departe de primejdie şi să mă țină şi pe mine odată cu ea.

Ştie totul, fireşte, şi asta e cel mai rău. Ştie că m-am îndrăgostit de Thomas, ea s-a ocupat de toate întâlnirile şi scrisorile şi momentele pe care le-am putut fura împreună. L-a ascuns pentru mine după draperii şi, o dată, în umbra scărilor, la York. M-a dus pe furiş la el pe coridoare şerpuite, în case străine. La Pontefract, el a avut o odaie numai a lui şi ne-am întâlnit o dată acolo într-o după-amiază, după vânătoare. Ea mi-a spus unde ne-am putea întâlni, iar într-o seară, când regele însuşi a încercat uşa, gândindu-se să vină în patul meu, nu şi-a pierdut cumpătul şi i-a strigat că sunt bolnavă şi dorm şi l-a trimis de-acolo. A făcut asta! L-a trimis pe regele Angliei la plimbare şi glasul nu i-a tremurat nicio clipă! Are atâta

curaj, sunt sigură că nu plânge şi nu mărturiseşte. Sunt aproape sigură că, dacă ar trage-o pe roată, s-ar uita pur şi simplu la călăi cu expresia aceea rece pe chip şi nu ar spune nimic. Nu mă tem că mă va trăda. Am toată încrederea că va nega orice ar vrea ei să afle. Ştiu că pot avea încredere în ea să mă apere.

Atâta doar că… atâta doar că mă mir cum de nu şi-a putut salva soțul când acesta a fost acuzat. Nu vorbeşte niciodată despre el, iar asta mă face de asemenea să mă mir. Mi-am închipuit mereu că motivul e tristețea adâncă pricinuită de pierderea lui, dar acum mă întreb dacă nu cumva a fost ceva mai rău de-atât. Catherine Carey era sigură că n-a depus mărturie în favoarea lor, ci împotriva lor. Cum se poate una ca asta? Iar ea spunea că le-a salvat moştenirea şi nu pe ei. Şi totuşi, cum a fost posibil ca ei să moară, iar ea să scape nevătămată, dacă n-a făcut vreun fel de înțelegere cu regele? Iar dacă a trădat o regină – şi încă propria ei cumnată – şi şi-a condamnat propriul soț, de ce să mă salveze pe mine?

O, îmi trec prin minte gânduri din astea înfricoşătoare din cauza situației în care mă aflu şi care nu e uşoară. Ştiu asta. Biata Margaret Douglas trebuie să fi înnebunit pe jumătate tot umblând dintr-o odaie într-alta, fără să ştie ce se va întâmpla cu ea. Închipuiți-vă cum e să petreci aici un an, plimbându-te dintr-o cameră într-alta, fără să ştii dacă vei fi eliberată vreodată. Eu nu suport aşteptarea, însă, spre deosebire de ea, sunt cel puțin sigură că voi fi eliberată curând. Sunt sigură că totul va ieşi bine, dar îmi fac griji despre tot felul de lucruri, de fapt, despre toate. Iar unul dintre lucrurile care mă îngrijorează e următorul: cum se face că Anne Boleyn a fost ucisă, George Boleyn a fost ucis, iar Jane, soția lui, a scăpat pur şi simplu? Cum se face că nimeni n-a vorbit niciodată despre asta? Şi cum de a reuşit să salveze moştenirea lui, dar dovezile pe care le-a oferit n-au putut să-l salveze pe el?

Trebuie să încetez cu asta, fiindcă încep să mă gândesc că ea ar putea să depună mărturie pentru mine şi că asta m-ar putea duce în acelaşi loc ca pe Anne Boleyn, ceea ce e ridicol, căci lady Boleyn a fost adulterină şi vrăjitoare şi a fost vinovată de trădare. Însă eu n-am făcut decât să merg un pic prea departe cu Henry Manox şi cu Francis Dereham când eram copilă. Iar de atunci, nimeni nu ştie ce am făcut şi voi tăgădui

totul.

Dumnezeule bun, dacă-l iau pe Thomas la interogatoriu, ştiu că va minţi ca să mă apere, dar dacă-l trag pe roată…

Nu e bine deloc. Gândul la Thomas pe roată mă face să urlu ca un urs prins în capcană, căzând sub nasul câinilor. Thomas să sufere! Thomas să ţipe aşa cum ţip eu! Dar nu mă voi gândi la asta. Nu se poate întâmpla. E băiatul iubit al regelui, chiar aşa îi spune regele: băiatul meu iubit. Regele nu-i va face niciodată rău lui Thomas şi nu-mi va face niciodată rău mie. N-are niciun motiv să-l bănuiască. Şi sunt aproape sigură că, dacă ar afla că Thomas mă iubeşte, iar eu îl iubesc pe el, ar înţelege. Dacă iubeşti pe cineva, înţelegi ce simte acea persoană. S-ar putea chiar să râdă şi să spună că, după ce se încheie căsătoria mea cu el, mă pot mărita cu Thomas. S-ar putea să ne dea binecuvântarea. Se întâmplă să ierte oameni, mai ales pe favoriţii săi. Doar nu sunt Margaret Douglas şi nu m-am măritat fără acordul lui. Doar nu l-am sfidat. N-aş face aşa ceva niciodată.

Dumnezeule mare, pesemne că Margaret Douglas a crezut că va muri aici! Pentru mine au trecut doar câteva zile şi deja îmi vine să-mi sap numele în zidurile de piatră! Odăile dau spre grădinile vaste şi văd lumina soarelui pe iarba palidă. Aici a fost o abaţie şi călugăriţele care trăiau în ea erau mândria Angliei pentru stricteţea ordinului lor şi pentru frumuseţea cântecelor. Sau cel puţin aşa spune lady Baynton. Însă regele le-a alungat pe călugăriţe şi şi-a însuşit clădirea, aşa că e ca şi cum ai încerca să trăieşti într-o biserică şi jur că tristeţea măicuţelor bântuie locul. Nu e o casă potrivită pentru mine, în niciun caz. La urma urmei, sunt regina Angliei, iar dacă nu sunt regina Angliei, sunt Katherine Howard, membră a uneia dintre cele mai mărețe familii din regat. La urma urmei, să fii o Howard înseamnă să te numeri printre cei din frunte.

Hmm, ia să văd, trebuie să mă înveselesc cumva. Aşadar, ce am acum? Dar, oh, nu e prea înveselitor. Zău că nu-i înveselitor deloc. Şase rochii, ceea ce nu e mult, şi pe deasupra în culori foarte mohorâte, culori de doamnă bătrână. Două odăi ale mele şi un personal redus care să mă slujească. Dar, ca să văd cea mai bună parte a lucrurilor, mă aflu cu adevărat într-o situaţie mai bună decât pe vremea când eram micuţa domnişoară Katherine Howard, la Lambeth. Am un bărbat care

mă iubeşte şi pe care-l iubesc din toată inima şi, cred, şanse foarte bune de-a mi se îngădui să mă mărit cu el. Am o prietenă credincioasă, lady Rochford, care va depune mărturie în favoarea mea, Thomas şi-ar da viața ca să mă salveze, aşa că atunci când arhiepiscopul se va întoarce, nu trebuie decât să-i dau înainte cu mărturisirile despre Francis Dereham şi Henry Manox şi să nu scot o vorbă despre Thomas. Pot face asta. Chiar şi o neghioabă ca mine poate face asta. Iar atunci totul va ieşi bine şi, când voi face următoarea numărătoare, voi avea iarăşi multe lucruri adorabile. Nu mă îndoiesc. Nu mă îndoiesc deloc.

Dar în timp ce mă linştesc în felul acesta, lacrimile mi se revarsă pur şi simplu şiroaie din ochi şi hohotesc întruna. Se pare că nu mă pot opri din plâns, cu toate că acum sunt plină de speranță. Zău, lucrurile stau bine în ceea ce mă priveşte, am fost mereu norocoasă; atâta doar că, se pare, nu mă pot opri din plâns.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, noiembrie 1541

Trăiesc într-o asemenea groază, încât cred că voi înnebuni de-adevăratelea. Oamenii regelui îmi pun întruna întrebări despre Katherine şi despre nătărăul ăla de Dereham şi la început am crezut că pot nega totul. Nu mă aflam la Lambeth când ei erau amanți şi e sigur că după aceea n-au rămas amanți. Le-aş putea spune tot ce ştiu, cu conştiința curată. Dar când marea poartă de lemn s-a închis răsunător în urma mea şi umbra rece a Turnului a căzut asupra mea, am simțit o groază cum n-am mai încercat niciodată.

Fantomele care m-au bântuit din acea zi de mai mă vor revendica acum. Mă aflu în locul pe unde au trecut ei, simt răceala aceloraşi ziduri, cunosc aceeaşi groază, le trăiesc moartea.

Dumnezeule mare, aşa trebuie să fi fost pentru el, pentru George, pentru iubitul meu George. Trebuie să fi auzit zgomotul porții trântite şi să fi văzut silueta masivă de piatră a Turnului acoperind cerul, trebuie să fi ştiut că prietenii şi duşmanii lui se aflau undeva între aceste ziduri, mințind cu neruşinare ca să-şi scape pielea şi să-l condamne pe el. Iar acum păşesc pe unde a păşit el, acum ştiu ce a simțit, acum cunosc frica aşa cum a cunoscut-o el.

Chiar dacă Cranmer şi inchizitorii lui nu cercetează dincolo de viața de copilă a lui Katherine, dinaintea venirii ei la curte, tot au destul ca s-o distrugă de tot. Ce altceva le-ar mai trebui? Dacă se rezumă la aventurile ei cu Manox şi Dereham, de la mine nu au nevoie de nimic. Pe atunci nici măcar n-o cunoşteam. N-are nimic de-a face cu mine. Aşa că n-ar trebui să am niciun motiv să mă tem. Dar dacă aşa stau lucrurile, de ce mă aflu aici?

Odaia e strâmtă şi are pardoseală de piatră şi pereți de piatră umezi. Zidurile sunt brăzdate de inițialele oamenilor care au fost reținuți aici înaintea mea. Nu mă voi uita după „GB", „George Boleyn", cred că mi-aş pierde mințile dacă i-aş vedea numele. Voi sta liniştită la fereastră şi voi privi în jos, spre curte. Nu voi cerceta zidurile în căutarea numelui său, pipăind piatra rece în căutarea numelui „Boleyn" şi nu voi atinge locul în care a săpat el. Voi sta aici în tăcere şi mă voi

uita pe fereastră.

Nu, nu e bine. Fereastra dă spre pajiştea Turnului, temnița mea are vedere tocmai spre locul unde a fost decapitată Anne, pe baza mărturiei mele. Nu mă pot uita la locul acela, nu mă pot uita la verdele intens al ierbii – de bună seamă, e mai intens decât ar trebui să fie iarba toamna, nu? –, dacă mă voi uita la pajişte, îmi voi pierde cu siguranță mințile. Aşa trebuie să se fi simțit ea în timp ce aştepta şi se gândea că ştiu destule ca s-o trimit cu capul pe butuc. Şi trebuie să fi ştiut că voi alege decapitarea ei. Ştia că m-a chinuit şi m-a tachinat şi a râs de mine până mi-am ieşit din fire de gelozie, trebuie să se fi întrebat cât de departe îmi voi da curs furiei diabolice – chiar până la a-i dori moartea? Şi apoi a aflat. A aflat că am depus mărturie împotriva amândurora, că am vorbit răspicat şi i-am condamnat fără remuşcări. Ei bine, simt acum remuşcările, Dumnezeu mi-e martor.

Am senzația că mi-am ascuns mie însămi adevărul atâția ani şi a fost nevoie de acel om dur, ducele de Norfolk, ca să mi-l înfățişeze, că a fost nevoie de aceste ziduri reci ca să-l facă adevărat în ochii mei. Eram geloasă pe Anne, pe dragostea ei pentru George şi pe devotamentul lui iubitor față de ea şi mi-am alcătuit mărturia nu din ceea ce ştiam că s-a petrecut cu adevărat, ci din ceea ce avea să le facă răul cel mai mare. Dumnezeu să mă ierte. Am luat duioşia şi grija şi bunătatea lui față de sora sa şi am transformat-o în ceva murdar, sinistru şi rău, pentru că nu puteam îndura faptul că, față de mine, nu era nici duios, nici grijuliu, nici bun. I-am pricinuit moartea ca să-l pedepsesc pentru că m-a neglijat. Iar acum, ca într-o veche piesă de teatru în care zeii sunt furioşi, sunt tot neglijată. N-am fost niciodată mai singură. Am comis cel mai mare păcat pe care-l poate face o soție şi tot nu am nicio mulțumire.

Ducele s-a retras la țară, nici Katherine şi nici eu nu-l vom mai revedea. Îl cunosc destul de bine ca să ştiu că singura sa grijă va fi să-şi apere propria piele bătrână şi mult iubita avere. Iar regele are nevoie de un Howard care să mărşăluiască, să lupte şi să execute în numele lui. Chiar dacă l-ar urî pentru acest al doilea adulter, regele nu va face greşeala să piardă şi un comandant de oşti pe lângă o nevastă. Bunica vitregă a lui Katherine, ducesa, ar putea să-şi piardă viața. Dacă vor putea

dovedi că ştia că, pe când se afla în grija sa, Katherine nu era nimic mai mult decât o depravată, o vor acuza de trădare: pentru că nu l-a prevenit pe rege. După cum o cunosc, pesemne că acum sfâşie în bucăți documente vechi, pune servitorii să jure că vor păstra taina, concediază slujitori vechi şi-şi goleşte odăile. Poate va reuşi să ascundă suficient cât să se salveze.

Dar cu mine cum rămâne?

Drumul meu e clar. Nu voi spune nimic despre Thomas Culpepper, iar mărturia pe care o pot da cu privire la Francis Dereham e aceea că a fost secretarul reginei la cererea bunicii vitrege a acesteia şi că, sub ochii mei, nu s-a întâmplat nimic între ei. Dacă descoperă povestea cu Thomas Culpepper (şi dacă cercetează doar puțin e sigur că vor descoperi totul despre Thomas Culpepper), atunci vor înțelege totul. Dacă înțeleg totul, le voi spune că s-a culcat cu el la Hampton Court, când s-a îmbolnăvit regele prima oară, apoi pe tot parcursul procesiunii regale, când a crezut că a rămas grea, şi până-n ziua când ni s-a cerut tuturor să îngenunchem şi să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru ea. Că am ştiut de la bun început că e o stricată, dar că ea mi-a poruncit, apoi mi-a poruncit şi ducele, iar eu n-am avut libertatea să procedez aşa cum consideram că e corect.

Iată ce voi spune. Ea va muri pentru asta, s-ar putea să moară şi ducele, dar eu nu voi muri.

Astea sunt toate lucrurile la care trebuie să mă gândesc.

Odaia mea dă spre răsărit, soarele se iveşte la şapte dimineața şi sunt de fiecare dată trează ca să-l văd cum se înalță pe cer. Turnul aruncă o umbră prelungă peste iarba viu colorată a pajiştii pe care a murit ea, ca şi cum ar îndrepta un deget întunecat, acuzator spre fereastra mea. Dacă mă gândesc la Anne, cu frumusețea şi farmecul ei, cu inteligența şi spiritul ei, cred că voi înnebuni. Ea a stat în aceste odăi, a coborât acele trepte şi a păşit pe peticul acela de iarbă (pe care l-aş putea vedea, dacă aş merge la fereastră, dar nu mă apropii niciodată de fereastră), apoi şi-a pus capul pe butuc şi a murit cu curaj, ştiind că au trădat-o toți cei care au tras foloase din ascensiunea ei. Ştiind că fratele ei şi prietenii lui, micul cerc care o iubea atât de mult, muriseră cu o zi înainte, ştiind că eu am oferit mărturia fatală, că unchiul ei a pronunțat

condamnarea la moarte şi că regele a sărbătorit-o. Nu pot să mă gândesc la asta. Trebuie să am mare grijă de mine însămi şi să nu mă gândesc la asta.

Dumnezeule bun, ştia că am trădat-o! Dumnezeule bun, George a urcat pe eşafod ca să moară ca un trădător ştiind că l-am trădat! Poate nu şi-a dat seama că am făcut-o din iubire. Asta e cel mai rău. N-a ştiut nicio clipă că am făcut-o din iubire. A fost un act atât de criminal, un gest inspirat de atâta ură, încât n-a ştiut nicio clipă că-l iubeam şi că nu suportam să se uite la altă femeie. Darămite la Anne. Darămite gândindu-mă ce însemna el pentru ea.

Mă ridic şi mă aşez cu fața la perete. Nu pot răbda să mă uit pe fereastră, nu pot răbda să privesc inscripțiile de pe pereții celulei, de frică să nu găsesc inițialele lui. Mă aşez şi-mi las mâinile în poală, una într-alta. În ochii oricui m-ar privi, sunt calmă. Sunt o femeie nevinovată. Sunt tot atât de nevinovată şi de calmă ca, să spunem, Margaret Pole, care a fost şi ea decapitată dincolo de fereastra mea. N-am rostit vreun cuvânt nici în favoarea ei. Dumnezeule mare, cum pot chiar şi să respir aerul de aici?

Aud zgomotul multor paşi pe trepte. De câți oameni cred că e nevoie? Cheia scârțâie strident în broască şi uşa se deschide larg. Încetineala mă enervează. Chiar cred că mă pot înspăimânta cu aceste amenințări teatrale? În sfârşit, intră. Doi bărbați şi străjile. Îl recunosc pe sir Thomas Wriothsley, dar nu şi pe funcționar. Se agită, pregătesc masa, aşază un jilț pentru mine. Mă ridic în picioare şi încerc să par nepăsătoare, ținându-mi mâinile una într-alta. Apoi îmi dau seama că-mi frâng mâinile şi-mi impun să stau nemişcată.

— Am dori să vă punem întrebări despre purtarea reginei la Lambeth, pe când era copilă, spune el, făcându-i un semn din cap funcționarului ca să-i indice că trebuie să noteze.

— Nu ştiu nimic despre asta. După cum veți vedea din propriile voastre evidențe, mă aflam la țară, la Blickling Hall, iar apoi în slujba reginei Anne, pe care am slujit-o cu grijă şi cu credință. Am cunoscut-o pe Katherine Howard abia când a venit s-o slujească pe regina Anne.

Funcționarul face un semn, doar unul. Îl văd. E o cruciuliță. Asta înseamnă că ştiau ce voi spune şi că nu merită consemnat. S-au pregătit pentru această anchetă, n-ar trebui

să mă încred în nicio vorbă de-a lor. Ştiu ce vor să spună şi ce vor să le răspund eu. Trebuie să fiu pregătită. Trebuie să mă înarmez împotriva lor. Aş vrea să pot gândi limpede, aş vrea ca gândurile mele să nu fie atât de tulburi.

— Când regina l-a luat pe Francis Dereham drept secretar, ştiaţi că îi e vechi prieten şi fost amant?

— Nu, nu ştiam nimic despre viaţa ei dinainte.

Funcţionarul mai face o cruciuliţă. Şi asta era de aşteptat.

— Când regina v-a cerut să-l aduceţi pe Thomas Culpepper în odăile ei, ştiaţi ce intenţii are?

Sunt uluită. Cum am ajuns de la Francis Dereham la Thomas Culpepper dintr-un salt? Ce ştiu ei despre Thomas Culpepper? Ce le-a spus el? E oare pe roată, vomitând de durere şi dând la iveală adevărul?

— Nu mi-a cerut asta niciodată.

Funcţionarul trage o liniuţă.

— Ştim că v-a cerut să-l aduceţi şi ştim că a venit. Acum, ca să vă salvaţi viaţa, ne veţi spune ce s-a petrecut între Thomas Culpepper şi Katherine Howard?

Funcţionarul stă cu condeiul pregătit, iar eu simt cuvintele în gura uscată. S-a terminat. Ea e distrusă, el e un om mort, eu mă aflu pe muchia trădării: din nou.

Anne, palatul Richmond, decembrie 1541

Ducesa văduvă de Norfolk a fost chestionată pe patul de boală cu privire la purtarea nepoatei ei. Va fi judecată fiindcă a lăsat-o pe fată să se apropie de rege fără să-l prevină că nu e fecioară. Acum asta se numeşte trădare. Va fi acuzată de trădare fiindcă nepoata ei şi-a luat un amant. Dacă e găsită vinovată, capul încă unei doamne bătrâne va cădea pe butucul lui Henric.

Dereham e acuzat împreună cu Culpepper de posibilă trădare. Motivul este acela că amândoi au avut relații intime cu regina. Dereham e acuzat, chiar dacă nu există dovezi împotriva lui, şi cei mai mulți cred că s-a culcat cu ea mult înainte să devină regină, chiar înainte să devin eu regină. Chiar şi aşa, asta se cheamă trădare. Regele a numit-o pe Katherine Howard „prostituată de rând" – o, Kitty, să vorbească cineva aşa despre tine! Ambii tineri s-au declarat vinovați de posibilă trădare, sperând să fie iertați. Amândoi neagă că s-au culcat cu regina. Judecătorul lor, oricât ar fi de incredibil acest lucru pentru oricine în afară de supuşii lui Henric, este ducele de Norfolk, care ştie mai multe decât poate spune oricine. Înălțimea Sa ducele s-a întors de la țară pentru a audia mărturia conform căreia nepoata sa Katherine a promis să-l ia de bărbat pe Dereham, l-a primit în odaia ei de culcare şi în patul ei. A audiat mărturia conform căreia Dereham a intrat în serviciul ei pe când era regină şi, se pare, asta e de-ajuns pentru a dovedi că tânăra pereche e vinovată. Căci de ce altceva, se întreabă cu indignare anchetatorii, ar intra Dereham în slujba reginei, dacă nu pentru a o seduce? Ideea că el ar fi sperat să obțină beneficii de pe urma reuşitei ei, aşa cum au făcut toți ceilalți, inclusiv unchiul, nu e menționată.

Culpepper a negat totul la început, dar după ce doamnele reginei au depus mărturie, printre ele aflându-se şi lady Rochford, şi-a dat seama că e terminat şi acum îşi recunoaşte vinovăția. Amândoi tinerii vor fi spânzurați pe jumătate, li se vor despica pântecele şi li se vor scoate măruntaiele, iar apoi vor fi dezmembrați în timp ce sângerează de moarte, pentru crima de-a o fi iubit pe fata frumoasă care s-a măritat cu

regele.

Asta prefigurează soarta lui Katherine. Ştiu bine lucrul ăsta şi mă rog în genunchi pentru ea în fiecare zi. Dacă bărbații acuzați că au iubit-o vor fi ucişi în cel mai crud mod pe care-l poate inventa Anglia, înseamnă că şansele ca ea să fie iertată şi eliberată sunt într-adevăr foarte slabe. Mă tem că-şi va petrece tot restul vieții în Turn. Dumnezeule, are doar şaisprezece ani! Oamenii aceştia nu se gândesc că acum doi ani era prea tânără ca să judece cu mintea ei? Unchiul ei nu s-a gândit că există şanse foarte mici ca o fată de paisprezece ani să reziste ispitei când e permanent încurajată să-şi satisfacă toate capriciile? Cât despre ce a gândit Henric, cu asta nici nu-mi bat capul, fiindcă Henric e nebun. El nu s-a gândit decât la propria plăcere oferită de ea şi la convingerea că-l adora. Pentru asta va plăti: pentru că a dezamăgit visurile vanitoase ale unui nebun. La fel ca şi mine.

Când m-am întors dezgustată cu spatele la el, la Rochester, m-a urât pentru asta şi m-a pedepsit cât de repede a putut, spunând că sunt urâtă şi grasă, că am sânii lăsați şi burta lăsată, că nu sunt fecioară, că sunt plină de vânturi zgomotoase şi că put. Când Kitty a ales un bărbat tânăr şi chipeş în locul corpului lui umflat şi măcinat de putreziciune, spune că e un scandal, iar ea, o târfă. Pe mine mă pedepseşte cu ruşinea şi exilarea de la curte, apoi îi face plăcere să-şi etaleze generozitatea. Nu cred că ea va scăpa atât de uşor.

Mă aflu în odaia mea personală, îngenuncheată pe scăunelul de rugăciune, când aud uşa din spatele meu deschizându-se fără zgomot. În aceste zile de primejdie mă tem până şi de umbra mea, aşa că mă întorc iute. E Lotte, secretara mea, albă la față ca o moartă.

— Ce s-a întâmplat?

Mă ridic pe dată în picioare. Pierzându-mi echilibrul când tocul pantofului mi se agață în poala rochiei, sunt cât pe ce să cad şi mă prind de micul altar ca să mă salvez. Crucea se clatină şi se prăbuşeşte pe podea.

— Au arestat-o pe Frances, domnişoara voastră de companie, şi l-au ridicat şi pe cavalerul vostru, Richard Taverner.

Îmi scapă un geamăt de groază şi aştept să-mi recapăt suflul. Lotte crede că lipsa de expresie a feței mele se datorează

faptului că n-am înțeles şi repetă în germană ceea ce mi-a spus acum o clipă:

— Au arestat-o pe Frances, domnişoara voastră de companie, şi l-au ridicat şi pe Richard Taverner.

— Sub ce acuzații? şoptesc.

— N-au spus. Anchetatorii sunt acum în casă. Vom fi interogați cu toții.

— Trebuie să fi spus ceva!

— Doar că vom fi chestionați cu toții. Chiar şi Înălțimea Voastră.

Frica mă face să îngheț.

— Repede! îi spun. Du-te neîntârziat la grajduri şi găseşte un băiat care să se ducă cu barca la Londra, la doctorul Harst. Spune-i că mă aflu într-o mare primejdie. Du-te neîntârziat! Coboară pe scara spre grădină şi ai grijă să nu te vadă nimeni.

Ea încuviințează şi se îndreaptă spre mica uşă privată ce dă către grădină, dar în acelaşi timp cealaltă uşă a sălii mele de primire se deschide larg şi în încăpere intră cinci bărbați.

— Stați pe loc! porunceşte unul dintre ei văzând uşa deschisă.

Lotte se opreşte, fără să se uite măcar spre mine.

— Mergeam doar în grădină, spune ea în engleză. Am nevoie de aer curat. Nu mă simt bine.

— Sunteți arestată, răspunde el.

Fac un pas înainte.

— Pe ce temei? Ce acuzații i se aduc?

Bărbatul cu rang mai înalt, pe care nu-l cunosc, înaintează spre mine şi se înclină uşor.

— Lady Anne, circulă declarații la Londra că în rândul personalului vostru au existat greşeli grave. Regele mi-a poruncit să cercetez. Oricine încearcă să ascundă ceva sau nu ne ajută în ancheta noastră va fi considerat duşman al regelui şi vinovat de trădare.

— Suntem cu toții supuşi buni ai stăpânului nostru, regele, spun repede, dar îmi pot auzi frica din glas şi ştiu că o va auzi şi el. Însă în rândul personalului meu nu există greşeli, sunt nevinovată de orice greşeală.

El dă din cap. Probabil că şi Kitty Howard a spus acelaşi lucru, la fel şi Culpepper, şi Dereham.

— Trăim vremuri de grea încercare şi trebuie să smulgem

păcatul din rădăcini, spune el simplu. Vă rog, rămâneți în această odaie, cu această doamnă însoțitoare dacă doriți, în timp ce vă chestionăm personalul. Apoi vom veni să discutăm cu Înălțimea Voastră.

— Ambasadorul meu ar trebui să fie informat. Nu pot fi tratată ca orice femeie de rând. Ambasadorul meu va trebui să cunoască ancheta dumneavoastră.

Omul surâde slab.

— Este interogat în locuința sa chiar acum. Sau, mai bine zis, la hanul unde locuieşte. Dacă n-aş fi ştiut că e ambasadorul unui mare duce, l-aş fi luat drept un negustor fără succes. Nu ține casă mare, nu-i aşa?

Roşesc de ruşine. E iarăşi vina fratelui meu. Doctorul Harst n-a avut niciodată un salariu potrivit, n-a avut niciodată o reşedință potrivită. Iar acum sunt tachinată pentru răutatea fratelui meu.

Spun pe cât de curajos pot:

— N-aveți decât să chestionați pe cine vreți. N-am nimic de ascuns. Trăiesc aşa cum mi-a cerut regele când am făcut înțelegerea. Locuiesc singură, nu primesc lume mai mult decât e corect şi cuvenit, am adunat arendele şi mi-am plătit dările. Din câte îmi dau seama, servitorii mei păstrează o disciplină clară şi sobră şi mergem la biserică şi ne rugăm după regula regelui.

— Atunci nu aveți de ce vă teme, spune el.

Se uită la fața mea palidă şi zâmbeşte.

— Vă rog, nu vă speriați. Doar cei vinovați au de ce să se teamă.

Îmi lățesc buzele uscate într-un surâs, mă îndrept spre jilțul meu şi mă aşez. Privirea lui se opreşte asupra crucifixului căzut şi a pânzei trase de pe scăunelul de rugăciune şi ridică şocat din sprânceană.

— Ați aruncat la pământ crucea Mântuitorului nostru? şopteşte îngrozit.

— Am avut un mic accident, răspund, deşi lucrul ăsta sună neconvingător chiar şi în urechile mele. Ridic-o, Lotte!

El schimbă o privire cu un alt bărbat, de parcă aceasta ar fi o dovadă de consemnat, apoi iese din odaie.

Katherine, abaţia Syon, Crăciunul anului 1541

Ia să vedem, ce am acum?

Am în continuare cele şase rochii şi cele şase bonete. Am două odăi care dau spre grădina ce coboară până la fluviu, unde aş putea să mă plimb acum dacă aş vrea, dar nu vreau, căci e ger şi plouă tot timpul. Am un cămin frumos şi o provizie bună de lemn adusă special, căci zidurile sunt reci, iar când vântul suflă dinspre răsărit, e umezeală. Le compătimesc pe călugăriţele care au trebuit să trăiască aici toată viaţa şi mă rog la Dumnezeu să fiu eliberată curând. Am un exemplar din Biblie şi cartea de rugăciuni. Am un crucifix (foarte simplu, fără nestemate) şi un scăunel de rugăciune. Am serviciul fără tragere de inimă a două slujnice care mă ajută să mă îmbrac şi pe lady Baynton şi alte două doamne care să stea cu mine după-amiaza. Niciuna din ele nu e prea veselă.

Cred că asta e tot ce am acum.

Mai rău e că e vremea Crăciunului, şi-mi place atât de mult Crăciunul! Anul trecut dansam cu regina Anne la curte, regele îmi zâmbea şi purtam colierul cu douăzeci şi şase de diamante plate şi şiragul de perle, iar regina Anne mi-a adus calul cu harnaşament violet. Am dansat cu Thomas în fiecare seară şi Henric spunea că suntem cea mai frumoasă pereche din lumea întreagă. Thomas m-a luat de mână la miezul nopţii, în Ajunul Crăciunului, şi, când m-a sărutat pe obraz, mi-a şoptit: „Eşti foarte frumoasă!”.

Mai pot să-i aud şi acum cuvintele, mai pot să-i aud şi acum şoapta: „Eşti foarte frumoasă!”. Însă e mort deja, capul lui drag a fost despărţit de trup şi poate că sunt frumoasă şi acum, dar n-am nici măcar o oglindă care să mă aline.

Poate că spun o prostie, dar mai mult decât orice altceva sunt foarte surprinsă de cât de mult s-au schimbat lucrurile într-un timp atât de scurt. Ospăţul de Crăciun când eram proaspăt căsătorită şi cea mai frumoasă regină din lume a fost abia anul trecut, doar cu un an în urmă, iar acum mă aflu în cea mai rea stare din câte am trăit vreodată şi poate cea mai rea stare în care se poate afla vreun om. Cred că acum învăţ marea înţelepciune ce vine din suferinţă. Am fost o fată foarte nesăbuită, dar acum am devenit femeie. Mai mult, cred că aş fi

o femeie bună dacă aş avea din nou şansa de-a fi regină. Cred cu adevărat că de astă dată aş fi o regină bună. Şi cum iubirea mea, Thomas, a murit, presupun că i-aş fi credincioasă regelui.

Când mă gândesc că Thomas a murit pentru mine, cu greu pot suporta. Când mă gândesc că nu mai există, că a dispărut pur şi simplu, nu pricep. Înainte nu m-am gândit niciodată la moarte, nu mi-am dat seama niciodată că e atât de definitivă. Nu pot să cred că nu-l voi mai vedea niciodată în această lume. Asta mă face să cred în rai şi nădăjduiesc să-l întâlnesc acolo şi să fim iarăşi îndrăgostiți, doar că de astă dată n-aş mai fi măritată.

Sunt sigură că atunci când voi fi eliberată, toți vor vedea că am devenit o persoană mai bună. N-am fost încercată aşa cum a fost încercat bietul Thomas, nici torturată aşa cum l-au torturat pe el. Dar chiar şi aşa am suferit, în felul meu neghiob. Am suferit gândindu-mă la el şi la dragostea pe care am avut-o şi care l-a costat viața. Am suferit gândindu-mă la încercările lui de-a păstra taina mea şi la cât s-a temut pentru mine. Şi mi-e dor de el. Sunt şi acum îndrăgostită de el, chiar dacă nu se mai află în această lume şi nu mai poate fi îndrăgostit de mine. Sunt şi acum îndrăgostită de el şi mi-e dor de el aşa cum oricărei femei tinere îi e dor de iubitul ei în primele luni ale poveştii lor de dragoste. Nădăjduiesc mereu să-l văd şi apoi îmi amintesc că nu-l voi mai vedea niciodată. Iar asta doare mai mult decât îmi închipuiam că e cu putință.

Oricum, singurul lucru bun care a ieşit din asta e faptul că acum nu există nimeni care să depună mărturie împotriva mea, din moment ce Thomas şi Francis sunt morți amândoi. Ei erau singurii care ştiau ce s-a întâmplat şi nu mai pot depune mărturie împotriva mea. Asta trebuie să însemne că regele are de gând să mă elibereze. Poate că după Anul Nou mă va elibera şi va trebui să merg să trăiesc într-un loc cumplit de mohorât. Sau poate că regele mă va ierta, acum că Thomas e mort, şi mă va lăsa să-i fiu soră, ca regina Anne, iar atunci aş putea cel puțin să vin la curte vara şi pentru sărbătoarea Crăciunului. Poate că la Crăciunul următor voi fi iarăşi fericită. Poate că anul viitor voi primi daruri minunate şi voi privi în urmă la acest Crăciun amar şi voi râde de mine pentru că am fost atât de prostuță încât am crezut că viața mea s-a încheiat.

Zilele sunt groaznic de lungi, chiar dacă se luminează atât de târziu şi se întunecă atât de devreme. Mă bucur că suferința mă înnobilează, căci altfel ar părea aşa o irosire a timpului! Îmi irosesc tinerețea în acest loc plictisitor. Anul viitor voi împlini şaptesprezece ani, voi fi practic o femeie bătrână. E şocant că trebuie să aştept aici săptămână după săptămână, în timp ce tinerețea mea se ofileşte. Am ținut o mică numărătoare a zilelor pe perete, lângă fereastră, şi când mă uit la semnele scrijelite, îmi par că se prelungesc la nesfârşit. Câteodată îmi scapă o zi şi n-o trec, pentru ca timpul să nu pară prea lung. Dar asta face ca socoteala să fie greşită, ceea ce e o pacoste. E aşa o prostie să nu ştiu nici măcar să țin socoteala zilelor! Însă nu sunt sigură că vreau într-adevăr să ştiu. Dacă mă va ține aici cu anii? Nu, asta nu se poate întâmpla. Mă aştept ca regele să-şi petreacă Crăciunul la Whitehall, iar după noaptea de Anul Nou le va porunci să mă elibereze. Dar nici măcar nu ştiu când va fi asta, fiindcă m-am încurcat în propria numărătoare. Uneori mă gândesc că bunica avea dreptate şi că sunt o proastă, iar asta e foarte descurajator.

Mă tem că regele va fi în continuare foarte nemulțumit de mine, deşi sunt sigură că nu mă va învinovăți de toate, aşa cum pare să facă arhiepiscopul Cranmer. Dar sunt încredințată că atunci când îl voi vedea, mă va ierta. E ca bătrânul intendent al ducesei, care ne spunea tuturor că vom fi pedepsiți pentru o obrăznicie, cum ar fi săritul în fân sau ruptul proptelelor merilor, şi bătea unul sau doi băieți, dar când ajungea la mine şi ridicam spre el ochii înlăcrimați, mă mângâia pe obraz şi-mi spunea că nu trebuie să plâng, că e doar vina copiilor mai mari. Mă aştept ca regele să se poarte la fel când voi ajunge în sfârşit să-l văd. De bună seamă că, din moment ce le cunoaşte pe toate, ştie că am fost mereu o copilă prostuță şi foarte uşor de abătut de la calea cea bună, nu? Şi de bună seamă că, în înțelepciunea lui, va înțelege că m-am îndrăgostit şi că nu m-am putut abține, nu? Un om atât de bătrân ca el trebuie să înțeleagă că o fată poate să se îndrăgostească şi să uite cu desăvârşire ce e bine şi ce e rău, nu? O fată poate să se îndrăgostească şi să nu se gândească decât la când îl va revedea pe băiatul pe care-l iubeşte. Iar acum, că bietul Thomas mi-a fost luat şi nu-l voi mai vedea

niciodată, de bună seamă că am fost pedepsită îndeajuns, nu?

Jane Boleyn, Turnul Londrei, ianuarie 1542

Aşadar, aşteptăm.

Pesemne că regele are de gând s-o ierte pe târfă, regina lui, din moment ce aşteaptă atât de mult. Iar dacă o iartă pe ea, mă iartă şi pe mine şi scap iarăşi de securea călăului.

Ha-ha! Ce glumă a devenit viața mea dacă am ajuns aici, în Turn, unde a fost ținut soțul meu, aşteptând soarta care s-a abătut asupra lui, când aş fi putut să mă aflu în Norfolk, în siguranță şi confort. Am mai scăpat o dată, cu titlul şi cu renta mea. Oare de ce m-am grăbit să mă întorc?

Am crezut cu adevărat că-l voi elibera. Am crezut că, dacă mărturisesc totul în locul lui, judecătorii vor vedea că ea e o vrăjitoare şi o adulterină, cum o numeau, vor vedea că George era prins în capcană, că era sclavul ei şi-l vor elibera ca să fie cu mine. L-aş fi luat acasă, în căminul nostru de la Rochford Hall şi l-aş fi înzdrăvenit, am fi putut avea copii şi am fi putut fi fericiți.

Acesta a fost planul meu, aşa ar fi trebuit să se întâmple. Chiar am crezut că ea va fi trimisă la eşafod, iar el va fi cruțat. Chiar am crezut că voi vedea gâtul ei adorabil despicat în două, dar că bărbatul meu va fi în siguranță şi va veni în sfârşit în patul meu. Credeam că-l voi alina după pierderea ei şi că va ajunge să înțeleagă că, de fapt, n-a fost cine ştie ce pierdere.

Nu cine ştie ce.

Nu, nu cine ştie ce.

Presupun că uneori m-am gândit că ea va fi ucisă şi că asta şi merita, ca o târfă uneltitoare ce era, că va muri şi el din vina ei şi că va da seama în fața spânzurătorii că ar fi trebuit s-o părăsească pe ea şi să mă iubească pe mine. Că i-am fost mereu nevastă credincioasă, iar ea i-a fost mereu o soră rea. Presupun că m-am gândit că, dacă e nevoie ca el să ajungă tocmai până pe treptele spânzurătorii ca să-şi dea seama ce prietenă prefăcută îi e, merită să se întâmple aşa. N-am crezut niciodată cu adevărat că vor muri şi nu-i voi mai vedea niciodată. N-am crezut niciodată cu adevărat că ar putea să dispară din viața mea, din această viață, şi că nu-i voi mai vedea niciodată. Cum să crezi aşa ceva? Că ar putea veni o zi

în care ei să nu mai intre alene pe uşă, la braţ, râzând de o glumă numai de ei ştiută, boneta ei în drept cu capul lui cu bucle negre, mâna ei pe braţul lui, amândoi la fel de siguri pe ei, la fel de frumoşi, cu un aer la fel de regesc. Cea mai inteligentă, mai spirituală şi mai sclipitoare pereche de la curte. Ce femeie căsătorită cu el şi privind-o pe ea nu şi-ar dori să-i vadă morţi pe amândoi în loc să-i vadă plimbându-se veşnic la braţ, frumoşi şi mândri?

O, Dumnezeule, sper că primăvara va veni devreme anul acesta, după-amiezile întunecate sunt ca un coşmar care nu se mai termină în odăiţa asta! E beznă până la opt dimineaţa, iar la trei după-amiaza se lasă deja amurgul. Uneori, servitorii uită să înlocuiască lumânările consumate şi trebuie să stau lângă foc ca să am cât de cât lumină. Mi-e frig tot timpul. Dacă primăvara va veni devreme şi voi putea vedea lumina aurie a dimineţii scăldând pervazul de piatră, voi şti că am supravieţuit acestor zile întunecate şi voi putea fi sigură că voi apuca să trăiesc şi altele. După socoteala mea – şi cine-l cunoaşte pe rege mai bine decât mine? –, dacă n-o decapitează până de Paşte, n-o va face deloc.

Dacă n-o decapitează până de Paşte voi scăpa şi eu, căci de ce s-o cruţe pe ea şi să mă omoare pe mine, care sunt acuzată împreună cu ea? Dacă ea se ţine tare şi neagă totul, ar putea să trăiască. Nădăjduiesc să-i fi spus cineva că dacă neagă povestea cu Culpepper şi spune că a fost măritată cu Dereham în faţa lui Dumnezeu, s-ar putea să supravieţuiască. Dacă se declară nevasta lui Dereham, înseamnă că nu i-a pus coarne regelui, ci doar lui Dereham, şi cum capul acestuia se află pe Podul Londrei, nu e în măsură să se plângă. Îmi vine să râd: e o cale de scăpare atât de bătătoare la ochi pentru ea, dar dacă nu i-o spune nimeni, s-ar putea să moară din prostie.

Dumnezeule mare, ce mi-a venit, mie, care i-am fost soră lui Anne Boleyn, să uneltesc împreună cu o neghioabă precum târâtura aceea de Katherine?

Am greşit că m-am încrezut în ducele de Norfolk. Credeam că lucrăm împreună, credeam că-mi va găsi un soţ şi că voi face o partidă excelentă. Acum ştiu că nu e demn de încredere. Ar fi trebuit să-mi dau seama mai devreme. M-a folosit ca s-o ţină pe Katherine în frâu, apoi m-a folosit iarăşi ca s-o scot în calea lui Culpepper. Acum a plecat la ţară, iar maică-sa

vitregă, fiul acesteia şi soția lui sunt aici, undeva în Turn, şi vor muri cu toți pentru rolul jucat în atragerea în capcană a regelui. Ducele nu va ridica nici măcar un deget ca să-şi salveze mama vitregă, nu va ridica nici măcar un deget ca să-şi salveze nepoata şi Dumnezeu ştie că nu va ridica nici măcar un deget ca să mă salveze pe mine.

Dacă supraviețuiesc, dacă sunt cruțată, voi găsi o cale de a-l denunța pentru trădare şi voi avea grijă să fie încuiat într-o singură odaie, să trăiască fiecare zi în ghearele groazei, aşteptând zgomotele construirii eşafodului sub fereastră, aşteptând ca paznicul Turnului să vină şi să-i spună că mâine îi va sosi ceasul, că mâine va muri. Dacă supraviețuiesc, îl voi face să plătească pentru ce mi-a spus, pentru felul cum m-a insultat, pentru ce le-a făcut lor. Va suferi în odăița aceasta aşa cum sufăr eu acum.

Când mă gândesc la ceea ce mi se întâmplă, simt că-s gata să înnebunesc de groază. Singura mea alinare, singura mea asigurare e că, dacă înnebunesc de groază, nu vor putea să mă execute. Nebunilor nu li se poate tăia capul. Aş râde dacă nu m-aş teme de ecoul râsului meu între ziduri. Nebunii nu pot fi executați, aşa că, la urmă, dacă lucrurile merg cum nu se poate mai prost, voi scăpa de eşafodul pe care va muri Katherine. Mă voi preface că am înnebunit şi voi fi trimisă înapoi la Blickling, împreună cu o îngrijitoare, iar acolo îmi voi recăpăta încet mințile.

În unele zile bâigui fără noimă câte puțin, ca să vadă că tendința există. În unele zile strig că plouă şi-i las să mă găsească hohotind pentru că obloanele ferestrei mele lucesc ude. În unele nopți strig că luna îmi şopteşte vise frumoase. La drept vorbind, mă înspăimânt pe mine însămi. Căci în unele zile, când nu fac pe nebuna, îmi spun că trebuie să fiu nebună, trebuie să fi fost nebună, nebună rău, poate încă din copilărie. Nebună că m-am măritat cu George, care nu m-a iubit niciodată, nebună să-l iubesc şi să-l urăsc cu atâta patimă, nebună să-mi facă o plăcere atât de intensă să mi-l închipui cu o amantă, nebună să depun mărturie împotriva ei şi, mai presus de toate, să-l iubesc cu atâta gelozie încât să-l trimit la ştreang…

Gata, trebuie să încetez! Nu trebuie să mă gândesc la asta. Nu trebuie să văd în față aceste lucruri. Trebuie să mă prefac

nebună, nu să mă fac să-mi pierd mințile. Trebuie să mă prefac că am mințile rătăcite, nu s-o simt. Îmi voi aminti că am făcut tot ce mi-a stat în puteri ca să-l salvez pe George. Orice ar spune oamenii în sens contrar e o minciună. Am fost o soție bună şi credincioasă şi am încercat să-mi salvez soțul şi cumnata. Şi am încercat s-o salvez şi pe Katherine. Nu pot fi învinuită dacă toți trei au fost la fel de răi. Dimpotrivă, ar trebui să fiu compătimită fiindcă am avut atâta ghinion în viață.

Anne, palatul Richmond, februarie 1542

Stau pe un jilț în odaia mea, cu mâinile împreunate în poală şi trei lorzi din Consiliul Coroanei în fața mea, cu un aer grav. Au trimis în sfârşit după doctorul Harst, aşa că aceasta e probabil clipa judecății, după săptămânile în care mi-au interogat personalul, au cercetat registrele casei mele şi chiar au vorbit cu băieții de la grajduri despre locurile unde merg călare şi cine mă însoțeşte.

Au cercetat cu siguranță dacă am întâlniri secrete, dar nu pot şti dacă mă bănuiesc de complot cu împăratul, cu Spania, cu Franța sau cu Papa. Ar putea să mă suspecteze că mi-am luat un amant, ar putea să mă acuze că am intrat într-un sobor de vrăjitoare. I-au întrebat pe toți unde am călătorit şi cine mă vizitează cu regularitate. În centrul anchetei lor s-au aflat tovărăşiile mele, însă nu-mi dau seama care le e bănuiala.

Cum sunt nevinovată de comploturi, patimă trupească şi vrăjitorie, ar trebui să fiu în stare să țin capul sus şi să mă declar cu conştiința curată, dar o fată mult mai tânără ca mine e judecată şi poate fi condamnată la moarte, iar în această țară există bărbați şi femei absolut fără pată care sunt arşi pe rug doar pentru că l-au contrazis pe rege în privința ridicării ostiei. Nevinovăția nu mai e de-ajuns.

Țin oricum capul sus, căci ştiu că atunci când se abate asupra mea o putere mult mai mare, fie că e fratele meu, cu cruzimea-i gratuită, fie că e regele Angliei, cu nebunia-i trufaşă, e mai bine să țin fruntea sus, să-mi păstrez curajul şi să mă aştept la ce poate fi mai rău. Doctorul Harst însă asudă, are broboane de sudoare pe frunte şi din când în când îşi şterge fața cu o batistă murdară.

— Există o declarație încă nedovedită, spune Wriothsley cu emfază.

Îl privesc cu răceală. Nu l-am plăcut niciodată, nici el pe mine, dar, Dumnezeule, îl slujeşte pe Henric! Orice ar dori Henric, omul acesta îi va da, cu o poleială de legalitate. Vom vedea ce vrea Henric acum.

— Regele a auzit că ați născut un copil, spune el. Ni s-a spus că ați dat naştere unui băiat vara trecută şi că asociații voştri l-au ascuns.

Doctorul Harst rămâne cu gura larg căscată.

— Ce vrea să fie asta?! întreabă el.

Îmi păstrez expresia de seninătate deplină şi răspund:

— E o minciună. N-am cunoscut niciun bărbat de când m-am despărțit de Alteța Sa regele. Şi, după cum ați dovedit-o chiar domnia voastră, nu l-am cunoscut nici pe rege. Regele însuşi a jurat că eram fecioară atunci şi sunt şi acum fecioară. Le puteți întreba pe slujitoarele mele şi veți afla că n-am născut niciun copil.

— Le-am întrebat pe slujitoarele Domniei Voastre, replică el, savurând clar discuția. Le-am interogat pe toate şi am primit răspunsuri foarte diferite. Aveți câțiva duşmani în casă.

— Regret să aflu asta. E vina mea că nu mi-am ținut mai bine în frâu personalul. Servitoarele mint câteodată. Dar aceasta e singura mea vină.

— Ne-au spus lucruri mai grave decât acesta.

Doctorul Harst s-a făcut roşu ca para focului, se luptă să tragă aer în piept. Se întreabă, la fel ca mine, ce poate fi mai grav decât o naştere în taină. Dacă acestea sunt pregătirile pentru o judecată de formă şi o acuzație de trădare, atunci cazul împotriva mea e construit cu grijă. Mă îndoiesc că mă pot apăra în fața unor martori sub jurământ şi a pruncului cuiva.

— Ce ar putea fi mai grav?

— Ne-au spus că n-a existat un copil, ci v-ați prefăcut că ați născut un prunc, un băiat, şi că le-ați dat asigurări asociaților Domniei Voastre că e copilul regelui şi moştenitorul tronului Angliei. Că planul vostru şi al papiştilor trădători este să-l aşezați pe tronul Angliei şi să uzurpați dinastia Tudor. Ce aveți de spus despre toate acestea, doamnă?

Îmi simt gâtul foarte uscat, bâjbâi după cuvinte, caut frenetic un răspuns convingător, dar nu-mi vine niciunul în minte. Dacă vor, aceşti oameni mă pot aresta chiar acum pe baza acestei simple afirmații. Dacă au un martor care spune că m-am prefăcut că am născut, că am afirmat că e copilul regelui, înseamnă că au un martor care să dovedească că sunt vinovată de trădare şi mă voi alătura lui Katherine la Syon şi vom muri împreună, două regine căzute în dizgrație pe acelaşi eşafod. Răspund simplu:

— Spun că nu este adevărat. Oricine v-a spus aceasta e un

om mincinos şi un martor fals. Nu am cunoştinţă de niciun complot la adresa regelui şi n-aş participa la niciun demers împotriva lui. Îi sunt soră şi supusă credincioasă, aşa cum mi-a cerut să fiu.

— Negaţi că aveţi cai pregătiţi să vă ducă în Franţa? întreabă el iute, pe neaşteptate.

— Neg.

Imediat ce-mi scapă cuvântul de pe buze îmi dau seama că am făcut o greşeală, căci ei ştiu precis că avem cai pregătiţi. Sir Thomas îmi zâmbeşte, ştie că m-a prins, şi întreabă iarăşi:

— Negaţi?

— Sunt pregătiţi pentru mine, intervine doctorul Harst cu glasul tremurând. Am datorii, după cum ştiţi, recunosc, deşi mi-e ruşine, că am multe datorii. M-am gândit ca, dacă creditorii mei încep să insiste prea tare, să merg repede la Cleves şi să-l rog pe stăpânul meu să-mi dea mai mulţi bani. Am pregătit caii în caz că ar fi venit creditorii la uşa mea.

Îl privesc fără să-mi vină să cred. Iuţeala cu care a minţit mă uluieşte, dar trimişii regelui n-au de unde să ştie asta. Doctorul Harst se înclină:

— Vă implor să mă iertaţi, lady Anne. Ar fi trebuit să vă spun, dar mi-a fost prea ruşine.

Sir Thomas le aruncă o privire celorlalţi doi sfetnici, iar aceştia încuviinţează din cap. E o explicaţie, chiar dacă nu aceea pe care ar fi preferat-o.

— Aşa deci, spune sir Thomas pe un ton vioi. Cele două servitoare ale voastre care au inventat această poveste despre Domnia Voastră vor fi arestate pentru defăimare şi vor fi duse în Turn. Regele este hotărât ca reputaţia Domniei Voastre să rămână fără nicio pată.

Această schimbare e aproape prea mult pentru mine. Se pare că se va renunţa la bănuielile împotriva mea şi-mi spun pe dată că e o stratagemă. Spun prudent:

— Îi sunt recunoscătoare Maiestăţii Sale pentru grija sa fraternă. Mă consider cea mai credincioasă dintre supuşii săi.

El încuviinţează.

— Bine. Acum vom pleca. Consiliul va vrea să ştie că aţi fost exonerată.

— Plecaţi? replic.

Ştiu că speră să mă prindă într-un moment de uşurare. Ei

nu ştiu cât de frică îmi e. Nu cred că-mi voi sărbători vreodată scăparea, căci nu voi avea niciodată încredere în ea.

Ca prin vis, mă ridic din jilț şi-l însoțesc afară din odaie, coborâm scara mare ce duce spre uşa principală, unde aşteaptă escorta lui, oameni călare cu stindardul regal în față.

— Nădăjduiesc că regele se simte bine, spun.

— Are inima frântă, răspunde cu sinceritate sir Thomas. E o poveste urâtă, da, foarte urâtă. Piciorul îl doare rău şi purtarea lui Katherine Howard i-a provocat o mare nefericire. Întreaga curte a fost în doliu de Crăciun, aproape ca şi când ea ar fi murit.

— Va fi eliberată?

Îmi aruncă o privire rapidă şi precautã.

— Ce credeți?

Clatin din cap. Nu sunt atât de proastă încât să spun ce gândesc, mai ales că tocmai am fost eu însămi judecată.

Dacă aş mărturisi vreodată adevărul, aş spune că, după părerea mea, regele şi-a ieşit din minți de luni întregi şi că nimeni n-are curajul să-l contrazică. Ar putea s-o elibereze şi s-o reprimească în calitate de soție, ar putea s-o declare sora lui sau ar putea să-i taie capul, după cum îl îndeamnă toanele. Ar putea să mă cheme lângă el ca soție sau ar putea să mă decapiteze pentru trădare. E un nebun monstruos şi nimeni în afară de mine nu pare să-şi dea seama de asta.

— Regele va judeca, răspunde el, confirmându-mi gândurile tăcute. Numai el e călăuzit de Dumnezeu.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, februarie 1542

Râd, țopăi, uneori mă uit pe fereastră şi vorbesc cu pescăruşii. Nu va exista proces, nici interogatoriu, nu voi avea un prilej de-a mă exonera, aşa că nu obțin niciun avantaj dacă rămân în toate mințile. Oamenii regelui nu îndrăznesc s-o aducă pe idioata de Katherine în fața tribunalului sau a refuzat ea să se înfățişeze, nu ştiu care din două şi nu-mi pasă. Ştiu doar ceea ce mi se spune. Mi se vorbeşte foarte tare, de parcă aş fi surdă sau bătrână, nu nebună. Mi s-a spus că parlamentul a adoptat un Decret de Privare de Drepturi în privința lui Katherine şi a mea, sub acuzația de trădare şi conspirație. Am fost judecate şi găsite vinovate fără proces, fără judecător, juriu şi apărare. Asta e dreptatea lui Henric. Îmi iau un aer neutru şi chicotesc, cânt un cântecel şi întreb când plecăm la vânătoare. De-acum nu mai poate dura mult. Mă aştept ca peste câteva zile s-o aducă pe Katherine de la Syon şi apoi s-o decapiteze.

E trimis la mine însuşi doctorul regelui, doctorul Butt, ca să mă examineze. Vine în fiecare zi, se aşază în mijlocul odăii mele şi mă urmăreşte pe sub sprâncenele lui groase, de parcă aş fi una dintre fiarele sălbatice din Turn. El va judeca dacă sunt sau nu nebună. Asta mă face să râd tare, fără să mă prefac. Dacă acest doctor şi-ar putea da seama când un om e nebun, l-ar fi legat fedeleş pe rege acum şase ani, înainte să-mi ucidă soțul. Îi fac reverențe bunului doctor, dansez în jurul lui şi râd când mă întreabă cum mă cheamă şi cine-mi sunt rudele. Sunt întru totul convingătoare, văd asta în privirea lui compătimitoare. Îi va declara regelui că mi-am pierdut mințile şi vor trebui să mă elibereze.

Ascultați! Ascultați! Îl aud: zgomotul de ferăstraie şi ciocane. Privesc pe furiş pe fereastră şi bat din palme, de parcă m-ar încânta să-i văd pe lucrătorii care construiesc eşafodul: eşafodul lui Katherine. Îi vor tăia capul sub fereastra mea. Dacă cutez, pot privi totul. Voi putea să văd mai bine decât toți. După moartea ei voi fi trimisă undeva, probabil la Blickling, la familia mea, iar acolo, în tăcere şi-n taină, voi putea să-mi recapăt mințile. Nu mă voi grăbi, nu vreau să se intereseze nimeni de mine. Voi merge dănțuind un an sau doi,

cântând şi vorbind cu norii, iar la urmă, când pe tron se va afla noul rege, regele Eduard, şi vechile răfuieli vor fi date uitării, mă voi întoarce la curte şi o voi sluji pe noua regină cât de bine voi putea.

O! O scândură a căzut cu zgomot şi un tânăr e plesnit peste cap pentru neglijență. Voi aşeza o pernă pe pervaz şi-i voi privi pe lucrători toată ziua, e tot atât de plăcut ca o piesă-mască la curte să-i văd măsurând, tăind şi construind. Câtă agitație pentru construirea unei astfel de scene, când spectacolul va dura numai câteva minute! Când mi se aduce cina, bat din palme şi arăt pe fereastră, iar temnicerii clatină din cap, lasă farfuriile jos şi pleacă în tăcere.

Katherine, abația Syon, februarie 1542

E o dimineață ca oricare alta, linişte, nimic de făcut, nicio distracție, niciun amuzament, nicio tovărăşie. Sunt atât de plictisită de toate şi de mine însămi, încât atunci când aud tropăit de paşi pe poteca de sub fereastra mea, mă cuprinde o mare încântare că în sfârşit se va întâmpla ceva, nu-mi mai pasă ce. Alerg ca un copil la fereastra înaltă şi privesc: pe poteca dinspre fluviu ce străbate grădina se apropie o escortă regală. Au venit cu o barjă şi văd stindardul unchiului meu, ducele, şi oamenii în livreaua lui şi pe însuşi ducele, cu un aer puternic şi mohorât, ca de obicei, iar alături de el, şase membri ai Consiliului Coroanei.

În sfârşit! În sfârşit! Sunt atât de uşurată să-i văd încât îmi vine să plâng. Unchiul s-a întors la mine! Unchiul a venit să-mi spună ce să fac! Voi fi eliberată, în sfârşit! A venit în sfârşit după mine şi voi fi eliberată! Cred că unchiul mă va lua la una din reşedințele sale de la țară, ceea ce nu va fi prea amuzant, dar va fi mai bine decât aici. Sau poate că va trebui să plec departe, poate în Franța. În Franța ar fi minunat, atâta doar că nu vorbesc franțuzeşte sau, oricum, nu ştiu decât *„voilà!”*, dar cu siguranță că francezii cunosc aproape toți engleza, nu? Iar dacă nu, pot să învețe.

Uşa se deschide şi intră intendentul personalului meu. Are ochii plini de lacrimi.

— Doamnă, au venit să vă ia.

— Ştiu! îi răspund jubilând. Nici măcar nu trebuie să-mi împachetezi rochiile, căci nu-mi pasă dacă nu le mai văd niciodată, îmi voi comanda altele. Unde plec?

Uşa se deschide ceva mai larg şi-l văd pe însuşi unchiul, cu o față severă, aşa cum şi trebuie, căci evident, e o scenă deosebit de solemnă.

— Înălțimea Voastră! exclam.

Cu greu mă stăpânesc să nu-i fac cu ochiul. Am izbutit, nu-i aşa? Iată-ne din nou împreună: el cu o figură severă, iar eu aşteptând ordinele. Are cu siguranță un plan să-mi obțină iertarea şi să mă repună pe tron într-o lună. Credeam că am probleme grave şi că el m-a părăsit, dar iată-l, e aici şi oriunde ar merge, prosperitatea îl urmează întotdeauna. Mă uit bine la

chipul lui când mă îndrept, zâmbitoare, după reverență şi văd că e teribil de solemn, aşa că-mi iau şi eu un aer serios. Las ochii în pământ şi adopt o înfățişare minunat de pocăită. Sunt foarte palidă, fiindcă am stat tot timpul în casă şi cred că aşa, cu privirea plecată şi cu buzele uşor bosumflate, par de-a dreptul o sfântă.

— Înălțimea Voastră, repet pe un ton moale şi îndurerat.

— Îți aduc vestea sentinței ce ți s-a dat, spune el.

Aştept.

— Parlamentul regelui a avut o consfătuire şi a adoptat un Decret de Privare de Drepturi în privința dumitale.

Dacă aş înțelege ce înseamnă asta, aş şti mai bine cum să reacționez. Dar aşa, cred că e cel mai bine să mă mulțumesc doar să fac ochii mari şi să adopt un aer de resemnare. Presupun că Decretul de Privare de Drepturi e un fel de iertare oficială.

— Regele a consimțit.

Da, bun, şi ce-i cu asta? Ce înseamnă asta pentru mine?

— Vei fi dusă în Turn şi vei fi executată fără public pe pajiştea Turnului, cât de curând posibil. Pământurile şi bunurile dumitale vor fi confiscate de Coroană.

Zău dacă am habar ce spune. Şi pe deasupra, mulțumită nepriceperii cu care mi-a protejat averea regală, n-am oricum niciun fel pământuri sau bunuri. N-am uitat cum a luat Thomas Seymour propriile mele giuvaieruri, de parcă i-ar fi aparținut tot surorii lui. Ducele pare puțin surprins de tăcerea mea.

— Înțelegi?

Nu răspund nimic, doar îmi păstrez aerul de sfântă.

— Katherine! Înțelegi?

— Nu ştiu ce înseamnă privată de drepturi, îi mărturisesc.

Sincer, pe mine, una, mă duce cu gândul la o latrină. Ducele mă priveşte de parcă aş fi tâmpită.

— Privare de drepturi, mă corectează. Nu privată. Privare.

Ridic din umeri. Cui îi pasă cum se pronunță? Asta înseamnă că mă întorc la curte?

— Înseamnă că parlamentul te-a condamnat la moarte şi că regele a consimțit, spune unchiul încet. Se va face fără proces. Vei muri, Katherine. Ți se va tăia capul pe pajiştea Turnului.

— Voi muri?

— Da.
— Eu?
— Da.
Mă uit la el. Nu se poate să nu aibă un plan. Îl întreb în şoaptă:
— Ce ar trebui să fac?
— Ar trebui să-ţi recunoşti păcatele şi să ceri iertare, răspunde el prompt.
Sunt atât de uşurată încât îmi vine să plâng. Sigur că voi fi iertată dacă spun că-mi pare rău.
— Ce ar trebui să spun? Spuneţi-mi întocmai ce trebuie să spun.
Scoate din buzunarul hainei o hârtie făcută sul. Unchiul are întotdeauna un plan. Mulţumesc lui Dumnezeu pentru el, are întotdeauna un plan! Desfăşor hârtia şi mă uit la el. Textul e cumplit de lung. Unchiul îmi face semn din cap, se pare că trebuie să citesc totul. Încep să citesc cu glas tare.
În primul paragraf îmi recunosc crima extrem de mare împotriva regelui, împotriva celui mai slăvit Dumnezeu şi a întregului popor englez, ceea ce, după mine, e o exagerare, căci n-am făcut decât ceea ce fac sute de femei tinere în fiecare zi, mai cu seamă dacă sunt măritate cu bărbaţi bătrâni şi urâcioşi, iar eu, una, am fost tratată foarte prost. Oricum, citesc cuvintele de pe hârtie şi unchiul încuviinţează, iar sfetnicii aflaţi lângă el încuviinţează şi ei, aşa că, evident, e ceea ce trebuia spus şi toţi sunt mulţumiţi de mine, iar asta e întotdeauna situaţia cea mai bună. Îmi place să fac lucrurile cum trebuie când oamenii mă observă. Desfăşor următoarea porţiune a pergamentului şi spun că-l implor pe Maiestatea Sa să nu impute neamului şi familiei mele crima mea, ci să-şi îndrepte asupra lor, a tuturor îndurarea şi bunăvoinţa nemărginită, ca să nu sufere pentru greşelile mele.
Spunând asta îi arunc unchiului o privire aspră, căci înţeleg clar că se asigură că nu va avea de suferit de pe urma necazurilor mele. Expresia lui e complet neutră. În continuare îl rog pe rege să dăruiască slujitoarelor mele veşmintele care mi-au aparţinut, căci n-am altceva să le las. Asta e atât de trist încât descopăr că abia reuşesc să citesc cu voce tare. Închipuiţi-vă! Eu, cu tot ce-am posedat, să n-am altceva de lăsat! Închipuiţi-vă, să-mi dăruiesc veşmintele fiindcă nu le voi

mai purta niciodată! Şi cât e de ridicol să se creadă că dau doi bani pe ce se întâmplă cu blestematele acelea de şase rochii, şase perechi de mâneci, şase cămăşi şi şase bonete franţuzeşti fără o singură nestemată, în cele mai mohorâte culori imaginabile! Din partea mea, n-au decât să le pună pe foc.

Dar în ciuda rochiilor şi a faptului că unchiul îşi salvează propria piele, până să-mi închei micul discurs încep să plâng, căci e foarte trist, şi toţi sfetnicii par foarte îndureraţi şi e o scenă foarte emoţionantă pe care i-o pot relata regelui şi n-am îndoială că acesta va fi înduioşat de gestul meu de a-l implora să-i ierte pe ceilalţi şi de a-mi dărui garderoba cea săracă. E atât de trist încât mă face să plâng, deşi ştiu că totul e o prefăcătorie. Dacă aş crede că e adevărat, m-aş nărui cu totul.

Unchiul încuviinţează. Am făcut ce voia, iar acum depinde de el să-l convingă pe rege că sunt complet pocăită şi pregătită să mor. Mă gândesc că nimeni nu-mi poate cere mai mult decât atât. Pleacă toţi pe unde au venit, iar eu trebuie să mă aşez în singurul meu jilţ, în rochia mea cea mohorâtă, şi să-i aştept să se întoarcă şi să-mi spună că, din moment ce regret atât de tare, sunt iertată.

De astă dată aştept barja, sunt trează şi stau la fereastră încă de la o oră foarte matinală. De obicei, cum n-am niciun motiv pentru care să mă trezesc şi nicio ocupaţie, încerc să dorm toată dimineaţa, până la prânz, dar astăzi sunt sigură că vor veni cu graţierea regală şi vreau să arăt cât pot de bine. Imediat ce se luminează de ziuă sun să vină servitoarea şi să-mi scoată rochiile. Hmm, ce mai alegeri îmi stau la dispoziţie! Am o rochie neagră, două albastru foarte închis, aproape negru, una verde închis care e aproape neagră, una cenuşie şi, în caz că mi-ar trebui două la fel, altă rochie neagră. Aşadar, cu ce să mă îmbrac? Ce să aleg? Aleg rochia neagră, dar o port cu mânecile verde-închis şi o bonetă verde-închis, simbolizându-mi astfel pocăinţa şi dragostea faţă de verdele Tudorilor pentru cei pe care-i interesează astfel de lucruri. În plus, combinaţia îmi scoate în evidenţă frumuseţea ochilor, ceea ce e oricând un lucru bun.

Nu ştiu cum se va proceda şi prefer întotdeauna să fiu pregătită pentru ceremonii. Maestrul meu de ceremonii îmi spunea mereu unde să stau şi ce înfăţişare să adopt şi-mi

place să exersez. Asta vine din faptul că am fost făcută regină de foarte tânără şi fără să fiu educată cu adevărat aşa cum se cuvine. Dar din câte ştiu, nu s-a mai întâmplat niciodată ca o regină să fie iertată pentru adulter şi trădare şi tot restul, aşa că presupun că va trebui să improvizăm pe parcurs. Şi oricum, unchiul, lup bătrân, mă va călăuzi fără îndoială tot timpul.

La nouă dimineaţa sunt deja îmbrăcată şi aştept, însă nu vine nimeni. Ascult liturghia şi-mi iau micul dejun într-o tăcere bosumflată, dar tot nu se întâmplă nimic. Însă chiar înainte de amiază aud tropăitul bine-venit al paşilor pe cărarea pietruită, mă reped la fereastră şi văd pălăria neagră, pătrată a unchiului săltând în ritmul mersului său, bastoanele oficiale în mâinile celorlalţi sfetnici, stindardul regal în faţa lor. Mă aşez repede pe jilţ, îmi lipesc picioarele unul de altul, îmi las mâinile în poală şi plec ochii, foarte pocăită.

Uşile duble sunt deschise şi intră toţi, îmbrăcaţi în cele mai bune vesminte. Mă ridic şi-i fac unchiului o reverenţă, aşa cum se cuvine, căci e capul familiei mele, dar el nu se mai înclină în faţa mea ca dinaintea unei regine. Mă îndrept şi aştept. Sunt surprinsă că nu pare mai uşurat că s-au terminat toate.

— Am venit să te ducem în Turn, spune.

Încuviinţez. Crezusem că vom merge la Kenninghall, dar poate că aşa e şi mai bine, regele foloseşte deseori Turnul drept palatul său din Londra, poate că urmează să-l întâlnesc acolo. Răspund cu glas dulce:

— Cum doriţi, milord.

Tonul meu modest pare să-l surprindă puţin. Trebuie să fac eforturi foarte mari să nu chicotesc.

— Katherine, vei fi executată! Vei intra în Turn ca trădătoare condamnată.

— Trădătoare? repet.

— Ţi-am spus data trecută, replică el iritat. Ai fost condamnată printr-un Decret de Privare de Drepturi. Ţi-am spus. Nu ţi s-a cerut să te înfăţişezi la judecată, ai înţeles asta. Ţi-ai mărturisit păcatele. Acea mărturisire a fost pusă împotriva ta. Acum a sosit timpul pentru sentinţă.

— Am mărturisit ca să fiu iertată, îi explic.

Mă priveşte exasperat.

— Dar n-ai fost iertată. Singurul lucru asupra căruia a mai trebuit convenit a fost sentinţa.

— Şi? spun cu un dram de impertinenţă.

Inspiră adânc, ca pentru a-şi înlătura iritarea.

— Alteţa Sa a fost de acord să fii executată.

— Mă va ierta când ajung în Turn? sugerez.

Spre neliniştea mea tot mai mare, el clatină din cap.

— Pentru numele lui Dumnezeu, fată, nu fi atât de idioată! Nu poţi spera aşa ceva. Nu există niciun motiv să speri la iertare. Când regele a aflat ce ai făcut, şi-a tras sabia din teacă şi a spus că te omoară cu mâna lui. S-a terminat, Katherine! Trebuie să te pregăteşti să mori.

— Nu e cu putinţă! Am doar şaisprezece ani. Nimeni nu mă poate executa când am doar şaisprezece ani!

— Ba pot, spune el mohorât. Şi crede-mă că o vor face.

— Regele îi va împiedica.

— E chiar dorinţa lui.

— Îi va împiedica Înălţimea Voastră!

Ochii lui sunt tot atât de reci ca peştii pe o lespede de marmură.

— N-o voi face.

— Ei bine, cineva trebuie să-i împiedice!

Unchiul întoarce capul şi spune:

— Luaţi-o!

Şase bărbaţi intră în odaie, străjerii regali care obişnuiau să defileze atât de frumos prin faţa mea.

— Nu merg!

Acum mă tem de-a binelea. Îmi îndrept statura cât pot de mult şi mă încrunt la ei.

— Nu merg. Nu mă puteţi obliga!

Oamenii şovăie puţin şi se uită la unchiul meu. Acesta taie scurt aerul cu mâna şi repetă:

— Luaţi-o.

Mă întorc şi mă reped în odaia mea personală, împingând uşa în urma mea, dar asta nu-i întârzie decât o clipă, căci o prind înainte să se trântească şi mă ajung din urmă imediat. Mă prind de unul din stâlpii patului şi-mi încleştez degetele în jurul lui.

— Nu merg! ţip. Nu mă puteţi obliga! Nu vă puteţi atinge de mine! Sunt regina Angliei! Nimeni nu se poate atinge de mine!

Unul dintre străjeri mă înşfacă de mijloc. Al doilea îmi descleştează mâinile şi-n clipa când le am libere îl plesnesc pe

primul peste față cât de tare pot, iar el îmi dă drumul, dar un al treilea mă înşfacă iarăşi şi al doilea îmi ține de astă dată mâinile, aşa că, chiar dacă mă zbat, mi le trage cu forța la spate şi aud cum se sfâşie o mânecă.

— Dați-mi drumul! țip. Nu mă puteți ține! Sunt Katherine, regina Angliei! Nu vă puteți atinge de mine, persoana mea e sacră! Dați-mi drumul!

Unchiul stă în prag, cu chipul tot atât de întunecat ca al unui diavol. Face semn din cap spre unul dintre oamenii de lângă mine, iar acesta se apleacă şi mă înşfacă de picioare. Încerc să-l lovesc cu piciorul, dar mă ia pe sus ca pe un ied nărăvaş şi ies toți trei anevoie din odaie, cu mine între ei. Doamnele mele lăcrimează, intendentul meu e alb la față de groază.

— Nu-i lăsa să mă ia! răcnesc.

El clatină din cap, fără să poată îngăima un cuvânt. Văd că se ține de uşă ca să nu cadă.

— Ajută-mă! strig. Trimite după...

Dar mă întrerup, căci nu există nimeni după care să pot trimite. Unchiul, păzitorul şi mentorul meu e în apropiere, toate acestea se fac la ordinele lui. Bunica, surorile şi mama mea vitregă sunt toate arestate, restul membrilor familiei insistă frenetic că abia dacă mă cunosc. Nu există nimeni care să mă apere şi nu m-a iubit nimeni niciodată, în afară de Francis Dereham şi Thomas Culpepper, iar ei sunt morți.

— Nu pot să merg în Turn!

Hohotesc, respir anevoie din cauza zdruncinăturilor provocate de paşii mari şi săltăreți ai străjerilor care mă cară ca pe un sac.

— Nu mă duceți în Turn, vă conjur! Duceți-mă la rege, lăsați-mă să-l implor! Vă rog! Dacă e neclintit voi merge în Turn, voi muri onorabil, dar încă nu sunt pregătită! Am doar şaisprezece ani! Nu pot să mor atât de devreme!

Oamenii nu spun nimic, străbat doar pasarela de scânduri ce duce la barjă. Mă zvârcolesc puțin, gândindu-mă că poate reuşesc să mă arunc în apă şi să scap, dar mâinile lor sunt uriaşe şi mă țin strâns. Mă aruncă pe platforma din fundul barjei şi mai că se aşază peste mine ca să mă facă să stau nemişcată. Îmi țin mâinile şi picioarele, iar eu plâng şi-i implor să mă ducă la rege, dar îşi feresc privirea şi se uită la apă, de

parcă ar fi surzi.

Unchiul şi sfetnicii urcă la bord, cu aerul unor oameni care merg la propria înmormântare.

— Milord, ascultaţi-mă! strig.

Însă el clatină din cap şi se duce la prova barjei, de unde nu poate să mă audă sau să mă vadă.

Sunt atât de înfricoşată că nu mă pot opri din plâns, lacrimile îmi şiroiesc pe faţă şi-mi curge nasul, dar bruta aceea îmi ţine mâinile şi nu pot nici măcar să-mi şterg obrajii. Simt răceala lacrimilor care-mi udă faţa şi gustul dezgustător al mucilor pe buze, iar ei nu mă lasă nici măcar să-mi şterg nasul.

— Vă rog! Vă rog! repet.

Dar nu mă ascultă nimeni.

Barja coboară repede pe fluviu, au prins fluxul numai bine, iar vâslaşii culcă vâslele pe suprafaţa apei după fiecare mişcare, ca să prindă cea mai puţin primejdioasă parte a curentului la Podul Londrei. Ridic privirea şi-mi doresc să n-o fi făcut, căci văd imediat două capete noi, două capete proaspăt retezate, al lui Tom Culpepper şi al lui Francis Dereham, ca două garguie umede şi moi, cu ochii larg deschişi şi dinţii dezveliţi, iar un pescăruş încearcă să-şi ţină echilibrul pe părul întunecat al lui Dereham. Capetele au fost înfipte în ţepe, alături de rămăşiţele oribile, pe jumătate descompuse ale atâtor altora, şi păsările le vor ciuguli ochii şi limbile şi-şi vor băga pliscul ascuţit în urechile lor, ca să le scoată creierul.

— Vă rog! şoptesc.

Nici măcar nu mai ştiu pentru ce mă mai rog acum. Nădăjduiesc doar că totul va înceta. Îmi doresc doar să nu se întâmple.

— Vă rog, bunilor domni… vă rog!

Intrăm pe poarta de pe apă, care se ridică fără zgomot când străjile ne văd sosind. Vâslaşii îşi strâng vâslele şi barca noastră lunecă la cheiul aflat dincolo de umbra întunecată a zidului. Locotenentul turnului, sir Edmund Walsingham, se află pe trepte, aşteptând să mă salute de parcă aş sosi ca să mă instalez în apartamentele regale, de parcă aş fi şi acum regină, ba chiar o regină nouă şi frumoasă. Bariera-ghilotină coboară plescăind în urma noastră, lăsată în jos de lanţuri, iar eu sunt scoasă din barjă, ţinută de ambele braţe şi săltată pe

scări cu paşi împiedicați.

— Bună ziua, lady Katherine, spune locotenentul, la fel de politicos ca oricând.

Eu însă nu răspund nimic fiindcă nu mă pot opri din plâns şi mici hohote icnite îmi însoțesc fiecare respirație. Întorc privirea şi-l zăresc pe unchiul la bordul barjei, aşteptând să mă vadă plecată. Va ieşi pe poarta de pe apă ca o luntre dusă de curenți iuți în clipa când îşi va fi îndeplinit îndatorirea. Îşi va dori cu disperare ca umbra Turnului să nu cadă asupra lui. Se va grăbi să se întoarcă la rege, ca să-l asigure că familia Howard s-a descotorosit de fata cea rea. Eu sunt cea care va plăti prețul pentru ambiția neamului Howard, nu el. Strig din răsputeri:

— Unchiule!

Dar el se mulțumeşte să facă un gest cu mâna, ca pentru a spune: „luați-o de aici", ceea ce se şi întâmplă. Sunt condusă pe scări în sus, pe lângă Turnul Alb şi peste pajişte. Acolo, lucrătorii construiesc o platformă, o mică scenă de lemn înaltă cam de un metru, spre care duc nişte trepte late. Alții îngrădesc cărările. Bărbații care mă încadrează iuțesc puțin pasul şi-şi feresc privirea, ceea ce mă face să fiu absolut sigură că acesta e eşafodul meu şi că gardul are menirea de-a ține în loc mulțimea ce va veni să mă vadă cum mor.

— Câți oameni vor sosi? întreb respirând anevoios din cauza suspinelor gâtuite.

— Vreo două sute, spune temnicerul stânjenit. Publicul nu va avea acces. Doar curtea. Ca o favoare pentru Domnia Voastră. Regele însuşi a poruncit-o.

Încuviințez şi-mi spun că nu e cine ştie ce favoare. În fața noastră se deschide poarta turnului şi urc scara îngustă de piatră, în timp ce un străjer merge puțin în fața mea şi mă trage după el, iar celălalt mă împinge.

— Pot să merg, le spun.

Îmi eliberează brațele, dar rămân aproape de mine. Odaia mea se află la primul cat, iar fereastra mare, cu sticlă mată dă spre pajişte. În cămin arde focul, iar lângă foc se găsesc un taburet şi o masă cu o Biblie pe ea şi puțin mai încolo e un pat. Bărbații îmi dau drumul şi rămân lângă uşă. Temnicerul şi cu mine ne privim.

— Mai doriți ceva? întreabă el.

Întrebarea, cum nu se poate mai ridicolă, mă face să râd.
— Ca de pildă ce?
El ridică din umeri.
— O delicatesă de mâncare sau alinare spirituală?
Clatin din cap. Nici măcar nu ştiu dacă mai există Dumnezeu, căci dacă Henric e special în ochii lui Dumnezeu şi cunoaşte voia Lui, atunci presupun că Dumnezeu vrea să mor, dar fără public, ca o favoare specială.
— Aş vrea să-mi aduceți butucul, spun.
— Butucul, milady?
— Da, butucul călăului. Pot să-l am aici, în odaie?
— Dacă doriți… dar… pentru ce-l vreți?
— Ca să exersez, răspund cu iritare.
Merg la fereastră şi mă uit în jos. Pajiştea va fi plină de oameni care au fost mândri să se afle la curtea mea, oameni care şi-au dorit cu disperare să-mi fie prieteni. Iar acum mă vor privi cum mor. Dacă e s-o fac, aş putea la fel de bine s-o fac cum se cuvine.
Omul înghite în sec. Fireşte că nu înțelege ce vreau să spun, e bătrân, va muri în propriul pat, cu prieteni în jur care-i vor privi ultima răsuflare. Dar eu voi fi urmărită de sute de priviri critice. Dacă trebuie s-o fac, vreau s-o fac cu eleganță.
— Voi cere să vi-l aducă pe dată, spune el. Vreți să vină preotul confesor?
Încuviințez, deşi, dacă Dumnezeu ştie deja totul şi a hotărât deja că sunt atât de păcătoasă încât trebuie să mor înainte să împlinesc şaptesprezece ani, e greu de văzut ce rost ar mai avea spovedania.
Omul se înclină şi iese din odaie. Oştenii se înclină şi ei şi închid uşa. Cheia se învârte în broască cu un clinchet puternic. Mă duc la fereastră şi mă uit la lucrători şi la eşafod. S-ar părea că vor termina până diseară. Poate că vor termina mâine.
E nevoie de doi bărbați ca să care înăuntru butucul, cu multe gâfâieli şi icnete, ca şi cum ar fi foarte greu, şi-mi aruncă multe priviri piezişe, de parcă nevoia mea de a exersa ar fi o mare ciudățenie. Zău, dacă ar fi fost şi ei regina Angliei, ca mine, la o vârstă atât de fragedă, ar şti ce mult te linişteşte să te descurci cum trebuie la ceremonii. Nu există nimic mai rău pe lume decât să nu ştii ce trebuie să faci şi să pari neghioabă.

Îngenunchez în fața obiectului mare şi-mi culc capul pe el. Nu pot spune că e prea comod. Încerc cu capul întors într-o parte, apoi în cealaltă. Nicio direcție, nici cealaltă nu aduce vreo îmbunătățire considerabilă şi, oricum, nici nu oferă o schimbare a priveliştii, căci voi fi legată la ochi, iar sub legătură voi avea ochii strâns închişi, sperând ca un copil că nu se va întâmpla. Lemnul e neted şi răcoros sub obrazul meu înfierbântat.

Presupun că trebuie cu adevărat să fac asta.

Mă ghemuiesc sprijinită pe călcâie şi mă uit la blestemăție. Zău, dacă n-ar fi atât de groaznic, aş râde. Până acum am crezut tot timpul că moştenirea Boleyn alcătuită din eleganță, frumusețe şi farmec îmi aparține, şi se dovedeşte că singurul lucru pe care l-am moştenit e acesta: butucul ei. Aceasta e moştenirea Boleyn ce-mi revine. *Voilà:* butucul călăului.

Jane Boleyn, Turnul Londrei, 13 februarie 1542

Ea va fi decapitată astăzi, mulțimea se adună deja pe pajiște. Văd de la fereastră nenumărate fețe pe care le cunosc. Sunt prietenii şi rivalii pe care-i ştiu de ani mulți, am copilărit împreună când Henric al VII-lea era pe tron, iar unele dintre noi au fost doamne de companie la curtea reginei Caterina de Aragon. Flutur veselă mâna şi două dintre ele mă văd, arată spre mine şi se holbează.

Iată şi butucul! L-au ținut ascuns undeva până acum şi doi lucrători îl saltă pe eşafod şi împrăştie în jurul lui rumeguş. Asta, ca să-i absoarbă sângele. Pe jos, lângă eşafod, e un coş plin cu paie, în care îi va cădea capul. Ştiu toate acestea, căci le-am mai văzut, şi nu doar o dată. Henric a fost un rege care a folosit călăul foarte des. Am fost de față la decapitarea lui Anne Boleyn, am văzut-o urcând treptele acelea puțin înalte spre eşafod, stând în fața mulțimii, mărturisindu-şi păcatele şi rugându-se pentru sufletul ei. S-a uitat peste capetele noastre către poarta Turnului, de parcă aştepta grațierea ce-i fusese promisă. Dar grațierea n-a mai venit şi ea a trebuit să îngenuncheze, să-şi pună capul pe butuc şi să-şi întindă brațele, semnul că spada poate să cadă. M-am întrebat deseori cum e să-ți întinzi brațele ca şi cum ai zbura, iar în clipa următoare să auzi acel şuierat şi să simți cum ți se ridică părul de pe ceafă sub curentul de aer al lamei ce se apropie, iar apoi…

Eh, Katherine va afla curând. Uşa din spatele meu se deschide şi intră un preot în odăjdii, cu un aer foarte grav, strângând la piept o Biblie şi o carte de rugăciuni.

— Copila mea, eşti pregătită să-ți întâmpini ceasul morții? mă întreabă.

Râd tare şi constat că sunetul nebunesc e atât de convingător, încât râd iarăşi. N-am cum să-i spun că se înşală şi că eu nu pot fi condamnată la moarte, fiindcă sunt nebună, dar arăt cu mâna spre el şi spun „Bună ziua! Bună ziua!” foarte tare.

Preotul oftează şi îngenunchează pe podea lângă mine, îşi împreunează mâinile şi închide ochii. Mă depărtez de el țopăind până-n celălalt capăt al odăii şi spun:

— Bună ziua?

Dar el începe rugăciunile de spovedanie şi pocăință şi nu-mi acordă absolut deloc atenție. Vreun nătărău i-a spus că trebuie să fiu pregătită pentru moarte şi bănuiesc că trebuie să mă conformez, căci n-am cum să-l contrazic. Bănuiesc că-n ultima clipă vor veni şi-mi vor schimba sentința în închisoare.

— Bună ziua! rostesc iarăşi şi mă cocoț pe pervaz.

În mulțime se stârneşte un freamăt şi toți îşi întind gâtul ca să vadă uşa de la baza turnului. Mă ridic pe vârful degetelor şi-mi lipesc fața de sticla rece, ca să pot vedea la ce se uită toți. E ea: Kitty Howard, venind cu paşi împleticiți spre eşafod. Se pare că i s-au muiat picioarele, e sprijinită de un străjer şi o doamnă de companie, iar aceştia o târăsc pe jumătate până la trepte, iar acolo, picioarele ei micuțe, tremurătoare nu mai reuşesc să păşească şi cei doi trebuie s-o ia pe sus şi s-o împingă pe eşafod. Incidentul atât de nepotrivit mă face să râd, dar în clipa următoare mă opresc, îngrozită că râd de o fată, aproape o copilă, aflată la un pas de moarte. Apoi îmi dau seama că sună ca şi cum aş fi nebună şi râd iarăşi pentru urechile preotului care se roagă pentru sufletul meu în odaie, în spatele meu.

Se pare că a leşinat, i se dau palme peste față, o ciupesc de obraji, biata făptură mititică! Merge împleticit până-n partea din față a scenei, îşi încleştează mâinile pe balustradă şi încearcă să vorbească. Nu aud ce spune şi mă îndoiesc că cei de afară aud mare lucru. Îi văd însă buzele, se pare că spune „Vă rog!”.

Cade pe spate; e prinsă şi împinsă în genunchi în fața butucului, de care se agață, ca şi cum ar putea-o salva. Chiar şi de la distanța asta văd că plânge. Apoi, cu o mişcare blândă, aşa cum face înainte de culcare, de parcă ar fi o copiliță pregătindu-se să doarmă, îşi dă la o parte o şuviță de păr căzută pe obraz şi-şi lasă capul pe lemnul neted. Îşi întoarce căpşorul şi-şi lipeşte obrazul de butuc. Şovăind – de parcă şi-ar dori să nu trebuiască să facă asta –, întinde brațele tremurătoare, călăul se grăbeşte şi securea lui coboară ca un fulger.

Şiroaiele puternice de sânge ce țâşnesc şi căderea capului ei pe platformă mă fac să țip. Preotul din spatele meu amuțeşte şi-mi aduc aminte că nu trebuie să-mi uit rolul nici măcar o

clipă, aşa că strig:

— Kitty, tu eşti? Tu eşti, Kitty? E un joc?

— Biată femeie, rosteşte preotul şi se ridică în picioare. Dă-mi un semn că ți-ai spovedit păcatele şi mori după credință, biată făptură cu mințile rătăcite.

Sar de pe pervaz, căci aud scrâşnetul cheii în broască şi ştiu că vor veni să mă ducă acasă. Mă vor scoate pe uşa din dos şi mă vor duce repede la poarta de pe apă, iar de acolo, cu o barjă fără însemne, cred, probabil până la Greenwich, şi poate de acolo cu barca la Norwich.

— E timpul să plec! spun voioasă.

— Dumnezeu s-o binecuvânteze şi s-o ierte, rosteşte preotul, ridicând Biblia în fața mea ca s-o sărut.

— E timpul să plec! repet.

Sărut Biblia, din moment ce mi-o cere atât de imperativ, şi râd de chipul lui trist.

Străjerii m-au încadrat şi coborâm repede scările. Dar când mă aştept să cotim spre partea din spate a turnului, ei mă îndrumă către intrarea principală, ce dă spre pajişte. Mă opresc pe dată, nu vreau să văd trupul lui Katherine Howard înfăşurat ca o boccea de rufe vechi, dar îmi amintesc că trebuie să par nebună până-n ultima clipă când mă vor urca în barcă, trebuie să dau impresia că am mințile atât de rătăcite, încât nu pot fi decapitată.

— Iute, iute! le spun. La trap, la trap!

Drept replică, străjile mă iau de ambele brațe şi uşa e larg deschisă. Curtea nu s-a clintit din loc, aproape ca şi cum ar aştepta încă un spectacol pe scena pătată de sânge. Nu-mi place să fiu dusă printre ei, pe lângă prietenii care se simțeau onorați să mă cunoască. În fața mea îmi văd o rudă, contele de Surrey, privind cam îngrețoşat rumeguşul scăldat în sângele verişoarei sale, dar râzând ca şi cum nu i-ar păsa. Râd şi eu şi mă uit de la un străjer la celălalt.

— La trap, la trap!

Se strâmbă, de parcă acest lucru le-ar fi dezagreabil, îşi întăresc strânsoarea şi ne îndreptăm spre eşafod. Şovăi.

— Nu eu!

— Haideți, lady Rochford, spune omul din dreapta mea. Urcați treptele.

— Nu!

Protestez, mă proptesc pe călcâie, dar cei doi sunt prea puternici pentru mine. Mă duc mai departe.

— Aşa, haideţi, fiţi fată cuminte.

— Nu mă puteţi executa! Sunt nebună. Nu puteţi executa o nebună.

— Ba putem, spune omul.

Mă răsucesc în strânsoarea lor, iar când ajung la scări îmi înţepenesc tălpile în lemnul primei trepte şi mă împing, aşa că trebuie să se lupte cu mine ca să mă facă să urc o treaptă.

— Nu se poate. Sunt nebună. Doctorii spun că sunt nebună. Regele şi-a trimis proprii doctori, proprii lui doctori în fiecare zi ca să se convingă că sunt nebună.

— A schimbat legea, nu-i aşa? spune icnind un străjer.

Li se alătură un al treilea, care mă împinge din spate. Mâinile lui dure, proptite în spinarea mea mă împing pe scări în sus, până pe eşafod. La celălalt capăt, trupul înfăşurat al lui Katherine e ridicat de jos, iar capul ei e în coş, pletele frumoase, castaniu-aurii revărsându-se peste margine.

— Nu eu! insist. Sunt nebună.

— A schimbat legea! îmi strigă străjerul acoperind râsetele mulţimii înveselite de lupta care a fost necesară pentru a mă face să urc scările. A schimbat legea, aşa că acum, oricine e condamnat pentru trădare poate fi decapitat, fie că e nebun, fie că nu.

— Doctorul, însuşi doctorul regelui spune că sunt nebună!

— N-are nicio importanţă, veţi muri oricum.

Sunt ţinută în partea din faţă a scenei. Mă uit în jos la feţele avide, râzătoare. Nimeni nu m-a iubit la această curte, nimeni nu va vărsa o lacrimă pentru mine. Nimeni nu va protesta în faţa acestei noi nedreptăţi.

— Nu sunt nebună! strig. Dar sunt complet nevinovată. Oameni buni, vă rog din suflet să-l imploraţi pe rege să aibă îndurare! N-am greşit cu nimic, în afară de un lucru teribil, un lucru teribil. Şi pentru acel lucru am fost pedepsită, ştiţi că am fost pedepsită pentru el. Nu m-a învinuit nimeni, dar a fost cel mai groaznic lucru pe care-l poate face o soţie… L-am iubit…

Se aude un răpăit de tobe care acoperă totul în afară de plânsul meu.

— Îmi pare rău, îmi pare atât de rău…

Sunt târâtă de lângă balustrada părţii din faţă a eşafodului

şi obligată să îngenunchez pe rumeguşul pătat. Mă forțează să-mi pun mâinile pe butucul ud de sângele ei. Când îmi privesc mâinile, văd că sunt roşii de sânge, ca şi cum aş fi o criminală. Voi muri cu sânge nevinovat pe mâini.

— Sunt nevinovată! strig.

Sunt legată la ochi cu forța, ca să nu pot vedea nimic.

— Nu sunt vinovată cu nimic! N-am fost niciodată vinovată de nimic! Singurul lucru pe care l-am făcut, singurul meu păcat din toată viața a fost împotriva lui George, din dragoste pentru George, soțul meu George, Dumnezeule, iartă-mă pentru asta, vreau să mărturisesc…

— La trei, spune străjerul. Unu, doi, trei!

Cinci ani mai târziu, Anne, castelul Hever, ianuarie 1547

Aşadar, a murit în sfârşit: soțul meu care m-a repudiat, omul care nu şi-a respectat promisiunile tinereții, regele care a devenit tiran, eruditul care a devenit nebun, băiatul iubit care s-a transformat în monstru. Doar moartea lui a salvat-o pe ultima sa soție, Katherine Parr, care urma să fie arestată pentru trădare şi erezie; moartea, care i-a fost aliată, parteneră şi i-a hrănit viciile atât de multă vreme, a venit în sfârşit să-l ia.

Câte suflete a ucis regele? Acum, că moartea i-a potolit voința criminală, putem începe să numărăm. Cu miile. Nimeni nu va şti vreodată precis. Pe tot cuprinsul țării, arşii pe rug în piață pentru erezie, spânzurații în ştreang pentru trădare. Mii şi mii de bărbați şi femei al căror singur delict a constat în faptul că n-au fost de acord cu el. Papişti care au rămas la religia părinților lor, reformatori care voiau noile obiceiuri. Printre morți, micuța Kitty Howard, al cărei singur delict a fost acela că a iubit un băiat de vârsta ei şi nu un bărbat suficient de bătrân ca să-i fie tată, cu corpul putrezindu-i de la picior în sus. Acesta e omul numit un mare rege, cel mai mare rege din câți a avut Anglia. Nu ne învață asta că n-ar trebui să avem deloc rege? Că poporul ar trebui să fie liber? Că tiranul tot tiran e, chiar dacă are o față frumoasă sub coroană?

Mă gândesc la moştenirea Boleyn care a însemnat atât de mult pentru lady Rochford. La urmă, ea a fost moştenitoarea. A moştenit moartea cumnatei şi a soțului ei. Moştenirea sa şi a bietei Kitty a fost moartea pe eşafod, exact la fel ca ei. Am şi eu o parte din moştenirea Boleyn – acest mic castel frumos, în ținuturile de țară din Kent, căminul meu preferat.

Aşadar, s-a terminat. Voi purta doliu după rege, iar apoi voi participa la încoronarea prințului, a băiețelului pe care l-am iubit şi care va deveni regele Eduard. Am devenit ce mi-am promis că voi deveni dacă sunt cruțată de securea lui Henric. Mi-am promis că-mi voi trăi propria viață, ghidându-mă după propriile principii, că-mi voi juca rolul în lume ca femeie independentă; şi am făcut-o.

Acum sunt o femeie liberă, eliberată de el şi eliberată în

sfârşit de frică. Dacă aud o bătaie în uşa mea noaptea, nu voi tresări în pat, cu inima bubuind, gândindu-mă că m-a părăsit norocul şi că el şi-a trimis soldații după mine. Dacă-mi intră un străin în casă, nu-l voi bănui că e spion. Dacă mi se cer veşti de la curte, nu mă voi teme că mi se întinde o cursă.

Voi avea o pisică şi nu mă voi teme că voi fi luată drept vrăjitoare, voi dansa şi nu mă voi teme că voi fi luată drept desfrânată. Voi călări pe calul meu şi voi merge unde-mi va dori inima. Mă voi înălța ca un şoim. Îmi voi trăi propria viață şi-mi voi trăi plăcerile. Voi fi o femeie liberă.

Iar libertatea nu e puțin lucru pentru o femeie.

Nota autoarei

Anne de Cleves şi Katherine Howard sunt cele două soţii ale lui Henric al VIII-lea despre care ştim cel mai puţin; cum se întâmplă deseori, credem că le cunoaştem bine. În această descriere fictivă a faptelor reale am încercat să trec dincolo de ideea convenţională că una dintre ele era urâtă, iar cealaltă, proastă, să cercetez viaţa şi circumstanţele de viaţă ale acestor două femei foarte tinere care au fost, pentru un timp atât de scurt, cele mai importante femei din Anglia, soţii succesive ale unul bărbat aflat la un pas de nebunie.

Principalele fapte istorice despre personaje sunt aşa cum le descriu aici. N-am putut să descopăr detalii despre copilăria lui Anne de Cleves, dar m-am gândit că boala tatălui ei şi purtarea dominatoare a fratelui ei sunt interesante în lumina deciziei sale ulterioare de-a risca să rămână în Anglia. Despre înfăţişarea ei atrăgătoare şi farmecul ei se vorbea mult la acea vreme şi portretul făcut de Holbein le scoate în evidenţă. După părerea mea, întâlnirea dezastruoasă de la Rochester a fost cea care l-a făcut pe Henric s-o respingă, din pricina vanităţii rănite. Conspiraţia de-a o acuza de vrăjitorie sau trădare, ca alternativă la divorţ, este bine documentată, mai ales de istoricul Retha Warnicke, şi a fost evident tot atât de mincinoasă ca şi alte dovezi cu privire la căsătoria ei, oferite în anchetă.

Copilăria lui Katherine Howard este cunoscută mai bine, dar aproape în întregime pe baza dovezilor aduse împotriva ei. Lucrarea mea de ficţiune explorează adevărurile istorice şi înclin s-o înţeleg pe Katherine ca fată tânără la o curte alcătuită din oameni mult mai vârstnici şi mai sofisticaţi. Singura scrisoare către Thomas Culpepper rămasă de la ea înfăţişează, cred, o fată foarte tânără, îndrăgostită sincer.

Personajul Jane Boleyn, lady Rochford, este preluat din istorie – puţini romancieri ar îndrăzni să inventeze o oroare atât de mare cum pare să fi fost ea. A depus într-adevăr mărturia crucială care a dus la decapitarea soţului şi a cumnatei sale şi se pare că nu există altă explicaţie pentru acest lucru, decât gelozia şi hotărârea de a-şi păstra moştenirea. S-a aflat lângă patul de moarte al lui Jane

Seymour şi a dat o mărturie care ar fi putut fi folosită pentru a o trimite pe Anne de Cleves la eşafod (după cum am descris). Dovezile împotriva ei şi propria-i mărturisire arată clar că a încurajat adulterul lui Katherine Howard, înţelegând pe deplin primejdia de moarte la care o expunea pe tânăra regină. Ideea că a făcut acest lucru pentru ca regina să rămână însărcinată îmi aparţine. Am sugerat că s-a prefăcut nebună, sperând să scape de eşafod, dar nădăjduiesc că am arătat, atât în această carte, cât şi în *Surorile Boleyn*, că Jane Boleyn n-a fost niciodată în toate minţile.

Pe situl meu web, philippagregory.com, există un arbore genealogic şi mai multe informaţii despre scrierea acestui roman.

Lucrările ce urmează au fost nepreţuite în cercetările pe care le-am efectuat pentru această carte:

Baldwin Smith, Lacey, *A Tudor Tragedy, The Life and Times of Katherine Howard*, Jonathan Cape, 1961

Bindoff, S. T., *Pelican History of England: Tudor England,* Penguin, 1993

Bruce, Marie Louise, *Anne Boleyn,* Collins, 1972

Cressy, David, *Birth, Marriage and Death: Ritual Religions and the Life-cycle in Tudor and Stuart England,* OUP, 1997

Darby, H. C.*, A New Historical Geography of England before 1600,* CUP, 1976

Denny, Joanna, *Katherine Howard, A Tudor Conspiracy,* Portrait, 2005

Elton, G. R., *England under the Tudors*, Methuen, 1955

Fletcher, Anthony, *Tudor Rebellions,* Longman, 1968

Guy, John, *Tudor England,* OUP, 1988

Haynes, Alan, *Sex in Elizabethan England,* Sutton, 1997

Hutchinson, Robert, *The Last Days of Henry VIII,* Weidenfeld and Nicolson, 2005

Lindsey, Karen, *Divorced, Beheaded, Survived, A Feminist Reinterpretation of the Wives of Henry VIII,* Perseus Publishing, 1995

Loades, David, *The Tudor Court,* Batsford, 1986

Loades, David, *Henry VIII and His Queens,* Sutton, 2000

Mackie, J. D., *Oxford History of England: The Earlier Tudors,*

OUP, 1952

Mumbly, Frank Arthur, *The Youth of Henry VIII,* Constable and Co., 1913

Plowden, Alison, *The House of Tudor,* Weidenfeld and Nicolson, 1976

Plowden, Alison, *Tudor Women: Queens and Commoners*, Sutton, 1998

Randall, Keith, *Henry VIII and the Reformation in England,* Hodder, 1993

Robinson, John Martin, *The Dukes of Norfolk*, OUP, 1982

Routh, C. R. N., *Who's Who in Tudor England,* Shepheard-Walwyn, 1990

Scarisbrick, J. J., *Yale English Monarchs: Henry VIII*, YUP, 1997

Starkey, David, *Henry VIII: A European Court in England,* Collins & Brown, 1991

Starkey, David, *Six Wives: The Queens of Henry VIII*, Vintage, 2003

Tillyard, E. M. W., *The Elizabethan World Picture*, Pimlico, 1943

Turner, Robert, *Elizabethan Magic*, Element, 1989

Warnicke, Retha M., *The Marrying of Anne of Cleves*, CUP, 2000

Warnicke, Retha M., *The Rise and Fall of Anne Boleyn*, CUP, 1991

Weir, Alison, *Henry VIII: King and Court*, Pimlico, 2002

Weir, Alison, *The Six Wives of Henry VIII*, Pimlico, 1997

Youings, Joyce, *Sixteenth-Century England*, Penguin, 1991

BIBLIOTECA POLIROM

PROZĂ XXI

„Am scris acest roman din trei perspective în încercarea de a aduce la viață trei tinere femei foarte diferite și eforturile lor de-a supraviețui acelor vremuri primejdioase. ***Moștenirea Boleyn*** este romanul meu preferat, nu numai pentru că e cel mai recent, ci și pentru că îl găsesc plin de viață și de culoare. Sper ca și cititorii să-l găsească la fel."

Philippa Gregory, Yorkshire, 2006

„Cunoștințele sale despre epocă și măiestria în arta romanului îi permit Philippei Gregory să privească această poveste macabră prin ochii a trei femei: vicleana și experimentata Jane Boleyn, naiva și sensibila Anne de Cleves și tânăra Kitty Howard cea lacomă și prostuță. Relatările lor la persoana întâi sunt convingătoare și uluitor de edificatoare. Philippa Gregory oferă cititorilor pagini magnifice de istorie turnate într-o formă extrem de digerabilă."

Kirkus Reviews

„Philippa Gregory este în mod incontestabil o maestră a romanului istoric... Ar fi greu să faci istoria mai amuzantă, mai vie, mai incitantă: personajele sale prind într-adevăr viață. Scriitoarea țese o poveste credibilă, plină de suspans și ingeniozitate, care îți taie pur și simplu respirația. Evocând culorile, priveliștile și sunetele de la curtea lui Henric al VIII-lea, ***Moștenirea Boleyn*** reușește cu succes să transporte cititorul în acea epocă."

Sunday Express

ISBN 978-973-46-1508-7

{1} Slujitor de rang înalt în rândul personalului unei case nobiliare (n.t.).

{2} Monedă britanică de aur în valoare de 20 de şilingi. (n.t.).

{3} Monsenior contele (în fr., în orig.) (n.t.).

{4} Doamna contesă (în fr., în orig.) (n.t.).